

ISSN 1300 - 0187

DANIŞTAY DERGİSİ

YIL : 2017

SAYI : 146

**ULUSLARARASI SÖZLEŞMELERE ATIF YAPILAN DANIŞTAY
KARARLARI**

**DANIŞMA VE İDARİ UYUŞMAZLIKLAR İLE MEMURLAR VE
DİŐER KAMU GÖREVLİLERİNİN YARGILANMALARINA
İLİŞKİN KARARLAR**

**BAŞKANLAR KURULU, İDARİ VE VERĐİ DAVA DAİRELERİ
KARARLARI**

YARGILAMA USULÜ KARARLARI

İLKE KAVRAM DİZİNİ

DANIŞTAY YAYINLARI

ISSN 1300 – 0187

JOURNAL OF TURKISH COUNCIL OF STATE

YEAR : 2017

ISSUE : 146

**JUDGEMENTS OF TURKISH COUNCIL OF STATE WHICH
REFER TO THE INTERNATIONAL CONVENTIONS**

**JUDGEMENTS ON ADVICE, ADMINISTRATIVE DISPUTES
AND THE TRIAL OF THE OFFICIALS AND OTHER PUBLIC
OFFICIALS**

**JUDGEMENTS OF THE BOARD OF PRESIDENTS, PLENARY
SESSIONS OF THE ADMINISTRATIVE AND TAX LAW
CHAMBERS**

JUDGEMENTS ON ADMINISTRATIVE PROCEDURE

GLOSSARY

PUBLICATIONS OF TURKISH COUNCIL OF STATE

DANIŞTAY DERĐİŐİ

DANIŞTAY TASNİF VE YAYIN KURULU

Başkan : Levent ARTUK	Danıştay Ondördüncü Daire Başkanı
Üye : Nilgün İPEK	Danıştay Dokuzuncu Daire Üyesi
Üye : İbrahim ER	Danıştay Birinci Daire Üyesi
Üye : Mehmet AYDIN	Danıştay İkinci Daire Üyesi
Üye : Abdurrahman GENÇBAY	Danıştay Üyesi - Genel Sekreter

DANIŞTAY TASNİF VE YAYIN YÜRÜTME BÜROSU

Başkan	: Abdurrahman GENÇBAY
Genel Sekreter Yardımcısı	: Sibel KORUCU
Tetkik Hakimi	: Emine Tuba YILMAZOĞLU
Yayın İşleri Müdürü	: Hülya KAPLAN

YazıŐma Adresleri

. Yayınlarla ilgili konularda Danıştay Başkanlığı Yayın İşleri Müdürlüğü

Tel : 0 312 253 20 48

. Satınalma ve abone işleri

Tel : 0 312 253 23 69

. Üniversiteler Mahallesi Dumlupınar Bulvarı No: 149 Eskişehir Yolu

10. Km. Çankaya / ANKARA

Bu Dergi Danıştay Hizmetlerini Güçlendirme Vakfı tarafından bastırılmıştır.

İÇİNDEKİLER

Sayfa

ULUSLARARASI SÖZLEŞMELERE ATIF YAPILAN

DANIŞTAY KARARLARI

Uluslararası Sözleşmelere Atıf Yapılan Kararlardan Çevirisi Yapılanlar -----	7
Uluslararası Sözleşmelere Atıf Yapılan Kararlar -----	22

DANIŞMA VE İDARİ UYUŞMAZLIKLAR İLE MEMURLAR VE DİĞER KAMU GÖREVLİLERİNİN YARGILANMALARINA

İLİŞKİN KARARLAR

Birinci Daire Kararları-----	32
------------------------------	----

YARGI KARARLARI

Başkanlar Kurulu Kararları -----	45
---	----

İdari Dava Daireleri Kararları

İdari Dava Daireleri Kurulu Kararları -----	53
İkinci Daire Kararları-----	76
Beşinci Daire Kararları-----	94
Altıncı Daire Kararları-----	113
Sekizinci Daire Kararları-----	124
Onuncu Daire Kararları-----	139
Onbirinci Daire Kararları-----	158
Onikinci Daire Kararları-----	172
Onüçüncü Daire Kararları-----	182
Ondördüncü Daire Kararları-----	211
Onbeşinci Daire Kararları-----	232

Vergi Dava Daireleri Kararları

Vergi Dava Daireleri Kurulu Kararları -----	250
Üçüncü Daire Kararları -----	263
Dördüncü Daire Kararları -----	277
Yedinci Daire Kararları -----	289
Dokuzuncu Daire Kararları -----	305

Yargılama Usulü Kararları

İdari Dava Daireleri Kararları-----	316
Vergi Dava Daireleri Kararları-----	372

İlke-Kavram Dizini -----	387
---------------------------------	-----

Danıştay Yayınları -----	397
---------------------------------	-----

EKLER -----	405
--------------------	-----

CONTENTS

	Page
JUDGEMENTS OF TURKISH COUNCIL OF STATE WHICH REFER TO THE INTERNATIONAL CONVENTIONS	
Translated Judgements which refer to the International Conventions -----	7
Judgements which refer to the International Conventions -----	22
JUDGEMENTS ON ADVICE, ADMINISTRATIVE DISPUTES AND THE TRIAL OF THE OFFICIALS AND OTHER PUBLIC OFFICIALS	
Judgements of the 1 st Chamber -----	32
Judgements of the Board of Presidents -----	45
Judgements of Administrative Law Chambers	
Judgements of Plenary Session of Administrative Law Chambers -----	53
Judgements of the 2 nd Chamber -----	76
Judgements of the 5 th Chamber -----	94
Judgements of the 6 th Chamber -----	113
Judgements of the 8 th Chamber -----	124
Judgements of the 10 th Chamber -----	139
Judgements of the 11 th Chamber -----	158
Judgements of the 12 th Chamber -----	172
Judgements of the 13 th Chamber -----	182
Judgements of the 14 th Chamber -----	211
Judgements of the 15 th Chamber -----	232
Judgements of Tax Law Chambers	
Judgements of Plenary Session of Tax Law Chambers -----	250
Judgements of the 3 rd Chamber -----	263
Judgements of the 4 th Chamber -----	277
Judgements of the 7 th Chamber -----	289
Judgements of the 9 th Chamber -----	305
Judgements on Administrative Procedure	
Judgements of Plenary Session of Administrative Law Chambers -----	316
Judgements of Plenary Session of Tax Law Chambers -----	372
Glossary -----	387
Publications of Turkish Council of State -----	397
APPENDIX -----	405

— • TRANSLATED JUDGEMENTS WHICH REFER TO • —
THE INTERNATIONAL CONVENTIONS

REPUBLIC OF TURKEY

COUNCIL OF STATE

Second Chamber

Docket No : 2016/5586

Judgement No : 2017/5222

Keywords: -Syndicale Activity
-Family Practitioner
-Duty Mission

Summary : Although it is accepted that the syndicates which are established in order to protect and develop common, economic, social and professional rights and benefits of public officers as per the decisions of European Court of Human Rights and Constitutional Court, may take a syndicate action for this purpose; duty mission which has a quality of applying a legal provision that was put into force in order to protect the health right which was charged on the State, and which was found as legally suitable by Constitutional Court, must be performed; the admonition which was given to the plaintiff, who did not perform the duty mission due to the syndicate activities that were used against the principle of proportionality, is not against laws.

Appeler (Defendant) : Governorship of Gaziantep

Attorney : Att. ...

Opposite Party (Plaintiff) : ...

Summary of the Claim : It is about requesting the reverse of the judgment no. E:2015/665, K:2016/342 dated 31/03/2016 given by 1. Administrative Court of Gaziantep, due to the reasons written on the petition in accordance with the Article 49 of Administrative Jurisdiction Procedure Law No. 2577 by appealing and investigating.

Summary of the Answer: No answer was provided.

Rapporteur Judge of the Council of State: Aynur Üstünsoy Kaya

Opinion: It is considered that the decision of the court must be reversed.

ON BEHALF OF THE TURKISH NATION

According to Second Chamber of Council of State which took the decision; without any additional sending decision, as per 1. Subparagraph of “Common Provisions” of the judgement no. K.2016/32 dated 01/08/2016 of Committee of Council of State by the Fifth Chamber of Council of State; it is considered by the Court:

The case was brought to us by demanding the cancellation of the process no:5338 dated 28/04/2015 concerning giving 5 (five) Penalty Points in accordance with the article “Default of performance of the missions according to the Regulations” according to the Penalty Points Chart of Family Practice which is mentioned in Annex 2 of the Directive Concerning the Payments to be paid to the Personnel Employed By Ministry of Health and Contract Procedures and Principles Within the Scope of Family Practice Application, by mentioning that the plaintiff, who was working as a family practitioner in Gaziantep Province, Baglarbasi Family Health Centre, did not perform the duty mission on 03/01/2015.

By the decision of First Administrative Court of Gaziantep dated 31/03/2016 and with a number E: 2015/665 and K: 2016/342; although it is observed that the plaintiff was in a behaviour which hinders the performance of a health application actually which had a legal basis by taking the decision of leaving the job, considering that the duty which is the subject of current dispute, was the first duty mission of the plaintiff, as it is considered that charging the plaintiff about the situation which arose due to the fact that the decisions were always taken by the syndicate in the same direction, is not a fair decision, it was decided that the process which is the subject of current case, would be cancelled due to the fact that it was not considered as being taken as a basis in the case.

Defendant administration claims that the process which is the subject of current case, is legally suitable and they demand to reverse the decision of the Administrative Court by investigating it in terms of objection.

In the Article 56 of the Basic Law with a title ‘Protection of environment and health services’; the rule ‘Everybody has the right of living in a healthy and stable environment...The State organizes the planning and servicing of the health institutions centrally in order to perform the cooperation and to ensure that anybody survives with a body

and mental health by increasing the saving and productivity for manpower and material sources...The State performs this mission by benefiting from the public and private health and social institutions and by auditing them...' was put into force.

In Article 3 of the Law No. 5258 Concerning Family Practice, the provision 'Minimum eight hours of duty mission, and if required, more than eight hours of duty mission is given to Family practitioners and family health personnel, in addition to weekly working hours and monthly working hours in the places which are mentioned in the additional Article 33 of the Law No. 657. A duty fee is paid to them in accordance with the Article 33 of the Law No. 657, except for the ones who benefit from an increased fee in the centres in which integrated health services are provided...', and in Article 5, the provision 'Family practice services are free of charge; except for the emergency situations, these services are provided according to the requests of family practitioner and within the working hours of family health centres certified by the health administration of that place within the scope of the criteria determined by the Ministry provided that these services are not less than forty hours in a week. Out of working hours in the family health centres determined by Public Health Agency of Turkey, duty mission can be given to family practitioners and family health personnel and if necessary, to the personnel of Ministry of Health and its affiliates.' are mentioned.

In Article 14 as amended by the Directive published in the Official Gazette on 10/09/2011 and with a number 28050 and with a title 'Termination of the Contract as a Warning' of the Directive Concerning the Payments Made to the Personnel Employed by the Ministry of Health Within the Scope of Family Practice Application and Contract Procedures and Principles; (1) written warnings are informed to the family practitioners and family health personnel who commit the acts stated in Annex (2), by the deputy governor if the determination is made by local authorities and provincial health directors or the personnel assigned by them, and by the Ministry if the determination is made by the Ministry, by applying the warning points which correspond the committed actions.

(2) Relevant family practitioner and family health personnel may bring an objection against the warning given by the deputy governor to the governor within seven days after the notification, and to the undersecretary against the warnings given by the Ministry. Objection authorities shall examine the objection and decide over it within thirty days, and notify the decision to the relevant person...' provisions were arranged and it was

ensured that the action ‘Non-performance of the other missions given by the Regulations’ requires 5 penalty points in the List of Annex 2 with a title ‘Penalty Point Chart To Be Applied In Family Practice Application’ in the same Directive.

Moreover, in the Article 51 of the Constitution with a title ‘Right of Establishing Syndicate’: the provision ‘Employees and employers have the right of establishing syndicates and upper institutions, being a member of these ones freely and leaving the membership freely without granting any prior consent in order to protect and develop economic and social rights and benefits in working relations of the members... Right of establishing syndicates may only be limited by law and due to the reasons of protecting third parties’ rights and freedom with general health and general ethics and preventing from crimes of public order and national security...’ was stated.

In Article 11 of European Convention of Human Rights with a title ‘Establishing associations and freedom of meeting’; ‘1) Everybody has the right of arranging meetings which does not harm the public order, establishing associations and syndicates with the others in order to protect the rights and benefits and joining the syndicates. 2) Using these rights can only be limited by the law and for the purposes of protecting national security and public safety, ensuring public order and preventing from committing crimes and protecting the rights and freedom of others and health and ethics as obligatory measures in a democratic society. This article is not an obstacle for putting rightful restrictions about armed forces, armband personnel or the personnel who works in the administrative mechanism of the state for using these rights.’ was mentioned.

After examining the file; it is understood that the process which is the subject of this case, was applied by giving 5 penalty points to the plaintiff, who worked as a family practitioner due to the action ‘Non-performance of the other missions given by the Regulations’ mentioned in Annex-2 as per the Article 14 of the Directive.

Right of syndicate is a limitable right and the reasons of limitation for the right of syndicate are given in the second and following subparagraphs of the Article 51 of the Constitution. However, it is obvious that the limitations aimed at these freedoms, must also have a limit, and an evaluation must be performed whether the limitation of basic rights and freedoms complies with the requirements of a democratic society order and principle of proportionality which are protected by the Article 13 of the Constitution.

It was seen by the decision that was taken by European Court of Human Rights in the case Karacay/Turkey (dated March 27, 2007, Application No: 6615/03), the penalty of warning applied to the plaintiff, who worked as an electric engineer in Ministry of Public Works, for participating into the action made in Istanbul on 05/09/2002 in order to protest the low increase in officer salaries and to mold public opinion by the syndicate in which the plaintiff was a member, was not fair and this warning 'was not necessary in a democratic society' and due to this penalty, the Article 11 of European Convention of Human Rights was violated, and by the judgment no. 2014/7668 of European Court of Human Rights dated 10/06/2015; it was seen that the decision of reprimand applied to the plaintiff, who worked as a teacher within the body of Ministry of National Education, for participating into the general strike for two days and for leaving the job during this period after the Law Concerning Primary Education and Education was sent to General Council of Turkish Grand National Association, the decision of which was taken by the syndicate in which the plaintiff was a member, was not fair and this warning 'was not necessary in a democratic society' and due to this penalty, the Article 51 of European Convention of Human Rights was violated, and the right of health, preventing from the enforcement of the people for the insanitary and preventer social or traditional applications, fighting against the discriminatory actions, ensuring that the medical personnel has the required education, experience and ethics or removing the obstructions which caused preventer and restrictive results for the persons to reach the health services and providing an effective, abundant and rapid service for the health service receivers, they all charge the responsibilities on the State.

As a natural result of the responsibilities charged o the State for protecting, optimizing and enforcement of the right of health, which is amongst the basic human rights, it is obvious that some authorisations must be granted to the State for this issue in order to bring some arrangements and restrictions. In the Article 1 of the Law of Collective Bargaining and Syndicates for Public Officers with a number 4688, the provision 'The purpose of this Law is to determine the establishment, organs, authorisations and activities of the syndicates and confederations established in order to protect common economic, social and professional rights and benefits of the public officers and to determine the rights and responsibilities of the public officers, who will undertake missions in the syndicates and confederations, and to arrange the procedures and processes concerning the collective bargaining operations.' was stated, and in Article

3/f, it was mentioned that the syndicate will contain the institutions which have a legal entity nature established in order to protect and develop economic, social and professional rights and benefits of the public officers.

The purpose of the syndicate for taking the decision of protesting action is to terminate the duty application applied to family practitioners and family health personnel against their will, and the legal basis of the duty application is the Article 3 of the Law Concerning Family Practice. In the cases brought to the court by demanding the termination of the aforementioned Law, by the decisions taken by the Constitutional Court dated 03/10/2013 with a number K: 2013/105 and dated 05/03/2015 with a number K: 2015/20; it is stated ‘The State is responsible for ensuring the right to live which was granted for the persons by the Article 17 of the Constitution. In the same article, it is stated ‘Everybody has the right of living, right of protecting and developing material and spiritual existence.’ Right to live and the right of protecting material and spiritual existence of the persons are closely connected to each other and these are inalienable and irreplaceable rights. It is State’s duty to remove any kind of obstructions against these rights. Considering the stated rules as a whole, it can be seen that the right of having a healthy life is connected with benefiting from the health services sufficiently. The Constitution give positive responsibility to the State for the presentation of health services as a social law state, and obligates the State to take the necessary measures which will increase the benefit from these rights. For this reason, it is obligatory to perform the applications in the widest sense in terms of benefiting from the right of health which was stated in the Article 56 of the Constitution. It is obvious that the presentation of health services is different from the other services. It is required to evaluate the status of the practitioner and health personnel who helps them, whose place is indisputable in order to maintain the healthy living right and to survive which is the most basic right of people, and the differences between them and the other public officers must be provided in terms of the determined direction. A result of these differences is the method of presentation of the service. Thus, due to the fact that the health services are directly related to the right of living, they are different from the other public services. Human health and life, which is the main goal of health services, has an irrecusable and non-substitutional nature in their quality. This situation causes that the State must perform different applications in health sector. It is understood that the case-related rule has a public welfare purpose. For this purpose, duty application which is planned directly and indirectly, is one of the

measures that must be taken by the State in accordance with its positive responsibility. Principal condition of the people for developing their material and spiritual existences is to reach the health services whenever they need and to benefit from these services efficiently. It was decided that the duty application which was put into force by the Law Concerning Family Practice, was not against the Constitution by the reasons 'It is obvious that taking the required measures or making arrangements which facilitate the benefit from this right in order to achieve this goal which is a mission for the State and which is a right for the people, will not violate the Articles 2, 17 and 56 of the Constitution'.

In this case, it is understood that strike action decisions were taken in order to terminate the duty missions which have a nature of application of a legal provision that is considered lawful according to the Constitutional Court, duty missions were not performed by the family practitioners, either a member of a syndicate or individually, by supporting these actions, thus, family practice service which was planned to be provided on Saturdays for the citizens, couldn't be provided.

Much as it is accepted that the syndicates which were established in order to protect and develop common economic, social and professional rights and benefits of the public officers, could take a syndicate strike decision for this purpose in accordance with the decisions of European Court of Human Rights and Constitutional Court by national and international regulations given above; considering that the arrangement concerning bringing a duty mission for the health personnel, has a protective, healing and health service effective nature for the individuals and the public welfare for the protection of the right of health which is amongst the basic rights, in order to protect the right of health which was charged upon the State, the plaintiff, who had a responsibility for providing an efficient, productive and fast service to the citizens, was found unfair because of his/her general strike action and this action would interrupt the health sector and was against the principal of proportionality.

According to this, it was determined that the process of warning penalty applied to the plaintiff due to the syndicate activities used against the principle of proportionality, was not against laws and the decision of Administrative Court which was decided contrarily, was not lawful.

Due to the reasons explained, it was unanimously decided that the Judgement no. E:2015/665 K:2016/342 dated 31/03/2016 given by First Administrative Court of Gaziantep by the acceptance of objection of the defendant administration, was reversed in accordance with the Article 49,

subparagraph 1/b which was into effect as of the date of decision of the Administrative Jurisdiction Procedure Law No. 2577, and the file would be sent to the aforementioned Court in order to be decided again by considering the aforementioned provisions in accordance with the Subparagraph 3 of the Law No. 3622 of the same article as amended, and the correction of the decision would be possible in Council of State within fifteen (15) days after the notification. 20/06/2017

T.C.
DANIŞTAY
İkinci Daire

Esas No : 2016/5586

Karar No : 2017/5222

Anahtar Kelimeler: -Sendikal Faaliyet,
-Aile Hekimi,
-Nöbet Görevi

Özeti : Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi ve Anayasa Mahkemesi kararları uyarınca kamu görevlilerinin ortak, ekonomik, sosyal ve mesleki hak ve menfaatlerinin korunması ve geliştirilmesi amacıyla kurulan sendikaların, bu amaç doğrultusunda sendikal eylem kararı alabilecekleri kabul edilmekte ise de; Devlete yüklenen sağlık hakkının korunması amacıyla yürürlüğe konulan ve Anayasa Mahkemesince de hukuka uygun bulunan bir kanun hükmünün uygulanması niteliğindeki nöbet görevinin yerine getirilmesi gerektiği; ölçülülük ilkesine aykırı bir şekilde kullanılan sendikal faaliyetlerden dolayı nöbet görevine gelmeyen davacıya verilen ihtar cezasında hukuka aykırılık bulunmadığı hakkında.

Temyiz İsteminde Bulunan (Davalı): Gaziantep Valiliği

Vekili : Av. ...

Karşı Taraf (Davacı) : ...

İsteğin Özeti : Gaziantep 1. İdare Mahkemesi'nce verilen 31/03/2016 günlü, E:2015/665, K:2016/342 sayılı kararın, dilekçede yazılı nedenlerle 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 49. maddesi uyarınca temyizden incelenerek bozulması isteminden ibarettir.

Cevabın Özeti : Cevap verilmemiştir.

Danıştay Tetkik Hakimi: Aynur Üstünsoy Kaya

Düşüncesi: Mahkeme kararının bozulması gerektiği düşünülmektedir.

TÜRK MİLLETİ ADINA

Hüküm veren Danıştay İkinci Dairesi'nce; Danıştay Beşinci Dairesi tarafından, Danıştay Başkanlık Kurulunun 01/08/2016 günlü, K.2016/32 sayılı kararının "Ortak Hükümler" kısmının 1. Fıkrası uyarınca, ayrıca bir gönderme kararı verilmeksizin Dairemize iletilen dosyada işin gereği düşünüldü:

Dava; Gaziantep ili, Bağlarbaşı Aile Sağlığı Merkezinde aile hekimi olarak görev yapmakta olan davacıya, 03/01/2015 tarihinde nöbet görevine gitmediğinden bahisle, Aile Hekimliği Uygulaması Kapsamında Sağlık Bakanlığınca Çalıştırılan Personele Yapılacak Ödemeler ile Sözleşme Usul ve Esasları Hakkındaki Yönetmeliğin Ek:2 bölümünde yer alan Aile Hekimliği İhtar Puanı Cetveline göre "Mevzuatla verilen diğer görevleri yapmamak" maddesi gereğince 5 (beş) İhtar Puanı verilmesine ilişkin 28/04/2015 günlü, 5338 sayılı işlemin iptali istemiyle açılmıştır.

Gaziantep 1. İdare Mahkemesi'nin 31/03/2016 günlü, E:2015/665, K:2016/342 sayılı kararıyla; davacının iş bırakma kararı alınmak suretiyle yasal dayanağı bulunan bir sağlık uygulamasının fiilen gerçekleştirilmesini önleyecek bir hareket tarzı içerisinde bulunduğu görülmekte ise de, uyuşmazlık konusu nöbetin davacının ilk nöbet görevi olduğu dikkate alındığında, sendika tarafından sürekli olarak aynı doğrultuda karar alınması nedeniyle ortaya çıkan sonuçtan davacının sorumlu tutulmasının hakkaniyete uygun olmayacağı sonucuna varıldığından bahse konu husus bakılmakta olan davada hükme esas alınabilecek nitelikte görülmediği gerekçesiyle dava konusu işlemin iptaline hükmedilmiştir.

Davalı idare; dava konusu işlemin hukuka uygun olduğunu ileri sürmekte ve İdare Mahkemesi kararının temyizden incelenerek bozulmasını istemektedir.

Anayasanın "Sağlık hizmetleri ve çevrenin korunması" başlıklı 56. maddesinde; "Herkes, sağlıklı ve dengeli bir çevrede yaşama hakkına sahiptir... Devlet, herkesin hayatını, beden ve ruh sağlığı içinde sürdürmesini sağlamak; insan ve madde gücünde tasarruf ve verimi artırarak, işbirliğini gerçekleştirmek amacıyla sağlık kuruluşlarını tek elden planlayıp hizmet vermesini düzenler... Devlet, bu görevini kamu ve özel kesimlerdeki sağlık ve sosyal kurumlarından yararlanarak, onları denetleyerek yerine getirir..." kuralı getirilmiştir.

5258 sayılı Aile Hekimliği Kanunu'nun 3. maddesinde, "...Aile hekimlerine ve aile sağlığı elemanlarına 657 sayılı Kanunun ek 33 üncü maddesinde belirtilen yerlerde haftalık çalışma süresi ve mesai saatleri dışında ayda asgari sekiz saat; ihtiyaç halinde ise bu sürenin üzerinde nöbet

görevi verilir. Bunlara entegre sağlık hizmeti sunulan merkezlerde artırılmış ücretten yararlananlar hariç olmak üzere, 657 sayılı Kanunun ek 33 üncü maddesi çerçevesinde nöbet ücreti ödenir... ", 5. maddesinde; "Aile hekimliği hizmetleri ücretsizdir; acil haller hariç, haftada kırk saatten az olmamak kaydı ile Bakanlıkça belirlenen kıstaslar çerçevesinde ilgili aile hekiminin talebi ve o yerin sağlık idaresince onaylanan çalışma saatleri içinde yerine getirilir. Türkiye Halk Sağlığı Kurumunca belirlenen aile sağlığı merkezlerinde çalışma saatleri dışında, aile hekimleri ve aile sağlığı elemanları ile gerektiğinde Sağlık Bakanlığı ve bağlı kuruluşları personeline nöbet görevi verilebilir." hükmü yer almaktadır.

Aile Hekimliği Uygulaması Kapsamında Sağlık Bakanlığınca Çalıştırılan Personele Yapılacak Ödemeler ile Sözleşme Usul ve Esasları Hakkında Yönetmeliğin "Sözleşmenin ihtaren sona erdirilmesi" başlıklı ve 10/09/2011 günlü, 28050 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Yönetmelikle değişik 14. maddesinde; " (1) Ek (2)'de yer alan fiilleri işleyen sözleşmeyle çalıştırılan aile hekimlerine ve ilgili durumlarda aile sağlığı elemanlarına, tespitin mülkî idare amirleri ve il sağlık müdürleri veya bunların görevlendireceği personelce yapılması hâlinde vali yardımcısı tarafından, tespitin Bakanlık tarafından yapılması hâlinde Bakanlıkça, fiillerine karşılık gelen ihtar puanları uygulanmak suretiyle doğrudan yazılı ihtar yapılır. Bakanlıkça yapılan ihtarlar, işlem yapılmak üzere ilgili valiliğe bildirilir.

(2) İlgili aile hekimi ve aile sağlığı elemanı, vali yardımcısının verdiği ihtara karşı, tebliğ tarihinden itibaren yedi gün içinde valiye, Bakanlığın verdiği ihtarlar karşısı ise müsteşara itirazda bulunabilir. İtiraz mercileri otuz gün içinde itirazı inceleyerek karara bağlar ve kararı ilgisine yazılı olarak bildirir. ..." hükümleri düzenlemiş, aynı Yönetmeliğin "Aile Hekimliği Uygulamasında Uygulanacak İhtar Puanı Cetveli" başlıklı Ek 2 Listesinde ise "Mevzuatla verilen diğer görevleri yapmamak" fiilinin 5 ihtar puanı cezasını gerektirdiği hüküm altına alınmıştır.

Öte yandan, Anayasanın "Sendika kurma hakkı" başlıklı 51. maddesinde; "Çalışanlar ve işverenler, üyelerinin çalışma ilişkilerinde, ekonomik ve sosyal hak ve menfaatlerini korumak ve geliştirmek için önceden izin almaksızın sendikalar ve üst kuruluşlar kurma, bunlara serbestçe üye olma ve üyelikten serbestçe çekilme haklarına sahiptir... Sendika kurma hakkı ancak, millî güvenlik, kamu düzeni, suç işlenmesinin önlenmesi, genel sağlık ve genel ahlâk ile başkalarının hak ve özgürlüklerinin korunması sebepleriyle ve kanunla sınırlanabilir..." hükmüne yer verilmiştir.

Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesinin “Dernek kurma ve toplantı özgürlüğü” başlıklı 11. maddesinde; “1) Herkes asayışı bozmayan toplantılar yapmak, dernek kurmak, ayrıca çıkarlarını korumak için başkalarıyla birlikte sendikalar kurmak ve sendikalara katılmak haklarına sahiptir. 2) Bu hakların kullanılması, demokratik bir toplumda, zorunlu tedbirler niteliğinde olarak, ulusal güvenliğin, kamu emniyetinin korunması, kamu düzeninin sağlanması ve suç işlenmesinin önlenmesi, sağlığın veya ahlakın veya başkalarının hak ve özgürlüklerinin korunması amaçlarıyla ve ancak yasayla sınırlanabilir. Bu madde, bu hakların kullanılmasında silahlı kuvvetler, kolluk mensupları veya devletin idare mekanizmasında görevli olanlar hakkında meşru sınırlamalar konmasına engel değildir.” hükmü bulunmaktadır.

Dosyanın incelenmesinden; aile hekimi olarak görev yapan davacının, Yönetmeliğin 14. maddesi uyarınca (EK-2)'de yer alan "Mevzuatla verilen diğer görevleri yapmamak" fiilinden dolayı (5) ihtar puanı cezası verilmesine ilişkin dava konusu işlemin tesis edildiği anlaşılmaktadır.

Sendika hakkı, sınırlanabilir bir hak olup, Anayasa'nın 51. maddesinin ikinci ve izleyen fıkralarında sendika hakkına yönelik sınırlama sebeplerine yer verilmiştir. Ancak, bu özgürlüklere yönelik sınırlamaların da bir sınırının olması gerektiği açık olup, temel hak ve özgürlüklerin sınırlandırılmasında Anayasa'nın 13. maddesinin güvencesinde olan demokratik toplum düzeninin gerekleri ve ölçülülük ilkeleriyle bağdaşıp bağdaşmadığı konusunda bir değerlendirme yapılması gerekmektedir.

Avrupa İnsan Hakları Mahkemesince (AİHM); Karaçay/Türkiye davasında (27 Mart 2007 tarihli, Başvuru No:6615/03), Bayındırlık ve İskan Bakanlığında elektrik mühendisi olan davacının, üyesi bulunduğu sendika tarafından memur maaşlarına yapılan düşük zammı protesto etmek ve kamuoyu oluşturmak amacıyla 05/09/2002 tarihinde İstanbul'da yapılan eyleme katıldığından bahisle uyarma cezasıyla cezalandırılmasının ve verilen uyarma cezasının “demokratik toplumda gerekli olmadığı” ve bu ceza nedeniyle AİHM'nin 11. maddesinin ihlal edildiği yönündeki kararı ile yine Anayasa Mahkemesi'nin 10/06/2015 tarihli, Başvuru No:2014/7668 sayılı kararıyla da; Milli Eğitim Bakanlığı bünyesinde öğretmen olarak görev yapan davacının, üyesi olduğu sendika tarafından alınan, İlköğretim ve Eğitim Kanunu tasarısının TBMM Genel Kurul'una sevk edilmesi nedeniyle ülke genelinde iki gün süreli iş bırakma kararı uyarınca göreve gitmemesi nedeniyle kınama cezası ile tecziyesinin “demokratik toplumda gerekli olmadığına” ve Anayasa'nın 51. maddesinin ihlal edildiğine hükmedildiği

görülmele birlikte, Anayasamızda güvence altına alınan sağlık hakkı, kişilerin sağlığa zararlı sosyal ya da geleneksel uygulamalara zorlanmalarını engelleme, sağlık hizmetlerine eşit erişimi engelleyici, ayrımcı fiillerle mücadele etme, tıbbi personelin gerekli eğitim, tecrübe ve etik davranışlara sahip olmasını sağlama ya da kişilerin sağlık hizmeti sunucularına erişimini engelleyici ve kısıtlayıcı sonuçlar ortaya çıkaran engelleri kaldırma, sağlık hizmeti alıcılarına etkin, verimli ve hızlı bir şekilde bu hizmetin sunumunda Devlete bir takım yükümlülükler yüklemektedir.

Temel haklar arasında yer alan sağlık hakkının korunması, iyileştirilmesi ve etkin hale getirilmesinde Devlet'e yüklenen yükümlülüklerin doğal sonucu olarak, bu alanda Devlet'e bir takım düzenleme ve sınırlamalar getirmesi konusunda yetkiler tanınması gerektiği açıktır.

4688 sayılı Kamu Görevlileri Sendikaları ve Toplu Sözleşme Kanunu'nun 1. maddesinde, "Bu Kanunun amacı, kamu görevlilerinin ortak ekonomik, sosyal ve mesleki hak ve menfaatlerinin korunması ve geliştirilmesi için oluşturdukları sendika ve konfederasyonların kuruluşu, organları, yetkileri ve faaliyetleri ile sendika ve konfederasyonlarda görev alacak kamu görevlilerinin hak ve sorumluluklarını belirlemek ve toplu sözleşme yapılmasına ilişkin usul ve esasları düzenlemektir." hükmü yer almış, 3/f maddesinde, sendikanın, kamu görevlilerinin ortak ekonomik, sosyal ve mesleki hak ve menfaatlerini korumak ve geliştirmek için oluşturdukları tüzel kişiliğe sahip kuruluşları ifade edeceği belirtilmiştir.

Davacının üyesi bulunduğu sendika tarafından eylem kararı alınmasındaki amaç; aile hekimleri ve aile sağlığı çalışanlarına, istekleri dışında uygulanan nöbet uygulamasını sona erdirmek olup, nöbet uygulamasının yasal dayanağını Aile Hekimliği Kanununun 3. maddesi oluşturmaktadır. Anılan Kanun maddesinin iptali istemiyle açılan davalarda Anayasa Mahkemesince verilen, 03/10/2013 günlü, K:2013/105 sayılı ve 05/03/2015 günlü, K:2015/20 sayılı kararlar ile; "Devlet, Anayasa'nın 17. maddesinde kişilere tanınmış olan yaşam hakkını güvence altına almakla yükümlüdür. Aynı maddede 'Herkes, yaşama, maddî ve manevî varlığını koruma ve geliştirme hakkına sahiptir.' denilmektedir. Kişinin yaşam hakkı ile maddi ve manevi varlığını koruma hakkı, birbirleriyle sıkı bağlantıları olan, devredilmez ve vazgeçilmez haklarından. Tüm bu haklara karşı olan her türlü engelin ortadan kaldırılması da Devlete ödev olarak verilmiştir. Belirtilen kurallar bir bütün olarak değerlendirildiğinde insanın sağlıklı yaşam hakkının olmasının, sağlık hizmetlerinden yeterince yararlanmasına bağlı olduğu görülmektedir. Anayasa, sosyal hukuk devleti

olmanın gereği olarak Devlete sağlık hizmetlerinin sunumunda pozitif yükümlülük vermiş, Devleti bu haklardan yararlanmayı artıracak önlemleri almakla mükellef kılmıştır. Bu nedenle Anayasa'nın 56. maddesinde öngörülen sağlık hakkından yararlanma konusunda en geniş ölçekli uygulamaların gerçekleştirilmesi gerekir. Sağlık hizmeti sunumunun diğer hizmetlerden farklı olduğu açıktır. İnsanın en temel hakkı olan sağlıklı yaşam hakkı ile bu yaşamın sürdürülmesindeki yeri tartışmasız olan hekimin ve ona yardımcı olan sağlık personelinin statüsünün de bu çerçevede değerlendirilerek diğer kamu görevlileri ile belirtilen yönden farklılıklarının gözetilmesi gerekir. Bu farklılıkların bir sonucu da hizmetin sunumu yöntemlerindedir. Nitekim sağlık hizmetleri doğrudan yaşam hakkı ile ilgili olması nedeniyle diğer kamu hizmetlerinden farklıdır. Sağlık hizmetinin temel hedefi olan insan sağlığı ve yaşamı, mahiyeti itibarıyla ertelenemez ve ikame edilemez bir özelliğe sahiptir. Bu durum Devletin sağlık alanında farklı uygulamalar yapma zorunluluğunu doğurmaktadır. Dava konusu kuralın kamu yararını amaçladığı anlaşılmaktadır. Bu amaçla doğrudan ve dolaylı şekilde öngörülen nöbet uygulaması Devletin pozitif yükümlülüğü gereği almak zorunda olduğu tedbirlerden biridir. Kişilerin maddi ve manevi varlıklarını geliştirebilmelerinin başlıca şartı, ihtiyaç duydukları anda sağlık hizmetlerine ulaşım bu hizmetlerden yeterli ölçüde yararlanabilmeleridir. Devlet için bir ödev, kişiler için bir hak olan bu amacın gerçekleştirilmesi için gerekli tedbirlerin alınmasının ya da bu haktan yararlanmayı kolaylaştırıcı düzenlemeler yapılmasının Anayasa'nın 2., 17. ve 56. maddelerini ihlal etmeyeceği açıktır." gerekçeleriyle Aile Hekimliği Kanunu ile getirilen nöbet uygulamasının Anayasaya aykırı olmadığına karar verilmiştir.

Bu durumda, sendikalar tarafından, Anayasa Mahkemesince hukuka uygun bulunan bir yasa hükmünün uygulanması niteliğindeki nöbet görevlerinin sona erdirilmesi amacıyla iş bırakma kararları alındığı, bu sendikalara üye olan veya olmayan aile hekimlerince de bu eylemlere destek verilerek nöbet görevine gidilmediği, dolayısıyla, Devlet tarafından, cumartesi günleri vatandaşa sunulması planlanan aile hekimliği hizmetinin sunulmadığı anlaşılmaktadır.

Her ne kadar, yukarıda yer verilen ulusal ve uluslararası mevzuat ile AİHM ve Anayasa Mahkemesi kararları uyarınca; kamu görevlilerinin ortak, ekonomik, sosyal ve mesleki hak ve menfaatlerinin korunması ve geliştirilmesi amacıyla kurulan sendikaların bu amaç doğrultusunda sendikal eylem kararı alabilecekleri kabul edilmekte ise de; Devlete yüklenen sağlık hakkının korunması amacıyla, sağlık personeline nöbet görevi getirilmesine

ilişkin düzenlemenin, bireyin sağlık hakkını koruyucu, iyileştirici ve sağlık sunucularından etkili bir şekilde yararlanmasını sağlayıcı nitelikte olduğu ve temel haklar arasında yer alan sağlık hakkının korunmasındaki kamusal yarar dikkate alındığında, vatandaşlara etkin, verimli ve hızlı bir hizmet sunumu ile yükümlü olan davacının, iş bırakma eyleminin sağlık hizmetini sekteye uğratacağı ve ölçülülük ilkesine aykırı olduğu sonucuna varılmıştır.

Buna göre, ölçülülük ilkesine aykırı bir şekilde kullanılan sendikal faaliyetlerden dolayı nöbet görevine gelmeyen davacıya verilen ihtar cezasına ilişkin dava konusu işlemde hukuka aykırılık, aksi yönde verilen İdare Mahkemesi kararında ise hukuki isabet görülmemiştir.

Açıklanan nedenlerle, davalı idarenin temyiz isteminin kabulüyle Gaziantep 1. İdare Mahkemesince verilen 31/03/2016 günlü, E:2015/665, K:2016/342 sayılı kararın, 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun temyize konu kararın verildiği tarih itibarıyla yürürlükte olan haliyle 49. maddesinin 1/b fıkrası uyarınca bozulmasına, aynı maddenin 3622 sayılı Kanun'la değişik 3. fıkrası gereğince ve yukarıda belirtilen hususlar da gözetilerek yeniden bir karar verilmek üzere dosyanın adı geçen Mahkeme'ye gönderilmesine, tebliğ tarihini izleyen (15) onbeş gün içinde Danıştay'da karar düzeltme yolu açık olmak üzere, 20/06/2017 tarihinde oybirliğiyle karar verildi.

— • ULUSLARARASI SÖZLEŞMELERE ATIF YAPILAN • —
KARARLAR

T.C.
DANIŞTAY
Altıncı Daire

Esas No : 2013/3657

Karar No : 2017/4335

Anahtar Kelimeler : -Maddi Tazminat,
-Yargı Kararının Uygulanması,
-2577 Sayılı Yasa'nın 28'inci Maddesi

Özeti : Ruhsat verilmemesinin gerekçesi olan imar planı değişikliği mahkeme kararıyla iptal edildiğinden idarenin 2577 sayılı Yasa'nın 28. maddesi uyarınca gecikmeksizin işlem tesis etmeye mecbur olduğu, bu sürenin kararın idareye tebliğinden itibaren hiç bir şekilde 30 günü geçemeyeceği hususu dikkate alındığında anılan iptal kararının idareye tebliğinden itibaren en geç 30 gün sonrasına karşılık gelen tarih ile dava tarihi arasında oluşan inşaat maliyet farkının bilirkişi incelemesi yaptırılmak suretiyle tespit edilerek tazminat olarak ödenmesine karar verilmesi gerektiği hakkında.

Temyiz Edenler : 1- (Davacılar)- ... - ...

Vekili : Av. ...

2-(Davalı) Balıkesir Belediye Başkanlığı

Vekili : Av. ...

Karşı Taraf : 1-(Davalı) Balıkesir Belediye Başkanlığı-

2-(Davacılar)- ... - ...

İstemin Özeti: Balıkesir İdare Mahkemesince verilen 28/12/2012 tarihli, E:2012/962, K:2012/2518 sayılı karar, vekalet ücreti yönünden davalı idare vekili tarafından, esas yönünden davacı vekili tarafından usul ve hukuka aykırı olduğu ileri sürülerek bozulması istenilmektedir.

Davacının Savunmasının Özeti : Temyiz edilen kararda davalı tarafından ileri sürülen bozma nedenlerinden hiçbirisi bulunmadığından davalının temyiz isteminin reddi gerektiği savunulmaktadır.

Davalının Savunmasının Özeti : Temyiz edilen kararda davacı tarafından ileri sürülen bozma nedenlerinden hiçbirisi bulunmadığından davalının temyiz isteminin reddi gerektiği savunulmaktadır.

Danıştay Tetkik Hakimi : Nuran DOĞAN ÇAKMAK

Düşüncesi : Temyiz isteminin kabulü ile mahkeme kararının bozulması gerektiği düşünülmektedir.

TÜRK MİLLETİ ADINA

Karar veren Danıştay Altıncı Dairesince Tetkik Hakiminin açıklamaları dinlendikten ve dosyadaki belgeler incelendikten sonra işin gereği görüldü:

Duruşma yapılmasına gerek görülmedi.

Dava, Balıkesir İli, Hacılbey Mahallesi ... ada, ... numaralı parsel sayılı taşınmazın maliki bulunan davacılar tarafından, Balıkesir İdare Mahkemesi'nin 28/05/2009 tarihli, E:2007/1416, K:2009/693 sayılı kararına ve aynı zamanda Bursa Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kurulu'nun 13/03/1995 tarihli, 4172 sayılı kararına rağmen taşınmazları için yapı ruhsatı vermemesi nedeniyle davacılar tarafından ... için mahrum kaldığı kira gelirinden hissesine isabet eden 79.916,67-TL ve inşaat maliyet farkından hissesine isabet eden 36.748,02-TL, ... için ise, mahrum kaldığı kira gelirinden hissesine isabet eden 399.583,33-TL ve inşaat maliyet farkından hissesine isabet eden 183.740,09-TL olmak üzere toplam 699.988,11-TL zararın dava tarihinden itibaren hesaplanacak yasal faizi ile birlikte ödenmesi istemiyle açılmış; İdare Mahkemesince, dosyanın incelenmesinden; davacıların 1987 yılından itibaren durumu tartışmalı taşınmaz üzerinde yıllara sari başvurular ile yapı yapma girişimlerinde bulunduğu, bu zaman zarfında açılan dava süreçlerinin beklenildiği, idarece hukuki hata yapılmışsa da idarenin tazminat ödeme yükümlülüğünün doğrudan oluşmadığı, idarenin tazmin sorumluluğunun doğabilmesi için hukuki hatanın belli nitelikte ve ağırlıkta olması gerektiği, olayda ise hizmet kusuru oluşturacak nitelikte ve ağırlıkta hukuki hatanın yapıldığının kabulüne olanak bulunmadığı, bir zararın tazminine hükmedilebilmesi ve idarenin kusurlu veya kusursuz sorumluluk ilkeleri uyarınca sorumlu tutulabilmesi için reel bir zararın olması gerektiği, olası zararlar veya beklenen olası kazançtan mahrum kalındığının iddia olunduğu durumlarda ilgililer lehine tazminata hükmedilmesinin söz konusu olamayacağı, ortada maddi tazminat ödenmesini gerektirecek nitelikte davalı idarenin hizmet kusuru bulunmadığı sonucuna ulaşıldığı gerekçesiyle davanın reddine karar verilmiş, bu karar davacılar vekili tarafından işin esası yönünden, davalı

Balıkesir Belediye Başkanlığı vekili tarafından vekalet ücreti yönünden temyiz edilmiştir.

Temyiz edilen kararın kira geliri nedeniyle maddi tazminat istemine yönelik davanın reddine ilişkin kısmında 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanununun 49. maddesinin 1. fıkrasında sayılan bozma nedenlerinden hiçbirisi bulunmamaktadır.

Uyuşmazlık, maliyet farkı nedeniyle maddi tazminat talebi yönünden incelendiğinde:

Anayasa'nın 138. maddesinde, yasama ve yürütme organları ile idarenin, mahkeme kararlarına uymak zorunda olduğu, bu organların ve idarenin, mahkeme kararlarını hiçbir suretle değiştiremeyeceği ve bunların yerine getirilmesini geciktiremeyeceği, 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 28. maddesinde ise, Danıştay, bölge idare mahkemeleri, idare ve vergi mahkemelerinin esasa ve yürütmenin durdurulmasına ilişkin kararlarının icaplarına göre idarenin, gecikmeksizin işlem tesis etmeye veya eylemde bulunmaya mecbur olduğu, bu sürenin hiçbir şekilde kararın idareye tebliğinden başlayarak otuz günü geçmeyeceği hükümlerine yer verilmiştir.

Anayasasının 2. maddesinde, Türkiye Cumhuriyetinin hukuk devleti olduğu, 125. maddesinde; idarenin her türlü eylem ve işlemlerine karşı yargı yolunun açık olduğu belirtildikten sonra, son fıkrasında; idarenin kendi eylem ve işlemlerinden doğan zararı ödemekle yükümlü olduğu hükme bağlanmıştır.

Genel anlamı ile tam yargı davaları, idarenin faaliyetlerinden ötürü, hakları zarara uğrayanlar tarafından idare aleyhine açılan tazminat davalarıdır. Bu tür davalarda mahkeme, hem olayın maddi yönünü, yani zararı doğuran işlem veya eylemleri, hem de bundan çıkabilecek hukuki sonuçları tespit edecektir.

Tam yargı davalarında, öncelikle zarara yol açtığı öne sürülen idari işlem veya eylemin hukuka uygunluğunun denetlenmesi esas alındığından, olayın oluşumu ve zararın niteliği irdelenip, idarenin hizmet kusuru olup olmadığının araştırılması, hizmet kusuru yoksa kusursuz sorumluluk ilkelerinin uygulanıp uygulanmayacağına incelenmesi, tazminata hükmedilirken de her halde sorumluluk sebebinin açıkça belirtilmesi gerekmektedir.

İdare hukukunda, idarenin hukuki sorumluluğunun kabul edilebilmesi için -kusursuz sorumluluk halleri dışında- idarenin yürütmekle yükümlü olduğu hizmetin kusurlu şekilde işletilmiş olması gerekmektedir. Hizmet kusuru ise, iradi bir işlem veya eylemden doğabileceği gibi, idarenin eksik

işlemesinden, dikkatsizliğinden, tedbirsizliğinden, ihmalden, yasal görevlerin beklendiği ya da gerektiği gibi yerine getirilmemiş olmasından kaynaklanabilir.

Maddi zararlar malvarlığında meydana gelen ve para ile değerlendirilebilen bir azalmayı ifade ettiklerinden, bu azalma miktarının idare tarafından telafi edilmediği süre içinde ayrıca enflasyon nedeniyle de kayba uğrayacağı aşikardır. Özellikle enflasyon etkisinde olan ekonomilerde, paranın değeri, yani alım gücü enflasyon oranına bağlı olarak değişim göstermektedir. Maddi zararın giderilmesine yönelik açılan tam yargı davalarında, tazminatın kişinin malvarlığındaki zararının oluştuğu an itibarıyla karşılanması gerektiğinden, para değerinde enflasyondan dolayı meydana gelebilecek azalmayı karşılamaya yönelik olarak hükmedilmelidir.

Nitekim enflasyondan kaynaklanan fark nedeniyle oluşan zararın giderilmesi gerektiğine yönelik Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi kararlarında, ülkemizde gerçekleşen ve yıllık yasal faiz oranını aşan enflasyon nedeniyle meydana gelen gerçek zararın hesaplanması esasının benimsenmesi yönünde değerlendirilmeler yapılmıştır. (Sariye Akkuş kararı, 21/07/2009 tarihli, 39515/03 Başvuru Numaralı Okçu - Türkiye kararı)

Dosyanın incelenmesinden dava konusu parsel üzerindeki mevcut yapının maliklerince yıkılarak yenisi yapılmak üzere ilk kez 1987 yılında imar durumunun alındığı, sonraki dönemlerde davalı idarece uyuşmazlık konusu alanda davacılar a ait taşınmaza ilişkin olarak imar plan değişiklikleri yapıldığı, belediyenin davacıların yaptığı projeyi uygun görerek 24.02.1995 tarihinde tasdik ettiği, bitişik komşu parseldeki yapının eski eser olması nedeniyle Bursa Kültür ve Tabiat Varlıkları Koruma Kurulundan 13.03.1995 tarihli 4172 sayılı kararla proje onayı alındığı, kurul onayından sonra yapılan ruhsat başvurularının reddedildiği ve plan değişikliklerinin yapıldığı, plan değişikliğine Balıkesir Kültür ve Tabiat Varlıkları Koruma Kurulunun onay vermediği, tüm bu süreç içinde davacı tarafından açılan davaların davacı lehine, davalı idare tarafından açılan davanın ise davalı idare aleyhine sonuçlandığı, davalı idarenin yargı kararlarının uygulanmasını sürüncemede bırakacak şekilde irade sergilediği ve bu nedenle hizmet kusuru işlendiği açık olup, bu nedenle davacının uğradığı maliyet farkından kaynaklı zararının davalı idarece davacıya ödenmesi gerektiği sonucuna varılmıştır.

Bu durumda davalı idarenin ruhsat verilmemesine gerekçe gösterdiği 05.04.2006 tarihli 94 sayılı ilk imar plan değişikliğinin Balıkesir İdare Mahkemesinin 28.05.2009 tarihli, E:2007/1416, K:2009/693 sayılı kararı ile iptal edilmesi karşısında, idarenin 2577 sayılı Yasanın 28. maddesi

uyarınca gecikmeksizin işlem tesis etmeye mecbur olduğu, bu sürenin kararın idareye tebliğinden itibaren hiç bir şekilde 30 günü geçemeyeceği hususu dikkate alındığında anılan iptal kararının idareye tebliğinden itibaren en geç 30 gün sonrasına karşılık gelen tarih ile dava tarihi arasında oluşan inşaat maliyet farkının bilirkişi incelemesi yaptırılmak suretiyle tespit edilerek tazminat olarak ödenmesine karar verilmesi gerekmektedir.

Davalı idare vekilinin vekalet ücreti yönünden temyiz talebine gelince; bozma kararı üzerine verilecek kararın sonucuna göre vekalet ücreti hakkında yeniden karar verilmesi gerekmektedir.

Açıklanan nedenlerle, Balıkesir İdare Mahkemesince verilen 28/12/2012 tarihli, E:2012/962, K:2012/2518 sayılı kararın kira geliri nedeniyle maddi tazminat istemine yönelik davanın reddine ilişkin kısmının oybirliğiyle onanmasına, maliyet farkı nedeniyle maddi tazminat talebi yönünden oyçokluğuyla bozulmasına, dosyanın adı geçen Mahkemeye gönderilmesine, bu kararın tebliğ tarihini izleyen günden itibaren 15 gün içinde kararın düzeltilmesi yolu açık olmak üzere, 31/05/2017 tarihinde karar verildi.

KARŞI OY

X- Temyiz edilen İdare Mahkemesi kararı ve dayandığı gerekçe hukuk ve usule uygun olduğundan kararın onanması gerektiği oyuyla kararın bozulan kısmına katılmıyorum.

KARŞI OY

XX- Dava, Balıkesir İli, Hacılbey Mahallesi ... ada, ... numaralı parsel sayılı taşınmazın maliki bulunan davacı tarafından, Balıkesir İdare Mahkemesi'nin 28/05/2009 tarihli, E:2007/1416, K:2009/693 sayılı kararına ve aynı zamanda Bursa Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kurulu'nun 13/03/1995 tarihli, 4172 sayılı kararına rağmen taşınmaza yapı ruhsatı verilmeyerek davalı idarenin 05/04/2006 tarihinden itibaren neden olduğu ileri sürülen mahrum kalınan kira geliri ve inşaat maliyet farkından kaynaklı maddi zararların tazmini için açılmıştır. İdare Mahkemesince ortada maddi tazminat ödenmesini gerektirecek nitelikte davalı idarenin hizmet kusuru bulunmadığı sonucuna ulaşıldığı gerekçesiyle davanın reddine karar verilmiştir.

Davalı idare yargı kararlarının gereğini yerine getirmeyerek hizmet kusuru işlemiş ise de, muhtemel zarar niteliğinde olan kira gelir mahrumiyeti ve inşaat maliyet farkından kaynaklı maddi zarar talebinin karşılanamayacağı, ancak ruhsat başvurusu için yaptırılan proje bedelinin maddi tazminat olarak verilmesi gerektiğinden Dairemiz kararının bozmaya ilişkin kısmına gerekçe yönünden katılmıyorum.

T.C.
DANIŞTAY
Onikinci Daire

Esas No : 2016/7995

Karar No : 2017/154

Anahtar Kelimeler : -Meslekten Çıkarma,
-Özel Yaşam,
-Mesleki Faaliyet

Özeti : Okul ve eğitim-öğretim ortamı dışında meydana geldiği ve bir kişiyle sürekli arkadaşlık ve birliktelik şeklinde gerçekleştiği iddia edilen, okul içinde ve dışında öğrencilerde olumsuz bir yansıması olmayan soruşturma konusu fiillerin, davacının mesleki faaliyeti ile ilgisi olmayan, mahremiyet alanına dâhil özel yaşamı kapsamında kalan eylem ve davranışlar olduğundan, iffetsiz eylem ve davranış olarak değerlendirilemeyeceği, söz konusu fiilin disiplin suçu olarak değerlendirilerek disiplin cezası ile cezalandırılmasının Anayasa'nın 20. maddesi ve Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin 8. maddesi uyarınca "özel hayata saygı hakkının" ihlali sonucu doğuracağı hakkında.

Temyiz İsteminde Bulunan (Davacı) : ...

Vekili : Av. ...

Karşı Taraf (Davalı) : Milli Eğitim Bakanlığı

Vekili : ..., Hukuk Müşaviri

İstemin Özeti: Muğla 1. İdare Mahkemesince verilen 23/09/2011 tarihli ve E:2009/2326; K:2011/1611 sayılı kararın, dilekçede yazılı nedenlerle 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 49. maddesi uyarınca temyizden incelenerek bozulması istenilmektedir.

Savunmanın Özeti : İstemin reddi gerektiği savunulmaktadır.

Danıştay Tetkik Hâkimi : Ayfer Dikme

Düşüncesi : Davacıya isnat edilen soruşturma konusu fiillerin her türlü şüpheden uzak, somut ve inandırıcı delillerle ortaya konulmadığı gibi okul ve eğitim-öğretim ortamı dışında meydana geldiği ve bir kişiyle sürekli arkadaşlık ve birliktelik şeklinde gerçekleştiği iddia edilen, okul içinde ve dışında öğrencilerde olumsuz bir yansıması olmayan soruşturma konusu fiiller, davacının mesleki faaliyeti ile ilgisi olmayan, mahremiyet alanına dahil

özel yaşamı kapsamında kalan eylem ve davranışlar olduğundan, iffetsiz eylem ve davranış olarak değerlendirilemeyeceğinden, söz konusu fiilin disiplin suçu olarak değerlendirilerek dava konusu işlem ile cezalandırılmasının Anayasa'nın 20. maddesi ve Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin 8. maddesi uyarınca 'özel hayata saygı hakkının' ihlali sonucunda doğuracağı anlaşıldığından, davacının işlem nedeniyle uğradığı maddi kayıpların işlem tarihinden itibaren işleyecek yasal faizi ile birlikte ödenmesine karar verilmesi istemine ilişkin hüküm kurulmayarak eksik hüküm kurulduğu görüldüğünden, dava konusu işlemde hukuka uyarlık davanın reddi yolunda verilen İdare Mahkemesi kararında hukuki isabet bulunmadığı, temyiz isteminin kabulü ile anılan kararın bozulması gerektiği düşünülmektedir.

TÜRK MİLLETİ ADINA

Karar veren Danıştay Onikinci Dairesince işin gereği görüldü:

Dava, davacının geçici görevlendirme ile Muğla İli, Bodrum İlçesi, Turgutreis Hayırlı Sabancı Çok Programlı Lisesi'nde müdür vekili olarak görev yaptığı dönemde hakkında isnat olunan fiiler nedeniyle yürütülen disiplin soruşturması neticesinde, 1702 sayılı Kanun'un 27/1 maddesine göre "meslekten çıkarma" cezasıyla cezalandırılmasına ilişkin 14.01.2009 tarihli ve 22 sayılı işlemin iptali ile işlem nedeniyle uğradığı maddi kayıpların işlem tarihinden itibaren işleyecek yasal faizi ile birlikte ödenmesine karar verilmesi istemiyle açılmıştır.

İdare Mahkemesince, davacının üzerine atılı disiplin suçunu işlediği sabit olduğundan, "meslekten çıkarma" cezasıyla cezalandırılmasına ilişkin dava konusu işlemde hukuka aykırılık bulunmadığı gerekçesiyle davanın reddine karar verilmiştir.

Davacı tarafından, mahkeme kararının hukuka aykırı olduğu ileri sürülerek temyizen incelenip bozulması istenilmektedir.

Anayasa'nın "Özel hayatın gizliliği" başlıklı 20. maddesinin birinci fıkrasında;

"Herkes, özel hayatına ve aile hayatına saygı gösterilmesini isteme hakkına sahiptir. Özel hayatın ve aile hayatının gizliliğine dokunulamaz" hükmüne yer verilmiştir.

Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesinin "Özel ve aile hayatına saygı hakkı" başlıklı 8. maddesinde de;

"(1) Herkes özel ve aile hayatına, konutuna ve yazışmasına saygı gösterilmesi hakkına sahiptir.

(2) Bu hakkın kullanılmasına bir kamu makamının müdahalesi, ancak müdahalenin yasayla öngörülmüş ve demokratik bir toplumda ulusal güvenlik, kamu güvenliği, ülkenin ekonomik refahı, düzenin korunması, suç işlenmesinin önlenmesi, sağlığın veya ahlakın veya başkalarının hak ve özgürlüklerinin korunması için gerekli bir tedbir olması durumunda söz konusu olabilir,” hükmü yer almaktadır.

1702 sayılı İlk ve Orta Tedrisat Muallimlerinin Terfi ve Tecziyeleri Hakkında Kanun'un 27. maddesinin 1. bendinde, gerek öğrenciye karşı ve gerek dışarda öğretmenlik sıfatı ile bağdaşmayan "iffetsizliği" sabit olanların meslekten çıkarma cezasıyla cezalandırılacakları belirtilmiştir.

Öte yandan Anayasa Mahkemesi'nin 03/04/2014 tarihli ve 2013/1614 başvuru numaralı kararında özetle;

"Özel hayat, geniş bir kavram olup kapsayıcı bir tanımının yapılması oldukça zordur. Bu kapsamda korunan hukuki değer esasen kişisel bağımsızlık olup, bu koruma herkesin istenmeyen bütün müdahalelerden uzak, kendine özel bir ortamda yaşama hakkına sahip olduğuna işaret etmekle birlikte, özel hayat kavramının herkesin kişisel yaşamını istediği şekilde sürdürme ve dış dünyayı bu alandan uzak tutma kavramına indirgenemeyeceği açıktır.

Özel hayat, öncelikle bireylerin kendi bireyselliklerini geliştirebilecekleri ve diğer kişilerle en mahrem ilişkilere girebilecekleri kavramsal ve fiziksel bir alana işaret etmektedir. Bu mahremiyet alanı, Devletin müdahale edemeyeceği veya meşru amaçlarla asgari düzeyde müdahale edebileceği özel bir alanı kapsamaktadır.

Bireyin mahremiyet hakkının mekânı, kural olarak özel alandır. Ancak özel yaşamın korunması hakkı bazı durumlarda kamusal alana da genişleyebilir. Zira meşru beklenti kavramı, bireylerin mahremiyetlerinin kamusal alanda da bazı koşullar altında korunmasını mümkün kılmaktadır.

Anayasa'nın 20. maddesinde, herkesin özel hayatına saygı gösterilmesi hakkına sahip olduğu ve özel hayatın gizliliğine dokunulamayacağı belirtilmekte olup, bu düzenlemede yer verilen özel hayatın gizliliği hakkı, Sözleşme'nin 8. maddesi çerçevesinde özel yaşama saygı hakkı kapsamında güvence altına alınan hakka karşılık gelmektedir. Bireyin mahremiyet alanının ve bu alanda cereyan eden eylem ve davranışlarının da kişinin özel yaşamı kapsamında olduğu açıktır. Mahremiyet hakkı ve bu alana ilişkin bilgilerin gizliliğinin korunması Anayasa Mahkemesi tarafından da, Anayasa'nın 20. maddesi kapsamında değerlendirilmektedir. Zira, kişinin mahremiyet alanının gizliliği ve bu alana saygı gösterilmesi hakkı, bireyin kişisel güvenliği, varlığı ve kimliği için

gerekli olan en temel haklardan biri olduğu" yolunda değerlendirmelere yer verilmiştir.

Dava dosyası ile dava konusu işleme dayanak alınan soruşturma dosyasının incelenmesinden, davacının Muğla Bodrum Turgutreis Hayırlı Sabancı Çok Programlı Lisesi müdür vekili olarak görev yapmakta iken, aynı okulda İngilizce öğretmeni olan kişi ile bir yılı aşkın bir süreden beri (2007-2008 yılları içerisinde) beraber oldukları, bu süre içerisinde bekar olan İngilizce öğretmeni ile evli olan davacının Bodrum'da ve Muğla'nın değişik bazı ilçelerinde aynı araçla beraber gezdikleri ve aynı mekanlarda kaldıkları iddiasıyla ilgili olarak başlatılan soruşturma sonucunda, davacının bu eyleminin 1702 sayılı Kanun'un yukarıda yer verilen 27/1 maddesi uyarınca iffetsiz eylem olarak değerlendirilmesi suretiyle "meslekten çıkarma cezası" ile cezalandırılması üzerine bakılmakta olan davanın açıldığı anlaşılmaktadır.

Olayda, dosya içerisinde bulunan soruşturma raporu ve eki belgelerin birlikte incelenmesi neticesinde, davacıya isnat edilen soruşturma konusu fiillerin her türlü şüpheden uzak, somut ve inandırıcı delillerle ortaya konulmadığı gibi okul ve eğitim-öğretim ortamı dışında meydana geldiği ve bir kişiyle sürekli arkadaşlık ve birliktelik şeklinde gerçekleştiği iddia edilen, okul içinde ve dışında öğrencilerde olumsuz bir yansıması olmayan soruşturma konusu fiiller, davacının mesleki faaliyeti ile ilgisi olmayan, mahremiyet alanına dahil özel yaşamı kapsamında kalan eylem ve davranışlar olduğundan, iffetsiz eylem ve davranış olarak değerlendirilemeyeceğinden, söz konusu fiilin disiplin suçu olarak değerlendirilerek dava konusu işlem ile cezalandırılmasının Anayasa'nın 20. maddesi ve Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin 8. maddesi uyarınca 'özel hayata saygı hakkının' ihlali sonucunda doğuracağı anlaşıldığından, dava konusu işlemde hukuka uyarlık, davanın reddi yolunda verilen İdare Mahkemesi kararında hukuki isabet bulunmamaktadır.

Öte yandan, davacının dava dilekçesinde dava konusu işlemin iptali ile birlikte işlem nedeniyle uğradığı maddi kayıpların işlem tarihinden itibaren işleyecek yasal faizi ile birlikte ödenmesine karar verilmesini talep ettiği, ancak İdare Mahkemesince davanın özeti kısmında ve kararın içeriğinde davacının bu talebine yer verilmediği gibi davacının maddi kayıplarının tazminine ilişkin hüküm kurulmaksızın davanın reddine karar verildiği görüldüğünden, İdare Mahkemesi kararında eksik hüküm kurulması nedeniyle de hukuki isabet bulunmamaktadır.

Açıklanan nedenlerle, davacının temyiz isteminin kabulü ile Mahkeme kararının bozulmasına, yeniden bir karar verilmek üzere dosyanın İdare Mahkemesine gönderilmesine, bu kararın tebliğ tarihini izleyen 15

(onbeş) gün içerisinde kararın düzeltilmesi yolu açık olmak üzere 02/02/2017 tarihinde esasta oybirliği gerekçede oyçokluğu ile karar verildi.

KARŞI OY

Dosya içerisinde bulunan soruşturma raporu ve eki belgelerin birlikte incelenmesi neticesinde, davacıya isnat edilen soruşturma konusu fiillerin her türlü şüpheden uzak, somut ve inandırıcı delillerle ortaya konulmadığından ve davacının işlem nedeniyle uğradığı maddi kayıpların işlem tarihinden itibaren işleyecek yasal faizi ile birlikte ödenmesine karar verilmesi istemine ilişkin hüküm kurulmayarak eksik hüküm kurulduğundan davacının temyiz isteminin kabulü ile İdare Mahkemesi kararının bu gerekçeyle bozulması gerektiği görüşüyle Daire kararına gerekçe yönünden katılmıyorum.

— • BİRİNCİ DAİRE KARARLARI • —

T.C
DANIŞTAY
Birinci Daire

Esas No : 2016/2405

Karar No : 2016/1916

Anahtar Kelimeler : -Ziraat Bankası Anonim Şirketi,
-2942 Sayılı Kamulaştırma Kanunu,
-İncelenmeksizin Ret

Özeti : Anonim şirket statüsündeki Ziraat Bankası Anonim Şirketinin 2942 sayılı Kanununun 30'uncu maddesi kapsamında kalan kamu tüzel kişisi veya kurumu olmadığı hakkında.

KARAR

Ankara Sosyal Bilimler Üniversitesi Rektörlüğü ile Ziraat Bankası Anonim Şirketi Genel Müdürlüğü arasında çıkan uyuşmazlığın 2942 sayılı Kamulaştırma Kanununun 30'uncu maddesi hükmüne göre çözümlenmesi isteğine ilişkin Ankara Sosyal Bilimler Üniversitesi Rektörlüğünün 04.08.2016 Danıştay Genel Yazı İşleri Müdürlüğünce kayda alınan dilekçesinde aynen;

"1-Müvekkil Üniversite, Devlet Üniversitesi olup, bir kamu tüzel kişisidir. Kamulaştırma Kanunu'nun m.5./7 hükmüne uygun olarak Ankara Sosyal Bilimler Üniversitesi'nin Yönetim Kurulu Toplantısı neticesinde alınan 26/04/2016 tarih, 2016/120 sayılı kararla davalıya ait taşınmazın Üniversite'ye ait olmasında kamu yararı bulunduğu karar altına alınmıştır. Üniversite'nin Altındağ Tapu Müdürlüğü'ne hitaben 13/05/2016 tarihli yazısı ile taşınmazın tapu kütüğüne kamulaştırma şerhi işlenmesi rica edilmiştir.

2-Taşınmazla ilgili olarak gerekçeli kıymet takdir raporu hazırlanmıştır. Raporda; taşınmaza arsa birim m2 fiyatı olarak 3.239,58 TL takdir edilmiştir. Buna göre 392,00 m2 arsanın bedeli 1.269.915,36 TL, bina bedeli ise 603.520,00 TL olmak üzere toplam 1.873.435,36 TL olarak değer takdir edilmiştir. Bu çerçevede; taşınmaz malikine bu bedel esas alınarak, ödeyeceği bedeli de belirterek 02.06.2016 tarihinde yazılı olarak başvurulmuş ve devrin yapılarak tescil edilmesi talep edilmiştir.

3-Davalı taşınmaz maliki, 13.07.2016 tarihli yazısında; söz konusu taşınmaz hakkında Üniversite Yönetim Kurulunca alınan kamu yararı kararı çerçevesinde devralınması ve tescil edilmesi taleplerimize muvafakat etmediğini beyan etmiştir.

4-Bu sebeple 2942 Sayılı Kamulaştırma Kanununun 30. maddesi gereğince Danıştay ilgili idari dairesi tarafından yukarıda bilgileri verilen taşınmazın Üniversitemize devredilmesine karar verilmesini talep etme gereği hasil olmuştur.

HUKUKİ NEDENLER: 2942 Sayılı Yasa ve ilgili mevzuat

DELİLLER :

1-Kamu Yararı ve Devralma Kararları,

2-Krokiler,

3-Kıymet takdir komisyonu raporu,

4-Kıymet takdir komisyonu raporunda belirtilen emsaller,

5-Tapu kaydı,

6-Yazışmalar,

7-İşlem dosyası ve sair her türlü yasal deliller

SONUÇ VE TALEP : Yukarıda arz ve izah edilen ve re'sen gözetilecek sair sebeplerle; Ziraat Bankası A.Ş. Genel Müdürlüğü'nün maliki olduğu, Ankara İli, Altındağ İlçesi, Fevzipaşa Mahallesi ... ada ... parseldeki davalıya ait toplam 392,00 m2 taşınmaz ile üzerindeki tesis ve müstemilatın Ankara Sosyal Bilimler Üniversitesi Rektörlüğü'ne devredilmesine karar verilmesini arz ve talep ederim." denilmekte olduğundan konu incelenerek;

Gereği Görüşülüp Düşünüldü :

2942 sayılı Kanunun 30'uncu maddesinde, kamu tüzel kişilerinin ve kurumlarının sahip oldukları taşınmaz mal, kaynak veya irtifak haklarının diğer bir kamu tüzel kişisi veya kurumu tarafından kamulaştırılmayacağı, taşınmaz mala, kaynağa veya irtifak hakkına ihtiyacı olan idarenin 8 inci madde uyarınca bedelini tespit edeceği, bu bedel esas alınarak ödeyeceği bedeli de belirterek mal sahibi idareye yazılı olarak başvuracağı, mal sahibi idare devire muvafakat etmez veya altmış gün içinde cevap vermez ise anlaşmazlığın, alıcı idarenin başvurusu üzerine Danıştayın ilgili idari dairesince incelenerek kesin karara bağlanacağı hükmüne yer verilmiştir.

Dosyanın incelenmesinden, Ankara Sosyal Bilimler Üniversitesi Rektörlüğü'nün 2.6.2016 tarih ve 202 sayılı yazısıyla Ziraat Bankası Anonim Şirketi Genel Müdürlüğünden, Üniversitenin yerleşme ve gelişme alanı içerisinde kaldığı ve Üniversiteye tahsisli binalarla komşu olduğu gerekçesiyle Ziraat Bankası Anonim Şirketi Genel Müdürlüğüne ait Ankara

İli, Altındağ İlçesi, Fevzipaşa Mahallesi, ... ada, ... parsel sayılı taşınmazın devrinin talep edildiği, Ziraat Bankası Anonim Şirketi Genel Müdürlüğünün 13.7.2016 tarih ve 1125 sayılı yazısıyla da bu devir isteminin reddedildiği, bunun üzerine Ankara Sosyal Bilimler Üniversitesi Rektörlüğünce 2942 sayılı Kamulaştırma Kanununun 30'uncu maddesi hükmü gereğince ortaya çıkan uyuşmazlığın çözümlenmesi için Dairemize başvurulduğu anlaşılmıştır.

4603 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Ziraat Bankası, Türkiye Halk Bankası Anonim Şirketi Ve Türkiye Emlak Bankası Anonim Şirketi Hakkında Kanunun 1'inci maddesinde, Türkiye Cumhuriyeti Ziraat Bankası, Türkiye Halk Bankası Anonim Şirketi ve Türkiye Emlak Bankası Anonim Şirketinin, anonim şirket statüsünde ve bu Kanunda yer alan hükümler dışında 4389 sayılı Bankalar Kanunu ile genel hükümlere tabi olduğu hükmü bağlanmış, çalışma konuları ve amaçları, merkezleri, sermaye miktarları, hisseleri, genel kurulları, yönetim ve denetim organları, hesapları ve kârlarının dağıtımı ile faaliyetlerine, devir, birleşme, fesih ve tasfiyelerine ilişkin diğer esasların, ana sözleşmelerinde gösterileceği hüküm altına alınmıştır.

Diğer taraftan, Türkiye Cumhuriyeti Ziraat Bankası Anonim Şirketi Esas Sözleşmesinde, Türkiye Cumhuriyeti Ziraat Bankasının, 4603 sayılı Kanun ile Anonim Şirketine dönüştürüldüğü, bu Esas Sözleşmede hüküm bulunmayan hallerde, 4603 sayılı Kanunun, Bankacılık Kanununun, Türk Ticaret Kanununun ve sair mevzuatın ilgili hükümlerinin uygulanacağı ifade edilmiştir.

Yukarıdaki hükümlerin değerlendirilmesinden, anonim şirket statüsünde 4389 sayılı Bankalar Kanunu ile genel hükümlere tabi olan Ziraat Bankası Anonim Şirketi Genel Müdürlüğünün, 2942 sayılı Kanunun 30 uncu maddesi kapsamında kalan kamu tüzel kişisi veya kurumu olmadığı, bu nedenle adı geçen Bankanın mülkiyetindeki istem konusu taşınmazın 2942 sayılı Kanunun 30 uncu maddesi gereğince Ankara Sosyal Bilimler Üniversitesi Rektörlüğüne devrine olanak bulunmadığı sonucuna ulaşılmıştır.

Açıklanan nedenlerle, Ziraat Bankası Anonim Şirketi Genel Müdürlüğüne ait Ankara İli, Altındağ İlçesi, Fevzipaşa Mahallesi, ... ada, ... parsel sayılı taşınmazın. 2942 sayılı Kanunun 30'uncu maddesinde göre Ankara Sosyal Bilimler Üniversitesi Rektörlüğüne devrine ilişkin istemin incelenmeksizin reddine ve dosyanın Danıştay Başkanlığına sunulmasına 30.11.2016 tarihinde oybirliğiyle karar verildi.

T.C.
DANIŞTAY
Birinci Daire

Esas No: 2016/2335

Karar No: 2016/2369

Anahtar Kelimeler :-5199 Sayılı Hayvanları Koruma Kanunu,
-5237 Sayılı Türk Ceza Kanununu 85'inci
Maddesi,
-Karar Verilmesine Yer Olmadığına

Özeti :Taksirle öldürme suçunun yalnızca insana karşı işlenebileceği, hayvana karşı işlenemeyeceği hakkında.

KARAR

Şüpheliler : 1- ..., 2- ...

Suçları : Şikayetçi ...'ün kedisinin kısırlaştırma ameliyatından önce kediye anestezi uygulanmasının sakıncalı olup olmadığına dair gerekli incelemeyi yapmayarak, ameliyatında dikkatsizlik ve acemilik göstererek, ameliyattan sonra takip ve tedavisiyle ilgilenmeyerek kedinin ölümüne neden olmak.

Suç Tarihi : 2013 Yılı.

İncelenen Karar : Ondokuz Mayıs Üniversitesi Rektörlüğünce oluşturulan Kurulun 23.09.2016 tarih ve 2016/11 sayılı men-i muhakeme kararı.

Karara İtiraz Eden : Yok.

İnceleme Nedeni : Yasa gereği kendiliğinden.

Ondokuz Mayıs Üniversitesi Rektörlüğünün 26.9.2016 tarih ve E.20713 sayılı yazısı ekinde gönderilen soruşturma dosyası ile yukarıda belirtilen Kurul kararı, Tetkik Hakimi Selim Söyler'in açıklamaları dinlenildikten sonra, 2547 sayılı Yükseköğretim Kanununun 53'üncü maddesi uyarınca incelendi;

Gereği Görüşülüp Düşünüldü :

5237 sayılı Türk Ceza Kanununun "Taksirle öldürme" başlıklı 85'inci maddesinde, taksirle bir insanın ölümüne neden olan kişinin, iki yıldan altı yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılacağı, 5199 sayılı Hayvanları Koruma Kanununun "Cerrahi müdahaleler" başlıklı 7'nci maddesinde, hayvanlara tıbbî ve cerrahi müdahalelerin sadece veteriner hekimler

tarafından yapılacağı, kontrolsüz üremenin önlenmesi için hayvanlara acı vermeden kısırlaştırma müdahaleleri yapılacağı, aynı Kanunun "İdarî para cezaları" başlıklı 28'nci maddesinde de, bu Kanunun 7'nci maddesinde yazılan cerrahi amaçlı müdahaleler ile ilgili hükümlere aykırı davrananlara hayvan başına ikiyüz Türk Lirası idarî para cezası verileceği hükümleri yer almıştır.

Dosyanın incelenmesinden, ...'ün kedisine yapılan kısırlaştırma ameliyatında, takip ve tedavisinde dikkatsizlik ve özensizlik göstererek kedinin ölümüne neden olduğu iddiasıyla ... ve ...'tan şikayetçi olunması üzerine Rektörlükçe yapılan soruşturma sonucunda, Yetkili Kurulun 23.09.2016 tarih ve 2016/11 sayılı kararıyla şüphelilerin men-i muhakemelerine karar verildiği görülmüştür.

Oysa, Türk Ceza Kanunu kapsamında taksirle öldürme suçunun yalnızca insana karşı işlenebileceği, hayvan ölümüne neden olmanın Hayvanları Koruma Kanunu kapsamında ve anılan Kanunun 28'inci maddesine göre idari para cezası ile cezalandırılacağı, dolayısıyla kısırlaştırma ameliyatı sonrasında kedinin ölümüne neden olma eyleminin, Türk Ceza Kanununa göre suç oluşturacak bir niteliğinin bulunmadığı anlaşıldığından, Ondokuz Mayıs Üniversitesi Rektörlüğünce oluşturulan Yetkili Kurulun 23.09.2016 tarih ve 2016/11 sayılı men-i muhakeme kararının bozulmasına, atılı suç nedeniyle şüpheliler hakkında karar verilmesine yer olmadığına, dosyanın karar ekli olarak Ondokuz Mayıs Üniversitesi Rektörlüğüne gönderilmesine 22.12.2016 tarihinde oyçokluğuyla karar verildi.

KARŞI OY

2547 sayılı Kanunun 53'üncü maddesinde son soruşturma aşamasında yetkili kurulca verilebilecek kararların belirtildiği, buna göre ceza soruşturması sonucunda şüphelinin men-i muhakemesine veya lüzumu muhakemesine dair bir karar verilebileceği, bu maddede gerek kurullarca gerekse Danıştayca karar verilmesine yer olmadığı yolunda bir karar sonucundan söz edilmediği, bu nedenle Ondokuz Mayıs Üniversitesi Rektörlüğünce oluşturulan Yetkili Kurulun 23.09.2016 tarih ve 2016/11 sayılı men-i muhakeme kararının onanması gerektiği oyuyla aksi yöndeki çoğunluk kararına katılmıyorum.

T.C.
DANIŞTAY
Birinci Daire

Esas No: 2017/241

Karar No: 2017/136

Anahtar Kelimeler : -353 Sayılı Kanun,
-Genelkurmay Başkanı,
-Soruşturma İzni Verilmemesi Kararı

Özeti : Genelkurmay Başkanı hakkında Başbakan tarafından verilen soruşturma izni verilmemesine ilişkin karara Cumhurbaşkanlığı Makamına itiraz edilebileceği hakkında.

KARAR

Hakkında Ön İnceleme Yapılan: ...

İtiraz Edilen Karar : Hakkında ön inceleme yapılan için soruşturma izni verilmemesine ilişkin Başbakanın 28.12.2016 tarih ve 61877266-020.02-033 sayılı kararı.

İtiraz Eden : Şikayetçi ...

Soruşturulacak Eylem : Şikayetçinin, yargılandığı bir davada hazırlayacağı savunmasında kullanmak amacıyla Ceza Muhakemeleri Kanunu ve Bilgi Edinme Kanunu kapsamında Genelkurmay Başkanlığından istediği bilgi ve belgeleri mevzuata aykırı olarak vermemek.

Eylem Tarihi : 2013 Yılı.

Şikayetçi ...'ın 1.2.2017 tarihli itiraz dilekçesi ve ekleri, Başbakanın 28.12.2016 tarih ve 61877266-020.02-033 sayılı soruşturma izni verilmemesine ilişkin kararının şikayetçiye bildirilmesi yolunda Başbakanlığın 29.12.2016 tarih ve 1335 sayılı yazısı, Tetkik Hakimi Selim Söyler'in açıklamaları dinlenildikten sonra, 4483 sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanun uyarınca incelendi;

Gereği Görüşülüp Düşünüldü :

353 sayılı Askeri Mahkemeler Kuruluş ve Yargılama Usulü Kanununun "Yüce Divanda yargılanacak asker kişilerle ilgili soruşturma usulü" başlığını taşıyan 15/A maddesinde, Genelkurmay Başkanı, Kara, Deniz ve Hava Kuvvetleri komutanları ile Jandarma Genel Komutanının, görevleriyle ilgili suçlardan dolayı Yüce Divanda yargılanacağı, bu suçlardan dolayı soruşturma açılmasına, Genelkurmay Başkanı, Kara, Deniz ve Hava

Kuvvetleri komutanları hakkında Başbakanın, Jandarma Genel Komutanı hakkında İçişleri Bakanının karar vereceği, bu suçlara ilişkin herhangi bir ihbar veya şikayet aldıklarında veya böyle bir durumu öğrendiklerinde, Genelkurmay Başkanı, Kara, Deniz ve Hava Kuvvetleri komutanları hakkında Başbakanın, Jandarma Genel Komutanı hakkında İçişleri Bakanının, araştırma, gerekiyorsa ön inceleme yaptırarak soruşturma izni verilmesine veya verilmemesine karar vereceği, anılan kararlara karşı ilgililerin on gün içinde Cumhurbaşkanlığına itiraz edebileceği, soruşturma izni verilmemesi kararı hakkında ilgililer tarafından yapılan itirazın Cumhurbaşkanı tarafından kabul edilmesi veya soruşturma izni verilmesi kararına karşı süresi içinde itiraz edilmemesi ya da bu itirazın Cumhurbaşkanı tarafından reddedilmesi üzerine, izin vermeye yetkili merci tarafından soruşturmayı yapmak üzere denetim elemanlarından üç kişilik bir soruşturma kurulu oluşturulacağı, Kurulun yaptığı soruşturma sonucunu bir rapor ile tespit ederek izin vermeye yetkili mercie sunacağı, izin vermeye yetkili merci kamu davası açılmasına gerek görmezse kovuşturma yapılmasına yer olmadığına karar vereceği, izin vermeye yetkili merci kamu davası açılmasına gerek görürse, soruşturma dosyasını Yüce Divan sıfatıyla yargılama yapmak üzere Anayasa Mahkemesine göndereceği hükme bağlanmıştır.

Bu bağlamda, 353 sayılı Askeri Mahkemeler Kuruluş ve Yargılama Usulü Kanununun 15/A maddesi uyarınca Genelkurmay Başkanı ... hakkında Başbakanın 28.12.2016 tarih ve 61877266-020.02-033 sayılı soruşturma izni verilmemesi kararına karşı Cumhurbaşkanlığı Makamına itiraz edilebileceğinden, şikayetçi ... tarafından yapılan itirazın, karar ekli olarak itiraza bakmakla görevli Cumhurbaşkanlığı Makamına, kararın bir örneğinin itiraz edene gönderilmesine 02.02.2017 tarihinde oybirliğiyle karar verildi.

T.C
DANIŞTAY
Birinci Daire

Esas No : 2016/2224

Karar No : 2017/208

Anahtar Kelimeler : -Anayasanın Geçici 20'nci Maddesi,
-Yasama Dokunulmazlığı,
- Rektör

Özeti : Milletvekili seçilen rektör hakkında Anayasanın Geçici 20'nci maddesi gereğince soruşturma sürecinin devam edebileceği hakkında.

KARAR

Şüpheliler :

- 1- ... - ... Üniversitesi Rektörü
- 2- ... - Aynı Üniversitede Ziraat Fakültesi Dekanı
- 3- ... - Aynı Fakültede Fakülte Öğretim Üyesi ve Tarımsal Araştırma ve Uygulama Merkezi (TARUM) Müdürü
- 4- ... - Aynı Fakültede Öğretim Üyesi ve TARUM Müdürü
- 5- ... - Aynı Fakültede Şoför

Suçları :

1- 4733 sayılı Tütün ve Alkol Piyasası Düzenleme Kurumu Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun ile 4250 sayılı İspirto ve İspirtoolu İçkiler İhisarı Kanununa aykırı olarak TARUM bünyesinde şarap imal edilmesini sağlamak suretiyle görevi kötüye kullanmak.

2- TARUM bünyesinde üretilen şarabın Ziraat Fakültesi binası içerisindeki satış ofisinde öğrenciler dahil kamuya açık olarak satılmasını sağlamak suretiyle görevi kötüye kullanmak.

Suç Tarihi : 2006-2011 Yılları.

İncelenen Karar : Şüpheli ... hakkında ... Milletvekili olması sebebiyle dosyanın tefrik edilerek Adalet Bakanlığı Ceza İşleri Genel Müdürlüğüne gönderilmesine, diğer şüphelilerin ise lüzum-u muhakemesine ilişkin Yükseköğretim Kurulu Başkanlığınca oluşturulan Kurulun 21.3.2016 tarih ve 2016/16 sayılı kararı.

Karara İtiraz Edenler : Haklarında lüzum-u muhakeme kararı verilen ..., ..., ... ve ...

İnceleme Nedeni : İtiraz üzerine.

Yükseköğretim Kurulu Başkanlığının 27.10.2016 tarih ve 14443 sayılı yazısı ekinde gönderilen soruşturma dosyası ile yukarıda belirtilen Kurul kararı ve bu karara haklarında lüzum-u muhakeme kararı verilenler tarafından yapılan itirazlar, Tetkik Hakimi Suat Şahin'in açıklamaları dinlendikten sonra, 2547 sayılı Yükseköğretim Kanununun 53'üncü maddesi uyarınca incelendi;

Gereği Görüşülüp Düşünüldü :

Dosyanın incelenmesinden, şikayetçi ...'un 12.3.2011 tarihinde, şikayetçi ...'ın 30.3.2011 tarihinde şikayetçi ...'ın de 5.4.2011 tarihinde Isparta Cumhuriyet Başsavcılığına yaptıkları suç duyurularında, 4733 sayılı Tütün ve Alkol Piyasası Düzenleme Kurumu Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun ile 4250 sayılı İspirto ve İspirtozu İçkiler İnhisarı Kanununa aykırı olarak Tarımsal Araştırma ve Uygulama Merkezi Müdürlüğü bünyesinde şarap imal edildiği ve üretilen şarabın Ziraat Fakültesi binası içerisinde satıldığı belirtilerek Ziraat Fakültesi Dekanı ... hakkında kamu davası açılmasının istenildiği, Başsavcılığın 4.4.2011 tarih, 2011/9 sayılı, 5.4.2011 tarih, 2011/10 sayılı ve 14.4.2011 tarih, 2011/12 sayılı görevsizlik kararları ile gereği yapılmak üzere konunun ... Üniversitesi Rektörlüğüne iletildiği, Rektörlüğün 8.6.2011 tarih, 10029 sayılı soruşturma emri ile Dekan ... hakkında yaptırılan soruşturmada düzenlenen 10.10.2011 tarihli fezlekedede, ...'ın men-i muhakemesi yönünde öneri getirilmekle birlikte, olayda sorumlulukları bulunduğu tespit edilen TARUM Müdürleri ... ve ... hakkında soruşturma açılması teklifinde bulunduğu, söz konusu rapor uyarınca Yetkili Kurulun 10.2.2012 tarih ve 2 sayılı kararı ile ...'ın men-i muhakemesine karar verildiği, bu kararın Yasa gereği incelenmesi üzerine verilen Dairemizin 16.5.2012 tarih ve E:2012/569, K:2012/833 sayılı kararında, " şarap üretiminde kullanılan malzemenin nasıl ve kimin talimatıyla alındığı, bu alıma kimin karar verdiği ve dayanağının ne olduğu, şarap üretimine kimin talimatı ile başlanıldığı ve kim tarafından üretildiği hususlarının açıklığa kavuşturulması, bu eylemleri gerçekleştirenlerin ismen ve görev unvanlarıyla belirlenmesi, ifadeleri alınmak suretiyle bu kişiler hakkında da soruşturma yapılması, öte yandan, öğrencilere şarap satışı yapıldığı konusunun araştırılması, bu kapsamda satış ofisinin statüsü, hangi birime bağlı olduğu, kim tarafından yönetildiği, satış yapılması talimatını kimin verdiği ve uygulamanın kimler tarafından sürdürüldüğü, satış sonucu elde edilen gelirlerin kayıtlarının tutulması ve harcanması konusunda yetkili kişilerin kim veya kimler olduğu, söz konusu gelirlerin kayıt altına

alınmasında ve harcanmasında kurallara uyulup uyulmadığı, satış eyleminden sorumlu olanların belirlenmesi ve bu eylemleri gerçekleştiren ilgililerin soruşturma kapsamına alınması, söz konusu eylemlerin aydınlatılması için tanık ifadelerinden yararlanılması gerektiği belirtilerek Yetkili Kurulun 10.2.2012 tarih ve 2 sayılı men-i muhakeme kararının bozulduğu, belirtilen eksikliklerin giderilmesi suretiyle yeniden soruşturma yapılması ve Yetkili Kurulca yeniden bir karar verilmesi için dosyanın Rektörlüğe iade edildiği görülmüştür.

Diğer taraftan, 10.10.2011 tarihli fezleke getirilen öneri uyarınca TARUM Müdürleri ... ve ... hakkında Rektörlüğün 22.11.2011 tarih ve 21015 sayılı yazısıyla soruşturma emri verildiği, bu soruşturmada düzenlenen 15.3.2012 tarihli fezleke, şüpheliler ... ve ...'ın lüzum-u muhakemeleri yönünde öneri getirildiği, Yetkili Kurulun 18.4.2012 tarih ve 1 sayılı kararıyla da, bu şüphelilerin lüzum-u muhakemelerine karar verildiği, bu karara adı geçenler tarafından yapılan itirazların, Dairemizin 1.10.2012 tarih ve E:2012/1080, K:2012/1277 sayılı kararıyla kabul edildiği ve anılan Kurul kararının bozulduğu, kararımızda, ...'ın men-i muhakemesine ilişkin Kurul kararının incelendiği Dairemizin 16.5.2012 tarih ve E:2012/569, K:2012/833 sayılı kararına atıf yapılarak ve TARUM Müdürleri ile ... hakkında birlikte soruşturma yapılması gerektiği belirtilerek açıklanan şekilde soruşturma yapılmak üzere dosyanın Rektörlüğe iade edildiği tespit edilmiştir.

Söz konusu kararımız üzerine bu dosyadaki soruşturmanın yapıldığı, Yükseköğretim Kurulu Başkanlığınca yaptırılan bu soruşturma sonucunda düzenlenen 27.10.2015 tarihli fezleke, şüpheli ... hakkında Aydın Milletvekili olması sebebiyle dosyanın tefrik edilerek Adalet Bakanlığı Ceza İşleri Genel Müdürlüğüne gönderilmesi, şüpheliler ..., ..., ... ve ...'ın ise lüzum-u muhakemeleri yönünde öneri getirildiği, Yükseköğretim Kurulu Başkanlığınca oluşturulan Yetkili Kurulun 21.3.2016 tarih ve 2016/16 sayılı kararıyla da, şüpheli ... hakkında dosyanın tefrik edilerek Adalet Bakanlığı Ceza İşleri Genel Müdürlüğüne gönderilmesine, diğer şüphelilerin ise lüzum-u muhakemelerine karar verildiği anlaşılmaktadır.

Ancak, ...'ın şüpheli sıfatıyla yer aldığı bu soruşturma sonucunda düzenlenen 27.10.2015 tarihli fezleke, 7.6.2015 tarihinde yapılan 25. Dönem Milletvekili Genel Seçiminde ...'ın ... Milletvekili olarak seçildiği belirtilerek 2709 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Anayasasının 83/2'nci maddesi uyarınca yasama dokunulmazlığı bulunan adı geçen hakkında bu aşamada ceza soruşturması yapılmasının mümkün olmadığı ve yasama

dokunulmazlığının kaldırılıp kaldırılmayacağı konusunda gerekli işlemlerin yapılabilmesi amacıyla dosyanın tefrik edilerek Adalet Bakanlığı Ceza İşleri Genel Müdürlüğüne gönderilmesi yolunda teklif edildiği, Yetkili Kurulun 21.3.2016 tarih ve 2016/16 sayılı kararıyla da, aynı yönde karar verildiği, oysa Yükseköğretim Kurulu Başkanlığının 25.1.2016 tarih ve 663 sayılı yazının adı geçen yasa dokunulmazlığının kaldırılması talebiyle Adalet Bakanlığına gönderildiği, Adalet Bakanlığı Ceza İşleri Genel Müdürlüğünün 21.6.2016 tarih ve 40451 sayılı yazısında da, Anayasanın Geçici 20'nci maddesinin kabul edildiği 20.5.2016 tarihinde, soruşturmaya veya soruşturma ya da kovuşturma izni vermeye yetkili mercilerden, Cumhuriyet başsavcılıklarından ve mahkemelerden; Adalet Bakanlığına, Başbakanlığa, Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına veya Anayasa ve Adalet komisyonları üyelerinden kurulu Karma Komisyon Başkanlığına intikal etmiş yasa dokunulmazlığının kaldırılmasına ilişkin dosyaları bulunan milletvekilleri hakkında, Anayasanın 83/2'nci maddesindeki sorgu, tutuklama ve yargılama yasağının uygulanmayacağı, dolayısıyla ilgili hakkında soruşturma izni istenilmeksizin soruşturma sürecinin işletilebileceği belirtilerek dosyanın Yükseköğretim Kurulu Başkanlığına iade edildiği, bu hukuki görüşe rağmen Yetkili Kurul tarafından ... hakkında bir ek karar verilmediği belirlenmiştir.

Buna göre, Yükseköğretim Kurulu Başkanlığınca oluşturulan Yetkili Kurul tarafından yasa dokunulmazlığı engeli bulunmayan şüpheli ... hakkında men-i muhakeme ya da lüzum-u muhakeme yolunda ek karar verilmesi gerektiği tespit edilmiştir.

Bu durumda, Yükseköğretim Kurulu Başkanlığınca oluşturulan Kurul tarafından şüpheli ... hakkında, men-i muhakeme veya lüzum-u muhakeme yolunda ek bir karar verilmesi, verilecek ek kararın türüne göre şüpheliye ve şikayetçilere 7201 sayılı Tebligat Kanunu ve ilgili Yönetmelikte gösterilen usule uygun olarak tebliğ edildikten sonra, tarihli ve imzalı bildirim alındıkları ile Yasa gereği kendiliğinden veya itiraz edilmesi halinde itiraz dilekçesi de eklenerek bu dosyayla birlikte ek kararın da Dairemize gönderilmesi için dosyanın karar ekli olarak Yükseköğretim Kurulu Başkanlığına iadesine, kararın birer örneğinin ... Üniversitesi Rektörlüğüne ve itiraz edenlere gönderilmesine 09.02.2017 tarihinde oybirliğiyle karar verildi.

T.C.
DANIŞTAY
Birinci Daire

Esas No : 2017/430

Karar No : 2017/606

Anahtar Kelimeler : -İtiraz Dilekçesi,
-İmza,
-Kendisi veya Avukat

Özeti : Lüzum-u muhakeme kararına itiraza ilişkin şüphelinin sunduğu dilekçenin bizzat kendisi veya vekil tayin edeceği avukat vasıtasıyla imzalanması gerektiği hakkında.

KARAR

...Üniversitesi Rektörü ...'in lüzum-u muhakemesine ilişkin Yükseköğretim Kurulu Başkanlığınca oluşturulan Kurulun 1.9.2016 tarih ve 2016/53 sayılı kararı ve bu karara hakkında lüzum-u muhakeme kararı verilen ...'in yakını ... tarafından 23.2.2017 tarihli dilekçeyle yapılan itiraz, Tetkik Hakimi Turgut Kılınç'ın açıklamaları dinlenildikten sonra 2547 sayılı Yükseköğretim Kanununun 53'üncü maddesi uyarınca incelendi;

Gereği Görüşülüp Düşünüldü :

6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanununun 71'inci maddesinde dava ehliyeti bulunan herkesin davasını, kendisi veya tayin ettiği vekil aracılığıyla açabileceği ve takip edebileceği hükme bağlanmıştır.

Avukatlık Kanununun 35'inci maddesinin birinci fıkrasında da "Kanun işlerinde ve hukuki meselelerde mütalaa vermek, mahkeme, hakem veya yargı yetkisini haiz bulunan diğer organlar huzurunda gerçek ve tüzel kişilere ait hakları dava etmek ve savunmak, adli işlemleri takip etmek, bu işlere ait bütün evrakı düzenlemek, yalnız baroda yazılı avukatlara aittir." hükmüne yer verilmiştir.

Dosyanın incelenmesinden, ... Üniversitesi Rektörü ...'in ... Noterliğinin 05.09.2016 tarih ve 02364 yevmiye numarası ile düzenleme şeklinde vekaletname ile ...'i vekil tayin ettiği, Rektör ...'in lüzum-u muhakemesine ilişkin Yükseköğretim Kurulu Başkanlığınca oluşturulan Kurulun 1.9.2016 tarih ve 2016/53 sayılı kararına da söz konusu vekaletnameyle vekil tayin edilen ancak avukat unvanı bulunmayan ...

tarafından itiraz edildiği, ancak avukat olmayan ...'in vekil sıfatıyla mahkeme, hakem veya yargı yetkisini haiz organlar huzurunda ...'i savunmak veya adı geçene ait hakları dava etmek, adli işlemleri takip etmek bu işlere ait evrakı düzenlemek konusunda yetkisi bulunmadığı anlaşılmıştır.

Açıklanan nedenle, ...'in lüzum-u muhakemesine ilişkin Yükseköğretim Kurulu Başkanlığınca oluşturulan Kurulun 1.9.2016 tarih ve 2016/53 sayılı kararına ... tarafından yapılan itiraza ilişkin dilekçenin bizzat kendisi veya vekil tayin edeceği baroda yazılı avukat marifetiyle imzalanması yolundaki eksikliğin otuz gün içerisinde giderildikten sonra itiraz dilekçesinin Dairemize gönderilmesi için dilekçe ve eklerinin kararın bir örneği ile birlikte ...'e iadesine, kararın bir örneğinin de ...'e gönderilmesine 06.04.2017 tarihinde oybirliğiyle karar verildi.

— • BAŞKANLAR KURULU KARARLARI • —

T.C.

DANIŞTAY

Başkanlar Kurulu

Esas No : 2016/203

Karar No : 2017/87

Anahtar Kelimeler : -4541 Sayılı Şehir ve Kasabalarda Mahalle Muhtar ve İhtiyar Heyetleri Teşkiline Dair Kanun,
-Şehir ve kasabalardaki Mahalle Muhtar ve İhtiyar Kurulları Tüzüğü,
-Muhtarlık Görevine Son Verme

Özeti : 30/03/2014 tarihinde gerçekleştirilen Mahalli İdareler Seçiminde Konya ili, Seydişehir ilçesi ... Mahallesi Muhtarı olarak seçilen kişinin, aynı zamanda Esnaf ve Sanatkarlar Odası Başkanı olması nedeniyle her iki görevi birlikte yürütemeyeceğinden bahisle muhtarlık görevine son verilmesi istemiyle yaptığı başvurunun reddine ilişkin işleminin iptali istemiyle Seydişehir Kaymakamlığına karşı açılan davada, Onuncu Dairenin görevli olduğu hakkında.

... tarafından, Seydişehir Kaymakamlığına karşı açılan davada, Konya 2. İdare Mahkemesince verilen 31/12/2014 tarih ve E:2014/694, K:2014/1474 sayılı kararın temyizen incelenmesi aşamasında, Danıştay Sekizinci ve Onuncu Daireleri arasında çıkan görev uyuşmazlığına ilişkin dosya incelendi.

Gereği görüşülüp düşünüldü:

Dava, 30/03/2014 tarihinde gerçekleştirilen Mahalli İdareler Genel Seçimlerinde Konya ili, Seydişehir ilçesi ... Mahallesi Muhtarı olarak seçilen kişinin, aynı zamanda ... Esnaf ve Sanatkarlar Odası Başkanı olması nedeniyle her iki görevi birlikte yürütemeyeceğinden bahisle muhtarlık görevine son verilmesi istemiyle davacı tarafından yapılan başvurunun reddine ilişkin Seydişehir Kaymakamlığının 20/05/2014 tarih ve 947 sayılı işleminin iptali istemiyle açılmıştır.

Danıştay Başkanlık Kurulunun 29/12/2016 tarih ve 2016/72 sayılı kararında, vergi davalarına bakan dava daireleri hariç, diğer dava dairelerinin

görevi dışında kalan uyuşmazlıklardan kaynaklanan davaların ve temyiz başvurularının Onuncu Dairece çözümleneceği kurala bağlanmıştır.

Olayda, davacının 30/03/2014 tarihinde gerçekleştirilen Mahalli İdareler Genel Seçimlerinde ikamet ettiği mahalle için muhtar adayı olduğu, ancak seçimleri diğer muhtar adayı ...'ın kazandığı, bunun üzerine davacı tarafından davalı idareye başvurularak, adı geçen kişinin aynı zamanda ... Esnaf ve Sanatkarlar Odası Başkanı olduğu ve kamusal nitelikte olan oda başkanlığı ile muhtarlık görevlerinin aynı kişide birleşemeyeceğinden bahisle ilgilinin muhtarlığının iptal edilmesinin talep edildiği, bu talebin reddi üzerine bakılmakta olan davanın açıldığı, uyuşmazlığın, mahalli idareler arasında yer almayan mahalle muhtarının görevine son verilmesi istemine ilişkin olduğu, mahalle muhtarlarının seçilmesine engel işler ile seçimden sonra yapamayacağı görevler sebebiyle görevlerine son verilmesine ilişkin kuralların 4541 sayılı Şehir ve Kasabalarda Mahalle Muhtar ve İhtiyar Heyetleri Teşkiline Dair Kanun ve bu Kanun uyarınca çıkarılan Şehir ve Kasabalardaki Mahalle Muhtar ve İhtiyar Kurulları Tüzüğü ile 2972 sayılı Mahalli İdareler ile Mahalle Muhtarlıkları ve İhtiyar Heyetleri Seçimi Hakkında Kanun'da düzenlendiği, bu haliyle uyuşmazlığın diğer dava dairelerinin görevleri arasında yer almadığı anlaşılmıştır.

Bu durumda, diğer dava dairelerinin görevi dışında kalan uyuşmazlığın temyizen incelenmesi görevinin, Danıştay Başkanlık Kurulunun 29/12/2016 tarih ve 2016/72 sayılı kararı uyarınca Onuncu Daireye ait bulunduğu, dosyanın anılan Daireye gönderilmesine 16/06/2017 tarihinde oybirliği ile karar verildi.

T.C.
DANIŞTAY
Başkanlar Kurulu

Esas No : 2016/107

Karar No : 2017/92

Anahtar Kelimeler : -3213 Sayılı Maden Kanunu,
-Maden İşletme Ruhsatı Verilmesi

Özeti : Ankara ili, Tuz Gölü Havzasında tuz arama ve üretim faaliyetinde bulunulabilmesi amacıyla yapılan ihale neticesinde verilen işletme ruhsatlarının iptali istemiyle Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığına karşı açılan davada, Sekizinci Dairenin görevli olduğu hakkında.

... Nakliye Pazarlama ve Ticaret A.Ş. vekili Av. ... tarafından, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığına karşı açılan davada, Ankara 10. İdare Mahkemesince verilen 27/02/2015 tarih ve E:2011/2652, K:2015/200 sayılı kararın temyizden incelenmesi aşamasında, Danıştay Sekizinci ve Onüçüncü Daireleri arasında çıkan görev uyuşmazlığına ilişkin dosya incelendi.

Gereği görüşülüp düşünüldü:

Dava, Ankara ili, Tuz Gölü havzasında tuz arama ve üretim faaliyetinde bulunulabilmesi amacıyla yapılan ihale neticesinde verilen 3270281, 3270284, 3270285, 3270286, 3270289, 3270293, 3270297 numaralı işletme ruhsatlarının iptali istemiyle açılmıştır.

Danıştay Başkanlık Kurulunun 29/12/2016 tarih ve 2016/72 sayılı kararında, maden, taşocakları ve orman mevzuatından (jeotermal kaynaklar ve doğal mineralli sularla ilgili işler dâhil) kaynaklanan davaların ve temyiz başvurularının Sekizinci Dairece çözümleneceği kuralına yer verilmiştir.

3213 sayılı Maden Kanunu'nun "Tanımlar" başlıklı 3 üncü maddesinde, "Arama Ruhsatı: Belirli bir alanda maden arama faaliyetlerinde bulunulabilmesi için verilen yetki belgesi", "İşletme Ruhsatı: İşletme faaliyetlerinin yürütülebilmesi için verilen yetki belgesi" olarak tanımlanmış; 16'ncı maddesinin 5'inci fıkrasında, Genel Müdürlüğe, III. Grup madenler için 500 hektarı geçmeyecek şekilde arama ruhsatı müracaatı yapılacağı belirtilmiştir. Kanun'un dava konusu işlemlerin tesis edildiği tarih itibarıyla yürürlükte bulunan "İşletme ruhsatı ve madenin işletilmesi" başlıklı 24'üncü maddesinde, "Arama ruhsat süresi sonuna kadar, tespit edilen madenin

rezerv bilgilerini de içeren 17'nci maddeye göre hazırlanmış arama faaliyet raporu ile en az bir maden mühendisi tarafından hazırlanan faaliyet sonrası işletme alanının çevre ile uyumlu hâle getirilmesini de içeren, işletme projesi ve talep harcının ödendiğine dair belge ile müracaatta bulunulması hâlinde işletme ruhsat hakkı doğar... III. Grup madenlerde, projede üretilmesi öngörülen madenler için gerekli su miktarı ve gaz debisi esas alınır. Bu grup madenler, rezervuar, beslenme alanı ve havzanın tabii dengesini bozmayacak, kapasitesini aşmayacak ve işletme tesislerini kapsayacak şekilde ruhsatlandırılır..." düzenlemesine yer verilmiştir.

Olayda, Maden İşleri Genel Müdürlüğü koordinatörlüğünde oluşturulan komisyon tarafından yapılan incelemeler sonucunda Tuz Gölü havzasında tuz üretimi için ruhsatlandırmaya uygun alanların belirlendiği, bu sahada arama ruhsatı verilmesi amacıyla yapılan ihaleler neticesinde ihale uhdelelerinde kalan firmalara doğrudan işletme ruhsatı tanzim edilmediği, ihale sürecinden sonra ilgili firmaların göl tuzu işletme projesi ile işletme ruhsat ve göl tuzu işletme izni talebinde buldukları, her bir proje için ayrı ayrı yapılan inceleme neticesinde belli şartların yerine getirilmesi koşuluyla işletme ruhsatları düzenlenmesinin uygun bulunduğu, bu ruhsatların iptali istemiyle bakılmakta olan davanın açıldığı, davanın konusunun, Tuz Gölünde arama ruhsatı verilmesi amacıyla yapılan ihalelere ilişkin olmayıp, işletme ruhsatı verilmesine ilişkin olduğu, her ne kadar dava dilekçesinde, ihale işlemlerinin hukuka aykırı olduğu iddia edilmiş ise de, söz konusu sahanın ihaleye çıkarılması işlemi ile yapılan ihalelere karşı davacı şirket tarafından ayrı ayrı dava açıldığı ve bu davaların Danıştay Onüçüncü Dairesi tarafından (18/05/2015 tarih ve K:2015/1894 ile 01/10/2015 tarih ve K:2015/3282 sayılı kararlar) kesin olarak hükme bağlandığı, bu haliyle uyuşmazlığın Tuz Gölü havzasında faaliyette bulunmak amacıyla maden işletme ruhsatları verilmesinden kaynaklandığı anlaşılmıştır.

Bu durumda, maden mevzuatına ilişkin uyuşmazlığın temyizden incelenmesi görevinin, Danıştay Başkanlık Kurulunun 29/12/2016 tarih ve 2016/72 sayılı kararı uyarınca Sekizinci Daireye ait bulunduğu, dosyanın anılan Daireye gönderilmesine 16/06/2017 tarihinde oybirliği ile karar verildi.

T.C.
DANIŞTAY
Başkanlar Kurulu

Esas No : 2017/34

Karar No : 2017/93

Anahtar Kelimeler : -2863 Sayılı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanunu,
-Koruma Bölge Kurulu Üyeliği,
-Kurul Üyelığının sona Erdirilmesi

Özeti : İstanbul III Numaralı Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Kurulunda başkan yardımcısı olarak görev yapmakta iken Koruma Bölge Kurulu üyeliğinin sona erdirilmesine ilişkin işlemin iptali istemiyle Kültür ve Turizm Bakanlığına karşı açılan davada, Ondördüncü Dairenin görevli olduğu hakkında.

... tarafından tarafından, Kültür ve Turizm Bakanlığına karşı açılan davada, İstanbul 5. İdare Mahkemesince verilen 26/03/2014 tarih ve E:2012/1753, K:2014/579 sayılı kararın temyizden incelenmesi üzerine Danıştay Ondördüncü Dairesince verilen 18/02/2015 tarih ve E:2014/7004, K:2015/1214 sayılı kararın düzeltilmesi aşamasında, Danıştay Ondördüncü ve İkinci Daireleri arasında çıkan görev uyuşmazlığına ilişkin dosya incelendi.

Gereği görüşülüp düşünüldü:

Dava, İstanbul III Numaralı Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Kurulunda başkan yardımcısı olarak görev yapan davacının, Koruma Bölge Kurulu üyeliğinin sona erdirilmesine ilişkin 19/07/2012 tarih ve 160694 sayılı Bakanlık Oluru ile 20/07/2012 tarih ve 161791 sayılı bildirim işleminin iptali istemiyle açılmıştır.

Danıştay Başkanlık Kurulunun 29/12/2016 tarih ve 2016/72 sayılı kararında, çevre (proje süreci dâhil), boğaziçi, eski eser, gecekondu, kıyı ve turizm mevzuatının uygulanmasından kaynaklanan davaların ve temyiz başvurularının Ondördüncü Dairece çözümleneceği kuralına yer verilmiştir.

2863 sayılı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanunu'nun 51'inci maddesinde, yurt içinde bulunan ve bu Kanun kapsamına giren korunması gerekli taşınmaz kültür ve tabiat varlıkları ile ilgili hizmetlerin bilimsel esaslara göre yürütülmesini sağlamak üzere, Bakanlığa bağlı "Kültür

Varlıklarını Koruma Yüksek Kurulu" ile Bakanlıkça belirlenecek bölgelerde "Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Bölge Kurulları" kurulacağı; 55'inci maddesinde, koruma bölge kurullarının Bakanlıkça seçilen üyelerinin görev süresinin üç yıl olduğu, Koruma Yüksek Kurulu üyeleri ile koruma bölge kurullarının Bakanlıkça seçilen üyelerine, ayda altı toplantıyı geçmemek üzere her toplantı için Devlet memur aylık katsayısının (5000) gösterge rakamı ile çarpımı sonucunda bulunacak miktarda, koruma bölge kurullarının kurum temsilcisi üyelerine ise ayda altı toplantıyı geçmemek üzere her toplantı için Devlet memur aylık katsayısının (2000) gösterge rakamı ile çarpımı sonucunda bulunacak miktarda huzur hakkı ödeneceği; 58'inci maddesinde ise, koruma bölge kurullarının, arkeoloji, sanat tarihi, hukuk, mimari ve şehir plancılığı konularında uzmanlaşmış kişiler arasından Bakanlıkça seçilecek yedi temsilci ile görüşülecek konu, belediye sınırları içinde ise ilgili belediye başkanı veya teknik temsilcisi, dışında ise ilgili valilikçe seçilecek teknik temsilci, Bayındırlık ve İskan Bakanlığı ile ilgili ise Bayındırlık ve İskan Müdürlüğünden bir teknik temsilci, Vakıflar Genel Müdürlüğü ile ilgili ise Vakıflar bölge müdürü veya teknik temsilcisi, Çevre ve Orman Bakanlığı ile ilgili ise konuyla ilgili teknik temsilci ve müze müdürlüğü ile ilgili ise ilgili müze müdüründen oluşacağı düzenlenmiştir.

Yukarıda yer alan hükümlerden koruma bölge kurullarına Bakanlıkça seçilen üyelerin arkeoloji, sanat tarihi, hukuk, mimari ve şehir plancılığı konularında uzmanlaşmış kişiler arasından üç yıl için belirlendiği ve kurullarda sürekli olarak görev yapmayı katıldıkları her toplantı için huzur hakkı aldıkları anlaşılmıştır.

Olayda, davacının 25/08/2011 tarihinde Bakanlıkça İstanbul III Numaralı Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Kuruluna 'sanat tarihçi' üye olarak seçildiği, Koruma Bölge Kurulunun genel teftişi sonucunda usulüne uygun olmayan bazı Kurul kararlarında imzasının bulunması nedeniyle Kurul üyeliğinin sona erdirilmesi ve bundan sonra kurul üyeliği gibi görevlerin verilmemesinin teklif edilmesi üzerine kurul üyeliği görevinin sona erdirildiği, bu işlemin iptali istemiyle bakılmakta olan davanın açıldığı, bu haliyle uyuşmazlığın 2863 sayılı Kanunun uygulanmasından kaynaklandığı görülmüştür.

Bu durumda, eski eser mevzuatının uygulanmasından kaynaklanan uyuşmazlığın incelenmesi görevinin, Danıştay Başkanlık Kurulunun 29/12/2016 tarih ve 2016/72 sayılı kararı uyarınca Ondördüncü Daireye ait bulunduğu dosyanın anılan Daireye gönderilmesine 16/06/2017 tarihinde oybirliği ile karar verildi.

T.C.
DANIŞTAY
Başkanlar Kurulu
Esas No : 2017/24
Karar No : 2017/103

Anahtar Kelimeler : -Dahilde Alınan Katma Değer Vergisi,
-Gümrük ve İthale İlişkin Vergiler

Özeti : Bandrolsüz sigara bulundurulduğundan bahisle re'sen tarh edilen katma değer vergisi ve kesilen vergi ziyayı cezasının iptali istemiyle Şanlıurfa Vergi Dairesi Başkanlığına karşı açılan davada, Üçüncü Dairenin görevli olduğu hakkında.

... vekili Av. ... tarafından, Şanlıurfa Vergi Dairesi Başkanlığına karşı açılan davada, Şanlıurfa Vergi Mahkemesince verilen 31/03/2016 tarih ve E:2015/694, K:2016/336 sayılı kararın temyizden incelenmesi aşamasında, Danıştay Üçüncü ve Yedinci Daireleri arasında çıkan görev uyuşmazlığına ilişkin dosya incelendi.

Gereği görüşülüp düşünüldü :

Danıştay Üçüncü Daire Başkanı ...'un "Danıştay Başkanlık Kurulunun 01/08/2016 tarih ve 2016/32 sayılı kararıyla değişik 15/01/2016 tarih ve 2016/1 sayılı kararı uyarınca, gümrük ve ithale ilişkin vergilere ilişkin davaların ve temyiz başvurularının Yedinci Dairece çözümleneceği; olayda, yurt dışı menşeli olan ve gümrük işlemleri yapılmadan kaçak yollarla yurda sokulan sigaralar nedeniyle ithalat sırasında alınması gereken vergilerin tahsili amacıyla konunun takdir komisyonuna sevk edildiği ve takdir edilen matrah üzerinden re'sen vergi ziyayı cezalı katma değer vergisi tarhedildiği, bu haliyle uyuşmazlığın esasen ithale ilişkin vergilere ilişkin olduğu anlaşıldığından çözümü görevi de anılan Başkanlık Kurulu kararı uyarınca Yedinci Daireye aittir." yolundaki ayrışık oyuna karşılık,

Dava, bandrolsüz sigara bulundurulduğundan bahisle davacı adına re'sen tarh edilen katma değer vergisi ve kesilen vergi ziyayı cezasının iptali istemiyle açılmıştır.

Danıştay Başkanlık Kurulunun 29/12/2016 tarih ve 2016/72 sayılı Danıştay Dava Daireleri Arasındaki İş Bölümü Kararında; 20/07/2016 tarihinden önce vergi mahkemeleri tarafından verilmiş olup temyiz incelemesine tabi olan kararların incelenmesinde görevli dairenin, Danıştay

Başkanlık Kurulunun Danıştay Dava Daireleri Arasındaki İş Bölümü Kararında Değişiklik Yapılmasına Dair 01/08/2016 tarih ve 2016/32 sayılı kararı ile değişik 15/01/2016 tarih ve 2016/1 sayılı kararına göre belirleneceği düzenlenmiştir.

Danıştay Başkanlık Kurulunun 01/08/2016 tarih ve 2016/32 sayılı kararıyla değişik 15/01/2016 tarih ve 2016/1 sayılı kararında ise, gelir, kurumlar ve katma değer vergisi (ithalde alınan katma değer vergileri hariç) ile ilgili olarak, Adana, Antalya, Diyarbakır, Gaziantep, İstanbul (Anadolu Yakası), Malatya, Manisa Bölge İdare Mahkemelerinin yargı çevresindeki vergi mahkemelerince verilen kararlara karşı yapılan temyiz başvurularının Üçüncü Dairece çözümleneceği belirtilmiştir.

Olayda, davacıya ait araçta yapılan aramada kaçak sigara ele geçirilmesi üzerine sigaraların Tütün ve Alkol Piyasası Düzenleme Kurumunca tespit edilen emsal değeri dikkate alınarak takdir komisyonunca belirlenen matrah üzerinden davacı adına cezalı katma değer vergisi tarhiyatı yapıldığı, dava konusu edilen bu işlemin ithalde alınan katma değer vergisine ilişkin olmadığı ve işlemin dahilde alınan vergileri tarh, tahakkuk ve tahsil etmeye yetkili vergi dairesi müdürlüğünce tesis edildiği anlaşılmıştır.

Buna göre, dahilde alınan katma değer vergisinden kaynaklanan uyumsuzluğun temyizen incelenmesi görevinin, Danıştay Başkanlık Kurulunun 29/12/2016 tarih ve E:2016/72 sayılı kararı uyarınca Üçüncü Daireye ait bulunduğu, dosyanın anılan Daireye gönderilmesine 16/06/2017 tarihinde oyçokluğu ile karar verildi.

— • İDARİ DAVA DAİRELERİ KURULU KARARLARI • —

T.C.
DANIŞTAY
İdari Dava Daireleri Kurulu
Esas No : 2014/3764
Karar No : 2017/355

Anahtar Kelimeler : -3011 Sayılı Yasa Uyarınca Resmi Gazetede
Yayımlanacak Yönetmelikler,
-Personele İlişkin Disiplin Hükümleri

Özeti : 3011 sayılı Resmi Gazete'de Yayımlanacak Olan Yönetmelikler Hakkında Kanunun 1/b maddesinde yer alan "kamu personeline ait genel hükümleri kapsayan" yönetmelik ibaresinden, kamu kurumunda görev yapan kamu personeline ilişkin genel hükümleri düzenleyen yönetmeliklerin anlaşılması gerektiği; Dolayısıyla, TCDD İşletmesi Genel Müdürlüğünde 399 sayılı Kanun Hükmünde Kararname uyarınca çalışan personele ilişkin disiplin hükümlerinin yönetmelikle düzenlenmesi ve bu yönetmeliğin 3011 sayılı Yasanın 1/b maddesi hükmü uyarınca Resmi Gazete'de yayımlanması gerektiğinden; Resmi Gazete'de yayımlanan yönetmelik ile düzenlenmesi gereken bir konu olduğu sonucuna varılan disiplin hükümlerine ilişkin düzenlemenin genel yazı ile yapılmasına yönelik işlemde hukuka uyarlık bulunmadığı hakkında.

Temyiz Eden (Davacı) : Birleşik Taşımacılık Çalışanları Sendikası
Vekili : Av. ...
Karşı Taraf (Davalı) : TCDD İşletmesi Genel Müdürlüğü
Vekili : Av. ...

İstemin Özeti: Danıştay Onikinci Dairesinin 30/12/2013 günlü E:2010/7628, K:2013/13085 sayılı kararının temyizen incelenerek bozulması, davacı tarafından istenilmektedir.

Savunmanın Özeti : Temyiz isteminin reddi gerektiği savunulmaktadır.

Danıştay Tetkik Hakimi : Mustafa Bölükbaşı

Düşüncesi : Temyiz isteminin kabulü ile Daire kararının bozulması gerektiği düşünülmektedir.

TÜRK MİLLETİ ADINA

Hüküm veren Danıştay İdari Dava Daireleri Kurulunca, dosya incelendi, gereği görüldü:

Dava; TCDD İşletmesi Genel Müdürlüğünde 399 sayılı Kanun Hükmünde Kararname uyarınca çalışan personele kademe ilerlemesi cezasının yerine uygulanacak disiplin cezalarına ilişkin 25/08/2010 günlü, 42116 sayılı genel düzenleyici işlemin iptali istemiyle açılmıştır.

Danıştay Onikinci Dairesinin 30/12/2013 günlü E:2010/7628, K:2013/13085 sayılı kararıyla, Anayasanın 124. maddesinde, Başbakanlık bakanlıklar ve kamu tüzel kişilerinin kendi görev alanlarını ilgilendiren kanunların ve tüzüklerin uygulanmasını sağlamak üzere ve bunlara aykırı olmamak şartıyla yönetmelikler çıkarabileceğinin hükme bağlandığı, 399 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 44. maddesinde; "Teşebbüs veya bağlı ortaklıklardaki hizmetlerin gereği gibi yürütülmesini sağlamak amacıyla sözleşmeli personelin görevleri ile ilgili kusurlu hareketleri, iş yerinde veya dışında teşebbüs ve bağlı ortaklıkla ilgili mevzuata aykırı davranışları nedeniyle kademe ilerlemesinin durdurulması hariç, verilmesi gereken disiplin cezaları ile disiplin cezası vermeye yetkili merciler ve disiplin kurulları hakkında bu Kanun Hükmünde Kararnamede hüküm bulunmayan hallerde teşebbüs veya bağlı ortaklık memurlarının tabi olduğu hükümler uygulanır. Ancak, kademe ilerlemesinin durdurulması cezasını gerektiren fiiller için sözleşme ücretinden kesme cezası, aylıktan kesme cezası esaslarına göre uygulanır." hükmünün yer aldığı, TCDD Personel Yönetmeliği'nin 97/C maddesinde, aylıktan kesme cezasının; personelin brüt aylığından 1/30 ile 1/8'i arasında kesinti yapılması olarak, 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun 125/C maddesinde ise, memurun brüt aylığından 1/30 ile 1/8 oranında kesinti yapılması şeklinde tanımlandığı, Yönetmeliğin 104/d maddesinde de, kademe ilerlemesinin durdurulması cezasını gerektiren bur suç işleyen personelin belirli süre içinde iki defa kademe ilerlemesinin durdurulması cezası almış ise, üçüncüsünde kademe ilerlemesinin durdurulması cezası yerine memuriyetten çıkarma cezası verileceğinin kurala bağlandığı, 399 sayılı KHK'nın 44. maddesi ve TCDD Personel Yönetmeliği'nin 97/C maddesi karşısında, kademe ilerlemesinin durdurulması cezası gerektiren fiiller için sözleşme ücretinden kesme cezasının 1/8 oranında kademe ilerlemesinin durdurulması cezasına en

yakın şekilde uygulanmasının gerektiği, dava konusu işlem ile bu gibi durumlarda 1/8 oranında ücretten kesme cezasının uygulanması gerektiği belirtilerek disiplin kurallarının eylemin nitelik ve ağırlığına göre takdiri oran belirleme imkanı ortadan kaldırılarak, eyleminin kademe ilerlemesinin durdurulması cezasını gerektiren eylem olma niteliğini değiştirmeden uygulanmasının sağlandığı, dava konusu işlemin (a) bendinde düzenlenen ve teşkilatın bu yönde işlem tesis etmesini sağlamayı hedefleyen kuralda hukuka aykırılık bulunmadığı, dava konusu düzenleyici işlemin (b) bendinde ise tekerrür haline yer verildiği, tekerrür halinde yapılacak uygulamaya yönelik kuralın 657 sayılı Kanununun 125. maddesi ile TCDD Personel Yönetmeliği'nin 104/d maddesi hükümlerine uygun ve paralel bir şekilde hakkında iki kez kademe ilerlemesinin durdurulması cezası gerektiren eylemler nedeniyle aylıktan kesme cezası uygulanan personelin üçüncü kez aynı nitelikte eylem nedeniyle cezalandırılması halinde sözleşmenin feshedilmesi yolunda düzenleme yapıldığı, bu haliyle söz konusu düzenlemede de hukuki isabetsizlik bulunmadığı gerekçesiyle davanın reddine karar verilmiştir.

Davacı, anılan kararı temyiz etmekte ve bozulmasını istemektedir.

399 sayılı Kamu İktisadi Teşebbüsleri Personel Rejiminin Düzenlenmesi ve 233 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin Bazı Maddelerinin Yürürlükten Kaldırılmasına Dair Kanun Hükmünde Kararnamenin "Disiplin Cezaları" başlıklı 44. maddesinde; "Teşebbüs veya bağlı ortaklıklardaki hizmetlerin gereği gibi yürütülmesini sağlamak amacıyla sözleşmeli personelin görevleri ile ilgili kusurlu hareketleri, iş yerinde veya dışında teşebbüs ve bağlı ortaklıkla ilgili mevzuata aykırı davranışları nedeniyle kademe ilerlemesinin durdurulması hariç verilmesi gereken disiplin cezaları ile disiplin cezası vermeye yetkili merciler ve disiplin kurulları hakkında bu Kanun Hükmünde Kararnamede hüküm bulunmayan hallerde teşebbüs veya bağlı ortaklık memurlarının tabi olduğu hükümler uygulanır. Ancak, kademe ilerlemesinin durdurulması cezasını gerektiren fiiller için sözleşme ücretinden kesme cezası, aylıktan kesme cezası esaslarına göre uygulanır." hükmüne yer verilmiş, TCDD Personel Yönetmeliği'nin 97/C maddesinde, aylıktan kesme cezası; personelin brüt aylığından 1/30 ile 1/8'i arasında kesinti yapılması olarak, 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun 125/C maddesinde ise, memurun brüt aylığından 1/30 ile 1/8 oranında kesinti yapılması şeklinde tanımlanmış, anılan Yönetmeliğin 104/d maddesinde de, kademe ilerlemesinin durdurulması cezasını gerektiren bir suç işleyen personele, maddede belirtilen süre içinde iki defa kademe ilerlemesinin durdurulması cezası almış ise üçüncüsünde

kademe ilerlemesini durdurulması cezası yerine memuriyetten çıkarma cezası verileceği kurala bağlanmıştır.

Dava konusu düzenlemenin içeriğine bakıldığında; düzenlemenin konusu itibarıyla, Yönerge şeklinde ve Resmi Gazete'de yayımlanmaksızın düzenlenip düzenlenemeyeceğinin açıklığa kavuşturulması gerekmektedir.

Dosyanın incelenmesinden; 399 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameye tabi olarak çalışan personele kademe ilerlemesi yerine uygulanacak cezanın ne suretle verileceği hususuna açıklık getirmek, Teşkilatta yer alan Bölge Müdürlükleri arasında uygulama farklılıklarını, aynı dönem ve konuya ilişkin yargı kararı ile çelişkili işlem tesisini önlemek amacıyla dava konusu genel işlemin düzenlenerek teşkilata gönderildiği, davalı idarece söz konusu işlemde; "a) TCDD Personel Yönetmeliğinin 101'inci maddesinde sayılan eylemleri nedeniyle kademe ilerlemesinin durdurulması cezası verilmesi gereken sözleşmeli personele aynı Yönetmeliğin 97'inci maddesinde belirtilen aylıktan kesme oranının üst sınırı olan 1/8 oranında aylıktan kesme cezası uygulanacağı, b) Kademe İlerlemesinin Durdurulması Cezası verilmesi gereken sözleşmeli personelin mevzuat gereği sözleşme ücretinden 1/8 oranında kesinti yapılması, kademe ilerlemesinin durdurulması cezası yerine aylıktan kesme cezası verildiği anlamını taşımadığından TCDD Personel Yönetmeliğinin 104'üncü maddesinde belirtilen süre içinde, kademe ilerlemesinin durdurulması cezasını gerektiren eylemleri nedeniyle hakkında 2 kez 1/8 oranında aylıktan kesme cezası uygulanan sözleşmeli personelin, üçüncüsünde sözleşmesinin feshedileceği, c) Kademe ilerlemesinin durdurulması cezası verilmesi gereken ve öğrenim durumu nedeniyle yükselebileceği derecenin son kademesinde bulunan kadrolu personelin ise, disiplin kurulu kararına göre brüt aylıklarının 1/4 ile 1/2 arasında kesinti yapılacağı, d) Ayrıca, Kademe İlerlemesinin Durdurulması Cezasının sözleşmeli personel için 1/30 ile 1/8 aylıktan kesme, 1. derecenin 4. kademesinde bulunan kadrolu personele 1/2 ile 1/4 aylıktan kesme şeklinde uygulaması asıl cezanın mahiyetini değiştirmeyeceğinden; bu durumdaki personele kademe ilerlemesinin durdurulması cezası verilmesi halinde bu hususun disiplin kurulu kararlarında açıkça belirtilmesi gerektiği" yolunda düzenleme yapıldığı, davanın ise; söz konusu düzenlemenin "a" ve "b" bentlerinin hukuka aykırı olduğu iddiasına dayandırılarak temyizden incelenen davanın açıldığı anlaşılmaktadır.

3011 sayılı "Resmi Gazete'de Yayımlanacak Olan Yönetmelikler Hakkında Kanun"un 1/b maddesinde, kamu personeline ait genel hükümleri kapsayan yönetmeliklerin Resmi Gazete'de yayımlanacağı kurala bağlanmıştır.

Anılan Yasa hükmünde yer alan "kamu personeline ait genel hükümleri kapsayan" yönetmelik ibaresinden, kamu kurumunda görev yapan kamu personeline ilişkin genel hükümleri düzenleyen yönetmelikler anlaşılmaktadır.

Dolayısıyla, TCDD İşletmesi Genel Müdürlüğünde 399 sayılı Kanun Hükmünde Kararname uyarınca çalışan personele ilişkin disiplin hükümlerin Yönetmelikle düzenlenmesi ve bu yönetmeliğin, 3011 sayılı Kanunun 1/b maddesi uyarınca Resmi Gazete'de yayımlanması gerekmektedir.

Bu durumda, Resmi Gazete'de yayımlanması gereken bir "yönetmelik" ile düzenlenmesi gereken konuların, genel yazı ile düzenlenmesi mümkün olmadığından, dava konusu düzenleme hükümlerinin hukuka aykırı olduğu sonucuna varılmıştır.

Açıklanan nedenlerle; davacının temyiz isteminin kabulüne, Danıştay Onikinci Dairesinin 30/12/2013 günlü, E:2010/7628, K:2013/13085 sayılı kararının bozulmasına, kararın tebliğ tarihini izleyen 15 (onbeş) gün içinde karar düzeltme yolu açık olmak üzere, 06/02/2017 gününde oybirliği ile karar verildi.

T.C.
DANIŞTAY
İdari Dava Daireleri Kurulu
Esas No : 2015/5147
Karar No : 2017/1368

Anahtar Kelimeler :-657 Sayılı Yasanın 4/C Maddesi Kapsamında
İstihdam Edilenlerin Sözleşmesinin Feshi
-Ücretsiz İzin Hakkı,
-İdari İstikrar ve İdarenin Güvenirliği İlkesi

Özeti : Davalı idarede 657 sayılı Yasanın 4/C maddesi kapsamında hizmet sözleşmesi ile çalışan ve çalıştığı statü itibarıyla mevzuatında ücretsiz izin kullanmasına imkan veren bir düzenleme bulunmamasına karşın, bu yöndeki istemi doğrultusunda davalı idarece "ilgilinin sözleşme yenileme talebinde bulunması halinde hizmet sözleşmesinin yeniden düzenlenmesine" denilmek suretiyle, ücretsiz izin imkanına benzer fiili bir durum yaratılarak sözleşmesi feshedilen davacının sözleşmesinin feshi sonrasında, bu durumu belirterek kendisiyle yeniden sözleşme imzalanması ve aynı statüde çalıştırılması için yaptığı başvurunun, ihtiyaç durumu ile kamu yararı ve hizmet gerekleri açısından değerlendirilerek karara bağlanması gerekirken; salt feshedilen hizmet sözleşmesinde ücretsiz izin kullanma hakkına yer verilmediği ve 657 sayılı Yasanın 4/C maddesi kapsamında çalıştırılanların ücretsiz izin kullanmasına olanak tanıyan bir düzenleme de bulunmadığından bahisle reddine ilişkin işlemde, idari istikrar ve idarenin güvenirliği ilkesine, dolayısıyla hukuka uyarlık bulunmadığı.

Temyiz İsteminde Bulunan (Davacı) : ...

Vekili : Av. ...

Karşı Taraf (Davalı) : Aydın Adli Yargı İlk Derece Adalet Komisyonu Başkanlığı

İstem Özet: Aydın 1. İdare Mahkemesi'nin 16/10/2015 günlü, E:2015/914, K:2015/787 sayılı ısrar kararının temyizden incelenerek bozulması, davacı tarafından istenilmektedir.

Savunmanın Özeti : Savunma verilmemiştir.

Danıştay Tetkik Hakimi : Nermin Tombaloğlu

Düşüncesi : Temyiz isteminin kabulü ile ısrar kararının bozulması gerektiği düşünülmektedir.

TÜRK MİLLETİ ADINA

Hüküm veren Danıştay İdari Dava Daireleri Kurulunca dosya incelendi, gereği görüldü:

Dava; TEKEL A.Ş.'de işçi olarak çalışmakta iken, Kurumun özelleştirilmesi üzerine 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun 4/C maddesi kapsamında hizmet sözleşmesi imzalayarak Aydın Çocuk Mahkemesi'nde mübaşir olarak çalışmaya başlayan davacının, 18/06/2011 tarihi itibarıyla hizmet sözleşmesinin feshinden sonra, sözleşmesinin feshine ilişkin Adalet Komisyonu kararında öngörüldüğü şekilde yeniden hizmet sözleşmesi imzalanarak göreve başlatılması için yaptığı başvurunun reddine ilişkin Aydın Adli Yargı İlk Derece Adalet Komisyonu Başkanlığı'nın 13/03/2012 günlü, 116 sayılı kararının iptali istemiyle açılmıştır.

Aydın 1. İdare Mahkemesi'nin 21/03/2013 günlü, E:2012/1349, K:2013/436 sayılı kararıyla; davacının 18/06/2011 tarihi itibarıyla feshedilen hizmet sözleşmesinde, ücretsiz izin kullanmasını sağlayan bir düzenlemenin yer almadığı görüldüğünden, hizmet sözleşmesinin yenilenmesi şartıyla sözleşmesini feshettiği iddiasına itibar etmenin hukuken mümkün bulunmadığı; bu durumda, 4/C statüsünde çalışan davacının ücretsiz izin kullanmasına imkan veren herhangi bir yasal düzenlemenin mevzuatta yer almaması ve idarenin herhangi bir kadroya atama yapma konusunda yargı kararıyla zorlanamayacağının açık olması karşısında; davacının yeniden hizmet sözleşmesi yapılması istemiyle yaptığı başvurunun reddine ilişkin dava konusu işlemde hukuka aykırılık bulunmadığı gerekçesiyle, davanın reddine karar verilmiştir.

Bu karar, Danıştay Onikinci Dairesi'nin 30/06/2015 günlü, E:2013/8691, K:2015/4351 sayılı kararıyla; davacının 2010 yılına kadar aralıksız olarak 18 yıl gibi uzun bir süre kadrolu işçi olarak çalıştığı TEKEL A.Ş.'nin özelleştirilmesinden sonra 2004/7898 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı hükümleri uyarınca 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun 4/C maddesi kapsamında Aydın Adli Yargı İlk Derece Adalet Komisyonu Başkanlığı ile 04/02/2011 tarihli hizmet sözleşmesini imzalayarak Aydın Çocuk Mahkemesi'nde mübaşir olarak çalışmaya başladığı, hizmet sözleşmesinin 11. maddesinde; bu sözleşmenin, 07/02/2011 tarihinden 31/12/2011 tarihine kadar geçerli olacağı hükmünün yer aldığı, davacının eşinin 2007 yılından beri Almanya'da öğretmen olarak görev yaptığı, davacının, "çalıştığı

kurumun özelleştirilmesi üzerine Almanya'ya gittiğini, 657 sayılı Kanununun 4/C maddesi kapsamında çalışmak amacıyla yeniden Türkiye'ye döndüğünü, küçük çocuğunu kendisi ile birlikte getirdiğini, Almanya'da okula başlayan kızını babasının yanında bıraktığını" belirterek, aile bütünlüğünün korunması amacıyla eşinin yurt dışındaki görevinin son bulacağı Ağustos 2012 ayına kadar ücretsiz izin talebinde bulunduğu, ancak bu isteminin kabul edilmediği, bunun üzerine davacının, aynı nedenleri ileri sürerek, dönüş tarihine göre 2011 veya 2012 yılında talep etmesi halinde yeniden hizmet sözleşmesi imzalanarak göreve başlatılmasının takdir edilmesi durumunda mevcut hizmet sözleşmesinin feshedilmesi isteminde bulunduğu, Aydın Adli Yargı İlk Derece Adalet Komisyonu Başkanlığı'nın 10/06/2011 günlü, 301 sayılı kararıyla, davacının istemi doğrultusunda; 2011 veya 2012 yılında sözleşmenin yenilenmesi talebinde bulunması halinde yeniden hizmet sözleşmesi imzalanacağı belirtilmek suretiyle mevcut sözleşmenin feshine karar verildiği, başvurusu halinde yeniden hizmet sözleşmesi imzalanarak göreve başlatılacağı taahhüdünde bulunulan davacı tarafından, 19/06/2012 tarihli dilekçeyle, hizmet sözleşmesinin feshedildiği 10/06/2011 tarihli karar doğrultusunda yeniden hizmet sözleşmesi imzalanarak 657 sayılı Kanununun 4/C maddesi kapsamında göreve başlatılması isteminde bulunulmuş ise de; dava konusu işlem ile; davacının başvurusu sonrasında oluşan tereddütün giderilmesi için görüş sorulan Adalet Bakanlığı yazısı dikkate alınarak, ücretsiz izin kullanmasına olanak tanıyan bir yasal düzenleme bulunmadığından, davacının hizmet sözleşmesi imzalayarak göreve başlatılma isteminin reddine karar verildiği, üç yargıç ve savcıdan oluşan Aydın Adli Yargı İlk Derece Adalet Komisyonu Başkanlığı'nın 10/06/2011 günlü, 301 sayılı kararında, 2011 veya 2012 yılında sözleşme yenileme talebinde bulunması halinde yeniden hizmet sözleşmesi imzalanacağı taahhüt edildiğinden, davacının, istemde bulunduğu takdirde yeniden hizmet sözleşmesi imzalanarak geçici personel olarak görevlendirileceğine dair hukuka bağlı idarece verildiğini kabul ettiği bu taahhüte güvenerek "haklı beklenti" içerisine girdiği, Almanya dönüşü "haklı beklenti" ile hizmet sözleşmesi imzalanarak göreve başlatılması istemiyle yaptığı başvurunun, daha önce taahhütte bulunarak sözleşmesini fesheden anılan Komisyon tarafından bu kez reddedilmesi üzerine bu davayı açtığı; uyuşmazlık süreci ve hukuksal nitelendirilmesi ile ilgili yapılan bütün bu açıklamalar birlikte ele alınıp değerlendirildiğinde; Almanya'da öğretmen olarak çalışan eşinin yanına gitmek amacıyla Anayasal ve yasal bir engelin bulunmadığı "ücretsiz izin" hakkını kullanmak isteyen davacının "haklı beklenti" ile yaptığı başvurusunun reddine dair işlemde hukuka

uygunluk bulunmadığı gerekçesiyle bozulmuş ise de; İdare Mahkemesi, bozma kararına uymayarak davanın reddi yolundaki ilk kararında ısrar etmiştir.

Davacı, Aydın 1. İdare Mahkemesi'nin 16/10/2015 günlü, E:2015/914, K: 2015/787 sayılı ısrar kararını temyiz etmekte ve bozulmasını istemektedir.

657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun 4. maddesinde, kamu hizmetlerinin memurlar, sözleşmeli personel, geçici personel ve işçiler eliyle görüleceği belirtilmiş; maddenin (A) fıkrasında memur, (B) fıkrasında sözleşmeli personel, (C) fıkrasında geçici personel, (D) fıkrasında ise işçi tanımlanmıştır.

657 sayılı Kanunun 4. maddesinin (C) fıkrasında, istihdam şekillerinden olan geçici personel statüsü, "Bir yıldan az süreli veya mevsimlik hizmet olduğuna Devlet Personel Başkanlığının ve Maliye Bakanlığının görüşlerine dayanılarak Bakanlar Kurulunca karar verilen görevlerde ve belirtilen ücret ve adet sınırları içinde sözleşme ile çalıştırılan ve işçi sayılmayan kimseler" olarak tanımlanmış olup, buna göre, geçici personel statüsü, belli bir vasıf gerektirmeyen, daha çok bedensel çalışmalara ağırlık veren, başlangıç ve bitişi belli olan, süreli işlerde çalışmayı öngörmektedir. Bu personel, idare ile yaptıkları bir sözleşme uyarınca idare için belirli bir iş yapan kişi konumundadır ve yaptıkları iş, geçici veya mevsimlik olup, asli ve sürekli görevlerden de sayılmaz. Bu nedenle geçici personel; Anayasa'nın 128. maddesi kapsamında belirtilen memur ve diğer kamu görevlileri kapsamı dışında kalan, sözleşme ile çalıştırılan, işçi de olmayan, kendine özgü istisnai bir istihdam türüdür.

Dosyanın incelenmesinden; davacının kadrolu işçi olarak çalıştığı TEKEL A.Ş.'nin özelleştirilmesinden sonra, 657 sayılı Kanunun 4/C maddesi kapsamında Aydın Adli Yargı İlk Derece Adalet Komisyonu Başkanlığı ile 04/02/2011 tarihli "hizmet sözleşmesi"ni imzalayarak Aydın Çocuk Mahkemesi'nde mübaşir olarak çalışmaya başladığı, hizmet sözleşmesinin 11. maddesinde; sözleşmenin, 07/02/2011 tarihinden 31/12/2011 tarihine kadar geçerli olacağı hükmünün yer aldığı, davacının eşinin 2007 yılından beri Almanya'da öğretmen olarak görev yaptığı, davacının, "çalıştığı kurumun özelleştirilmesi üzerine Almanya'ya gittiğini, 657 sayılı Kanunun 4/C maddesi kapsamında çalışmak amacıyla yeniden Türkiye'ye döndüğünü, küçük çocuğunu kendisi ile birlikte getirdiğini, Almanya'da okula başlayan kızını babasının yanında bıraktığını" belirterek, aile bütünlüğünün korunması amacıyla eşinin yurt dışındaki görevinin son bulacağı Ağustos 2012 ayına kadar ücretsiz izin talebinde bulunduğu, ancak

bu isteminin kabul edilmediği, bunun üzerine davacının, aynı nedenleri ileri sürerek, 2011 veya 2012 yılında talep etmesi halinde yeniden hizmet sözleşmesi yapılmak üzere mevcut hizmet sözleşmesinin 18/06/2011 tarihi itibarıyla feshedilmesi isteminde bulunduğu, Aydın Adli Yargı İlk Derece Adalet Komisyonu Başkanlığı'nın 10/06/2011 günlü ve 301 sayılı kararıyla, davacının istemi doğrultusunda, "2011 veya 2012 yılı içinde sözleşme yenileme talebinde bulunması halinde hizmet sözleşmesinin yeniden düzenlenmesine" denilmek suretiyle mevcut sözleşmenin feshine karar verildiği; davacı tarafından, 18/01/2012 tarihli dilekçeyle, 10/06/2011 tarihli karar doğrultusunda yeniden hizmet sözleşmesi imzalanarak 657 sayılı Kanunun 4/C maddesi kapsamında göreve başlatılması isteminde bulunulmuş ise de; dava konusu işlem ile, davacının başvurusu sonrasında oluşan tereddütün giderilmesi için görüş sorulan Adalet Bakanlığı yazısı dikkate alınarak, ücretsiz izin kullanmasına olanak veren bir yasal düzenleme bulunmadığından, yeniden sözleşme yapma isteminin reddine karar verildiği anlaşılmaktadır.

Anayasa'nın 2. maddesinde Türkiye Cumhuriyeti'nin nitelikleri arasında sayılan "hukuk devleti"nin gereklerinden olan "hukuki güvenlik" ilkesinin zorunlu sonuçlarından biri de, idare tarafından idare edilenlerle ilgili olarak tesis edilecek işlemlerin, önceden "belirli" ve "bilinir" olmasıdır. Yine bu ilkenin bir sonucu olarak idarenin işlemlerinde istikrarı ve idarenin güvenilirliği ilkesini gözetmesi, çelişkili uygulamalara meydan vermeyerek takdir yetkisine sahip olduğu durumlarda da bu yetkisini belirtilen hususları dikkate alarak kullanması gerekmektedir.

657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun 4. maddesinin (C) fıkrası uyarınca idareye, geçici personel istihdam edip etmeme konusunda takdir yetkisi tanındığı açık olmakla birlikte, idarenin bu konudaki takdir yetkisini, ihtiyaç durumu ile kamu yararı ve hizmet gerekleri doğrultusunda kullanması gerekmektedir. Bu yetkinin kamu yararı ve hizmet gerekleri göz ardı edilerek kullanıldığının idari yargı yerince saptanması halinde, sözü edilen bu durumun dava konusu idari işlemin sebep ve amaç unsurları yönünden hukuka aykırılığı nedeniyle iptalini gerektireceği yerleşmiş yargısal içtihatlarla kabul edilmiş bulunmaktadır.

Dava konusu uyuşmazlık bu çerçevede değerlendirildiğinde; daha önce, davalı idare bünyesinde 657 sayılı Kanunun 4/C maddesi kapsamında hizmet sözleşmesi ile çalışan ve çalıştığı statü itibarıyla mevzuatında ücretsiz izin kullanmasına imkan veren bir düzenleme bulunmamasına karşın, bu yöndeki istemi doğrultusunda, davalı idarenin 10/06/2011 günlü ve 301 sayılı kararıyla, "2011 veya 2012 yılı içinde sözleşme yenileme talebinde

bulunması halinde hizmet sözleşmesinin yeniden düzenlenmesine" denilmek suretiyle, ücretsiz izin imkanına benzer fiili bir durum yaratılarak sözleşmesi feshedilmiş olan davacının, sözleşmesinin feshi sonrasında, bu durumu belirterek kendisiyle yeniden sözleşme imzalanması ve aynı statüde çalıştırılması için yaptığı başvurunun, ihtiyaç durumu ile kamu yararı ve hizmet gerekleri açısından değerlendirilerek karara bağlanması gerekirken, salt, daha önce feshedilmiş olan hizmet sözleşmesinde ücretsiz izin kullanma hakkına yer verilmediği ve 657 sayılı Kanunun 4/C maddesi kapsamında çalıştırılanların ücretsiz izin kullanmasına olanak tanıyan bir yasal düzenleme de bulunmadığından bahisle reddine ilişkin işlemde idari istikrar ve idarenin güvenilirliği ilkelerine, dolayısıyla hukuka uyarlılık görülmediğinden, işlemin bu gerekçeyle iptali gerekirken davanın reddi yolunda verilen idare mahkemesi kararında hukuki isabet bulunmamaktadır.

Açıklanan nedenlerle; davacının temyiz isteminin kabulüne, Aydın 1. İdare Mahkemesince verilen 16/10/2015 günlü, E:2015/914, K:2015/787 sayılı ısrar kararının bozulmasına, dosyanın anılan İdare Mahkemesine gönderilmesine, kararın tebliğ tarihini izleyen 15 (onbeş) gün içinde karar düzeltme yolu açık olmak üzere, 23/03/2017 tarihinde oyçokluğu ile karar verildi.

KARŞI OY

Temyiz edilen kararlar ilgili dosyanın incelenmesinden; Aydın 1. İdare Mahkemesince verilen ısrar kararının usul ve hukuka uygun bulunduğu, dilekçede ileri sürülen temyiz nedenlerinin kararın bozulmasını gerektirecek nitelikte olmadığı anlaşıldığından, davacının temyiz isteminin reddi ile İdare Mahkemesinin ısrar kararının onanması gerektiği oyuyla, karara katılmıyoruz.

T.C.
DANIŞTAY
İdari Dava Daireleri Kurulu
Esas No : 2016/2461
Karar No : 2017/1672

Anahtar Kelimelere : -Hakim Meslekten Çıkarma Cezası,
-Tasadüfî Delillerin Disiplin Hukuku
Açısından Değerlendirilmesi,
-Disiplin Yargılaması-Ceza Yargılaması Farkı

Özeti : 1- Disiplin soruşturması ve yargılaması, ceza soruşturması ve kovuşturmasından bağımsız ve ayrı olduğundan, ceza soruşturması ve kovuşturmasında kullanılmayan veya kullanılmayan bir kısım delillerin disiplin soruşturması ve yargılaması sırasında kullanılmasında hukuka aykırı bir durum olmadığı gibi, disiplin hukukunda kimi durumlarda kanaatin yeterli olması nedeniyle, bunu yasaklayan bir düzenlemeye de yer verilmediği,
2- Bu durumda, dosyada yer alan telefon tapelerindeki ifadelerin incelenmesi suretiyle bir karar verilmesi gerekirken, tesadüfen elde edilen delillerin disiplin hukuku yönünden kullanılma olanağı bulunmadığı gerekçesiyle dava konusu meslekten çıkarma işleminin iptaline karar verilmesinde hukuka uyarlık bulunmadığı hakkında.

Temyiz Eden (Davalı) : Hakimler Savcılar Yüksek Kurulu

Vekili : Av. ...

Karşı Taraf(Davacı) : ...

Vekili : Av. ...

İstemin Özeti: Danıştay Onaltıncı Dairesinin 11/11/2015 günlü, E:2015/3643; K:2015/6993 sayılı kararının temyizden incelenerek bozulması, davalı idare tarafından istenilmektedir.

Savunmanın Özeti : Savunma süresinde verilmemiştir.

Danıştay Tetkik Hakimi : Meral Avşar Bıçken

Düşüncesi : Temyiz isteminin kabulü ile Daire kararının bozulması gerektiği düşünülmektedir.

TÜRK MİLLETİ ADINA

Hüküm veren Danıştay İdari Dava Daireleri Kurulunca dosya incelendi, gereği görüldü:

Dava; Erzurum Ağır Ceza Mahkemesi üyesi olan davacının, 2802 sayılı Hakimler ve Savcılar Kanununun "Meslekten çıkarma cezası" başlıklı 69. maddesinin son fıkrası uyarınca, meslekten çıkarma cezası ile cezalandırılmasına ilişkin Hakimler ve Savcılar Yüksek Kurulu'nun 03/06/2009 günlü, 2009/154 sayılı kararının yeniden incelenmesi talebini reddeden Hakimler ve Savcılar Yüksek Kurulu İkinci Dairesinin 12/05/2011 günlü, E:2008/206, K:2011/204 sayılı kararına yapılan itirazın reddine ilişkin Hakimler ve Savcılar Yüksek Kurulu Genel Kurulunun 06/06/2012 günlü, 2012/343 sayılı kararının iptali istemiyle açılmıştır.

Danıştay Onaltıncı Dairesinin 11/11/2015 günlü, E:2015/3643, K:2015/6993 sayılı kararıyla; telekomünikasyon yoluyla yapılan iletişimin denetlenmesi sırasında elde edilen ses kayıtlarının, bu soruşturma veya kovuşturmayla ilgisi olmayan üçüncü kişiler hakkında yürütülecek disiplin soruşturmasında delil olarak kullanılamayacağı ve sadece bu delillere dayanılarak disiplin cezası verilemeyeceği, dava konusu disiplin cezasının verilmesinde, davacının özel hayatı kapsamındaki davranış ve ilişkilerinin belirleyici olduğu anlaşıldığından, davacıya verilen meslekten çıkarma cezasının, Anayasanın 20. maddesi ve AİHS'nin 8. maddesinde tanımlanan özel hayatın gizliliği hakkına orantısız bir müdahale oluşturduğu ve bu yönüyle hukuka uygun olmadığı sonucuna varıldığı; öte yandan, "soruşturmada adı geçen suç örgütü lideri ve üyesi kişilerin bir kısım adli işlerini takip etmek" ve "bahsi geçenlerin kendi işlerinde mesleki sıfat ve konumunu kullanmalarına müsaade etmek" gibi davacının mesleki hayatına ilişkin olan suçlamaların ise, davacı aleyhine delil olarak kullanılamayacak olan tapeler dışında, her türlü şüpheden uzak, kesin ve somut delillerle kanıtlanmadığından, davacıya verilen meslekten çıkarma cezasında hukuka uyarlık bulunmadığı gerekçesiyle dava konusu işlemin iptaline karar verilmiştir.

Davalı idare, anılan kararı temyiz etmekte ve bozulmasını istemektedir.

5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanununun 135. maddesi: "(1) (Değişik 1. cümle : 25/05/2005 - 5353/17 md.) Bir suç dolayısıyla yapılan soruşturma ve kovuşturmada, suç işlendiğine ilişkin kuvvetli şüphe sebeplerinin varlığı ve başka suretle delil elde edilmesi imkanının bulunmaması durumunda, hakim veya gecikmesinde sakınca bulunan hallerde Cumhuriyet Savcısının kararıyla şüpheli veya sanığın

telekomünikasyon yoluyla iletişimi tespit edilebilir, dinlenebilir, kayda alınabilir ve sinyal bilgileri değerlendirilebilir. Cumhuriyet Savcısı kararını derhal hakimın onayına sunar ve hakim kararını en geç yirmidört saat içinde verir. Sürenin dolması veya hakim tarafından aksine karar verilmesi halinde tedbir Cumhuriyet Savcısı tarafından derhal kaldırılır.

(2) (Değişik ibare: 25/05/2005-5353/17 md.) Şüpheli veya sanığın tanıklıktan çekinebilecek kişilerle arasındaki iletişimi kayda alınamaz. Kayda alma gerçekleşikten sonra bu durumun anlaşılması halinde, alınan kayıtlar derhal yok edilir.

(3) Birinci fıkra hükmüne göre verilen kararda, yüklenen suçun türü, hakkında tedbir uygulanacak kişinin kimliği, iletişim aracının türü, telefon numarası veya iletişim bağlantısını tespiti imkan veren kodu, tedbirin türü, kapsamı ve süresi belirtilir. Tedbir kararı en çok üç ay için verilebilir; bu süre, bir defa daha uzatılabilir. (Ek cümle: 25.5.2005- 5353/17 md.) Ancak, örgütün faaliyeti çerçevesinde işlenen suçlarla ilgili olarak gerekli görülmesi halinde, hakim bir aydan fazla olmamak üzere sürenin müteaddit defalar uzatılmasına karar verebilir.

(4) Şüpheli veya sanığın yakalanabilmesi için, (...) mobil telefonun yeri, hakim veya gecikmesinde sakınca bulunan hallerde Cumhuriyet Savcısının kararına istinaden tespit edilebilir. Bu hususa ilişkin olarak verilen kararda, (...) mobil telefon numarası ve tespit işleminin süresi belirtilir. Tespit işlemi en çok üç ay için yapılabilir; bu süre, bir defa daha uzatılabilir.

(5) Bu madde hükümlerine göre alınan karar ve yapılan işlemler, tedbir süresince gizli tutulur.

(6) Bu madde (Değişik ibare: 25.5.2005 - 5353/17 md.) kapsamında dinleme, kayda alma ve sinyal bilgilerinin değerlendirilmesine ilişkin hükümler ancak aşağıda sayılan suçlarla ilgili olarak uygulanabilir:

- a) Türk Ceza Kanununda yer alan;
  - 1-Göçmen kaçakçılığı ve insan ticareti (madde 79, 80),
  - 2-Kasten öldürme (madde 81,82,83),
  - 3-İşkence (madde 94,95),
  - 4-Cinsel saldırı (birinci fıkra hariç, madde 102),
  - 5-Çocukların cinsel istismarı (madde 103),
  - 6-Uyuşturucu veya uyarıcı madde imal ve ticareti (madde 188),
  - 7-Parada sahtecilik (madde 197),
  - 8-Suç işlemek amacıyla örgüt kurma (iki, yedi ve sekizinci fıkralar hariç, madde 220),
  - 9-(Ek bent: 25.5.2005-5353/17 md.) Fuhuş (madde 227, fıkra 3),
  - 10-İhaleye fesat karıştırma (madde 235),

- 11-Rüşvet (madde 252),
12-Suçtan kaynaklanan malvarlığı değerlerini aklama (madde 282),
13-Silahlı örgüt (madde 314) veya bu örgütlere silah sağlama (madde 315),
14-Devlet Sırlarına Karşı Suçlar ve Casusluk (madde 328, 329, 330, 331, 333, 334, 335, 336,337) suçları.
- b) Ateşli Silahlar ve Bıçaklar ile Diğer Aletler Hakkında Kanunda tanımlanan silah kaçakçılığı (madde 12) suçları.
- c) (Ek alt bent: 25.5.2005 - 5353/17 md.) Bankalar Kanununun 22 nci maddesinin (3) ve (4) numaralı fıkralarında tanımlanan zimmet suçu.
- d) Kaçakçılıkla Mücadele Kanununda tanımlanan ve hapis cezasını gerektiren suçlar.
- e) Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanununun 68 ve 74 üncü maddelerinde tanımlanan suçlar.

7-Bu maddede belirlenen esas ve usuller dışında hiç kimse bir başkasının telekomünikasyon yoluyla iletişimini dinleyemez ve kayda alamaz." hükmünü;

Aynı Yasanın 138. maddesi ise: "(1) Arama veya elkoyma koruma tedbirlerinin uygulanması sırasında, yapılmakta olan soruşturma veya kovuşturmayla ilgisi olmayan ancak, diğer bir suçun işlendiği şüphesini uyandırabilecek bir delil elde edilirse; bu delil muhafaza altına alınır ve durum Cumhuriyet Savcılığına derhal bildirilir.

(2) Telekomünikasyon yoluyla yapılan iletişimin denetlenmesi sırasında, yapılmakta olan soruşturma veya kovuşturmayla ilgisi olmayan ve ancak, 135'nci maddenin altıncı fıkrasında sayılan suçlardan birinin işlendiği şüphesini uyandırabilecek bir delil elde edilirse; bu delil muhafaza altına alınır ve durum Cumhuriyet Savcılığına derhal bildirilir." hükmünü taşımaktadır.

Ceza Muhakemesi Kanununda yapılan bu düzenlemeyle; sınırlı olarak sayılan suçlarla ilgili olarak, sınırlı hallerde telefon haberleşmesinin dinlenilmesi ve bir başka suçun işlendiği şüphesini uyandıracak şekilde tesadüfen elde edilen bilgilerin kanıt olarak değerlendirilmesi olanağı tanınmıştır. Ancak, telefon dinlenilmesi sırasında tesadüfen elde edilen kanıtların dikkate alınabilmesi için; tesadüfen öğrenilen söz konusu suçun da 135. maddede sayılan katalog suçlardan birine uygun olması gerekmektedir. Bu halde, durum derhal Cumhuriyet Savcısına bildirilerek bu kanıtın değerlendirilmesi söz konusu olabilecek ve yasa dışı elde edilmiş kanıt olarak değerlendirilmeyecektir.

24/02/1983 günlü, 2802 sayılı Hakimler ve Savcılar Kanununun "Meslekten çıkarma cezası" başlıklı 69. maddesinin son fıkrasında "Disiplin cezasının uygulanmasını gerektiren fiil suç teşkil etmezse ve hükümlülüğü gerektirmese bile mesleğin şeref ve onurunu ve memuriyet nüfuz ve itibarını bozacak nitelikte görüldüğü takdirde de meslekten çıkarma cezası verilir." hükmüne yer verilmiştir.

Dosyanın incelenmesinden, ulusal basında davacıyı da ilgilendiren bir takım haberlerin yer alması sonrasında Adalet Bakanlığının 16/07/2007 tarihli oluruyla konunun soruşturulmasının istendiği, başlatılan soruşturmada, öncelikle İstanbul Cumhuriyet Başsavcı Vekilliğinde bulunan 2006/2215 soruşturma sayılı dosyasının ele alındığı, bu soruşturmada davacı dışındaki üçüncü kişiler hakkında yasal yollarla yürütülen telekomünikasyon yoluyla yapılan iletişimin denetlenmesi sırasında davacının dinlemeye takıldığı belirlendiği, davacıyla ilgili ses kayıtlarının çözümlerinden oluşan tapelerin incelendiği, konuyla ilgili hakim ve Cumhuriyet Savcısı gibi pek çok kamu görevlisinin yanında davacının gayri ahlaki birliktelik yaşadığı iddia edilen birçok kadının da ifadesine başvurulduğu, davacıyla sözü edilen kadınlar arasındaki telefon görüşme kayıtlarının (HTS Raporları) elde edilerek incelendiği, davacının yurt içi ve yurt dışı uçuş bilgilerinin de soruşturma kapsamına dahil edildiği görülmektedir.

Davada, yürütülen soruşturma sonucunda davacının, Ceza Muhakemesi Kanununun (CMK) 250. maddesi ile yetkili İstanbul 10. Ağır Ceza Mahkemesinin E:2007/376 sayılı dosyasında "silahlı suç örgütü kurmak ve yöneticiliğini yapmak, 6136 sayılı Yasa'ya muhalefet, resmi evrakta sahtecilik, örgüt faaliyeti çerçevesinde uyuşturucu madde ticareti yapmak" suçlarından hakkında 30/07/2007 tarihinde kamu davası açılan, daha önce de Hollanda'da birçok uyuşturucu olayında ismi geçen ve bu ülkede uyuşturucu satışı yapan cafe shopları bulunan A.Ö. ile yine CMK'nun 250. maddesi ile yetkili kılınan İstanbul Cumhuriyet Başsavcılığı vekilliğinin 2006/1897 sayılı soruşturma dosyasında "suç işlemek amacıyla kurulan örgüte üye olma" ve İstanbul Cumhuriyet Başsavcılığının 2007/38289 sayılı soruşturma dosyasında "suçtan kaynaklanan malvarlığı değerlerini aklama" suçlarının şüphelisi avukat A.C. adlı kişilerle illegal ve gayri ahlaki "Konsey" adı verilen bir oluşum içerisine girmek, "Konsey" üyesi kişilerden kadın temin etmelerini istemek, bu konuda ısrarlı ve müdavim olmak; bu kişilerin temin ettiği, bazen de anılan kişilere kendisinin bulduğu birçok kadınla grup halinde ya da tek başına seks partileri düzenlemek; bu kişilerin bir kısım adli işlerini takip etmek, bahsi geçenlerin kendi işlerinde mesleki sıfat ve konumunu kullanmalarına müsaade etmek,

adı geçen kişilerle yaptığı telefon görüşmelerinde kendisine uygunsuz kelimelerle hitap edilmesine izin vermek, kendisinin de bu kişilerle uygunsuz kelimelerle konuşmalar yapmak, evli ve iki çocuk babası olmasına karşın, eşinden boşanıp yeniden evleneceğini vaat ederek kadınlarla ilişkiye girebilmek hususunda mesleğinin itibarını da kullanmak suretiyle çeşitli zamanlarda veya aynı dönemlerde birçok kadınla ilişki kurmak fiillerini işlemek suretiyle uzunca bir süreden beri devam eden iş takibi, menfaat ya da gayri ahlaki ilişki kurarak kusurlu veya uygunsuz hareket veya ilişkiler içerisinde bulunarak mesleğin şeref ve onurunu, memuriyet nüfuz ve itibarını bozduğu, mesleğe olan genel saygı ve güveni yitirdiği; bunun yanı sıra davacının, örgütlü olarak uyuşturucu kaçakçılığı yaptığını bilmesine rağmen A.Ö. ile ilişkisini bitirmediği gibi, alacaklısı olduğu senedi adı geçene vererek, onun örgütsel bağlantılarından ve bu şekilde senedin borçlusu üzerinde yaratacağı etkiden yararlanmaya çalışmak; masraflarını karşılayan bu şahıslarla birçok kez yurt dışına gitmek suretiyle de mesleğin şeref ve onurunu, memuriyet nüfuz ve itibarını bozacak nitelikte kusurlu ve uygunsuz hareket ve ilişkiler içerisinde olduğu tespit edilerek, 2802 sayılı Hakimler ve Savcılar Kanununun "Meslekten çıkarma cezası" başlıklı 69. maddesinin son fıkrasındaki "Disiplin cezasının uygulanmasını gerektiren fiil suç teşkil etmezse ve hükümlülüğü gerektirmese bile mesleğin şeref ve onurunu ve memuriyet nüfuz ve itibarını bozacak nitelikte görüldüğü takdirde de meslekten çıkarma cezası verilir." hükmü gereğince meslekten çıkarma cezası ile cezalandırılması üzerine bakılmakta olan davanın açıldığı anlaşılmaktadır.

Uyuşmazlıkta, telekomünikasyon yoluyla iletişimin denetlenmesi esnasında elde edilen suç delillerinin, hakkında dinleme kararı bulunmayan üçüncü şahısların (kamu görevlilerinin) idari bir suç işlediğine ilişkin bilgiler içermesi halinde, bu kişilerle ilgili olarak yapılan disiplin soruşturması ve idari yargılama sürecinde kullanılıp kullanılmayacağı hususu önem arz etmektedir.

Bu hususun açıklığa kavuşturulabilmesi için, disiplin hukuku ile ceza hukuku kavram ve kuralları arasındaki farklılıkların ortaya konulması gerekmektedir.

Disiplin cezaları; kamu hizmeti, kamu görevi ve görevlileriyle ilgili bir ceza türüdür. Önceden saptanan hukuk kurallarına aykırı düşen bütün davranışları önlemek, engellemek için zorlayıcı özellikte olan birer yaptırımdır. Disiplin cezaları bu yönlerinden bakımından, ceza yasalarında, suçlara karşı uygulanmak üzere konulan cezalara benzer. Ancak, disiplin cezaları ile suçlar için konulan cezalar arasında köklü ayrımlar vardır.

Bu ayrımların başında; disiplini bozan eylem ya da işlemlerin her zaman Ceza Kanunu kapsamında suç teşkil etmemesi gelir. Disiplin kuralları, kamu hizmetlerinin düzenli bir şekilde yürütülmesini sağlamak amacıyla sadece kamu görevlileri için uygulanan kurallardır. Disiplini bozan davranışlar dolayısıyla da bir ceza uygulanmaktadır. Ama bu cezanın, suç için uygulanan ceza ile herhangi bir benzerliği yoktur. Türk Ceza Kanununun cezalandırdığı eylem, suçtur. Yasada cezası gösterilmeyen eylem suç değildir. Benzetme yolu ile bir eyleme suç niteliği yüklenemez.

Öte yandan; suç işleyen cezasını, işlenen suçun ağırlığına göre hakim veya mahkeme verir. Disiplin cezasını ise, memurun bağlı olduğu idarenin yasaca yetkili kılınan disiplin amirleri ya da kurulları verir.

Diğer taraftan; disiplin cezaları sadece kamu görevlisini ilgilendirir. Bu ceza kamu görevlisinin meslek haklarını etkiler, meslek yaşamı için önem taşır. Suç için uygulanan cezalar ise, doğrudan doğruya toplum düzenine, genel olarak toplumun dirliğine karşı çıkanlara uygulanan yaptırımlardır. Bu cezalar, hüküm giyen kişinin özgürlüğü, kişiliği, yaşamı, toplumsal durumu, kişiliğine bağlı hakları ve malları bakımından etkilidir.

Disiplin cezaları ile adli cezalar arasındaki bir diğer fark ise; suç işleyen kişiye sadece Ceza Kanununda yazılı ceza verilirken, memur işlediği suçtan dolayı Ceza Kanununa göre mahkum edilmekle birlikte, ayrıca ikinci bir cezaya, disiplin cezasına muhatap olabilmektedir. Bunun sonucu olarak; bir memurun, belli bir fiili nedeniyle Ceza Kanunu kapsamında suçluluk durumundan kurtulması, onun disiplin soruşturmasına tabi tutulmasını engellemez.

Diğer bir fark ise, suçun cezalandırılması işlemi bir yargı kararı niteliğinde iken, disiplin cezasının yargısal bir karar değil, yönetsel bir işlem özelliğinde olmasıdır.

Tüm bu değerlendirmeler ışığında, ceza uygulaması ile disiplin uygulaması arasında amaç, kapsam, usul ve sonuçlar bakımından temel nitelikte farklılıklar mevcut olduğu açıktır. Bu sebeple kanun koyucu, ceza uygulaması ile disiplin uygulamasını iki ayrı ve farklı alan olarak görmekte ve bunların birbirini etkilemesini önleyici nitelikte bir düzenleme olan 657 sayılı Kanunun 131. maddesindeki düzenlemeye yer vermiş bulunmaktadır.

Bu açıklamalardan da anlaşılacağı üzere, disiplin soruşturması ve yargılaması, ceza soruşturma ve kovuşturmasından bağımsız ve ayrıdır. Bu nedenle, ceza soruşturması ve kovuşturması sırasında kullanılmayan veya kullanılmayan bir kısım delillerin disiplin soruşturması ve yargılaması sırasında kullanılmasında hukuka aykırı bir durum olmadığı gibi, disiplin

hukukunda kimi durumlarda kanaatin yeterli olması nedeniyle, bunu yasaklayan bir düzenlemeye de yer verilmemiştir.

Bu durumda; dosyada yer alan telefon tapelerindeki ifadelerin incelenmesi suretiyle uyuşmazlığın esası hakkında bir karar verilmesi gerekirken, tesadüfen elde edilen delillerin disiplin hukuku yönünden kullanılma olanağı bulunmadığı sonucuna varılarak dava konusu işlemin iptali yolunda verilen kararda hukuki isabet bulunmamaktadır.

Nitekim; Yargıtay Ceza Genel Kurulunun 03/07/2007 günlü, E:2007/5.MD-23, K:2007/167 sayılı kararıyla onanarak kesinleşen Yargıtay 5. Ceza Dairesinin 14/04/2006 günlü, 6-4 sayılı kararında; hukuka aykırı elde edilmiş deliller olan iletişim tespit tutanakları, Anayasanın 38/6, 20. maddeleri, Ceza Genel Kurulu kararları, AİHS'nin 6. ve 8. maddeleri gereğince hükme esas alınmayarak bu nedenlerle hakkında beraat hükmü kurulan Cumhuriyet Savcısının, bütün bunlara rağmen bir yargı mensubuna yakışmayacak şekilde bir suç örgütü liderinin avukatı ile telefonda hemşehrilik sıfatına dayanarak, görevinin gereklerine uygun olarak yaptığı soruşturma sonucunda açacağı dava ile ilgili görüşmesinin şüpheli mucip saklanmaya çalışılan menfaatlerden dolayı 2802 sayılı Kanununun 87. maddesi gereğince disiplin suçu yönüyle değerlendirilmesi için Hakimler ve Savcılar Yüksek Kurulunun takdirine sunulmasının gerekli görüldüğü gerekçesine yer verilmek suretiyle, tesadüfen elde edilen delillerin disiplin soruşturmasında dikkate alınacağı kabul edilmiştir.

Açıklanan nedenlerle, davalı idarenin temyiz isteminin kabulüne, Danıştay Onaltıncı Dairesinin 11/11/2015 günlü, E:2015/3643; K:2015/6993 sayılı kararının bozulmasına, kararın tebliğ tarihini izleyen 15 (onbeş) gün içinde karar düzeltme yolu açık olmak üzere, 19/04/2017 gününde oyçokluğu ile karar verildi.

KARŞI OY

Temyiz edilen kararla ilgili dosyanın incelenmesinden; Danıştay Onaltıncı Dairesince verilen kararın usul ve hukuka uygun bulunduğu, dilekçede ileri sürülen temyiz nedenlerinin kararın bozulmasını gerektirecek nitelikte olmadığı anlaşıldığından, temyiz isteminin reddi ile temyize konu kararın onanması gerektiği oyuyla, karara katılmıyoruz.

T.C.
DANIŞTAY
İdari Dava Daireleri Kurulu
Esas No : 2015/3244
Karar No : 2017/1908

Anahtar Kelimeler : -Doktor Olan Davacının Sağlık Raporu
Üzerine Memurluğa Atanması,
-Sağlık Meslekleri Kurulu

Özeti : 663 sayılı Sağlık Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkındaki Kanun Hükmünde Kararnamenin 23. maddesi uyarınca, sağlık meslek mensuplarının meslek icrasından yasaklanması konusundaki yetkinin Sağlık Meslekleri Kuruluna ait olduğu, anılan madde hükmünde ilişkisi kesilen kişilerin mesleği ile ilgisi bulunmayan durumlarına uygun başka bir kadroya atanabileceğinin açıkça düzenlenmesi karşısında, sözü edilen Kurul kararı olmaksızın anestezi doktoru olan davacının hakkında düzenlenen sağlık raporunun, Sağlık Bakanlığı Sağlık Mazeret Değerlendirme Komisyonunda değerlendirilmesi sonucunda hekimlik görevinden alınarak memur olarak atanmasına ilişkin işlemde hukuka uyarlık bulunmadığı hakkında.

Temyiz Eden (Davacı) : ...

Vekili : Av. ...

Karşı Taraf (Davalı) : Türkiye Kamu Hastaneleri Kurumu

Vekili : Hukuk Müşaviri ...

İstemin Özeti: Trabzon İdare Mahkemesinin 09/06/2015 günlü, E:2015/682, K:2015/867 sayılı ısrar kararının, temyizen incelenerek bozulması, davacı tarafından istenilmektedir.

Savunmanın Özeti : Trabzon İdare Mahkemesince verilen ısrar kararının usul ve hukuka uygun bulunduğu ve temyiz dilekçesinde öne sürülen nedenlerin, kararın bozulmasını gerektirecek nitelikte olmadığı belirtilerek temyiz isteminin reddedilmesi gerektiği savunulmaktadır.

Danıştay Tetkik Hakimi : Refika Altınok

Düşüncesi : Temyiz isteminin kabulü ile ısrar kararının bozulması gerektiği düşünülmektedir.

TÜRK MİLLETİ ADINA

Hüküm veren Danıştay İdari Dava Daireleri Kurulunca dosya incelendi, gereği görüldü:

Dava; Kars Devlet Hastanesi'nde uzman tabip olarak görev yapan davacının, Trabzon İli Kamu Hastaneleri Birliği Genel Sekreterliği emrine bilgisayar işletmeni olarak atanmasına ilişkin 04/12/2012 günlü, 9845 sayılı işlemin iptali ile Aralık 2012 ve Ocak 2013 aylarına ait 3.600,00 TL parasal kaybının yasal faiziyle birlikte tazminine karar verilmesi istemiyle açılmıştır.

Trabzon İdare Mahkemesinin 27/11/2013 günlü, E:2013/78, K:2013/1439 sayılı kararıyla; 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun tanıdığı takdir yetkisi kapsamında, davacının Kars Devlet Hastanesinde Patoloji Uzmanı olarak görev yaptığı sırada, geçirdiği psikolojik rahatsızlık nedeniyle hekimlik görevini yerine getirip getiremeyeceğinin tespiti bakımından sevk edildiği Bakırköy Prof. Dr. Mazhar Osman Ruh ve Sinir Hastalıkları Eğitim ve Araştırma Hastanesi'nde yapılan tetkik ve tedavileri sonucu, psikiyatrik hastalığının kısmi salah halinde devam ettiği, bu haliyle hekim olarak görev yapmasının uygun olmadığı yönünde düzenlenen sağlık kurulu raporu nazara alındığında, davacının insan hayatı ile doğrudan ilgili olan, niteliği gereği bünyesinde önemli ölçüde risk barındıran ve dikkate mazhar olan sağlık hizmetlerini yerine getirme ehil ve kabiliyetini kaybettiğinin açık olduğu, kamu yararı ve hizmet gerekleri gözetilerek genel idari hizmetler sınıfında münhal bulunan kadroya naklen atanmasına ilişkin dava konusu işlemde hukuka aykırılık bulunmadığı gerekçesiyle davanın reddine karar verilmiştir.

Anılan karar, karar düzeltme aşamasında, Danıştay Beşinci Dairesinin 29/01/2015 günlü, E:2014/6491, K:2015/610 sayılı kararıyla; 663 sayılı Sağlık Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkındaki Kanun Hükmünde Kararnamenin Sağlık Meslekleri Kurulu başlıklı 23. maddesi uyarınca, mesleğini icra etmesine mani ve iyileşmesi mümkün olmayan akli, ruhi ve bedeni hastalığı ortaya konulan sağlık meslek mensuplarının, Sağlık Meslekleri Kurulu kararı ile mesleğini icradan yasaklanabileceği, anılan Kurul kararı olmaksızın davacı hakkındaki sağlık raporunun Sağlık Bakanlığı Sağlık Mazereti Değerlendirme Komisyonunda değerlendirilmesi sonucunda, hekimlik görevinden alınarak genel idare hizmetleri sınıfına bilgisayar işletmeni olarak atanmasına ilişkin işlemde hukuka uyarlık bulunmadığı gerekçesiyle bozulmuş ise de; Trabzon İdare Mahkemesi, bozma kararına uymayarak davanın reddi yolundaki ilk kararında ısrar etmiştir.

Davacı, Trabzon İdare Mahkemesinin 09/06/2015 günlü, E:2015/682, K:2015/867 sayılı ısrar kararını temyiz etmekte ve bozulmasını istemektedir.

663 sayılı Sağlık Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkındaki Kanun Hükmünde Kararnamenin Sağlık Meslekleri Kurulu başlıklı 23. maddesinde; sağlık mesleklerinde eğitim müfredatı, mesleki alan ve dal belirlemesi gibi mesleki düzenlemelerde ve istihdam planlamalarında görüş bildirmek, mesleki yeterlilik değerlendirmesi yapmak, mesleki müeyyide uygulamak, etik ilkeleri belirlemek ve uyumu denetlemek üzere Sağlık Meslekleri Kurulu teşkil edilmiş, aynı maddenin 6. fıkrasının (d) bendinde, sağlık engeli sebebiyle mesleğin icrasının yasaklanmasına; (e) bendinde, meslekten geçici veya sürekli men etmeye karar vermek kurulun görevleri arasında sayılmış; 8. fıkrasında da, mesleğini icra etmesine mani ve iyileşmesi mümkün olmayan akli, ruhi ve bedeni hastalığı ortaya konulan sağlık meslek mensuplarının, Kurulun kararı ile mesleğini icradan yasaklanabileceği, 12. fıkrasında ise; meslekten geçici men edilmesine karar verilen Devlet memurlarının, men müddetince aylıksız izinli sayılacağı veya talepleri hâlinde aynı süreyle mesleği ile ilişkisi bulunmayan durumlarına uygun başka bir kadroya atanacağı, meslekten sürekli men edilmesine karar verilen Devlet memurlarının istekleri hâlinde, mesleği ile ilişkisi bulunmayan durumlarına uygun başka bir kadroya atanacağı, aksi halde görevlerinin sona ereceği hükmüne yer verilmiştir.

Dosyanın incelenmesinden; Kars Devlet Hastanesi'nde patoloji uzmanı olarak görev yapan davacının, "psikotik bozukluk" teşhisi konulan rahatsızlığı nedeniyle 2006 yılından bu yana Karadeniz Teknik Üniversitesi Tıp Fakültesi Farabi Hastanesi'nde tedavi gördüğü, görev yaptığı Kars Devlet Hastanesi Başhekimliği'nce, davacının rahatsızlığı nedeniyle görevine devam edip edemeyeceği hususunda Sağlık Bakanlığı'ndan görüş istenmesi üzerine, davacının durumunun incelenmesi amacıyla Bakırköy Prof. Dr. Mazhar Osman Ruh ve Sinir Hastalıkları Eğitim ve Araştırma Hastanesi'ne sevk edildiği, anılan Hastane Başhekimliği'nce düzenlenen 13/08/2012 günlü, 4446 sayılı sağlık raporunda, "hastalığının kısmi salah halinde devam ettiği, bu haliyle hekim olarak görev yapmasının uygun olmadığı, son istirahat raporu bitiminden itibaren genel idari hizmetlerde çalışmasının uygun olacağı" hususlarının bildirildiği, bu sırada davacı tarafından düzenlenen 27/08/2012 tarihli atama ve nakil talep formu ile Trabzon iline naklen atanma isteminde bulunduğu, 19/10/2012 tarihinde toplanan Sağlık Bakanlığı Sağlık Mazereti Değerlendirme Komisyonu'na, davacının talebi ve hakkındaki sağlık raporunun birlikte değerlendirilmesi sonucunda,

davacının Trabzon İli Kamu Hastaneleri Birliği Genel Sekreterliği emrine bilgisayar işletmeni olarak atanmasının uygun görüldüğü anlaşılmıştır.

657 sayılı Kanuna göre özel kanun niteliğinde olan 663 sayılı Sağlık Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkındaki Kanun Hükmünde Kararnamenin Sağlık Meslekleri Kurulu başlıklı 23. maddesinde, mesleğini icra etmesine mani ve iyileşmesi mümkün olmayan akli, ruhi ve bedeni hastalığı ortaya konulan sağlık meslek mensuplarının, Sağlık Meslekleri Kurulu kararı ile mesleğini icradan yasaklanabileceği, meslekten geçici veya sürekli men edilebileceği; bu durumlarda kişilerin mesleği ile ilişkisi bulunmayan durumlarına uygun başka bir kadroya atanabileceğinin açıkça düzenlenmiş olması karşısında, anılan Kurul kararı olmaksızın davacı hakkındaki sözü edilen sağlık raporunun, Sağlık Bakanlığı Sağlık Mazereti Değerlendirme Komisyonunda değerlendirilmesi sonucunda, hekimlik görevinden alınarak genel idare hizmetleri sınıfına bilgisayar işletmeni olarak atanmasına ilişkin işlemdede hukuka uyarlılık bulunmamaktadır.

Açıklanan nedenlerle, davacının temyiz isteminin kabulüne, Trabzon İdare Mahkemesinin 09/06/2015 günlü, E:2015/682, K:2015/867 sayılı ısrar kararının bozulmasına, dosyanın anılan İdare Mahkemesine gönderilmesine, kararın tebliğ tarihini izleyen 15 (onbeş) gün içinde karar düzeltme yolu açık olmak üzere, 03/05/2017 tarihinde oybirliği ile karar verildi.

— • İKİNCİ DAİRE KARARLARI • —

T.C.
DANIŞTAY
İkinci Daire

Esas No : 2016/9959

Karar No : 2017/4003

Anahtar Kelimeler : -Askerlikte Geçen Süre,
 -Özel Şartlar,
 -Görevde Yükselme

Özeti : İlgili mevzuat hükümleri uyarınca askerlikte geçen sürelerin tamamının toplam hizmet süresinde dikkate alınması gerekmekte ise de; belirli bir kadroda belirli bir süreyle görev yapma şartı aranan hallerde, bu sürenin değerlendirilmesinin mümkün olmadığı hakkında.

Temyiz İsteminde Bulunan (Davalı) : Şanlıurfa Valiliği

Vekili : Hukuk Müşaviri Av. ...

Karşı Taraf (Davacı) : ...

İsteğin Özeti : Şanlıurfa 2. İdare Mahkemesince verilen 28/01/2016 günlü, E:2015/1031, K:2016/134 sayılı kararın, dilekçede yazılı nedenlerle 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 49. maddesi uyarınca temyizden incelenerek bozulması isteminden ibarettir.

Cevabın Özeti : Cevap verilmemiştir.

Danıştay Tetkik Hâkimi : Can Şeker

Düşüncesi : Mahkeme kararının bozulması gerektiği düşünülmektedir.

TÜRK MİLLETİ ADINA

Hüküm veren Danıştay İkinci Dairesi'nce; Danıştay Onaltıncı Dairesi tarafından, Danıştay Başkanlık Kurulunun 01/08/2016 gün ve K:2016/32 sayılı kararının "Ortak Hükümler" kısmının 1. fıkrası uyarınca, ayrıca bir gönderme kararı verilmeksizin Dairemize iletilen dosyanın tekemmül ettiği anlaşıldığından, yürütmenin durdurulması istemi hakkında bir karar verilmeksizin işin gereği düşünüldü:

Dava, Şanlıurfa Valiliğinde şef kadrosunda görev yapan davacının, İçişleri Bakanlığı Merkez ve Taşra Teşkilatında boş bulunan "ilçe yazı işleri

müdürü" unvanlı kadrolar için açılan 2015 yılı Görevde Yükselme ve Unvan Değişikliği Sınav başvurusunun reddi üzerine yaptığı itirazın reddine ilişkin Şanlıurfa Valiliğinin 23/06/2015 günlü ve 9 sayılı işleminin iptali istemiyle açılmıştır.

Şanlıurfa 2. İdare Mahkemesinin 28/01/2016 günlü, E:2015/1031, K:2016/134 sayılı kararıyla; davacının 10/01/2007 tarihinde Şanlıurfa Valiliğinde Veri Hazırlama ve Kontrol İşletmeni olarak göreve başladığı, 30/11/2012 tarihinde şef olarak atandığı, daha sonra 30/11/2012 ve 30/05/2013 tarihleri arasında kısa dönem askerlik hizmetini ifa ettiği; sınava son müracaat tarihi olan 20/05/2015 tarihi itibarıyla davacının "şef veya daha üst unvanlı bir kadroda en az üç yıl çalışmış olmak kaydıyla toplam 8 yıl hizmet süresi bulunmak" şartını taşımadığı, şeflikte geçen toplam hizmet süresinin 2 yıl 7 ay 26 gün olması sebebiyle davacının itirazının reddine karar verildiği; askerlik hizmetinin Anayasa'dan kaynaklı kamusal bir hak ve ödev olduğu, askerlik hizmeti ile yükümlü olan hiç bir vatandaşın bu görevin ifasından kaçınmasının mümkün olmadığı, davacının kamusal bir hizmeti/görevi yürütmek amacıyla ifa ettiği altı aylık askerlik süresinin şef kadrosunda çalışılan süreye eklenerek hesaba katılması gerektiği, aksi yöndeki uygulama ile davacının hizmetinin eksik hesap edilerek görevde yükselme sınavına alınmaması yolundaki işlemin hukuka aykırı olduğu gerekçesiyle dava konusu işlemin iptaline hükmedilmiştir.

Davalı idare, dava konusu işlemin hukuka uygun olduğunu ileri sürmekte ve İdare Mahkemesi kararının temyizden incelenerek bozulmasını istemektedir.

18/04/1999 günlü, 23670 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Kamu Kurum ve Kuruluşlarında Görevde Yükselme ve Unvan Değişikliği Esaslarına Dair Genel Yönetmelik'in "Hizmet süresi" başlıklı 6. maddesinde, "Kurumlar, görevin niteliği itibarıyla görevde yükselme suretiyle atanacak personel için bulunduğu kurumda veya diğer kurumlarda alt görevlerde çalışmış olma şartı ve süresi arar. İlan edilen kadro veya pozisyon için bu şartı sağlayan personel bulunmaması durumu hariç olmak üzere, bu sürelerin en az altı ayının atamanın yapılacağı kurumda geçmiş olması esastır. Kurumlar atanılacak görevin niteliği itibarıyla aranacak hizmet sürelerini, Devlet Memurları Kanunu'nun 68 inci maddesinin (B) bendi hükümlerine göre değerlendirerek kendi kurumlarında ve diğer kurumlarda geçen süreleri dikkate alarak belirler." hükmüne; "Görevde yükselme yönetmelikleri" başlıklı 15. maddesinde ise, "İl özel idareleri, belediyeler ve il özel idareleri ve belediyelerin kurdukları birlik, müessese ve işletmeler ile bunlara bağlı döner sermayeli

kuruluşlardaki personel için İçişleri Bakanlığı; yükseköğretim üst kuruluşları ile yükseköğretim kurumlarındaki personel için Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı olmak üzere kurumlar, bu Yönetmeliğin kapsamına giren görevlere atanacaklarda aranacak şartları ve yapılacak sınavlara ilişkin usul ve esaslar ile diğer hususları Devlet Personel Başkanlığının uygun görüşünü alarak bu Yönetmeliğe aykırı olmamak üzere çıkaracakları yönetmelikle düzenler. Bu Yönetmeliğin uygulanması sırasında doğacak tereddütleri gidermeye Devlet Personel Başkanlığı yetkilidir." hükmüne yer verilmiştir.

Genel Yönetmeliğe dayanılarak çıkartılan ve 08/06/2007 günlü, 26546 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren İçişleri Bakanlığı Personeli Görevde Yükselme ve Unvan Değişikliği Usul ve Esaslarına Dair Yönetmelik'in "Tanımlar" başlıklı 4. maddesinin 1. fıkrasının (m) bendinde hizmet süresi, "aylıksız izinli geçen süreler hariç muvazzaf askerlik süresi dahil olmak üzere, 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun 68 inci maddesinin (B) bendine göre hesaplanan süreler" olarak tanımlanmış; "Görevde yükselme sınavı sonucu atanacaklarda aranacak özel şartlar" başlıklı 7. maddesinin 1. fıkrasının (e) bendinde, ilçe yazı işleri ve ilçe nüfus müdürü kadrosuna atanabilmek gerekli koşullar, 1) Fakülte veya dört yıllık yüksek okul mezunu olmak, 2) Son müracaat tarihi itibarıyla; Bakanlık merkez veya taşra teşkilatında il planlama uzmanı, sivil savunma uzmanı, eğitim uzmanı, uzman, şef veya daha üst unvanlı bir kadroda en az üç yıl çalışmış olmak kaydıyla toplam sekiz yıl hizmet süresi bulunmak..." olarak sayılmıştır.

Dosyanın incelenmesinden, davacının, 10/01/2007 tarihinde Şanlıurfa Valiliğinde Veri Hazırlama ve Kontrol İşletmeni olarak göreve başladığı, 30/11/2012 tarihinde şef olarak atandığı, daha sonra 30/11/2012 ve 30/05/2013 tarihleri arasında kısa dönem askerlik hizmetini ifa ettiği, İçişleri Bakanlığı tarafından merkez ve taşra teşkilatında boş bulunan unvanlı kadroları için 23/08/2015 tarihinde görevde yükselme ve unvan değişikliği sınavı yapılacağına ilan edilmesi üzerine davacının da söz konusu sınava başvuruda bulunduğu, ancak başvurusunun reddi üzerine 19/06/2015 tarihli itiraz dilekçesiyle İl Sınav Kuruluna itirazda bulunduğu ve dava konusu 23/06/2015 günlü ve 9 karar nolu Şanlıurfa İl Sınav Kurulu kararıyla; sınava son müracaat tarihi olan 20/05/2015 tarihi itibarıyla davacının "şef veya daha üst unvanlı bir kadroda en az üç yıl çalışmış olmak kaydıyla toplam 8 yıl hizmet süresi bulunmak" şartını taşımadığı, şeflikte geçen toplam hizmet süresinin 2 yıl 7 ay 26 gün olması sebebiyle davacının itirazının reddine karar verilmesi üzerine temyizden incelenmekte olan davanın açıldığı anlaşılmaktadır.

Genel Yönetmeliğin ve İçişleri Bakanlığı Personeli Görevde Yükselme ve Unvan Değişikliği Usul ve Esaslarına Dair Yönetmelik'in hizmet süresine ilişkin hükümlerinde yer alan 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun 68. maddesinin (B) bendi uyarınca; muvazzaf askerlik ile okul devresi dahil yedek subaylıkta geçen sürelerin tamamının toplam hizmet süresinin hesabında dikkate alınması gerekmektedir.

Bu şekilde hesaplanacak olan, toplam hizmet süresinin sadece toplam hizmet süresi koşulu aranılan hallerde dikkate alınması mümkün olup, belirli bir kadroda belirli bir süreyle görev yapma şartı aranan hallerde değerlendirilmesi mümkün değildir.

Yukarıda yer verilen açıklamalar çerçevesinde, davacının muvazzaf askerlikte geçirdiği 6 aylık sürenin, ilçe nüfus müdürü kadrosuna atanabilmek için 3 yıl boyunca çalışılması gereken görevlerde geçtiğinin kabulü mümkün bulunmadığından, dava konusu işlemlerde hukuka aykırılık, dava konusu işlemin iptali yolunda Mahkeme kararında ise hukuki isabet bulunmamaktadır.

Öte yandan, Danıştay İdari Dava Daireleri Kurulunun 30/03/2016 günlü, E:2015/970, K:2016/1116 sayılı kararı da bu yöndedir.

Açıklanan nedenlerle, davalı idarenin temyiz isteminin kabulüyle Şanlıurfa 2. İdare Mahkemesince verilen 28/01/2016 günlü, E:2015/1031, K:2016/134 sayılı kararın, 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun temyize konu kararın verildiği tarih itibarıyla yürürlükte olan haliyle 49. maddesinin 1/b fıkrası uyarınca bozulmasına, aynı maddenin 3622 sayılı Kanun'la değişik 3. fıkrası gereğince ve yukarıda belirtilen hususlar da gözetilerek yeniden bir karar verilmek üzere dosyanın adı geçen Mahkeme'ye gönderilmesine, artan posta ücretinin davalı idareye iadesine, tebliğ tarihini izleyen (15) onbeş gün içinde Danıştay'da karar düzeltme yolu açık olmak üzere, 17/05/2017 tarihinde oybirliğiyle karar verildi.

İkinci Daire

T.C.
DANIŞTAY
İkinci Daire

Esas No : 2016/15898

Karar No : 2017/4014

Anahtar Kelimeler : -657 Sayılı Kanunun Geçici 41'inci Maddesi
-KPSS
-Muvafakat

Özeti : 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun geçici 41. maddesi uyarınca, sözleşmeli statüde çalışmakta iken, memur kadrosuna atanmaların beş yıl süreyle başka kamu kurum ve kuruluşlarına nakillerinin yapılamayacağı yolundaki aynı maddenin 4. fıkrası hükmünün, KPSS ya da kurumsal sınavlarda başarılı olunarak yerleştirilen kadrolara atanma durumunu kapsamadığı, bu nedenle davacıya muvafakat verilmemesinde hukuka uyarlık bulunmadığı hakkında.

Temyiz İsteminde Bulunan (Davacı) : ...'u temsilen Türkiye Sağlık ve Sosyal Hizmet Kolu Görevlileri Sendikası

Vekili : Av. ...

Karşı Taraf (Davalı) : Diyarbakır Dicle Üniversitesi Rektörlüğü

Vekili : Av. ...

İsteğin Özeti : Diyarbakır 1. İdare Mahkemesince verilen 10/10/2016 günlü, E:2016/813, K:2016/885 sayılı kararın, temyizen incelenerek bozulması istenilmektedir.

Cevabın Özeti : Cevap verilmemiştir.

Danıştay Tetkik Hakimi : Ömer Bekeç

Düşüncesi: Mahkeme kararının bozulması gerektiği düşünülmektedir.

TÜRK MİLLETİ ADINA

Hüküm veren Danıştay İkinci Dairesi'nce, işin gereği düşünüldü:

Dava, Dicle Üniversitesi Tıp Fakültesi Hastanesinde fizik tedavi teknikeri olarak görev yapan davacının, 2013/2 KPSS yerleştirme sonuçlarına göre Türkiye Kamu Hastaneleri Kurumu Kayseri ili emrine Sağlık Teknikeri olarak atanması için muvafakat verilmemesine ilişkin 07/02/2014 tarih ve 1683 sayılı işlemin iptali istemiyle açılmıştır.

Diyarbakır 1. İdare Mahkemesince verilen 17/02/2015 günlü, E:2014/285, K:2015/179 sayılı kararla dava konusu işlemin iptaline hükmedilmiş, davalı İdarenin temyiz başvurusu üzerine Danıştay Beşinci Dairesinin 01/12/2015 günlü, E:2015/3037, K:2015/9753 sayılı kararıyla İdare Mahkemesi kararı onanmış, ancak Danıştay Beşinci Dairesinin 01/06/2016 günlü, E:2016/3466; K:2016/3471 sayılı kararıyla davalı idarenin karar düzeltme talebi kabul edilerek Diyarbakır 1. İdare Mahkemesince verilen 17/02/2015 günlü, E:2014/285, K:2015/179 sayılı karar bozulmuştur.

Diyarbakır 1. İdare Mahkemesince bozma kararına uyularak verilen 10/10/2016 günlü, E:2016/813, K:2016/885 sayılı kararla; 657 sayılı Devlet Memurları Kanununa, 6495 sayılı Kanunun 9. maddesi ile eklenen Geçici 41. maddenin 4. fıkrası uyarınca, bu madde kapsamında memur olarak atananların, 5 yıl süreyle başka kamu kurum ve kuruluşlarına naklinin yapılması mümkün olmadığından, muvafakat verilmesi isteminin reddi yolunda tesis edilen dava konusu işlemde hukuka aykırılık bulunmadığı gerekçesiyle davanın reddine hükmedilmiştir.

Davacı, dava konusu işlemin hukuka aykırı olduğunu öne sürmekte ve İdare Mahkemesi kararının temyizden incelenerek bozulmasını istemektedir.

Dosyanın incelenmesinden, davacının 03/01/2012 tarihinde 657 sayılı Kanunun 4/B maddesi uyarınca sözleşmeli sağlık memuru pozisyonunda Dicle Üniversitesi Tıp Fakültesi Hastanesinde göreve başladığı; 657 sayılı Devlet Memurları Kanununa, 6495 sayılı Kanunun 9. maddesi ile eklenen Geçici 41. madde uyarınca 03/10/2013 tarihinden itibaren kadrolu olarak çalışmaya başladığı; 2013/2 KPSS yerleştirme sonuçlarına göre yerleştirildiği Türkiye Kamu Hastaneleri Kurumu Kayseri ili emrine sağlık teknikeri olarak atanma istemiyle yaptığı başvurunun, hizmetine gereksinim duyulduğu ve 657 sayılı Yasanın Geçici 41. maddesi uyarınca beş yıl süreyle atanmasına olanak bulunmadığı gerekçesiyle reddedildiği, bunun üzerine adı geçenin, atanmasına muvafakat verilmemesine ilişkin 07/02/2014 tarih ve 1683 sayılı işlemin iptali istemiyle temyizden incelenmekte olan davayı açtığı anlaşılmaktadır.

657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 74. maddesinde, "Memurların bu Kanuna tabi kurumlar arasında, kurumların muvafakati ile kazanılmış hak dereceleri üzerinden veya 68 inci maddedeki esaslar çerçevesinde derece yükselmesi suretiyle, buldukları sınıftan veya öğrenim durumları itibarıyla girebilecekleri sınıftan, bir kadroya nakilleri mümkündür. Kazanılmış hak derecelerinin altındaki derecelere

atanabilmeleri için ise atanacakları kadro derecesi ile kazanılmış hak dereceleri arasındaki farkın 3 dereceden çok olmaması ve memurların isteği de şarttır." hükmüne yer verilmiştir.

Anılan Yasa hükmü ile memurların bir kurumdan diğerine nakillerinin, muvafakat verme koşuluna bağlanarak idarelere takdir yetkisi tanındığı açık olmakla beraber, bu yetkinin sınırsız olmadığı, kamu yararı ve hizmet gerekleriyle sınırlı olduğu idare hukukunun bilinen ilkelerindedir.

Öte yandan, 657 sayılı Devlet Memurları Kanununa, 6495 sayılı Kanunun 9. maddesi ile eklenen Geçici 41. maddenin 4. fıkrasında, sözleşmeli statüde çalışmakta iken bu madde kapsamında memur olarak atanmaların, beş yıl süreyle başka kamu kurum ve kuruluşlarına naklinin yapılamayacağı hükme bağlanmıştır. 657 sayılı Yasanın Geçici 41. maddesi uyarınca sözleşmeli statüde çalışmaktayken memur kadrolarına atanmaların beş yıl süreyle başka kamu kurum ve kuruluşlarına nakillerinin yapılamayacağı yolundaki hükmün, KPSS ya da kurumsal sınavlarda başarılı olunarak yerleştirilen kadrolara atanma durumunu kapsamadığı; anılan nakil yasağının, herhangi bir sınavda başarılı olmaksızın gerçekleşebilecek nakil istemleri yönünden geçerli olduğu açıktır.

Durum böyle olunca, davacının, KPSS sonucu yerleştirildiği kadroya atanmasına, 657 sayılı Yasanın Geçici 41. maddesinde düzenlenen nakil yasağı ileri sürülerek muvafakat verilmemesinde hukuka uyarlık görülmemiştir.

Davalı İdarece davacının hizmetine ihtiyaç duyulduğu ileri sürülmüş ise de, ihtiyaç durumu somut olarak ortaya konulamadığından bu sava itibar edilememiştir.

Açıklanan nedenlerle, davacının temyiz isteminin kabulüyle Diyarbakır 1. İdare Mahkemesince verilen 10/10/2016 günlü, E:2016/813, K:2016/885 sayılı kararın, 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun temyize konu kararın verildiği tarih itibarıyla yürürlükte olan haliyle 49. maddesinin 1/b fıkrası uyarınca bozulmasına, aynı maddenin 3622 sayılı Kanun'la değişik 3. fıkrası gereğince ve yukarıda belirtilen hususlar da gözetilerek yeniden bir karar verilmek üzere dosyanın adı geçen Mahkeme'ye gönderilmesine, tebliğ tarihini izleyen (15) onbeş gün içinde Danıştay'da karar düzeltme yolu açık olmak üzere, 17/05/2017 tarihinde oyçokluğuyla karar verildi.

KARŞI OY

İdare Mahkemesince verilen karar hukuk ve usule uygun bulunduğundan anılan kararın onanması gerektiği görüşüyle, Mahkeme kararının bozulması yolundaki çoğunluk kararına katılmıyoruz.

T.C.
DANIŞTAY
İkinci Daire

Esas No : 2016/8682

Karar No : 2017/4683

Anahtar Kelimeler : -6360 Sayılı Kanun,
-Norm Kadro ve İhtiyaç Fazlası

Özeti : 6360 sayılı Kanunun geçici 1. maddesi uyarınca, norm kadro ve ihtiyaç fazlası olanların devir komisyonuna bildirilmesi gerekmekte olup, norm kadro fazlası olmayan ve yalnızca ihtiyaç fazlası olarak bildirilen davacı hakkında başka kuruma atanması yolunda tesis edilen işlemde hukuka uyarlık bulunmadığı hakkında.

Temyiz İsteminde Bulunan (Davacı) : ...

Vekili : Av. ...

Karşı Taraf (Davalılar) : 1- Devlet Personel Başkanlığı

Vekili : ...

2- Antalya Valiliği

3- Antalya Büyükşehir Belediye Başkanlığı

Vekili : Av. ...

İsteğin Özeti : Antalya 2. İdare Mahkemesince verilen 15/10/2015 günlü, E:2015/117, K:2015/1262 sayılı kararın, dilekçede yazılı nedenlerle 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 49. maddesi uyarınca temyizden incelenerek bozulması isteminden ibarettir.

Devlet Personel Başkanlığının Cevabının Özeti : Temyizi istenen kararın yöntem ve yasaya uygun olduğu, bu nedenle istemin reddi gerekeceği yolundadır.

Antalya Valiliğinin Cevabının Özeti : Temyizi istenen kararın yöntem ve yasaya uygun olduğu, bu nedenle istemin reddi gerekeceği yolundadır.

Antalya Büyükşehir Belediye Başkanlığının Cevabının Özeti: Cevap verilmemiştir.

Danıştay Tetkik Hâkimi : Can Şeker

Düşüncesi : İdare Mahkemesi kararının bozulması gerektiği düşünülmektedir.

TÜRK MİLLETİ ADINA

Hüküm veren Danıştay İkinci Dairesi'nce; Danıştay Beşinci Dairesi tarafından, Danıştay Başkanlık Kurulunun 01/08/2016 gün ve K:2016/32 sayılı kararının "Ortak Hükümler" kısmının 1. fıkrası uyarınca, ayrıca bir gönderme kararı verilmeksizin Dairemize iletilen dosyanın tekemmül ettiği anlaşıldığından, yürütmenin durdurulması istemi hakkında bir karar verilmeksizin işin gereği düşünüldü:

Dava, 6360 sayılı Kanun uyarınca kapatılan Mahmutlar Belediyesinde itfaiye müdürü olarak görev yapmakta iken, Antalya Büyükşehir Belediyesine devredilen davacının, norm kadro ve ihtiyaç fazlası belirlenerek, Türkiye Kamu Hastaneleri Kurumu emrine atanmasına ilişkin istemiyle açılmıştır.

Antalya 2. İdare Mahkemesinin 15/10/2015 günlü, E:2015/117, K:2015/1262 sayılı kararıyla; davacının, idarenin geniş takdir hakkı çerçevesinde ihtiyaç fazlası olarak belirlenerek komisyona bildirilmesi ve atanmak için il tercihinde de bulunmadığı dikkate alınarak Antalya Kamu Hastaneleri Kurumuna araştırmacı atanmasına ilişkin işlemde hukuka aykırılık bulunmadığı gerekçesiyle davanın reddine hükmedilmiştir.

Davacı, dava konusu işlemin hukuka aykırı olduğunu öne sürmekte ve İdare Mahkemesi kararının temyizden incelenerek bozulmasını istemektedir.

06/12/2012 günlü ve 28489 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren 6360 sayılı On Dört İlde Büyükşehir Belediyesi ve Yirmi Yedi İlçe Kurulması ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun'un 1. maddesi ile bir kısım belediyeler ile birlikte Antalya Büyükşehir Belediyesinin sınırları il mülki sınırları olarak belirlenmiş ve Antalya iline bağlı ilçelerin mülki sınırları içerisinde yer alan köy ve belde belediyelerinin tüzel kişiliği kaldırılmış, köyler mahalle olarak, belediyeler ise belde ismiyle tek mahalle olarak bağlı buldukları ilçenin belediyesine katılmıştır.

Anılan Kanun'un Geçici 1. maddesinin 1. fıkrasında, bu Kanundan kaynaklanan devir, tasfiye ve paylaşırma işlemlerini yürütmek üzere vali tarafından, bir vali yardımcısının başkanlığında, valinin uygun göreceği kurum ve kuruluş temsilcilerinin ve ilgili belediye başkanlarının katılımıyla devir, tasfiye ve paylaşırma komisyonu kurulacağı; 3. fıkrasında, tüzel kişilikleri kaldırılan belediye ve köylerin personelinin, komisyon kararıyla ilgisine göre bakanlıklara, büyükşehir belediyesi, bağlı kuruluşu veya ilçe belediyesine devredileceği; 9. fıkrasında da belediye ve bağlı kuruluşlara devredilen personelden norm kadro ve ihtiyaç fazlası olanların, ilgili belediye ve bağlı kuruluş tarafından en geç üç ay içinde valiliğe bildirilmesi üzerine,

Komisyunun, ilgili idarelerden gönderilen listeleri 03/07/2005 günlü ve 5393 sayılı Belediye Kanunu'nun 49. maddesindeki oranlar, kurumun bütçe dengesi, norm kadrosu ve yürütmekle görevli olduğu hizmetin gereği ile nüfus kriterlerini değerlendirmek suretiyle, 45 gün içerisinde ihtiyaç fazlası personelin tespitini yaparak, oluşturulan listeleri valinin onayına sunacağı ve vali tarafından onaylanan listelerin, on gün içerisinde İçişleri Bakanlığına; İçişleri Bakanlığınca da atama teklifleri yapılmak üzere Devlet Personel Başkanlığına bildirileceği hususları düzenlenmiştir.

Dosyanın incelenmesinden, davacının 6360 sayılı Kanun kapsamında kapatılan Mahmutlar Belde Belediyesi emrinde itfaiye müdürü kadrosunda görev yapmakta iken, anılan Kanun uyarınca Antalya Büyükşehir Belediye Başkanlığına devredildiği; Antalya Büyükşehir Belediye Başkanlığı tarafından norm kadro ve ihtiyaç fazlası olarak Antalya Valiliğine bildirildiği; Antalya Valiliği Devir, Tasfiye ve Paylaştırma Komisyonunun 26/06/2014 günlü kararı ile devredilecek personel olarak belirlenmesi üzerine de Devlet Personel Başkanlığının 03/09/2014 günlü ve 4653 sayılı atama teklifi üzerine Antalya Kamu Hastaneleri Kurumu emrine araştırmacı unvanıyla atamasının yapıldığı anlaşılmaktadır.

Dava konusu işlemin dayandırıldığı 6360 sayılı Kanun'un değinilen hükümleri uyarınca, devredilen personelden norm kadro ve ihtiyaç fazlası olanların, devir amacıyla komisyona bildirilmesi gerekmekte olup; davalı Antalya Büyükşehir Belediye Başkanlığının Danıştay Beşinci Dairesinin 26/01/2016 günlü ara kararına verdiği cevapta, davacının Devir Komisyona norm kadro fazlası olarak bildirildiği tarihe kadar itfaiye müdürü kadrosunda çalıştığı belirtilmesi karşısında, norm kadro fazlası olmayan ve yalnızca ihtiyaç fazlası olarak bildirilen davacının, başka kuruma atanması yolunda tesis edilen dava konusu işlemde hukuka uyarlık, davanın reddi yolundaki Mahkeme kararında hukuki isabet görülmemiştir.

Açıklanan nedenlerle, davacının temyiz isteminin kabulüyle Antalya 2. İdare Mahkemesince verilen 15/10/2015 günlü, E:2015/117, K:2015/1262 sayılı kararın, 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun temyize konu kararın verildiği tarih itibarıyla yürürlükte olan haliyle 49. maddesinin 1/b fıkrası uyarınca bozulmasına, aynı maddenin 3622 sayılı Kanun'la değişik 3. fıkrası gereğince ve yukarıda belirtilen hususlar da gözetilerek yeniden bir karar verilmek üzere dosyanın adı geçen Mahkeme'ye gönderilmesine, kullanılmayan 45,60 TL yürütmeyi durdurma harcı ile artan posta ücretinin davacıya iadesine, tebliğ tarihini izleyen (15) onbeş gün içinde Danıştay'da karar düzeltme yolu açık olmak üzere, 06/06/2017 tarihinde oybirliğiyle karar verildi.

İkinci Daire

T.C.
DANIŞTAY
İkinci Daire

Esas No : 2016/5431

Karar No : 2017/5042

Anahtar Kelimeler : -Tam Yargı Davası,
 -Miktar Artırımı,
 -Faizin Başlangıç Tarihi

Özeti : 2577 sayılı Kanununun 16. maddesinin 4. fıkrasına 6459 sayılı Kanun ile eklenen hüküm uyarınca, dava dilekçesinde belirtilen miktarın, bir defaya mahsus olmak üzere arttırılabileceği açık olduğu gibi, tam yargı davalarında faizin başlangıç tarihi olarak yargılamanın uzadığı davalarda miktar artırımına ilişkin dilekçenin Mahkeme kayıtlarına girdiği tarihin esas alınması gerektiği hakkında.

Temyiz İsteminde Bulunan (Davalı) : Türkiye Şeker Fabrikaları Anonim Şirketi

Vekilleri : Av. ...

Karşı Taraf (Davacılar) : 1- ..., 2- ..., 3- ...

Vekili : Av. ...

İsteğin Özeti : Sivas İdare Mahkemesince verilen 16/03/2016 günlü, E:2014/1230, K:2016/489 sayılı kararın, dilekçede yazılı nedenlerle 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 49. maddesi uyarınca temyizen incelenerek bozulması isteminden ibarettir.

Cevabın Özeti: Temyizi istenen kararın yöntem ve yasaya uygun olduğu, bu nedenle istemin reddi gerekeceği yolundadır.

Danıştay Tetkik Hakimi : Aksel Teker

Düşüncesi : Mahkeme kararının bozulması gerektiği düşünülmektedir.

TÜRK MİLLETİ ADINA

Hüküm veren Danıştay İkinci Dairesince; Danıştay Beşinci Dairesi tarafından, Danıştay Başkanlık Kurulunun 01/08/2016 günlü, K:2016/32 sayılı kararının "Ortak Hükümler" kısmınının 1. fıkrası uyarınca, ayrıca bir gönderme kararı verilmeksizin, Dairemize iletilen dosyada; dosyanın

tekemmül ettiği anlaşıldığından, yürütmenin durdurulması istemi hakkında bir karar verilmeksizin işin gereği düşünüldü:

Dava; davacılar miras bırakanı mütevveffa ...'ın davalı idareye bağlı Erzincan Şeker fabrikasında iç hizmetler şefi olarak görev yapmakta iken açık kalp ameliyatı geçirdiğinden yoğun bakım ünitesi olan sağlık kuruluşunun olduğu yerde çalıştırılması gerekliliği dikkate alınmaksızın, davalı idarece Konya ili Ilgın ilçesindeki Şeker Fabrikasına naklen atanmasına ilişkin işlem nedeniyle anılan il'de bulunduğu sırada kalp rahatsızlığı geçirerek vefat etmesinde davalı idarenin etkisi ve kusuru bulunduğu, naklen atama işleminin mevzuata aykırılığının yargı kararı ile ortaya konulduğundan bahisle eş ... için 30.000.-TL (ıslah ile 206.403,82) maddi; 5.000.-TL manevi (ıslah ile 10.000.-TL); ... için 5.000.-TL maddi; 5.000.-TL manevi (ıslah ile 10.000.-TL); ... için 10.000.-TL maddi (ıslah ile 31.996,09.-TL), 5.000.-TL manevi (ıslah ile 10.000.-TL) olmak üzere toplam 60.000.-TL (ıslah ile 273.399,91.-TL) zararın ölüm olayının gerçekleştiği 24.08.2001 tarihinden itibaren işletilecek yasal faiziyle birlikte davalı tarafca ödenmesine karar verilmesi istemiyle açılmıştır.

Sivas İdare Mahkemesi'nin 16/03/2016 günlü, E:2014/1230, K:2016/489 sayılı kararıyla; davacılar miras bırakanı mütevveffanın görev yaptığı Erzincan il merkezinin, Konya ili Ilgın ilçesine göre daha iyi sağlık koşullarına haiz olduğu ve sağlık sorunlarının teşkil ettiği problemlerin Mahkemelerince iptal edilen naklen atama işleminde idarece dikkate alınmaması nedeniyle idarenin hizmet kusurunun bulunduğu açık olduğu, davacıların miras bırakanının vefatından dolayı desteğinden yoksun kalmaları nedeniyle Mahkemelerince 18.09.2014 tarihli ara kararı ile yaptırılan bilirkişi incelemesi sonucunda düzenlenen raporda, ... için 130.410,00 TL, ... için 22.996,09 TL ve diğer davacı ... için yoksun kaldığı maddi bir zararının bulunmadığının tespit edilmesi üzerine raporun taraflara tebliğ edildiği, davacı tarafından, ... için maddi tazminat tutarının 30.000 TL'den 130.410,00 TL'ye, ... için 10.000 TL'lik maddi tazminat tutarının 22.996,09 TL'ye çıkarıldığı, ... için ise maddi tazminat tutarı davanın açıldığı tarihteki istemle aynı tutulduğu, öte yandan manevi tazminat yönünden ise her bir davacı için istenilen 5000 TL manevi tazminatın 5000 TL daha arttırılarak 10.000 TL'ye çıkarıldığı, söz konusu rapora yapılan itirazın Mahkemece kabulü üzerine 03.09.2015 tarihli ara kararı ile ek rapor alınmasına karar verildiği, yeniden alınan raporda bilirkişi tarafından, ...'ın yoksun kaldığı maddi tazminat miktarı 206.403 82 TL, ...'ın yoksun kaldığı maddi tazminat miktarı 31.996,09 TL, diğer davacı ...'ın ise ek raporda yoksun kaldığı maddi tazminat miktarı 2.534,091 TL

olarak hesaplanmış (başlangıçtan itibaren sabit tutulmuştur) olduğu, anılan raporun taraflara tebliği üzerine hesaplanan maddi tazminat miktarı üzerinden davacı tarafından yeniden artırım isteminde bulunduğu, Mahkemelerince hükme esas alınamayacak eksiklikler ve sonradan ibraz edilen güncel bilgiler gereği ek rapor alınması ihtiyacının doğduğu bir durumda 05.06.2015 havale tarihli raporun davacıya tebliğini takiben verilen ıslah dilekçesinin de 2577 sayılı Kanununun 16. maddesinde bir defaya imkan kılan yasa hükmündeki ıslah olarak dikkate alınmasının hakkaniyete ve yasanın amacına uygun düşmeyeceği, bu bağlamda ek rapor ile ikmal eden bilirkişi safhasının ibraz edilen 25.12.2015 havale tarihli ek rapor ile tamamlanmasını takiben davacı tarafca verilen ıslah dilekçesindeki (maddi tazminat boyutu yönüyle) son rakamlar üzerinden tazmini talep edilen zarar olarak değerlendirme yapılması gerektiği sonucuna varılarak davacı ... için 206.403,82 TL maddi, 10.000 TL manevi, ... için 31.996,09 TL maddi, 10.000 TL manevi, ... için 2.534,091 maddi, 10.000 TL manevi zararın davalı İdarenin temerrüde düşürüldüğü 05.12.2001 tarihinden itibaren yasal faiziyle birlikte ödenmesi, fazlaya ilişkin taleplerin ise reddine karar verilmiştir.

Davalı İdare tarafından, İdare Mahkemesi kararının kabule yönelik kısmının hukuka aykırı olduğu öne sürülmekte ve temyizden incelenerek bozulması istenilmektedir.

Dava dosyasının incelenmesinden, davacıların miras bırakanı ...'a Koroner Arter Hastalığı teşhisi konulduğu, 26.09.1997 - 30.09.1997 tarihlerinde Ankara'da Yüksek İhtisas Hastanesi'nde ameliyat olduğu, Hastane tarafından verilen 03.10.1997 günlü, 3869 sayılı sağlık kurulu raporunda kalp ameliyatı olan davacının üç ay istirahat sonrasında kontrolünün uygun görüldüğü, 26.12.1997 günlü, 5055 sayılı sağlık kurulu raporunda ise bir ay sonra kontrolünün gerekeceğinin belirtildiği, olağan kontrollerinin Ankara Yüksek İhtisas Hastanesi'nde yapıldığı, tedavisi ve kontrolleri devam etmekte iken Erzincan'dan Ilgın'a naklen atanan ...'ın bu işlemin iptali istemiyle açtığı davada, Sivas İdare Mahkemesi'nin 31.05.2001 günlü, E:2001/1019, K:2001/392 sayılı kararı ile Yönetmelik hükümlerine uygun atama yapılmadığı gerekçesiyle iptal kararı verildiği ve bu karar üzerine idarenin Mahkeme kararını yerine getirmek amacıyla hareket ederek, ...'ın 15.08.2001 tarihinde Ilgın Şeker Fabrikası'ndan ilişığının kesildiği, 8 gün sonra 23.08.2001 tarihinde (mehil müddeti içinde) rahatsızlanan ...'ın rahatsızlandığı yere göre en yakın hastane olan Akşehir Devlet Hastanesi'ne getirildiği, 03.03.2004 günlü, 2606 sayılı Devlet Hastanesi Tabipliği yazısında 23.08.2001 tarihinde acil servise getirilen ...'ın getirildiğinde

solunum ve kalp fonksiyonlarının durmuş olduğu, 5 - 6 defa elektrik şoku neticesinde şahsın kalbinin çalıştırıldığı belirtilmiştir, hastanede suni solunum cihazının bulunmaması nedeniyle şahsın suni solunum desteği olan tam teçhizatlı bir ambulansla Selçuk Üniversitesi Tıp Fakültesi'ne gönderildiği ancak kurtarılamadığı, davacılar tarafından 05.12.2001 tarihinde davalı İdareye başvuruda bulunularak ...'ın vefatında İdarenin hizmet kusuru bulunduğu gerekçesiyle maddi ve manevi tazminat talebinde bulunduğu, bu talebin 02.01.2002 tarih ve B.14.2.TŞF.0.71.00.01 sayılı işlemle reddi üzerine temyizden incelenen davanın açıldığı anlaşılmaktadır.

İş bu davada Sivas İdare Mahkemesinin 2003/1438 esasına kaydedilen davada 25.03.2004 tarih ve K:2004/275 sayılı karar ile davacılar yakınlarının ölümünün, idarenin hatalı ve hizmet kusuruna dayalı işleminden kaynaklanmadığı, ölüm ile idarenin atama işlemi arasında nedensellik bağı bulunmadığı sonucuna varılmak suretiyle davanın reddine karar verildiği, anılan kararın Danıştay Beşinci Dairesinin 14.02.2006 tarih ve E:2004/4273, K:2006/531 sayılı kararıyla ölüm olayı ile dava konusu işlemin arasında nedensellik bağının bulunması nedeniyle davacıların maddi ve manevi tazminat istemlerinin kabul edilmesi gerektiği gerekçesiyle bozulduğu ve karar düzeltme isteminin aynı Dairece 30.01.2007 tarih ve E:2006/1553; K:2007/246 sayılı kararla reddi üzerine Mahkemenin 13.04.2007 tarih ve E:2007/411, K:2007/491 sayılı kararıyla davanın reddi yolunda hüküm kurulmak suretiyle ısrar edildiği, anılan ısrar kararının Danıştay İdari Dava Daireleri Kurulunun 24.02.2011 tarih ve E:2007/1884,K:2011/88 sayılı kararıyla; davacıların eşi ve babası olan ...'ın kalp ameliyatı sonrasındaki kontrollerinin Ankara Yüksek İhtisas Hastanesi'nde yapıldığının idarenin bilgisi dahilinde olduğu, ayrıca ...'ın nakil işleminin iptali istemiyle açtığı davada, kalp hastası olduğunu ve Erzincan'ın Ilgın'a göre daha iyi sağlık kuruluşuna sahip bulunması nedeniyle Erzincan'da görev yapmasının uygun olacağını dava dilekçesinde belirttiği, davacının sağlık sorunlarının yarattığı olumsuz koşulların naklen atama işleminin tesisinde göz önüne alınması, görev yaptığı yerden başka yere atanması zorunlu ise, sağlık durumuna en uygun bir yere atanması gerekirken, sağlık hizmetlerinin yetersiz olduğu bir ilçeye atamasının yapılmasında idarenin hizmet kusurunun bulunduğu sonucuna varıldığı, öte yandan İdarenin hizmet kusuruna dayalı işleminden doğan zararın tazmini için ayrıca işlem ile zararlı sonuç arasında illiyet bağının bulunmasının zorunlu olduğu, konu olaya özgü olarak incelendiğinde, atama işleminin tesisinde ...'ın içinde bulunduğu sağlık sorunlarının gözlemlenmediği, dolayısıyla atamasının yapıldığı yer olan Ilgın'da yeterli tıbbi

müdahalenin zamanında yapılamamış olması karşısında, atama işlemiyle ...'ın ölümü nedeniyle davacıların uğradıklarını ileri sürdüğü zarar arasında illiyet (nedensellik) bağının bulunduğu sonucuna varıldığı gerekçesiyle bozulması ve kararın düzeltilmesi isteminin 22.04.2014 tarih ve E:2011/1297; K:2014/1781 sayılı kararıyla reddedilmesi üzerine Mahkemece bozma kararına uyulmak suretiyle davacılar lehine hükmedilecek tazminat miktarının hesaplanması amacıyla bilirkişiye başvurulmuştur.

Davanın ilk açıldığı tarihte davacılarından miras bırakanın eşi ... için 30.000 TL maddi, 5000 TL manevi, kızı ... için 5000 TL maddi, 5000 TL manevi, oğlu ... için ise 10.000 TL maddi ve 5000 TL manevi tazminat isteminde bulunulmuştur. Mahkemenin 25.02.2015 tarihli ara kararı ile dosya üzerinde bilirkişi incelemesi yaptırılmasına karar verilmiş, yaptırılan bilirkişi incelemesi sonucunda düzenlenen 04.06.2015 tarihli bilirkişi raporunda, ...'ın 130.410,01 TL, ...'ın 22.996,09 TL maddi kaybının bulunduğu, ...'ın ise herhangi bir kaybının olmadığı belirtilmiştir. Anılan raporun taraflara tebliğ edilmesi üzerine davacılar vekili tarafından 15.07.2015 tarihli dilekçe ile Mahkemeye başvuruda bulunularak 2577 sayılı Yasanın 16. maddesi uyarınca miktar artırımını istenilmiş ve tazminat miktarı ... için 130.410,01 TL maddi (100.410,01 TL artırımla), 10.000 TL manevi (5000 TL artırımla), kızı ... için 5000 TL(rakam sabit tutulmuş) maddi, 10.000 TL (5000 TL artırımla) manevi, oğlu ... için ise 10.000 TL maddi ve 5000 TL manevi olarak belirlenmiştir. Öte yandan, 04.06.2015 tarihli rapora yapılan itirazlar sonucunda Mahkemece 03.09.2015 tarihli kararıyla ek rapor alınmasına karar verilmesi üzerine bilirkişi tarafından hazırlanan 21.12.2015 tarihli raporda, ...'ın 206,403, 82 TL; ...'ın 2.534,09 TL, ...'ın 31.341,85 TL maddi zararının bulunduğu belirtilmesi üzerine davacı tarafından anılan rapor uyarınca ikinci kez miktar artırımını talebinde bulunduğu (manevi tazminat miktarı yönünden miktar artırımını talebinde bulunulmamıştır) ve Mahkemece ikinci miktar artırım dilekçesi göz önünde bulundurularak tazminat miktarına hükmedildiği anlaşılmaktadır.

Tam yargı davalarında istemle bağlı olma kuralının sebep olduğu hak kayıplarının giderilmesi amacıyla 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 16. maddesinin 4. fıkrasına, 30/04/2013 tarihinde yürürlüğe giren 6459 sayılı Kanun'un 4. maddesi ile, "Ancak, tam yargı davalarında dava dilekçesinde belirtilen miktar, süre veya diğer usul kuralları gözetilmeksizin nihai karar verilinceye kadar, harcı ödenmek suretiyle bir defaya mahsus olmak üzere artırılabilir ve miktarın artırılmasına ilişkin

dilekçe otuz gün içinde cevap verilmek üzere karşı tarafa tebliğ edilir." cümlesi; aynı Kanun'un 5. maddesi ile de, 2577 sayılı Kanuna Geçici 7. madde olarak, "Bu maddeyi ihdas eden Kanunla, bu Kanunun 16. maddesinin dördüncü fıkrasına eklenen hüküm, kanun yolu aşaması dâhil, yürürlük tarihinde derdest olan davalarda da uygulanır." cümlesi eklenmiştir.

Nitekim, 6459 sayılı Kanun'un 4. maddesinin (Tasarının 3. maddesi) gerekçesinde, "AİHM, devletin sorumluluğuna ilişkin tazminat davalarında, davacıların yargılamanın yavaş işlemlerinden doğan zararlarını ortadan kaldıracak yeterli bir çözüm bulunmadığı yönünde ülkemiz aleyhinde ihlal kararları vermektedir. Düzenlemeyle, idarî yargıda açılan tam yargı davalarında talep edilen tazminatın daha yüksek olduğunun dava devam ederken anlaşılması durumunda, davacıya talep edilen miktarı arttırma hakkı verilmemesinin adil yargılama hakkının ihlali olarak kabul edilmesi sebebiyle, nihai karar verilinceye kadar ıslah suretiyle talep edilen tazminat miktarını arttırma hakkı tanınmaktadır." ifadesine yer verilmiştir.

Faiz; en basit biçimiyle, idarenin tazmin borcu bağlamında; kişilerin, idarenin eylem ve/veya işlemlerinden dolayı uğradıkları zararların giderilmesi istemiyle başvurularına karşın, idarenin zararı kendiliğinden ödemeyip, yargı kararıyla tazminata mahkûm edilmesi sonucunda, idarenin temerrüde düştüğü tarihten tazminatın ödendiği tarihe kadar geçen süre için 3095 sayılı Kanuna göre hesaplanacak tutarı ifade etmektedir.

2577 sayılı Kanunda, tam yargı davalarında, dava dilekçesindeki miktarın artırımına olanak tanıyan düzenleme uyarınca, artırılan tazminat miktarı yönünden davanın kabul edilmesi halinde, artırılan tazminat miktarı yönünden faize, idarenin temerrüde düştüğü tarih olan miktar artırımına ilişkin dilekçenin idareye tebliğ edildiği tarihten itibaren hükmedilmelidir.

Öte yandan, 30/04/2013 tarihinde yürürlüğe giren 6459 sayılı Kanunla İdari Yargılama Usulü Kanunu'na Geçici 7. madde eklenerek, kanun yolu aşaması dahil yürürlük tarihinde derdest olan davalarda da, yapılan düzenlemenin uygulanacağı belirtilmiş olup, geçici madde hükmü uyarınca kanun yollarına başvuru dosyalarının bozulup tekrar incelemeye alınması aşamasında (miktar artırımına ilişkin dilekçenin verildiği de dikkate alındığında) yargılamanın uzunluğunun da dikkate alınması gerektiğinden, bu tür dosyalarda miktar artırımına ilişkin dilekçenin idareye tebliğ edildiği tarihin esas alınmasının mülkiyet hakkına aykırı olacağı sonucuna varılmış olup, miktar artırımı dilekçesinin verildiği tarihin esas alınması gerekmektedir.

İdare Mahkemesi kararının maddi tazminata hükmedilmesine ilişkin bölümüne yönelik olarak;

Yukarıda anılan 2577 sayılı Yasanın 16. maddesinde, bir defaya mahsus olarak miktarı artırımında bulunulacağı belirtilmesine karşın İdare Mahkemesince ikinci miktar artırımı isteminin dikkate alınması suretiyle hüküm kurulmasında hukuka uyarlık bulunmamaktadır. Öte yandan, Mahkemece bozma kararı üzerine yeniden bir karar verileceğinden, davalı İdarenin maddi tazminatın başlangıcına yönelik temyiz istemi bu aşamada incelenmemiştir.

İdare Mahkemesi kararının manevi tazminata hükmedilmesine ilişkin bölümüne yönelik olarak;

Olayda; 15.07.2015 havale tarihli dilekçe ile bilirkişi raporu uyarınca manevi tazminat miktarı artırılmış, anılan dilekçe 01/10/2015 tarihinde davalı idare kayıtlarına girmiştir. Dolayısıyla yukarıda yer verilen açıklamalar uyarınca, bakılan davada artırılan tazminat miktarı bakımından, miktar artırım dilekçesinin verildiği tarih ile miktar artırım dilekçesinin idare kayıtlarına girdiği tarihteki geçen süre dikkate alındığında, miktar artırım dilekçesinin Mahkeme kaydına girdiği tarih olan 15.07.2015 tarihinden itibaren faiz yürütülmesi gerekirken, idareye başvuru tarihi olan 05/12/2001 tarihinden itibaren faiz yürütülmesinde hukuka uyarlık bulunmadığı sonucuna varılmıştır.

Buna göre, İdare Mahkemesi kararının davacıların 5000'er TL manevi tazminatın 05.12.2001 tarihinden itibaren yasal faiziyle birlikte ödenmesine yönelik bölümünde (ilk dava dilekçesi verildiği tarihteki miktar olması nedeniyle) hukuka aykırılık; miktar artırımı dilekçesiyle davacıların her biri için istenilen 5000'er TL manevi tazminata işletilecek yasal faizin 05.12.2001 tarihi olarak belirlenmesin de ise hukuka uyarlık bulunmamaktadır.

Açıklanan nedenlerle, davalı idarenin temyiz isteminin kısmen reddiyle Sivas İdare Mahkemesince verilen 16.03.2016 günlü, E:2014/1230, K:2016/489 sayılı kararın davacıların her biri lehine hükmedilen 5000'er TL manevi tazminatın 05.12.2001 tarihinden itibaren yasal faiziyle birlikte ödenmesine yönelik bölümünün (ilk dilekçenin verildiği tarihte istenilen miktar olması nedeniyle) onanmasına, davalı İdarenin temyiz isteminin kısmen kabulü ile kararın maddi tazminata yönelik bölümü ile davacıların her biri lehine hükmedilen 5000 'er TL manevi tazminatın 05.12.2001 tarihinden itibaren yasal faiziyle birlikte ödenmesine yönelik bölümünün 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun temyize konu kararın verildiği tarih itibarıyla yürürlükte olan haliyle 49. maddesinin 1/b fıkrası uyarınca bozulmasına, aynı maddenin 3622 sayılı Kanun'la değişik 3. fıkrası gereğince ve yukarıda belirtilen hususlar da gözetilerek bozulan kısım

hakkında yeniden bir karar verilmek üzere dosyanın adı geçen Mahkeme'ye gönderilmesine, kullanılmayan 48,10 TL yürütmeyi durdurma harcı ile artan posta ücretinin davalı idareye iadesine, tebliğ tarihini izleyen (15) onbeş gün içinde Danıştay'da karar düzeltme yolu açık olmak üzere, 14/06/2017 tarihinde oyçokluğuyla karar verildi.

KARŞI OY

2577 sayılı Kanun'da yapılan değişiklikle 6100 sayılı Kanun'un ıslaha ilişkin hükümlerine atıf yapılmayarak süre ve diğer usul kuralları gözetilmeksizin denilmek suretiyle Yargıtay içtihatlarıyla şekillenen ıslaha ilişkin hükümlerden ayrı olarak, idari yargıda açılan tam yargı davalarında, dava dilekçesinde gösterilen tazminat miktarının bir defaya mahsus arttırılabileceği düzenlenmiştir.

Daha açık bir ifadeyle, davacıların miktar artırımına ilişkin dilekçede ileri sürdükleri istem, yeni bir dava niteliğinde olmayıp dava dilekçesindeki tazminat miktarının arttırılmasıdır.

Tazminat miktarının arttırılmasına ilişkin dilekçesinin verildiği tarihin esas alınarak faize hükmedilmesi Anayasa ile koruma altına alınan mülkiyet hakkına aykırı olacaktır. Çünkü davada haklı çıkılması durumunda, kişi lehine oluşan alacak hakkı, yani mülkiyet oluşturan bu hak, kişiye davalı idareye başvuru tarihinden veya iptal davasının açıldığı tarihten itibaren geçerli olacak şekilde geriye dönük olarak tanınmıştır.

Bu nedenle, davacıların manevi zararının 5000'er TL'lik kısmına uygulanacak faizin başlangıç tarihinin miktarı artırımını dilekçesinin verildiği tarih olarak esas alınması gerektiği yolundaki çoğunluk kararına katılmıyorum.

— • BEŞİNCİ DAİRE KARARLARI • —

T.C.
DANIŞTAY
Beşinci Daire

Esas No : 2016/40478

Karar No : 2017/11831

Anahtar Kelimeler : -Sebeup İkamesi,
 -Adil Yargılanma,
 -Branş Değişikliği

Özeti : İdari yargı yerlerince sebeup ikamesi yapılması durumunda çelişmeli yargılama ilkesi çerçevesinde yeni durumun taraflara bildirmek suretiyle görüş ve itirazların alınarak yeterli tartışma olanağının tanınması gerektiği hakkında.

Temyiz İsteminde Bulunan (Davacı): ...

Vekili : Av. ...

Karşı Taraf (Davalı) : Emniyet Genel Müdürlüğü

Vekili : Hukuk Müşaviri ...

İstem Özet i: Adana 1. İdare Mahkemesinin 19.4.2016 tarih ve E:2015/1223, K:2016/372 sayılı kararının, dilekçede yazılı nedenlerle, 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanununun 49. maddesi uyarınca temyizden incelenerek bozulması istenilmektedir.

Savunmanın Özet i : Savunma verilmemiştir.

Danıştay Tetkik Hakimi : Merve Cansu Giriş

Düşüncesi : İdare Mahkemesi kararının bozulması gerektiği düşünülmektedir.

TÜRK MİLLETİ ADINA

Hüküm veren Danıştay Beşinci Dairesince gereği görüşüldü:

Dava, Adana İli, Yüreğir İlçe Emniyet Müdürlüğünde istihbarat branşlı polis memuru olarak görev yapan davacının, Emniyet Hizmetleri Sınıfı İstihbarat Branş Yönergesi'nin 14. maddesinin 2. fıkrasının (ğ) bendinde yer alan "Herhangi bir adli veya idari suçtan dolayı ceza almış olanlardan istihbarat hizmetlerinde verimli olamayacağı değerlendirilenler" hükmü uyarınca istihbarat branşından çıkarılarak genel hizmet statüsüne

aktarılmasına ilişkin Emniyet Genel Müdürlüğünün 7.5.2015 tarihli işleminin iptali ile işlem nedeniyle yoksun kaldığı özlük haklarının dava tarihinden itibaren işleyecek yasal faiziyle birlikte ödenmesine karar verilmesi istemiyle açılmıştır.

Adana 1. İdare Mahkemesinin 19.4.2016 tarih ve E:2015/1223, K:2016/372 sayılı kararıyla; idari bir suçtan almış olduğu yirmidört ay uzun süreli durdurma cezasından dolayı branştan çıkarılmasına karar verilen davacının, anılan disiplin cezasının iptali istemiyle açtığı davada; Adana 1. İdare Mahkemesi'nin 12.1.2016 tarih ve E:2015/809, K:2016/12 sayılı kararıyla disiplin cezasının iptaline karar verilmesi nedeniyle branştan çıkarılmasına ilişkin işlemin sebep unsurunun ortadan kalktığı; iptal davalarında, idari işlemler hakkında hukuka uygunluk denetimi yapıldığı, hukuka uygunluk denetiminin, idarece gösterilen sebeplerle sınırlı olmadığı, mevcut yasal düzenlemeler içinde hukuka uygun bir sebebin bulunup bulunmadığının re'sen araştırma ilkesi çerçevesinde incelenmesi gerektiği, idare tarafından işlemin sebebi olarak gösterilen mevzuat hükmünün olaya uygulanmasının mümkün olmaması durumunda; başka bir mevzuat hükmünün uygulanması sonucu aynı işlem, aynı idari makam tarafından aynı usulle tesis edilebilecekse bu gibi durumlarda açılan davalarda sebep ikamesi yapılarak olması gereken madde hükmü değerlendirilmek suretiyle karar verilebileceği, bakılan davada, dava konusu işlemin, Emniyet Hizmetleri Sınıfı Branş Yönetmeliğinin 10. maddesinin 3. fıkrasının (c) bendinde yer alan "Adli ve/veya idari bir suçtan dolayı ceza almış olanlardan çalıştığı branşta verimli olamayacağı anlaşılanlar" hükmü uyarınca tesis edildiği, davacının almış olduğu disiplin cezasının iptaline karar verilmesi nedeniyle davacı hakkında bu hükmün uygulanamayacağı, ancak söz konusu hükümde, incelemeye konu personel hakkında verimli olup olmayacağına ilişkin tespiti de yer verildiğinden, davacının durumunun, aynı Yönetmeliğin 10. maddesinin 3. fıkrasının (b) bendinde yer alan "Personelin çalıştığı hizmette verimli olamayacağı veya hizmeti olumsuz etkilediği bilgi ve belgelerle anlaşılanlar" hükmü kapsamında değerlendirilmesi gerektiği, davacının disiplin cezası verilmesine sebep olan, il içi atama işlemine karşı açmış olduğu davada, dava dilekçesindeki ifadelerinden, çalıştığı hizmette verimli olamayacağı sonucu varıldığından tesis edilen işlemde hukuka aykırılık bulunmadığı gerekçesiyle davanın reddine karar verilmiştir.

Davacı, dava konusu işlemin hukuka aykırı olduğunu ileri sürmekte ve İdare Mahkemesi kararının temyizden incelenerek bozulmasını istemektedir.

Emniyet Hizmetleri Sınıfı Branş Yönetmeliğinin "Tanımlar" başlıklı 4. maddesinin (ç) bendinde " Branş: Emniyet Teşkilatındaki görevlerin yerine getirilebilmesi amacıyla oluşturulan özel hizmet alanları" şeklinde tanımlanmıştır.

Diğer taraftan anılan Yönetmeliğin "Branştan çıkarma" başlıklı 10. maddesinde ise;

"(1) Personelin branştan çıkarılmasına ilişkin ilgili birim amirince branş komisyonuna gerekçeli teklifte bulunulur. Hakkında branştan çıkarma talebinde bulunulan personelin durumu branş komisyonunca değerlendirilir.

(2) Branş komisyonu kararıyla branştan çıkarılması uygun görülenler, birimin bağlı bulunduğu Genel Müdür Yardımcısının uygun görüşü ve Genel Müdürün onayı ile branştan çıkarılır. Genel Müdüre doğrudan bağlı daire başkanlıklarında ise bu işlemler, ilgili daire başkanının teklifi ve Genel Müdürün onayı ile yerine getirilir.

(3) Personelin branştan çıkarılmasında aşağıdakilerden herhangi birinin varlığı aranır;

a) İlgili branş yönergesinde belirlenen branşa aktarmaya esas şartlardan herhangi birini yitirenler,

b) Personelin çalıştığı hizmette verimli olamayacağı veya hizmeti olumsuz etkilediği bilgi ve belgelerle anlaşılanlar,

c) Adli ve/veya idari bir suçtan dolayı ceza almış olanlardan çalıştığı branşta verimli olamayacağı anlaşılanlar,

ç) Birinci yazılı ikazı aldığı tarihten itibaren bir yıllık süre içerisinde ikinci kez yazılı ikaz edilenler,

d) Polis-halk ilişkilerinde olumsuz tutum ve davranışlar sergilediği bilgi ve belgelerle anlaşılanlar,

e) İlgili branş yönergelerinde belirlenen süre kadar branşı dışında çalışanlar,

f) Personelin başarısının periyodik olarak ölçülmesi neticesinde başarısı düşük olduğu tespit edilenler.

(4) Bu maddenin üçüncü fıkrasının (d) bendinde belirtilen durumlarda personele, ilk ikazı aldıktan sonra en az bir ay kendisini düzeltme süresi verilir.

(5) Branşa esas yönergelerde belirlenen süreler saklı kalmak kaydıyla branş komisyonu kararı aranmaksızın;

a) Kesintisiz olarak üç yıl boyunca branşı dışında görevlendirilenler,

b) Başvuru tarihi itibarıyla polislik mesleğinden ayrılması nedeniyle en az iki yıl süreyle ayrı kalanlardan mesleğe geri dönecek olanlar,

İlgili branşlı daire başkanlıklarının Personel Daire Başkanlığına her yıl Şubat ayına kadar yapacakları bildirimle veya Personel Daire Başkanlığı tarafından yapılan doğrudan değerlendirme ile durumları tespit edilenler Personel Dairesi Başkanlığınca re'sen branştan çıkarılır.

(6) Hizmet içi eğitim, yurt içi ve yurt dışı eğitim, tedavi ve misyon koruma görevi nedenleriyle geçirilen süreler bu maddenin beşinci fıkrası kapsamında değerlendirilmez.

(7) İdari ve asayişle ilgili zorunlu durumların ortaya çıkması halinde personelin branştan çıkarma işlemi yukarıdaki şartlar aranmaksızın Genel Müdür tarafından re'sen yapılabilir.

(8) Branştan çıkarılan personelin branştan çıkarma onayının bir sureti onay tarihinden itibaren en geç on beş gün içerisinde Personel Dairesi Başkanlığına gönderilir." hükmüne yer verilmiştir.

Emniyet Hizmetleri Sınıfı İstihbarat Branş Yönergesinin "İstihbarat Branşından Ayrılma ve Çıkarılma" başlıklı 14. maddesinin 2. fıkrasının (ğ) bendinde ise; "İstihbarat hizmetlerinde istihdam edilen personelden, herhangi bir adli veya idari suçtan dolayı ceza almış olanlardan istihbarat hizmetlerinde verimli olamayacağı değerlendirilenler" hakkında branştan çıkartma teklifinde bulunulacağı düzenlenmesine yer verilmiştir.

Dava dosyasının incelenmesinden; davacının, Adana Emniyet Müdürlüğü, İstihbarat Şube Müdürlüğünde görev yapmakta iken Adana Valiliğinin 19.6.2014 tarihli işlemiyle aynı il, Yüreğir İlçe Emniyet Müdürlüğü emrine atandığı, söz konusu atama işleminin iptali istemiyle Adana 2. İdare Mahkemesinin E:2014/1510 esasına kayden dava açtığı, davacı hakkında, anılan davada sunduğu dava dilekçesinde yer verdiği ifadelerden dolayı "Görev içinde ya da dışında amir ya da üstlerinin eylem ya da işlemlerini eleştirici nitelikte söz söylemek ya da yazı yazmak" suçunu işlediğinden bahisle disiplin soruşturması açıldığı, soruşturma sonucunda, davacının, Emniyet Örgütü Disiplin Tüzüğü'nün 7/D-3 maddesi uyarınca yirmidört ay uzun süreli durdurma cezasıyla cezalandırılmasına karar verildiği, bunun üzerine, Emniyet Genel Müdürlüğü İstihbarat Dairesi Başkanlığı İstihbarat Branş Komisyonunun 24.4.2015 tarih ve 2015/7 sayılı kararıyla; Emniyet Hizmetleri Sınıfı İstihbarat Branş Yönergesi'nin 14. maddesinin 2. fıkrasının (ğ) bendinde yer alan "Herhangi bir adli veya idari suçtan dolayı ceza almış olanlardan istihbarat hizmetlerinde verimli olamayacağı değerlendirilenler" hükmü uyarınca istihbarat branşından çıkarılarak genel hizmet statüsüne aktarılmasına karar verildiği ve bu kararın, 7.5.2015 tarih ve 293745 sayılı işlem ile Emniyet Genel Müdürü tarafından onaylandığı, bu sırada disiplin cezasının iptali istemiyle açılan

davada, Adana 1. İdare Mahkemesi'nin 12.1.2016 tarih ve E:2015/809, K:2016/12 sayılı kararıyla işlemin iptaline karar verilmesi üzerine; İdare Mahkemesince, dava konusu branştan çıkarma işlemi, sebep ikamesi yapılmak suretiyle, Yönetmeliğin 10. maddesinin 3. fıkrasının (b) bendinde yer alan "Personelin çalıştığı hizmette verimli olamayacağı veya hizmeti olumsuz etkilediği bilgi ve belgelerle anlaşılanlar" hükmü kapsamında değerlendirilerek dava konusu işlemde hukuka aykırılık bulunmadığı sonucuna ulaşıldığı gerekçesiyle davanın reddine karar verildiği anlaşılmaktadır.

Anayasa'nın "Hak arama hürriyeti" kenar başlıklı 36. maddesinin birinci fıkrasına göre; "Herkes, meşru vasıta ve yollardan faydalanmak suretiyle yargı mercileri önünde davacı veya davalı olarak iddia ve savunma ile adil yargılanma hakkına sahiptir."

Adil yargılanma hakkının unsurlarından birisi silahların eşitliği ilkesidir. Silahların eşitliği ilkesi, davanın taraflarının usule ilişkin haklar bakımından aynı koşullara tabi tutulması ve taraflardan birinin diğerine göre daha zayıf bir duruma düşürülmeksizin iddia ve savunmalarını makul bir şekilde mahkeme önünde dile getirme fırsatına sahip olması anlamına gelmektedir. Silahların eşitliği ilkesinin arka planında, tarafların adaletin işleyişine olan güvenlerinin korunması bulunmaktadır. Bu ise ancak diğer güvencelerle birlikte tarafların dosyadaki tüm bilgi ve belgelerle ilgili görüş bildirme fırsatına sahip olduklarından emin olabilmeleri hâlinde sağlanabilir.

Adil yargılanma hakkının unsurlarından olan çelişmeli yargılama ilkesi, taraflara dava malzemesi hakkında bilgi sahibi olma ve yorum yapma hakkının tanınmasını ve bu nedenle tarafların yargılamanın bütününe aktif olarak katılmasını gerektirmektedir. Çelişmeli yargılama ilkesi, silahların eşitliği ilkesi ile yakından ilişkili olup bu iki ilke birbirini tamamlar niteliktedir. Zira çelişmeli yargılama ilkesinin ihlal edilmesi durumunda davasını savunabilmesi açısından taraflar arasındaki denge bozulacaktır.

Açılan bir davada idarece ileri sürülmemiş ancak idari yargı yerince dosyanın incelenmesi sonucu başka bir neden saptanmış ve idarece ileri sürülen nedenin hukuken geçerli olmadığı belirlenmiş ise idarenin ileri sürdüğü nedenin bir yana bırakılarak dosyadan saptanan nedene göre uyumsuzluğun çözümlenebilmesine idare hukukunda "sebeup ikamesi" adı verilmektedir. Dosyadan saptanan bu nedenin dava konusu işlemin tesisini haklı kılabilecek nitelikte olması durumunda davanın reddine karar verilebilecektir.

İdari yargı yerlerince sebep ikamesi yapılması durumunda çelişmeli yargılama ilkesi çerçevesinde yeni durumun taraflara bildirmek suretiyle

görüş ve itirazların alınarak yeterli tartışma olanağının tanınması gerekmektedir.

Somut olayda, dava konusu branştan çıkarma işlemi "Adli ve/veya idari bir suçtan dolayı ceza almış olanlardan çalıştığı branşta verimli olamayacağı anlaşılanlar" hükmü uyarınca tesis edildiği halde, İdare Mahkemesince, dava konusu işlemin, "Personelin çalıştığı hizmette verimli olamayacağı veya hizmeti olumsuz etkilediği bilgi ve belgelerle anlaşılanlar" hükmü uyarınca mevzuata uygun olduğu değerlendirilerek, dava konusu işlemde hukuki isabetsizlik bulunmadığı gerekçesiyle davanın reddine karar verilmiştir.

İdare Mahkemesince, dava konusu edilen işlemde belirtilen gerekçede ve uyuşmazlığın çözümü için tarafların ileri sürdüğü iddia ve savunmalarda yer alan hususlar arasında bulunmayan bir sebebe dayanılarak inceleme yapılarak (sebebe ikamesi yapılmak suretiyle) hüküm kurulmuş ise de; dosyada yer alan bilgi ve belgelerin incelenmesinden, davacının, salt almış olduğu disiplin cezasından hareketle bulunduğu branşta verimli olamayacağı sonucuna ulaşılmasının mümkün olmaması, davalı idare tarafından, davacının, çalıştığı hizmette verimli olamayacağı veya hizmeti olumsuz etkilediğine dair bilgi/belge sunulmaması ve bu hususa yönelik olarak davacıya da savunma yapma imkanının verilmemesi nedeniyle; uyuşmazlık konusu yapılmayan bir sebebe dayalı olarak davanın reddine karar veren İdare Mahkemesi kararında hukuki isabet görülmemiştir.

Nitekim, Anayasa Mahkemesince verilen 10.3.2016 tarihli, 2013/1989 Başvuru sayılı kararda da bu görüş benimsenmiştir.

Açıklanan nedenlerle, davacının temyiz isteminin kabulüyle Adana 1. İdare Mahkemesinin 19.4.2016 tarih ve E:2015/1223, K:2016/372 sayılı kararının; 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun geçici 8. maddesi gereğince uygulanmasına devam edilen 3622 sayılı Kanun ile değişik 49. maddesinin 1. fıkrasının (b) bendi uyarınca bozulmasına, yukarıda belirtilen hususlar da gözetilerek yeniden bir karar verilmek üzere dosyanın adı geçen Mahkemeye gönderilmesine, bu kararın tebliğ tarihini izleyen 15 (onbeş) gün içerisinde kararın düzeltilmesi yolu açık olmak üzere, 26.4.2017 tarihinde oybirliğiyle karar verildi.

Beşinci Daire

T.C.
DANIŞTAY
Beşinci Daire

Esas No : 2016/17722

Karar No : 2017/12426

Anahtar Kelimeler : -Mal Beyanı,
-İhtar,
-Disiplin

Özeti : Mal bildiriminde bulunmadığı belirlenen davacıya ilk olarak ihtarda bulunulması, ihtarla rağmen otuz gün içinde mazeretsiz olarak bildirimde bulunmadığı takdirde şartları varsa disiplin cezası tesis edilmesi yoluna gidilmesi gerektiği hakkında.

Temyiz İsteminde Bulunan (Davacı): ...

Vekili : Av. ...

Karşı Taraf (Davalı) : İstanbul Valiliği

İstemin Özeti : İstanbul 5. İdare Mahkemesinin 12.12.2013 tarih ve E:2012/648, K:2013/2218 sayılı kararının, dilekçede yazılı nedenlerle, 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanununun 49. maddesi uyarınca temyizen incelenerek bozulması istenilmektedir.

Savunmanın Özeti : Savunma verilmemiştir.

Danıştay Tetkik Hakimi : Merve Cansu Giriş

Düşüncesi : İdare Mahkemesi kararının bozulması gerektiği düşünülmektedir.

TÜRK MİLLETİ ADINA

Hüküm veren Danıştay Beşinci Dairesince gereği görüldü:

Dava, İstanbul Emniyet Müdürlüğü Trafik Denetleme Şube Müdürlüğünde polis memuru olarak görev yapan davacının, Emniyet Örgütü Disiplin Tüzüğü'nün 7/A-4. maddesi uyarınca oniki ay uzun süreli durdurma cezasıyla cezalandırılmasına ilişkin İstanbul Valiliği'nin 14.2.2012 tarih ve 437 sayılı işleminin iptali istemiyle açılmıştır.

İstanbul 5. İdare Mahkemesinin 12.12.2013 tarih ve E:2012/648, K:2013/2218 sayılı kararıyla; davacının, hakkında yürütülmekte olan soruşturma kapsamında soruşturmayı yürüten müfettişler tarafından mal beyanında bulunması istenilmesi üzerine, ek mal beyanı ile sahibi olduğu

otomobile yönelik yasal süresi dışında bildirimde bulunduğu açık olduğundan, dava konusu işleminde hukuka aykırılık görülmediği gerekçesiyle dava reddedilmiştir.

Davacı, dava konusu işlemin hukuka aykırı olduğunu ileri sürmekte ve İdare Mahkemesi kararının temyizen incelenerek bozulmasını istemektedir.

Emniyet Teşkilatı personeli, disiplin suç ve cezaları yönünden dava konusu işlemin tesis edildiği tarih itibarıyla Emniyet Teşkilatı Disiplin Tüzüğü hükümlerine tâbi olup, anılan Tüzüğün "Uzun süreli durdurma" başlıklı 7. maddesinin A bendinin 4. alt bendinde; "Belirlenen durum ve sürelerde mal bildiriminde bulunmamak veya gerçeğe aykırı bildirimde bulunmak ya da mal varlığında meydana gelen değişikliği bir ay içinde bildirmemek" fiilleri oniki ay uzun süreli durdurma cezasını gerektiren eylem, işlem, tutum ve davranışlar arasında sayılmıştır.

3628 sayılı Mal Bildiriminde Bulunulması, Rüşvet ve Yolsuzluklarla Mücadele Kanununun "Bildirimlerin konusu" başlıklı 5. maddesinde; "Bu Kanun kapsamına giren görevlilerin kendilerine, eşlerine ve velayetleri altındaki çocuklarına ait bulunan taşınmaz malları ile görevliye yapılan aylık net ödemenin, ödeme yapılmayan görevlilerin ise, 1 inci derece Devlet Memurlarına yapılan aylık net ödemenin beş katından fazla tutarındaki her biri için ayrı olmak üzere, para, hisse senetleri ve tahviller ile altın, mücevher ve diğer taşınır malları, hakları, alacakları ve gelirleriyle bunların kaynakları, borçları ve sebepleri mal bildiriminin konusunu teşkil eder." hükmüne; "Bildirim zamanı" başlıklı 6. maddesinin 1.fıkrasının (d) bendinde ise; "Mal Bildirimlerinin; "Mal varlığında önemli bir değişiklik olduğunda bir ay içinde verilmesi zorunludur." hükmüne yer verilmiştir. Aynı Kanunun 10. maddesinde ise; 6'ncı maddede belirtilen sürelerde mal bildiriminde bulunmayana bildirimlerin verileceği mercilerce ihtarda bulunulacağı, ihtarın kendisine tebliğinden itibaren otuz gün içinde mazeretsiz olarak bildirimde bulunmayana üç aya kadar hapis cezası verileceği, soruşturma ile ilgili olarak verilen süre zarfında mal bildiriminde bulunmayana üç aydan bir yıla kadar hapis cezası verileceği kurala bağlanmıştır.

Öte yandan, 5.11.1990 tarih 20696 Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren Mal Bildiriminde Bulunulması Hakkındaki Yönetmeliğin "Mal bildiriminin konusu" başlıklı 8. maddesinin 1. fıkrasının (b-4) bendinde; "Mal bildiriminde bulunmakla yükümlü olanların kendilerine, eşlerine ve velayetleri altındaki çocuklarına ait bulunan; kendilerine aylık ödenenler, net aylık tutarının beş katından; aylık ödenmeyenler ise Genel

İdare Hizmetleri sınıfında birinci derecenin birinci kademesindeki şube müdürüne ödenen net aylığın beş katından fazla değer ve tutarındaki her türlü kara, deniz ve hava taşıt araçları, traktör, biçer-döver, harman makinası ve diğer ziraat makinaları, inşaat ve iş makinaları, hayvanlar, koleksiyon ve ev eşyaları ile diğer taşınır mallar mal bildirimine konu teşkil eder", "Ek mal bildirimini" başlıklı 10. maddesinde; Mal bildirimini bulunmakla yükümlü bulunanlar, eşleri velayeti altındaki çocukları ve kendilerinin şahsi mal varlıklarında önemli bir değişiklik olduğunda, değişikliği izleyen bir ay içinde yeni edindikleri mal, hak, gelir, alacak ve borçlara münhasır olmak üzere ek mal bildirimini vermek zorundadırlar. 8 inci maddede gösterilen mahiyet ve miktardaki malın iktisabı ile hak, alacak veya gelir sağlanması veya borçlanması, mal varlığında önemli değişiklik sayılır.", 17. maddesinde de, "Bu Yönetmelikte belirtilen süreler içinde mal bildiriminde bulunmayanlara, bildirim verileceği mercilerce yazılı olarak ihtarla bulunulur. Bu ihtar, ilgisine Tebligat Kanunu hükümlerine göre tebliğ olunur. İhtarın kendisine tebliğinden itibaren bir ay içinde bildirimde bulunmayanlar hakkında gerekli işlem yapılmak üzere yetkili Cumhuriyet başsavcılığına suç duyurusunda bulunulur. Müfettiş ve muhakkikler de, soruşturma ile ilgili olarak verdikleri süre zarfında mal bildiriminde bulunmayan hakkında yetkili Cumhuriyet başsavcısına suç duyurusunda bulunurlar." hükmüne yer verilmiştir.

Dava dosyasının incelenmesinden; aralarında davacının da bulunduğu on yedi polis memuru hakkında; "İstanbul ilinin çeşitli ilçelerinde büyük alışveriş merkezlerinin personellerini taşıyan şirketlerin servis minibüslerine taşıyacakları personelleri beklerken normal şartlarda park yasağı bulunan bölgeye park ettirerek bekleme yaptırma ve hafriyat işi yapan şirketlere ait kamyonların belirlenen saatler dışında şehiriçine girmesine, tonajlı yük taşımaya müsaade etme karşılığında servis şirketleri ile hafriyat şirketi sahiplerinden günlük, haftalık ve aylık olarak sistematik bir şekilde rüşvet aldıkları" iddialarına ilişkin olarak "rüşvet almak suretiyle yetkisini veya nüfuzunu kendisine veya başkalarına çıkar sağlamak amacıyla kötüye kullanmak" suçundan soruşturma açıldığı, soruşturma devam ederken 9.12.2011 tarihinde alınan ek soruşturma onayına istinaden davacıyla birlikte on yedi polis memuruna ait mal varlığının araştırıldığı, bu maksatla soruşturmayı yürüten müfettiş tarafından hakkında soruşturma yürütülen on yedi polis memurundan mal beyanında bulunulmasının istenildiği, davacının, 24.10.2011 tarihinde müfettiş tarafından mal beyanında bulunulmasının istenilmesi üzerine sunduğu ek mal beyanında; 21.9.2010 tarihinde edindiği değeri 23.000-TL olan 2004 model volkswagen

marka ... plakalı aracı beyan etmesi üzerine "Belirlenen durum ve sürelerde mal bildiriminde bulunmamak veya gerçeğe aykırı bildirimde bulunmak ya da mal varlığında meydana gelen değişikliği bir ay içinde bildirmemek" suçunu işlediğinden bahisle "oniki ay uzun süreli durdurma" cezası ile cezalandırılmasına karar verilmesi üzerine anılan işlemin iptali istemiyle temyizden incelenmekte olan davanın açıldığı anlaşılmıştır.

Yukarıda yer verilen mevzuat hükümlerinin birlikte değerlendirilmesinden, mal bildiriminde bulunulmadığının idarece tespiti halinde bu hususun davacıya ihtar edilmesi gerekliliğinin bir idari usul olarak düzenlenmiş bulunduğu görülmektedir. Bu usul, aynı zamanda davacının suç işleme kastıyla hareket edip etmediğinin açığa kavuşturulması bakımından da önem arz etmektedir. Dolayısıyla, mal bildiriminde bulunmadığı belirlenen davacıya ilk olarak ihtarla bulunulması, ihtara rağmen otuz gün içinde mazeretsiz olarak bildirimde bulunmadığı takdirde şartları varsa disiplin cezası tesis edilmesi yoluna gidilmelidir.

Bu durumda, davacının, hakkında yürütülen soruşturma kapsamında soruşturmayı yürüten müfettiş tarafından mal beyanında bulunmasının istenilmesi üzerine ek mal beyanı ile ... plakalı aracı beyan etmesi nedeniyle edindiği malı gizleme maksadı taşıdığı söylenemeyeceğinden, anılan cezanın konuluş amacı göz önünde bulundurularak suç işleme kastıyla hareket etmediği sonucuna ulaşılan davacının oniki ay uzun süreli durdurma cezasıyla cezalandırılmasına ilişkin dava konusu işlemde hukuka uyarlık, davanın reddi yolundaki İdare Mahkemesi kararında ise hukuki isabet görülmemiştir.

Açıklanan nedenlerle, davacının temyiz isteminin kabulüyle, İstanbul 5. İdare Mahkemesinin 12.12.2013 tarih ve E:2012/648, K:2013/2218 sayılı kararının; 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun geçici 8. maddesi gereğince uygulanmasına devam edilen 3622 sayılı Kanun ile değişik 49. maddesinin 1. fıkrasının (b) bendi uyarınca bozulmasına, yukarıda belirtilen hususlar da gözetilerek yeniden bir karar verilmek üzere dosyanın adı geçen Mahkemeye gönderilmesine, bu kararın tebliğ tarihini izleyen 15 (onbeş) gün içerisinde kararın düzeltilmesi yolu açık olmak üzere, 9.5.2017 tarihinde oyçokluğuyla karar verildi.

KARŞI OY

Mahkeme kararı ve dayandığı gerekçe hukuk ve usule uygun olup, temyiz dilekçesinde ileri sürülen nedenler kararın bozulmasını gerektirecek nitelikte bulunmadığından, temyiz isteminin reddi ile anılan kararın onanması görüşüyle aksi yöndeki çoğunluk kararına katılmıyorum.

Beşinci Daire

T.C.
DANIŞTAY
Beşinci Daire

Esas No : 2016/18883

Karar No : 2017/13188

Anahtar Kelimeler : -Disiplin Cezası,
-İletişimin Denetlenmesi,
-Delil

Özeti : Telekomünikasyon yoluyla yapılan iletişimin denetlenmesi sırasında elde edilen ses kayıtlarının, bu soruşturma veya kovuşturmayla ilgisi olmayan üçüncü kişiler hakkında yürütülecek disiplin soruşturmasında delil olarak kullanılamayacağı ve sadece bu kayıtlara dayanılarak disiplin cezası verilemeyeceği, bununla birlikte, bu kayıtlara dayalı olarak disiplin soruşturması başlatılmasında ve açılan soruşturma genişletilmek suretiyle elde edilen tanık ifadeleri gibi ek bilgi ve belgelere dayalı olarak disiplin cezası verilmesinde hukuki bir engel de bulunmadığı hakkında.

Temyiz İsteminde Bulunan Taraflar:

1- Davacı : ...

Vekili : Av. ...

2- Davalı : Emniyet Genel Müdürlüğü

Vekili : Hukuk Müşaviri ...

İstemin Özeti: Hatay İdare Mahkemesi'nin 17.4.2014 tarih ve E:2013/1821, K:2014/520 sayılı kararının, dilekçede yazılı nedenlerle, 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 49. maddesi uyarınca temyizen incelenerek bozulması istenilmektedir.

Davalı Emniyet Genel Müdürlüğü'nün Savunmasının Özeti :
Temyiz isteminin reddi gerektiği savunulmuştur.

Davacının Savunmasının Özeti : Savunma verilmemiştir.

Danıştay Tetkik Hakimi : Osman Danacı

Düşüncesi : İdare Mahkemesi kararının bozulması gerektiği düşünülmektedir.

TÜRK MİLLETİ ADINA

Hüküm veren Danıştay Beşinci Dairesince gereği görüldü:

Dava, Hatay Emniyet Müdürlüğü Koruma Şube Müdürlüğünde 4. Sınıf Emniyet Müdürü olarak görev yapan davacının, Emniyet Örgütü Disiplin Tüzüğü'nün 8/7. maddesi uyarınca “meslekten çıkarma” cezası ile cezalandırılmasına ilişkin Emniyet Genel Müdürlüğü Yüksek Disiplin Kurulu'nun 26.6.2013 tarih ve 2013/228 sayılı kararının iptali ile mahrum kaldığı mali ve özlük haklarının yasal faiziyle birlikte tazminine karar verilmesi istemiyle açılmıştır.

Hatay İdare Mahkemesi'nin 17.4.2014 tarih ve E:2013/1821, K:2014/520 sayılı kararıyla; davacının şüpheli şahıslarla görev ilişkisini aşacak şekilde samimi ilişkisinin olması ve parasal ilişki içine girerek kendisine çıkar sağlaması karşısında, Emniyet Örgütü Disiplin Tüzüğü'nün 8/7. maddesinde ifade edilen “Yetkisini veya nüfuzunu kendisine veya başkalarına çıkar sağlamak amacıyla veya kin veya dostluk nedeniyle kötüye kullanmak” fiilini işlediğinin, yeterli ve inandırıcı somut delillerle ortaya konulduğu görüldüğünden, tesis edilen işlemde hukuka aykırılık bulunmadığı gerekçesiyle dava reddedilmiştir.

Davacı, dava konusu işlemin hukuka aykırı olduğunu; davalı idare ise, Mahkemece dava reddedilmesine ve duruşma yapılmasına karşın, lehlerine duruşmalı vekalet ücretine hükmedilmesi gerekirken duruşmasız vekalet ücretine hükmedilmediğini ileri sürmekte ve İdare Mahkemesi kararının temyizden incelenerek bozulmasını istemektedirler.

Dava dosyasının incelenmesinden; Hatay Cumhuriyet Başsavcılığı'nın Sor No:2011/12625 sayılı dosyası ile "Suç işlemek amacıyla örgüt kurmak ve örgüt faaliyetleri çerçevesinde nitelikli dolandırıcılık yapma" suçlarından yürütülen soruşturma kapsamında, suç örgütünün K.İ. isimli şahsın liderliğinde ve S.H.K.'nin yöneticiliğinde özellikle büyük inşaat işleri ile uğraşan müteahhitler ve demir tüccarlarına demir temin edebileceklerini vaat ederek veya ellerinde bulunan ihraç fazlası şekerin pazarlanmasında yardımcı olacaklarını beyan ederek mağdur şahısları yüksek meblağlarla dolandırıp haksız kazanç sağladığı iddialarına ilişkin 8.5.2012 tarihinde yapılan operasyon sonucunda, suç şüphelileri ile birlikte yakalanarak göz altına alınan davacı hakkında da "görevi kötüye kullanma" suçundan kamu davası açıldığı, bunun üzerine dolandırıcı olarak tanınan şahıslarla dostluk ilişkisi kurmak suretiyle maddi yardım ve destek aldığı iddiaları ile ilgili olarak hakkında disiplin soruşturması başlatıldığı, yapılan disiplin soruşturması sonucunda düzenlenen soruşturma raporu ile, davacının, suç örgütü lideri K.İ. ve yöneticisi S.H.K. ile Hassa Emniyet

Amiri olarak görev yaptığı sırada dostluk ilişkisi kurduğu, bu durumun il merkezine geldikten sonra da devam ettiği, Hassa İlçesi ve yakın çevresinde hemen herkesin tokatçı ve dolandırıcı olarak nitelendirdikleri ilgili şahıslardan 500 TL para ile özel aracı için 2 depo yakıt aldığı, ayrıca seyahati için uçak bileti aldırıldığı ve tutanaklardaki konuşma ve karşılıklı hitap tarzlarından bunların istenmemek üzere verildiğinin aşikar olduğu, yine ...'nin yakalanması, bir aracın aranması ve ...'in GBT kaydına bakılması hususlarında kendisinden yardım talep edildiği ve bu taleplerin yerine getirilmeye çalışıldığına anlaşıldığına belirtilmesi üzerine, Emniyet Genel Müdürlüğü Yüksek Disiplin Kurulu'nun 26.6.2013 tarih ve 2013/228 sayılı kararı ile davacının, Emniyet Örgütü Disiplin Tüzüğü'nün 8/7. maddesinde ifade edilen suçu işlediğinin sübuta erdiği gerekçesiyle meslekten çıkarma cezası ile cezalandırılmasına karar verilmesi üzerine bakılmakta olan davanın açıldığı anlaşılmıştır.

Olayda, dava konusu meslekten çıkarma cezasına esas alınan davacıya isnat edilen fiillerin, sadece davacı dışındaki üçüncü kişilerin telefon görüşmelerinin usulüne uygun olarak dinlenilmesi sonucu elde edilen tapelerden tespit edildiği görüldüğünden, öncelikle bu tapelerin davacıya verilen meslekten çıkarma cezası açısından delil olarak kullanılıp kullanılamayacağı konusunun irdelenmesi gerekmektedir.

Ceza ve ceza muhakemesi hukuku ile disiplin hukukunun, farklı kurallara tabi disiplinler olduğu tartışmasız olsa da, Anayasa Mahkemesinin 14.1.2015 tarih ve E:2014/100, K:2015/6 sayılı kararında da belirttiği üzere, başta Anayasada yer alanlar olmak üzere ceza hukukunun temel ilkelerinin disiplin hukuku açısından da geçerli olduğu kabul edilmelidir.

Bu bağlamda, 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanununun (CMK) "Tesadüfen elde edilen deliller" başlıklı 138. maddesinin 2. fıkrasında "Telekomünikasyon yoluyla yapılan iletişimin denetlenmesi sırasında, yapılmakta olan soruşturma veya kovuşturmayla ilgisi olmayan ve ancak, 135 inci maddenin altıncı fıkrasında sayılan suçlardan birinin işlendiği şüphesini uyandırabilecek bir delil elde edilirse; bu delil muhafaza altına alınır ve durum Cumhuriyet Savcılığına derhâl bildirilir." hükmüne yer verilmesi ve Yargıtay Ceza Genel Kurulu'nun E:2013/483, K:2013/599 sayılı kararında "Maddi gerçeğin araştırılması aşamasında kişisel ya da toplumsal değerlerin korunması zorunludur. Bu değerlerin korunması amacıyla kanun koyucu delillerin serbestliği ilkesine delil yasakları olarak adlandırılan birtakım sınırlamalar getirmiştir. Delil yasakları delil elde etme ve delil değerlendirme yasağı olarak iki gruba ayrılmaktadır. Delillerin elde edilme şekline ilişkin yasaklara delil elde etme yasakları, hukuka uygun elde

edilmiş olsa bile o delilin yargılamada ortaya konulup değerlendirilmesine ilişkin yasaklara ise delil değerlendirme yasakları denilmektedir. CMK'nın telekomünikasyon yoluyla yapılan iletişimin denetlenmesi sırasında elde edilen delillerin aynı Kanununun 135. maddesinin altıncı fıkrasında sayılanlar dışında bir suçun soruşturma ve kovuşturulmasında kullanılmaması ise delil değerlendirilmesi yasaklarına örnek olarak gösterilebilir. 5271 sayılı CMK'nın 217. maddesinin ikinci fıkrasında yer alan; "Yüklenen suç, hukuka uygun bir şekilde elde edilmiş her türlü delille ispat edilebilir" şeklindeki düzenleme ile ayrıca ceza muhakemesinde kullanılacak delillerin hukuka uygun şekilde elde edilmesi gerektiği belirtilmiştir. Ancak, 135. maddenin altıncı fıkrasında sayılan suçlarla sınırlı olmak kaydıyla aynı soruşturma veya kovuşturma ile ilgili suçlar yönüyle evleviyetle kullanılabileceğinin kabulü gerekir" denilmekle, 135. maddede sayılan suçlar için başlatılmış bir soruşturma veya kovuşturmada elde edilen delillerin 135. madde kapsamında olmayan suçlar için kullanılamayacağı kabul edilmiş olmaktadır.

Yukarıda yer verilen kanun hükümleri ve yargı kararlarının birlikte değerlendirilmesinden, telekomünikasyon yoluyla yapılan iletişimin denetlenmesi sırasında elde edilen ses kayıtlarının, bu soruşturma veya kovuşturma ile ilgisi olmayan üçüncü kişiler hakkında yürütülecek disiplin soruşturmasında delil olarak kullanılamayacağı ve sadece bu kayıtlara dayanılarak disiplin cezası verilemeyeceği sonucuna ulaşılmaktadır. Bununla birlikte, bu kayıtlara dayalı olarak disiplin soruşturması başlatılmasında ve açılan soruşturma genişletilmek suretiyle elde edilen tanık ifadeleri gibi bilgi ve belgelere dayalı olarak disiplin cezası verilmesinde hukuki bir engel de bulunmamaktadır.

Bakılmakta olan davada, dava konusu işleme dayanak olan fiillerin sübuta erdiğine ilişkin tespitinin sadece telefon görüşmelerine dayandırıldığı, soruşturma dosyasında davacı aleyhine delil olarak kullanılamayacak olan telefon görüşme tutanakları dışında isnat edilen fiillerin davacı tarafından işlendiğine dair bilgi, belge veya tanık ifadesi gibi başka bir delilin bulunmadığı, kaldı ki, görevi kötüye kullanma suçundan açılan dava sonucunda Hatay 2. Ağır Ceza Mahkemesi'nin 14.12.2016 tarih ve E:2016/379, K:2016/347 sayılı kararı ile davacının beraat ettiği ve kararın kesinleştiği görülmektedir.

Bu durumda, davacının disiplin cezasına konu fiilinin sübuta erdiğine ilişkin tespitinin, her türlü şüpheden uzak, kesin ve somut delillerle kanıtlanmadığı sonucuna ulaşıldığından, davacı hakkında verilen meslekten

Beşinci Daire

çıkarma cezasında ve davanın reddi yolundaki İdare Mahkemesi kararında hukuka uyarlık bulunmamaktadır.

Diğer yandan, davalı idare davanın reddedilmesine ve duruşma yapılmasına karşın, lehlerine duruşmalı vekalet ücretine hükmedilmesi gerekirken duruşmasız vekalet ücretine hükmedilmediğinden, Mahkeme kararının duruşmalı vekalet ücreti yönünden temyizden incelenerek bozulmasını istemekte ise de; usul hükümlerine aykırı olarak verilmiş olması nedeniyle Mahkeme kararı bozulduğundan, bozma kararı üzerine Mahkemece yeniden verilecek kararın sonucuna göre vekalet ücreti ile ilgili olarak yeniden bir hüküm kurulacağı tabiidir.

Açıklanan nedenlerle, davacının temyiz isteminin kabulüyle Hatay İdare Mahkemesi'nin 17.4.2014 tarih ve E:2013/1821, K:2014/520 sayılı kararının; 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun geçici 8. maddesi gereğince uygulanmasına devam edilen 3622 sayılı Kanun ile değişik 49. maddesinin 1. fıkrasının (b) bendi uyarınca bozulmasına, yukarıda belirtilen hususlar da gözetilerek yeniden bir karar verilmek üzere dosyanın adı geçen Mahkemeye gönderilmesine, bu kararın tebliğ tarihini izleyen 15 (onbeş) gün içerisinde kararın düzeltilmesi yolu açık olmak üzere, 18.5.2017 tarihinde oybirliğiyle karar verildi.

T.C.

DANIŞTAY

Beşinci Daire

Esas No : 2016/24524

Karar No : 2017/15244

Anahtar Kelimeler : -Devlet Memurluğundan Çıkarma Cezası,
-Sözlü Savunma,
-Savunma Hakkı

Özeti : Devlet memurluğundan çıkarma cezası teklif edilen ve sözlü savunma hakkının kullanmak isteyen davacı hakkında, disiplin kurulunca sözlü savunması alınmadan tesis edilen dava konusu işlemde hukuka uyarlık bulunmadığı hakkında.

Kararın Düzeltilmesini İsteyen (Davacı): ...

Karşı Taraf (Davalı) : Emniyet Genel Müdürlüğü

Vekili : Hukuk Müşaviri ...

İstemin Özeti : İstanbul 8. İdare Mahkemesinin 26.3.2013 tarih ve E:2012/2161, K:2013/569 sayılı kararının onanmasına dair Danıştay Onaltıncı Dairesinin 14.5.2015 tarih ve E:2015/7260, K:2015/2696 sayılı kararının; 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun geçici 8. maddesi uyarınca uygulanmasına devam edilen 3622 sayılı Yasa ile değişik 54. maddesi uyarınca düzeltilmesi istenilmektedir.

Savunmanın Özeti : Düzeltilmesi istenen Kararın usul ve yasaya uygun olduğu, ileri sürülen nedenlerin 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 54. maddesine uymadığı, bu nedenle istemin reddi gerektiği savunulmaktadır.

Danıştay Tetkik Hakimi : Ferhat Eker

Düşüncesi : Davacının karar düzeltme istemi kabul edilerek, davanın reddi yolundaki idare mahkemesi kararının bozulması gerektiği düşünülmektedir.

TÜRK MİLLETİ ADINA

Hüküm veren Danıştay Beşinci Dairesi'nce gereği görüldü:

Dava; İstanbul İl Emniyet Müdürlüğü emrinde polis memuru olarak görev yapan davacının, Emniyet Örgütü Disiplin Tüzüğü'nün 8/7. maddesi gereğince "Meslekten çıkarma" cezası ile cezalandırılmasına ilişkin Emniyet Genel Müdürlüğü Yüksek Disiplin Kurulu'nun 24.4.2012 tarih ve 2012/143 sayılı işleminin iptali istemiyle açılmıştır.

İstanbul 8. İdare Mahkemesinin 26.3.2013 tarih ve E:2012/2161, K:2013/569 sayılı kararıyla; davacının alınan ilk ifadesinde (aynı zamanda ihbarcı olan) rüşvet aldığı şahsı tanımadığını beyan etmesine karşın, gerek diğer ifade tutanaklarından ve son savunmadan, gerekse de ceza yargılaması aşamasında verdiği ifadelerde aksini belirterek ihbarcı şahsı tanıdığını, kendi rızası olmadan 50.-TL 'lik banknotun ekip arabasına atıldığını beyan ettiği, mahkeme kararı ile yapılan aramada ihbarcının beyan ettiği banknotun davacının evinde ele geçirildiği, davacının bu zaman aralığında durumu amirlerine ihbar etmeyerek parayı uhdesinde tuttuğu ve konu ile ilgili yapılan ceza yargılamasında davacının rüşvet almak suçundan 3 yıl 4 ay hapis cezası ile cezalandırıldığı; davacı hakkında isnat edilen "Rüşvet almak" fiilinin sübuta erdiğinden bahisle Emniyet Örgütü Disiplin Tüzüğü'nün 8/6 maddesi uyarınca meslekten çıkarılmasında hukuka aykırılık görülmediği gerekçesiyle davanın reddine karar verilmiştir.

Davacının esas yönünden ve davalı idarenin vekalet ücreti yönünden temyiz başvurusu üzerine Danıştay Onaltıncı Dairesinin 14.5.2015 tarih ve E:2015/7260, K:2015/2696 sayılı kararıyla İdare

Mahkemesi kararı esas yönünden onanmış, vekalet ücreti yönünden bozulmuştur.

Davacı, Danıştay Onaltıncı Dairesince verilen kararın düzeltilmesi suretiyle İdare Mahkemesi kararının bozulmasını istemektedir.

Kararın düzeltilmesi dilekçesinde ileri sürülen nedenler, 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun geçici 8. maddesi uyarınca uygulanmasına devam edilen 3622 sayılı Yasa ile değişik 54. maddesi hükmüne uygun bulunduğundan, karar düzeltme isteminin kabulü ile Danıştay Onaltıncı Dairesinin 14.5.2015 tarih ve E:2015/7260, K:2015/2696 sayılı kararı kaldırılarak uyuşmazlık yeniden incelendi:

Anayasa'nın 129. maddesinin 2. fıkrasında, memurlar ve diğer kamu görevlileri ile kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları ve bunların üst kuruluşları mensuplarına savunma hakkı tanınmadıkça disiplin cezası verilemeyeceği hükmü ile "Savunma hakkı" anayasal güvenceye bağlanmıştır.

657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 125/E-g maddesinde, "Memurluk sıfatı ile bağdaşmayacak nitelik ve derecede yüz kızartıcı ve utanç verici hareketlerde bulunmak" fiili, Devlet memurluğundan çıkarma cezasını gerektiren fiil ve haller arasında belirtilmiş; 129. maddesinde, "Hakkında memurluktan çıkarma cezası istenen memur, soruşturma evrakını incelemeye, tanık dinletmeye, disiplin kurulunda sözlü veya yazılı olarak kendisi veya vekili vasıtasıyla savunma yapma hakkına sahiptir." hükmüne; 130. maddesinde ise, "Devlet memuru hakkında savunması alınmadan disiplin cezası verilemez." hükmüne yer verilmiştir.

Yasa koyucu disiplin cezası bakımından ilgili açısından en ağır sonuçları doğuran memurluktan çıkarma cezasının verilmesinde, bu şekilde bir savunma hakkının tanınmasını memur statüsü açısından önemli bir güvence olarak öngörmüştür.

Emniyet Örgütü Disiplin Tüzüğü'nün 8/7. maddesinde, "Yetkisini veya nüfuzunu kendisine veya başkalarına çıkar sağlamak amacıyla veya kin veya dostluk nedeniyle kötüye kullanmak" fiili, meslekten çıkarma cezası gerektiren fiil ve haller arasında sayılmıştır.

Anayasa ve 657 sayılı Kanunun yukarıda yer verilen maddelerinin birlikte değerlendirilmesinden; Devlet memurunun veya diğer kamu görevlilerinin görevine son verilmesi sonucunu doğuran disiplin cezalarının verilebilmesi için, söz konusu disiplin cezalarını vermeye yetkili merciler tarafından, ilgili kamu görevlisinin hakkındaki iddiaları, bu iddiaların dayandığı delilleri, üzerine atılı fillerin hukuki nitelendirmesini ve önerilen

disiplin cezasını öğrenmesi sağlanarak, savunma yapmasına imkan tanınmasının hukuken zorunlu olduğu anlaşılmaktadır.

Dosyanın incelenmesinden; 155 Polis İmdat hattını 6.9.2011 tarihinde saat 15.06 sıralarında arayan ihbarcı şahsın 152408 sicil numaralı davacı memur tarafından aracının çevrildiğini, üzerinde kimliği olmadığı için aracını bağlayacağını ve 1500.- TL ceza yazacağını söylediğini, son beş hanesi 92244 seri numaralı 50.- TL parayı memura verdiğini, memurun kendisine ceza yazmadan bıraktığı yönündeki ihbarı üzerine şahsın Şubeye davet edilerek ifadesinin alındığı, konu ile ilgili İstanbul Cumhuriyet Başsavcılığı Nöbetçi Savcısı telefonla aranarak talimatları sorulduğunda rüşvet almak ve vermenin suç olduğunu, ifade vermeye gelmeyen ve ihbarda bulunan İ.Ç.nin şüpheli olarak ifadesinin alınması, 152408 sicil sayılı memurun ve ekibinin tespit edilerek ihbara konu seri numarasının son beş rakamı yazılı 50.-TL' nin polis memurunun üzerinde olup olmadığını araştırılması, seri numarasının son beş rakama tutan paranın ele geçirilmesi durumunda el koyma kararı talep edilmesi, davacının gözaltına alınması, ekipte çalışan diğer personel ile ilgili ayrıca talimat alınması talimatını verdiği, yapılan çalışmalarda 152408 sicil sayılı memurun davacı olduğu Trafik Denetleme Şube Müdürlüğü Çevre Yolları Trafik Ekipler Amirliği bünyesinde 56 536 kod nolu trafik ekibinde görev yaptığının tespit edildiği, 56 536 kod nolu trafik ekibinin bekleme halinde olduğu noktaya aynı gün saat 17.55 sıralarında gidildiğinde görev değişimi olduğundan davacıya ulaşılamadığı, nöbetçi Cumhuriyet Savcısına tekrar telefonla ulaşılarak gelişmelerde bilgi verilerek talimatları sorulduğunda, Savcının davacının ikametinde arama kararı yapılması için ilgili mahkemeden arama kararı talep ettiği, alınan arama kararına istinaden davacının ikametinde aynı gün saat 22.15'te gidildiği ve ikamette yapılan aramada gardıropta bulunan para cüzdanında seri numaraları A 541094244, A 363947318 ve A 390382681 seri numaralı üç adet 50.-TL paraya el konulduğu, İ.Ç.nin ihbarda beyan ettiği 50.-TL paranın seri numarasının son beş rakamının 92244 olduğu, bulunan üç adet 50 TL'lik banknotlardan bir tanesinin seri numarasının son beş rakamının 92244 değil 94244 olduğunun görüldüğü paraların muhafaza altına alındığı, davacının isnat edilen eylemi inkar ettiği, bu kapsamda davacının İ.Ç.nin aracı ile ilgili ceza tutanağı düzenlememek karşılığında kendisine verdiği parayı kabul etmek suretiyle rüşvet aldığı sabit olduğundan bahisle İstanbul İl Disiplin Kurulunun teklifi üzerine, Emniyet Genel Müdürlüğü Yüksek Disiplin Kurulunun 24.4.2012 tarih ve 2012/143 sayılı kararıyla davacının Emniyet Örgütü Disiplin Tüzüğü'nün 8/7. maddesi

uyarınca "Meslekten çıkarma" cezasıyla cezalandırılmasına ilişkin işlemin iptali istemiyle temyizden görülmekte olan davanın açıldığı anlaşılmıştır.

Olayda, davacının 657 sayılı Kanununun 130. maddesi kapsamında son savunmasını yapması için kendisine 15.1.2012 tarihinde tebliğ edilen yazıya cevaben Kurul önünde "Sözlü savunma hakkını" kullanmak istediğini beyan ettiği, ancak idarece 25.1.2012 tarihli tutanak ile "telefon ile yapılan görüşmede davacının sözlü savunma hakkını kullanmak istemediğini bildirdiğinin" kayıt altına alındığı, davacının ise konuşmada bu yönde bir beyanda bulunmadığını, savunma yapmak için geldiği tarihte tutanaktan haberdar olduğunu iddia ettiği, söz konusu tutanakta da imzasının bulunmadığı görülmektedir.

Öte yandan, İstanbul 2. Ağır Ceza Mahkemesinin 30.11.2011 tarih ve E:2011/341, K:2011/344 sayılı kararıyla davacının rüşvet almak suçu sabit olduğundan 5237 sayılı TCK. nun 252/3. maddesi yollaması ile 252/1. maddesinde yer alan "Görevinin ifasıyla ilgili bir işi yapması veya yapmaması için, doğrudan veya aracılar vasıtasıyla, kendisine veya göstereceği bir başka kişiye menfaat sağlamak" hükmü uyarınca hapis cezası ile cezalandırıldığı, kararın temyizi talebiyle Yargıtay'a başvurulduğu ve henüz kesinleşmediği anlaşılmaktadır.

Bu durumda, yukarıda sözü edilen mevzuat hükümleri uyarınca hakkında Devlet memurluğundan çıkarma cezası teklif edilen davacı hakkında, Disiplin Kurulunca sözlü savunması alınmadan tesis edilen dava konusu işlemde hukuka uyarlık, davayı reddeden İdare Mahkemesi kararında ise hukuki isabet görülmemiştir.

Açıklanan nedenle, davacının temyiz isteminin kabulüyle İstanbul 8. İdare Mahkemesinin 26.3.2013 tarih ve E:2012/2161, K:2013/569 sayılı kararının, 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun geçici 8. maddesi gereğince uygulanmasına devam edilen 49. maddesinin 1. fıkrasının (b) bendi uyarınca bozulmasına, yukarıda belirtilen hususlar da gözetilerek yeniden bir karar verilmek üzere dosyanın adı geçen Mahkemeye gönderilmesine, 30.5.2017 tarihinde oybirliğiyle karar verildi.

— • ALTINCI DAİRE KARARLARI • —

T.C.
DANIŞTAY
Altıncı Daire

Esas No : 2016/10118

Karar No : 2017/338

Anahtar Kelimeler : -Arsa Derinliği,
-Ticaret Bölgesi,
-Arka Bahçe Mesafesi

Özeti : Planlı Alanlar TİP İmar Yönetmeliğinin 28. maddesine göre imar planlarında sadece ticaret bölgelerinde kalan yapı adalarında arsa derinliğince zemin katta inşaat yapılabileceği, istisna hükmün konut+ticaret alanında uygulanamayacağı hakkında.

Kararın Düzeltmesini

İsteyen (Davalı) : Bandırma Belediye Başkanlığı

Vekili : Av. ...

Karşı Taraf(Davacı) : ...

İstem Özet i : Danıştay Altıncı Dairesince verilen 27/04/2016 tarihli, E:2014/9719, K:2016/225 sayılı kararın, 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanununun 54. maddesi uyarınca düzeltilmesi istenilmektedir.

Savunmanın Özet i : Karar düzeltme isteminin reddi gerektiği savunulmaktadır.

Danıştay Tetkik Hakimi : Merve Arslan

Düşüncesi : Dava konusu yapı ruhsatının düzenlendiği tarihte yürürlükte bulunan ve 19.08.2008 tarihinde adı Planlı Alanlar Tıp İmar Yönetmeliği olarak değiştirilen 3030 Sayılı Kanun Kapsamı Dışında Kalan Belediyeler Tıp İmar Yönetmeliği'nin "Bina derinlikleri" başlıklı 28. maddesinin 1. ve 3. fıkrasında yer alan: "Bina derinlikleri azami (40.00) m'yi geçmemek ve hiçbir yerde arka bahçe sınırına (3.00) m'den fazla yaklaşmamak şartı ile; $I = L - (K + H / 2)$ formülü ile hesaplanır. I =Bina derinliği, L = Parsel derinliği, K =Ön bahçe mesafesi, H :Bina yüksekliğini gösterir. Ancak imar planlarında ticaret bölgesi olarak gösterilen blok ve bitişik nizam yapı adalarında yapılacak binaların gece ve gündüz ikamete

ayrılmayan, sadece işyeri olarak kullanılan zemin katları, bodrumları ile birlikte ön ve yan bahçe mesafelerine tecavüz etmemek kaydı ile, arsa derinliğince yapılabilir. Şu kadar ki; meyilli arsalarda bu yüksekliğin, arka komşu sınırında tabii zeminden itibaren (6.50) m.' yi geçmesi halinde, bu miktarı aşan kısmı arka komşu sınırından en az (3.00) m. geriden başlatılır." şeklindeki istisnai hüküm, sadece imar planlarında ticaret bölgesi olarak gösterilen blok ve bitişik nizam yapı adalarında yapılacak binaların gece ve gündüz ikamete ayrılmayan, sadece iş yeri olarak kullanılan zemin katlarında arsa derinliğince inşaat yapılmasına izin verme konusunda belediyelere takdir yetkisi tanıdığından, dava konusu yapı ruhsatının dayanağı olan imar planında ... ada, ... parsel sayılı taşınmazın blok nizam konut + ticaret (zemin katlarda ticaret, normal katlarda konut işlevi) alanında kalması nedeniyle bu istisnai yönetmelik hükmüne dayanılarak 3 metre arka bahçe mesafesi bırakılmadan arsa derinliğince inşaat yapılmasına izin verilemeyeceğinden, davanın reddi yolundaki İdare Mahkemesi kararının bozulması gerektiği düşünülmektedir.

TÜRK MİLLETİ ADINA

Karar veren Danıştay Altıncı Dairesince Tetkik Hakiminin açıklamaları dinlendikten ve dosyadaki belgeler incelendikten sonra 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanununun 54. maddesinin 1. fıkrasının (c) bendine göre kararın düzeltilmesi istemi yerinde görüldüğünden Dairemizin 27/04/2016 tarihli, E:2014/9719, K:2016/2256 sayılı kararı kaldırılarak işin esası incelendi:

Dava, davacı tarafından, maliki olduğu binaya komşu, Balıkesir İli, Bandırma İlçesi, 17 Eylül Mahallesi, Havuzlu Bahçe Sokak, ... pafta, ... ada, ... parsel sayılı taşınmaza verilen 12.05.2008 tarihli, 105 sayılı yapı ruhsatının iptali istemiyle açılmış; İdare Mahkemesince, Danıştay Altıncı Dairesinin 21/11/2012 tarihli, E:2010/12724, K:2012/6539 sayılı bozma kararına uyularak, yerinde yaptırılan keşif ve bilirkişi incelemesi sonucunda düzenlenen rapor ile dosyadaki bilgi ve belgelerin birlikte değerlendirilmesinden, dava konusu ... ada, ... parselde bulunan yapının arka komşu sınırındaki tabii zeminden yüksekliğinin 5.64 metre olarak hesaplandığı, bu durumda Planlı Alanlar Tip İmar Yönetmeliği'nin 28. maddesinin 3. fıkrasında belirtilen tabii zeminden itibaren yapı yüksekliğinin 6.50 metreyi aşmadığı, gerek imar planında belirlenen kotlar gerekse de yerinde yapılan gözlemlerde dava konusu taşınmazın bulunduğu alanın meyilli arazilerden olduğunun tespit edildiği, yapılan hesaplama neticesinde anılan Yönetmeliğin ilgili maddesi uyarınca tabii zeminden 5.64 metre

yükseklğinde olan yapının 6.50 metreden daha az olması sebebiyle 3 metre geriye çekilmesinin gerekmediği, bununla beraber, davacıya ait yapının iki katının karanlıkta kaldığı, ancak bu duruma arazinin meyilli olması ve anılan Yönetmeliğin ilgili maddesinden yararlanılmasının neden olduğu, dava konusu yapı ruhsatında mevzuata aykırılık bulunmadığı sonucuna varıldığı gerekçesiyle davanın reddine karar verilmiş, bu karar davacı tarafından temyiz edilmiştir.

Dava konusu yapı ruhsatının düzenlendiği tarihte yürürlükte bulunan ve 19.08.2008 tarihinde adı Planlı Alanlar Tip İmar Yönetmeliği olarak değiştirilen 3030 Sayılı Kanun Kapsamı Dışında Kalan Belediyeler Tip İmar Yönetmeliği'nin "Bina derinlikleri" başlıklı 28. maddesinin 1. fıkrasında: "Bina derinlikleri azami (40.00) m'yi geçmemek ve hiçbir yerde arka bahçe sınırına (3.00) m'den fazla yaklaşmamak şartı ile; $I = L - (K + H/2)$ formülü ile hesaplanır. I=Bina derinliği, L= Parsel derinliği, K=Ön bahçe mesafesi, H:Bina yüksekliğini gösterir." kuralı, 3. fıkrasında: "İmar planlarında ticaret bölgesi olarak gösterilen blok ve bitişik nizam yapı adalarında yapılacak binaların gece ve gündüz ikamete ayrılmayan, sadece işyeri olarak kullanılan zemin katları, bodrumları ile birlikte ön ve yan bahçe mesafelerine tecavüz etmemek kaydı ile, arsa derinliğince yapılabilir. Şu kadar ki; meyilli arsalarda bu yüksekliğin, arka komşu sınırında tabii zeminden itibaren (6.50) m.' yi geçmesi halinde, bu miktarı aşan kısmı arka komşu sınırından en az (3.00) m. geriden başlatılır." kuralı yer almıştır.

Yönetmeliğin yukarıda yer verilen hükmü uyarınca bina derinliklerinin 3 metre arka bahçe mesafesi bırakılmadan belirlenemeyeceği, istisnai olarak imar planlarında ticaret bölgesi olarak gösterilen blok ve bitişik nizam yapı adalarında yapılacak binaların gece ve gündüz ikamete ayrılmayan, sadece işyeri olarak kullanılan zemin katları ile bodrum katlarının ön ve yan bahçe mesafelerine tecavüz etmemek kaydıyla arsa derinliğince yapılabileceği; ancak meyilli arsalarda bu yüksekliğin 6.50 metreyi geçmesi halinde bu miktarı aşan kısmın arka komşu sınırından en az 3 metre geriden başlatılacağı kurala bağlanmıştır.

Dava dosyasının incelenmesinden; dava konusu taşınmaz ile davacıya ait taşınmazın bulunduğu yapı adasının konut olarak yapılaşmasını tamamladığı, 07.12.2006 tarihli, 171 sayılı belediye meclisi kararıyla kabul edilen imar planlarında yapının bulunduğu ... ada, ... parsel sayılı taşınmazın blok nizam konut + ticaret (zemin katlarda ticaret, normal katlarda konut işlevi) alanında kaldığı, anılan imar planına istinaden dava konusu yapı ruhsatı ile 01.09.2009 tarihli, 696 sayılı yapı kullanma izin belgesinin düzenlendiği, bilirkişi raporunda da belirtildiği üzere, davacının

taşınmazının daha düşük kotta, dava konusu yapının ise daha yüksek kotta olduğu, yapının zemin katında bahçe mesafesi bırakılmadan parsel derinliğince inşa edilen deponun, davacının taşınmazında bulunan yapının 2 katının karanlıkta kalmasına neden olduğu anlaşılmaktadır.

Bakılan uyuşmazlıkta, davalı tarafından yukarıda anılan Yönetmelik hükmü uyarınca dava konusu yapı ruhsatının düzenlendiği ileri sürülmüşse de, Yönetmelikte yer alan istisnai hükmün, sadece imar planlarında ticaret bölgesi olarak gösterilen blok ve bitişik nizam yapı adalarında yapılacak binaların gece ve gündüz ikamete ayrılmayan, sadece iş yeri olarak kullanılan zemin katlarında arsa derinliğince inşaat yapılmasına izin verme konusunda belediyelere takdir yetkisi tanıdığı, dolayısıyla dava konusu yapı ruhsatının dayanağı olan imar planında ... ada, ... parsel sayılı taşınmazın blok nizam konut + ticaret (zemin katlarda ticaret, normal katlarda konut işlevi) alanında kalması nedeniyle bu istisnai Yönetmelik hükmüne dayanılarak 3 metre arka bahçe mesafesi bırakılmadan arsa derinliğince inşaat yapılmasına izin verilemeyeceği sonucuna varılmıştır.

Öte yandan, 04.09.2008 tarihli, 160 sayılı belediye meclisi kararıyla onaylanan imar planı değişikliği ile dava konusu yapının bulunduğu adanın ticaret alanına alındığı, anılan imar planının onaylanmasına ilişkin belediye meclisi kararında "talep halinde konut bölgelerinin zemin katlarının bahçe mesafeleri konut imar durumu ile aynı olmak şartıyla günlük ihtiyaçlara yönelik ticaret aktivitesi amaçlı olarak kullanılmasının uygun bulunduğu"nun belirtildiği görülmekle, sadece ticaret kullanımına ayrılan taşınmazlarda yapılacak yapılarda bile arka bahçe mesafesi bırakılacak olması karşısında, ticaret+konut alanında kalan taşınmazlarda arka bahçe mesafesi bırakılmadan inşaat yapılmasına izin veren dava konusu yapı ruhsatında hukuka uyarlık bulunmamaktadır.

Bu durumda dava konusu yapı ruhsatının iptaline karar verilmesi gerekirken, davanın reddine yönelik mahkeme kararında hukuki isabet bulunmamaktadır.

Açıklanan nedenlerle, Balıkesir İdare Mahkemesince verilen 28/05/2014 tarihli, E:2014/197, K:2014/715 sayılı kararının bozulmasına, dosyanın adı geçen Mahkemeye gönderilmesine, 23/01/2017 tarihinde oybirliğiyle karar verildi.

T.C.
DANIŞTAY
Altıncı Daire

Esas No : 2015/4881

Karar No : 2017/1038

Anahtar Kelimeler : -Tazminat,
-Muhtemel Zarar,
-Kiralama

Özeti : Maddi zararın kaynağı ve miktarı ortaya konulmadığı gibi temyize konu mahkeme kararında da somut zararın varlığına ilişkin herhangi bir tespite yer verilmediğinden muhtemel zarar kapsamında olduğu anlaşılan, kesin ve belli bir zarar niteliği bulunmayan maddi tazminat isteminin reddi gerektiği hakkında.

Temyiz Eden (Davalı): Ortahisar Belediye Başkanlığı

Vekili : Av. ...

Karşı Taraf (Davacı) : ...

Vekili : Av. ...

İstemin Özeti: Trabzon İdare Mahkemesince verilen 18/11/2014 tarihli, E:2013/1369, K:2014/1574 sayılı kararın, usul ve hukuka aykırı olduğu ileri sürülerek bozulması istenilmektedir.

Savunmanın Özeti : Temyiz edilen kararda bozma nedenlerinden hiçbirisi bulunmadığından, usul ve kanuna uygun olan kararın onanması gerektiği savunulmaktadır.

Danıştay Tetkik Hakimi : Nuran DOĞAN ÇAKMAK

Düşüncesi : Temyiz isteminin kısmen kabulü ile mahkeme kararının manevi tazminatın kabulüne ilişkin kısmının onanması maddi tazminata ilişkin kısmının bozulması gerektiği düşünülmektedir.

TÜRK MİLLETİ ADINA

Karar veren Danıştay Altıncı Dairesince Tetkik Hakiminin açıklamaları dinlendikten ve dosyadaki belgeler incelendikten sonra işin gereği görüldü:

Dava, Trabzon İli, Boztepe Mahallesi, ... pafta, ... ada, ... parsel sayılı taşınmazın maliki davacı tarafından, davalı idarenin mahkeme kararlarına uymamak ve mahkeme kararında belirtilen esaslara uygun planlar yapmamak suretiyle ağır hizmet kusuru işleyerek zarara uğramasına

neden olduğundan bahisle 15.000,00-TL maddi, 15.000,00-TL manevi olmak üzere toplam 30.000,00-TL tazminatın dava tarihinden itibaren işletilecek yasal faiziyle birlikte tazminine karar verilmesi istemiyle açılmış; İdare Mahkemesince, Danıştay Altıncı Dairesi'nin 19/03/2013 tarihli, E:2009/3873, K:2013/1803 sayılı bozma kararına uyularak, yerinde yaptırılan keşif ve bilirkişi incelemesi ile dosyadaki bilgi ve belgelerin birlikte değerlendirilmesinden; işlemleri bir çok kez yargı kararıyla iptal edilmesi ve üzerinden uzun bir süre geçmesine rağmen, mülk sahibinin, taşınmazından yararlanabileceği şekilde imar düzenlemelerinin yapılmaması veya hatalı yapılması nedeniyle hizmet kusurunun olduğu, toplam 360 metrekare olan taşınmazdan diğer parsellere bırakılan yol ve bahçeden çekme mesafeleri de düşüldükten sonra, taşınmazın bulunduğu alanda son imar durumuna göre çatı katı dahil 3.40 kat, 125 metrekare alana sahip bir bina yapılabileceği, bu binanın daire sayısının az olması nedeniyle kaloriferli olmayacağı, taşınmazın bulunduğu bölgede kat karşılığı yapımın ve yine taşınmazın kendisinin toplam alanı az olduğu için kat karşılığı yapı yapılmasının getirisi bakımından tercih edilmeyeceği, yapılsa bile kat karşılığı oranının ancak yüzde 30 olabileceği, bunun da yapı kat durumuna oranlandığında 1.02 daire edeceği, 1 dairenin taşınmazın bulunduğu bölgedeki kira gelirlerinin ise 2014 yılı için, evlerin sobalı olması nedeniyle aylık ortalama 300,00-TL kira geliri olabileceği, bu miktarın yıllara sari olarak TEFE oranlamasıyla dava tarihine kadar yapılan hesaplamayla birlikte 27.678,30-TL kira gelir kaybı olacağı, hizmet kusuru nedeniyle hesaplanan maddi kayıp miktarının dava dilekçesinde talep edilen (maddi tazminat miktarının talep edilen miktarı aşmayacak şekilde) toplam 15.000,00-TL tazminatın davanın açıldığı 05/08/2008 tarihinden itibaren işleyecek yasal faiziyle birlikte davalı idarece ödenmesi gerektiği, davacının hak talebinin karşılanmaması nedeniyle yaşadığı manevi elem ve ıstırabının tatmini için davacının zenginleşmesine neden olmayacak miktarda manevi tazminatla giderilmesi gerekmele takdiren 7.500,00-TL tutarın manevi tazminat olarak ödenmesi gerektiği kanaatine varıldığı gerekçesiyle maddi tazminata ilişkin davanın kabulüne, manevi tazminat talebinin kısmen kabulü ile kısmen davanın reddine karar verilmiş; bu kararın tazminat istemlerinin kabulüne ilişkin kısmı davalı idare vekili tarafından temyiz edilmiştir.

Temyize konu kararın manevi tazminata ilişkin kısmında 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanununun 49. maddesinin 1. fıkrasında sayılan bozma nedenlerinden hiçbiri bulunmamaktadır.

Kararın maddi tazminat talebinin kabulüne ilişkin bölümüne gelince;

2709 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın 2. maddesinde, Türkiye Cumhuriyetinin hukuk devleti olduğu, 125. maddesinde, idarenin kendi eylem ve işlemlerinden doğan zararı ödemekle yükümlü olduğu, 138. maddesinin son fıkrasında da yasama, yürütme organları ile idarenin mahkeme kararlarına uymak zorunda oldukları; 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 28. maddesinin birinci ve üçüncü fıkralarında ise, idarenin Danıştay, bölge idare mahkemeleri ve vergi mahkemelerinin esasa ve yürütmenin durdurulmasına ilişkin kararlarının icaplarına göre en geç otuz gün içinde işlem tesis etmeye ya da eylemde bulunmaya mecbur oldukları, işlem tesis edilmeyen ya da eylemde bulunulmayan hallerde idare aleyhine Danıştay ve ilgili idari mahkemede maddi ve manevi tazminat davası açılabileceği hükme bağlanmıştır

Dosyanın incelenmesinden; davacıya ait taşınmazın bulunduğu alanda 18.02.1992 tarihli, 98 sayılı belediye meclis kararı ile yapılan plan değişikliği ile inşaat alanının arttırıldığı ve tevhit şartının kaldırılarak tek başına inşaatla izin verilir konumuna getirildiği, 31.10.1995-02.11.1995 tarihli belediye meclis kararları ile parselin güneyinde bulunan ... ada, ..., ... ve ... parsel sayılı taşınmazlarda imar plan değişikliği yapıldığı, bu plan değişikliğinin ve plan değişikliğine dayalı olarak ... sayılı parselde verilen inşaat ruhsatının iptali istemiyle açılan davada Trabzon İdare Mahkemesinin 18.09.1996 tarihli, E:1996/759, K:1996/983 sayılı kararı ile plan değişikliğinin ve ruhsatın iptaline karar verilerek kararın onandığı, mahkeme kararı uyarınca 24.04.1998 tarihli, 161 sayılı karar ile plan değişikliğinin iptal edilerek bir önceki planın uygulanmasına karar verildiği, daha sonra Trabzon Belediye Meclisi'nin 25.12.2002 tarihli, 165 sayılı kararı ile kabul edilen Trabzon Revizyon İmar Planı'nda davacıya ait taşınmazda plan değişikliği yapıldığı, davacı tarafından bu plan değişikliğine karşı açılan dava sonucunda Trabzon İdare Mahkemesinin 30.01.2004 tarihli, E:2003/889, K:2004/59 sayılı kararı ile işlemin iptaline karar verildiği, bunun üzerine Trabzon Belediye Meclisi'nin 06.06.2004 tarihli, 75 sayılı kararı ile belirtilen alanda plan değişikliği yapıldığı, plan değişikliğine davacı tarafından yapılan itirazın reddine ilişkin Trabzon Belediye Meclisi'nin 09.08.2004 tarihli, 190 sayılı kararının iptali istemiyle açılan dava sonucunda Trabzon İdare Mahkemesinin 07.04.2005 tarihli, E:2004/1155, K:2005/360 sayılı kararı ile işlemin iptaline karar verildiği ve kararın onandığı, bunun üzerine Trabzon Belediye Meclisi'nin 11.05.2005 tarihli, 117 sayılı kararı ile imar planı değişikliği yapıldığı, bu plan değişikliğinin iptalinin de Trabzon İdare Mahkemesinin E:2008/900 sayılı dosyasına kayden açılan dava ile istenildiği, diğer taraftan davacı tarafından davalı idarenin mahkeme

kararlarına uymamak ve mahkeme kararında belirtilen esaslara uygun planlar yapmamak suretiyle ağır hizmet kusuru işleyerek zarara uğramasına neden olduğundan bahisle bakılan davanın açıldığı görülmüştür.

Olayda; davalı idare tarafından davacının taşınmazı ile ilgili olarak verilmiş ve kesinleşmiş birden çok mahkeme kararı bulunduğu, davalı idare tarafından aradan geçen ve makul olarak kabul edilmesi imkansız olan uzun zaman içerisinde çeşitli saiklerle kesinleşmiş mahkeme kararlarının yerine getirilmemesi, mülk sahibinin taşınmazından yararlanabileceği şekilde imar düzenlemelerinin yapılmaması veya hatalı yapılması nedeniyle hizmet kusurunun işlendiği ve bu nedenle davacının manevi zararının doğduğunun kabulü ile bu zararın tazmini gerektiği, zira davalı idarenin yargı kararlarına rağmen kararların uygulanmasını sürüncemede bırakacak şekilde irade sergilediği açıktır.

İdarenin maddi tazminle yükümlü tutulması, ancak maddi bir zararın kesin olarak ortaya çıkmış, belirgin hale gelmiş olması halinde mümkündür. Kişinin isteği dışında maddi varlığında meydana gelen kayıp ve eksikliklerle, çoğalma olanağından yoksunluk olarak tanımlanan maddi zarar, henüz kesin olarak ortaya çıkmamış, belirgin hale gelmemiş somut bilgi ve belgelerle ortaya konulamamış ise, bu aşamada idarenin tazmin yükümlülüğüne gidilmesine olanak bulunmamaktadır.

Bakılan davada; idare mahkemesince, taşınmazın konumuna istinaden yapılması muhtemel bina ve davacıya isabet eden dairenin 3. kişilere kiralanması hali değerlendirilerek maddi tazminat isteminin kabulüne karar verilmişse de; davacı vekilince maddi zararın kaynağı ve miktarı ortaya konulmadığı gibi temyize konu mahkeme kararında da somut zararın varlığına ilişkin herhangi bir tespite yer verilmediği anlaşılmıştır.

Bu durumda; muhtemel zarar kapsamında olduğu anlaşılan ve kesin ve belli bir zarar niteliği bulunmayan maddi tazminat isteminin reddi gerekirken, maddi tazminat isteminin kabulüne ilişkin mahkeme kararının bu kısmında hukuki isabet bulunmamaktadır.

Açıklanan nedenlerle, Trabzon İdare Mahkemesince verilen 18/11/2014 tarihli, E:2013/1369, K:2014/1574 sayılı kararın manevi tazminata ilişkin kısmının onanmasına, maddi tazminata ilişkin kısmının bozulmasına, bozulan kısım hakkında yeniden bir karar verilmek üzere dosyanın adı geçen Mahkemeye gönderilmesine, bu kararın tebliğ tarihini izleyen günden itibaren 15 gün içinde kararın düzeltilmesi yolu açık olmak üzere, 15/02/2017 tarihinde oybirliğiyle karar verildi.

T.C.
DANIŞTAY
Altıncı Daire

Esas No : 2015/9521

Karar No : 2017/2758

Anahtar Kelimeler : -2/B, Parselasyon,
-Orman Kadastro

Özeti : Orman ve kıyı alanlarının parselasyona tabi tutulamayacağı, taşınmaz 2/B kapsamına alınmakla birlikte orman kadastro keskinleşmeden 2/B arazisinin bulunduğu alanda parselasyon yapılamayacağı hakkında.

Temyiz Eden (Davalı): Tekkeköy Belediye Başkanlığı

Vekili : Av. ...

Karşı Taraf (Davacı) : Samsun Defterdarlığı

Vekili : Av. ...

İstemin Özeti : Samsun 1. İdare Mahkemesince verilen 19/03/2015 tarihli, E:2015/399, K:2015/361 sayılı kararın, usul ve hukuka aykırı olduğu ileri sürülerek bozulması istenilmektedir.

Savunmanın Özeti : Savunma verilmemiştir.

Danıştay Tetkik Hakimi : Merve Arslan

Düşüncesi : Mahkeme kararının, orman alanlarının ve kıyı alanlarının parselasyona tabi tutulamayacağına ilişkin kısmı bakımından;

İdare ve vergi mahkemeleri tarafından verilen kararların temyiz yolu ile incelenerek bozulabilmeleri 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanununun 49. maddesinde belirtilen nedenlerden birinin bulunması halinde mümkündür. Mahkeme kararının bu kısmında bozma nedenlerinden hiçbiri bulunmamaktadır.

Mahkeme kararının 2/B alanlarının parselasyona tabi tutulamayacağına ilişkin kısmına gelince;

Dosyanın incelenmesinden, 860.650 m2 büyüklüğündeki taşınmazın 803.682 m2'lik kısmının dava konusu parselasyon işlemi kapsamına alındığı, taşınmazın orman niteliğinde iken, Tekkeköy ilçesinde 07.02.2004 tarihinde orman kadastro ve 6831 sayılı Orman Kanununun 2/B maddesi uygulama çalışmalarının başladığı, bu çalışmalar sırasında orman kadastro komisyonunca, taşınmazın bir kısmının 31.12.1981 tarihinden önce bilim ve fen bakımından orman niteliğini tam olarak kaybettiği tespit edilerek bu kısmın Orman Kanununun 2/B maddesi uyarınca orman sınırları dışına

çıkarılmasına karar verildiği, anılan komisyon tarafından düzenlenen orman kadastro tutanak suretleri ve orman kadastro haritalarının 31.10.2005 tarihinde asılmak suretiyle ilan edildiği, anılan Kanununun 2/B maddesi uyarınca yapılan orman kadastrounun 31.04.2006 tarihinde kesinleştiği anlaşılmaktadır.

Bu durumda, ormanların Devletin hüküm ve tasarrufu altında olduğu, Orman Kanununu 6. maddesi uyarınca Devlet ormanlarında her çeşit işlerin Orman Genel Müdürlüğünce yapılacağı ve yaptırılacağı ve orman alanlarının parselyona tabi tutulamayacağı açık olduğundan, orman kadastrounun 31.04.2006 tarihinde kesinleştiği göz önüne alındığında, bu tarihe kadar hala orman vasfını taşıyan dava konusu taşınmazın 06.05.2005 tarihli belediye encümeni kararıyla parselyona tabi tutulmasında hukuka uyarlık bulunmamaktadır.

Yukarıda açıklanan nedenlerle, İdare Mahkemesi kararının orman alanlarının ve kıyı alanlarının parselyona tabi tutulamayacağına ilişkin kısmının onanması, 2/B alanlarının parselyona tabi tutulamayacağına ilişkin kısmının ise yukarıda belirtilen gerekçe ile onanması gerektiği düşünülmektedir.

TÜRK MİLLETİ ADINA

Karar veren Danıştay Altıncı Dairesince Tetkik Hakiminin açıklamaları dinlendikten ve dosyadaki belgeler incelendikten sonra işin gereği görüldü:

Dava; Samsun İli, Tekkeköy İlçesi, Çiftlik Mahallesi, Costal Mevkii, ... parsel sayılı taşınmazın bulunduğu alanda 3194 sayılı Kanununun 18. maddesi uyarınca 06.05.2005 tarihli, 42 sayılı belediye encümeni kararıyla yapılan parselyon işleminin iptali istemiyle açılmış, İdare Mahkemesince, Danıştay Altıncı Dairesinin 09/09/2013 tarihli, E:2010/5292, K:2013/4669 sayılı bozma kararına uyularak, parselyona konu Hazine taşınmazı içerisinde hem orman arazisinin hem 2/B arazisinin parselyondan etkilendiği, orman alanlarının parselyona tabi tutulamayacağı, Orman Kanununun 2/B maddesi uyarınca Hazine adına orman sınırı dışına çıkarılan alanların orman köylülerine tahsisi dışında bir amaca ayrılması mümkün olmadığından parselyona tabi tutulamayacağı, kıyı çizgisi ile kıyı kenar çizgisi arasında kalan alanların Devletin hüküm ve tasarrufu altında olduğu, özel mülkiyete konu olamayacağı, kıyı alanlarının parselyona tabi tutulmasına ilişkin dava konusu işlemin bu nedenle de hukuka aykırı olduğu sonucuna varıldığı gerekçesiyle iptaline karar verilmiş, bu karar davalı vekili tarafından temyiz edilmiştir.

Mahkeme kararının, orman alanlarının ve kıyı alanlarının parselasyona tabi tutulamayacağına ilişkin kısmı bakımından;

İdare ve vergi mahkemeleri tarafından verilen kararların temyiz yolu ile incelenerek bozulabilmeleri 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanununun 49. maddesinde belirtilen nedenlerden birinin bulunması halinde mümkündür. Anılan kararın orman alanlarına ve kıyı alanlarına ilişkin kısmında bozma nedenlerinden hiçbiri bulunmamaktadır.

Mahkeme kararının 2/B alanlarının parselasyona tabi tutulamayacağına ilişkin kısmına gelince;

Dosyanın incelenmesinden, 860.650 m2 büyüklüğündeki taşınmazın 803.682 m2'lik kısmının dava konusu parselasyon işlemi kapsamına alındığı, taşınmazın orman niteliğinde iken, Tekkeköy ilçesinde 07.02.2004 tarihinde orman kadastro ve 6831 sayılı Orman Kanununun 2/B maddesi uygulama çalışmalarının başladığı, bu çalışmalar sırasında orman kadastro komisyonunca, taşınmazın bir kısmının 31.12.1981 tarihinden önce bilim ve fen bakımından orman niteliğini tam olarak kaybettiği tespit edilerek bu kısmın Orman Kanununun 2/B maddesi uyarınca orman sınırları dışına çıkarılmasına karar verildiği, anılan komisyon tarafından düzenlenen orman kadastro tutanak suretleri ve orman kadastro haritalarının 31.10.2005 tarihinde asılmak suretiyle ilan edildiği, anılan Kanunun 2/B maddesi uyarınca yapılan orman kadastro sunun 31.04.2006 tarihinde kesinleştiği anlaşılmaktadır.

Bu durumda, ormanların Devletin hüküm ve tasarrufu altında olduğu, Orman Kanununu 6. maddesi uyarınca Devlet ormanlarında her çeşit işlerin Orman Genel Müdürlüğüne yapılacağı ve yaptırılacağı ve orman alanlarının parselasyona tabi tutulamayacağı açık olduğundan, orman kadastro sunun 31.04.2006 tarihinde kesinleştiği göz önüne alındığında, bu tarihe kadar hala orman vasfını taşıyan dava konusu taşınmazın 06.05.2005 tarihli belediye encümeni kararıyla parselasyona tabi tutulmasında hukuka uyarlık bulunmamaktadır.

Samsun 1. İdare Mahkemesince verilen 19/03/2015 tarihli, E:2015/399, K:2015/361 sayılı kararın orman alanlarının ve kıyı alanlarının parselasyona tabi tutulamayacağına ilişkin kısmının onanmasına, 2/B alanlarının parselasyona tabi tutulamayacağına ilişkin kısmının yukarıda belirtilen gerekçe ile onanmasına, dosyanın adı geçen Mahkemeye gönderilmesine, bu kararın tebliğ tarihini izleyen günden itibaren 15 gün içerisinde kararın düzeltilmesi yolu açık olmak üzere, 18/04/2017 tarihinde oybirliğiyle karar verildi.

— • SEKİZİNCİ DAİRE KARARLARI • —

T.C.
DANIŞTAY
Sekizinci Daire

Esas No : 2016/2688

Karar No : 2016/7393

Anahtar Kelimeler : -Belediye Başkanı,
-Belediye Meclisi**Özeti :** Görevi başında bulunmayan belediye başkanı tarafından vekil tayin edilen başkan vekilinin, belediye başkanıyla aynı yetkiye sahip olduğu; görevinin başında bulunmasına rağmen meclis toplantısına başkanlık edecek durumda olmayan belediye başkanı yerine ise meclis birinci başkan vekilinin meclise başkanlık edeceği hakkında.**Temyiz İsteminde Bulunan (Davalı) :** Adana Büyükşehir Belediye Başkanlığı**Vekilleri :** Av. ...**Karşı Taraf (Davacı) :** ...**Vekili :** Av. ...**İstem Özet i :** Adana 1. İdare Mahkemesinin 29/12/2015 gün ve E:2015/233, K:2015/2491 sayılı kararının hukuka aykırı olduğu öne sürülerek, 2577 sayılı Kanununun 49. maddesi uyarınca temyizden incelenerek bozulması istemidir.**Savunmanın Özet i :** İstem reddi gerektiği savunulmaktadır.**Danıştay Tetkik Hakimi :** Hilal AKTEMUR DERMANCIOĞLU**Düşüncesi :** İstem kabulü ile Mahkeme kararının bozulması gerektiği düşünülmektedir.**TÜRK MİLLETİ ADINA**

Hüküm veren Danıştay Sekizinci Dairesince dosyanın tekemmül ettiği anlaşıldığından yürütmenin durdurulması istemi hakkında karar verilmeyerek işin gereği görüldü:

Dava, Belediye Meclisi birinci başkan vekili olan davacı tarafından, "24.11.2014 gününden itibaren, belediye başkanının katılmadığı ve kendine

vekalet eden belediye başkan vekilinin katılımıyla yapılan meclis toplantılarında alınan kararların geri alınması, meclisin yeniden toplanarak gündemin yeniden karara bağlanması ayrıca bundan sonraki tüm toplantıların başkan olmaması halinde meclis birinci başkan vekili başkanlığında yapılması" istemiyle yapılan başvurunun reddine ilişkin 29.12.2014 gün ve 738 sayılı Adana Büyükşehir Belediye Başkanlığı işleminin iptali istemiyle açılmıştır.

İdare Mahkemesince; 5393 sayılı Belediye Kanununun 19. ve 40. maddelerinden söz edilerek; bu düzenlemelerin birlikte değerlendirilmesinden belediye meclisinin belediye başkanının başkanlığında toplanacağı, belediye başkanının katılmaması durumunda ise meclisin kendi üyelerinden seçimle belirlediği meclis birinci başkan vekili, onunda katılmaması durumunda yine meclisin kendi üyelerinden seçimle belirlediği meclis ikinci başkan vekilinin başkanlığında toplanması esasına dayandığı, bu haliyle 5393 sayılı Belediye Kanununun 19. maddesi gereksede Belediye Meclisi Çalışma Yönetmeliğinin 9/1. maddesinde yer alan hükümlerin belediye meclisine kimin başkanlık edeceğine ilişkin özel düzenleme niteliğinde olduğu, aynı Kanunun 40. maddesinde yer alan düzenlemenin ise belediye meclisi başkanlığına ilişkin özel düzenlemeleri içermeyip genel düzenleme niteliğinde olduğu, kanun yazım tekniği anlamında da meclis başkan vekilliğine ilişkin özel bir düzenleyici hükmün yine aynı Kanunun genel nitelikteki bir hükmü ile etkisiz kılınmayacağı hususu dikkate alındığında dava konusu işlemde hukuka uygunluk bulunmadığı gerekçesiyle işlemin iptaline karar verilmiştir.

5393 sayılı Belediye Kanununun Belediye Meclisi Başkanlık Divanı başlıklı 19. maddesinde; "Belediye meclisi, seçim sonuçlarının ilânını takip eden beşinci gün belediye başkanının başkanlığında kendiliğinden toplanır. Meclis bu toplantıda, üyeleri arasından, gizli oyla meclis birinci ve ikinci başkan vekili ile en az iki kâtip üyeyi ilk iki yıl için görev yapmak üzere seçer. İlk iki yıldan sonra seçilecek başkanlık divanı yapılacak ilk mahallî idareler seçimlerine kadar görev yapar. Başkanlık divanı seçimi üç gün içinde tamamlanır. Meclise belediye başkanı, katılmaması durumunda meclis birinci başkan vekili, onun da katılmaması durumunda ikinci başkan vekili başkanlık eder. Ancak yıllık faaliyet raporunun görüşüldüğü meclis toplantısı meclis başkan vekilinin başkanlığında yapılır. Başkanlık divanında boşalma olması durumunda kalan süreyi tamamlamak üzere yenisi seçilir. Meclis başkanı, meclis çalışmalarında düzeni sağlamakla yükümlüdür. Meclisin çalışması ve katılıma ilişkin esas ve usûller İçişleri Bakanlığı tarafından çıkarılacak yönetmelikle düzenlenir " hükmü yer almaktadır.

Yine 5393 sayılı Belediye Kanununun Belediye Başkan Vekili başlıklı 40. maddesinde; "Belediye başkanı izin, hastalık veya başka bir sebeple görev başında bulunmadığı hâllerde, bu süre içinde kendisine vekâlet etmek üzere, belediye meclisi üyeleri arasından birini başkan vekili olarak görevlendirir, başkan vekili, başkanın yetkilerine sahiptir." hükmüne yer verilmiştir.

Dosyanın incelenmesinden; davalı büyükşehir belediyesi belediye başkanının 22 Kasım 2014 tarihinden itibaren il dışında olacağı zamanlar için meclis üyelerinden birine vekalet görevi verdiği; bu başkan vekilinin de meclis toplantılarına başkanlık ettiği; meclis 1. başkan vekili olan davacı tarafından toplantı öncesi itiraz edilse de, bu toplantılarda çeşitli kararlar alındığı; davacının son olarak 22.12.2014 tarihinde, bu toplantıların, 5393 sayılı Kanunun 19. maddesine aykırı olduğu, meclise kendisinin başkanlık etmesi suretiyle karar alınması gerektiğini bildirerek başvuruda bulunduğu, bu başvuru üzerine belediye başkanlığı tarafından 19. maddenin, başkanın toplantıya katılmaması (beldede olmasına rağmen katılmıyor olması) halini düzenlemesi nedeniyle sadece bu halde meclis birinci başkan vekilinin meclise başkanlık etmesi halini düzenlediği; 40. maddenin ise, belediye başkanının görevi başında, yani beldede bulunmama halini düzenlediği; bu sebeple başkan vekilinin başkanla aynı yetkilere sahip olup, meclise başkanlık edebileceği belirtilmek suretiyle talebin reddi üzerine bakılmakta olan davanın açıldığı anlaşılmaktadır.

Olayda; Mahkemece, Belediye Meclisinin görev ve yetkileri ile belediye meclisi başkanlık divanının seçim ve esaslarının düzenlendiği Yasa hükümleri ile 19. madde hükmünün, belediye başkanının görev ve yetkilerinin düzenlendiği bölüm ile belediye başkanına vekaletin ve vekilin görev sınırını belirleyen 40. madde hükmüne göre özel bir düzenleme olduğu gerekçesine dayalı olarak iptal kararı verilmiş ise de; uyuşmazlığın, belediye başkan vekilinin, belediye başkanının izin, rapor, hastalık gibi nedenlerle görevinin başında olamaması halinde görev ve yetkilerinin sınırına ve kapsamına ilişkin olması, belediye başkan vekilinin de başkana ait tüm yetkileri kullanabileceğinin 40. maddede hüküm altına alınmış olması nedeniyle, belediye başkan vekilinin yetkilerinin belirlendiği bu hüküm esas alınarak, uyuşmazlığın çözümlenmesi gerekmektedir.

Diğer taraftan, İçişleri Bakanlığı Mahalli İdareler Genel Müdürlüğünün dava konusu işlemin de tesisinde esas alınan 20.4.2016 gün ve 53881 sayılı görüşünde; 5393 sayılı Belediye Kanununun 40. maddesine göre görevlendirilen belediye başkan vekilinin, belediye başkanının yetkilerine sahip olduğundan vekilliği süresince yapılacak yıllık faaliyet

raporunun görüşüldüğü meclis toplantısı hariç, diğer toplantılara başkanlık ederek belediye meclisini yönetebileceğine yer verilmiştir.

Yukarıda değinilen Kanun hükümleri birlikte değerlendirildiğinde; Kanununun 40. maddesinde belediye başkanının izin ve hastalık veya başka bir sebeple (yurtiçi veya yurtdışı görevlendirme) görevde bulunmaması halinden kasıt, belediye başkanının geçici olarak beldeden ayrılması, belde dışına çıkması hali anlaşılmakta olup, bu durumda yerine bakmak üzere vekil görevlendirebilecekken belediye başkanının belde sınırları içinde olduğu süre zarfında görevinin başında bulunduğu ve bu halde işlerin yoğunluğu ya da belde sınırı içinde katılacağı toplantı ya da işleri gerekçe göstererek yerine vekil görevlendiremeyeceği anlaşılmaktadır. Bu halde de Kanun Koyucu, 19. madde hükmünü düzenlemek suretiyle belediye meclisi toplantılarının belediye meclisi birinci başkan vekili başkanlığında yapılmasını öngörmüştür.

Bu hale göre; görevi başında bulunmayan belediye başkanı tarafından vekil tayin edilen başkan vekilinin, belediye başkanıyla aynı yetki ve görevlere sahip olması, meclis birinci başkan vekilinin ise; görevinin başında bulunmasına rağmen meclis toplantısına başkanlık edecek durumda olmayan belediye başkanı yerine meclise başkanlık edeceği değerlendirildiğinden, aynı gerekçe ile tesis edilen işlemde hukuka aykırılık; aksi gerekçe ile işlemi iptal eden Mahkeme kararında hukuki isabet görülmemiştir.

Açıklanan nedenlerle; Adana 1. İdare Mahkemesinin temyize konu E:2015/233, K:2015/2491 sayılı kararının bozulmasına, dosyanın yeniden bir karar verilmek üzere anılan Mahkemeye gönderilmesine, bu kararın tebliğ tarihini izleyen 15 (onbeş) gün içerisinde kararın düzeltilmesi yolu açık olmak üzere, 03/10/2016 tarihinde oybirliği ile karar verildi.

Sekizinci Daire

T.C.
DANIŞTAY
Sekizinci Daire

Esas No : 2015/6246

Karar No : 2016/7806

Anahtar Kelimeler : -Disiplin,
-Gerçeğe Aykırı Belge

Özeti : Gerçeğe aykırı LES ve ÜDS sonuç belgeleri ile doktora yeterlik ve devamında öğretim görevlisi olarak atanan davacının suçunun mütamadi suç tanımına uyduğu ve zamanaşımı süresinin dolmadığı anlaşıldığından dava konusu kamu görevinden ayırma cezasında hukuka aykırılık bulunmadığı hakkında.

Kararın Düzeltilmesi İsteminde Bulunan (Davalı):
Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı

Vekili : Av. ...

Karşı Taraf (Davacı) : ...

Vekili : Av. ...

İstemin Özeti: Danıştay Sekizinci Dairesinin 27/01/2015 gün ve E:2013/7842, K:2015/158 sayılı kararının hukuka aykırı olduğu öne sürülerek, 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanununun 54. maddesi uyarınca düzeltilmesi istenilmektedir.

Savunmanın Özeti : İstemin reddi gerektiği savunulmaktadır.

Danıştay Tetkik Hakimi : Burcu POLAT BAYIR

Düşüncesi : İstemin kabulü ile daire kararının bozulması gerektiği düşünülmektedir.

TÜRK MİLLETİ ADINA

Hüküm veren Danıştay Sekizinci Dairesince işin gereği görüşüldü:

Kararın düzeltilmesi istemine ilişkin dilekçede öne sürülen düzeltme nedenleri 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanununun 54. maddesine uygun bulunduğundan düzeltme isteminin kabulü ile Danıştay Sekizinci Dairesinin 27/01/2015 gün ve E:2013/7842, K:2015/158 sayılı kararı kaldırılarak işin esası yeniden incelendi.

Dava, Trakya Üniversitesi Devlet Konservatuvarı Öğretim Üyesi olarak görev yapan davacı tarafından, kamu hizmeti veya öğretim elemanı

sıfatı ile bağdaşmayacak nitelik ve derecede yüz kızartıcı ve utanç verici hareketlerde bulunmak disiplin suçunu işlediği gerekçesiyle Yükseköğretim Kurumları Yönetici, Öğretim Elemanı ve Memurları Disiplin Yönetmeliği'nin 11 (b)-6 maddesi gereğince "Kamu Görevinden Ayırma Cezası" ile tecziyesine ilişkin Yükseköğretim Kurulu Yüksek Disiplin Kurulu'nun 02.02.2012 günlü 2012/7 sayılı kararının iptali istemiyle açılmıştır.

İdare mahkemesince davacının 2001 Mayıs dönemi LES sonuç belgesi ile 2003 ÜDS Aralık dönemi sonuç belgesini sahte olarak düzenleyerek doktora programına başvuru ve bitirme aşamasında kullanmasından en geç iki yıl içinde hakkında soruşturma yapılarak disiplin cezası verilmesi gerekirken, belgelerin sahte olarak düzenlenip kullanılmasından çok sonra, bir başka anlatımla zamanaşımı süresi dolduktan sonra yapılan soruşturmaya dayanılarak verilen dava konusu disiplin cezasında hukuka uygunluk bulunmadığı gerekçesiyle dava konusu işlemin iptaline karar verilmiştir.

21.08.1982 tarih ve 17789 sayılı Yükseköğretim Kurumları Yönetici, Öğretim Elemanı ve Memurları Disiplin Yönetmeliği'nin 'Üniversite Öğretim Mesleğinden veya Kamu Görevinden Çıkarma' başlıklı 11. maddesinde, üniversite öğretim mesleğinden ve kamu görevinden çıkarma cezasını gerektiren haller düzenlenmiş, maddenin (b) bendinin 6. fıkrasında; Kamu hizmeti veya öğretim elemanı sıfatı ile bağdaşmayacak nitelik ve derecede yüz kızartıcı ve utanç verici hareketlerde bulunmak fiilini işleyenlere kamu görevinden çıkarma cezasının verileceği hükme bağlanmıştır.

Öte yandan, aynı Yönetmeliğin 'Zamanaşımı' başlıklı 19. maddesinde; "Bu yönetmelikte sayılan disiplin suçu niteliğindeki fiil ve halleri işleyenler hakkında bu fiil ve hallerin işlendiğinin soruşturmaya yetkili amirlerce öğrenildiği tarihten itibaren;

a-Uyarma, kınama, aylıktan kesme ve kademe ilerlemesinin durdurulması cezalarında bir ay içinde disiplin soruşturmasına,

b-Memurluktan çıkarma cezasında altı ay içinde disiplin kovuşturmasına,

Başlanmadığı takdirde disiplin cezası verme yetkisi zamanaşımına uğrar.

Disiplin cezasını gerektiren fiil ve hallerin işlendiği tarihten itibaren nihayet iki yıl içinde disiplin cezası verilmediği takdirde ceza verme yetkisi zaman aşımına uğrar." hükmü kural altına alınmıştır.

Hareket ile meydana gelen hukuka aykırı sonucun birden sona ermeyip zaman içinde devam etmesi ve bu devamlılığın failin iradi bir davranışına bağlı olması halinde mütemadi suçtan söz edilmektedir. Mütemadi suç kavramından, hareketin eseri olan hukuka aykırı durumun birden sona ermeyip zaman içinde devam etmesi ve bu devamlılığın failin iradi bir davranışına bağlı olması halinde söz edilmektedir. Mütemadi suçun iki temel özelliği bulunmaktadır. Bunlar; hukuka aykırı sonucun zaman içinde devam etmesi ve bu devamlılığın failin iradesine bağlı olmasıdır

Dosyanın incelenmesinden; Trakya Üniversitesi Devlet Konservatuvarı Öğretim Üyesi olan davacının, Abant İzzet Baysal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Müzik Eğitimi doktora programı için 2001 yılında doktora programına giriş esnasında 2001 Mayıs dönemi LES sonuç belgesi ile yine doktora yeterlik sınavına girmek için 2003 ÜDS Aralık dönemi sonuç belgesini ilgili üniversiteye sunduğu, 2005 yılında bu belgelerin değerlendirilmesi sonucu Abant İzzet Baysal Üniversitesi doktora programından mezun olduğu, 2006 yılında üniversiteden aldığı doktora belgesiyle Trakya Üniversitesi öğretim görevlisi olarak göreve başladığı, davacı hakkında doktora giriş ve doktora yeterlik aşamalarında kullanılmak üzere verilen 2001 LES ve 2003 ÜDS sonuçlarının ÖSYM'nin sonuç açıklama sistemindeki puanlardan farklı olmasının Abant İzzet Baysal Üniversitesi'ne ihbarı üzerine ilgili üniversitece 15.04.2011 tarihinde soruşturma başlatıldığı, hakkında Bolu Cumhuriyet Başsavcılığına resmi begede sahtecilik suçundan suç duyurusunda bulunulduğu, 30.05.2011'de davacının doktora mezuniyet belgesinin Abant İzzet Baysal Üniversitesi'nce iptal edildiği ve bu işleme ilişkin açılan davada Sakarya İdare Mahkemesinin 29.12.2011 tarih, E.2011/737, K.2011/1296 sayılı kararla davanın reddine karar verdiği, 12.08.2011 tarihinde Abant İzzet Baysal Üniversitesi'nin Trakya Üniversitesi Rektörlüğüne durumu bildirmesi üzerine kurumca davacı hakkında soruşturma başlatıldığı ve 02.12.2012 tarihinde kamu görevinden çıkarma cezasının verildiği, Bolu Asliye Ceza Mahkemesince 16.05.2016 tarih, E.2011/235, K.2012/484 sayılı kararla zamanaşımı nedeniyle davanın düşürülmesine karar verildiği görülmüştür.

Olayda her ne kadar davacı tarafından, 2001 Mayıs dönemi LES sonuç belgesinin doktora programına başvuru esnasında yani 2002 yılında, 2003 ÜDS Aralık dönemi sonuç belgesinin doktora yeterlilik sınavına giriş sırasında 2004 yılında gerçeğe aykırı olarak verildiği anlaşılmakta olup, davacının gerçek dışı beyanı ve hilesi ile sahte olarak hazırlandığı belirlenen belgelerin, düzenlenerek idareye verilmesinden çok sonra 2011 yılında yapılan soruşturma sonucu ortaya çıktığı görülmekte ise de, noter tasdikli

olarak kullanılan hukuka aykırı belgelerin idare tarafından kabul edilmesinde idarenin yeterli inceleme yapmadığından bahisle hak ve nesafet kuralları gereği idareye bir sorumluluk yüklenemeyeceği, kaldı ki davacının 2001 ve 2003 yıllarına ait sınav sonuçlarını kullanarak 2005 doktora yeterlilik belgesi ve devamında öğretim görevlisi unvanına sahip olduğu, bu anlamda suçun yukarıda bahsi geçen mütemadi suç tanımına uyduğu anlaşılmıştır.

Bu durumda davacıya isnat edilen eylemin sabit olduğu ve bu eylemin "kamu hizmeti veya öğretim elemanı sıfatıyla bağdaşmayacak nitelik ve derecede yüz kızartıcı ve utanç verici hareketlerde bulunmak" suçu kapsamında bulunduğu, eylemin devam ettiği ve mütemadi suç vasfının oluştuğunun kabulüyle iki yıllık zamanaşımı süresinin dolduğundan bahisle iptal edilen dava konusu işlemde hukuka aykırılık bulunmamaktadır.

Açıklanan nedenlerle, Edirne İdare Mahkemesinin 30/04/2013 günlü, E:2012/506, K:2013/439 sayılı temyize konu kararının bozulmasına, dosyanın yeniden bir karar verilmek üzere anılan mahkemeye gönderilmesine, 14/10/2016 tarihinde oybirliğiyle karar verildi.

T.C.

DANIŞTAY

Sekizinci Daire

Esas No : 2016/9335

Karar No : 2016/7895

Anahtar Kelimeler : -Zarar,
-Tam Yargı

Özeti : Davacıya ait yapının ruhsatı ve yapı kullanma izni bulunmadığı halde davalı idare tarafından su ve kanalizasyon gibi hizmetlerden faydalandırıldığı anlaşıldığından; davacının meydana gelen zararın tamamına katlanmasını beklemek davalı idarenin yürüttüğü hizmetten kaynaklanan sorumluluğun yok sayılması anlamına geldiği, bu durumun ise Anayasal hüküm ve hukukun genel ilkelerine aykırı olduğu gibi hakkaniyete de uygun olmadığı hakkında.

Temyiz İsteminde Bulunanlar : 1- (Davacı) ...

Vekili : Av. ...

2- (Davalı) : Samsun Büyükşehir Belediye Başkanlığı

Vekili : Av. ...

İstemin Özeti: Samsun 1. İdare Mahkemesinin 10/02/2016 gün ve E:2015/1059, K:2016/124 sayılı kararının hukuka aykırı olduğu öne sürülerek, 2577 sayılı Kanununun 49. maddesi uyarınca temyizden incelenerek bozulması istemidir.

Savunmanın Özeti : Taraflarca savunma verilmemiştir.

Danıştay Tetkik Hakimi : Kasım KİRAZLI

Düşüncesi : İstemin kabulü ile Mahkeme kararının bozulması gerektiği düşünülmektedir.

TÜRK MİLLETİ ADINA

Hüküm veren Danıştay Sekizinci Dairesince işin gereği görüldü:

Dava, davacıya ait üç katlı kargir evin davalı idarece yaptırılan sebze ve balık hali tesisleri inşaat ve hafriyat çalışmaları nedeniyle zarar gördüğünden bahisle uğranıldığı ileri sürülen 151.939,20 TL maddi zararın yasal faiziyle birlikte tazmini istemiyle açılmıştır.

İdare Mahkemesince, tarafların kusur oranlarının tespiti amacıyla yaptırılan bilirkişi incelemesi sonucu düzenlenen raporda, idare tarafından yeterli denetim yapılmaması ve elektrik, su ve kanalizasyon bağlanması suretiyle kişilerin hukuka aykırı davranmasının teşvik edildiği gerekçesiyle hizmet kusuru ve sorumluluğunun bulunacağı belirtilerek davalı idarenin %50 oranda kusurunun bulunduğu belirtilmekle birlikte, anılan sorumluluğun idareler açısından ancak idari sorumluluğa konu edilebileceği, anılan durum bir hizmet kusuru oluşturmakla birlikte, kişilerin kendi fiilleri ile açık yasal hükümlere aykırı davranarak yapmamaları gerektiğini bilmelerine karşın ruhsatsız yapı yapmak suretiyle zarar ile idarenin hizmet kusuru arasındaki nedensellik bağına kopartacak olmaları nedeniyle tazminat sorumluluğu doğurmayacağı, somut olayda davacı zararının, idarenin yıkım görevini yerine getirmemesi ve bu şekilde varlığını devam ettiren yapının balık ve sebze hali inşai faaliyeti nedeniyle hasarlı olması sonucu doğduğunun bilirkişiler tarafından ifade edildiği, oysa idare tarafından yıkım yetkisinin kullanılacak olması halinde davacıya herhangi bir tazminat ödenmeksizin yapısının tamamen ortadan kaldırılmasının zaten söz konusu olacağı, bu nedenle anılan görev yerine getirilse dahi davacı zararının oluşacak olması nedeniyle anılan olayda davalı idareye herhangi bir kusur izafesinin olanaklı olmadığı sonucuna ulaşıldığı gerekçesiyle davanın reddine karar verilmiştir.

Türkiye Cumhuriyeti Anayasasının 125. maddesinin son fıkrasında idarenin kendi eylem ve işleminden doğan zararları ödemekle yükümlü olduğu kurala bağlanmıştır.

3194 sayılı İmar Kanunu'nun "Kullanma izni alınmamış yapılar" başlıklı 31. maddesinde; inşaatın bitme gününün, kullanma izninin verildiği tarih olduğu, kullanma izni verilmeyen ve alınmayan yapıların, izin alınıncaya kadar elektrik, su ve kanalizasyon hizmetlerinden ve tesislerinden faydalandırılmayacakları, ancak kullanma izni alan bağımsız bölümlerin bu hizmetlerden istifade ettirileceği kuralına yer verilmiştir.

Aynı Kanun'un 32. maddesinde de; ruhsatsız veya ruhsat ve eklerine aykırı olarak başlanan yapılar hakkında düzenlemeler yapılmıştır.

Yukarıda aktarılan mevzuat hükümleri uyarınca, imarla ilgili hizmetleri yapmak veya yaptırmak belediyenin görev ve sorumlulukları arasında olup, ruhsata aykırı veya ruhsatsız yapılan yapıların, belediye encümeni veya il idare kurulu kararını müteakip, belediye veya valilikçe yıktırılacağı, ayrıca kullanma izni verilmeyen ve alınmayan yapıların, izin alınıncaya kadar elektrik, su ve kanalizasyon hizmetlerinden ve tesislerinden faydalandırılmayacakları açıktır.

İdareler kural olarak yürüttükleri kamu hizmetiyle nedensellik bağı kurulabilen zararları tazminle yükümlüdürler. İdari eylem ve/veya işlemlerden doğan zararlar idare hukuku kuralları çerçevesinde hizmet kusuru veya kusursuz sorumluluk ilkeleri gereği tazmin edilmektedir.

Bir başka anlatımla, kamu idareleri, yürüttükleri hizmetin işleyişini sürekli kontrol etmek ve gerekli önlemleri almakla yükümlüdürler. Bu yükümlülüğün tam ve gereği gibi yerine getirilmemiş olması nedeniyle doğan zararların, hizmeti yürütmekle yükümlü bulunan idare tarafından tazmini gerekeceği açıktır.

Ancak, ortada tazmini gereken zararın bulunmaması, zararın zarar gören kişinin veya üçüncü kişinin eyleminden doğması, mücbir sebeplerden kaynaklanması, zararlı idari faaliyet arasında nedensellik bağının kurulamaması, idare hukukuna özgü tazmin nedenlerinin bulunmaması gibi durumlarda idarenin tazmin yükümlülüğü ortadan kalkar.

Dosyanın incelenmesinden, davalı Samsun Büyükşehir Belediyesi tarafından yaptırılan balık ve sebze hali tesislerinin inşaatından kaynaklı hafriyat çalışmaları sonucunda oluşan derin kazı ve büyük çaplı dolgu işlemleri nedeniyle davacıya ait 3 katlı kargir evin temelinin suya doygun hale gelmesi üzerine killi zeminin taşıma gücünün azaldığı zeminin dengesinin bozulduğu ve binanın suyun geldiği tarafa doğru eğildiği; binada kabarmalar ve çatlakların oluştuğu; bununla birlikte uyumsuzluğa konu binanın jeolojik açıdan yerleşime uygun olmayan alanda kaçak olarak yapıldığı, binanın yapı ruhsatı ve yapı kullanma izin belgelerinin bulunmadığı anlaşılmaktadır.

İdare Mahkemesince, tarafların kusur oranlarının belirlenmesi amacıyla Dairemizin 11/02/2015 gün ve E:2011/922, K:2015/677 sayılı bozma kararına uyularak yaptırılan bilirkişi incelemesi sonucunda düzenlenen raporda; davaya konu yapının imar planında yerleşime uygun olmayan heyelanlı alanda kalmasına rağmen, 3194 sayılı İmar Kanunu'nun 32. maddesi uyarınca davalı idarece herhangi bir işlem yapılmadığı gibi elektrik ve su gibi belediye hizmetlerinden faydalandırıldığı, yasaların vermiş olduğu denetim ve gözetim görevini yerine getirmeyen davalı belediyenin zararın meydana gelmesinde %50 oranında kusurlu olduğu, davacının da, heyelanlı alanda ruhsatsız, projersiz ve yapı yönetmeliğine aykırı kaçak bina yapmakla yasaların kendisine verdiği yükümlülükleri yerine getirmediği, bu nedenle zararın meydana gelmesinde %50 oranında kusurlu olduğu belirtilmektedir.

Bu itibarla, davacıya ait yapının ruhsatı ve yapı kullanma izni bulunmadığı halde davalı idare tarafından su ve kanalizasyon gibi hizmetlerinden faydalandırıldığı anlaşılmakta olup, bu taşınmazda anılan hizmetlerden yararlanan davacının olay nedeniyle meydana gelen zararın tamamına katlanmasını beklemek, davalı idarenin yürüttüğü hizmetten kaynaklanan sorumluluğunun yok sayılması anlamına gelmektedir. Bu durum ise yukarıda aktarılan Anayasal hüküm ve hukukun genel ilkelerine aykırı olduğu gibi hakkaniyete de uygun değildir.

Nitekim, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi, 30/11/2004 tarihli Öneriyıldız/Türkiye kararında (Başvuru No:48939/99), Ümraniye Çöplüğü etrafında gecekondusu olan başvuranın, çöplük patlaması sonucu yakınlarını kaybetmesinde, gecekonduya hizmet götüren, elektrik ve su bağlantılarını yapan idareyi sorumlu tutmuştur.

Bu durumda, davacıya ait üç katlı kargir evde meydana gelen zararın, kısmen davalı idarenin hizmet kusurundan kaynaklandığının tespit edilmiş olması karşısında, kusur oranları çerçevesinde bir karar verilmesi gerekirken, bu yönde bir irdeleme yapılmaksızın davanın reddi yolunda verilen İdare Mahkemesi kararında hukuki isabet görülmemiştir.

Öte yandan, yukarıda yazılı gerekçe doğrultusunda, temyize konu İdare Mahkemesi kararının bozulmasına karar verilmesi gerektiğinden ve bozma kararı uyarınca Mahkemece verilecek kararda vekalet ücreti yönünden yeniden hüküm kurulacağından, bu aşamada davalı idarenin vekalet ücreti yönünden temyiz istemi hakkında ayrıca bir karar verilmesine gerek bulunmadığı sonucuna varılmaktadır.

Açıklanan nedenlerle; Samsun 1. İdare Mahkemesinin temyize konu kararının bozulmasına, dosyanın yeniden bir karar verilmek üzere anılan Mahkemeye gönderilmesine, bu kararın tebliğ tarihini izleyen 15 (onbeş) gün içerisinde kararın düzeltilmesi yolu açık olmak üzere, 25/10/2016 tarihinde oybirliği ile karar verildi.

T.C.
DANIŞTAY
Sekizinci Daire

Esas No : 2016/6341

Karar No : 2016/8144

Anahtar Kelimeler : -Belediye Meclisi,
-Taşınmaz Mal Satışı

Özeti : 5393 sayılı Belediye Kanununun 18. maddesinin (e) bendinde taşınmaz mal satımına karar vermenin belediye meclisinin görev ve yetkileri arasında sayıldığı ve bu yetkinin devrine ilişkin bir düzenlemeye yer verilmediği hakkında.

Temyiz İsteminde Bulunan (Davacı) : ...

Vekili : Av. ...

Diğer Davacılar : 1- ..., 2- ..., 3-..., ..., 11-...

Karşı Taraf (Davalı) : Başakşehir Belediye Başkanlığı

Vekili : Av. ...

Davalı Yanında Davaya Katılan : ... Gayrimenkul A.Ş.- ...
Elektronik San. ve Tic. A.Ş. Bahçeşehir Projesi Girişim Ortaklığı

Vekili : Av. ...

İstemin Özeti: İstanbul 6. İdare Mahkemesinin 29/01/2016 gün ve E:2015/915, K:2016/165 sayılı kararının hukuka aykırı olduğu öne sürülerek, 2577 sayılı Kanunun 49. maddesi uyarınca temyizden incelenerek bozulması istemidir.

Savunmanın Özeti : İstemin reddi gerektiği savunulmaktadır.

Danıştay Tetkik Hakimi : Kasım KİRAZLI

Düşüncesi : İstemin kabulü ile Mahkeme kararının bozulması gerektiği düşünülmektedir.

TÜRK MİLLETİ ADINA

Hüküm veren Danıştay Sekizinci Dairesince 2577 sayılı Kanun'un 17. maddesi uyarınca davacının duruşma istemi kabul edilmeyerek ve dosyanın tekemmül ettiği anlaşıldığından yürütmenin durdurulması istemi hakkında karar verilmeyerek işin gereği görüşüldü:

Dava, İstanbul İli, Başakşehir İlçesi, Bahçeşehir 1. Kısım Mahallesi sınırları içerisinde bulunan, mülkiyeti davalı idareye ait olan ve 1/1000 ölçekli imar planında "gölet, spor, turizm ve rekreasyon" alanında kalan, ... ada, ..., ..., ... sayılı parsellerde imar hakkı kullanılarak yapılacak taşınmazların, Rekreasyon ve Dere İslahı Projesi kapsamında, hasılat paylaşımı yöntemiyle satılarak değerlendirilmesine ve bu hususta protokol imzalamak ve uygulamak üzere belediye başkanına yetki verilmesine ilişkin 06/03/2015 tarihli Başakşehir Belediye Meclisi kararının iptali istemiyle açılmıştır.

İdare Mahkemesince, dava konusu meclis kararının, Kanunla verilen yetki çerçevesinde alındığı, karar alma sürecinde, yasal düzenlemelerle getirilen usul kurallarına uyulduğu, davacılar tarafından her ne kadar; gündem maddesinin, toplantıya sunulmadığı, üzerinde tartışılmadığı, gündem üzerinde konuşma yapıldığı sırada arbeye çıkarıldığı, bazı meclis üyelerinin darp edildiği, oylama yapılmadan karar alındığı, yok hükmünde olduğu, olay nedeniyle suç duyurusunda bulunulduğu, dava konusu karar ile gölet bölgesinin yok edilmeye çalışıldığı, söz konusu taşınmazların, üçüncü kişilere satılmak istendiği ve kamu yararının bulunmadığı ileri sürülmekte ise de; bu iddiaların somut bilgi ve belgeye dayanmadığı, karar sürecinde yaşanan olayların ağırlığı ve niteliğinin dava konusu işlemi sakatlayacak düzeyde bulunmadığı, buna benzer olayların, ülkede, çok sık yaşandığı sonucuna varıldığından, dava konusu kararda hukuka aykırılık bulunmadığı gerekçesiyle davanın reddine karar verilmiştir.

5393 sayılı Belediye Kanunu'nun 18. maddesinin (e) bendinde; taşınmaz mal alımına, satımına, takasına, tahsisine, tahsis şeklinin değiştirilmesine veya tahsisli bir taşınmazın kamu hizmetinde ihtiyaç duyulmaması halinde tahsisinin kaldırılmasına; üç yıldan fazla kiralanmasına ve süresi otuz yılı geçmemek kaydıyla bunlar üzerinde sınırlı aynî hak tesisine karar vermek belediye meclisinin görev ve yetkileri arasında; 38. maddesinin (g) bendinde ise, yetkili organların kararını almak şartıyla sözleşme yapmak belediye başkanının yetkileri arasında sayılmıştır.

Dosyanın incelenmesinden, mülkiyeti davalı belediyeye ait olan ve 1/1000 ölçekli imar planında "gölet, spor, turizm ve rekreasyon" alanında kalan, ... ada, ..., ..., ... sayılı parsellerde imar hakkı kullanılarak yapılacak

taşınmazların, Rekreasyon ve Dere İslahı Projesi kapsamında, hasılat paylaşımı yöntemiyle satılarak değerlendirilmesine ve bu hususta protokol imzalamak ve uygulamak üzere belediye başkanına yetki verilmesine ilişkin dava konusu Belediye Meclisi kararının tesis edilmesi üzerine bakılan davanın açıldığı anlaşılmaktadır.

Yukarıda belirtilen mevzuat hükümleri incelendiğinde yasa koyucunun, belediyeye ve dolayısı ile topluma ait taşınmazlar hakkında alım, satım, takas, tahsis, tahsis şeklinin değiştirilmesi veya tahsisli bir taşınmazın kamu hizmetinde ihtiyaç duyulmaması halinde tahsisinin kaldırılması; üç yıldan fazla kiralanması ve süresi otuz yılı geçmemek kaydıyla bunlar üzerinde sınırlı aynî hak tesis edilmesi gibi önemli kararların verilmesini, belediyenin karar organı olan ve o yörede yaşayan insanların en geniş olarak temsil edildiği meclise verdiği, belediye teşkilâtının en üst amiri olan belediye başkanına ise, taşınmaz satışı konusunda yetkili organ olan belediye meclisinin kararını almak şartıyla sözleşme yapmak yetkisini verdiği görülmektedir.

Kural olarak, bir yetkinin kullanımı konusunda kanunla belirlenen mercin bu yetkisini kendisinin kullanması gerekir. İdari merciler yetkilerini idarenin işleyişini etkin ve süratli bir hale getirebilmek gibi amaçlarla devretmek istiyor iseler; bu ancak kanunun açıkça izin verdiği hallerde ve sınır ve kapsamı açıkça belirtilerek yapılabilir ki; aksi bir kabul hukuki güvenlik ilkesini zedeleyeceği gibi kanun koyucunun iradesinin de idari makamlarca ortadan kaldırılması anlamını taşıyacağından kanuni idare ilkesine de aykırılık oluşturacaktır.

5393 sayılı Belediye Kanunu'nun 18. maddesinin (e) bendinde ise; taşınmaz mal satımına karar vermek belediye meclisinin görev ve yetkileri arasında sayıldığı ve bu yetkinin devrine ilişkin bir düzenlemeye açıkça yer verilmediği görülmektedir.

Olayda; her ne kadar, mülkiyeti davalı belediyeye ait olan ve 1/1000 ölçekli imar planında "gölet, spor, turizm ve rekreasyon" alanında kalan, ... ada, ..., ..., ... sayılı parsellerde imar hakkı kullanılarak yapılacak taşınmazların, Rekreasyon ve Dere İslahı Projesi kapsamında, hasılat paylaşımı yöntemiyle satılmasına belediye meclisince karar verilip, belediye başkanına ise sadece bu hususta protokol imzalama yetkisi tanınmış ise de; imar planında kamusal hizmete ayrılı parsellerde yapılması düşünülen taşınmazların neler olduğu belirtilmeksizin ve protokol imzalama konusunda verilen yetkinin sınır ve kapsamı açıkça ortaya konulmaksızın tesis edilen dava konusu işlemin, belediye meclisine ait olan taşınmaz satışı

konusundaki yetkinin belediye başkanına devredilmesi mahiyetinde olduğu sonucuna varılmaktadır.

Bu durumda, yasal düzenlemede açıkça yetki devrine olanak tanıyan bir hükme yer verilmediği halde, dava konusu Belediye Meclis kararı ile yetki devri yapılmasında hukuka uyarlık bulunmamaktadır.

Açıklanan nedenlerle; İstanbul 6. İdare Mahkemesinin temyize konu kararının bozulmasına, dosyanın yeniden bir karar verilmek üzere anılan Mahkemeye gönderilmesine, yürütmenin durdurulması istemi hakkında karar verilmediğinden kullanılmayan 48,10 TL yürütmenin durdurulması harcının istemi halinde davacıya iadesine, bu kararın tebliğ tarihini izleyen 15 (onbeş) gün içerisinde kararın düzeltilmesi yolu açık olmak üzere, 01/11/2016 tarihinde oyçokluğu ile karar verildi.

KARŞI OY

İdare ve vergi mahkemeleri tarafından verilen kararların temyiz yolu ile incelenip bozulabilmeleri 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanununun 49. maddesinin 1. fıkrasında yazılı nedenlerin bulunmasına bağlıdır.

İdare Mahkemesince verilen karar ve dayandığı gerekçe usul ve kanuna uygun olup, temyiz isteminin reddi ile anılan kararın onanması gerektiği görüşüyle aksi yöndeki çoğunluk kararına katılmıyorum.

— • ONUNCU DAİRE KARARLARI • —

T.C.

DANIŞTAY

Onuncu Daire

Esas No : 2016/11890

Karar No : 2016/4575

Anahtar Kelimeler : -Turizm İşletme Belgesi,
-Belediyenin İşyeri Denetimi

Özeti : Turizm İşletme Belgesine sahip işyerinin belediyelerce denetlenebileceği hakkında.

Temyiz Eden (Davalı): Fatih Belediye Başkanlığı

Vekili : Av. ...

Temyiz Eden Davalı Yanında Müdahil : ... Turizm İth. İnş.
San. Ve Tic. A.Ş.

Vekili : Av. ...

Karşı Taraf (Davacı) : ... Temizlik Turizm İnş. San. Ltd. Şti.

Vekili : Av. ...

İstemin Özeti: İstanbul 2. İdare Mahkemesi'nin 23/10/2015 tarih ve E:2015/148, K:2015/1866 sayılı kararının hukuka uygun olmadığı ileri sürülerek temyizden incelenerek bozulması istenilmektedir.

Savunmanın Özeti : Savunma verilmemiştir.

Danıştay Tetkik Hakimi : Ahmet Hüsrev Vural

Düşüncesi : İdare Mahkemesi kararının bozulması gerektiği düşünülmektedir.

TÜRK MİLLETİ ADINA

Hüküm veren Danıştay Onuncu Dairesince, dosyanın tekemmül ettiği görülmekle yürütmenin durdurulması istemi hakkında karar verilmeyerek, işin esası incelenip gereği görüldü:

Dava, İstanbul ili, Fatih ilçesi, Beyazıtaya Mahallesi, ... Caddesi, No:... Dullar Çıkmazı No:... adresindeki ... Otel isimli işletmenin yer aldığı binanın müştemilatında bulunan ve davacı şirket tarafından işletilen umuma açık istirahat ve eğlence yeri olarak faaliyet gösteren restoran/barın, işyeri açma ve çalışma ruhsatı bulunmadığından bahisle Fatih Kaymakamlığı İlçe Emniyet Müdürlüğü Asayiş Büro Amirliğinin 12/12/2014 tarih ve 4710 sayılı yazıları gereğince mühürlenerek faaliyetten

men edileceğinden 24 saat içinde kapatmaya hazır hale getirilmesine ilişkin 22/12/2014 tarihli işlemin iptali istemiyle açılmıştır.

İstanbul 2. İdare Mahkemesi'nce; restoran/bar niteliğindeki dava konusu işyerinin ... Otel bünyesinde yer aldığına ilişkin taraflar arasında ihtilaf bulunmadığı, uyuşmazlığın, söz konusu işyeri için otelden bağımsız olarak ayrı bir işyeri açma ve çalışma ruhsatı alınıp alınmayacağından kaynaklandığı, taraflarca dosyaya sunulan belgelerin incelenmesinden, adı geçen otel için 2634 sayılı Turizmi Teşvik Kanunu kapsamına 01/12/1989 tarih ve 4395 sayılı "Turizm İşletmesi Belgesi" düzenlenmiş olduğu ve söz konusu işletmenin "50 kişilik Amerikan Bar Salonu" ibaresi ile belge kapsamında yer aldığı, 3572 sayılı Kanun'un 2634 sayılı Turizmi Teşvik Kanunu kapsamına giren turizm işletmelerine uygulanmayacağı, bu gibi yerlerde Kültür ve Turizm Bakanlığı'nca denetim yapılacağı, bu durumda, davacı şirket tarafından işletilen restoran/bar'ın, işyeri açma ve çalışma ruhsatı bulunmadığından bahisle mühürlenerek faaliyetten men edilmesine ilişkin işlemde hukuka uyarlık görülmediği gerekçesiyle dava konusu işlemin iptaline karar verilmiştir.

1982 tarihli 2634 sayılı Turizm Teşvik Kanununun "bilgi verme" başlıklı 11. maddesinde; belgeli yatırımcılar ve belgeli işletmeciler, belgeye konu tesisin tümünün veya bir kısmının aynı amaçlarla kullanılmak üzere devredilmesi veya kiraya verilmesi ve ortaklık statüsünün değiştirilmesi ile işletme konularının turizm işletmesi niteliğini koruması kaydıyla, kısmen veya tamamen değiştirilmesi için Bakanlıktan izin almanın zorunlu olduğu; "denetleme ve cezalar" başlıklı 30. maddesinde; turizm işletme belgeli işletmelerin, belgeye esas nitelikleri, bu niteliklerini koruyup korumadıklarını denetleme yetkisinin bakanlığa ait olduğu; "belge iptali" başlıklı 34. maddesinde; tesisin belgelendirilebilecek işletme türleri dışında faaliyet göstermesi ve işletme döneminde belgelendirilmesine esas niteliklerini önemli ölçüde kaybetmesi halinde belgenin iptal edileceği; "yönetmelikler" başlıklı 37. maddesinde; insan ve çevre sağlığı ile can ve mal güvenliği de dahil olmak üzere belgeli işletmelerin belgeye esas vasıflarının, tarifelerinin, temizlik, intizam, servis, idare ve işletme tarzları ile diğer hususların denetlenmesine ilişkin konuların Yönetmelikle düzenleneceği, kuralla bağlanmış; bu Kanuna dayalı olarak çıkartılan 10/5/2005 tarihli Turizm Tesislerinin Belgelendirilmesine ve Niteliklerine İlişkin Yönetmeliğin "turizm işletmesi belgesi talebi" başlıklı 6. maddesinde; belgeli turizm yatırımının tamamlanıp işletmeye hazır olması durumunda, belge sahibi tarafından tesisin işletmeye açık ve kapalı olduğu dönemleri de bildiren başvuru dilekçesi ve işyeri açma ve çalışma ruhsatı belgeleriyle birlikte

Bakanlığa başvurulacağı; "belge devri talepleri" başlıklı 9. maddesinde; denetimlerde, tesis işletmecisinin belge sahibinden veya belgede belirtilen işletmeciden farklı olduğunun tespit edilmesi durumunda, talep hâlinde, belge devri için gereken belgelerin Bakanlıkça istenileceği; belge devri talebi bulunmaması hâlinde, tesise ait turizm belgesinin iptal edileceği; Geçici 6. maddesinde; 7/12/2004 tarih ve 5272 sayılı Belediye Kanunu ile 22/2/2005 tarih ve 5302 sayılı İl Özel İdaresi Kanunu'nun yürürlüğe girmesinden önce verilmiş olan turizm işletme belgelerinin, işyeri açma ve çalışma ruhsatı yerine geçeceği, düzenlemeleri yer almış; yine bu Kanuna dayalı olarak çıkartılan 19/4/1983 tarihli Turizm Yatırım, İşletme ve Kuruluşlarının Denetimi Hakkında Yönetmeliğin "Belgeli Turizm İşletmelerinin Denetiminde Yetki" başlıklı 18. maddesinde; belgeli turizm işletmelerinde temizlik, intizam, servis, fiyat, idare ve işletme, belge almaya esas olan vasıflarla, personel niteliklerinin tespit ve denetimi yetkisi Bakanlığa aittir. (Değişik ikinci Fıkra:29/9/2006-2006/11076 K.) Sağlık ve çevre kirliliği ile ilgili denetimler, görevli kamu kurum ve kuruluşlarının tabip ve sağlık elemanlarınca, işyeri açma ve çalışma ruhsatları ile ilgili denetimler, işyeri açma ve çalışma ruhsatını veren kamu kurumu tarafından yapılır. İlgili mercilerin bu konularda yapacakları denetimlerde, denetim raporunun bir nüshası Bakanlığa gönderilir, düzenlemesi bulunmaktadır.

Kira sözleşmesinin imzalandığı tarih itibari ile yürürlükte olan 12/03/1982 tarihli ve 2634 sayılı Turizmi Teşvik Kanununun 37'nci maddesinin 1'inci fıkrasının (A) bendi uyarınca 21/06/2005 tarihli ve 25852 sayılı Resmî Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren Turizm Tesislerinin Belgelendirilmesine ve Niteliklerine İlişkin Yönetmeliğin 55'inci maddesine dayanılarak hazırlanan Turizm Tesislerinin Belgelendirilmesine ve Niteliklerine İlişkin Yönetmeliğin Uygulanmasına Dair Tebliğ'in 22. maddesinde turizm deneme işletmesi, turizm işletmesi, kısmi turizm deneme işletmesi ve kısmi turizm işletmesi belgeli tesislerde; tesisin belge sahibi dışında başka bir kişiye kiralanması veya belge sahibi dışında başka bir kişi tarafından işletilmesi durumunda "Kiracı" veya "İşletmeci" olarak belgeye şerh edileceği, belge sahibi değişmeden kiracı veya işletici değişikliklerinde sadece kiracı veya işletici firma adına düzenlenmiş işyeri açma ve çalışma ruhsatı isteneceği ifade edilmiştir.

10/07/2004 tarihli ve 5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu'nun 7. maddesinin 2. fıkrasının (c) bendinde; sıhhi işyerlerini, 2. ve 3. sınıf gayrisıhhi müesseseleri, umuma açık istirahat ve eğlence yerlerini ruhsatlandırmak ve denetlemek ilçe ve ilk kademe belediyelerinin görev ve yetkilerinden biri olarak düzenlenmiş; 28. maddesinde ise; Belediye Kanunu

ve diğer ilgili kanunların bu Kanuna aykırı olmayan hükümlerinin büyükşehir, ilçe ve ilk kademe belediyesi hakkında da uygulanacağı kurala bağlanmıştır.

5393 sayılı Belediye Kanunu'nun 84. maddesinde de, bu Kanunla belediyenin sorumlu ve yetkili kılındığı görev ve hizmetlerle sınırlı olarak; 3572 sayılı İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına Dair Kanunun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabulüne Dair Kanunda bu Kanun hükümlerine aykırılık bulunması halinde bu Kanun hükümlerinin uygulanacağı düzenlenerek, iki Kanunun çelişmesi halinde Belediye Kanununun uygulanacağı belirtilmiştir.

3572 sayılı İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına Dair Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabulüne Dair Kanunun 1. maddesinde : "Bu Kanun'un amacı, sanayi, tarım ve diğer işyerleri ile her türlü işletmelere, işyeri açma çalışma ruhsatlarının verilmesi işlerinin basitleştirilmesi ve kolaylaştırılmasıdır." denilmekte ve aynı yasanın 2. maddesinde ise ; "Bu Kanun hükümleri; a) 1593 sayılı Umumi Hıfzısıhha Kanunu'nun 268-275'inci maddeleri kapsamına giren 1'inci sınıf gayrisihhi müesseseleri, b) Nerede açılırsa, açılınsın, yakıcı, patlayıcı, parlayıcı ve tehlikeli maddelerle çalışılan işlerle oksijen LPG dolmuş ve depoları, bunlara ait dağıtım merkezleri, perakende satış yerleri, taşocakları, akaryakıt istasyonları ve benzeri yerlere, c) 2634 sayılı Turizmi Teşvik Kanunu kapsamına giren turizm işletmelerine, d) (1.12.2004 tarih ve 25657 sayılı R.G.'de yayımlanan, 24.11.2004 tarih ve 5259 sayılı Kanunun 8. maddesi hükmü gereğince yürürlükten kaldırılmıştır.), e) (Ek: KHK/560 - 24.6.1995 /m.21) 1'inci, 2'nci ve 3'üncü sınıf gıda maddesi üreten gayri sıhhi müesseselere, f) 1136 sayılı Avukatlık Kanunu uyarınca açılan avukatlık bürolarına, g) 3568 sayılı Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik ve Yeminli Mali Müşavirlik Kanunu uyarınca meslek mensuplarınca açılan bürolara, h)1512 sayılı Noterlik Kanununa göre kurulan noterlik dairelerine uygulanmaz." denilmek suretiyle işyeri açma ve çalışma ruhsatlarına ilişkin yasaya tabi olmayan işyerleri ve işletmeler tahdidi olarak sayılmış; 3. maddesinde; Belediye hudutları ve mücavir alan dışında kalan işyerleri ve işletmelere il özel idareleri, belediye hudutları ile mücavir alan içinde kalan tüm işyerleri ve işletmelere belediyeler, belediye hudutları ve mücavir alan içinde kalan işyeri ve işletmelerden büyükşehir belediyesi olan yerlerde; 2'nci ve 3'üncü sınıf gayrisihhi müesseseler için büyükşehir belediye başkanlığı, sıhhi ve sair işletmeler için ise büyükşehir belediyesi içinde kalan diğer belediye başkanlıkları İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatını vermeye yetkili merciler olarak sayılmıştır.

İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmeliğin “İşyeri Açılması” başlıklı 6. maddesinde; Yetkili idarelerden usulüne uygun olarak işyeri açma ve çalışma ruhsatı alınmadan işyerinin açılmayacağı ve çalıştırılmayacağı; işyerlerine bu Yönetmelikte belirtilen yetkili idareler dışında diğer kamu kurum ve kuruluşları ile ilgili meslek kuruluşları tarafından özel mevzuatına göre verilen izinler ile tescil ve benzeri işlemlerin bu Yönetmelik hükümlerine göre ruhsat alma mükellefiyetini ortadan kaldırmayacağı; işyeri açma ve çalışma ruhsatı alınmadan açılan işyerlerinin yetkili idareler tarafından kapatılacağı; "Birden fazla faaliyet konusu bulunan işyerleri" başlıklı 10. maddesinde; aynı adreste bulunsa bile ana faaliyet konusu veya işletmecisi farklı olan işyerlerine ayrı ayrı ruhsat düzenleneceği; "Kolluk denetimi" başlıklı 37. maddesinde; kolluk güçlerinin umuma açık istirahat ve eğlence yerlerini genel güvenlik ve asayiş yönünden denetleyeceği; denetimler sırasında tespit edilen mevzuata aykırı hususların, yetkili idarelere gereği yapılmak üzere bildirileceği hüküm altına alınmıştır.

Dosyanın incelenmesinden, mülkiyeti ... İth. İnş. San. ve Tic. A.Ş.'ye ait olan 01/12/1989 tarih ve 4395 nolu turizm işletme belgesi ile ... Otelinin, işletme hakkının 26/11/2004 tarihli kira sözleşmesi ile ...Tur. Otel Ltd. Şti.'ye devredildiği; yeni kiracı ... Tur. Otel Ltd. Şti. tarafından da yeniden Kültür ve Turizm Bakanlığı'ndan turizm işletme belgesi alındığı, Fatih Belediye Başkanlığı'ndan da 14/07/2005 tarih ve 2005/1098 nolu umuma açık müessese açma ve çalışma ruhsatı alınarak faaliyetlerine devam etmekte iken otelin bulunduğu yapının bitişiğindeki müştemilatta yer alan restoran/bar niteliğindeki yerin davacı şirket tarafından dava dışı ... Tur. Otel Ltd. Şti'nden işletilmek üzere 01/05/2011 tarihinde kiralandığı, Fatih İlçe Emniyet Müdürlüğü'nün yapmış olduğu denetimlerde işyerinin ruhsatı bulunmadığı gerekçesiyle 12/12/2014 tarih ve 4710 sayılı yazıları gereğince mühürlenerek faaliyetten men edilmesinin istendiği, bunun üzerine söz konusu işyerinin, Emniyet Müdürlüğü'nün talebi gereğince mühürlenerek faaliyetten men edileceğinden 24 saat içinde kapatmaya hazır hale getirilmesine ilişkin tesis edilen 22/12/2014 tarihli işlemin hukuka uygun olmadığı öne sürülerek bakılmakta olan davanın açıldığı anlaşılmaktadır.

Davacının kiracı olarak bulunduğu müdahile ait otele turizm işletme belgesi ve dolayısıyla işyeri ruhsatı verildiği tarihte yürürlükte bulunan ve 353 sayılı İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına Dair Kanun Hükmünde Kararnameye dayanılarak çıkarılan 1989 tarihli İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmelik'in "Kapsam" başlıklı 2. maddesinin (e) bendinde, 2634 sayılı Turizmi Teşvik Kanunu kapsamına giren turizm işletmeleri dışında kalan her türlü işletmeye, işyeri açma ve çalışma ruhsatı

verilmesi ve bunların denetimlerine ilişkin esas ve usulleri kapsadığı belirtilmiş ise de; 2004 ve 2005 tarihlerinde Büyükşehir ve Belediye Kanunlarının yürürlüğe girmesini müteakip hazırlanan 2005 tarihli İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmelik'in 5. maddesinin 3. fıkrasıyla; turizm işletme belgeli tesislerin, işletme belgesinin düzenlenmesine esas hususlarla ilgili olarak sadece Kültür ve Turizm Bakanlığı tarafından denetleneceğine ilişkin düzenleme getirilerek, belediyelere bu tür işyerlerini, bakanlığın yetkili olduğu hususlar dışında denetleme yetkisi tanınmıştır.

Uyuşmazlığın çözümü için yukarıda yer verilen mevzuat hükümleri değerlendirilerek turizm işletme belgeli işyerlerinin denetiminde yetkili idarenin belirlenmesi gerekmiştir.

5393 ve 5216 sayılı Belediye yetkilerinin düzenlendiği Kanunların yürürlüğe girmesinden önce münhasıran bakanlık yetkili iken; bu Kanunların yürürlüğe girmesi ile her türlü işyerlerinin ruhsatlandırılması ve denetimi belediyelere bırakılmış; 3572 sayılı Kanunda kapsam dışı tutulan turizm işletme belgeli işyerlerini de 5393 sayılı Kanunun 84. maddesi karşısında belediyenin denetleyebileceği öngörülmüş olup; bu Kanunlar da dayanak alınmak suretiyle çıkartılan 2005 tarihli İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmelikte de bakanlığın yetkisi sadece belgeye esas unsurların denetimiyle sınırlı kalmış; bu unsurlar dışındaki hususlarda belediyenin yetkileri ve görevleri devam etmiştir. Öte yandan Turizm İşletme Belgesi verilmesinin ön koşulu da belediyeler tarafından düzenlenen işyeri açma ve çalışma ruhsatının alınmış olmasıdır.

O halde; Belediye Kanunları ile Turizmi Teşvik Kanununda yer alan düzenlemeler birbirinden farklı olup, Kültür ve Turizm Bakanlığı, turizm işletme belgesi kapsamında öngörülen kurallara uyulup uyulmadığını, belediyeler ise gerek kendileri tarafından verilen işyeri açma ve çalışma ruhsatlarına gerekse kendi mevzuatında yer alan kurallara uyulup uyulmadığını denetlemekle görevli olup; turizm işletme belgeli işyerlerinin tamamen belediye denetimine tabi olmadığını söylemeye imkan bulunmamaktadır.

Uyuşmazlıkta ise; turizm işletme belgesine sahip otelin müstemilatında yer alan işyerinin, yukarıda değinilen mevzuat hükümlerinde ifade edilen tesisin belge sahibi dışında başka bir kişiye kiralanması veya belge sahibi dışında başka bir kişi tarafından işletilmesi durumunda "Kiracı" veya "İşletmeci" olarak belgeye şerh edileceği, belge sahibi değişmeden kiracı veya işletici değişikliklerinde sadece kiracı veya işletici firma adına düzenlenmiş işyeri açma ve çalışma ruhsatı isteneceği belirtilmiş olmasına

rağmen Bakanlıktan izin alınmadığı ve turizm işletme belgesine bu yönde bir şerh de düşülmediği gibi, davacı tarafından alınmış işyeri açma ve çalışma ruhsatı da bulunmamaktadır.

Ayrıca bu işyerinde, 2559 sayılı Polis Vazife ve Selahiyeti Kanunu'na göre denetim yapan kolluk kuvvetleridir, kolluk kuvvetlerinin denetim yapabileceği kanun ve yönetmelikte açıkça ifade edilmiştir. 2559 sayılı Kanununa göre yapılan denetim sonucunda mevzuata aykırılıkların tespiti halinde mahallin en büyük mülki idare amirince alınan faaliyetten men kararı uygulanmak üzere yetkili idareye bildirilir. Turizm işletme belgesine sahip işyerlerinin denetiminin Bakanlık tarafından yapılacağına dair yasal düzenlemenin belgeye esas unsurların denetimiyle sınırlı olması nedeniyle belediyelerin görev ve yetkilerini düzenleyen anılan Kanunların kapsamındaki (işletme belgesine esas unsurlar dışında) faaliyetleri yönünden, belediye denetiminden muaf tutulamayacağı tartışmasızdır.

Bu durumda; dava konusu işletmenin Fatih ilçesi sınırlarında olduğu ve işyeri açma ve çalışma ruhsatı ve belediye yetkileri yönünden Fatih Belediyesinin sorumluluk sahasında bulunduğu, işletmenin turizm işletme belgesine sahip olmadığı, otel hizmetlerinden farklı bir işletmenin otel müştemilatında faaliyet gösterdiği, otel malikinin buna onay vermediği, turizm işletme belgesinde işletmeci değişikliğine ilişkin bir şerh konulmadığı, otel hizmetinden ayrı bir faaliyet alanı olan, başka bir işletmeci tarafından restoran/barın işletildiği, işyeri açma ve çalışma ruhsatı veya başkaca bir izin belgesi olmaksızın bu faaliyeti sürdürdüğü, kollukça yapılan denetim üzerine tespit edilen usulsüzlükler nedeni ile mülki idare amirinin kararı üzerine faaliyetten men işleminin icra edileceğinin davalı idarece bildirildiği, asıl kapatmaya ilişkin işleme karşı dava açılmadığı görülmekle, salt asıl tesisin turizm işletme belgesine sahip olması nedeniyle bu işyerini belediyenin denetleyemeyeceği gerekçesiyle işlemin iptali yolunda verilen Mahkeme kararında hukuki isabet bulunmamaktadır.

Açıklanan nedenlerle, temyiz isteminin kabulüyle, İstanbul 2. İdare Mahkemesi'nin 23/10/2015 tarih ve E:2015/148; K:2015/1866 sayılı kararının bozulmasına, yürütmenin durdurulması istemi hakkında bir karar verilmediğinden kullanılmayan 48,10 TL yürütmenin durdurulması harcının istem halinde müdahale iadesine, yeniden bir karar verilmek üzere dosyanın adı geçen mahkemeye gönderilmesine, 2577 sayılı Kanunun (Geçici 8. maddesi uyarınca uygulanmasına devam edilen) 54. maddesinin 1. fıkrası uyarınca bu kararın tebliğ tarihini izleyen günden itibaren onbeş gün içinde karar düzeltme yolu açık olmak üzere, 19/12/2016 tarihinde oybirliğiyle karar verildi.

Onuncu Daire

T.C.
DANIŞTAY
Onuncu Daire

Esas No : 2016/5555

Karar No : 2017/1354

Anahtar Kelimeler : -TÜİK-TÜFE-ÜFE,
-Yeniden Değerleme Oranı,
-Ecrimisil

Özeti : Ecrimisil bedelinin güncellenmesi aşamasında, TÜİK-ÜFE-TÜFE oranının değil, yeniden değerlendirme oranının dikkate alınması hakkında.

Temyiz Eden (Davalı): İstanbul Defterdarlığı

Vekili : Av. ...

Karşı Taraf(Davacı) : ... Yapı Malzemeleri İnşaat Nakliye
Otom. San. ve Tic. Ltd. Şti.

Vekili : Av. ...

İstemin Özeti: İstanbul 8. İdare Mahkemesi'nin 16/11/2011 tarih ve E:2010/578, K:2011/1751 sayılı kararının hukuka uygun olmadığı ileri sürülerek davalı idare tarafından temyizden incelenerek bozulması istenilmektedir.

Savunmanın Özeti : Savunma verilmemiştir.

Danıştay Tetkik Hakimi : Kazim Atasoy

Düşüncesi : İdare Mahkemesi kararının bozulması gerektiği düşünülmektedir.

TÜRK MİLLETİ ADINA

Hüküm veren Danıştay Onuncu Dairesi'nce gereği görüldü:

Dava; İstanbul İli, Esenyurt İlçesi, Kıraç-Merkez Mahallesinde bulunan ... parsel sayılı mülkiyeti Hazineye ait 87.800,00 m² yüzölçümlü taşınmazın 3.105,00 m²'si üzerinde biriket imalathanesi yapılmak suretiyle fuzulen işgal edildiğinden bahisle 01/07/2007 - 18/12/2008 tarihleri arasındaki dönem için 25.982,98 TL ecrimisil istenilmesine ilişkin 17/12/2009 tarih ve 103627 sayılı ecrimisil ihbarnamesinin iptali istemiyle açılmıştır.

İstanbul 8. İdare Mahkemesince; mahallinde yaptırılan keşif ve bilirkişi incelemesi sonucunda düzenlenen bilirkişi raporu göz önünde

bulundurularak, dava konusu işlemin 10.399,92 TL'lik kısmının iptaline, 15.583,06 TL'lik kısmına yönelik ise davanın reddine karar verilmiştir.

Davalı idare tarafından idare mahkemesi kararının temyizden incelenerek bozulması istenilmektedir.

2886 sayılı Devlet İhale Kanunu'nun 75. maddesinin işlem tarihi itibarıyla yürürlükte olan halinde, Devletin özel mülkiyetinde veya hüküm ve tasarrufu altında bulunan taşınmaz malları ve Vakıflar Genel Müdürlüğü ile idare ve temsil ettiği mazbut vakıflara ait taşınmaz malların, gerçek ve tüzel kişilerce işgali üzerine, fuzuli şağilden, bu Kanun'un 9. maddesindeki yerlerden sorulmak suretiyle, 13. maddesinde gösterilen komisyonca takdir ve tespit edilecek ecrimisilin isteneceği; ecrimisil talep edilmesi için, Hazinenin işgalden dolayı bir zarara uğramış olmasının gerekmeyeceği ve fuzuli şağilin kusurunun aranmayacağı; ecrimisil fuzuli şağil tarafından rızaen ödenmez ise, 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümlerine göre tahsil olunacağı, kuralı getirilmiştir.

2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 31. maddesiyle "bilirkişi" konusunda atıfta bulunulan 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun 266. maddesinde; hakim, çözümü hukuk dışında, özel veya teknik bilgiyi gerektiren hâllerde bilirkişinin oy ve görüşünün alınmasına karar vereceği öngörülmüştür.

Bilirkişiye başvurulmasındaki amacın, hukuka uygun karar verebilmek için gerekli verilere ulaşmak olduğu göz önünde tutulduğunda, bilirkişilerin uyuşmazlık konusunda özel ve teknik bilgiye sahip olan kişiler arasından seçilmesi gerektiği kuşkusuz olup, bilirkişi veya bilirkişilerce düzenlenen raporda, sorulara verilen cevapların şüpheye yer vermeyecek şekilde açık, rapor içeriğinin ise hükme esas alınabilecek nitelikte olması gerekmektedir.

6100 sayılı Kanun'un 282. maddesinde; "Hakim, bilirkişinin oy ve görüşünü diğer delillerle birlikte serbestçe değerlendirir." hükmü yer aldığından; sunulan bilirkişi raporunun hükme esas alınabilecek yeterlikte olmaması veya taraflarca yapılan itirazları karşılamaması halinde bilirkişilerden ek rapor istenilebileceği veya yeniden bilirkişi incelemesi yaptırılabilirliği gibi verilen rapor dikkate alınmadan uyuşmazlığın çözümüne engel bir düzenlemenin bulunmadığı da açıktır.

İdare Mahkemesince, uyuşmazlığın çözümü için yaptırılan keşif ve bilirkişi incelemesi sonucunda düzenlenen ve karara esas alınan bilirkişi raporunda, taşınmazın niteliği, mevcut kullanımı, getirebileceği kira miktarı, emsal ecrimisil değerleri, ecrimisil tespitine artı ve eksi etken tüm veriler değerlendirilerek yapıldığı belirtilmiş ise de, dava konusu taşınmazın

06/04/2004 - 01/07/2006 tarihleri arasında 1.000,00 m²'sinin, aynı sebeple işgali sebebiyle 10.278,11 TL ecrimisil istenilmesine ilişkin işlemin iptali istemiyle açılan davada, bilirkişi raporunda 2006 yılı ecrimisil birim fiyatı 3,7 TL alınarak hesaplamanın yapıldığı ve İstanbul 3. İdare Mahkemesinin 07/07/2011 tarih ve E:2010/667, K:2011/1077 sayılı kararıyla kısmen iptal kısmen davanın reddine karar verildiği, kararın davalı idare tarafından temyiz edilmesi üzerine de Dairemizin 09/03/2017 tarih ve E:2016/5442, K:2017/1352 sayılı kararıyla onandığı görülmektedir.

Bu durumda; dava konusu taşınmaz için ecrimisil birim bedeli ortaya çıkmış bulunduğundan anılan yere hesaplamada baz alınan yıla ait birim değerlerin, TUIK-ÜFE'ye göre değil Maliye Bakanlığınca yayımlanan "yeniden değerlendirme oranı" dikkate alınarak güncellenmesi suretiyle yapılarak bir karar verilmesi gerekirken, eksik inceleme sonucu verilen Mahkeme kararında hukuki isabet bulunmamaktadır.

Açıklanan nedenlerle, davalı idarenin temyiz isteminin kabulüyle, İstanbul 8. İdare Mahkemesi'nin 16/11/2011 tarih ve E:2010/578, K:2011/1751 sayılı kararının davalı idare tarafından temyiz edilen iptal hükmü ile ilgili kısmının Bozulmasına, bozulan kısım hakkında yeniden bir karar verilmek üzere dosyanın adı geçen mahkemeye gönderilmesine, 2577 sayılı Kanun'un (Geçici 8. maddesi uyarınca uygulanmasına devam edilen) 54. maddesinin 1. fıkrası uyarınca bu kararın tebliğ tarihini izleyen günden itibaren on beş gün içinde karar düzeltme yolu açık olmak üzere, 09/03/2017 tarihinde oy birliğiyle karar verildi.

T.C.
DANIŞTAY
Onuncu Daire

Esas No : 2013/4804

Karar No : 2017/2081

Anahtar Kelimeler : -Üstün Kamu Yararı,
-Yol Güzergahı,
-Mezarlık Yeri

Özeti : Uyuşmazlıkla ilgili olarak, “üstün kamu yararı” yönünden bir irdeleme yapıldığında, yol standartları ve trafik güvenliği açısından güzergah değişikliğinin herhangi bir sakınca doğurmadığı ve güzergahta değişiklik yapılabileceğinin ortaya çıkmış olması karşısında, mezarlığın korunmasında “üstün kamu yararı” bulunduğu hakkında.

Temyiz Eden (Davalı): Karayolları Genel Müdürlüğü

Vekili : Av. ...

Karşı Taraf (Davacı) : ...

İstemin Özeti : Denizli İdare Mahkemesi'nin 19/12/2012 tarih ve E:2012/39, K:2012/1510 sayılı kararının hukuka uygun olmadığı ileri sürülerek temyizen incelenerek bozulması istenilmektedir.

Savunmanın Özeti : Savunma verilmemiştir.

Danıştay Tetkik Hakimi : Ahmet Hüsrev Vural

Düşüncesi : İdare Mahkemesi kararının bozulması gerektiği düşünülmektedir.

TÜRK MİLLETİ ADINA

Hüküm veren Danıştay Onuncu Dairesi'nce gereği görüldü:

Dava; Denizli İli, Çal İlçesi, Alfaklar Köyü, Dedekuyusu mevki, ...pafta, ... parsel sayılı taşınmazın maliklerinden olan davacı, davalı idare tarafından yürütülen Çal-Akkent arasındaki yol projesinin kendi taşınmazlarına ilişkin kısmının iptali istemiyle açılmıştır.

Denizli İdare Mahkemesi'nce; dava konusu yol güzergahının geçtiği davacıya ait taşınmazda keşif icra edildiği, keşif sonucunda düzenlenen bilirkişi raporunun hükme esas alınabilecek nitelikte olduğu ifade edilerek köy tüzel kişiliğine ait daha kısa ve düzgün nitelikte taşınmaz varken, daha uzun ve kavisli olacak şekilde üzüm bağı olarak kullanılan davacının sahibi

olduğu taşınmazdan geçirilmesine karar verilen Denizli İli, Çal-Akkent arasındaki yol projesinin ... parsel ile ilişkin kısmının kamu yararı, hizmet gerekleri ve karayolu mühendisliği (ulaştırma) teori ve pratiğine aykırı olması nedeniyle hukuka uygun olmadığı gerekçesiyle iptaline karar verilmiştir.

Davalı idare tarafından, hukuka aykırı olduğu ileri sürülen Mahkeme kararının temyizen incelenerek bozulması istenilmektedir.

13/07/2010 tarih ve 27640 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren 6001 sayılı Karayolları Genel Müdürlüğünün Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanununun 4 ve 13. maddelerine göre devlet yollarının yapım, görev ve sorumluluğu Karayolları Genel Müdürlüğüne verilmiş olup; "Karayolu güzergâhının tespiti" başlıklı 19. maddesinde;

"(1) Genel Müdürlük; otoyol, Devlet ve il yolları ağına giren karayolu güzergâhlarına ve bunların değişikliklerine ilişkin planlarını hazırlayarak, belediye ve mücavir alan sınırları içinde kalan yerlerde imar planlarına işlenmesini belediye veya ilgili kurum ve kuruluşlardan talep eder. Belediye veya ilgili kurum ve kuruluşlar, karayolu güzergâhlarına ilişkin söz konusu planlara varsa itirazlarını en geç otuz gün içinde bildirir. Bu süre sonunda itiraz edilmemişse güzergâh planları, ilgili kurum veya kuruluşlar açısından imar planına esas olmak üzere kesinleşir. İlgili kurum ve kuruluşlarca itiraz edilmesi halinde ise karayolu güzergâh planlarına yapılacak itirazlar Genel Müdürlükçe değerlendirilerek, itiraz tarihinden itibaren en geç yirmi gün içinde sonuçlandırılır. Belediye ve mücavir alan sınırları dışında kalan yerlerde ise karayolu güzergâh planları, il özel idareleri veya ilgili kurum ve kuruluşlarla koordine edilmek suretiyle Genel Müdürlükçe doğrudan tayin ve tespit edilir ve uygulaması bu çerçevede yapılır. Bu fıkra hükümlerine göre son halini alan yol güzergâh planları Bakan onayı ile yürürlüğe girer. Bakan bu yetkisini Genel Müdüre devredebilir.

(2) İlgili kurum veya kuruluşlar mevcut imar planlarını kesinleşen karayolu güzergâh planlarına uygun olarak en fazla altmış gün içinde revize eder. İmar mevzuatının gerektirdiği diğer işlemler ilgili kurum ve kuruluş tarafından yürütülür. Revize edilen imar planına yapılan ve karayolu güzergâhında değişiklik gerektiren itirazlar Genel Müdürlükçe karara bağlanır.

(3) Karayolu güzergâh planlarının belirlenen süre sonunda, ilgili kurum veya kuruluşça imar planlarına işlenmemesi hâlinde, kesinleşen karayolu güzergâh planları Genel Müdürlükçe imar planlarına işlenir. Karayolu güzergâhlarının işlendiği imar planları Bakan tarafından resen

onaylanmak suretiyle kesinleşir ve ilgili kurum ve kuruluşa bildirilir. Kesinleşen imar planlarının bir sureti Bayındırlık ve İskân Bakanlığına da gönderilir. Bu şekilde kesinleştirilen imar planları ile ilgili diğer işlemler, ilgili kurum ve kuruluş tarafından imar mevzuatının gerektirdiği şekilde yürütülür.

(4) Kesinleşen imar planlarında karayolu ve çevresine ilişkin daha sonra yapılacak her türlü ilave, değişiklik ve diğer çalışmalarda, trafik ve karayolu güvenliği açısından Genel Müdürlüğün görüşü alınır. Bu plana ilişkin değişiklikler hakkında ilgili mevzuatına göre ilan süresinin başladığı tarihte Genel Müdürlüğe bilgi verilir.

(5) İlgili kurum veya kuruluşlar, kesinleşen karayolu güzergâh planlarına ilişkin olarak yapacakları imar planı çalışmalarında, Genel Müdürlükçe karayolu güzergâhına ilişkin hazırlanan jeolojik, jeoteknik ve fotogrametrik raporları esas almak zorundadır.

(6) Bu madde hükümleri çerçevesinde kesinleşen karayolu güzergâh planları kapsamında karayollarının yer aldığı alanlara ilişkin olarak, belediyeler veya il özel idarelerince, ilk kez yapılan imar planı düzenlemelerinde, otoyollar hariç olmak üzere, kesinleşmiş güzergâh planlarındaki karayolları, 3194 sayılı Kanununun 18 inci maddesi hükümleri dâhilinde oluşturulacak düzenleme ortaklık payları hesabına dâhil edilir. İlgili belediyeler veya il özel idareleri, söz konusu işlemleri Genel Müdürlük ile koordineli olarak ve ivedilikle sonuçlandırır." hükümleri yer almaktadır.

Dosyanın incelenmesinden, Denizli İli, Çal İlçesi sınırları içinde Çal-Bekilli bölünmüş yol projesinin hazırlanarak uygulamaya başlandığı; bu yolun Alfaklar Geçişini konu alan kısmında, davacının mirasçılarından olduğu Alfaklar köyü, Dedekuyusu mevki, ... pafta, ... sayılı parselin bulunduğu, hazırlanan ilk projede yolun bu taşınmazın sınırları içinde kaldığı; daha sonra projede revizyon yapılarak bu kez yolun eski köy yolu esas alınarak Hazineye ait ... nolu parsel kaydırıldığı; bu haliyle yolun bu kısmının yerleşim yerleri içinde kaldığı; eski köy yolunun mezarlık içinden geçtiği; bu yolun genişletilmesi halinde mezarlığın tahrip olacağı dikkate alınarak tekrar eski projeye dönüldüğü; davacı tarafından Çal-Akkent arasındaki yolun kendi parsellerinden geçecek şekilde hazırlanan yol projesinin, kendi taşınmazlarıyla ilgili kısmının iptali istemiyle bakılan davanın açıldığı anlaşılmaktadır.

Mahkemece söz konusu uyuşmazlığın çözümü amacıyla mahallinde 11/09/2012 tarihinde keşif icra edilmiş olup, yapılan keşif ve bilirkişi incelemesinden sonra bilirkişi heyetince düzenlenen 11/10/2012 tarihli bilirkişi raporunda; "...Projenin bir aşamasında güzergahın değiştirilip aynı

standartlar uygulanarak başka bir güzergahın belirlenmiş olması nedeniyle, dava konusu yol projesi kısmında yol standartları ve trafik güvenliği açısından güzergah değişikliklerinin herhangi bir sakınca doğurmadığı ve değişikliğin yapılabileceği; ... nolu parselden geçen güzergahın üzüm bağı vasfındaki tarım arazilerinden geçmesi ve nispeten uzun olması nedeniyle kamulaştırma maliyetinin dolayısıyla yol yapım masraflarının diğer güzergaha göre daha fazla olacağı; bu nedenle ... nolu parselden geçen güzergahın kamu yararına uygun olmadığı, kişisel menfaate doğrudan alternatif olması durumunda kamu yararı ve hizmet gereğinin üstünlüğünün olduğu; ancak kamu yararı ve hizmet gereği yapılan işlemlerde, çeşitli alternatiflerin olması durumunda kişisel menfaatlere en az zarar verecek olan durumun seçilmesi gerektiği ve bu nedenle seçilecek güzergahın ... nolu parselden (mezarlık) geçen güzergah olması gerektiği; yol güzergahının ... nolu parselden geçmesiyle mezarlık alanında oluşacak tahribatı en aza indirebilmek için, bu güzergahın mezarlık dış sınırına doğru, (... nolu parsel müdahale etmeyecek şekilde) kaydırılabileceği; sonuç olarak; dava konusu yol projesinin davacının sahip olduğu ... parsel üzerinden geçen güzergahın karayolu mühendisliği teori ve pratiği açısından uygun olmadığı ..." değerlendirmesinde bulunulmuştur.

Mahkemece hükme esas alınan bilirkişi raporunda; bilirkişilerden asıl istenen husus olan konuda; yol standartları ve trafik güvenliği açısından güzergah değişikliklerinin herhangi bir sakınca doğurmadığı ve değişikliğin yapılabileceği ifade edildikten sonra bilirkişilerin görevleri arasında olmamasına karşın bilirkişilerce işin esasına girilerek maliyet analizi yapılmış olması, kamu yararı kararı verecek merci olunmamasına rağmen bu hususta görüş beyan edilmesi, idarenin takdir hakkını ortadan kaldıracak şekilde kesin yargılarda bulunulması ve çakışan menfaatler arasında mezarlıktan yol geçirilmesinin uygun olacağı ifade edilmiş olması ile görevleri arasında olmasına rağmen güzergahlara ilişkin mesafeler arasında fark olduğu ifade edilmiş fakat herhangi bir ölçüm yapılmadığı, her iki güzergaha ilişkin bir kroki hazırlanmadığı ve bu yere ilişkin imar durumundan bahsedilmediği görülmektedir. Oysa uyuşmazlığın çözümü için yapılacak bilirkişi incelemesi sonrasında davanın tarafları açısından, herhangi bir kuşkuya yer vermeyecek açıklıkta uyuşmazlığın ortaya konulması, teknik olarak uyuşmazlığın tüm yönleriyle irdelenmesi ve herhangi bir tartışma yaratmayacak şekilde çözümlenmesi gerekmektedir.

Buna göre, anılan bilirkişi raporu, yukarıda aktarılan nitelikte ve mahkeme kararına dayanak alınacak mahiyette görülmemiştir.

Bu durumda eksik incelemeye dayanan bilirkişi raporu esas alınmak suretiyle verilen idare mahkemesi kararında hukuki isabet bulunmamaktadır.

Öte yandan yolun davacıya ait üzüm bağından geçirilmesinden ise mezarlıktan geçirilmesinin kamu yararına daha uygun olduğu ifade edilmiştir. Oysa planlama ilkeleri ve şehircilik esasları ile kamu yararı açısından doğal ve tarihi değerlerin ön planda olduğu bölgelerde dikkat edilmesi gereken en temel ilkenin, koruma alanlarının bütünlüğünün sağlanması ve bu alanlarda planlama alanı içerisinde herhangi bir kullanımın oluşturduğu ve/veya oluşturacağı baskı karşısında koruma-kullanma dengesinin sağlanması olduğu, bu temel ilkenin, Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Yüksek Kurulunun 05/11/1999 tarih ve 658 sayılı kararı ile 19/06/2007 tarih ve 728 sayılı ilke kararında da belirtildiği, çağdaş yaşamın gerektirdiği bazı kullanım, düzenleme ve altyapıların sağlanması sırasında yüzlerce yıllık kültürel birikimin hassas-kırılgan yapıdaki doğal yapı öğelerinin korunması ve bir miras ögesi olarak gelecek kültürlere taşınmasının engellenmemesi gerektiği, doğal ve tarihi değerlerin önemli potansiyel oluşturduğu doğal koruma alanlarının kısmen ve/veya tamamen tahrip edilmesinin, geriye dönüşü olmayan etki olarak değerlendirilmesi gerektiği açık olup köy sakinlerinin mezarlık olarak kullandıkları alanın yol geçirilmesi nedeni ile tahrip olacağı kuşkusuzdur. Bu durumda davacının yararı ile kamu yararının karşılaştırılmasında "üstün kamu yararı" yönünden irdeleme yapıldığında, yol standartları ve trafik güvenliği açısından güzergah değişikliklerinin herhangi bir sakınca doğurmadığı ve değişikliğin yapılabileceğinin ortaya çıkmış olması karşısında, mezarlığın korunmasının "üstün kamu yararı" bakımından daha uygun olduğundan davanın reddi gerekirken aksi yöndeki mahkeme kararında bu yönüyle de hukuki isabet bulunmamaktadır.

Açıklanan nedenlerle, temyiz isteminin kabulüyle, Denizli İdare Mahkemesi'nin 19/12/2012 tarih ve E:2012/39, K:2012/1510 sayılı kararının bozulmasına, yeniden bir karar verilmek üzere dosyanın adı geçen mahkemeye gönderilmesine, 2577 sayılı Kanun'un (Geçici 8. maddesi uyarınca uygulanmasına devam edilen) 54. maddesinin 1. fıkrası uyarınca bu kararın tebliğ tarihini izleyen günden itibaren onbeş gün içinde karar düzeltme yolu açık olmak üzere, 17/04/2017 tarihinde oybirliğiyle karar verildi.

Onuncu Daire

T.C.
DANIŞTAY
Onuncu Daire

Esas No : 2016/6039

Karar No : 2017/3316

Anahtar Kelimeler : -Kamu İdaresi,
-Ecrimisil,
-Tazminat

Özeti : Bir kamu idaresine ait taşınmazın, bir başka kamu idaresi tarafından işgal edilmesi halinde ecrimisil alınamayacağı hakkına.

Temyiz Eden (Davacı) : Fatih Belediye Başkanlığı

Vekili : Av. ...

Temyiz Eden (Davalı) : Vakıflar Genel Müdürlüğü

Vekili : Av. ...

İstemin Özeti : İstanbul 9. İdare Mahkemesi'nin 22/04/2013 tarih ve E:2012/397, K:2013/750 sayılı kararının hukuka uygun olmadığı ileri sürülerek temyizen incelenerek bozulması istenilmektedir.

Savunmaların Özeti : Taraflarca savunma verilmemiştir.

Danıştay Tetkik Hakimi : Huri Günal Türkmen

Düşüncesi : İdare Mahkemesi kararının dava konusu işlemin iptale ilişkin kısmının sonucu itibarıyla onanması, davanın reddine ilişkin kısmının ise bozulması gerektiği düşünülmektedir.

TÜRK MİLLETİ ADINA

Hüküm veren Danıştay Onuncu Dairesi'nce gereği görüldü:

Dava; İstanbul İli, Fatih İlçesi, Şehsuvarbey Mahallesi, ... ada ... parsel sayılı mülkiyeti İstanbul Vakıflar 1. Bölge Müdürlüğü'ne ait taşınmazın 01/01/2008-31/12/2011 tarihleri arasında park yapılmak suretiyle fuzulen işgal edildiği gerekçesiyle 127.630,00 TL ecrimisil tahakkuk ettirilmesine dair 12/01/2012 tarih ve 341070216000-12 sayılı işlemin iptali istemiyle açılmıştır.

İstanbul 9. İdare Mahkemesi'nce; dava konusu işlemin 73.492,58 TL'lik kısmının iptaline, 54.137,42 TL'lik kısmı bakımından davanın reddine karar verilmiştir.

Taraflarca, kararın aleyhlerine olan kısımlarının temyizden incelenerek bozulması istenilmektedir.

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun "Taşınır ve taşınmaz edinme" başlıklı 45. maddesinde, "Genel yönetim kapsamındaki kamu idareleri, kamu hizmetlerinin zorunlu kıldığı durumlarda gereken nicelikte ve nitelikte taşınır ve taşınmazları, yurt içinde veya yurt dışında, bedellerini peşin veya taksitle ödeyerek veya finansal kiralama suretiyle edinebilirler. Kamu idareleri, taşınmaz satın alma veya kamulaştırma işlemlerini yetki devri yoluyla bir başka kamu idaresi eliyle yürütebilir. Genel bütçe kapsamındaki kamu idarelerinin edindiği taşınmazlar Hazine adına, diğer kamu idarelerine ait taşınmazlar ise tüzel kişilikleri adına tapu sicilinde tescil olunur. Hazine adına tescil edilen taşınmazlar Maliye Bakanlığı tarafından yönetilir. Bu tescil işlemleri, adına tescil yapılan idarenin taşınmazın bulunduğu yerdeki ilgili birimine bildirilir.

Kamu idarelerince üretilen malların kendi tüketimlerinde kullanılması halinde bunların bedelleri, rayiç bedel üzerinden ilgili ödenek tertibine gider ve karşılığı gelir kaydedilir.

Kamu idareleri, ihtiyaç fazlası taşınırları ile görmekle yükümlü olduğu kamu hizmetlerinde kullanılacağına ve amacına uygun kullanılmaması halinde geri alınacağına dair tapu kütüğüne şerh konulması kaydıyla taşınmazlarını diğer kamu idarelerine bedelsiz olarak devredebilir. Devredilmeyecek taşınır ve taşınmazlar ile devir ve kayıt işlemlerine ilişkin usul ve esaslar Maliye Bakanlığınca belirlenir." hükmü yer almaktadır.

Yine aynı Kanun'un "Taşınmaz tahsisi" başlıklı 47. maddesinde, "Kamu idareleri, kanunlarında belirtilen kamu hizmetlerini yerine getirebilmek için mülkiyetlerindeki taşınmazlarla

Devletin hüküm ve tasarrufu altındaki yerleri, birbirlerine ve köy tüzel kişiliklerine bedelsiz olarak tahsis edebilirler. Tahsis edilen taşınmaz, amaç dışı kullanılamaz.

Hazinenin özel mülkiyetindeki taşınmazlarla Devletin hüküm ve tasarrufu altındaki yerleri tahsis etmeye, kamu ihtiyaçları için gerekli olmayanların tahsisini kaldırmaya Maliye Bakanlığı; diğer taşınmazları tahsis etmeye ve tahsisini kaldırmaya ise maliki kamu idaresi yetkilidir. Bu maddenin uygulanmasına ilişkin esas ve usûller Maliye Bakanlığınca çıkarılacak yönetmelikle belirlenir." hükmü bulunmaktadır.

5018 sayılı Kanun'un yukarıda belirtilen 45. ve 47. maddelerine dayanılarak hazırlanan ve 10/10/2006 tarih ve 26315 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Hazine Taşınmazlarının Tahsis ve Devri Hakkında Yönetmeliğin 3. maddesinin birinci fıkrasının (f) bendinde, Kamu

idaresi: Tahsis açısından, Yönetmelik ekindeki idareler ile kendilerine tahsis yapılması açısından köy tüzel kişilikleri ve devir açısından, Yönetmelik ekindeki idarelerden, düzenleyici ve denetleyici kurumlar hariç, diğer idareler, olarak tanımlanmıştır.

Aynı Yönetmeliğin 11. maddesinde "(1) Kamu idaresine ait bir taşınmazın tahsis işlemi yapılmadan bir başka kamu idaresi tarafından kullanımı hâlinde, taşınmazın maliki olan kamu idaresince, kendi taşınmaz kira ihalesi komisyonunca belirlenen tutardaki tazminat taşınmazı kullanan kamu idaresinden alınır. Bu tazminat, tebliğ tarihinden itibaren bir ay içerisinde taşınmazı kullanan kamu idaresince ödenir. Bu sürenin geçmesi ile tazminat kesinleşir. Bu tazminatlar, 9/6/1932 tarihli ve 2004 sayılı İcra ve İflâs Kanunu hükümlerine göre icra dairelerince tahsil olunur.

(2) Hazineye ait taşınmazlar ile Devletin hüküm ve tasarrufu altındaki yerler için ise; Maliye Bakanlığı yerel birimince ilgili mevzuatına göre tespit edilen ecrimisil alınır. Rızaen ödenmeyen ecrimisil, 21/7/1953 tarihli ve 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanuna göre tahsil edilir. Ancak, Hazineye ait taşınmazlar ile Devletin hüküm ve tasarrufu altındaki yerler için (Değişik ibare:RG-14/8/2014-29088) genel bütçe kapsamındaki kamu idarelerinden ecrimisil alınmaz." hükmü bulunmaktadır.

Dava dosyasının incelenmesinden Vakıflar Genel Müdürlüğü ile Fatih Belediyesi'nin anılan Yönetmeliğe göre kamu idaresi kapsamında yer aldığı, ecrimisil istenilen taşınmazın, Vakıflar Genel Müdürlüğü'ne ait kamu idaresi taşınmazı niteliğinde olduğu anlaşılmaktadır.

Bu sebeple, yukarıda bahsolunan Yönetmeliğin 11. maddesinin birinci fıkrası hükümlerine göre (ikinci fıkra hükmü istisna olmak üzere) kamu idaresine ait bir taşınmazın tahsis işlemi yapılmadan bir başka kamu idaresi tarafından kullanımı hâlinde, taşınmazın maliki olan kamu idaresince, kendi taşınmaz kira ihalesi komisyonunca belirlenen tutardaki tazminatın taşınmazı kullanan kamu idaresinden alınacağı açık olup, ecrimisil niteliğinde işgaliye bedeli istenilmesinde mevzuata uyarlık bulunmadığından dava konusu işlemin belirtilen gerekçe ile iptaline karar verilmesi gerekirken bilirkişi raporu dikkate alınmak suretiyle dava konusu işlemin kısmen iptali, davanın kısmen reddi yolunda verilen kararın dava konusu işlemin iptaline ilişkin kısmında sonucu itibariyle isabetsizlik, davanın reddine ilişkin kısmında ise hukuka uyarlık görülmemiştir.

Açıklanan nedenlerle, davalı temyiz isteminin reddi ile temyize konu kararın dava konusu işlemin iptaline ilişkin kısmının belirtilen gerekçe ile onanmasına, davacı temyiz isteminin kabulüyle, İstanbul 9. İdare

Mahkemesi'nin 22/04/2013 tarih ve E:2012/397, K:2013/750 sayılı kararının davanın reddine ilişkin kısmının bozulmasına, yeniden bir karar verilmek üzere dosyanın adı geçen mahkemeye gönderilmesine, 2577 sayılı Kanun'un (Geçici 8. maddesi uyarınca uygulanmasına devam edilen) 54. maddesinin 1. fıkrası uyarınca bu kararın tebliğ tarihini izleyen günden itibaren onbeş gün içinde karar düzeltme yolu açık olmak üzere, 20/06/2017 tarihinde oybirliğiyle karar verildi.

— • ONBİRİNCİ DAİRE KARARLARI • —

T.C.
DANIŞTAY
Onbirinci Daire

Esas No: 2016/9218

Karar No: 2017/2046

Anahtar Kelimeler : -İş Sonu Tazminatı,
-Sözleşmeli Personel,
-Türk Uyruklu

Özeti : 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 4. maddesinin (B) bendi kapsamında, Dışişleri Bakanlığının Yurtdışı teşkilatında (konsoloslukta) 1998-2002 yılları arasında Türk uyruklu sözleşmeli personel, 2002-2014 yılları arasında da yabancı uyruklu sözleşmeli personel olarak görev yapan ve 2014 yılı sonu itibarıyla sözleşmesi yenilenmeyerek göreviyle ilişkisi kesilen davacının, Türk uyruklu sözleşmeli personel olarak görev yaptığı dönem için iş sonu tazminatından yararlandırılması gerektiği hakkında.

Temyiz İsteminde Bulunan (Taraflar) :

1- Davacı : ...
2- Davalı : Dışişleri Bakanlığı
Vekili : Hukuk Müşaviri ...

İstem Özet: 657 sayılı Kanunun 4. maddesinin (B) bendi kapsamında Marsilya Başkonsoloslukunda 15.11.1988 - 01.11.2002 tarihleri arasında Türk uyruklu sözleşmeli personel; 01.11.2002 - 31.12.2014 tarihleri arasında da yabancı uyruklu sözleşmeli personel olarak görev yapmakta iken 31.12.2014 tarihi itibarıyla sözleşmesi yenilenmeyerek göreviyle ilişkisi kesilen davacı tarafından, Türk uyruklu sözleşmeli personel olarak görev yaptığı 15.11.1988-01.11.2002 dönemine ilişkin iş sonu tazminatı ödenmesi talebiyle yapılan başvurunun reddine ilişkin işlemin iptali ile mahrum kalınan iş sonu tazminatının sözleşmenin sona erdiği 31.12.2014 tarihinde aldığı son ücret üzerinden hesaplanarak yasal faiziyle birlikte ödenmesine karar verilmesi istemiyle açılan davada; 657 sayılı Kanunun 4. maddesinin (B) fıkrasına istinaden Bakanlar Kurulu Kararıyla yürürlüğe konulan

Sözleşmeli Personel Çalıştırılmasına İlişkin Esasların 7. maddesinde yer alan sözleşmeli personele sözleşme ücreti dışında herhangi bir ad altında ödeme yapılamayacağı yolundaki düzenlemenin yargı kararı ile iptali üzerine 2005 yılında 657 sayılı Kanununun 4. maddesinin (B) bendinde ve Esasların 7. maddesinde değişiklik yapılarak Türk uyruklu sözleşmeli personele iş sonu tazminatı ödenmesine imkan sağlandığının anlaşılması üzerine hukuka uygun bulunmayan dava konusu işlemin iptali ile Sözleşmeli Personel Çalıştırılmasına İlişkin Esasların 2005 yılında düzenlenen 7. maddesi uyarınca ayrılış tarihindeki hizmet sözleşmesinde yazılı aylık brüt ücret tutarının dikkate alınarak hesaplanacak tutarın başvuru tarihinden itibaren yasal faiziyle birlikte ödenmesi, fazlaya ilişkin talebine yönelik olarak ise davanın reddi yolunda verilen Ankara 12. İdare Mahkemesinin 18.12.2015 (Kararda sehven 11.12.2015 yazılmıştır) tarihli ve E:2015/290; K:2015/2460 sayılı kararının; taraflarca, temyizden incelenerek bozulması istenilmektedir.

Savunmaların Özeti : Taraflarca temyiz isteminin reddi gerektiği savunulmaktadır.

Danıştay Tetkik Hâkimi : Hüseyin Kundak

Düşüncesi : Temyiz isteminin reddi gerektiği düşünülmektedir.

TÜRK MİLLETİ ADINA

Hüküm veren Danıştay Onbirinci Dairesince işin gereği görüldü:

2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanununun 49. maddesinin 1. fıkrasında, İdare mahkemeleri tarafından verilen kararların temyiz yolu ile incelenerek bozulabilmeleri için sebepler sayıldıktan sonra, aynı maddenin 2. fıkrasında, temyiz incelemesi sonunda karardaki maddi yanlışlıkların düzeltilmesinin mümkün ise kararın düzeltilerek onanmasına karar verileceği belirtilmiştir.

Temyizen incelenerek bozulması istenilen gerekçeli kararda, karar tarihi "11.12.2015" olarak gösterilmiş ise de, karara ilişkin tutanakta karar tarihinin "18.12.2015" olarak belirtilmesi karşısında, uyuşmazlığın "18.12.2015" tarihinde karara bağlandığı, karar tarihinin maddi hata sonucu "11.12.2015" olarak yazıldığı anlaşıldığından ve kararın bozulmasını gerektiren bir sebep de bulunmadığından, taraflar temyiz istemlerinin reddi ile karar tarihinin "18.12.2015" olarak düzeltilmesi suretiyle anılan kararın onanmasına; temyiz giderlerinin istemde bulunanlar üzerinde bırakılmasına; kararın tebliğ tarihini izleyen 15 (onbeş) gün içinde Danıştayda karar düzeltme yolu açık olmak üzere, 21.02.2017 tarihinde oybirliği ile karar verildi.

T.C.**DANIŞTAY****Onbirinci Daire**

Esas No: 2016/6393

Karar No: 2017/2355

Anahtar Kelimeler : -Türk Telekom,
-Kamu Görevlilerine Yapılan Artış,
-İkramiye

Özeti : 4046 sayılı Kanununun 22. maddesiyle, nakle tabi personelin Devlet Personel Başkanlığına bildirildikleri tarih itibarıyla "fiilen" almakta oldukları net parasal haklarının yeni görevlerinin net parasal haklarıyla karşılaştırılarak varsa aradaki farkın ödenmesinin öngörüldüğü; 406 sayılı Kanunun Ek 29. maddesinde Türk Telekom personeli için farklı bir uygulama benimsenmekle birlikte, davacı tarafından maaş nakil ilmuhaberine eklenmesi istenilen ikramiye tutarı 406 sayılı Kanununun Ek 29. maddesinde geçen "kamu görevlilerine yapılan artış" niteliği taşımadığı hakkında.

Temyiz İsteminde bulunan (Davalı) : Türk Telekomünikasyon A.Ş. Genel Müdürlüğü

Vekili : Av. ...

Karşı Taraf (Davacı) : ...

Vekili : Av. ...

İstemin Özeti: Balıkesir İdare Mahkemesince verilen 26.03.2015 tarihli ve E:2015/44; K:2015/452 sayılı kararın iptal ve kabule ilişkin kısmının; davalı idare tarafından, temyizden incelenerek bozulması istenilmektedir.

Savunmanın Özeti : Savunma verilmemiştir.

Danıştay Tetkik Hâkimi : Sevgi Aydın Dolu

Düşüncesi : 4046 sayılı Kanununun 22. maddesiyle, nakle tabi personelin Devlet Personel Başkanlığına bildirildikleri tarih itibarıyla "fiilen" almakta oldukları net parasal haklarının yeni görevlerinin net parasal haklarıyla karşılaştırılarak varsa aradaki farkın ödenmesi öngörülmüşken, 406 sayılı Kanununun Ek 29. maddesinde Türk Telekom personeli için farklı bir uygulama benimsenmiş olup; maaş nakil ilmuhaberine eklenmesi

istenilen ikramiye tutarı 406 sayılı Kanununun Ek 29. maddesinde geçen "kamu görevlilerine yapılan artış" niteliği taşımadığından temyiz isteminin kabulü ile kararın iptal ve kabule ilişkin kısmının bozulması gerektiği düşünülmektedir.

TÜRK MİLLETİ ADINA

Hüküm veren Danıştay Onbirinci Dairesince Danıştay Başkanlık Kurulunun 01.08.2016 tarihli ve K:2016/32 sayılı kararı ile Dairemize gönderilen dosya, incelenerek işin gereği görüldü:

Dava, Türk Telekomünikasyon A.Ş. Genel Müdürlüğünde görev yapmaktayken, özelleştirme sonucu Balıkesir Valiliği ... Müze Müdürlüğüne atanan davacının, bu atama işlemi sırasında düzenlenen maaş nakil ilmuhaberinin; ilişik kesme tarihine kadar geçen süre içinde devlet memurlarına yapılan zam ve enflasyon farkı ile yıllık tezkiye başarı puanının % 8 olarak dikkate alınması, en son aldığı maaş tutarının ve yılda 4 defa verilen ikramiye tutarının nazara alınarak yeniden düzenlenmesi talebiyle yaptığı başvurunun reddine ilişkin işlemin iptali ve yoksun kalınan tutarın yasal faiziyle birlikte ödenmesine karar verilmesi istemiyle açılmıştır.

İdare mahkemesince; davacının maaş nakil ilmuhaberinin yeniden düzenlenmesi talebiyle yaptığı başvurunun reddine yönelik işlemin yılda dört defa verilen ikramiyeye ilişkin kısmının iptali ile davacının uğradığı maddi kayıpların idareye başvuru tarihi olan 25.12.2008 itibaren işleyecek yasal faiziyle birlikte davacıya ödenmesine; maaş nakil ilmuhaberinin ilişik kesme tarihine kadar geçen süre içinde devlet memurlarına yapılan zam ve enflasyon farkları ile yıllık tezkiye başarı puanının % 8 olarak tespiti ile en son aldığı maaş tutarının yeniden belirlenmesi talebine yönelik olarak ise davanın reddine karar verilmiştir.

Davalı idare tarafından, Mahkeme kararının iptal ve kabule ilişkin kısmının hukuka aykırı olduğunu ileri sürülmekte ve temyizden incelenerek bozulmasını istemektedir.

4046 sayılı Kanununun 22. maddesinin beşinci fıkrasında, "Bu madde hükümlerine göre kamu kurum ve kuruluşlarına nakledilen sözleşmeli personel ile iş kanunlarına tâbi personele, Devlet Personel Başkanlığına bildirildikleri tarihteki kadro ve pozisyonlarına ilişkin olarak bildirim tarihi itibarıyla almakta oldukları sözleşme ücreti, ücret (fazla mesai ücreti hariç), ikramiye, bankacılık tazminatı, ek ücret, ek ödeme, teşvik ödemesi ve benzeri adlarla yapılan ödemelerin toplam net tutarının (bu tutar sabit bir değer olarak esas alınır); nakledildiği kurum veya kuruluştaki kadro veya pozisyonlara ilişkin olarak yapılan aylık, ek gösterge, ikramiye, her türlü zam

ve tazminatları (ek tazminat ve bankacılık tazminatı dâhil), makam tazminatı, temsil tazminatı, görev tazminatı, sözleşme ücreti, ücret, ek ücret, ek ödeme, teşvik ödemesi, döner sermaye payı ve benzeri adlarla yapılan her türlü ödemelerin (fazla mesai ücreti, fiilen yapılan ders karşılığı ödenen ek ders ücreti hariç) toplam net tutarından fazla olması halinde aradaki fark tutarı, herhangi bir vergi ve kesintiye tâbi tutulmaksızın fark kapanıncaya kadar ayrıca tazminat olarak ödenir. Atandıkları kurumdaki kadro unvanı veya pozisyonlarında isteğe bağlı olarak herhangi bir değişiklik olanlarla, başka kurumlara geçenlere fark tazminatı ödenmesine son verilir." hükmü yer almaktadır.

406 sayılı Telgraf ve Telefon Kanununun 3. fıkrasında; "Birinci fıkra kapsamına giren personelden, sözleşmeli personel statüsünde çalışanlar ve kapsam dışı personel statüsünde çalışanlar hakkında, 4046 sayılı Kanunun 22'nci maddesinin dördüncü ve beşinci fıkrası hükümlerinin uygulanmasında, Devlet Personel Başkanlığına bildirildikleri tarihteki unvanları esas alınarak Yönetim Kurulunca 15.04.2004 tarihi itibarıyla bu unvana göre belirlenmiş olan ücret ve diğer malî haklarına bu tarihten Devlet Personel Başkanlığına bildirildikleri tarihteki kadro ve pozisyonlarına ilişkin olarak bildirim tarihine kadar geçen süre içinde kamu görevlilerine yapılacak artış oran ve/veya miktarları uygulanmak suretiyle bulunacak tutar dikkate alınır." hükmü yer almaktadır.

4046 sayılı Kanunun 22. maddesiyle, nakle tabi personelin Devlet Personel Başkanlığına bildirildikleri tarih itibarıyla "fiilen" almakta oldukları net parasal haklarının yeni görevlerinin net parasal haklarıyla karşılaştırılarak varsa aradaki farkın ödenmesi öngörülmüşken, 406 sayılı Kanunun Ek 29. maddesinde Türk Telekom personeli için farklı bir uygulama benimsenmiştir.

406 sayılı Kanunun Ek 29. maddesi ile Türk Telekomünikasyon A.Ş. Genel Müdürlüğünde görev yapmakta iken başka kurumlara atanmak üzere Devlet Personel Başkanlığına bildirilecek personelin Devlet Personel Başkanlığına bildirildikleri tarihteki unvanları esas alınarak Yönetim Kurulunca 15.04.2004 tarihi itibarıyla bu unvana göre belirlenmiş olan ücret ve diğer mali haklarına bu tarihten Devlet Personel Başkanlığına bildirildikleri tarihteki kadro ve pozisyonlarına ilişkin olarak bildirim tarihine kadar geçen süre içinde kamu görevlilerine yapılacak artış oran ve/veya miktarları uygulanmak suretiyle bulunacak tutarın dikkate alınacağı hususu hüküm altına alınmış olup; maaş nakil ilmuhaberine eklenmesi istenilen ikramiye tutarı Kanunda bahsi geçen "kamu görevlilerine yapılan artış" niteliği taşımamaktadır.

Bu durumda, davacıya yapılan ödemelerde eski kurumunda almakta olduğu ikramiye tutarının göz önüne alınmamasında hukuka aykırılık, idare mahkemesi kararının dava konusu işlemin söz konusu tutara yönelik kısmının iptalinde hukuki isabet bulunmamaktadır.

Açıklanan nedenlerle, davalı İdarenin temyiz isteminin kabulü ile idare mahkemesi kararının bozulmasına; dosyanın yeniden bir karar verilmek üzere Mahkemeye gönderilmesine, kararın tebliğ tarihini izleyen 15 (onbeş) gün içinde Danıştayda karar düzeltme yolu açık olmak üzere, 07.03.2017 tarihinde oybirliği ile karar verildi.

T.C.

DANIŞTAY

Onbirinci Daire

Esas No: 2017/997

Karar No: 2017/3712

Anahtar Kelimeler : -İcap Nöbeti,
-İzin,
-120 Saat

Özeti : Yataklı Sağlık Tesislerinde Acil Servis Hizmetlerinin Uygulama Usul ve Esasları Hakkında Tebliğin 12. maddesinin 9 numaralı bendine göre, branşında tek olan ve bu sebeple acil branş nöbetlerine dahil edilmeyen uzman hekimlerin, acil servis sorumlu tabibi veya nöbetçi uzman tabibince gerekli tıbbi değerlendirmeler yapıldıktan sonra çağrı yöntemi ile sağlık tesisine davet edilmek suretiyle verdiği sağlık hizmetinin ve buna ilişkin çalışma süresinin Yataklı Tedavi Kurumları İşletme Yönetmeliğinin 42. maddesinin (A) fıkrasında düzenlenen icap nöbeti niteliğinde sayılmayarak, ücreti ödenmeyen ve izin suretiyle karşılanmayan nöbetlerinin izin olarak kullanılması talebiyle yapılan başvurunun reddine ilişkin işlemde hukuka aykırılık bulunmadığı hakkında.

Temyiz İsteminde Bulunan (Taraflar) :

1- Davacı : ...

2- Davalı : Türkiye Kamu Hastaneleri Kurumu Başkanlığı

Vekili : Av. ...

İstemin Özeti: Zonguldak İdare Mahkemesince verilen 06.04.2016 tarihli ve E:2015/1026; K:2016/437 sayılı kararın; davacı tarafından 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun Ek 33. maddesinin üçüncü fıkrasının 1. cümlesindeki "... icap nöbeti süresi kesintisiz 12 saatten az olmamak üzere..." ibaresi ile "Bu şekilde ücretlendirilebilecek toplam icap nöbeti süresi aylık 120 saati geçemez." ibaresinin somut norm denetiminin yapılabilmesi için itiraz yoluyla Anayasa Mahkemesine başvurulmaması yönünden; davalı idare tarafından ise, dava konusu işlemlerin iptaline ilişkin kısmı yönünden temyizden incelenerek bozulması istenilmektedir.

Savunmanın Özeti : Davacı tarafından temyiz isteminin reddi gerektiği savunulmakta olup, davalı idare tarafından ise savunma verilmemiştir.

Danıştay Tetkik Hâkimi : Yasemin Erdoğan Atmaz

Düşüncesi : Davalı idarenin temyiz isteminin kabulü ile kararın bozulması gerektiği düşünülmektedir.

TÜRK MİLLETİ ADINA

Hüküm veren Danıştay Onbirinci Dairesince Danıştay Dava Daireleri arasındaki iş bölümünün belirlendiği, Danıştay Başkanlık Kurulunun 29.12.2016 tarihli ve K:2016/72 sayılı kararı uyarınca Dairemize gönderilen dosyanın tekemmül ettiği anlaşıldığından, yürütmenin durdurulması istemi hakkında karar verilmeksizin, işin gereği görüşüldü:

Dava, Bartın Devlet Hastanesinde Göğüs Cerrahisi Uzmanı olarak görev yapan davacı tarafından, 2014 yılı Şubat ayından itibaren tuttuğu icap nöbetlerinin ücreti ödenmeyen ve izin suretiyle karşılanmayan kısımlarının izin olarak kullanılması talebiyle yapılan başvuruların reddine ilişkin Bartın Devlet Hastanesi Yöneticiliği işlemleri ile Türkiye Kamu Hastaneleri Kurumu işleminin iptali ve anılan işlemlere dayanak olarak gösterilen 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun Ek 33. maddesinin 3. fıkrasının 1. cümlesindeki "... icap nöbeti süresi kesintisiz 12 saatten az olmamak üzere..." ibaresi ile "Bu şekilde ücretlendirilebilecek toplam icap nöbeti süresi aylık 120 saati geçemez." cümlesinin Anayasaya aykırı olduğundan bahisle somut norm denetimi için itirazın Anayasa Mahkemesine başvurulması istemiyle açılmıştır.

İdare Mahkemesince; Anayasaya aykırılık iddiası yerinde bulunmadığından, Anayasa Mahkemesine başvurulmasına gerek görülmemeyerek, kamu sağlık hizmetlerinde çalışan personelin haftalık kanuni çalışma süresinin 45 saat olduğu, sağlık çalışanları yönünden fazla çalışma kapsamında icap nöbeti tutanların buna karşılık olarak ya izin kullanması ya

da ücret alması gerektiği, haftanın bütün günü icap nöbeti tutan davacının tuttuğu icap nöbetlerinin ücreti ödenmeyen (120 saati aşan kısımlarının) ve izin suretiyle karşılanmayan kısımlarının izin olarak kullanılması talebiyle yaptığı başvurunun reddine ilişkin işlemlerde hukuka uygunluk bulunmadığı gerekçesiyle iptaline karar verilmiştir.

Davacı tarafından 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun Ek 33. maddesinin üçüncü fıkrasının 1. cümlesindeki "... icap nöbeti süresi kesintisiz 12 saatten az olmamak üzere..." ibaresi ile "Bu şekilde ücretlendirilebilecek toplam icap nöbeti süresi aylık 120 saati geçemez." cümlesinin somut norm denetiminin yapılabilmesi için itiraz yoluyla Anayasa Mahkemesine başvurulmadığı; davalı idare tarafından ise, dava konusu işlemde hukuka aykırılık bulunmadığı ileri sürülerek, temyizden incelenerek bozulması istenilmektedir.

Davacının Anayasaya aykırılık iddiası yerinde görülmemiştir.

Davalı idarenin temyiz istemine gelince;

663 sayılı Sağlık Bakanlığı ve Bağlı Kuruluşlarının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin 40. maddesinde, Bakanlığın ve bağlı kuruluşların görev, yetki ve sorumluluk alanına giren ve önceden kanunla düzenlenmiş konularda idarî düzenlemeler yapabileceği belirtilmiş; 3359 sayılı Sağlık Hizmetleri Temel Kanununun 9. maddesinin (c) bendinde ise, bütün kamu ve özel sağlık kuruluşlarının tesis, hizmet, personel, kıstaslarının belirlenmesi, sağlık kurum ve kuruluşlarını sınıflandırılması ve sınıflarının değiştirilmesi, sağlık kuruluşlarının amaca uygun olarak teşkilatlanmaları, sağlık hizmet zinciri oluşturulması, hizmet içi eğitim usul ve esasları ile sağlık kurum ve kuruluşlarının koordineli çalışma ve hizmet standartlarının tespiti ve denetimi ile bu Kanunla ilgili diğer hususların çıkarılacak yönetmelikle tespit edileceği kuralına yer verilmiştir.

13.01.1983 tarihli ve 17927 sayılı 1. mükerrer Resmi Gazete'de yayımlanan Yataklı Tedavi Kurumları İşletme Yönetmeliğinin "Nöbet Türleri" başlıklı 42. maddesinde, nöbet hizmetlerinin evde nöbet, normal, acil ve branş nöbeti olarak dört şekilde yürütüleceği, acil ve branş nöbetlerinin hangi hallerde tutulacağı, hastanenin türüne, iş durumuna, personel mevcuduna, hizmetin gereklerine göre baştabip tarafından tespit edileceği belirtildikten sonra, hangi hallerde hangi nöbet türünün tutulacağı düzenlenerek, bu nöbet türlerinden, icapçı nöbetinin (evde nöbet) uzman adedinin nöbet tutacak miktarlardan az, fakat birden fazla olduğu durumlarda, uzmanlar tarafından sırasıyla tutacağı, bunun için aylık ev nöbet listelerinin hazırlanacağı, icapçı nöbetçisinin mesai saatleri dışında kurumun idari ve tıbbi her türlü gereklerinden sorumlu olduğu, akşam

vizitlerini yapmaya, mesai dışında bulunduğu yeri bildirmeye ve kuruma her davette gelmeye mecbur olduğu; aynı Yönetmeliğin "Tabib Nöbetleri" başlıklı 43. maddesinin (A) bendinde ise, tek tabip bulunan kurumlarda, kurumda yatan hasta varsa, tabibin arandığında bulunabileceği yeri bildirmekle ve akşam vizitlerini yapmakla görevli olduğu düzenlemelerine yer verilmiştir.

Acil sağlık hizmetlerinin yurt sathında eşit, ulaşılabilir, kaliteli, süratli ve verimli olarak yürütülmesini sağlamak amacıyla, sağlık hizmeti sunan ve sağlık hizmeti ile ilgili olan bütün kurum ve kuruluşların uymakla mükellef oldukları esaslar ile bu kuruluşlar arasında koordinasyonun temin edilmesine ve Bakanlık tarafından yürütülecek olan acil sağlık hizmetlerinin sevk ve idaresine dair usul ve esasları belirlemek amacıyla hazırlanarak 11.05.2000 tarih ve 24046 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Acil Sağlık Hizmetleri Yönetmeliğinin 4. maddesinin (h) bendinde, acil servisin; sağlık hizmeti sunan kamu kurum ve kuruluşları ile özel hukuk tüzel kişileri ve gerçek kişiler tarafından kurulmuş yataklı tedavi kuruluşları bünyesinde yer alan acil servisleri ifade ettiğinin belirtildiği; "Yataklı Tedavi Kuruluşları Bünyesinde Yer Alan Acil Servisler" başlıklı 15. maddesinin birinci fıkrasında, genel ve katma bütçeli dairelere, il özel idarelerine, belediyelere, kamu iktisadi teşebbüslerine ve diğer kamu kurum ve kuruluşlarına ait yataklı tedavi kurumları ile özel hukuk tüzel kişilerine ve gerçek kişilere ait yataklı tedavi kurumlarının, 24 saat kesintisiz olarak acil sağlık hizmeti verileceği; aynı maddenin yedinci fıkrasının (b) bendinde de acil servislerde kaliteli ve itinalı hizmet sunumunun sağlanabilmesi için hizmetlerin uzman tabip sorumluluğunda, acil sağlık hizmetleri konusunda eğitim görmüş, tecrübeli ve yeter sayıda tabibin, hemşirenin ve diğer personelin de katılımı ile bir bütün olarak yürütülecek şekilde organize edileceği; son fıkrasında ise, acil servislerin malzeme, personel, hizmet kıstasları, fiziki şartları ve diğer hususların Bakanlıkça belirleneceği öngörülmüştür.

Bu kapsamda, yataklı sağlık tesislerinde sunulmakta olan acil servis hizmetlerinin çağın gereklerine, günümüz ihtiyaç ve beklentilerine uygun olarak geliştirilmesi amacıyla, acil servislerin personel ve hizmet kıstasları, fiziki şartları, ulaşım, her türlü malzeme ve tıbbi teknolojik imkânları bakımından asgari standartlarını belirlemek ve bu birimlerde yürütülecek nöbet hizmetlerine ilişkin uygulama usul ve esaslarını belirlemek amacıyla Acil Sağlık Hizmetleri Yönetmeliğinin 15. maddesi ile 3359 sayılı Sağlık Hizmetleri Temel Kanunu'nun 3. maddesine, 181 sayılı Sağlık Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin 43. maddesine, Yataklı Tedavi Kurumları İşletme Yönetmeliğine dayanılarak

hazırlanan Yataklı Sağlık Tesislerinde Acil Servis Hizmetlerinin Uygulama Usul ve Esasları Hakkında Tebliğ 16.10.2009 tarihli ve 27378 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

Sağlık hizmetlerinin genel olarak, 24 saat süreklilik arzeden, geciktirilemez ve ertelenemez nitelikte bir kamu hizmeti olmasının yanısıra, acil servis hizmetleri, normal sağlık hizmetlerinden farklı olarak, ani gelişen hastalık, kaza, yaralanma ve benzeri beklenmeyen durumlarda oluşan sağlık sorunlarında, sakatlık ya da ölümden korunma amacıyla, hastanın acil serviste görevli sağlık personeli tarafından tıbbi araç ve gereç desteği ile değerlendirilmesi, tanısının konulması, tıbbi müdahale ve tedavisinin yapılması için yataklı sağlık tesislerinde sunulan acil sağlık hizmetlerini ifade etmektedir. Yaşanacak en küçük gecikmenin bile telafisi mümkün olmayan sakatlıklar, daha da önemlisi ölümlerle sonuçlanma ihtimali, etkin ve zamanında yapılması gereken tıbbi müdahaleyi, acil servisteki sağlık hizmetinin en temel unsuru haline getirmektedir. Etkin müdahalenin ise, öncelikle uzman tabip tarafından yapılabileceği açıktır. Diğer taraftan, acil servislere günün her saatinde uzman düzeyindeki hekimlerden sağlık hizmeti almanın, bu hizmete ihtiyaç duyan her vatandaşın doğal hakkı olduğu da kuşkusuzdur. Öte yandan, belirtilen düzenlemeler yapılırken, hekimlerin ve diğer sağlık personelinin Anayasa ve yasalardan doğan çalışma saatleri, izin ve diğer sosyal haklarının da korunması gerekmektedir.

Tebliğin, acil servis nöbet hizmetlerine ilişkin uygulama usul ve esaslarını belirleyen, "Acil servis nöbetleri" başlıklı 12. maddesinin 9 numaralı bendinde; "Ana dal ve yan dal branşlarından uzman tabip mevcudu 1 (bir) olan branşlar acil branş nöbetlerine dahil edilmez. Bunlar için ihtiyaç hâlinde çağrı yöntemi ile sağlık tesisine davet edilmek üzere icap nöbeti tutturulur. İcap nöbetçisi uzman tabibin sağlık tesisine davet edilip edilmeyeceğine, gerekli tıbbi değerlendirmeler yapıldıktan sonra, acil servis sorumlu tabibi veya nöbetçi uzman tabibince karar verilir. Sağlık tesisine davetin bizzat bu tabiplerden birisi tarafından yapılması esastır." kuralına yer verilmiştir.

Tebliğin 12. maddesinin dokuz numaralı bendine göre branşında tek uzman hekim olan ve bu sebeple acil branş nöbetlerine dahil edilmeyen davacının, acil servis sorumlu tabibi veya nöbetçi uzman tabibince gerekli tıbbi değerlendirmeler yapıldıktan sonra çağrı yöntemi ile sağlık tesisine davet edilmek suretiyle verdiği sağlık hizmetinin ve buna ilişkin çalışma süresinin Yataklı Tedavi Kurumları İşletme Yönetmeliğinin 42. maddesinin (A) fıkrasında düzenlenen icap nöbeti niteliğinde olmadığı, bu şekilde yapılan çalışmada amaçlananın, ilgili uzmanlık dalındaki acil sağlık

hizmetinin uzman hekim tarafından zamanında, süratli ve dolayısıyla etkin bir şekilde karşılanması olduğu anlaşılmaktadır.

Bu durumda, acil sağlık hizmetlerinin kendine özgü niteliği gözetilerek yapılan düzenleme uyarınca tesis edilen dava konusu işlemlerde hukuka aykırılık, aksi yöndeki mahkeme kararında da hukuka uygunluk bulunmamaktadır.

Açıklanan nedenlerle, davacının temyiz isteminin reddine; davalı idarenin temyiz isteminin kabulü ile Mahkeme kararının bozulmasına; dosyanın yeniden bir karar verilmek üzere Mahkemeye gönderilmesine, kararın tebliğ tarihini izleyen 15 (onbeş) gün içinde Danıştayda karar düzeltme yolu açık olmak üzere, 25.04.2017 tarihinde oybirliği ile karar verildi.

T.C.
DANIŞTAY
Onbirinci Daire

Esas No: 2017/560

Karar No: 2017/3802

Anahtar Kelimeler :-Açıktan Vekil Olarak Atananlarda Yıllık İzin,
-Mazeret İzni,
-Doğum İzni,
-Hastalık İzni

Özeti : Açıktan atanarak vekil hemşire olarak görev yapan davacı tarafından, 657 sayılı Kanun'da Devlet memurları için öngörülen izin haklarından yararlandırılması talebiyle yapılan başvurunun reddi üzerine açılan davada; 657 sayılı Kanun'un 86. maddesinin son fıkrası uyarınca, vekil olarak atanarlara, bir yılda yirmi günü geçmemek üzere çalıştıkları her ay için iki gün yıllık izin verileceğinden, yıllık izin hakkının bu kapsamda değerlendirilmesi gerektiği; bu Kanun'la memurlara tanınan sosyal haklardan yararlanabileceklerini öngörmüş olması ve genel haklar arasında yer alan izin haklarından yararlanabileceklerine ilişkin açık bir düzenlemenin bulunmaması karşısında, açıktan vekil olarak atanarlarnın, memurlar için öngörülen mazeret izni, doğum izni, hastalık ve aylıksız izin haklarından yararlanmalarına hukuken imkan bulunmadığı hakkında.

Temyiz İsteminde Bulunan (Davalı) : Türkiye Halk Sağlığı Kurumu

Vekilleri : Hukuk Müşavirleri Av. ... - Av. ...

Karşı Taraf (Davacı) : ...'ı temsilen Sağlık ve Sosyal Hizmet Çalışanları Sendikası

Vekili : Av. ...

İstem Özet: Aksaray İdare Mahkemesince verilen 31.08.2015 tarih ve E:2015/175; K:2015/774 sayılı kararın; davalı idare tarafından, temyizen incelenerek bozulması istenilmektedir.

Savunmanın Özeti : Savunma verilmemiştir.

Danıştay Tetkik Hâkimi : Abdülaziz Ulubatlı

Düşüncesi : Dava konusu işlemin tesis edildiği ve davanın açıldığı tarih itibarıyla, 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nda, memurlar için öngörülen izinlerden açıktan vekil olarak atananların yararlandırılmasına ilişkin düzenleme bulunmaması nedeniyle açıktan vekil olarak atanan davacının, bu izinlerden faydalanabilmesine hukuken imkân bulunmadığından, davalı idarenin temyiz isteminin kabulü ile mahkeme kararının bozulması gerektiği düşünülmektedir.

TÜRK MİLLETİ ADINA

Hüküm veren Danıştay Onbirinci Dairesince, Danıştay Başkanlık Kurulunun 29.12.2016 tarih ve K:2016/72 sayılı kararı ile Dairemize devredilen dosya incelenerek, işin gereği görüşüldü:

Dava, Aksaray ili, İncesu Sağlık Evinde vekil hemşire olarak görev yapan davacı tarafından, 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nda Devlet memurları için öngörülmüş olan yıllık izin, mazeret izni, doğum izni, hastalık izni ve aylıksız izin hakkından yararlandırılması talebiyle yapılan başvurunun reddine ilişkin işlemin iptali istemiyle açılmıştır.

İdare Mahkemesince; 657 sayılı Yasa'nın Hizmet Şartları ve Şekilleri başlıklı 4. kısım 5. bölümünde yer alan çalışma saatleri ve sürelerine tabi olarak çalışmak zorunda olan vekil ebe ve hemşirelerin Yasa'da belirtilen koşulları taşımaları kaydıyla yıllık, mazeret, hastalık ve aylıksız izin haklarından yararlandırılmaları gerekirken, davacının bu yöndeki başvurusunun reddine ilişkin işlemde hukuka uygunluk görülmediği gerekçesiyle dava konusu işlemin iptaline karar verilmiştir.

Davalı idarece, mahkeme kararının hukuka aykırı olduğu ileri sürülmekte ve temyizen incelenerek bozulması istenilmektedir.

657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun 86. maddesinde, memurların kanuni izin, geçici görev, disiplin cezası uygulaması veya

görevden uzaklaştırma nedenleriyle işlerinden geçici olarak ayrılmaları halinde yerlerine kurum içinden veya diğer kurumlardan veya açıktan vekil atanabileceği; ancak, ilkökul öğretmenliği (Yaz tatili hariç), tabiplik, diş tabipliği, eczacılık, köy ve beldelerdeki ebelik ve hemşirelik, mühendis ve mimarlık, veterinerlik, vaizlik, Kur'an kursu öğreticiliği, imam-hatiplik ve müezzin-kayyımlığa ait boş kadrolara Maliye Bakanlığının izni (mahallî idarelerde izin şartı aranmaz) ile açıktan vekil atanabileceği; açıktan vekil olarak atananlara, bir yılda yirmi günü geçmemek üzere çalıştıkları her ay için iki gün yıllık izin verileceği, bu iznin kullanımında, bir sonraki yıla devredilme hâli dışında Devlet memurları için öngörülen hükümlerin uygulanacağı; 175. maddesinin dördüncü fıkrasında ise, açıktan vekil olarak atananların, bu Kanunla memurlara tanınan sosyal haklardan yararlanacakları kurallarına yer verilmiştir.

Dosyanın incelenmesinden, açıktan atanarak vekil hemşire olarak görev yapan davacı tarafından, 657 sayılı Kanun'da Devlet memurları için öngörülen izin haklarından yararlandırılması talebiyle yapılan başvurunun reddi üzerine, temyizden incelenmekte olan davanın açıldığı anlaşılmıştır.

Bu durumda, 657 sayılı Kanun'un 86. maddesinin son fıkrası uyarınca, vekil olarak atananlara, bir yılda yirmi günü geçmemek üzere çalıştıkları her ay için iki gün yıllık izin verileceğinden, yıllık izin hakkının bu kapsamda değerlendirilmesi gerekirken, idare mahkemesince dava konusu işlemin yıllık izne ilişkin kısmının iptaline karar verilmesinde sonucu itibarıyla hukuka aykırılık bulunmamaktadır.

Kararın, mazeret izni, doğum izni, hastalık izni ve aylıksız izin hakkına ilişkin kısmına gelince;

Memurlara tanınan sosyal haklar, 657 sayılı Kanun'un "Sosyal Haklar ve Yardımlar" başlıklı (VI.) kısmının, 187 ilâ 213. maddeleri arasında düzenlenmiş olup, "Genel Hükümler" başlıklı 1. kısmının "Genel Haklar" başlıklı 3. bölümünde yer alan "İzin" başlıklı 23. maddesinde ise, Devlet memurlarının, bu kanunda gösterilen süre ve şartlarla izin hakkına sahip oldukları belirtilmiş; 102. maddesinde yıllık izin, 104. maddesinde mazeret izni, 105. maddesinde hastalık izni, 108. maddesinde ise, aylıksız izin ile ilgili kurallara yer verilmiştir.

657 sayılı Kanunda, açıktan vekil olarak atananların, bu Kanun'la memurlara tanınan sosyal haklardan yararlanabileceklerini öngörmüş olması ve genel haklar arasında yer alan izin haklarından yararlanabileceklerine ilişkin açık bir düzenlemenin bulunmaması karşısında, açıktan vekil olarak atananların, memurlar için öngörülen izinlerden yararlanmaları hukuken mümkün bulunmamaktadır.

Bu durumda, dava konusu işlemin davacının 657 sayılı Kanun'da Devlet memurları için öngörülen mazeret izni, doğum izni, hastalık izni ve aylıksız izin haklarından yararlandırılmamalarına ilişkin kısmında hukuka aykırılık bulunmadığından, idare mahkemesince dava konusu işlemin anılan kısmının iptaline karar verilmesinde hukuki isabet bulunmamaktadır.

Açıklanan nedenlerle, davalı idarenin temyiz isteminin kısmen reddi ile idare mahkemesi kararının, dava konusu işlemin yıllık izne yönelik kısmının iptaline ilişkin hüküm fıkrasının yukarıda yer verilen gerekçe ile sonucu itibarıyla onanmasına; kısmen kabulü ile kararın dava konusu işlemin mazeret izni, doğum izni, hastalık izni ve aylıksız izin hakkına ilişkin hüküm fıkrasının bozulmasına; bozulan kısım hakkında yeniden bir karar verilmek üzere dosyanın Mahkemeye gönderilmesine, kararın tebliğ tarihini izleyen 15 (onbeş) gün içinde Danıştayda karar düzeltme yolu açık olmak üzere, 26.04.2017 tarihinde oybirliği ile karar verildi.

— • ONİKİNCİ DAİRE KARARLARI • —

T.C.

DANIŞTAY**Onikinci Daire**

Esas No : 2015/3693

Karar No : 2017/2779

Anahtar Kelimeler : -5525 Sayılı Kanun'un 1'inci Maddesi,
-Atanma Talebi,
-Af Kanunu

Özeti : Davacının Devletin şahsiyetine karşı işlenen bir suçtan mahkûm olmadığı, bu bakımdan 5525 sayılı Kanun'un 1. maddesi ile Af Kanunu'ndan yararlanamayacak kişi statüsünde olmadığı sonucuna varılmakla birlikte, atanma başvurusunun 5525 sayılı Kanun'a 6495 sayılı Kanun'un 43. maddesi ile eklenen ve 02.08.2013 tarihli ve 28726 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Ek 1. madde uyarınca değerlendirilmesi gerekirken, atanma talebinin reddedilmesinde hukuka uyarlık bulunmadığı hakkında.

Temyiz İsteminde Bulunan (Davacı) : ...

Vekili : Av. ...

Karşı Taraf (Davalı) : Milli Savunma Bakanlığı

Vekili : Av. ...

İstemin Özeti: Ankara 13. İdare Mahkemesince verilen 30.01.2015 tarihli ve E:2014/623, K:2015/155 sayılı kararın, dilekçede yazılı nedenlerle 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 49. maddesi uyarınca temyizden incelenerek bozulması istenilmektedir.

Savunmanın Özeti : İstemin reddi gerektiği savunulmaktadır.

Danıştay Tetkik Hâkimi : Tufan Baysal Aşkın

Düşüncesi : Kararının bozulması gerektiği düşünülmektedir.

TÜRK MİLLETİ ADINA

Karar veren Danıştay Onikinci Dairesince işin gereği görüşüldü:
Dava; Diyarbakır 8. Ana Jet Üssü Komutanlığı'nda sivil memur olarak görev yapmaktayken Milli Savunma Bakanlığı Yüksek Disiplin Kurulu'nun 29.01.2001 tarihli ve 2001/1 sayılı kararıyla 657 sayılı Kanun'un

125/E-(c) maddesi uyarınca Devlet memurluğundan çıkarma cezasıyla cezalandırılan davacının, 5525 sayılı Kanun hükümlerinden yararlanarak yeniden Devlet memurluğuna atanma istemiyle yaptığı başvurunun reddine ilişkin 23.10.2013 tarihli ve 46008895-1190-139732 sayılı işlemin iptali istemiyle açılmıştır.

İdare Mahkemesince, davacının başvurusunun açıktan atama koşullarına tabi olduğu, 5525 sayılı Kanun hükümleri ile 2013/10 sayılı Başbakanlık Genelgesi doğrultusunda açıktan atama yapma konusunda takdir yetkisi bulunan davalı idarenin, davacının yeniden göreve başlatılması hususunda yargı kararı ile zorlanamayacağı dikkate alındığında, davacının memuriyete dönmek için yaptığı başvurunun reddi yolunda tesis edilen dava konusu işlemde hukuka aykırılık bulunmadığı gerekçesiyle davanın reddine karar verilmiştir.

Davacı tarafından, mahkeme kararının hukuka aykırı olduğu ileri sürülerek temyizen incelenip bozulması istenilmektedir.

04.07.2006 tarihli ve 26218 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren 5525 sayılı Memurlar ile Diğer Kamu Görevlilerinin Bazı Disiplin Cezalarının Affı Hakkında Kanun'un 1. maddesinin birinci fıkrasında, "Devletin şahsiyetine karşı işlenen suçlarla basit veya nitelikli zimmet, irtikâp, rüşvet, hırsızlık, dolandırıcılık, sahtecilik, inancı kötüye kullanma, dolanlı iflas gibi yüz kızartıcı veya şeref ve haysiyet kırıcı suçlar veya istimal ve istihlâk kaçakçılığı dışında kalan kaçakçılık, resmî ihale ve alım satımlara fesat karıştırma, Devlet sırlarını açığa vurma suçları sebebiyle görevleriyle sürekli olarak ilişik kesilmesi sonucunu doğuran disiplin cezaları ile 2802 sayılı Hâkimler ve Savcılar Kanununun 68'inci maddesinin ikinci fıkrasının (e) ve (f) bentlerine göre verilmiş yer değiştirme cezaları ve 69'uncu maddesine göre verilmiş meslekten çıkarma cezaları ile emniyet hizmetleri sınıfına dahil personel ile çarşı ve mahalle bekçileri hakkında verilen meslekten çıkarma cezaları hariç olmak üzere; kanun, tüzük ve yönetmelikler gereğince memurlar ve diğer kamu görevlileri ile bu görevlerde bulunmuş olanlar hakkında 23.04.1999 tarihinden 14.02.2005 tarihine kadar işlenmiş fiillerden dolayı verilmiş disiplin cezaları bütün sonuçları ile affedilmiştir." hükmüne, ikinci fıkrasında, "23.04.1999 tarihinden 14.02.2005 tarihine kadar işlenen ve af kapsamına giren disiplin cezalarının verilmesini gerektiren fiillerden dolayı, ilgililer hakkında disiplin soruşturma ve kovuşturması yapılmaz; devam etmekte olan disiplin soruşturma ve kovuşturmaları işlemde kaldırılr; kesinleşmiş olan disiplin cezaları uygulanmaz" hükmüne, üçüncü fıkrasında, "Disiplin cezaları affedilenlerin sicil dosyalarındaki bu disiplin cezalarına dair kayıtlar,

İlgililerin müracaatı aranmaksızın hükümsüz kalır ve dosyalarından çıkarılır" hükmüne, dördüncü fıkrasında ise, "Disiplin cezalarının affı ilgililere geçmiş süreler için özlük hakları ve parasal yönden herhangi bir talep hakkı vermez" hükmüne yer verilmiştir.

5525 sayılı Kanun'a 6495 sayılı Kanun'un 43. maddesi ile eklenen ve 02.08.2013 tarihli ve 28726 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Ek 1. Maddesinin birinci fıkrasıyla, "28/2/1997 tarihinden sonra verilen disiplin cezaları nedeniyle memuriyetten çıkarılanlardan 28.08.1999 tarihli ve 4455 sayılı Memurlar İle Diğer Kamu Görevlilerinin Disiplin Cezalarının Affı Hakkında Kanun veya bu Kanun hükümlerinden yararlanmış olanların;

- a) Memuriyete giriş şartlarını kaybetmemiş olmaları,
- b) Durumlarına uygun boş kadro veya pozisyon bulunması,
- c) Bu kadro ve pozisyonlara ait nitelikleri taşımaları,
- ç) Üç ay içinde müracaat etmeleri,

kaydıyla yeniden göreve alınmalarında 20.12.2012 tarihli ve 6363 sayılı 2013 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanununun eki (İ) Cetvelinde yer alan atama sayısı sınırlaması uygulanmaz." düzenlemesi getirilmiştir.

Yukarıda yer alan kanun değişikliğine ilişkin yasa teklifinde af kapsamına girenlerin yeniden atanmaları konusunda "ilgili kamu kurum ve kuruluşlarınca yeniden göreve alınmalarının uygun görülmesi" şartı yer almakta ve kanun değişikliğinin görüşüldüğü alt komisyon tarafından Plan ve Bütçe Komisyonuna sunulan metinde bu ifade varlığını korumakta iken, mevzuat değişikliğine ilişkin Plan ve Bütçe Komisyonu Raporunda "Alt komisyon metninin çerçeve 37. maddesi; 28.02.1997 tarihinden sonra verilen disiplin cezaları nedeniyle memuriyetten çıkarılanlardan 4455 sayılı Kanun ile 5525 sayılı Kanun hükümlerinden yararlanmış olanların memuriyete dönebilmeleri yapılan düzenlemeye üç ay içinde başvuru yapmaları koşulunun eklenmesi ve yeniden göreve alınmalarında ilgili kamu kurum ve kuruluşlarının uygun görmesi şartının çıkarılması suretiyle yeni çerçeve 43. madde olarak kabul edilmiştir." denilmek suretiyle son şeklini alan metnin Genel Kurul'da kabul edilerek yasalaştığı göz önüne alındığında; gerek yeniden göreve atama konusunda "idarenin uygun görmesi" şartının metinden çıkartılmış olması, gerekse yeniden göreve başlatılacak personelde aranacak şartların tahdidi olarak yasal düzenlemede belirlenmiş bulunması ve başvuru süresinin üç ay ile sınırlandırılması karşısında, kanun koyucunun iradesinin, af kanunundan yararlananların yeniden göreve atanması konusunda idareye bağlı yetki vermek olduğunun kabulü gerekmektedir.

Bununla birlikte, düzenlemede yeniden atanabilmek için "Memuriyete giriş şartlarını kaybetmemiş olmak", "Durumlarına uygun boş kadro veya pozisyon bulunması", "Bu kadro ve pozisyonlara ait nitelikleri taşımaları" şartlarının sınırlı sayıda belirtilmiş olması karşısında bu şartların tamamını taşıyanların, idarenin takdir hakkı çerçevesinde "personel ihtiyacı, kadro durumu ve hizmet gerekleri" göz önünde bulundurularak haklarında yeniden değerlendirilme yapılacağına kabulüne imkan bulunmamaktadır.

Öte yandan, 04.07.2006 tarihli Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe konulan 5525 Af Kanunu uyarınca disiplin cezaları affedilenlerin açıktan atanma istemiyle yaptıkları başvuruların reddi üzerine açılan davalarda mahkemelerce, idarenin açıktan atanma konusunda takdir yetkisinin bulunduğu, kamu görevine açıktan veya yeniden atama yapma konusunda takdir yetkisi tanınan idarenin bu konuda yargı kararı ile zorlanamayacağı belirtilerek davaların reddedildiği ve bu kararların temyiz incelemesinden geçerek kesinleştiği göz önüne alındığında, 02.08.2013 tarihinde yürürlüğe konan 5525 sayılı Kanun'un Ek 1. maddesi ile idarenin olaya özgü olarak bahse konu takdir hakkının sınırlandırıldığı açıktır. Düzenlemede yer alan 2013 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanununun eki (İ) Cetvelinde yer alan atama sayısı sınırlamasının uygulanmayacağına ilişkin hüküm "üç ay içinde müracaat" şartı ile birlikte değerlendirildiğinde, düzenlemenin madde metninde detaylı şekilde yer alan şartları taşıyanların üç ay içinde müracaat etmeleri durumunda kanuni sınırlamadan etkilenmeden atamalarının gerçekleştirilmesine amir olduğu açıktır. Aksi bir düşünce, idarenin takdir hakkının kanun koyucunun takdirinden üstün tutulması anlamına gelecektir.

Dosyanın incelenmesinden, davacının Diyarbakır 8. Ana Jet Üssü Komutanlığı'nda sivil memur olarak görev yapmaktayken İstanbul Emniyet Müdürlüğü tarafından Hizbullah Terör Örgütüne yönelik olarak yürütülen operasyon kapsamında örgüte ait hücre evlerinde yapılan aramalarda davacıya ait özgeçmiş raporunun bulunması üzerine Hizbullah Terör Örgütüne üye olmak suçlamasıyla hakkında adli soruşturma başlatıldığı, bu durumun kurumuna intikal etmesi üzerine yapılan disiplin soruşturması sonucunda Milli Savunma Bakanlığı Yüksek Disiplin Kurulu'nun 29.01.2001 tarihli ve 2001/1 sayılı kararıyla 657 sayılı Kanun'un 125/E-(c) maddesi uyarınca Devlet memurluğundan çıkarma cezasıyla cezalandırıldığı, davacı hakkında yasa dışı Hizbullah Terör Örgütü üyesi olmak suçlamasıyla yürütülen adli kovuşturma sonucunda Diyarbakır 1 Nolu Devlet Güvenlik Mahkemesi'nin 18.11.2003 tarihli ve E:2003/99, K:2003/259 sayılı kararıyla beraatine karar verildiği, Devlet memurluğundan çıkarma cezasının iptali

istemiyle açılan davanın ise Askeri Yüksek İdare Mahkemesi (AYİM) Birinci Dairesi'nin 30.03.2004 tarihli ve E:2001/488, K:2004/454 sayılı kararıyla reddedildiği, davacının 5525 sayılı Kanun'a 6495 sayılı Kanun'un 43. madesi ile eklenen ve 02.08.2013 tarihli ve 28726 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Ek 1. madde uyarınca yeniden göreve atanma istemiyle yaptığı başvurunun, almış olduğu disiplin cezasına karşı açmış olduğu davanın AYİM kararıyla reddedildiği ve cezanın af kanunu kapsamı dışında kaldığı gerekçesiyle reddi üzerine görülmekte olan davanın açıldığı anlaşılmıştır.

Olayda, davacının terör örgütüne üye olmak suçunu işlediğinden bahisle Devlet memurluğundan çıkarma cezası ile cezalandırılarak kamu görevi ile ilişkisinin kesildiği, davacının bu işlemin iptali istemiyle açmış olduğu davanın 04.07.2006 tarihinde Resmi Gazete'de yayımlanan af kanunu yürürlüğe girmeden önce aleyhine sonuçlandığı, aynı zamanda davacının terör örgütüne üye olmak suçlamasıyla yapılan yargılamadan, 18.11.2003 tarihinde beraat ettiği hususları değerlendirildiğinde, davacının devletin şahsiyetine karşı işlenen bir suçtan mahkum olmadığı, bu bakımdan 5525 sayılı Kanun'un 1. maddesi ile af kanunundan yararlanamayacak kişi statüsünde olmadığı sonucuna varılmakla birlikte, atanma başvurusunun 5525 sayılı Kanun'a 6495 sayılı Kanun'un 43. maddesi ile eklenen ve 02.08.2013 tarihli ve 28726 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Ek 1. madde uyarınca değerlendirilmesi gerekirken, atanma talebinin reddedilmesinde hukuka uyarlık bulunmamaktadır.

Öte yandan, oluşan bu yeni hukuki durumun davacının doğrudan atanması sonucunu doğurmayacağı, yukarıda anılan mevzuat uyarınca diğer şartları taşıyıp taşımadığına ilişkin bir değerlendirme yapılarak sonucuna göre işlem tesis edileceği hususu da açıktır.

Bu durumda, davacının 5525 sayılı Kanun'a 6495 sayılı Kanun'un 43. maddesi ile eklenen ve 02.08.2013 tarihli ve 28726 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Ek 1. madde uyarınca yeniden göreve atanma istemi ile yaptığı başvurunun, davacının anılan Kanun kapsamında yer almadığından bahisle reddine ilişkin işlemde hukuka uyarlık, bu işlemin iptali istemiyle açılan davanın reddine ilişkin Mahkeme kararında ise hukuki isabet bulunmamaktadır.

Açıklanan nedenlerle, davacının temyiz isteminin kabulü ile Mahkeme kararının bozulmasına, yeniden bir karar verilmek üzere dosyanın İdare Mahkemesine gönderilmesine, bu kararın tebliğ tarihini izleyen 15 (onbeş) gün içerisinde kararın düzeltilmesi yolu açık olmak üzere 30.05.2017 tarihinde oyçokluğu ile karar verildi.

KARŞI OY

Dava; Diyarbakır 8. Ana Jet Üssü Komutanlığı'nda sivil memur olarak görev yapmaktayken Milli Savunma Bakanlığı Yüksek Disiplin Kurulu'nun 29.01.2001 tarihli ve 2001/1 sayılı kararıyla 657 sayılı Kanun'un 125/E-(c) maddesi uyarınca Devlet memurluğundan çıkarma cezasıyla cezalandırılan davacının, 5525 sayılı Kanun hükümlerinden yararlanarak yeniden devlet memurluğuna atanma istemiyle yaptığı başvurunun reddine ilişkin 23.10.2013 tarihli ve 46008895-1190-139732 sayılı işlemin iptali istemiyle açılmıştır.

İdare Mahkemesince, davacının başvurusunun açıktan atama koşullarına tabi olduğu, 5525 sayılı Kanun hükümleri ile 2013/10 sayılı Başbakanlık Genelgesi doğrultusunda açıktan atama yapma konusunda takdir yetkisi bulunan davalı idarenin davacının yeniden göreve başlatılması hususunda yargı kararı ile zorlanamayacağı dikkate alındığında, davacının memuriyete dönmek için yaptığı başvurunun reddi yolunda tesis edilen dava konusu işlemde hukuka aykırılık bulunmadığından bahisle davanın reddine karar verilmiştir.

Dosyanın incelenmesinden, davacının Hizbullah Terör Örgütüne üye olmak suçlamasıyla hakkında adli soruşturma başlatıldığı, bu durumun Kurumuna intikal etmesi üzerine yapılan disiplin soruşturması sonucunda Milli Savunma Bakanlığı Yüksek Disiplin Kurulu'nun 29.01.2001 tarihli ve 2001/1 sayılı kararıyla 657 sayılı Kanun'un 125/E-(c) maddesi uyarınca Devlet memurluğundan çıkarılmasına karar verildiği, davacı hakkında yasa dışı Hizbullah Terör Örgütü üyesi olmak suçlamasıyla yürütülen adli kovuşturma sonucunda Diyarbakır 1 Nolu Devlet Güvenlik Mahkemesi'nin 18.11.2003 tarihli ve E:2003/99, K:2003/259 sayılı kararıyla beraatine karar verildiği, devlet memurluğundan çıkarma cezasının iptali istemiyle açılan davanın ise Askeri Yüksek İdare Mahkemesi (AYİM) Birinci Dairesi'nin 30.03.2004 tarihli ve E:2001/488, K:2004/454 sayılı kararıyla reddedildiği, davacının 5525 sayılı Kanun'a 6495 sayılı Kanun'un 43. maddesi ile eklenen ve 02.08.2013 tarihli ve 28726 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Ek 1. madde uyarınca yeniden göreve atanma istemiyle yaptığı başvurunun, almış olduğu disiplin cezasına karşı açmış olduğu davanın AYİM kararıyla reddedildiği ve cezanın af kanunu kapsamı dışında kaldığı gerekçesiyle reddi üzerine görülmekte olan davanın açıldığı anlaşılmıştır.

Olayda, davacının almış olduğu disiplin cezasının devletin şahsiyetine karşı işlenen suçlar kapsamında kaldığından ve disiplin cezasının iptali istemiyle yapılan yargılamanın davanın reddi ile sonuçlandığı hususları

birlikte değerlendirildiğinde, davacının almış olduğu cezanın 5525 sayılı Kanun kapsamında disiplin affına konu olamayacağı, bu bakımdan, davacının atama başvurusunun bu gerekçeyle reddine ilişkin işlemde hukuka aykırılık bulunmadığı sonucuna ulaşılmaktadır.

Bu durumda, davanın reddine ilişkin İdare Mahkemesi kararının gerekçesi yerinde bulunmamakta ise de, sözü edilen husus, sonucu itibarıyla hukuka uygun bulunan kararın bozulmasını gerektirir nitelikte bulunmadığından, temyiz isteminin reddi gerektiği görüşüyle Daire kararına katılmıyoruz.

T.C.
DANIŞTAY
Onikinci Daire

Esas No : 2015/2301

Karar No : 2017/4436

Anahtar Kelimeler : -657 Sayılı Kanun'un 56'ncı Maddesi,
-Devlet Memurluğundan Çıkarma Cezası,
-Aday Memur

Özeti : Adaylık süresi içinde bulunan memurun, Devlet memurluğundan çıkarma cezası ile cezalandırılmayacağı hakkında.

Temyiz İsteminde Bulunan (Davalı) : Adalet Bakanlığı Merkez
Karşı Taraf (Davacı) : ...

Vekili : Av. ...

İstem Özet: Karabük Ceza İnfaz Kurumu Müdürlüğü'nde aday memur olarak görev yapan davacının, 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun 125/E-(g) maddesi uyarınca " Devlet memurluğundan çıkarma cezası " ile cezalandırılmasına ilişkin Adalet Bakanlığı Yüksek Disiplin Kurulu Başkanlığı'nın 28.03.2014 tarihli ve 106 sayılı işleminin iptali istemiyle açılan davada; aday memur olarak görev yapan davacının, "kamu kurum ve kuruluşlarındaki eşya hakkında hırsızlık" suçundan yargılandığı, Karabük 1. Asliye Ceza Mahkemesi'nin 22.10.2013 tarihli ve E:2013/347, K:2013/354 sayılı kararı ile 6 ay 20 gün hapis cezası ile cezalandırıldığı ve hükmün açıklanmasının geri bırakılmasına karar verildiği, söz konusu cezanın 02.12.2013 tarihinde kesinleştiği, 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun "Adaylık devresi içinde göreve son verme" başlıklı 56.

maddesinde, aday memurların görevine son verilmesine ilişkin olarak özel bir düzenleme bulunduğundan, aday memur olan davacı hakkında da ilgili kanun hükmü uyarınca işlem tesis edilmesi gerekirken, henüz Devlet memuru statüsünde olmayan davacı hakkında, 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun 125/E-(g) maddesi uyarınca tesis olunan Devlet memurluğundan çıkarma cezasında hukuka uyarlık bulunmadığı gerekçesiyle, dava konusu işlemin iptali yolunda Kastamonu İdare Mahkemesince verilen 24/03/2015 tarihli ve E:2014/1157, K:2015/314 sayılı kararın temyizden incelenerek bozulması istenilmektedir.

Savunmanın Özeti : Savunma verilmemiştir.

Danıştay Tetkik Hâkimi : Derya Demir

Düşüncesi : İdare mahkemesince verilen karar ve dayandığı gerekçe hukuk ve usule uygun olup, bozulmasını gerektirecek bir neden de bulunmadığından temyiz isteminin reddi ile anılan kararın onanması gerektiği düşünülmektedir.

TÜRK MİLLETİ ADINA

Karar veren Danıştay Onikinci Dairesince işin gereği görüldü:

İdare ve vergi mahkemeleri tarafından verilen kararların temyiz yolu ile incelenerek bozulabilmeleri 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 49. maddesinde belirtilen nedenlerden birinin bulunması halinde mümkündür. İdare mahkemesince verilen karar ve dayandığı gerekçe, hukuk ve usule uygun olup bozulmasını gerektirecek bir sebep de bulunmadığından temyiz isteminin reddi ile anılan kararın onanmasına, temyiz giderlerinin istemde bulunan üzerinde bırakılmasına, bu kararın tebliğ tarihini izleyen 15 (onbeş) gün içerisinde kararın düzeltilmesi yolu açık olmak üzere 28/09/2017 tarihinde oybirliği ile karar verildi.

Onikinci Daire

T.C.
DANIŞTAY
Onikinci Daire

Esas No : 2017/1889

Karar No : 2017/4437

Anahtar Kelimeler :-Aday Memur,
-İlişik Kesme,
-Memuriyetle Bağdaşmayacak Hal ve Hareketler

Özeti : Adaylık süresi içinde, hal ve hareketlerinde memuriyetle bağdaşmayacak durumları tespit edilenlerin ilişkilerinin kesilmesinde hukuka aykırılık bulunmadığı hakkında.

Temyiz İsteminde Bulunan (Davacı) : ...

Vekili : Av. ...

Karşı Taraf (Davalı) : Adalet Bakanlığı

İstem Özet: Karabük Ceza ve İnfaz Koruma Müdürlüğü'nde infaz koruma aday memuru olarak görev yapan davacının, 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun 56. maddesi uyarınca Devlet memurluğundan ilişkisinin kesilmesine ilişkin Adalet Bakanlığı Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğü'nün 31.01.2014 tarihli ve 17795 sayılı işleminin iptali istemiyle açılan davada; davacının, aday memur olarak görev yaptığı dönemde "kamu kurum ve kuruluşlarındaki eşya hakkında hırsızlık" suçundan Karabük 1. Asliye Ceza Mahkemesinin 22.10.2013 tarihli ve E:2013/347, K:2013/354 sayılı kararı ile 6 ay 20 gün hapis cezası ile cezalandırıldığı ve hükmün açıklanmasının geri bırakılmasına karar verildiği, bu cezanın 02.12.2013 tarihinde kesinleştiği, davacı hakkında yürütülen idari soruşturma sonucunda da, 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun 56. maddesi uyarınca "Devlet memuriyeti ile ilişkisinin kesilmesi" yönündeki görüş doğrultusunda Karabük Adli Yargı İlk Derece Mahkemesi Adalet Komisyonu Başkanlığı'nın 10.01.2014 tarihli ve 2014/6 sayılı kararı ile Devlet memuriyeti ile ilişkisinin kesilmesine karar verildiği, söz konusu karara karşı yapılan itirazın, Adalet Bakanlığı Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğü'nün 31.01.2014 tarihli ve 17795 sayılı kararı ile reddedilerek komisyon kararının onaylandığı, ilgili soruşturma raporu ile anılan ceza mahkemesi kararı birlikte değerlendirildiğinde, davacının isnat edilen fiili ile mesleğine yakışır tutum ve davranışlarda bulunmadığı hususunun sabit olduğu, söz konusu fiil ile ilgili mevzuat uyarınca tesis edilen dava konusu

işlemin örtüştüğü, bu nedenle davacının eyleminin "memurluk sıfatı ile bağdaşmayacak nitelik ve derecede yüz kızartıcı ve utanç verici hareketlerde bulunmak" olarak nitelendirileceği, bu durumda aday memur olarak görev yapan davacı hakkında 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun "Adaylık devresi içinde göreve son verme" başlıklı 56. maddesi uyarınca tesis olunan dava konusu işlemde hukuka aykırılık bulunmadığı gerekçesiyle, davanın reddi yolunda Kastamonu İdare Mahkemesince verilen 21/08/2014 tarihli ve E:2014/203, K:2014/449 sayılı kararın temyizden incelenerek bozulması istenilmektedir.

Savunmanın Özeti : Savunma verilmemiştir.

Danıştay Tetkik Hâkimi : Derya Demir

Düşüncesi : İdare mahkemesince verilen karar ve dayandığı gerekçe hukuk ve usule uygun olup, bozulmasını gerektirecek bir neden de bulunmadığından temyiz isteminin reddi ile anılan kararın onanması gerektiği düşünülmektedir.

TÜRK MİLLETİ ADINA

Karar veren Danıştay Onikinci Dairesince işin gereği görüşüldü:

İdare ve vergi mahkemeleri tarafından verilen kararların temyiz yolu ile incelenerek bozulabilmeleri 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 49. maddesinde belirtilen nedenlerden birinin bulunması halinde mümkündür. İdare mahkemesince verilen karar ve dayandığı gerekçe, hukuk ve usule uygun olup bozulmasını gerektirecek bir sebep de bulunmadığından temyiz isteminin reddi ile anılan kararın onanmasına, temyiz giderlerinin istemde bulunan üzerinde bırakılmasına, bu kararın tebliğ tarihini izleyen 15 (onbeş) gün içerisinde kararın düzeltilmesi yolu açık olmak üzere 28/09/2017 tarihinde oybirliği ile karar verildi.

— • ONÜÇÜNCÜ DAİRE KARARLARI • —

T.C.

DANIŞTAY

Onüçüncü Daire

Esas No : 2015/3343

Karar No : 2016/4642

Anahtar Kelimeler : -Fon'a Devir,
-Yargı Kararları,
-Ticaret Sicilinden Terkin,
-Hukuki ve Fıili İmkânsızlık,
-Maddi Zararın Tazmini

Özeti : ...'ın ortaklık hakları ile yönetim ve denetiminin Fon'a devrine ilişkin Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurulu kararı ile Banka'nın ...'ye devrine ilişkin Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu kararının yargı kararları ile iptal edildiği, ancak, Banka'nın Fon tarafından ...'ye devredilmesinin ardından Ticaret Sicilinden terkin edilmek suretiyle tüzel kişiliğine son verildiği ve tüzel kişiliği sona erdikten sonra verilen yargı kararlarının ise hukuki ve fıili imkânsızlıklar sebebiyle uygulanmadığı anlaşıldığından, hukuka aykırılığı yargı kararları ile sabit olan bahsi geçen idari işlemlerden kaynaklanan maddi zararın hakkaniyete uygun bir şekilde tazmin edilmesi gerektiği hakkında.

Kararın Düzeltmesini İsteyen (Davacı) : ...

Vekilleri : Av. ..., Av. ...

Karşı Taraf (Davalı): Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu

Vekili : Av. ...

İstemin Özeti: Danıştay Onüçüncü Dairesi'nce verilen 17.02.2015 tarih ve E:2014/4611, K:2015/591 sayılı kararın, temyiz aşamasında öne sürülen iddialarla düzeltilmesi istenilmektedir.

Savunmanın Özeti: Karar düzeltme isteminin reddi gerektiği savunulmaktadır.

Danıştay Tetkik Hâkimi Mustafa Burak YETİŞKİN'in
Düşüncesi : Kararın düzeltilmesi isteminin kabulü gerektiği düşünölmektedir.

TÜRK MİLLETİ ADINA

Karar veren Danıştay Onüçüncü Dairesi'nce, Tetkik Hâkiminin açıklamaları dinlendikten ve dosyadaki belgeler incelendikten sonra, davacının karar düzeltme istemi kabul edilerek Dairemizin 17.02.2015 tarih ve E:2014/4611, K:2015/591 sayılı kararı kaldırıldı, temyiz istemi yeniden incelenerek işin gereği göröşöldü:

Dava, ... T.A.Ş.'nin (Banka) hissedarı olan davacı tarafından, 06.12.2000 tarih ve 24252 Mükerrer sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan 4389 sayılı Bankalar Kanunu'nun 14. maddesinin 3 fıkrası uyarınca, Bankanın temettü hariç ortaklık hakları ile yönetim ve denetiminin Tasarruf Mevduatı Sigorta Fon'una devrine ilişkin 06.12.2000 tarih ve 123 sayılı Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurulu (BDDK) kararının Danıştay Onuncu Dairesi'nin 05.11.2004 tarih ve E:2004/8038, K:2004/7170 sayılı kararı, davalı Kurum tarafından yapılan satışa hazırlık işlemlerinin ve buna dayalı olarak Fon tarafından yapılan satış işleminin ise Ankara 10. idare Mahkemesi'nin 21.04.2004 tarih ve E:2003/1260, K:2004/810 sayılı kararı ile iptal edildiği ve anılan kararların temyiz incelemesinden geçerek kesinleştiği belirtilerek, hisse karşılığı bedelin ödenmesi istemiyle yapmış olduğu başvurusunun zımnen reddi üzerine hisse karşılığı 22.513,64-TL'nin el konulma tarihi olan 06.12.2000 tarihinden itibaren hesaplanacak yasal faiziyle birlikte tazminine karar verilmesi istemiyle açılmış; İdare Mahkemesi'nce; Dairemizin 22.11.2011 tarih ve E:2011/2321, K:2011/5209 sayılı bozma kararına uyularak, Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu'nun (BDDK) 06.12.2000 tarih ve 123 sayılı kararı ile Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu'na (Fon) devredilen Banka ile ilgili olarak verilen iptal kararlarına karşın, Banka hakkında el koyma ve devir işlemleri tesis edilmeden önceki hukukî durumun yeniden yaratılamamasının nedeninin, "fiilî ve hukukî imkânsızlık" olduğu anlaşıldığından, iptal kararının hukukî sonuçlarının, 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 12. ve 28. maddeleri çerçevesinde değerlendirilerek, giderim hukuku yönünden davacının bir hakkının bulunup bulunmadığı hususunun irdelenmesi gerektiği, Fon'a devredilmiş ve satışı yapılmış olan bir bankanın, işlem tesisinden önceki sahiplerine iadesi suretiyle, eski hâline getirilmesi ve ihdasını gerektirmesi hâlinde, 4389 sayılı Bankalar Kanunu ve 5411 sayılı Bankacılık Kanunu'nda belirtilen hâkim ortak-kurucu ortakların bu yolda

irade beyanında bulunmasının aranılacağı, olayda ise hâkim ortakların Banka'nın önceki hukukî durumunun tesis edilmesi konusunda istemleri bulunmadığı, hâkim ortak, nitelikli pay sahibi veya bankanın kurucusu durumunda olmayan, ancak Banka'nın hisse senedi sahibi olan şahıslar tarafından, BDDK'nın 06.12.2000 tarih ve 123 sayılı kararının iptali istemi ile bireysel dava açılmadığı, Banka'nın hisse senetlerinin borsa kaydının silinmesi sonucu uğranıldığı öne sürülen zararların tazmini istemiyle açılan davalarda verilen "süre ret" kararlarının da Danıştay Onüçüncü Dairesi'nce "onanarak" kesinleştiği, belirtilen duruma göre hâkim ortak, kurucu ortak ve nitelikli pay sahiplerinin talep ve irade beyanları olmadan Banka'nın yeniden hukukî ve fiilî varlığının sağlanmasının olanaksız olduğu, öte yandan Fon ile ... Bankası arasında hisse devir sözleşmesi imzalandığı, ayrıca, Banka'nın ticaret sicilinden terkin edilerek hukukî varlığının sonlandırıldığı ve yargı yoluna gidilmeyerek kesinleşen anılan işlemlerin, hâlen hukuk dünyasında varlığını sürdürdüğü, davacının talebinin yerine getirilememesinin, sonuç itibarıyla hukukî ve fiilî imkânsızlığa dayalı olduğu ve sahibi olduğunu iddia ettiği Banka hisse senetlerinin mülkiyetini, BDDK'nın kararlarıyla değil, Fon'un 06.12.2000 tarih ve 29 sayılı kararı sonucunda kaybettiği, dolayısıyla, olduğu iddia edilen zararlar BDDK'nın Danıştay Onuncu Dairesi'nin kararlarına konu olan 06.12.2000 tarih ve 123 sayılı kararı ve Danıştay Onuncu Dairesi'nin iptal kararı üzerine verilen 05.12.2005 tarih ve 1523 sayılı kararı arasında bir nedensellik bağı bulunmadığı, banka hisselerinin mülkiyetinin Fon'a intikalinin 4389 sayılı Kanun hükümlerine dayandığı, davacının, sahibi olduğu Banka hisse senetlerinin mülkiyetini kaybetmesinde BDDK'nın herhangi bir işlevinin bulunmadığı, idarenin 2577 sayılı Kanun'un 28. maddesi uyarınca sorumlu tutulabilmesi için, davacının zarara uğramış olmasının yanı sıra, zararın yargı kararını idarenin keyfi şekilde yerine getirmemesinden kaynaklanmasının da gerektiği, oysa dava konusu olayda, uğranıldığı iddia edilen zararın dayanağının, Danıştay Onuncu Dairesi'nin 05.11.2004 tarih ve E:2004/8038, K:2004/7170 sayılı kararının uygulanmaması olmadığı, Danıştay Onuncu Dairesi'nin, Banka'nın temettü hariç ortaklık hakları ile yönetim ve denetiminin Fon'a devredilmesine ilişkin Kurul kararını iptal ettiği, dolayısıyla, iptal kararının uygulanması çerçevesinde hukuken ve fiilen imkân bulunması hâlinde yapılacak olan işlemin, temettü hariç ortaklık hakları ile yönetim ve denetimin iadesi olduğu, iptal kararının uygulanması çerçevesinde BDDK tarafından yapılacak işlemler arasında hisselerin mülkiyetinin iadesinin yer almadığı, kaldı ki, ... Bankası ile Fon arasında hisse devri sözleşmesi imzalanarak fiilî hisse devrinin gerçekleştiği ve

BDDK'nın 11.12.2001 tarih ve 547 sayılı kararı ile Banka'nın ... Bankası ile birleştirilmiş olduğu dikkate alındığında, artık ortada Banka'nın tüzel kişiliğinin bulunmaması nedeniyle hisselerin varlığından da söz edilemeyeceği gerekçesiyle davanın reddine karar verilmiş, bu karar davacı tarafından temyiz edilmiştir.

Dosyanın incelenmesinden; BDDK'nın 06.12.2000 tarih ve 123 sayılı kararı ile, zararı öz kaynaklarını aşan, yükümlülüklerini vadesinde yerine getirmeyen, faaliyetlerine devamı malî sistemin güven ve istikrarını tehlikeye düşüren Banka'nın temettü hariç ortaklık hakları ile yönetim ve denetiminin 4389 sayılı Bankalar Kanunu'nun 14. maddesinin üçüncü fıkrasına dayanılarak Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu'na devredilmesine ve sonrasında, Fon'un 06.12.2000 tarih ve 29 sayılı kararı ile Banka hisse senetlerinin 275.000 milyar TL tutarındaki kısmının Banka'ya aynı tutarda yapılacak ödeme karşılığında devralınmasına ve hisse senetlerinin Banka pay defterine Fon adına kaydedilmesine karar verildiği, Banka'nın 20.09.2001 tarihinde imzalanan hisse satış sözleşmesi ile tüm hak, alacak, borç ve yükümlülükleriyle 14.12.2001 tarihinde tüzel kişiliği sona ermek suretiyle ... Bankası'na devredildiği, kaydının ticaret sicilinden silindiği, devirden önceki ortaklık yapısı itibarıyla Banka'nın %72.55'inin ... Holding A.Ş.'ye, %0,023'ünün ...'na ait bulunduğu, ... T.A.Ş'nin hisselerinin tamamının 3984 sayılı Kanunun 14/5. maddesinin (a) bendinin (ab) alt bendi çerçevesinde Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu tarafından devralındığı, bu devre ilişkin Bankacılık Düzenleme Denetleme Kurumu'nun 06.12.2000 tarih ve 123 sayılı işleminin iptali istemiyle açılan davanın, Danıştay Onuncu Dairesi'nin 03.06.2003 tarih ve E:2002/4599, K:2003/145 sayılı kararı ile reddedildiği, bu kararın, temyiz üzerine Danıştay İdari Dava Daireleri Genel Kurulu'nun 18.12.2003 tarih ve E:2003/782, K:2003/960 sayılı kararı ile bozulduğu ve Danıştay Onuncu Dairesi'nin 05.11.2004 tarih ve E:2004/8038, K:2004/7170 sayılı kararıyla, bozma kararı doğrultusunda Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurulu kararının iptal edildiği, yine ... T.A.Ş hisselerinin ... Bankasına satışına ilişkin 20.09.2001 tarihli işlemin, Ankara 10. İdare Mahkemesi'nin 21.04.2004 tarih ve E.2003/1260, K:2004/810 sayılı kararı ile iptal edildiği, söz konusu kararın Dairemiz 24.01.2006 tarihli ve E:2005/10, K:2006/470 sayılı kararı ile onandığı, bunun üzerine davacının, Danıştay Onuncu Dairesi ile Dairemiz kararlarının infazı cümlesinden olmak üzere, bankaya el konulması tarihinden önceki durumun tüm kurum ve kuruluşlar nezdinde hukuken ve fiilen yeniden oluşturulması ve kendisine hissedarlık haklarının iadesi istemiyle başvuruda bulunduğu, söz konusu başvurunun reddi üzerine de,

iadesi mümkün olamayan bölüm nedeniyle uğradığı zararın tazmini doğrultusunda, 22.513,64-TL tutarındaki zararının, el konulma tarihi olan 06.12.2000 tarihinden itibaren, 3095 sayılı Kanun'un 4. maddesi uyarınca işleyecek faizi ile birlikte tazminine karar verilmesinin talep edildiği anlaşılmaktadır.

Hukuk devleti, bütün işlem ve eylemleri hukuka uygun, her alanda adaletli bir hukuk düzeni kurup bunu geliştirerek sürdürmekle kendini yükümlü sayan, hukuku tüm devlet organlarına egemen kılan, Anayasa'ya aykırı durum ve tutumlardan kaçınan, insan haklarına saygılı, bu hak ve özgürlükleri koruyup güçlendiren, yargı denetimine açık, Anayasa'nın ve temel hukuk ilkelerinin bulunduğu bilincinde olan devlettir. İdarenin, hukuka aykırı eylemlerde bulunması veya işlem tesis etmesi hâlinde, hukuka aykırı işlemi veya eylemi nedeniyle bir hakkın ihlaline sebebiyet verilmiş ise ortaya çıkan hak ihlalinin giderilmesi ve doğan zararın tazmin edilmesi hukuk devleti ilkesinin gereğidir.

Nitekim, Anayasa'nın 2. maddesinde, Türkiye Cumhuriyeti'nin hukuk devleti olduğu, 11. maddesinde; Anayasa hükümlerinin yasama, yürütme ve yargı organlarını, idare makamlarını ve diğer kuruluş ve kişileri bağlayan temel hukuk kuralları olduğu belirtilerek, Anayasa'nın bağlayıcılığı ve üstünlüğü vurgulandıktan sonra 125. maddesinde idarenin her türlü eylem ve işlemlerine karşı yargı yolunun açık olduğu ve idarenin kendi eylem ve işlemlerinden doğan zararı ödemekle yükümlü olduğu, 138. maddesinde ise, yasama ve yürütme organları ile idarenin, mahkeme kararlarına uymak zorunda olduğu ve bu organların ve idarenin, mahkeme kararlarını hiçbir suretle değiştiremeyeceği ve bunların yerine getirilmesini geciktiremeyeceği kurala bağlanmıştır.

Anayasada yer alan mevcut düzenlemeler ve bahsi geçen hukukun evrensel ilke ve esaslarının yanı sıra, 2577 sayılı İdarî Yargılama Usulü Kanunu'nun 2. maddesinin 1. fıkrasının (b) bendinde, idarî işlem ve eylemlerden dolayı kişisel hakları doğrudan muhtel olanlar tarafından tam yargı davası açılabilmesi belirtilmiş, 12. maddesinde, ilgililerin haklarını ihlâl eden bir idarî işlem dolayısıyla doğrudan doğruya tam yargı davası veya iptal ve tam yargı davalarını birlikte açabilecekleri gibi, ilk önce iptal davası açarak bu davanın karara bağlanması üzerine, bu husustaki kararın veya kanun yollarına başvurulması hâlinde verilecek kararın tebliği veya bir işlemin icrası sebebiyle doğan zararlardan dolayı icra tarihinden itibaren dava süresi içinde tam yargı davası açabilmelerine imkan tanınmış; 28. maddesinin 3. fıkrasında ise, Danıştay, bölge idare mahkemeleri, idare ve vergi mahkemeleri kararlarına göre işlem tesis edilmeyen veya eylemde

bulunulmayan hallerde idare aleyhine Danıştay ve ilgili idari mahkemede maddi ve manevi tazminat davası açılabilceği düzenlenmiştir.

İdarenin yargı kararlarının gereği olarak idari işlem tesis etmesine ya da eylemde bulunmasına mani olan hukukî bir engelin bulunması durumunda hukukî imkânsızlığın; yerine getirilmesi gereken bir idari yargı kararının gereklerine göre tesis edilmesi gereken işlemin konusunun kalmaması ya da eylemde bulunmaya maddi bir engelin çıkmış olması durumunda ise fiili imkânsızlığın mevcut olduğu kabul edilebilir. Fakat her halükarda kendi işlemleri veya eylemleri nedeniyle bir zarara sebebiyet veren idarenin, oluşan zararı ödemekle yükümlü olduğu gerçeği değişmemektedir.

İdarenin eylem veya işlemleri dolayısıyla ortaya çıkan zararlara ilişkin sorumluluğunun tespiti açısından, sorumluluğun türünün belirlenmesi önem taşımaktadır. Hukuki ve fiili imkânsızlık nedeniyle yargı kararının uygulanamaması durumunda, kişilerin gördüğü zararda, idarenin ya da kamu görevlisinin kusuru olmasa da idarenin sorumlu tutulmasını ifade eden kusursuz sorumluluğu çerçevesinde tazmin yükümlülüğünün doğduğu anlaşılmaktadır. Bu sorumluluk türünde idarenin davranışı ile uğranılan zarar arasında nedensellik bağının kanıtlanması yeterli olup, idarenin davranışının kusurlu olması aranmamaktadır.

Olayda, ...'ın ortaklık hakları ile yönetim ve denetiminin Fon'a devrine ilişkin Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurulu kararı ile Banka'nın ...'ye devrine ilişkin Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu kararının yargı kararları ile iptal edildiği, ancak, Banka'nın Fon tarafından ...'ye devredilmesinin ardından Ticaret Sicilinden terkin edilmek suretiyle tüzel kişiliğine son verildiği ve tüzel kişiliğine son verildikten sonra ortaya çıkan yargı kararlarının ise hukuki ve fiili imkânsızlıklar sebebiyle uygulanamadığı anlaşıldığından; hukuka aykırılığı yargı kararları ile sabit olan bahsi geçen idari işlemlerden kaynaklanan zararın hakkaniyete uygun bir şekilde tazmin edilmesi gerekmektedir.

Bu durumda, öncelikle; bir adet ... hissesinin değerinin, BDDK tarafından Banka'nın ortaklık hakları ile yönetim ve denetimine el konulduğu tarihten bir gün öncesi olan 05.12.2000 tarihinin mesai saati bitimindeki değerinin ... tarafından 22.02.2008 tarihli 0807 sayılı ara karar cevabıyla 0,076.-TL olduğunun bildirilmesine rağmen, İMKB tarafından; bir adet hissenin eski para cinsinden 756-TRL olduğunun bildirildiği ve yeni para cinsinden bu değer 0,00076.-TL'ye tekabül ettiği görüldüğünden, bu hususun açıklığa kavuşturularak, davacının ... hissedarı olup olmadığı ve davacıya ait hisse miktarları tespit edilmek suretiyle bir adet hissenin 05.12.2000 tarihindeki değeri gözetilmek suretiyle tazminata hükmedilmesi

Onüçüncü Daire

gerekirken; davanın reddine ilişkin Mahkeme kararında hukukî isabet bulunmamaktadır.

Açıklanan nedenlerle, temyiz isteminin kabulü ile 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 49. maddesi uyarınca Ankara 9. İdare Mahkemesi'nin 10.07.2014 tarih ve E:2014/892, K:2014/626 sayılı kararının bozulmasına, yeniden bir karar verilmek üzere dosyanın anılan Mahkeme'ye gönderilmesine, 30.12.2016 tarihinde oyçokluğuyla karar verildi.

KARŞI OY

2577 sayılı Kanun'un 54. maddesinde yazılı sebeplerden hiçbirini bulunmadığından, karar düzeltme isteminin reddi gerektiği oyuyla karara katılmıyorum.

T.C.

DANIŞTAY

Onüçüncü Daire

Esas No : 2016/2667

Karar No : 2017/1137

Anahtar Kelimeler : -İki İhale Bedeli Farkı,
-6183 Sayılı Kanun,
-Takip ve Tahsil,
-Özel Hukuk

Özeti : Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu tarafından, asıl borçludan olan alacağın tahsili amacıyla gerçekleştirilen varlık satışı ihalesi neticesinde ilk ihale bedelini ödemeyen şirketin kanuni temsilcisi olan davacı hakkında, iki ihale bedeli farkının tahsili amacıyla dava konusu Fon Kurulu kararı alınmış ise de, 5411 sayılı Kanun'da iki ihale bedeli arasındaki farkın takibi açısından Fon'a verilen herhangi bir özel yetki bulunmadığından, anılan varlık satışı ihalesinden kaynaklı alacakların ancak özel hukuk hükümlerine göre tespit ve tahsili mümkün olup, 6183 sayılı Kanun kapsamında takip ve tahsiline imkân bulunmadığı hakkında.

Kararın Düzeltmesini İsteyen (Davacı) : ...

Vekili : Av. ...

Karşı Taraf (Davalı) : Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu (Fon)

Vekili : Av. ...

İstemin Özeti: Danıştay Onüçüncü Dairesi'nce verilen 10.03.2016 tarih ve E:2015/4987, K:2016/654 sayılı kararın, temyiz aşamasında öne sürülen iddialarla düzeltilmesi istenilmektedir.

Savunmanın Özeti : Karar düzeltme isteminin reddi gerektiği savunulmaktadır.

Danıştay Tetkik Hâkimi Mustafa Burak YETİŞKİN'in Düşüncesi : Kararın düzeltilmesi isteminin kabulü gerektiği düşünülmektedir.

TÜRK MİLLETİ ADINA

Karar veren Danıştay Onüçüncü Dairesi'nce, Tetkik Hâkiminin açıklamaları dinlendikten ve dosyadaki belgeler incelendikten sonra, davacının karar düzeltme istemi kabul edilerek Dairemizin 10.03.2016 tarih ve E:2015/4987, K:2016/654 sayılı kararı kaldırdı, temyiz istemi yeniden incelenerek işin gereği görüldü:

Dava; ... Radyo Ticarî ve İktisadî Bütünlüğü'nün ... Radyo Yayıncılık San. ve Tic. A.Ş. tarafından ödenmeyen ihale bedeli ile, yeniden satışa sunulması neticesinde elde edilen ikinci ihale bedeli arasındaki farkın davacıdan 6183 sayılı Kanun'un Mükerrer 35. maddesi uyarınca tahsil edilmesine ilişkin Fon Kurulu'nun 07.11.2013 tarih ve 2013/284 sayılı kararının iptali istemiyle açılmış; İdare Mahkemesi'nce; 09.07.2009 tarih ve 2009/202 sayılı Fon Kurulu kararı ile oluşturulan ... Radyo Ticarî ve İktisadî Bütünlüğü'nün satışına esas olmak üzere muhammen bedelinin 17.03.2011 tarih ve 2011/92 sayılı Fon Kurulu kararı ile 11.000.000-USD olarak belirlenmesine karar verilerek ihaleyi kazananın satın alacağı "... Radyo" markasının bedelinin 1.190.000-USD olarak tespit edildiği, 18.04.2011 ve 22.04.2011 tarihlerinde yapılan açık artırma ve pazarlık ihaleleri sonucunda en yüksek teklifi veren ... Radyo Yayıncılık San. ve Tic. A.Ş.'ye 10.300.000-USD üzerinden ihale edildiği, Rekabet Kurumu ile Radyo ve Televizyon Üst Kurulu nezdindeki işlemlerin tamamlanmasının akabinde 26.07.2012 tarih ve 2012/211 sayılı Fon Kurulu kararı ile ... Radyo Ticarî ve İktisadî Bütünlüğü'nün ... Radyo Yayıncılık San. ve Tic. A.Ş.'ye ihale edilmesinin onaylandığı ve ihale bedelinin 30 gün içinde ödenmesi ve devir ve teslim anlaşmasının imzalanması için Kuruma başvurulması gerektiğinin bildirildiği, ... Radyo Ticarî ve İktisadî Bütünlüğü ihale bedelinin verilen süre içerisinde ödenmemesi üzerine 06.09.2012 tarih ve 2012/238 sayılı Fon Kurulu kararı ile ... Radyo Yayıncılık San. ve Tic. A.Ş.'ye verilen ihale iptal edilerek ihaleye katılmak için verilen 1.100.000-USD'nin Fon'a irat olarak kaydedildiği ve

Onüçüncü Daire

10.200.000-USD bedelle ikinci en yüksek teklif veren ... Radyo TV Yay. Yap. San. Tic. A.Ş.'ye teklif edildiği, ancak teklifin kabul edilmediği, bunun üzerine ... Radyo Ticarî ve İktisadî Bütünlüğü'nün Fon Kurulu'nun 04.04.2013 tarih ve 2013/94 sayılı kararı ile 9.000.000-USD muhammen bedelle yeniden satışa çıkarıldığı, ihalenin 30.04.2013 ve 03.05.2013 tarihlerinde gerçekleştirildiği ve 8.110.000-USD bedelle ... Televizyon Yayıncılığı A.Ş.'ye ihale edildiği, Rekabet Kurumu ile Radyo ve Televizyon Üst Kurulu nezdindeki işlemlerin tamamlanması akabinde Fon Kurulu'nun 26.09.2013 tarih ve 2013/257 sayılı kararı ile ihalenin onaylandığı ve ihale bedelinin 07.10.2013 tarihinde tahsil edildiği, ... Radyo Ticarî ve İktisadî Bütünlüğü kendisine ihale edilen ilk alıcı ... Radyo Yayıncılık San. ve Tic. A.Ş.'nin ihale bedelini ödememesi nedeniyle ihalenin iptali ve bütünlüğün yeniden satılması sonucunda iki ihale bedeli arasında fark olduğu ve oluşan bu farkın ilgili mevzuat ve İhale Şartnamesi gereğince ilk ihale alıcısı ... Radyo Yayıncılık San. ve Tic. A.Ş. ile 6183 sayılı Kanun kapsamında, davacının da içinde bulunduğu kanunî temsilcilerden tahsil edilmesine ilişkin Fon Kurulu'nun 07.11.2013 tarih ve 2013/284 sayılı kararının alındığı, bu karar kapsamında davacının banka hesabına ihtiyati haciz uygulanması üzerine Fon Kurulu'nun 07.11.2013 tarih ve 2013/284 sayılı kararının iptali istemiyle bakılan davanın açıldığı; 5411 sayılı Bankacılık Kanunu'nun 134. maddesinin beşinci fıkrası çerçevesinde oluşturulan ticarî ve iktisadî bütünlüğün satışına ilişkin usul ve esasları belirlemek amacıyla çıkarılan Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu Tarafından Ticari ve İktisadî Bütünlük Oluşturan Mahcuzların Satışına İlişkin Yönetmeliğin 24. maddesinde, ihalenin iptaline ilişkin hükümlere yer verildiği, buna göre ihale alıcısının, satış şartnamesinde belirlenen şekil, süre ve şartlara uygun olarak ihale bedelini ödememesi veya ihale alıcısının mevzuat veya satış şartnamesinde düzenlenen yükümlülüklerini yerine getirmemesi hâlinde ihalenin iptal edileceği, yeniden satışa çıkarılması ve ihale edilmesi hâlinde ilk ihale bedeli ile arasında fark oluştuğunda aradaki farkın ilk ihale alıcısından tahsil edileceğinin düzenlendiği; uyuşmazlıkta, davacının ... Radyo Yayıncılık San. ve Tic. A.Ş.'de 14.02.2011-01.11.2012 tarihleri arasında, ihale bedelinin ödenmediği dönemde, yönetim kurulu üyesi olarak görev yaptığı, dava konusu Fon Kurulu kararı ile asıl borçlu ... Radyo Yayıncılık San. ve Tic. A.Ş. hakkında 6183 sayılı Kanun uyarınca takip başlatıldığı, 21.11.2013 tarih ve 9319 sayılı ödemeye çağrı mektubu ile 19.02.2014 tarih ve 1682 sayılı ödeme emrinin gönderildiği, ancak borcun asıl borçlu şirket tarafından ödenmemesi ve yapılan mal varlığı araştırması sonucunda da alacağın tahsilinin mümkün olmaması üzerine dava konusu Fon Kurulu kararına istinaden davacı

hakkında 6183 sayılı Kanun kapsamında takip başlatıldığı, bu durumda, davacının kanunî temsilcisi olarak görev yaptığı şirketin mal varlığı ile söz konusu borcun tahsil edilme olanağının bulunmadığı, bu doğrultuda alacağın tahsili için kanunî temsilcilere gidilmesinin hukuka uygun olduğu, mevcut olan kamu zararının giderilmesi amacıyla, kamu yararı güdülererek anılan borçtan davacının sorumlu tutulmasına ilişkin olarak alınan dava konusu Fon Kurulu kararında hukuka aykırılık bulunmadığı gerekçesiyle davanın reddine karar verilmiş, bu karar davacı tarafından temyiz edilmiştir.

5411 sayılı Yasanın Geçici 11. maddesinde, "Bu Kanunun yayımı tarihinden önce, 26.12.2003 tarihine kadar temettü hariç ortaklık hakları ile yönetim ve denetimi Fona intikal eden ve/veya bankacılık işlemleri yapma ve mevduat kabul etme izin ve yetkileri ilişkili Bakan, Bakanlar Kurulu veya Kurul tarafından kaldırılarak tasfiyeleri Fon eliyle yürütülen veya Fon tarafından tasfiye işlemleri başlatılan bankalar hakkında başlatılan işlemler sonuçlanıncaya ve her türlü Fon alacakları tahsil edilinceye kadar bu Kanunla yürürlükten kaldırılan 4389 sayılı Kanununun 14, 15, 15/a, 16, 17, 17/a ve 18 inci maddeleri, Ek 1, 2, 3, 4, 5 ve 6'ncı maddeleri ile Geçici 4'üncü maddesi hükümlerinin uygulanmasına devam edilir." hükmü yer almaktadır.

4389 sayılı Bankalar Kanunu'nun 15/3. maddesinde: "Fon, her türlü vergi, resim ve harçtan muaftır. 14. maddesinin (6) numaralı fıkrasının (b) bendi ile verilen yetkiler saklı kalmak kaydıyla, Fon kaynakları ile her türlü alacaklarının ve hisseleri kısmen veya tamamen Fon'a intikal eden bankaların; yönetim ve denetimini doğrudan ya da dolaylı olarak tek başına veya birlikte elinde bulunduran ortaklarından, bu ortakların yönetim ve denetimini doğrudan ya da dolaylı olarak tek başına veya başkalarıyla birlikte elinde bulundurdukları şirketlerden ve iştiraklerinden, yönetim ve denetim kurulu üyeleri, genel müdür ve yardımcıları, kredi komitesi başkan ve üyeleri ile imzaları bankayı ilzam eden memurları ve bunların eş ve çocuklarından olan alacakları ile hisseleri Fon'a intikal eden diğer bankaların bunlardan olan alacaklarından Fon tarafından devralınanlar ile (7) numaralı fıkranın (b) bendinde belirtilen kişilere ait olup Fon tarafından devralınan alacakların takip ve tahsilinde 6183 sayılı Kanun hükümleri uygulanır. Fon devraldığı alacağın takibine, alacağın devralındığı gün itibarıyla banka defter, kayıt ve belgelerine göre anapara, her türlü faiz, komisyon ve sair giderlerin toplamından oluşan birikmiş alacak tutarı üzerinden başlar. Bu alacaklar, Fon tarafından devralındığı tarihten itibaren amme alacağı niteliğini kazanır ve birikmiş alacak tutarına, 6183 sayılı Kanun'un 51. maddesinde belirtilen oranda gecikme zammı uygulanır. Ancak Fon, her türlü alacakları ve devraldığı alacaklarla ilgili olarak borçlu aleyhine 2004 sayılı İcra ve İflâs

Kanunu hükümlerine göre başlatılmış bulunan takipler ile alacağın tahsiline yönelik davalara kaldığı yerden devam edilebileceği gibi, takibi devam ettirmekten ve/veya davanın takibinden sarfinazar ederek devraldığı alacağın kaldığı yerden 6183 sayılı Kanun hükümlerine göre takip ve tahsiline de karar verilebilir." hükmü, anılan maddenin 7. fıkrasının (b) bendinde ise; "Fon alacaklarından; yönetim ve denetimi Fona geçen ve/veya bankacılık yapma ve mevduat kabul etme izin ve yetkileri ilgili Bakan, Bakanlar Kurulu veya Kurul tarafından kaldırılan bankalar ile tasfiyeye tabi tutulan veya tasfiye işlemi başlatılan bankaların kaynağını kullanmış olmasından dolayı Fona borçlu olması kaydıyla Fona intikal eden bir bankadan ilk kredinin ve/veya banka kaynağının kullanılmasından sonra, bu bendin birinci cümlesinde belirtilen gerçek ve tüzel kişilerin, edindikleri ve/veya bu suretle üçüncü kişilere edindirdikleri para, her türlü mal, hak ve alacaklarının banka kaynağı kullanılmak suretiyle edinildiği ve/veya edindirildiği kabul edilir ve bu gerçek kişiler ile tüzel kişiler tarafından edinilen para, her türlü mal, hak ve alacaklar hakkında bu fıkra hükümlerini uygulamaya Fon yetkilidir." hükmü yer almaktadır.

Öte yandan, 5411 sayılı Bankacılık Kanunu'nun 132. maddesinde; Fon'un bu Kanun'un 130. maddesinde sayılan gelirleri ile 108. ve 135. maddesindeki alacaklarının takip ve tahsilinde 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun Hükümlerinin uygulanacağı kurala bağlanmıştır. Kanun'un 108. maddesi ile; faaliyet izni kaldırılan veya Fon'a devredilen bankaların hâkim ortakları ve yöneticilerinin, bu Kanun'un şahsi sorumluluğa ilişkin hükümleri saklı kalmak kaydıyla, kullandıkları kaynakları ve bu suretle uğranılan zararları iade ve tazmin etmekle mükellef oldukları kurala bağlanmış; 130. maddesinde Fon'un gelirleri sayılmış; 135. maddesinde de, banka tarafından yetkili mercilere beyan edilen sigortaya tabi mevduat ve katılım fonu tutarı ile Fon tarafından tespit edilen mevduat ve katılım fonu tutarı arasında bir fark bulunması hâlinde bu fark nispetinde, bankanın yönetim kurulu ve kredi komitesi başkan ve üyeleri ile genel müdürlerin, genel müdür yardımcılarının, imzası ile bankaya ilzam eden memurların ve şube müdürlerinin yönetim ve denetimini doğrudan veya dolaylı olarak tek başına veya birlikte elinde bulunduran ortaklarının kendilerine eşlerine ve çocuklarına ait, mevduat hesabı, çeşitli hak ve alacakların taşınır ve taşınmaz mallarının imtiyaz haklarının (vs.) zaptına, bunlar üzerindeki tasarruf yetkisinin kaldırılmasına ya da bunlara tedbir koymaya Fon'un talebi üzerine sulh ceza hâkimince veya mahkemece karar verileceği, bu hükmün yukarıda sayılan kişiler adına hareket edenler veya onlar hesabına kendi adına para, mal veya hak edinen kişiler hakkında da

uygulanabileceği hükmüne yer verilmiş; diğer taraftan, 6183 sayılı Kanun'un 1. maddesinde, hangi amme alacaklarının idarî yoldan cebren tahsil edilebileceği belirtilmiştir.

Dosyanın incelenmesinden, 19.07.2007 tarih ve 2007/331 sayılı Fon Kurulu kararıyla ... Radyo Ticarî İktisadi Bütünlüğü'nün oluşturulduğu, ... Bankası A.Ş. tarafından hazırlanan 01.08.2007 tarihli değerlendirme raporuyla söz konusu ticarî ve iktisadî bütünlüğün değerinin 9.805.000-USD olarak belirlendiği, bu değerlendirme raporu esas alınarak Fon Kurulunun 29.07.2007 tarih ve 2007/446 sayılı kararı ile ... Radyo Ticarî İktisadi Bütünlüğü'nün muhammen bedelinin 15.000.000-USD olarak belirlenmesine ve satış şartnamesinin onaylanmasına karar verildiği, ancak 27.05.2008 tarihli ihaleye teklif veren olmadığından satışın gerçekleşmediği, sonrasında yine ... Bankası A.Ş. tarafından hazırlanan 30.06.2009 tarihli değerlendirme raporuyla söz konusu ticarî ve iktisadî bütünlüğün değerinin bu defa 10.990.000-USD olarak belirlendiği ve bu değerlendirme raporu baz alınarak muhammen bedel belirlenmesine ve satış şartnamelerinin onaylanmasına yönelik Fon Kurulu kararlarının alındığı; bu kapsamda, Fon Kurulu'nun 17.03.2011 tarih ve 2011/92 sayılı kararı ile; ... Radyo Ticarî ve İktisadi Bütünlüğü'nün, dördüncü kez satışa çıkarılmasına ilişkin satış işlemi ile ihale şartnamesinin onaylanmasına ve muhammen bedelin 11.000.000-USD, "... Radyo" marka bedelinin 1.190.000-USD olarak belirlenmesine karar verildiği ve 22.04.2011 tarihinde gerçekleştirilen pazarlık aşamasında söz konusu ticarî ve iktisadî bütünlüğün ... Radyo Yayıncılık San. ve Tic. A.Ş.'ye 10.300.000-USD bedelle ihale edildiği, 26.07.2012 tarih ve 2012/211 sayılı Fon Kurulu kararıyla ihalenin onaylandığı ve ihale bedelini 30 gün içinde yatırması için ... Radyo Yayıncılık San. ve Tic. A.Ş.'ye süre verildiği, ancak verilen süreye rağmen ihale bedelinin anılan şirketçe ödenmediği, davacının ihale bedelinin ödenmesi gerektiği tarihte anılan şirketin kanuni temsilcisi olduğu, ihale bedelinin ödenmemesi üzerine 06.09.2012 ve 2012/238 sayılı Fon Kurulu kararıyla ihalenin iptal edilmesine, 1.100.000-USD teminat mektubunun irat kaydına ve Ticarî ve İktisadî Bütünlüğün 10.200.000-USD bedelle ikinci en yüksek teklifi veren ... Radyo Tv Yay. San. Tic. A.Ş.'ye teklif edilmesine karar verildiği, teklifin bu şirketçe kabul edilmemesi üzerine de satışın bu aşamada gerçekleşmediği; 04.04.2013 tarih ve 2013/94 sayılı Fon Kurulu kararı ile, 30.06.2009 tarihli değerlendirme raporu baz alınarak, ... Radyo Ticarî İktisadi Bütünlüğü'nün yedinci kez satışa çıkarılmasına ilişkin satış işlemi ile, muhammen bedelinin 9.000.000-USD ve marka değerinin de 1.190.000-USD olarak belirlenmesine ve ihale şartnamesinin onaylanmasına karar verildiği, 03.05.2013 tarihinde yapılan pazarlık aşamasında ... Televizyon Yayıncılığı

A.Ş. tarafından 7.810.000-USD teklif sunulduğu, ancak şirket tarafından pazarlık aşamasından sonra yazılı başvuru ile teklifin son olarak 300.000-USD daha yükseltilerek 8.110.000-USD'ye yükseltildiği ve bu bedel üzerinden ihalenin gerçekleştiği, ... Radyo Ticari ve İktisadi Bütünlüğü'nün ... Radyo Yayıncılık San. ve Tic. A.Ş. tarafından ödenmeyen 10.300.000-USD ihale bedeli ile yeniden satışa sunulması neticesinde elde edilen ikinci ihale bedeli olan 8.110.000-USD arasındaki fark olan 2.190.000-USD'nin satış şartnamesi uyarınca hesap edilen faiziyle birlikte ... Radyo Yayıncılık San. ve Tic. A.Ş. ve bu şirketin, aralarında davacının da bulunduğu kanunî temsilcilerinden tahsil edilmesine yönelik dava konusu Fon Kurulu kararının alındığı anlaşılmaktadır.

Olayda, 5411 sayılı Kanun'un Geçici 11. maddesi kapsamında 4389 sayılı Kanun hükümlerinin uygulanıp uygulanmayacağına tespiti bir ön sorun teşkil etmektedir. Asıl Fon borçlusunun Fon'a olan borcunun tahsili amacıyla gerçekleştirilen, ticari ve iktisadi bütünlük kurulmak suretiyle yapılan varlık satışı ihalesi neticesindeki iki ihale bedeli arası farktan kaynaklanan alacağın; anılan maddede yer alan, temettü hariç ortaklık hakları ile yönetim ve denetimi Fona intikal eden ve/veya bankacılık işlemleri yapma ve mevduat kabul etme izin ve yetkileri ilişkili Bakan, Bakanlar Kurulu veya Kurul tarafından kaldırılarak tasfiyeleri Fon eliyle yürütülen veya Fon tarafından tasfiye işlemleri başlatılan bankalar hakkında başlatılan işlemlerden olmadığı, Fon tarafından haczedilen varlıkların ticari ve iktisadi bütünlük oluşturularak üçüncü kişiler nezdinde ve aynı Kanun'un 134. maddesinin 5. fıkrası dayanak alınmak suretiyle düzenlenen "Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu Tarafından Ticari ve İktisadi Bütünlük Oluşturan Mahcuzların Satışına İlişkin Yönetmelik" hükümlerine göre gerçekleştirilen bir ihaleden kaynaklandığı anlaşılmaktadır. Bu duruma göre, somut olayda 4389 sayılı Kanun hükümlerinin uygulanamayacağı açık olup, 5411 ve 6183 sayılı Kanunlar ile anılan yönetmelik hükümlerinin birlikte değerlendirilmesi gerekmektedir.

Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu Tarafından Ticari ve İktisadi Bütünlük Oluşturan Mahcuzların Satışına İlişkin Yönetmelik'in 24. maddesinde, ihale alıcısının, satış şartnamesinde belirlenen şekil, süre ve şartlara uygun olarak ihale bedelini ödememesi durumunda iki ihale bedeli arasındaki farkın, ilk ihale tarihinden farkın tahsiline kadar geçen süre için satış şartnamesinde belirlenecek oranda faiz ile diğer zararların ilk ihale alıcısından tahsil edileceği düzenlenmektedir. Anılan yönetmelikte iki ihale bedeli arasındaki farktan oluşan alacağın ne şekilde tahsil edileceğine ilişkin bir hüküm bulunmayıp, aynı yönetmeliğin "Hüküm Bulunmayan Hâller" başlıklı 29. maddesinde, bu Yönetmelikte hüküm bulunmayan hallerde, 6183

sayılı Kanun hükümlerinin uygulanacağı düzenlenmiştir. Bu noktada, anılan Yönetmelik'te yer alan bu hükmün, bakılan davaya konu olan alacağın tahsili açısından uygulanıp uygulanmayacağı hususunun açıklığa kavuşturulması gerekmektedir.

Bir hiyerarşik normlar sistemi olan hukuk düzeninde alt düzeydeki normların, yürürlüklerini üst düzeydeki normlardan aldığı kuşkusuzdur. Normlar hiyerarşisinin en üstünde evrensel hukuk ilkeleri ve Anayasa bulunmakta ve daha sonra gelen kanunlar yürürlüğünü Anayasa'dan, tüzükler yürürlüğünü kanunlardan, yönetmelikler ise yürürlüğünü kanun ve tüzüklerden almaktadır. Dolayısıyla; bir normun, kendisinden daha üst konumda bulunan ve dayanağını oluşturan bir norma aykırı veya bunu değiştirici nitelikte bir hüküm getirmesi mümkün değildir. Belirtilen hiyerarşinin, yönetmelikler bakımından bir ifadesi niteliğini taşıyan Anayasa'nın 124. maddesinde de; Başbakanlık, bakanlıklar ve kamu tüzel kişilerinin, kendi görev alanlarını ilgilendiren kanunların ve tüzüklerin uygulanmasını sağlamak ve bunlara aykırı olmamak şartıyla yönetmelik çıkarabilecekleri kuralına yer verilmiştir. Kanunlar, tüzükler ve Yönetmelikler açısından yukarıda belirtilen bu durum, daha alt düzeyde yer alan diğer hukuksal metinler ve idari işlemler açısından da geçerlidir.

Diğer taraftan, 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 7. maddesinin 4. fıkrasında, "...Düzenleyici işlemin iptal edilmemiş olması bu düzenlemeye dayalı işlemin iptaline engel olmaz." kuralı ile, idari yargı mercilerine, bireysel işlemlerin yargısal denetiminde, bu işlemlerin dayanağı ikincil nitelikteki düzenleyici işlemleri ihmâl etme yetkisi tanınmıştır.

Yukarıda belirtilen Kanun hükümleri ile Fon'a verilmiş yetkiler arasında, asıl borçlu şirketin alacağının tahsili amacıyla gerçekleştirilen ticari ve iktisadi bütünlük kurulmak suretiyle yapılan varlık satışı ihalesine ilişkin olarak iki ihale bedeli arası farktan kaynaklanan alacağın 6183 sayılı Kanun kapsamında takip ve tahsilatına ilişkin olarak tanınan herhangi bir yetki bulunmamaktadır. Fon tarafından, ancak 4389 ve 5411 sayılı Kanunlar ile yetki verilen alacaklarla sınırlı olarak ve yine bu Kanunlarda yapılan atıf nedeniyle 6183 sayılı Kanun kapsamında takip ve tahsilat yapılabilir. Dolayısıyla bu Kanunlar ile yetki verilmeyen alacaklar için Fon tarafından, 6183 sayılı Kanun kapsamında takip ve tahsilat yapılması mümkün olmadığı gibi, Fon'un gerek 4389 ve gerekse de 5411 sayılı Kanun'dan kaynaklanan yetki ve görevlerinin, bu Kanunların amacına uygun olarak tasarruf sahiplerinin hak ve menfaatlerine zarar veren, mali piyasalarda güven ve istikrarı ve kredi sisteminin etkin bir şekilde çalışmasını engelleyici faaliyette bulunan bankaların, hâkim ortak ve yöneticileri ile bu bankalarla doğrudan

veya dolaylı olarak ilişkisi bulunan şirketlerin yol açtığı kamu zararlarının önlenmesi veya giderilmesiyle sınırlı olduğunun ve bu noktada Fon gelirlerinin de 4389 ve 5411 sayılı Kanun kapsamında ortaya çıkan ve Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası nezdindeki hesaplarda değerlendirilen Fon mevcudu ve kaynaklarından oluştuğu kuşkusuzdur. Bir başka deyişle, Fon tarafından ancak 4389 ve 5411 sayılı Kanunlarda 6183 sayılı Kanun kapsamında takip edilebileceği açıkça belirtilen alacakların takip ve tahsilinde 6183 sayılı Kanun hükümleri uygulanabilecektir.

Uyuşmazlıkta, davalı idare tarafından, asıl borçludan olan alacağın tahsili amacıyla gerçekleştirilen varlık satışı ihalesi neticesinde ihale bedelini ödemeyen şirketin kanuni temsilcisi olan davacı hakkında, dava konusu Fon Kurulu kararı alınmış ise de, 5411 sayılı Kanunda iki ihale bedeli arasındaki farkın takibi açısından, Fon'a verilen herhangi bir özel yetki bulunmadığından, bu aşamadan sonra anılan varlık satışı ihalesinden kaynaklı alacakların ancak özel hukuk hükümlerine göre tespit ve tahsili mümkün olup, 6183 sayılı Kanun kapsamında takip ve tahsili imkânı bulunmamaktadır.

Bu durumda; asıl borçludan olan alacağın tahsili amacıyla gerçekleştirilen varlık satışı ihalesi neticesinde ihale bedelini ödemeyen şirketin kanuni temsilcisi olan davacı hakkında iki ihale bedeli farkının tahsili amacıyla tesis edilen dava konusu işlemde ve davanın reddi yönündeki Mahkeme kararında hukuka uygunluk bulunmamaktadır.

Açıklanan nedenlerle, temyiz isteminin kabulü ile 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 49. maddesi uyarınca İstanbul 5. İdare Mahkemesi'nin 26.05.2015 tarih ve E:2014/558, K:2015/1204 sayılı kararının bozulmasına, yeniden bir karar verilmek üzere dosyanın anılan Mahkeme'ye gönderilmesine, 24.04.2017 tarihinde oyçokluğuyla karar verildi.

KARŞI OY

Danıştay dava daireleri ile İdari ve Vergi Dava Daireleri Kurullarının temyiz üzerine verilen kararları hakkında ancak 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 54. maddesinde yazılı nedenlerle kararın düzeltilmesi istenebilir. Kararın düzeltilmesi dilekçesinde öne sürülen hususlar ise adı geçen Kanun maddesinde yazılı nedenlerden hiçbirisine uymamaktadır.

Bu nedenle, kararın düzeltilmesi isteminin reddi gerektiği görüşüyle çoğunluk kararına katılmıyoruz.

T.C.
DANIŞTAY
Onüçüncü Daire

Esas No:2016/2706

Karar No:2017/1653

Anahtar Kelimeler : -Düzenleyici İşlem,
-Yargı Kararı,
-10^üncü Madde kapsamında İdareye Başvuru
-Usulî Eşitlik,
-Zamanaşımı

Özeti :1- Radyo ve Televizyon Üst Kurulu tarafından gelirlerin tahsili amacıyla genel Kanun niteliği taşıyan Borçlar Kanunu uyarınca yetkili mahkemelerde dava açılabilirdiği ve İcra İflas Kanunu uyarınca icra takibi yapılabildiği gözetilerek, taraflar arasında usulî eşitliğin sağlanmasını teminen, Üst Kurul tarafından haksız yere tahsil edildiği yargı kararıyla ortaya çıkan ücretlerin iadesi ve iadenin kapsamına ilişkin uyuşmazlığın çözümünde aynı hükümlerin kıyasen uygulanması gerektiği sonucuna ulaşıldığı,
2- Düzenleyici işlemin yargı kararıyla iptal edilmesi dolayısıyla, düzenleyici işleme karşı dava açmamış olan, fakat iptal kararından yararlanmak üzere daha sonra 2577 sayılı Kanun'un 10. maddesi kapsamında idareye başvuran kişilere, başvuru tarihinden geriye doğru 10 yıllık dönemdeki parasal haklarının iade edilmesi gerektiği, 10 yıldan daha önceki döneme isabet eden ödemelerin davacıya iadesinin zamanaşımı nedeniyle mümkün olmadığı hakkında.

Temyiz İsteminde Bulunan (Davalı) : Radyo ve Televizyon Üst Kurulu

Vekili : Av. ...

Karşı Taraf (Davacı) : ... Radyo TV A.Ş.

Vekilleri : Av. ..., Av. ...

İstemin Özeti: Ankara 8. İdare Mahkemesi'nin 05.05.2016 tarih ve E:2015/1242, K:2016/1420 sayılı kararının; düzenleyici işlemin iptalinin, bu düzenleyici işleme dayanılarak daha önce tesis edilen birel işlemlerin geçerliğini etkilemediği, ilgili yönetmeliğin iptalinden sonra dava açma süresi

içinde geriye dönük olarak hak kayıplarını talep etme imkânı söz konusuysen davanın yaklaşık 8 yıl sonra açıldığı, İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 10. ve 11. maddeleri uyarınca yapılan başvuruların bu süreyi canlandırmadığı ileri sürülerek bozulması istenilmektedir.

Savunmanın Özeti : Temyiz isteminin reddi ile usul ve yasaya uygun olan İdare Mahkemesi kararının onanması gerektiği savunulmaktadır.

Danıştay Tetkik Hâkimi Hakan ARSLAN'ın Düşüncesi : Temyiz isteminin kabulü gerektiği düşünülmektedir.

TÜRK MİLLETİ ADINA

Karar veren Danıştay Onüçüncü Dairesi'nce, Tetkik Hâkiminin açıklamaları dinlendikten ve dosyadaki belgeler incelendikten sonra, dosya tekemmül ettiğinden yürütmenin durdurulması istemi hakkında ayrıca bir karar verilmeksizin işin gereği görüşüldü:

Dava, davacı yayın kuruluşunca, Uydu Yayın Lisans ve İzin Yönetmeliği ile Kablo Yayın Lisans ve İzin Yönetmeliğinin ilgili maddeleri gereğince 1998-2007 yılları arasında ödemiş olduğu yıllık yayın izin ücretlerinin geri ödenmesine dair 05.02.2015 tarihli başvurusunun reddine yönelik 18.02.2015 tarih ve 2015/08-3 sayılı Radyo ve Televizyon Üst Kurulu kararı ile söz konusu kararın bildirimine yönelik 26.02.2015 tarih ve 2685 sayılı işlemin iptali istemiyle açılmış, İdare Mahkemesi'nce; 29.03.2001 tarih ve 24357 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan "Uydu Yayını Lisans Yönetmeliği"nin Danıştay Onüçüncü Dairesi'nin 26.05.2009 tarih ve E:2007/1033, K:2009/5772 sayılı kararı ile; 28.03.2002 tarih ve 24709 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan "Kablolu Yayın Lisans ve İzin Yönetmeliği"nin ise Danıştay Onüçüncü Dairesi'nin 24.01.2006 tarih ve 2005/75, K:2006/474 sayılı kararı ile iptal edildiği; bu çerçevede, 10.10.2007 tarih 26669 ve sayılı Resmî Gazete'de Uydu Yayın Lisans ve İzin Yönetmeliğinin; 31.01.2007 tarih ve 26420 sayılı Resmî Gazete'de ise Kablolu Yayın Lisans ve İzin Yönetmeliğinin yayımlanarak yürürlüğe girdiği ve adı geçen yönetmeliklerde yayın izni ve lisansa tek bir ücret alınmasının kurula bağlandığı, Danıştay Onüçüncü Dairesi tarafından anılan yönetmelikler iptal edildiğinden "yayın izni" ve "lisansa" ayrı ayrı ücretler alınmanın, yürütülen tek hizmete karşılık mükerrer ücret alınması sonucunu doğuracağından haksız tahsil edilen yayın izin ücretlerinin iadesi isteminin reddine yönelik dava konusu işlemde hukuka uygunluk bulunmadığı gerekçesiyle dava konusu işlemin iptaline karar verilmiş, bu karar davalı idare tarafından temyiz edilmiştir.

6112 sayılı Radyo ve Televizyonların Kuruluş ve Yayın Hizmetleri Hakkında Kanun'un "Gelirlerin tahsili" başlıklı 42. maddesinin sekizinci fıkrasında, "Süresinde ödenmeyen Üst Kurul gelirleri genel hükümlere göre tahsil edilir. Bu madde hükümlerine göre Üst Kurulca yapılacak icra takiplerinde Ankara icra daireleri yetkilidir." kuralına yer verilmiştir.

Mülga 3984 sayılı Radyo ve Televizyonların Kuruluş ve Yayınları Hakkında Kanun'un "Görev ve Yetkiler" başlıklı 8. maddesinde, "...g)Kanal ve frekans bandı tahsisinde gerekli şartları ve tahsis hakkı alanların yayına geçme süresini ve radyo ve televizyon istasyonu kuranların ödeyecekleri yayın izni ve lisans ücretlerini ilgili yönetmeliklerle belirlemek..." Üst Kurulun görevleri arasında sayılmış; "Mali Kaynaklar ve Bütçe" başlıklı 12. maddesinin ikinci fıkrasında, özel radyo ve televizyon kuruluşlarından alınacak yayın izin ve lisans ücretlerinin Hazineye gelir kaydedileceği belirtilmiştir.

2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 10. maddesinde,

"İlgililer, haklarında idari davaya konu olabilecek bir işlem veya eylemin yapılması için idari makamlara başvurabilirler.

Altmış gün içinde bir cevap verilmezse istek reddedilmiş sayılır. İlgililer altmış günün bittiği tarihten itibaren dava açma süresi içinde, konusuna göre Danıştaya, idare ve vergi mahkemelerine dava açabilirler. Altmış günlük süre içinde idarece verilen cevap kesin değilse ilgili bu cevabı, isteminin reddi sayarak dava açabileceği gibi, kesin cevabı da bekleyebilir. Bu takdirde dava açma süresi işlemez. Ancak, bekleme süresi başvuru tarihinden itibaren altı ayı geçemez. Dava açılmaması veya davanın süreden reddi hallerinde, altmış günlük sürenin bitmesinden sonra yetkili idari makamlarca cevap verilirse, cevabın tebliğinden itibaren altmış gün içinde dava açabilirler." kuralı yer almıştır.

Mülga 818 sayılı Borçlar Kanunu'nun 61. maddesinde, "Haklı bir sebep olmaksızın aharın zararına mal iktisabeden kimse, onu iadeye mecburdur. Hususiyle muteber olmayan veya tahakkuk etmemiş bulunan bir sebebe yahut vücudu nihayet bulmuş olan bir sebebe müsteniden ahzolan şeyin, iadesi lazımdır."; "Müruru zaman" başlıklı 66. maddesinde, "Haksız surette mal iktisabından dolayı ikame olunacak dava, mutazarrır olan tarafın verdiği istirdada hakkı olduğuna ıttılay tarihinden itibaren bir sene müruriyle ve her halde bu hakkın doğduğu tarihten itibaren on senenin müruriyle sakıt olur. ..." kuralına yer verilmiştir.

6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu'nun 77. maddesinde, haklı bir sebep olmaksızın, bir başkasının malvarlığından veya emeğinden zenginleşenin, bu zenginleşmeyi geri vermekle yükümlü olduğu, bu

yükümlülüğün, özellikle zenginleşmenin geçerli olmayan veya gerçekleşmemiş ya da sona ermiş bir sebebe dayanması durumunda doğmuş olacağı; aynı Kanun'un "Zamanaşımı" başlıklı 82. maddesinde, sebepsiz zenginleşmeden doğan istem hakkının, hak sahibinin geri isteme hakkı olduğunu öğrendiği tarihten başlayarak iki yılın ve her hâlde zenginleşmenin gerçekleştiği tarihten başlayarak on yılın geçmesiyle zamanaşımına uğrayacağı kurala bağlanmıştır.

Dosyanın incelenmesinden, 29.03.2001 tarih ve 24357 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Uydu Yayını Lisans Yönetmeliği ve 28.03.2002 tarih ve 24709 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Kablolu Yayın Lisans ve İzin Yönetmeliği uyarınca Radyo Televizyon Üst Kurulu tarafından yayıncı kuruluştan söz konusu yönetmeliklerin yürürlükten kaldırıldığı tarihe kadar "yayın ücreti" ve "lisans ücreti" adı altında iki farklı ücretin tahsil edildiği, Kablolu Yayın Lisans ve İzin Yönetmeliği'nin iptali istemiyle açılan davada "... 3984 sayılı Yasanın 8/g maddesinde münhasıran 'yayın izni ve lisans ücretlerini ilgili Yönetmeliklerle belirlemek' yetkisi Üst Kurula tanınmış olmakla birlikte, 33. maddesinin sondan 3. ve 4. fıkralarında yer alan ' 4. maddenin ikinci fıkrasının (a), (b) ve (c) bentlerindeki ilkelere aykırı yayın yapılması halinde uyarı yapılmayacağı ve yayın kuruluşunun yayınının bir ay durdurulacağı, ihlâlin tekrarı halinde yayının süresiz olarak durdurulacağı ve yayın lisans izninin iptal edileceği, yayın izninin verilmesi için gerekli şartlardan birini kaybeden veya şartların uygunluğunu hile ile elde eden kuruluşların yayın lisans izninin iptal edileceği' hükmünden, yayın lisans izninin bir bütün olduğu, lisansın Fransızca kökenli licence sözcüğü olduğu bunun da Türkçe karşılığının izin anlamına gelmesi itibarıyla, Kanunun bazı maddelerinde yer alan 'yayın izni ve lisans' ifadelerinin bu çerçevede bir bütün olarak değerlendirilmesi gerektiği, yapay bir ayırım yaparak 'yayın izni' ve 'lisansa' ayrı ayrı ücretler alınması, yürütülen tek hizmete karşılık mükerrer ücret alınması sonucunu doğurduğu, bunun da idarenin kamu hizmetini yürütürken, hizmetten yararlananlara getirilen adil olmayan bir yükümlülük niteliği taşıması nedeniyle hukuksal dayanağının bulunmadığı..." gerekçesiyle Dairemizin 24.01.2006 tarih ve E:2005/75, K:2006/474 sayılı kararıyla yönetmeliğin tümünün iptaline karar verildiği; Uydu Yayını Lisans Yönetmeliği'nin ve bu yönetmeliğe dayanarak yayın izni ücretinin ve lisans ücretinin tahsili yolunda tesis edilen bireysel işlemlerin iptali istemiyle açılan davada ise, yine aynı gerekçeyle Dairemizin 26.05.2009 tarih ve E:2007/1033, K: 2009/5772 sayılı kararıyla uydu lisans ücreti ve yayın ücreti alınmasına ilişkin bireysel işlemlerin iptaline, yürürlükten kaldırılan yönetmelik hakkında karar verilmesine yer olmadığına karar verildiği;

yürütülen tek hizmete karşılık bahsi geçen yönetmelikler uyarınca yayın izin ücreti ve lisans ücreti adı altında mükerrer ücretlendirme yapıldığının yargı kararlarıyla ortaya çıktığı ve haksız yere tahsil edildiğinden bahisle 1998-2007 yılları arasında ödenen Tv Uydu, Tv Kablo ve Radyo Uydu izin ücretlerinin yasal faizleri ile birlikte ödenmesi istemiyle 05.02.2015 tarihinde Kurul'a başvurulduğu, anılan başvurunun 18.02.2015 tarih ve 2015/08-3 sayılı Radyo ve Televizyon Üst Kurulu kararı ve söz konusu kararın bildirimine yönelik 26.02.2015 tarih ve 2685 sayılı işlemle reddi üzerine bakılan davanın açıldığı anlaşılmaktadır.

İdare Hukuku ilkelerine göre, iptal kararları, iptali istenilen işlemi tesis edildiği tarih itibarıyla ortadan kaldırarak, o işlemin tesisinden önceki hukukî durumun geri gelmesini sağlar. Bir genel düzenleyici işlemin iptal edilmesi durumunda, verilen yargı kararının, sadece o davayı açanı değil, bu genel düzenleyici işlem ile ilgili diğer kişileri de etkileyeceği kuşkusuzdur. Bu nedenle iptal edilen bir düzenleyici işlemde dolayı, menfaati veya hakkı ihlâl edilen kişinin, iptal kararının doğurduğu sonuçlardan yararlanmak amacıyla idareye başvurabileceği tabiidir.

Bu bağlamda, davacı şirketin 05.02.2015 tarihinde davalı idareye yapmış olduğu başvurunun, genel düzenleyici nitelikteki bir işlemin iptali yolundaki kararın, o düzenleme ile ilgili herkes için hüküm ifade edeceği hukuksal gerçeğinden hareketle kararın sonuçlarından kendisinin de yararlanması, geçmiş yıllarda mükerrer ödenen ücretlerin tarafına iadesi istemiyle yapıldığı ve başvurunun 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 10. maddesi kapsamında olduğu açıktır.

Bu nedenle, uyuşmazlığın çözümü için bir düzenleyici işlemin yargı kararıyla iptal edilmesinin daha önce düzenleyici işleme karşı dava açmamış olan, fakat iptal kararından yararlanmak üzere daha sonra 2577 sayılı Kanun'un 10. maddesi kapsamında idareye başvuran kişiler yönünden geçmişe yönelik bir hak doğurup doğurmayacağının açıklığa kavuşturulması gerekmektedir.

6112 sayılı Kanun'un "Gelirlerin tahsili" başlıklı 42. maddesinde yayın lisans ücreti, ticari iletişim gelirleri veya Kurum tarafından verilen idari para cezaları gibi muhtelif ücretlerin süresinde ödenmemesi halinde bu Üst Kurul gelirlerinin genel hükümler uyarınca tahsil edileceği ve Üst Kurulca yapılacak icra takiplerinde Ankara icra daireleri'nin yetkili olduğu yönünde düzenlemelerin yer alması nedeniyle Üst Kurul tarafından anılan gelirlerin tahsili amacıyla genel Kanun niteliği taşıyan Borçlar Kanunu uyarınca yetkili mahkemelerde dava açılabilirdiği ve İcra İflas Kanunu uyarınca icra takibi yapılabildiği gözetilerek taraflar arasındaki usulî eşitliğin sağlanmasını

teminen Üst Kurul tarafından haksız yere tahsil edildiği yargı kararıyla ortaya çıkan ücretlerin iadesi ve iadenin kapsamına ilişkin uyumsuzluğun çözümünde aynı hükümlerin kıyasen uygulanması gerektiği sonucuna ulaşılmaktadır.

Konuya ilişkin olarak Yargıtay Hukuk Genel Kurulu'nun 09.04.2014 tarih ve E:2013/13-1018, K:2014/508 sayılı kararında, "Sebepsiz zenginleşmeden söz edilebilmesi için; bir taraf zenginleşirken diğerinin fakirleşmesi, zenginleşme ve fakirleşme arasında uygun nedensellik bağının bulunması ve zenginleşmenin hukuken geçerli bir nedene dayalı olmaması gerekir. Mülga 818 Sayılı Borçlar Kanunu (818 Sayılı B.K.'nun konuya dair 61 vd.) maddelerindeki (Benzer hüküm 6098 Sayılı T.B.K.'nun m. 77 vd. yer almıştır.) düzenlemelere göre, sebepsiz zenginleşme; geçerli olmayan veya tahakkuk etmemiş yahut varlığı sona ermiş bir nedene ya da borçlu olunmayan şeyin hataen verilmesine dayalı olarak gerçekleşebilir.

Bu genel açıklamadan sonra sebepsiz zenginleşmenin gerçekleşmesi için aranan şartların açıklanmasında yarar görülmüştür.

Birinci şart; taraflardan birisinin malvarlığında bir eksilmenin vuku bulmasına karşı, diğerinin malvarlığında bir çoğalmanın gerçekleşmiş olmasıdır. Bir malvarlığındaki eksilme, aktifin azalması ya da pasifin çoğalması şeklinde olabileceği gibi, aktifin çoğalmasına ya da pasifin azalmasına engel olma yoluyla da gerçekleşebilir.

İkinci şart; sözü edilen eksilmeyle çoğalma arasında bir illiyet bağının bulunmasıdır.

Üçüncü şart, yine sözü edilen azalmayla çoğalmanın haklı bir sebebe dayanmamasıdır. Taraflardan biri, diğerine hükümsüz bir sözleşme gereğince misli mahiyette bir şey vermişse muteber olmayan sebebe dayanan bir iktisap söz konusudur. Sözleşmedeki şekil noksanlığı, fiil ehliyetsizliği, imkansızlık, hukuka veya ahlaka aykırılık, muvazaa gibi sebepler, butlan sebebiyle kazandırmayı geçersiz kılan sebepler olduğundan bu durumlarda kazandırma geçerli hukuki sebebe dayanmamaktadır.

Dördüncü şart; vuku bulan iktisabın (çoğalmanın) sebepsiz iktisap kuralları dışında, özel bir hukuk kuralına dayanılarak iadesi mümkün olmamalıdır. Zira böyle bir imkan varsa artık sebepsiz iktisap kuralları değil, sözü edilen özel kurallar uygulanır. İadenin; istihkak davası, haksız inşaat sebebiyle tazminat davası, sözleşmenin ifası davası, sözleşmeden dönme sebebiyle iade davası, vekaletsiz iş görmeye dayanan iade davası gibi yollarla gerçekleştirilmesi mümkünse, artık sebepsiz iktisap kurallarına başvurulamaz. (Tekinay/Akman/Burcuoğlu/Altop, Borçlar Hukuku Genel Hükümler, 7. Baskı, İstanbul 1993, s. 734-738).

Bu tür işlemlerde amaç; davalının edindiği çoğalma sonucu, tüm malvarlığında meydana gelen artışın iadesinden ibarettir.” açıklamaları yer almaktadır.

Bu açıklamalar kapsamında, Kablolu Yayın Lisans ve İzin Yönetmeliği'nin Dairemizin 24.01.2006 tarih ve E:2005/75, K:2006/474 sayılı kararı ile iptal edildiği; Uydu Yayını Lisans Yönetmeliği'nin ise 10.10.2007 tarih ve 26669 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Radyo ve Televizyon Üst Kurulu Uydu Yayın Lisans ve İzin Yönetmeliğinin 24. maddesi ile yürürlükten kaldırıldığı dikkate alındığında, Kurul tarafından yayın izni ücreti ve lisans ücreti adı altında tahsil edilen ücretlerin dayanağının yargı kararıyla ortadan kaldırıldığı, diğer bir anlatımla bahsi geçen ücretlerin tahsiline ilişkin sebebin sona erdiği, bir tarafın mal varlığında azalma, diğer tarafın mal varlığında ise artmanın söz konusu olduğu, yayıncı kuruluşun mal varlığındaki azalmanın ise Üst Kurul'un mal varlığındaki artıştan kaynaklandığı görüldüğünden, uyumsuzlukta Borçlar Kanunu'nun sebepsiz zenginleşmeye ilişkin hükümlerinin kıyasen uygulanması gerekmektedir.

Öte yandan, 1998-2007 yılları arasında mükerrer ödenen ücretlerin iadesi istemiyle 05.02.2015 tarihinde davalı idareye başvurulduğu dikkate alındığında sebepsiz zenginleşme kapsamında zamanaşımı noktasında da bir değerlendirmenin yapılması gerekmektedir.

Sebepsiz zenginleşmeden doğan istem hakkı, hak sahibinin geri isteme hakkı olduğunu öğrendiği tarihten başlayarak iki yılın ve her hâlde zenginleşmenin gerçekleştiği tarihten başlayarak on yılın geçmesiyle zamanaşımına uğrar. Borçlar Kanunu'nun 82. maddesi uyarınca, iade alacaklısının geri alma hakkının varlığını öğrendiği tarihten itibaren 2 yıl (Mülga 818 sayılı Borçlar Kanunu'nda bu süre 1 yıl) ve herhalde, bu hakkın doğduğu tarihten itibaren 10 yıl sonra sebepsiz zenginleşmeden doğan iade istemi zamanaşımına uğrar. İki yıllık süre zarar görenin mal varlığındaki eksilmeye yol açan eylem ve işlemin haksız olduğuna kesin olarak kani bulunduğu ve mal varlığındaki eksilmenin miktarıyla haksız edinenin şahsını tam olarak öğrendiği tarihten itibaren işlemeye başlayacaktır. 10 yıllık süre ise iade borcunun doğduğu andan itibaren işlemeye başlayacaktır. Bu süre geçtikten sonra alacak iddiasında bulunulduğu takdirde borçlu zamanaşımı def'ini ileri sürerek borcunu ifa etmekten kaçınabilecektir.

Olayda, Kablolu Yayın Lisans ve İzin Yönetmeliği'nin Dairemizin E:2005/75, K:2006/474 sayılı kararıyla 24.01.2006 tarihinde iptal edildiği, Uydu Yayını Lisans ve İzin Yönetmeliği'nin 10.10.2007 tarih ve 26669 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Radyo ve Televizyon Üst Kurulu Uydu

Yayın Lisans ve İzin Yönetmeliğinin 24. maddesi ile yürürlükten kaldırıldığı dikkate alındığında, yayıncı kuruluşun mükerrer olarak ödediği ücretlerin iadesi istemiyle idareye başvurduğu 05.02.2015 tarihinden geriye doğru 10 yıldan daha önceki döneme isabet eden ödemelerin zamanaşımına uğradığı, diğer bir anlatımla 05.02.2015 ile 05.02.2005 tarihleri arasında idare tarafından mükerrer olarak tahsil edilen ücretlerin idare tarafından idareye başvuru tarihinden itibaren işletilecek yasal faiziyle birlikte geri ödenmesi gerektiği, 05.02.2005 tarihinden önce yapılan mükerrer ödemelerin ise yukarıda yer verilen mevzuat hükümleri uyarınca zamanaşımına uğradığı sonucuna ulaşılmaktadır.

Bu itibarla, İdare Mahkemesince yukarıda aktarılan değerlendirmeler dikkate alınarak yeniden bir karar verilmesi gerekmektedir.

Açıklanan nedenlerle, temyiz isteminin kabulü ile 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 49. maddesi uyarınca Ankara 8. İdare Mahkemesi'nin 05.05.2016 tarih ve E:2015/1242, K:2016/1420 sayılı kararının bozulmasına, kullanılmayan 48,10.-TL yürütmeyi durdurma harcının istemi hâlinde davalı idareye iadesine, yeniden bir karar verilmek üzere dosyanın anılan Mahkeme'ye gönderilmesine, bu kararın tebliğ tarihini izleyen 15 (on beş) gün içerisinde kararın düzeltilmesi yolu açık olmak üzere, 26.05.2017 tarihinde oyçokluğuyla karar verildi.

KARŞI OY

Dava, davacı yayın kuruluşu tarafından, Uydu Yayın Lisans ve İzin Yönetmeliği ile Kablolü Yayın Lisans ve İzin Yönetmeliğinin açılan dava sonucunda Danıştay'ca iptaline karar verilen ilgili maddeleri gereğince 1998-2007 yılları arasında haksız yere ödemiş olduğu yıllık yayın izin ücretlerinin geri ödenmesi için Radyo ve Televizyon Üst Kurulu'na (Kurul) 05.02.2015 tarihinde yapılan başvurunun, 18.02.2015 tarih ve 2015/08-3 sayılı Radyo ve Televizyon Üst Kurulu kararı ve söz konusu kararın bildirimine yönelik 26.02.2015 tarih ve 2685 sayılı işlem ile reddi üzerine 1998-2007 yılları arasında ödenmiş olan yıllık yayın izin ücretlerinin yasal faiziyle birlikte geri ödenmesine karar verilmesi istemiyle açılmıştır.

Anayasa'nın "Temel hak ve hürriyetlerin niteliği" başlıklı 12. maddesinde, "Herkes, kişiliğine bağlı, dokunulmaz, devredilmez, vazgeçilmez temel hak ve hürriyetlere sahiptir. Temel hak ve hürriyetler, kişinin topluma, ailesine ve diğer kişilere karşı ödev ve sorumluluklarını da ihtiva eder." hükmüne; "Temel hak ve hürriyetlerin sınırlanması" başlıklı 13. maddesinde, "Temel hak ve hürriyetler, özlerine dokunulmaksızın yalnızca Anayasanın ilgili maddelerinde belirtilen sebeplere bağlı olarak ve ancak

kanunla sınırlanabilir. Bu sınırlamalar, Anayasanın sözüne ve ruhuna, demokratik toplum düzeninin ve lâik Cumhuriyetin gereklerine ve ölçülülük ilkesine aykırı olamaz." hükmüne; "Mülkiyet hakkı" başlıklı 35. maddesinde, "Herkes, mülkiyet ve miras haklarına sahiptir. Bu haklar, ancak kamu yararı amacıyla, kanunla sınırlanabilir. Mülkiyet hakkının kullanılması toplum yararına aykırı olamaz." hükmüne yer verilmiştir.

Dosyanın incelenmesinden, 29.03.2001 tarih ve 24357 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Uydu Yayın Lisans ve İzin Yönetmeliği ve 28.03.2002 tarih ve 24709 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Kablolu Yayın Lisans ve İzin Yönetmeliği uyarınca Radyo ve Televizyon Üst Kurulu tarafından yayıncı kuruluşan söz konusu yönetmeliklerin yürürlükten kaldırıldığı tarihe kadar "yayın ücreti" ve "lisans ücreti" adı altında iki farklı ücretin tahsil edildiği, Kablolu Yayın Lisans ve İzin Yönetmeliği'nin Dairemizin 24.01.2006 tarih ve E: 2005/75, K: 2006/474 sayılı kararıyla tümünün iptal edildiği, Uydu Yayın Lisans ve İzin Yönetmeliği'nin, Dairemizin 26.05.2009 tarih ve E:2007/1033, K:2009/5772 sayılı kararıyla iptal edildiği, davacı yayın kuruluşu tarafından yürütülen tek hizmete karşılık bahsi geçen yönetmelikler uyarınca yayın izin ücreti ve lisans ücreti adı altında mükerrer ücretlendirme yapıldığının yargı kararlarıyla ortaya çıktığından bahisle haksız yere tahsil edildiği belirtilerek 05.02.2015 tarihinde kayda giren dilekçe ile 1998-2007 yılları arasında ödenmiş olan yıllık yayın izin ücretlerinin yasal faiziyle birlikte geri ödenmesi istemiyle Kurul'a başvurulduğu, bu başvurunun 26.02.2015 tarih ve 2685 sayılı işlem ile reddi üzerine görülmekte olan davanın açıldığı anlaşılmaktadır.

Anayasa'nın 35. maddesinde temel hak olarak güvence altına alınmış olan "mülkiyet hakkı", kişiye, başkasının hakkına zarar vermemek ve yasaların koyduğu sınırlamalara uymak koşuluyla, sahibi olduğu şeyi dilediği gibi kullanma, ürünlerinden yararlanma ve tasarruf etme olanağı veren bir haktır. Anayasa'ya göre bu hakka ancak kamu yararı nedeniyle ve kanunla sınırlama getirilebilir.

Mülkiyet hakkı, ekonomik değer ifade eden ve parayla değerlendirilebilen her türlü malvarlığı haklarını kapsamaktadır. Bir ekonomik değer veya icrası mümkün bir "alacak" iddiasını elde etmeye yönelik meşru bir beklenti, Anayasa'nın mülkiyet hakkı güvencesinden yararlanabilir. Ülkemiz Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'ne taraf olup bu sözleşme gereğince imzalanan ek protokolleri de imzalayarak bu protokollerdeki hakları da güvence altına alacağını taahhüt etmiştir. Ek 1 Nolu protokolde mülkiyet hakkı ile ilgili düzenlemeler getirilmiş olup

AIHM'in yerleşik içtihatlarında da "alacak hakkı" mülkiyet hakkı olarak değerlendirilmektedir (Luca/İtalya, 24/09/2013 tarihli karar).

Bu durumda, yargı kararıyla iptaline karar verilen Uydu Yayın Lisans ve İzin Yönetmeliği ve Kablolulu Yayın Lisans ve İzin Yönetmeliği uyarınca Radyo Televizyon Üst Kurulu tarafından haksız yere tahsil edilen ücretler nedeniyle davacı yayın kuruluşu lehine bir alacak hakkının doğduğu, Anayasa'nın anılan hükümleri gereği alacak hakkının bir mülkiyet hakkı olarak değerlendirilmesi ve mülkiyet hakkının sınırlanabilmesi için öncelikle bu hususa ilişkin düzenlemelerin Kanunlarda yer alması gerektiği, özünde mülkiyet hakkını sınırlayan zamanaşımı müessesesine ilişkin dava konusu uyumsuzlukta uygulanması mümkün Kanunla getirilmiş bir düzenlemenin hukuk sistemimizde bulunmadığı, bu nedenle herhangi bir süreye bağlı olmaksızın Radyo ve Televizyon Üst Kurulu tarafından haksız yere tahsil edildiği anlaşılan ücretlerin tamamının idareye başvuru tarihi olan 05.02.2015 tarihinden itibaren işletilecek yasal faiziyle geri ödenmesi gerektiği, öte yandan özel hukuktan kaynaklanan borç ilişkilerini genel olarak düzenleyen Borçlar Kanunu'nun, zamanaşımına ilişkin hükümlerinin ise, kamu kurum ve kuruluşları ile kişiler arasındaki ilişkilerden doğan ihtilaflarda kıyas yoluyla uygulanmasının hukuken mümkün olmadığı sonucuna varılmıştır.

Açıklanan nedenlerle, dava konusu işlemlerin iptali yolundaki İdare Mahkemesi kararının belirtilen gerekçeyle onanmasına karar verilmesi gerektiği oyu ile karara katılmıyoruz.

T.C.
DANIŞTAY
Onüçüncü Daire
Esas No:2017/998
Karar No:2017/1888

Anahtar Kelimeler : -İş Deneyim Belgesi,
-Tasdik İşlemi,
-Tercüme Belge,
-Yabancı Ülke

Özeti : Yabancı ülkede düzenlenen iş deneyim belgesinin aslı üzerinde Türkiye Cumhuriyeti Konsoloslugu'nca tasdik işlemi yapılması gerekirken, olayda tercüme belge üzerinde tasdik işleminin yapıldığı, bu tasdikin Yapım İşleri İhaleleri Uygulama Yönetmeliği'nin 31. maddesinin 3. fıkrasına uygun olmadığı; öte yandan, Ankara 24. Noterliği tarafından ise, Yönetmeliğe uygun olmayan tercüme onaylı belgenin "aslı gibidir" şerhiyle tasdik edildiği, iş deneyim belgesinin Suriye'de tercüme ettirildiği ve bu sebeple Yönetmeliğin 31. maddesinin 4. fıkrasının (a) bendine uygunluk taşımadığı dikkate alındığında, düzeltici işlem belirlenmesine ilişkin Kamu İhale Kurulu kararında hukuka aykırılık bulunmadığı hakkında.

Temyiz İsteminde Bulunan (Davacı): ... İnşaat Taahhüt Ticaret A.Ş.

Vekili : Av. ...

Karşı Taraf (Davalı) : Kamu İhale Kurumu

Vekili : Av. ...

İstem Özet: Ankara 13. İdare Mahkemesi'nin 16.03.2017 tarih ve E:2017/406, K:2017/835 sayılı kararının; iş deneyim belgesi T.C. Halep Konsoloslugu'na onay için sunulduğunda belgenin tercümesinin yapılması hâlinde onayın yapılacağı belirtildiği, bu sebeple belgenin Yeminli Tercüman ... tarafından Türkçe'ye tercüme edildiği, akabinde T.C. Halep Konsoloslugu tarafından belge üzerindeki imzanın Halep Valiliği'ne ait olduğunun tasdik edildiği, iş deneyim belgesinin Arapça aslı ve tercümesinin Ankara 24. Noterliği tarafından birer suret çoğaltılarak ilk sayfasına "aslına uygundur" kaşesi vurulduğu, noterlerde yaygın olarak çoğaltılan belgelerin ilk sayfasına "aslına uygundur." şerhi düşüldüğü, ilk sayfaya basılan şerhin

daha sonraki sayfaları da kapsayacağını kabul edildiği, Gaziantep Temsilciliği adına Büyükelçi tarafından belgenin Türkçe tercümesinin teyit edildiği, İdari Şartname'nin 7. maddesi kapsamında yeterlilik belgesi olarak DHMİ tarafından düzenlenen Hatay Havalimanı işine ait iş deneyim belgesinin teklifleriyle birlikte idareye sunulduğu, bu belgeye istinaden 20 puan alması gerekirken, dava konusu Kurul kararıyla belgenin yok sayılmasının puan alamamasına neden olduğu ileri sürülerek bozulması istenilmektedir.

Savunmanın Özeti : Temyiz isteminin reddi ile usul ve yasaya uygun olan İdare Mahkemesi kararının onanması gerektiği savunulmaktadır.

Danıştay Tetkik Hâkimi Esra ÖNAL'ın Düşüncesi : Temyiz isteminin reddi ile Mahkeme kararının onanması gerektiği düşünülmektedir.

TÜRK MİLLETİ ADINA

Karar veren Danıştay Onüçüncü Dairesi'nce, Tetkik Hâkiminin açıklamaları dinlendikten ve dosyadaki belgeler incelendikten sonra, dosya tekemmül ettiğinden yürütmenin durdurulması istemi hakkında ayrıca bir karar verilmeksizin işin gereği görüşüldü:

Dava; Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü 5. Bölge Müdürlüğü tarafından 29.08.2016 tarihinde açık ihale usulü ile gerçekleştirilen "Koyunbaba Barajı Sulaması" ihalesine ilişkin olarak Kamu İhale Kurulu'nun 26.01.2017 tarih ve 2017/UY.III-355 sayılı düzeltici işlem kararının iptali istemiyle açılmış, İdare Mahkemesi'nce; her ne kadar davalı Kurum tarafından, davacının sunduğu iş deneyim belgesinde "Türkiye Cumhuriyeti Konsolosluğu veya Türkiye Cumhuriyeti Dışişleri Bakanlığı" veya "Apostil" gibi bir onayın bulunmadığı, bu sebeple sunulan belgenin mevzuata uygun olmadığı şeklinde bir değerlendirmeye yer verilerek düzeltici işlem belirlenmiş ise de, söz konusu iş deneyim belgesinin Suriye Arap Cumhuriyeti Sulama Bakanlığı tarafından düzenlendiği ve Türkiye Cumhuriyeti Halep Konsolosluğu'nda görevli Muavin Konsolos ... tarafından belgedeki imzanın doğruluğu, belgeyi imzalayan kişinin hangi sıfatla bu belgeyi imzaladığı, mührün aslı ile aynı olduğunun 01.03.2012 tarihinde metne şamil olmamak üzere teyit ve tespit edildiğinin anlaşıldığı, bu belgenin Yapım İşleri İhaleleri Uygulama Yönetmeliği'nin 31. maddesinin 3. fıkrası (a) ve (ç) bentleri kapsamında usulüne uygun düzenlendiği, bu sebeple dava konusu işlemin bu yöndeki değerlendirme bakımından hukuka aykırı olduğu anlaşılmakla birlikte, Yapım İşleri İhaleleri Uygulama Yönetmeliği'nin 31. maddesinin 1., 2. ve 4. fıkraları ve söz konusu ihaleye ilişkin idari şartnamenin 7.9. maddesi birlikte

değerlendirildiğinde, ihale kapsamında sunulan iş deneyim belgesinde aslına uygun olduğunu belirten bir şerh veya ibare bulunmazken tercümede aslına uygunluğu belirten bir şerhin bulunması durumunun, sadece tercüme belgenin aslına uygun olduğunun tevsiki anlamına geleceği, iş deneyim belgesinde bulunan Ankara 24. Noterliği'nin tarih ve yevmiye numaraları kaşesinin mevzuatın aradığı anlamda aslına uygunluğu belirten şekil şartını sağlamayacağı, bu sebeple ihale kapsamında sunulan bu iş deneyim belgesinin Yapım İşleri İhaleleri Uygulama Yönetmeliği'nin 31/1 ve 2. maddelerinde belirtilen sunum şeklini sağlamadığı, söz konusu ihalede tekliflerin ve teklifi oluşturacak bütün belgelerin Türkçe sunulması gerektiği, başka bir dilde sunulan belgelerin ise, Türkçe onaylı tercümesi ile birlikte verilmesi hâlinde geçerli sayılacağı, yerli isteklilere ait yabancı dilde düzenlenen belgelerin tercümelerinin Türkiye'deki yeminli tercümanlar tarafından yapılması ve noter tarafından onaylanması zorunluluğunun bulunduğu, bu kapsamda 4734 sayılı Kanun uyarınca yerli istekli olan davacı şirketin sunduğu iş deneyim belgesinin Türkiye'deki yeminli tercümanlarca tercüme edilmesi ve bu tercümenin noter tarafından onaylanması gerekirken, dava dilekçesinde de kabul edildiği üzere söz konusu iş deneyim belgesinin Suriye'de tercüme ettirildiği ve bu sebeple mevzuat hükmüne uygunluk taşımadığı anlaşıldığından davaya konu Kamu İhale Kurulu'nun 26.01.2017 tarih ve 2017/UY.III-355 sayılı kararında hukuka aykırılık bulunmadığı gerekçesiyle davanın reddine karar verilmiş, bu karar davacı şirket tarafından temyiz edilmiştir.

Yabancı ülkede düzenlenen iş deneyim belgesinin aslı üzerinde Türkiye Cumhuriyeti Konsoloslugu'nca tasdik işlemi yapılması gerekirken, olayda tercüme belge üzerinde tasdik işleminin yapıldığı, bu tasdik in Yapım İşleri İhaleleri Uygulama Yönetmeliği'nin 31. maddesinin 3. fıkrasına uygun olmadığı, öte yandan, Ankara 24. Noterliği tarafından ise, Yönetmeliğe uygun olmayan tercüme onaylı belgenin "aslı gibidir" şerhiyle tasdik edildiği, iş deneyim belgesinin Suriye'de tercüme ettirildiği ve bu sebeple Yönetmeliğin 31. maddesinin 4. fıkrasının (a) bendine uygunluk taşımadığı dikkate alındığında, davaya konu Kamu İhale Kurulu'nun 26.01.2017 tarih ve 2017/UY.III-355 sayılı kararında hukuka aykırılık bulunmamaktadır.

Davanın yukarıda özetlenen gerekçeyle reddi yolundaki temyize konu Ankara 13. İdare Mahkemesi'nin 16.03.2017 tarih ve E:2017/406, K:2017/835 sayılı kararında, 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 49. maddesinde sayılan bozma nedenlerinden hiçbirisi bulunmadığından, temyiz istemi yerinde görülme yerek anılan Mahkeme kararının onanmasına; temyiz giderlerinin istemde bulunan üzerinde bırakılmasına, posta giderleri

Onüçüncü Daire

avansından artan tutarın ve istemi hâlinde kullanılmayan 51,70-TL yürütmeyi durdurma harcının davacıya iadesine, dosyanın anılan Mahkeme'ye gönderilmesine, 2577 sayılı Kanun'un 20/A maddesinin ikinci fıkrasının (i) bendi uyarınca kesin olarak (karar düzeltme yolu kapalı olmak üzere), 09.06.2017 tarihinde oybirliğiyle karar verildi.

— • ONDÖRDÜNCÜ DAİRE KARARLARI • —

T.C.

DANIŞTAY

Ondördüncü Daire

Esas No : 2017/613

Karar No : 2017/2144

Anahtar Kelimeler : -Çevresel Etki Değerlendirmesi,
-Ruhsat Alanı,
-Proje Alanı veya Proje Etki Alanı

Özeti : Ruhsat alanı 97, 79 hektar olan ve Çevresel Etki Değerlendirmesi Yönetmeliğinde belirtilen 25 hektarlık sınırdan daha büyük bir alanı kapsadığı anlaşılan faaliyet konusunun ÇED sürecine tabi olması nedeniyle çevresel etki değerlendirmesi gerekli değildir kararı verilemeyeceği; öte yandan, davanın açıldığı tarih itibarıyla dava konusu proje alanı veya proje etki alanında ikamet etmedikleri gibi, bu alanlarda taşınmazlarının da bulunmadığı anlaşılan davacıların dava konusu "Çevresel Etki Değerlendirmesi Gerekli Değildir" kararından kişisel, güncel ve meşru menfaatlerinin ihlal edilmediği hakkında.

Temyiz İsteminde Bulunan Taraflar : 1- (Davalı) Ordu Valiliği

Vekili : Av. ...

2- (Davalı Yanında Müdahil) ... Beton San. ve Tic. Ltd. Şti.

Vekilleri : Av. ... - Av. ...

Karşı Taraf (Davacılar) : 1- ..., 2- ..., 3- ..., ... 60- ...

Vekilleri : Av. ... - Av. ...

Diğer Davacılar : 1- ..., 2- ..., 3- ...

Vekilleri : Av. ... - Av. ...

Diğer Davacı : ...

Vekilleri : Av. ... - Av. ...

İstemin Özeti: Ordu İdare Mahkemesinin 26/05/2016 günlü, E:2015/1294, K:2016/578 sayılı kararının; davalı ve davalı yanında müdahil tarafından usul ve yasaya uygun olmadığı ileri sürülerek bozulması istenilmektedir.

Savunmanın Özeti : Savunma verilmemiştir.

Danıştay Tetkik Hakimi : Zehra Koşal Karadeniz

Düşüncesi : Davacılar... ve ...'ın Ulusal Yargı Ağı Portalı (UYAP) kayıtlarına göre, davanın açıldığı tarih itibarıyla dava konusu proje alanı veya proje etki alanında ikamet etmedikleri gibi, bu alanlarda taşınmazlarının da bulunmadığı gerekçesiyle Mahkeme kararının bozularak bu kişiler yönünden davanın ehliyet nedeniyle reddi, ...'ın mahkeme kararında iki kez davacı olarak yer alması ve ...'ın mahkeme kararında davacı olarak ismine yer verilmemesine ilişkin maddi hataların düzeltilerek, diğer davacılar yönünden Mahkeme kararının onanması gerektiği düşünülmektedir.

TÜRK MİLLETİ ADINA

Hüküm veren Danıştay Ondördüncü Dairesince işin gereği görüşüldü:

Dava; Ordu ili, Fatsa ilçesi, Akçakese Mahallesi, ... numaralı ve 97,79 hektarlık ruhsat sahasının 20,38 hektarlık kısmında yapılması planlanan "II-A Grubu Kalker (Kireçtaşı) Ocağı Projesi" ile ilgili olarak Çevresel Etki Değerlendirmesi Yönetmeliğinin 17. maddesi uyarınca, Ordu Valiliği Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü tarafından verilen 29/06/2015 günlü E-2015107 sayılı "Çevresel Etki Değerlendirmesi Gerekli Değildir" kararının iptali istemiyle açılmış, İdare Mahkemesince, dosyanın incelenmesinden; ruhsat alanı 97,79 hektar olan ve Yönetmelikte belirtilen 25 hektarlık sınırdan daha büyük bir alanı kapsadığı anlaşılan faaliyet konusunun ÇED sürecine tabi olduğu ve çevresel etki değerlendirmesi gerekli değildir kararı verilemeyeceği, 20,38 hektarlık alan için düzenlenen "Çevresel Etki Değerlendirmesi Gerekli Değildir" kararında hukuka uygunluk bulunmadığı gerekçesiyle işlemin iptaline karar verilmiş, bu karar, davalı idare ve davalı idare yanında müdahil olan şirket tarafından temyiz edilmiştir.

Temyize konu İdare Mahkemesi kararının; ... ve ... haricindeki diğer davacılar yönünden, dava konusu işlemin iptaline ilişkin kısmında, 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanununun 49. maddesinin 1. fıkrasında sayılan bozma nedenlerinden hiçbirisi bulunmamakta olup, ...'ın mahkeme kararında iki kez davacı olarak yer alması ve ...'ın mahkeme kararında davacı olarak ismine yer verilmemesine ilişkin maddi hatanın düzeltilmesi gerekmektedir.

Temyiz konusu kararın davacılarından ... ve ...'e gelince;

2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanununun, 4577 sayılı Kanunla değişik 2. maddesinde; idari işlemler hakkında yetki, şekil, sebep, konu ve maksat yönlerinden biri ile hukuka aykırı olduklarından dolayı iptalleri için menfaatleri ihlal edilenler tarafından açılan davalar "iptal davası" olarak tanımlanmış olup, bu davalar idarenin hukuka uygun davranmasını sağlayan en önemli araçlardandır.

Ancak, yargısal denetim amacıyla her idari işleme karşı herkes tarafından iptal davası açılmasının idari işlemlerde istikrarsızlığa neden olmaması ve idarenin işleyişinin bu yüzden olumsuz etkilenmemesi için, dava konusu edilecek işlem ile dava açacak kişi arasında belli ölçüler içinde menfaat ilişkisi bulunması koşuluna ihtiyaç vardır. Her olay ve davada, yargı merciiine başvurarak dava açan kişinin menfaatinin, iptali istenen işlemle ne ölçüde ihlal edildiğinin takdiri de yargı mercilerine bırakılmıştır.

İptal davası açılabilmesi için gerekli olan menfaat ilişkisi kişisel, meşru, güncel bir menfaatin bulunması halinde gerçekleşecektir. Başka bir anlatımla, iptal davasına konu olan işlemin davacının menfaatinin ihlal ettiğinden söz edilebilmesi için, davacıyı etkilemesi, yani davacının kişisel menfaatinin ihlal etmesi, işlem ile davacı arasında ciddi ve makul bir ilişkinin bulunması gerekmektedir. Aksi halde, kişilerin kendisine doğrudan etkisi bulunmayan, menfaatlerini ihlal etmeyen idari işlemler hakkında da iptal davası açma hakkı doğar ve bu durum idarenin işleyişini olumsuz etkiler.

Aynı Kanunun 14. maddesinde de; dava dilekçelerinin ehliyet yönünden inceleneceği ve 15/1-b maddesinde; bu hususta Kanuna aykırılık görülmesi halinde davanın reddine karar verileceği hükmü düzenlenmiştir.

Çevreyi ilgilendiren projelerin yapımının planlandığı yörede ikamet etmeyen ya da o yörede taşınmazları bulunmayanların, bu projelere verilen ÇED kararlarının iptali istemiyle dava açma ehliyetlerinin varlığının kabulü, bu tür idari işlemlerin ve bu işlemler üzerine yatırım planlayanların sürekli olarak dava tehdidi ile karşı karşıya kalmaları sonucunu doğuracağı ve bu durumun da idari istikrar ilkesine aykırı olacağı açıktır.

Uyuşmazlık konusu olayda da, davacılarından; ... ve ...'in Ulusal Yargı Ağı portalı (UYAP) kayıtlarına göre, davanın açıldığı tarih itibarıyla dava konusu proje alanı veya proje etki alanında ikamet etmedikleri gibi, bu alanlarda taşınmazlarının da bulunmadığı anlaşıldığından, Ordu ili, Fatsa ilçesi, Akçakese Mahallesinde işletilmesi planlanan, "II-A Grubu Kalker (Kireçtaşı) Ocağı Projesi" ile ilgili olarak davalı idare tarafından verilen 29/06/2015 günlü E-2015107 sayılı "Çevresel Etki Değerlendirmesi Gerekli Değildir" kararı ile kişisel, güncel ve meşru bir menfaatlerinin ihlal

edildiğinden söz edilemeyeceği, bu nedenle, bakılan davayı açma ehliyetlerinin bulunmadığı sonucuna varılmış olup, adı geçen davacılar yönünden davanın ehliyet yönünden reddine karar verilmesi gerekirken, işin esasının incelenmesi suretiyle verilen temyize konu İdare Mahkemesi kararının bu kısmında hukuki isabet görülmemiştir.

Açıklanan nedenlerle; Ordu İdare Mahkemesinin 26/05/2016 günlü, E:2015/1294, K:2016/578 sayılı kararının, ...'ın mahkeme kararında iki kez davacı olarak yer alması ile ...'ın mahkeme kararında davacı olarak ismine yer verilmemesine ilişkin maddi hatanın düzeltilerek, ... ve ... haricindeki diğer davacılarla ilişkin kısmının onanmasına, ... ve ...'e ilişkin kısmının ise bozulmasına, söz konusu davacılar yönünden davanın ehliyet yönünden reddine, haklarında ehliyet ret kararı verilen davacılar tarafından yapılan yargılama giderinin söz konusu davacılar üzerinde bırakılmasına, davalı idare tarafından yapılan ve aşağıda dökümü gösterilen 58,00-TL temyiz yargılama giderinin davadaki haklılık durumuna göre belirlenen 1,81-TL'lik kısmı ile hüküm tarihinde yürürlükte bulunan Avukatlık Asgari Ücret Tarifesi uyarınca duruşmalı davalar için belirlenen 1.510,00-TL vekalet ücretinin haklarında ehliyet ret kararı verilen davacıardan alınarak davalı idareye verilmesine, davalı idare yanında müdahil tarafından yapılan ve aşağıda dökümü gösterilen 313,10-TL temyiz yargılama giderinin davadaki haklılık durumuna göre belirlenen 9,78-TL yargılama giderinin haklarında ehliyet ret kararı verilen davacıardan alınarak davalı idare yanında müdahile verilmesine, varsa posta avansından artan tutarın istemi halinde taraflara iadesine, dosyanın Mahkemesine gönderilmesine, 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanununun 20/A-2-(i) maddesi uyarınca, karar düzeltme yolunun kapalı olduğunun duyurulmasına, 06/04/2017 tarihinde oybirliği ile karar verildi.

T.C.
DANIŞTAY
Ondördüncü Daire

Esas No : 2016/6604

Karar No : 2017/2171

Anahtar Kelimeler : -Kira Yardımı Uygulamaları Kılavuzu,
-İkamet Koşulu,
-Riskli Yapı

Özeti : 6306 sayılı Afet Riski Altındaki Alanların Dönüştürülmesi Hakkında Kanuna dayanılarak çıkarılan 2015 yılı Kira Yardımı Uygulamaları Kılavuzunun yürürlüğe girdiği 20.01.2015 tarihinden itibaren, kira yardımından yararlanmak isteyen hak sahiplerine, şartlarının uygun olması halinde sadece ikamet ettikleri bölüm için yardım yapılabileceği hakkında.

Temyiz İsteminde Bulunan (Davalı) : Antalya Valiliği

Vekili : Av. ...

Karşı Taraf (Davacı) : ...

Vekili : Av. ...

İstem Özet: Antalya 2. İdare Mahkemesinin 31/03/2016 günlü, E:2015/619, K:2016/423 sayılı kararının; usul ve yasaya uygun olmadığı ileri sürülerek bozulması istenilmektedir.

Savunmanın Özeti : Savunma verilmemiştir.

Danıştay Tetkik Hakimi : Selçuk Acar

Düşüncesi : Temyiz isteminin kabulü ile Mahkeme kararının bozulması gerektiği düşünülmektedir.

TÜRK MİLLETİ ADINA

Hüküm veren Danıştay Ondördüncü Dairesince, dosyanın tekemmül ettiği görüldüğünden, yürütmenin durdurulması istemi hakkında karar verilmeksizin işin gereği görüldü:

Dava; davacıya 6306 sayılı Kanun uyarınca iki bağımsız bölüm üzerinden ödenen kira yardımının bir bağımsız bölüm için durdurulmasına ilişkin işleme yapılan itirazın reddine ilişkin Antalya Valiliği Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğünün 17/03/2015 günlü, 41125 sayılı işleminin iptali istemiyle açılmış, İdare Mahkemesince; davacının 6306 sayılı Kanun

uyarınca tarafına kira yardımı yapılması istemiyle 25/12/2014 tarihinde başvuru yaptığı, başvuru tarihi itibarıyla geçerli olan Kira Yardımı Uygulama Kılavuzunda kira yardımı ödenmesi hususunda bağımsız bölüm sayısı olarak bir sınırlandırmanın bulunmadığı, 20/01/2015 tarihinde çıkarılan yeni kılavuzda ise riskli yapı maliklerine sadece ikamet ettikleri bir bağımsız bölüm için kira yardımı yapılacağına öngörüldüğü, bu durumda davacıya kira yardımının, başvuru tarihi itibarıyla geçerli olan kılavuz hükümleri uyarınca değerlendirme yapılarak iki bağımsız bölüm üzerinden yapılmasının gerektiği, başvuru tarihinden sonraki kılavuz hükümleri dikkate alınarak bir adet bağımsız bölüm üzerinden ödeme yapılmasında ve bu uygulamaya davacı tarafından yapılan itirazın reddine ilişkin işlemde hukuka uyarlık bulunmadığı gerekçesiyle işlemin iptaline karar verilmiş, bu karar, davalı idare vekili tarafından temyiz edilmiştir.

6306 sayılı Afet Riski Altındaki Alanların Dönüştürülmesi Hakkında Kanunun "Tahliye ve yıktırma" başlıklı 5. maddesinin 1. fıkrasında, "Riskli yapıların yıktırılmasında ve bunların bulunduğu alanlar ile riskli alanlar ve rezerv yapı alanlarındaki uygulamalarda, öncelikli olarak malikler ile anlaşma yoluna gidilmesi esastır. Anlaşma ile tahliye edilen yapıların maliklerine veya malik olmasalar bile kiracı veya sınırlı ayni hak sahibi olarak bu yapılarda ikamet edenlere veya bu yapılarda işyeri bulunanlara geçici konut veya işyeri tahsisi ya da kira yardımı yapılabilir." hükmü öngörülmüştür.

6306 sayılı Kanunun Uygulama Yönetmeliğinin 16. maddesinin 1.fıkrasında; "Anlaşma ile tahliye edilen uygulama alanındaki yapıların maliklerine tahliye tarihinden itibaren Bakanlıkça kararlaştırılacak aylık kira yardımı yapılabilir." Aynı maddenin 4. fıkrasında ise; "Kira yardımı başvuruları; tahliye tarihinden itibaren en geç bir yıl içinde, Bakanlıkça belirlenecek bilgi ve belgelere istinaden riskli alan veya rezerv yapı alanlarında ilgili kuruma, riskli alan dışındaki riskli yapılarda ise Müdürlüğe yapılır." hükmü getirilmiştir.

20.01.2015 tarihinden itibaren uygulanmaya başlanan 2015 yılı Kira Yardımı Uygulamaları Kılavuzunun 1.maddesinde "Bu kılavuzun amacı; 6306 sayılı Afet Riski Altındaki Alanların Dönüştürülmesi Hakkında Kanunun 5. maddesi ve Uygulama Yönetmeliğinin 16. maddesi hükümlerince riskli olarak tespit edilen yapılardaki hak sahiplerine Belediye Başkanlıklarınca yapılacak olan kira yardımları ile ilgili olarak başvurunun alınmasını, incelenmesini ve ödeme yapılınca kadar olan süreci tanımlamaktadır." hükmünü içermektedir.

Aynı Kılavuzun 5.1 maddesinde "6306 sayılı Kanun kapsamında riskli yapı maliklerine her yıl alınacak Bakan Olur'una göre sadece ikamet ettikleri bir bağımsız bölüm için 18 ay kira yardımı yapılacaktır." kuralına, 5.2.maddesinde ise "Kira yardımı ödemelerinde riskli yapıda ikamet şartı aranmakta olup, malik kiracı ve sınırlı aynı hak sahiplerinden sadece bu şartı sağlayanlara ödeme yapılacaktır." hükmüne yer verilmiştir.

Dosyanın incelenmesinden; davacının 2 adet bağımsız bölümüne kira yardımı alabilmek için 25.12.2014 tarihinde yaptığı müracaata dair işlemlerin 12.01.2015 tarihinde tesis edildiğinden bahisle 2015 yılı Kira Yardımı Uygulamaları Kılavuzundan yararlanılması gerektiğinden, ikamet edilen bir bağımsız bölüm için, 15.05.2015 tarihinden itibaren başlayan 18 ay boyunca devam eden, ayda 690,00 TL ödeme yapılmasına ilişkin planın yapıldığı, ödemesi durdurulan kısım için yapılan itirazın dava konusu işlemlere reddedildiği anlaşılmaktadır.

Yukarıda yer verilen mevzuat hükümleri uyarınca; 2015 yılı Kira Yardımı Uygulamaları Kılavuzunun yürürlüğe girdiği 20.01.2015 tarihinden itibaren, kira yardımından yararlanmak isteyen hak sahiplerine, şartlarının uygun olması halinde sadece ikamet ettikleri bölüm için yardım yapılabileceği kuralı getirilerek 2014 yılı Kira Yardımı Uygulamaları Kılavuzu yürürlükten kaldırılmıştır.

Bu durumda, davacı tarafından müracaat 2014 yılında yapılmış olsa da 2014 yılı Kira Yardımı Uygulamaları Kılavuzuna ilişkin hükümlerin 2015 yılı Kira Yardımı Uygulamaları Kılavuzu yürürlüğe girene kadar uygulanabileceği ve dava konusu işlemin tesis edildiği tarih itibarıyla 2015 yılı Kılavuzunun yürürlükte bulunduğu dikkate alındığında dava konusu işlemde hukuka aykırılık, İdare Mahkemesi kararında ise hukuki isabet görülmemiştir.

Açıklanan nedenlerle; Antalya 2. İdare Mahkemesinin 31/03/2016 günlü, E:2015/619, K:2016/423 sayılı kararının bozulmasına, dosyanın Mahkemesine gönderilmesine, bu kararın tebliğ tarihini izleyen günden itibaren 15 gün içerisinde kararın düzeltilmesi yolu açık olmak üzere, 11/04/2017 tarihinde oybirliği ile karar verildi.

Ondördüncü Daire

T.C.
DANIŞTAY
Ondördüncü Daire

Esas No : 2016/6934

Karar No : 2017/3254

Anahtar Kelimeler : -Riskli Alan,
-Kamu Düzeni,
-Planlama/Altyapı Hizmetleri

Özeti : Riskli alan ilan edilen uyumsuzluk konusu alandaki yapıların önemli bir kısmının hasarlı olması nedeniyle 6306 sayılı Afet Riski Altındaki Alanların Dönüştürülmesi Hakkında Kanunun ek 1. maddesinde belirtilen şartların oluştuğu sonuç ve kanaatine ulaşılmış olup, fen ve sanat norm ve standartlarına uygun, sağlıklı ve güvenli yaşama çevrelerini teşkil etmek, sağlık, eğitim ve ulaşım gibi kamu hizmetlerinin düzenli bir şekilde yürütülmesini sağlamak amacıyla, 6306 sayılı Kanunun 2. ve ek 1. maddelerine göre riskli alan ilan edilmesine ilişkin Bakanlar Kurulu Kararında hukuka aykırılık bulunmadığı hakkında.

Davacı : TMMOB Mimarlar Odası

Vekili : Av. ...

Davalılar : 1- Başbakanlık
2- Çevre ve Şehircilik Bakanlığı

Vekili : ..., Hukuk Müşaviri

Davanın Özeti : 01/06/2016 günlü, 29729 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan, Şırnak İli, Cizre İlçesi, Kuştepe, Cudi, Sur Dağ Kapı, Kale, Şah, Yafes, Alibey ve Nur Mahalleleri sınırları içerisinde bulunan ve ekli kroki ile listede sınır ve koordinatları gösterilen alanın, 6306 sayılı Afet Riski Altındaki Alanların Dönüştürülmesi Hakkında Kanunun 2. ve ek 1. maddelerine göre riskli alan ilan edilmesine ilişkin 30/05/2016 tarih ve 2016/8860 sayılı Bakanlar Kurulu Kararının; riskli alan ilan edilen bölgenin zemin yapısı ve üzerindeki yapılaşma nedeniyle can ve mal kaybına yol açma riski taşımadığı, sokağa çıkma yasakları süresince meydana gelen bina hasarlarının gerekçe gösterilerek tüm alanda yıkım ve tahliye gerçekleştirildiği, Anayasa ve yasalarla korunan mülkiyet hakkı, kişisel

güvenlik ve gelişim hakkının ihlal edildiği, belediyeden görüş alınmadığı, hukuka uyarlık bulunmadığı iddialarıyla iptali istenilmektedir.

Davalı İdarelerin Savunmalarının Özeti : Dava konusu Bakanlar Kurulu kararının 6306 sayılı Afet Riski Altındaki Alanların Dönüştürülmesi Hakkında Kanunun 2. ve ek 1. maddeleri ile ilgili yönetmeliğe uygun olarak tesis edildiği, hukuka aykırılık bulunmadığı ileri sürülerek davanın reddi gerektiği savunulmaktadır.

Danıştay Tetkik Hakimi : Demet Gül

Düşüncesi : Davanın reddi gerektiği düşünülmektedir.

Danıştay Savcısı : Abidin Çelik

Düşüncesi : Dava; 01/06/2016 günlü, 29729 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan, Şırnak İli, Cizre İlçesi, Kuştepe, Cudi, Sur Dağ Kapı, Kale, Şah, Yafes, Alibey ve Nur Mahalleleri sınırları içerisinde bulunan ve ekli kroki ile listede sınır ve koordinatları gösterilen alanların, 6306 sayılı Afet Riski Altındaki Alanların Dönüştürülmesi Hakkında Kanunun 2. ve ek 1. maddelerine göre riskli alan ilan edilmesine ilişkin, 30/05/2016 tarih ve 2016/8860 sayılı Bakanlar Kurulu Kararının iptali istemiyle açılmıştır

2709 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın İkinci Kısımında Temel Hak ve Ödevlerin düzenlendiği, Birinci Bölümünde ise Genel Hükümlerin belirlendiği, bu bölümde yer alan "Temel Hak ve Hürriyetlerin Sınırlanması" başlıklı 4709 sayılı Yasa ile değişik 13. maddesinde: "Temel hak ve hürriyetler, özlerine dokunulmaksızın yalnızca Anayasanın ilgili maddelerinde belirtilen sebeplere bağlı olarak ve ancak kanunla sınırlanabilir. Bu sınırlamalar, Anayasanın sözüne ve ruhuna, demokratik toplum düzeninin ve lâik Cumhuriyetin gereklerine ve ölçülülük ilkesine aykırı olamaz.", İkinci Bölümde Kişinin Hakları ve Ödevleri arasında yer verilen "mülkiyet hakkı" 35. maddesinde sayılmış ve bu hak "Herkes, mülkiyet ve miras haklarına sahiptir. Bu haklar, ancak kamu yararı amacıyla, kanunla sınırlanabilir. Mülkiyet hakkının kullanılması toplum yararına aykırı olamaz" şeklinde düzenlemeye konu edilmiştir.

6306 sayılı Afet Riski Altındaki Alanların Dönüştürülmesi Hakkında Kanun'un 2. maddesinin 1. fıkrasının (ç) bendinde; Riskli alan: Zemin yapısı veya üzerindeki yapılaşma sebebiyle can ve mal kaybına yol açma riski taşıyan, Bakanlık veya İdare tarafından Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığının görüşü de alınarak belirlenen ve Bakanlığın teklifi üzerine Bakanlar Kurulunca kararlaştırılan alan olarak tanımlanmıştır.

Afet Riski Altındaki Alanların Dönüştürülmesi Hakkında Kanunun Uygulama Yönetmeliğinin, "Riskli alanın tespiti" başlıklı 5. maddesinin 1. fıkrasında da "Riskli alan; a) Alanın, zemin yapısı veya üzerindeki yapılaşma sebebiyle can ve mal kaybına yol açma riski taşıdığına dair teknik raporu,

b) Alanda daha önceden meydana gelmiş afetler varsa, bunlara dair bilgileri,

c) Alanın büyüklüğünü de içeren koordinatlı sınırlandırma haritasını, varsa uygulama imar planını,

ç) Alanda bulunan kamuya ait taşınmazların listesini,

d) Alanın uydu görüntüsünü veya ortofoto haritasını,

e) Zemin yapısı sebebiyle riskli alan olarak tespit edilmek istenilmesi halinde yerbilimsel etüd raporunu,

f) Alanın özelliğine göre Bakanlıkça istenecek sair bilgi ve belgeleri,

ihativa edecek şekilde hazırlanmış olan dosyaya istinaden ve Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığının görüşü alınarak Bakanlıkça belirlenir ve teklif olarak Bakanlar Kuruluna sunulur..." hükümlerine yer verilmiştir.

Anılan Kanunun Ek1. maddesinin 1. fıkrasının (a) bendinde Kamu düzeni veya güvenliğinin olağan hayatı durduracak veya kesintiye uğratacak şekilde bozulduğu yerlerde; planlama ya da altyapı hizmetleri yetersiz olan veya imar mevzuatına aykırı yapılaşma bulunan yahut yapı ya da altyapısı hasarlı olan alanların, fen ve sanat norm ve standartlarına uygun, sağlıklı ve güvenli yaşama çevrelerini teşkil etmek, sağlık, eğitim ve ulaşım gibi kamu hizmetlerinin düzenli bir şekilde yürütülmesini sağlamak amacıyla, Bakanlığın teklifi üzerine Bakanlar Kurulunca riskli alan olarak kararlaştırılabileceği, riskli alan sınırının uygulama bütünlüğü gözetilerek belirleneceği hükmü öngörülmüştür.

Dava dosyası ile Dairemizin E: 2016/6708 sayılı dosyasının birlikte incelenmesinden; T.C. Çevre ve Şehircilik Bakanlığı, Alt Yapı ve Kentsel Dönüşüm Hizmetleri Genel Müdürlüğü, Riskli Yapılar Dairesi Başkanlığınca hazırlana teknik raporda özetle, Şırnak İli, Cizre İlçesi, Kuştepe, Cudi, Sur Dağ Kapı, Kale, Şah, Yafes, Alibey ve Nur Mahalleleri sınırları içerisinde yer alan 483,13 hektar büyüklüğündeki alanın 6306 sayılı Afet Riski Altındaki Alanların Dönüştürülmesi Hakkında Kanunun 2. Maddesinin 1. Fıkrasının (ç) bendi ve ek 1. Maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi uyarınca riskli alan ilan edilmesinin, alanda bulunan yapı stoğunun güçlendirilmesi ve yaşanabilir mekanlar oluşturulması bakımından uygun olacağı belirtilmiş anlaşılmıştır.

Bu durumda; yukarıda anılan teknik rapordaki tespitler ve dosyada yer alan bilgi ve belgelerin değerlendirilmesi sonucu, Şırnak İli, Cizre İlçesi, Kuştepe, Cudi, Sur Dağ Kapı, Kale, Şah, Yafes, Alibey ve Nur Mahalleleri sınırları içerisinde bulunan ve ekli kroki ile listede sınır ve koordinatları gösterilen alanların riskli alan ilan edilmesine ilişkin, 30/05/2016 tarih ve 2016/8860 sayılı Bakanlar Kurulu Kararında hukuka aykırılık bulunmamaktadır.

Açıklanan nedenlerle; davanın reddine karar verilmesi gerektiği düşünülmektedir.

TÜRK MİLLETİ ADINA

Hüküm veren Danıştay Ondördüncü Dairesince, duruşma için önceden belirlenerek taraflara bildirilen 03.05.2017 gününde davacı vekili Av. ...'ün gelmediği, davalı İdareleri temsilen Av. ...'ın geldiği görülerek, Danıştay Savcısı Abidin Çelik'in katılımıyla yapılan duruşma sonrasında Tetkik Hakiminin açıklamaları dinlendikten ve dosyadaki belgeler incelendikten sonra işin gereği görüşüldü:

Dava; 01/06/2016 günlü, 29729 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan, Şırnak İli, Cizre İlçesi, Kuştepe, Cudi, Sur Dağ Kapı, Kale, Şah, Yafes, Alibey ve Nur Mahalleleri sınırları içerisinde bulunan ve ekli kroki ile listede sınır ve koordinatları gösterilen alanın, 6306 sayılı Afet Riski Altındaki Alanların Dönüştürülmesi Hakkında Kanunun 2. ve ek 1. maddelerine göre riskli alan ilan edilmesine ilişkin, 30/05/2016 tarih ve 2016/8860 sayılı Bakanlar Kurulu Kararının iptali istemiyle açılmıştır.

2709 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Anayasasının İkinci Kısımında Temel Hak ve Ödevlerin düzenlendiği, Birinci Bölümünde ise Genel Hükümlerin belirlendiği, bu bölümde yer alan "Temel Hak ve Hürriyetlerin Sınırlanması" başlıklı 4709 sayılı Yasa ile değişik 13. maddesinde: "Temel hak ve hürriyetler, özlerine dokunulmaksızın yalnızca Anayasanın ilgili maddelerinde belirtilen sebeplere bağlı olarak ve ancak kanunla sınırlanabilir. Bu sınırlamalar, Anayasanın sözüne ve ruhuna, demokratik toplum düzeninin ve lâik Cumhuriyetin gereklerine ve ölçülülük ilkesine aykırı olamaz.", İkinci Bölümde Kişinin Hakları ve Ödevleri arasında yer verilen "mülkiyet hakkı" 35. maddesinde sayılmış ve bu hak "Herkes, mülkiyet ve miras haklarına sahiptir. Bu haklar, ancak kamu yararı amacıyla, kanunla sınırlanabilir. Mülkiyet hakkının kullanılması toplum yararına aykırı olamaz" şeklinde düzenlemeye konu edilmiştir.

20.03.1952 günü kabul edilen İnsan Haklarının ve Temel Özgürlüklerinin Korunmasına İlişkin Sözleşmeye Ek 1 Nolu Protokol Türkiye tarafından 19.03.1954 tarihinde onaylanmıştır. Anılan Protokolün "Mülkiyetin Korunması" başlıklı 1. maddesinde: "Her gerçek ve tüzel kişinin mal ve mülk dokunulmazlığına saygı gösterilmesini isteme hakkı vardır. Herhangi bir kimse, ancak kamu yararı sebebiyle ve yasada öngörülen koşullara ve uluslararası hukukun genel ilkelerine uygun olarak mal ve mülkünden yoksun bırakılabilir. Yukarıdaki hükümler, devletlerin, mülkiyetin kamu yararına uygun olarak kullanılmasını düzenlemek veya vergilerin ya da başka katkıların veya para cezalarının ödenmesini sağlamak için gerekli gördükleri yasaları uygulama konusunda sahip oldukları hakka hâlel getirmez." kuralı yer almıştır.

6306 sayılı Afet Riski Altındaki Alanların Dönüştürülmesi Hakkında Kanununun 2. maddesinin 1. fıkrasının (ç) bendinde; Riskli alan: Zemin yapısı veya üzerindeki yapılaşma sebebiyle can ve mal kaybına yol açma riski taşıyan, Bakanlık veya İdare tarafından Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığının görüşü de alınarak belirlenen ve Bakanlığın teklifi üzerine Bakanlar Kurulunca kararlaştırılan alan olarak tanımlanmış, 26.04.2016 tarihinde yürürlüğe giren ek 1. maddesinde (Ek: 14/4/2016 - 6704/25 md.) "(1) a) Kamu düzeni veya güvenliğinin olağan hayatı durduracak veya kesintiye uğratacak şekilde bozulduğu yerlerde; planlama ya da altyapı hizmetleri yetersiz olan veya imar mevzuatına aykırı yapılaşma bulunan yahut yapı ya da altyapısı hasarlı olan alanlar, b) Üzerindeki toplam yapı sayısının en az %65'i imar mevzuatına aykırı olan veya yapı ruhsatı alınmaksızın inşa edilmiş olmakla birlikte sonradan yapı ve iskân ruhsatı alan yapılardan oluşan alanlar, fen ve sanat norm ve standartlarına uygun, sağlıklı ve güvenli yaşama çevrelerini teşkil etmek, sağlık, eğitim ve ulaşım gibi kamu hizmetlerinin düzenli bir şekilde yürütülmesini sağlamak amacıyla, Bakanlığın teklifi üzerine Bakanlar Kurulunca riskli alan olarak kararlaştırılabilir. Riskli alan sınırı uygulama bütünlüğü gözetilerek belirlenir." hükmü yer almıştır.

Afet Riski Altındaki Alanların Dönüştürülmesi Hakkında Kanununun Uygulama Yönetmeliğinin, "Riskli alanın tespiti" başlıklı 5. maddesinin 1. fıkrasında da "Riskli alan; a) Alanın, zemin yapısı veya üzerindeki yapılaşma sebebiyle can ve mal kaybına yol açma riski taşıdığına dair teknik raporu, b) Alanda daha önceden meydana gelmiş afetler varsa, bunlara dair bilgileri, c) Alanın büyüklüğünü de içeren koordinatlı sınırlandırma haritasını, varsa uygulama imar planını, ç) Alanda bulunan kamuya ait taşınmazların listesini, d) Alanın uydu görüntüsünü veya ortofoto haritasını, e) Zemin yapısı

sebebiyle riskli alan olarak tespit edilmek istenilmesi halinde yerbilimsel etüd raporunu, f) Alanın özelliğine göre Bakanlıkça istenecek sair bilgi ve belgeleri, ihtiva edecek şekilde hazırlanmış olan dosyaya istinaden ve Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığının görüşü alınarak Bakanlıkça belirlenir ve teklif olarak Bakanlar Kuruluna sunulur..." hükümlerine yer verilmiştir.

Yukarıda belirtilen Anayasa ve Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi düzenlemeleriyle kişilerin mülkiyet hakları güvence altına alınmıştır. Mülkiyet hakkının yalnızca kamu yararının mevcut olduğu durumlarda kanunla sınırlanabileceği de yine bu düzenlemelerde öngörülmüştür. Kanun koyucu tarafından olağan dışı kanun olarak düzenlenen 6306 sayılı Afet Riski Altındaki Alanların Dönüştürülmesi Hakkında Kanun kapsamında da kanunda sayılan idarelerce mülkiyet hakkına sınırlama getirilebilecektir. Ancak, yine burada Kanun bu yetkinin kullanımını oldukça sıkı kurallara bağlamış ve ortada kamu yararını ilgilendiren durumun bulunduğunu hiçbir şüpheye yer vermeyecek şekilde açık ve somut bir şekilde ortaya konulmasını şarta bağlamıştır.

Bu bağlamda, bir alanın üzerindeki yapılaşma sebebiyle can ve mal kaybına yol açma riski taşınması sebebiyle "Riskli Alan" olarak ilan edilebilmesi için mutlaka yapıların fiili durumları incelendikten sonra hazırlanacak teknik bir rapor ile ortaya konulması; kamu düzeni veya güvenliğinin olağan hayatı durduracak veya kesintiye uğratacak şekilde bozulduğu yerlerde; planlama ya da altyapı hizmetleri yetersiz olan veya imar mevzuatına aykırı yapılaşma bulunan yahut yapı ya da altyapısı hasarlı olan alanlarda ise belirtilen şartların oluştuğunun açık ve somut şekilde ortaya konulması gerekecektir.

Dava dosyasının incelenmesinden; 01/06/2016 günlü, 29729 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan, Şırnak İli, Cizre İlçesi, Kuştepe, Cudi, Sur Dağ Kapı, Kale, Şah, Yafes, Alibey ve Nur Mahalleleri sınırları içerisinde bulunan ve ekli kroki ile listede sınır ve koordinatları gösterilen alana ilişkin hazırlanan dosya ve teknik rapor doğrultusunda, 6306 sayılı Afet Riski Altındaki Alanların Dönüştürülmesi Hakkında Kanununun 2. ve ek 1. maddelerine göre riskli alan ilan edilmesine ilişkin Bakanlar Kurulu Kararının iptali istemiyle bakılan davanın açıldığı anlaşılmıştır.

Uyuşmazlık konusu olayda, 6306 sayılı Kanun uyarınca hazırlanan ve dava konusu işlemin dayanağını oluşturan teknik rapor ve gerekçe raporu ile dosyada bulunan bilgi ve belgelerin birlikte incelenmesinden; Güneydoğu Anadolu Bölgesinde yer alan birçok il ve Şırnak'ın İdil ve Cizre ilçelerinde terör olayları sonucu sokağa çıkma yasağı ilan edildiği, yasaklar süresince ağır silahlarla çatışmalar yaşandığı, bölücü terör örgütü mensupları

tarafından mayın ve patlayıcılar tuzaklanarak barikat ve hendeklerin yapıldığı, kamu düzeninin olağan hayatı kesintiye uğratacak şekilde bozulduğu, bu süreçte yaşanan olaylarla birçok yapı ve altyapının hasar gördüğü, Cizre İlçesinde incelenen 20.160 birimden 3.268 adedinin hasarsız, 14.183 adedinin az hasarlı, 2.564 adedinin ağır hasarlı, 145 adedinin yıkık olduğu, ağır hasarlı yapıların taşıyıcı sistemlerinde hasar sonucu statüğünün bozulduğu, bölgedeki 6635 adet az hasarlı, 1156 adet ağır hasarlı, 74 adet yıkılmış binanın Dicle Nehrinin batı bölgesinde kalan alanın tamamına yayılmış olduğu, alanın kanalizasyon ve temiz su altyapısının büyük ölçüde zarar gördüğünün tespit edildiği, dosyada bulunan fotoğraflardan da mevcut durumun açıkça görüldüğü, Kültür ve Turizm Bakanlığı Kültür Varlıkları ve Müzeler Genel Müdürlüğünün 18.05.2016 günlü, 95839 sayılı yazısı ile riskli alan ilan edilmesi planlanan alanda 2863 sayılı Kanun kapsamında kalan kültür varlıkları ile sit alanlarının yapılacak planlara aktarılması ve bu alanlar ve yapılara yönelik her türlü müdahale öncesinde Diyarbakır Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Kurulundan izin alınması koşuluyla riskli alan ilan edilmesinde sakınca bulunmadığının bildirildiği, Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığının 20.05.2016 günlü, 11862 sayılı görüşü alındığı, 483,13 hektar büyüklüğündeki alanın 6306 sayılı Kanunun 2. ve ek 1. maddeleri uyarınca "Riskli Alan" ilan edilmesi teklifinde bulunduğu, teknik rapor ile Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı (AFAD) görüşü doğrultusunda, dava konusu işlemler alanın "riskli alan" olarak ilan edildiği anlaşılmaktadır.

Bu durumda; riskli alan ilan edilen Şırnak İli, Cizre İlçesi, Kuştepe, Cudi, Sur Dağ Kapı, Kale, Şah, Yafes, Alibey ve Nur Mahalleleri sınırları içerisinde bulunan, kamu düzeni ve güvenliğinin olağan hayatı durduracak veya kesintiye uğratacak şekilde bozulduğu belirtilen alanda; bu süreçte yaşanan olaylarla birçok yapı ve altyapının hasar gördüğü, Cizre İlçesinde bulunan 20.160 birimden 3.268 adedinin hasarsız, 14.183 adedinin az hasarlı, 2.564 adedinin ağır hasarlı, 145 adedinin yıkık olduğu, ağır hasarlı yapıların taşıyıcı sistemlerinin statüğünün bozulduğu, alanın kanalizasyon ve temiz su altyapısının büyük ölçüde zarar gördüğü dikkate alındığında, 6306 sayılı Kanunun Ek-1. maddesinde belirtilen şartlarının oluştuğu sonuç ve kanaatine ulaşılmış olup, fen ve sanat norm ve standartlarına uygun, sağlıklı ve güvenli yaşama çevrelerini teşkil etmek, sağlık, eğitim ve ulaşım gibi kamu hizmetlerinin düzenli bir şekilde yürütülmesini sağlamak amacıyla, 6306 sayılı Kanunun 2. ve ek 1. maddelerine göre riskli alan ilan edilmesine ilişkin 30/05/2016 tarih ve 2016/8860 sayılı Bakanlar Kurulu Kararında hukuka aykırılık bulunmamaktadır.

Açıklanan nedenlerle, davanın reddine, yargılama giderlerinin davacı üzerine bırakılmasına, 659 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 14. maddesi ve Avukatlık Asgari Ücret Tarifesi uyarınca duruşmalı davalar için belirlenen 3.000-TL vekalet ücretinin davacıdan alınarak davalı idarelere verilmesine, artan posta avansının istemi halinde davacıya iadesine, 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanununun 20/A-2-(g) maddesi uyarınca, kararın tebliğinden itibaren 15 gün içerisinde Danıştay İdari Dava Daireleri Kuruluna temyiz yolu açık olmak üzere, 03/05/2017 tarihinde oybirliğiyle karar verildi.

T.C.

DANIŞTAY

Ondördüncü Daire

Esas No : 2014/5069

Karar No : 2017/3989

Anahtar Kelimeler : -Taşıyıcı Unsur,
-Bağımsız Bölüm,
-Binanın Statığı

Özeti : Taşıyıcı unsuru etkilemeyen bağımsız bölüm içindeki duvarların kaldırılmasının ruhsat gerektirmediği, bununla birlikte, hangi nitelikte olursa olsun, bağımsız bölüm sayısını veya bağımsız bölüm alanını artıran iki bağımsız bölüm arasındaki duvarın kaldırılması veya aynı bağımsız bölüm içerisinde başka bir bağımsız bölüm oluşturulması yolundaki tadilatların, ruhsata tabi esaslı tadilat niteliğinde olduğu; öte yandan, aykırılıktan etkilenen alanın tespitinin, yapılan imalatın binanın statığını etkileyip etkilemediğinin idarece yapılacak inceleme sonucu somut olarak ortaya konulduktan sonra; yapılan imalat binanın statığını etkilemiyor ise para cezasının, 3194 sayılı Kanununun 42. maddesinin 2. fıkrasının (b) bendi uyarınca yapı maliyet birim fiyatları üzerinden; statığını etkilemesi halinde ise aynı fıkranın (a) bendi uyarınca yapı inşaat alanı üzerinden para cezası hesaplanması gerektiği hakkında.

Temyiz İsteminde Bulunan (Davacı) : ...

Vekili : Av. ...

Karşı Taraf (Davalı) : Çankaya Belediye Başkanlığı

Ondördüncü Daire

Vekili : Av. ...

İstem Özet: Ankara 6. İdare Mahkemesinin 05/12/2013 günlü, E:2012/482, K:2013/1932 sayılı kararının; usul ve yasaya uygun olmadığı ileri sürülerek bozulması istenilmektedir.

Savunmanın Özeti : Savunma verilmemiştir.

Danıştay Tetkik Hakimi : Ali Can Buğdaycı

Düşüncesi : Temyiz isteminin kabulü ile Mahkeme kararının bozulması gerektiği düşünülmektedir.

TÜRK MİLLETİ ADINA

Hüküm veren Danıştay Ondördüncü Dairesince işin gereği görüşüldü:

Dava; Ankara İli, Çankaya İlçesi, Güzeltepe Mahallesi, ... ada, ... parsel sayılı taşınmaz üzerinde bulunan binada ruhsat ve eki projesine aykırı imalatlar yapıldığından bahisle 3194 İmar sayılı Kanununun 32. maddesi uyarınca düzenlenen 27.09.2011 günlü, 94/04777 sayılı zabıtname uyarınca verilen yıkım kararının, aynı Kanunun 42. maddesi uyarınca davacıya 10.595,96 TL para cezası verilmesine ilişkin Çankaya Belediye Encümeninin 04.10.2011 günlü, 4177.35 sayılı kararının iptali ve ödenen 10.595,96 TL'nin istirdatı istemiyle açılmış; İdare Mahkemesince, yaptırılan keşif ve bilirkişi incelemesi sonucunda düzenlenen rapor ile dosyadaki bilgi ve belgelerin değerlendirilmesinden; zabıtname ile tespit edilen 4 ve 5 numaralı dairelerin giriş kısmındaki 4,5m'lik merdiven kovası alanının doğrama ve cam ile kapatılarak anılan dairelere ilave edilmesine ilişkin aykırılığın davacı tarafından giderildiği gerekçesiyle yıkım kararının bu kısmı yönünden karar verilmesine yer olmadığına, yıkım kararının 1. normal kat 4 ve 5 numaralı daireler arasındaki duvarın kısmen kaldırılarak anılan dairelerin birleştirilmesine ilişkin kısmı ile para cezası verilmesine ilişkin encümen kararı yönünden ise yönünden davanın reddine karar verilmiş; bu karar, taraflarca temyiz edilmiştir.

Temyize konu İdare Mahkemesi kararının 27.09.2011 günlü, 94/04777 sayılı zabıtname uyarınca verilen yıkım kararına ilişkin kısmında 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanununun 49. maddesinin 1. fıkrasında sayılan bozma nedenlerinden hiçbirisi bulunmamaktadır.

Kararın para cezasına ilişkin kısmına hakkında;

2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanununun 2. maddesinin ikinci fıkrasında; idari yargı yetkisinin, idari eylem ve işlemlerin hukuka uygunluğunun denetimi ile sınırlı olduğu, idari mahkemelerin, yerindelik denetimi yapamayacakları, yürütme görevinin kanunlarda gösterilen şekil ve

esaslara uygun olarak yerine getirilmesini kısıtlayacak, idari eylem ve işlem niteliğinde veya idarenin takdir yetkisini kaldırarak biçimde yargı kararı verilemeyeceği hüküm altına alınmıştır.

3194 sayılı İmar Kanununun 5940 sayılı Kanunun 2. maddesiyle değişik 42. maddesinin 2. fıkrasında; ruhsat alınmaksızın veya ruhsata, ruhsat eki etüt ve projelere veya imar mevzuatına aykırı olarak yapılan yapının sahibine, yapı müteahhidine veya aykırılığı altı iş günü içinde idareye bildirmeyen ilgili fenni mesullere yapının mülkiyet durumuna, bulunduğu alanın özelliğine, durumuna, niteliğine ve sınıfına, yerleşmeye ve çevreye etkisine, can ve mal emniyetini tehdit edip etmediğine ve aykırılığın büyüklüğüne göre, beşyüz Türk Lirasından az olmamak üzere, maddede belirtilen şekilde hesaplanan idari para cezalarının uygulanacağı düzenlenmiştir; (a) bendinde; yapı sınıflarına ve gruplarına göre yapının inşaat alanı üzerinden hesaplanmak üzere, mevzuata aykırılığın her bir metrekaresi için uygulanacak para cezalarının miktarları belirlenerek, bu miktarların her takvim yılı başından geçerli olmak üzere o yıl için 213 sayılı Vergi Usul Kanununun mükerrer 298. maddesi hükümleri uyarınca tespit ve ilan edilen yeniden değerlendirme oranında bir Türk Lirasının küsuru da dikkate alınmak suretiyle artırılacağı kurala bağlanmıştır; (b) bendinde; mevzuata aykırılığı yapı inşaat alanı üzerinden hesaplanması mümkün olmayan, yapının cephelerini ve diğer yapı elemanlarını değiştiren veya yapı malzemesi için öngörülen gereklere aykırı bulunan uygulamalar için, Bakanlıkça yayımlanan ve aykırılığa konu imalatın tespiti tarihinde yürürlükte bulunan birim fiyat listesine göre ilgili idarece belirlenen bedelin % 20'si kadar idari para cezası verileceği hükme bağlanmıştır, (c) bendinde ise artırım sebepleri sayılmış, bu artırım sebepleri uyarınca tespit edilen miktarların (a) ve (b) bentlerinde belirtilen şekilde tespit edilen para cezalarının miktarına göre ayrı ayrı hesap edilerek ilave olunacağı, para cezalarına konu olan alanın hesaplanmasında, aykırılıktan etkilenen alanın dikkate alınacağı düzenlemesine yer verilmiştir.

2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanununun 2. maddesi uyarınca, yargı kararı ile idarelerin işlem tesisine zorlanamayacağı gibi idari eylem ve işlem niteliğinde veya idarenin takdir yetkisini kaldırarak biçimde yargı kararı verilemeyeceğinden; 3194 sayılı Kanunun 42/2. maddesinin (a) bendinde, temel para cezasının hesaplanmasında, yapı inşaat alanı ve yapı sınıfı ve grubu temel kriterler olarak öngörüldüğünden, temel para cezasının bu kriterlere aykırı olarak hesaplandığının tespit edilmesi halinde, aykırılığı tespit edilen para cezası miktarına (c) bendinde öngörülen artırım oranları uygulanarak belirlenen toplam para cezasının da tamamının iptal edilmesi gerektiği, temel para cezasının hesaplanmasına ilişkin aykırılıklar tespit

edildikten sonra, bilirkişinin aykırılıktan etkilenen alan ve/veya yapı sınıfı grubuna ilişkin yaptığı tespitler uyarınca raporda hesaplanan para cezası miktarı esas alınarak dava konusu işlemin kısmen iptaline, kısmen davanın reddine karar verilmesi suretiyle, işlemin hukuka uygunluğunun denetimi ile sınırlı idari yargı denetimi yetkisi aşılarak, idari eylem ve işlem niteliğinde yargı kararı verilemeyeceği, bununla beraber, temel para cezasının, 3194 sayılı Kanununun 42/2. maddesinde öngörülen kriterlere uygun olarak hesaplandığı, ancak, (c) bendinde öngörülen artırım sebebi veya sebeplerinin uygulanması koşullarının oluşmadığının anlaşılması halinde ise para cezasının hukuka aykırılığı tespit edilen artırım sebebine isabet eden kısım yönünden kısmen iptaline karar verileceği açıktır.

Planlı Alanlar Tip İmar Yönetmeliğinin 16. maddesinin 23. fıkrasında; "Basit tamir ve tadil: Yapılarda derz, iç ve dış sıva, boya, badana, oluk dere, doğrama, döşeme ve tavan kaplamaları, elektrik ve sıhhi tesisat tamirleri ile çatı onarımı ve kiremit aktarılması işlemlerdir." hükmüne, 24. fıkrasında ise; "Esaslı tadilat: Yapılarda taşıyıcı unsuru etkileyen veya yapı inşaat alanını veya emsale konu alanını veya taban alanını veya bağımsız bölüm sayısını veya ortak alanların veya bağımsız bölümlerin alanını veya kullanım amacını veya ruhsat eki projelerini değiştiren işlemlerdir. Esaslı tadil, ruhsata tabidir." hükmüne, aynı Yönetmeliğin 63. maddesinde ise; "Basit tamir ve tadiller ile korkuluk, pergola ve benzerlerinin yapımı ile bölme duvarı, bahçe duvarı, duvar kaplamaları, baca, saçak ve benzeri elemanların tamirleri ruhsata tabi değildir. Bunlardan iskele kurmayı gerektirenler için Belediyeye yazılı müracaat edilmesi zorunludur. Bu kapsamda kalmakla birlikte binanın ısı yalıtımını etkileyen işlemler yapılamaz." hükmüne yer verilmiştir.

Ankara İmar Yönetmeliğinin 87. maddesinde; "İmar planları, hükümleri ve raporları ile bu Yönetmelik yanında 634 sayılı Kat Mülkiyeti Kanun hükümlerine aykırı olmamak, yapının taşıyıcı unsurları ve ısı yalıtımını olumsuz olarak etkilememek; bağımsız bölümlerin brüt inşaat alanlarını artırmamak, kullanım amacı ve cephe görünümünü değiştirmemek koşulları ile a- Derz, iç ve dış sıva, boya, badana, oluk, dere, doğrama, döşeme ve tavan kaplamaları, elektrik ve sıhhi tesisat ile kiremit aktarılması işleri, b-Korkuluk, parapet, paratoner, gölgelik (pergole), çardak (kameriye), derinliği (1,00) metreyi geçmeyen süs havuzu ve bahçe düzenlemesi yapılması, c-Kendi bağımsız bölümü içinde taşıyıcı olmayan bölme duvarlarının kaldırılması veya bina statüğünü etkilemeyen duvarların konulması, d-Basit tamir ve tadiller, e-İç dekorasyon işleri, zemin katta bulunan iş yerlerinin imar durumuna aykırı olmayan vitrin değişiklikleri , f-

Duvar kaplaması, baca, saçak, çatı ve benzeri unsurların onarımı ruhsata tabi değildir. Ruhsat almayı gerektirmeden yapılabilecek/değiştirilebilecek/onarılabilecek nitelikteki inşaat işlerinin onaylı mimarlık ve mühendislik projelerinde gösterilmiş haliyle yapılmamış veya farklı tatbik edilmiş olması projelerde değişiklik/yeni proje gerektirmez. Taşıyıcı bölme duvarları ile taşıyıcı olsun/olmasın bağımsız bölümler arasındaki duvarların kaldırılması halinde bu durum onaylı projesine ve ruhsatına işlenmek üzere ilgili Belediyeye başvurulacaktır. Bu başvuruda işe nezaret edecek mimar/mühendis ismi de ilgili Belediyeye bildirilir." düzenlemesine yer verilmiştir.

Yukarıda yer verilen mevzuat hükümlerinin değerlendirilmesinden; taşıyıcı unsuru etkilemeyen bağımsız bölüm içindeki duvarların kaldırılmasının ruhsat gerektirmediği, bununla birlikte, hangi nitelikte olursa olsun, bağımsız bölüm sayısını veya bağımsız bölüm alanını artıran iki bağımsız bölüm arasındaki duvarın kaldırılması veya aynı bağımsız bölüm içerisinde başka bir bağımsız bölüm oluşturulması yolundaki tadilatların, ruhsata tabi esaslı tadilat niteliğinde olduğu sonucuna ulaşılmaktadır.

Dosyanın incelenmesinden; Ankara İli, Çankaya İlçesi, Güzeltepe Mahallesi, ... ada, ... parsel sayılı taşınmaz üzerinde bulunan binada ruhsat ve eki projesine aykırı olarak 1. normal kat 4 ve 5 numaralı daireler arasındaki duvarın kısmen kaldırılarak 4 ve 5 numaralı dairelerin birleştirildiği, 4 ve 5 numaralı dairelerin giriş kısmındaki $3.00 \times 1.50 = 4.50$ m²lik merdiven kovası alanının doğrama ve cam ile kapatılarak 4 ve 5 numaralı dairelere ilave edildiği, imalatların bitmiş durumda olduğunun 27.09.2011 günlü, 94/04777 sayılı zabıtname ile tespiti üzerine, 3194 sayılı İmar Kanununun 42. maddesinin 2. fıkrasının (a) bendi uyarınca 3. sınıf, B grubu yapı için 185,16 m² inşaat alanı üzerinden temel para cezasının hesaplandığı, hesaplanan temel para cezasına (c) bendinin 5., 10., 12. ve 13. alt bentleri uyarınca artırım uygulanarak toplam ceza miktarının 10.595,96 TL olarak hesaplandığı anlaşılmıştır.

İdare Mahkemesince uyuşmazlığın çözümü amacıyla yaptırılan keşif ve bilirkişi incelemesi sonrası düzenlenen raporda ise, para cezasının 3194 sayılı İmar Kanununun 42. maddesinde yer alan kriterlere uygun olarak hesaplandığı yönünde görüşe yer verildiği, Mahkemece anılan bilirkişi raporu hükme esas alınarak, dava konusu para cezası verilmesine ilişkin encümen kararı yönünden davanın reddine karar verildiği anlaşılmaktadır.

Uyuşmazlık konusu olayda, her ne kadar yaptırılan keşif ve bilirkişi incelemesi sonrası düzenlenen raporda, para cezasının 3194 sayılı İmar Kanununun 42. maddesinde yer alan kriterlere uygun olarak hesaplandığı

görüşüne yer verilmiş ise de; keşif ve bilirkişi incelemesi sonucunda düzenlenen rapor ile dosyadaki bilgi ve belgelerin değerlendirilmesinden, 1. normal kat 4 ve 5 numaralı daireler arasındaki duvarın kısmen kaldırılarak 4 ve 5 numaralı dairelerin birleştirilmesine yönelik tespite dayalı olarak, para cezası verilmesine ilişkin encümen kararına ilişkin hesaplama raporunda toplam aykırılıktan etkilenen alanın 185,16 m² olarak belirlendiği; buna karşın bilirkişi raporunda 4 ve 5 numaralı daireleri arasında yer alan duvara kapının açılarak her iki dairenin birleştirildiğinin ve anılan aykırılığın yapının taşıyıcı sistemine herhangi bir olumsuz etkisi olmadığı belirlendiği görülmektedir.

Bu durumda; hangi nitelikte olursa olsun, bağımsız bölüm sayısını veya bağımsız bölüm alanını artıran iki bağımsız bölüm arasındaki duvarın kaldırılması yolundaki tadilatların, ruhsata tabi esaslı tadilat niteliğinde olduğu sabit olmakla birlikte, bağımsız bölümlerin birleştirilmesine yönelik olarak yapılan imalatlarda; (örneğin; iki bağımsız bölüm arasındaki duvarın kaldırılması, iki bağımsız bölüm arasında kapı ya da pencere açılması ya da balkon ile bağımsız bölüm arasındaki duvarın kaldırılması gibi), aykırılıktan etkilenen alanın tespitinin, yapılan imalatın binanın statüğünü etkileyip etkilemediğinin idarece yapılacak inceleme sonucu somut olarak ortaya konulduktan sonra; yapılan imalat binanın statüğünü etkilemiyor ise para cezasının, 3194 sayılı Kanununun 42. maddesinin 2. fıkrasının (b) bendi uyarınca yapı maliyet birim fiyatları üzerinden; statüğünü etkilemesi halinde ise aynı fıkranın (a) bendi uyarınca yapı inşaat alanı üzerinden para cezası hesaplanması gerektiği açık olup; 4 ve 5 numaralı dairelerin arasındaki duvara kapı açılarak duvarın kısmen kaldırılması ve anılan dairelerin birleştirilmesine ilişkin imalatın, binanın statüğünü etkilemediği İdare Mahkemesince, yaptırılan keşif ve bilirkişi incelemesi sonucunda düzenlenen raporda ortaya konulduğundan, bu aykırılığa ilişkin temel para cezasının 3194 sayılı Kanununun 42. maddesinin 2. fıkrasının (b) bendi uyarınca yapı maliyet birim fiyatları üzerinden hesaplanması gerekirken, temel para cezasının aynı fıkranın (a) bendi uyarınca hesaplanmasında hukuka uyarlık, davanın reddi yolunda verilen Mahkeme kararının bu kısmında hukuki isabet görülmemiştir.

Öte yandan; para cezasının, 3194 sayılı İmar Kanununun 42. maddesinin 2. fıkrasının (b) bendi uyarınca yapı maliyet birim fiyatları üzerinden hesaplanması gerekirken, aynı fıkranın (a) bendi uyarınca etkilenen alan üzerinden hesaplanmış olmasının, temel cezayı etkileyen nitelikte olduğu dikkate alındığında, 3194 sayılı Kanununun 42. maddesinde

öngörülen kriterlere aykırı hesaplandığı anlaşılan para cezasının tamamının iptaline karar verilmesi gerektiği tabiidir.

Kararın, ödenen 10.596 TL para cezasının istirdatına ilişkin kısmı hakkında;

Usul hukukunun en temel ilkelerinden biri olan "taleple bağlılık" ilkesi uyarınca, idari yargı mercilerinde açılan davalarda; İdare Mahkemelerinin, davacının istemi ile bağlı olduğu, istemi genişletecek veya daraltacak biçimde karar verilemeyeceği açıktır.

Dosyanın incelenmesinden; davanın, 3194 İmar sayılı Kanununun 32. maddesi uyarınca düzenlenen 27.09.2011 günlü, 94/04777 sayılı zabıtname uyarınca verilen yıkım kararının, aynı Kanunun 42. maddesi uyarınca davacıya 10.595,96 TL para cezası verilmesine ilişkin Çankaya Belediye Encümeninin 04.10.2011 günlü, 4177.35 sayılı kararının iptali ve ödenen 10.595,96 TL'nin istirdatı istemiyle açılmasına karşın, İdare Mahkemesince ödenen 10.595,96 TL para cezasının istirdatı yönünden inceleme yapılmadığı ve hüküm kurulmadığı anlaşıldığından, eksik incelemeye dayalı olarak verilen kararın bu kısmında da hukuki isabet görülmemiştir.

Açıklanan nedenlerle; Ankara 6. İdare Mahkemesinin 05/12/2013 günlü, E:2012/482, K:2013/1932 sayılı kararının; yıkıma ilişkin kısmının onanmasına, para cezasına ve ödenen para cezasının istirdatına ilişkin kısmının ise bozulmasına, dosyanın Mahkemesine gönderilmesine, bu kararın tebliğ tarihinden itibaren 15 gün içinde kararın düzeltilmesi yolu açık olmak üzere, 08/06/2017 tarihinde oybirliği ile karar verildi.

— • ONBEŞİNCİ DAİRE KARARLARI • —

T.C.
DANIŞTAY
On Beşinci Daire

Esas No : 2016/928

Karar No : 2017/1581

Anahtar Kelimeler : Usta Öğretici Olarak Çalışma

Özeti : Davacının geçmişe dönük haklarına koruma getirmeyen Geçici 1. maddenin hukuka aykırılığı yargı kararı ile ortaya konulduğundan, bu maddeye dayalı olarak tesis edilen 24.06.2013 gün ve 1494661 sayılı işlemin de hukuki dayanaktan yoksun olduğu hakkında.

Davacı : ...
Vekili : Av. ...
Davalı : Milli Eğitim Bakanlığı
Vekili : Hukuk Müşaviri ...

Davanın Özeti : Dava; davacının, usta öğretici olarak çalışma istemiyle yaptığı başvurunun reddine dair Milli Eğitim Bakanlığı Özel Öğretim Kurumları Genel Müdürlüğünün Çorum İl Milli Eğitim Müdürlüğüne hitaben yazdığı 24.06.2013 gün ve 1494661 sayılı yazı ile dayanağı 29.05.2013 gün ve 28661 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Milli Eğitim Bakanlığı Özel Motorlu Taşıtlı Sürücüler Kursu Yönetmeliği'nin 27. maddesinin 1. bendinin ilk cümlesi ile aynı bendin (ç-1) ve (ç-2) alt bentleri ve Geçici 1. maddesinin; Yönetmelik değişikliğinden önce kurs programını tamamlayarak sertifika almasına rağmen dava konusu düzenlemeler ile çalışma hakkının engellendiği, Geçici 1. madde kapsamına girmediğinden başvurusunun kabul edilmediği, kazanılmış hakkının ihlal edildiği ileri sürülerek iptali istenilmektedir.

Davalı Milli Eğitim Bakanlığı'nın Savunmasının Özeti : Dava konusu düzenlemenin artan trafik kazaları nedeniyle meydana gelen olumsuzlukları gidermek ve Avrupa Birliği Müzakereleri nedeniyle karayolları trafiği alanında yeni düzenleme yapma zorunluluğundan doğduğu, eğitimcilerin eğitim kalitesi açısından önem arz ettiği; Geçici 1. maddede de 27.08.2014 tarihinde değişiklik yapıldığı, 20.10.2014 tarihinde

davacı adına çalışma izin belgesi düzenlendiği, davacının menfaatinin kalmadığı, dava konusu düzenlemelerde de hukuka aykırılık bulunmadığı belirtilerek davanın reddi gerektiği savunulmaktadır.

Danıştay Tetkik Hakimi : Ayyüce Okumuş

Düşüncesi : Dava konusu Yönetmeliğin 27. maddesinde hizmet gereklerine, kamu yararına ve hukuka aykırılık bulunmadığı, bu madde yönünden davanın reddi; anılan Yönetmeliğin Geçici 1. maddesinin, Yönetmelik değişikliğinden önce sertifika programlarını tamamlayarak usta öğreticiliği belgesi alanların özlük haklarını korumaması nedeniyle hukuka aykırı olduğu sonucuna varılarak bu madde ile davacı hakkında tesis edilen bireysel işlemin iptali gerektiği düşünülmektedir.

Danıştay Savcısı : Arzu Bozkurt Şen

Düşüncesi : Dava; davacının, usta öğretici olarak çalışma istemiyle yaptığı başvurunun reddine dair Milli Eğitim Bakanlığı Özel Öğretim Kurumları Genel Müdürlüğünün Çorum İl Milli Eğitim Müdürlüğüne hitaben yazdığı 24.06.2013 gün ve 1494661 sayılı yazı ile dayanağı 29.05.2013 gün ve 28661 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Milli Eğitim Bakanlığı Özel Motorlu Taşıt Sürücülerini Kursu Yönetmeliği'nin 27. maddesinin 1. bendinin ilk cümlesi ile aynı bendin (ç-1) ve (ç-2) alt bentleri ve Geçici 1. maddesinin iptali istemiyle açılmıştır.

Yönetmeliğin Geçici 1. maddesi ile Milli Eğitim Bakanlığı Özel Öğretim Kurumları Genel Müdürlüğünün Çorum İl Milli Eğitim Müdürlüğüne hitaben yazdığı 24.06.2013 gün ve 1494661 sayılı yazıya ilişkin istem yönünden;

29.05.2013 gün ve 28661 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Milli Eğitim Bakanlığı Özel Motorlu Taşıt Sürücülerini Kursu Yönetmeliği'nin Geçici 1. maddesinde; "Bu Yönetmeliğin yayımı tarihinden önce, özel motorlu taşıt sürücülerini kurslarında yöneticiler hariç en az bir yıl eğitim personeli olarak görev alan veya halen görevde bulunan eğitim personelinin özlük hakları saklıdır." hükmü bulunmakta iken, 27.08.2014 gün ve 29101 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Milli Eğitim Bakanlığı Özel Motorlu Taşıt Sürücülerini Kursu Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmeliğin 1. maddesiyle bahse konu madde "Bu Yönetmeliğin yayımı tarihinden önce, özel motorlu taşıt sürücülerini kurslarında yöneticiler hariç eğitim personeli olarak görev alan veya halen görevde bulunan eğitim personeli ile bu Yönetmeliğin yayımı tarihinden önce açılan Motorlu Taşıt Sürücülerini Direksiyon Eğitimi Öğreticiliği Modüler Programı kurslarına katılıp sertifika alan direksiyon usta öğreticilerinin özlük hakları saklıdır." şeklinde değiştirilmiştir.

Dosyanın incelenmesinden, dava konusu Yönetmeliğin Geçici 1. maddesinde yapılan değişiklik ile Motorlu Taşıt Sürücülerini Direksiyon Eğitimi Öğreticiliği Modüler Programı kurslarına katılıp sertifika alan ancak henüz göreve başlamayan direksiyon usta öğreticilerinin de özlük haklarının korunması üzerine davacı tarafından yeniden direksiyon usta öğreticisi olarak görev almak istemiyle yapılan başvuru neticesinde Çorum Valiliği İl Millî Eğitim Müdürlüğü'nün 20.10.2014 gün ve 4673565 sayılı işlemi ile davacı adına çalışma izni düzenlendiği anlaşılmaktadır.

Bu durumda, dava açıldıktan sonra davacının istemi yönünde uyumsuzluk konusu maddede değişiklik yapılması ve çalışma izni düzenlenmesi nedeniyle Yönetmeliğin Geçici 1. maddesi ve Millî Eğitim Bakanlığı Özel Öğretim Kurumları Genel Müdürlüğü'nün Çorum İl Millî Eğitim Müdürlüğüne hitaben yazdığı 24.06.2013 gün ve 1494661 sayılı yazı yönünden karar verilmesine yer olmadığı sonucuna varılmıştır.

Yönetmeliğin diğer maddelerine yönelik istem hakkında ise;

Millî Eğitim Bakanlığı Özel Motorlu Taşıt Sürücülerini Kursu Yönetmeliği'nin 27. maddesinin 1. bendinin ilk cümlesi ile aynı bendin (ç-1) ve (ç-2) alt bentleri yönünden,

2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu'nun 123. maddesinde; "Motorlu taşıt sürücüsü yetiştirmek, yetişmiş olanlara sınav sonucu sertifika vermek, trafik ile ilgili öğretim ve eğitim yaptırmak üzere kamu kurumları ile diğer hakiki ve hükmi şahıslara Millî Eğitim Gençlik ve Spor Bakanlığınca ilgili mevzuatına göre sürücü kursları açma izni verilir.

Sürücü kurslarının sürücü belgesi cinslerine göre sınıflandırılması, hangi sınıf kursun kimler tarafından açılacağı, öğretim ve eğitim konuları ile metodu, kurs süreleri, kurslar için eğitim ve öğretimde kullanılacak bina, araç, gereç ve teçhizatın nitelik ve niceliği, teminat miktarları, sertifika sınavlarının esas ve usulleri, sertifika aranmayacak sürücü belgesi sınıfları ve bunların sınavları İçişleri Bakanlığının uygun görüşü üzerine Millî Eğitim Gençlik ve Spor Bakanlığınca çıkartılan yönetmelikle belirlenir." düzenlemesine yer verilmiştir.

03.02.1987 gün ve 19361 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Motorlu Taşıt Sürücülerini Kursu Yönetmeliği'nin "Kurs Öğreticilerinde Aranacak Şartlar" başlıklı 33. maddesinin (d-1) bendinde, direksiyon eğitimi dersi öğreticileri için "en az lise mezunu olmak" şartı aranmakta iken; bu Yönetmeliği yürürlükten kaldıran ve 29.05.2013 gün ve 28661 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Millî Eğitim Bakanlığı Özel Motorlu Taşıt Sürücülerini Kursu Yönetmeliği'nin "Eğitim Personelinde Aranacak Şartlar" başlıklı 27. maddesi ile aynı görev için "en az yükseköğretim

mezunu olmak" şartı getirilmiş, anılan Yönetmeliğin "ç" bendinde, "Direksiyon eğitimi dersi için;

1) Üniversitelerin direksiyon eğitimi ile ilgili alanlarından ön lisans veya lisans mezunu olup öğreticilik yapacağı sınıftan sürücü belgesi sahibi olmak,

2) Yüksekokul mezunu olup öğreticilik yapacağı sınıftan en az üç yıllık sürücü belgesi sahibi olmaları koşuluyla Bakanlık veya millî eğitim müdürlüklerince verilmiş "Direksiyon Eğitimi Öğreticiliği Belgesi"ne sahip bulunmak (Herhangi bir sınıftan "Direksiyon Eğitimi Öğreticiliği Belgesi" bulunanlar başka bir sınıf sürücü belgesi aldığında bir yıl sonra yeni sertifika grubunda eğitim verebilir.) gerekir." hükmü yer almıştır.

Dava konusu Yönetmelik maddesinde yapılan düzenlemenin; bu konuda karar alma ve düzenleme yetkisi bulunan idarece, Avrupa Birliği müzakereleri ve ülkemizde trafik alanında yaşanan olumsuzlukların giderilmesini teminen kaliteli ve nitelikli direksiyon öğreticisi yetiştirilmesi amacıyla yapılmış olduğu anlaşılmaktadır.

Bu hali ile dava konusu Yönetmelik maddesinde kamu yararı ve hizmet gerekleri açısından hukuka ve mevzuata bir aykırılık bulunmadığı sonucuna ulaşılmaktadır.

Açıklanan nedenlerle, Yönetmeliğin 27. maddesinin 1. bendinin ilk cümlesi ile aynı bendin (ç-1) ve (ç-2) alt bentleri yönünden davanın reddine, Yönetmeliğin Geçici 1. maddesi ve Millî Eğitim Bakanlığı Özel Öğretim Kurumları Genel Müdürlüğünün 24.06.2013 gün ve 1494661 sayılı işlemi yönünden ise karar verilmesine yer olmadığına, karar verilmesi gerektiği düşünülmektedir.

TÜRK MİLLETİ ADINA

Karar veren Danıştay Onbeşinci Dairesi'nce Tetkik Hakiminin açıklamaları dinlenildikten sonra gereği görüldü:

Dava, davacının, usta öğretici olarak çalışma istemiyle yaptığı başvurunun reddine dair Millî Eğitim Bakanlığı Özel Öğretim Kurumları Genel Müdürlüğünün Çorum İl Millî Eğitim Müdürlüğüne hitaben yazdığı 24.06.2013 gün ve 1494661 sayılı yazı ile dayanağı 29.05.2013 gün ve 28661 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Millî Eğitim Bakanlığı Özel Motorlu Taşıt Sürücüleri Kursu Yönetmeliği'nin 27. maddesinin 1. bendinin ilk cümlesi ile aynı bendin (ç-1) ve (ç-2) alt bentleri ve Geçici 1. maddesinin iptali istemiyle açılmıştır.

2918 sayılı Karayolları Trafik Kanununun 123. maddesinin 1. fıkrasında, motorlu taşıt sürücüsü yetiştirmek, yetişmiş olanlara sınav

sonucu sertifika vermek, trafik ile ilgili öğretim ve eğitim yaptırmak üzere kamu kurumları ile diğer hakiki ve hükmi şahıslara Milli Eğitim Gençlik ve Spor Bakanlığınca ilgili mevzuatına göre sürücü kursları açma izni verileceği, 2. fıkrasında; sürücü kurslarının sürücü belgesi cinslerine göre sınıflandırılması, hangi sınıf kursun kimler tarafından açılabileceği, öğretim ve eğitim konuları ile metodu, kurs süreleri, kurslar için eğitim ve öğretimde kullanılacak bina, araç, gereç ve teçhizatın nitelik ve niceliği, teminat miktarları, sertifika sınavlarının esas ve usulleri, sertifika aranmayacak sürücü belgesi sınıfları ve bunların sınavları İçişleri Bakanlığının uygun görüşü üzerine Milli Eğitim Gençlik ve Spor Bakanlığınca çıkartılan yönetmelikle belirleneceği hükmü yer almaktadır.

Milli Eğitim Bakanlığı Özel Motorlu Taşıtlı Sürücüler Kursu Yönetmeliği'nin 27. maddesinin 1. bendinin ilk cümlesi ile aynı bendin (ç-1) ve (ç-2) alt bentleri incelendiğinde;

Anılan Yönetmeliğin "Tanımlar" başlıklı 4. maddesinin 1. fıkrasının (e) bendinde; eğitim personelinin kursta görevli yönetici, öğretmen, uzman öğretici, usta öğretici gibi görevlileri ifade ettiği düzenlenmiştir.

03.02.1987 gün ve 19361 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Motorlu Taşıtlı Sürücüler Kursu Yönetmeliği'nin "Kurs Öğreticilerinde Aranacak Şartlar" başlıklı 33. maddesinin (d-1) bendinde, direksiyon eğitimi dersi öğreticileri için "en az lise mezunu olmak" şartı aranmakta iken; bu Yönetmeliği yürürlükten kaldıran ve 29.05.2013 gün ve 28661 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Milli Eğitim Bakanlığı Özel Motorlu Taşıtlı Sürücüler Kursu Yönetmeliği'nin "Eğitim Personelinde Aranacak Şartlar" başlıklı 27. maddesinin 1. fıkrasında; "Eğitim personelinin görevlendirilmesinde en az yüksekokul mezunu olmak üzere aşağıdaki şartlar aranır:" düzenlemesi ile aynı maddenin aynı fıkrasının "ç" bendinde; " Direksiyon eğitimi dersi için; 1) Üniversitelerin direksiyon eğitimi ile ilgili alanlarından ön lisans veya lisans mezunu olup öğreticilik yapacağı sınıftan sürücü belgesi sahibi olmak, 2) Yüksekokul mezunu olup öğreticilik yapacağı sınıftan en az üç yıllık sürücü belgesi sahibi olmaları koşuluyla Bakanlık veya millî eğitim müdürlüklerince verilmiş "Direksiyon Eğitimi Öğreticiliği Belgesi"ne sahip bulunmak (Herhangi bir sınıftan "Direksiyon Eğitimi Öğreticiliği Belgesi" bulunanlar başka bir sınıf sürücü belgesi aldığında bir yıl sonra yeni sertifika grubunda eğitim verebilir.) gerekir." düzenlemelerine yer verilmiştir.

Dava konusu değişiklik ile sürücü belgesi almak için sertifika programlarına katılacak kişilere eğitim verecek personel için yüksekokul mezunu olma şartı getirilmiştir.

Düzenlemenin, artan trafik kazaları nedeniyle meydana gelen olumsuzlukları gidermek ve Avrupa Birliği Müzakereleri nedeniyle karayolları trafiği alanında yeni düzenleme yapma zorunluluğundan doğduğu göz önünde bulundurulduğunda eğitim personelinin niteliğinde değişiklik yapan dava konusu düzenlemede kamu yararına, hizmet gereklerine ve hukuka aykırılık bulunmadığı sonucuna varılmaktadır.

Ayrıca motorlu taşıt sürücü kurslarında kursiyerlere direksiyon ve teorik ders eğitimi verecek olan eğitim personeli için en az lise mezunu olma şartı varken bu şartın yüksek okul mezunu olma şeklinde değiştirilmesinin eğitimin kalitesini arttıracığına da kuşku bulunmamaktadır.

Anılan Yönetmeliğin Geçici 1. maddesi ve davacının, usta öğretici olarak çalışma istemiyle yaptığı başvurunun reddine dair 24.06.2013 gün ve 1494661 sayılı yazı incelendiğinde ise;

29.05.2013 tarih ve 28661 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Milli Eğitim Bakanlığı Özel Motorlu Taşıtlı Sürücüler Kursu Yönetmeliği'nin Geçici 1. maddesinde; "Bu Yönetmeliğin yayımı tarihinden önce, özel motorlu taşıtlı sürücüler kurslarında yöneticiler hariç en az bir yıl eğitim personeli olarak görev alan veya halen görevde bulunan eğitim personelinin özlük hakları saklıdır." hükmüne yer verilmiştir.

İdarenin, Avrupa Birliği müzakereleri ve ülkemizde karayolları trafiği alanında yaşanan olumsuz durumları göz önünde bulundurarak kaliteli ve nitelikli motorlu taşıtlı sürücüsü yetiştirilmesi amacıyla gerekli düzenlemeleri yapma ve karar alma konusunda yetkisinin bulunduğu kuşku bulunmamakla birlikte, idare tarafından bu yönde yapılacak düzenlemelerde eşitlik ilkesi, kazanılmış hak ilkesi ve haklı beklenti ilkesi gibi idare hukuku ilkelerini göz önünde bulundurulması gerektiği de açıktır.

Anayasanın 2. maddesinde Türkiye Cumhuriyeti, bir hukuk devleti olarak nitelendirilmiştir. Hukuk devleti, eylem ve işlemleri hukuka uygun, insan haklarına dayanan, bu hak ve özgürlükleri koruyup güçlendiren her alanda adaletli bir hukuk düzeni kurup bunu geliştirerek sürdüren, Anayasa 'ya aykırı durum ve tutumlardan kaçınan, hukuku tüm devlet organlarına egemen kılan, Anayasa ve hukukun üstün kurallarıyla kendini bağlı sayıp yargı denetimine açık olan devlettir.

Hukuk Devleti'nin unsurlarından biri olan hukuk güvenliği, diğer bir ifadeyle "güvenin korunması ilkesi"; ilgilinin hukuki durumunun süreceğine olan güveni dolayısıyla hayal kırıklığına uğratılmaması anlamına gelir. Güvenin korunması, her zaman mevcut bir hukuki durumun dokunulmazlığı anlamında olmasa da, her düzenleme değişikliğinde idarenin göz önünde bulundurması gereken bir husustur.

Halkın Devlete olan güveninin korunması da ancak hukuk güvenliğinin sağlanmasıyla mümkündür.

Bu yönüyle, Hukuk Devleti'nin önemli bir unsuru olarak hukuk güvenliği, yalnızca hukuk düzeninin değil, aynı zamanda belirli sınırlar içinde, bütün Devlet davranışlarının, az çok, önceden öngörülebilir olması anlamını taşır. Hukuki güvenlik sadece bireylerin devlet faaliyetlerine duyduğu güven değil, aynı zamanda yürürlükteki mevzuatın süreceğine duyulan güveni de içerir.

Gerek yargı kararları, gerek öğretilerdeki ortak tanımlamalara göre "haklı beklenti"; idarenin ister bir taahhüt, isterse uzun süren bir uygulamasına güvenerek olsun, bireylerin çıkarlarına ya da lehlerine olan bir sonuca ulaşabileceklerini ümit etmeleridir. Yeni düzenlemenin hukuki istikrarı bozmaması, hakların kullanılmasını zorlaştırmayacak ya da doğmuş olan haklarının hiçe sayılması anlamına gelecek şekilde tasarlanmaması gerekmektedir.

Haklı beklentinin korunması, idarenin takdir yetkisini kullandığı alanlarda söz konusu olduğundan, kamu yararının ağır bastığı bu gibi durumlarda haklı beklentiden söz edilemeyeceği ve idarenin eşitlik ve adalet ilkesine aykırı uygulamalarının yönetilenler açısından haklı beklenti yaratmayacağı da tartışmasızdır.

Bu bağlamda, idare tarafından eski Yönetmelik döneminde en az bir yıl görev almış kişiler ile yeni Yönetmeliğin yayım tarihi itibarıyla halen görevde bulunan kişilerin özlük hakları korumak suretiyle bir geçiş hükmü getirilirken, eski Yönetmelik döneminde eğitim personeli olabilecekken, getirilen yeni Yönetmelik uyarınca eğitim personeli olarak çalışma şansı kalmayan henüz çalışmaya başlamamış ve fakat idarenin açtığı kursları tamamlayarak sertifika almış kişilerin geçiş hükmü kapsamına alınmamasının haklı beklenti ve eşitlik ilkesine aykırı bir düzenleme olduğu sonucuna varılarak dava konusu Geçici 1. maddede hukuka uyarlık görülmemiştir.

Dava dosyasının incelenmesinden; lise mezunu olan ve Milli Eğitim Bakanlığı Hayat Boyu Öğrenme Genel Müdürlüğü'nün açmış olduğu Motorlu Taşıtlı Sürücüler Direksiyon Eğitimi Öğreticiliği Kursuna katılarak 21.05.2013 tarihinde "Kurs Bitirme Belgesi"ni alan davacının Direksiyon Usta Öğreticisi olarak görevlendirilmesi amacıyla yaptığı başvurusunun Milli Eğitim Bakanlığı Özel Öğretim Kurumları Genel Müdürlüğü'nün Çorum İl Milli Eğitim Müdürlüğüne hitaben yazdığı 24.06.2013 gün ve 1494661 sayılı yazı ile Yönetmelikte aranan "yüksekokul mezunu olma" şartını

sağlamadığından bahisle reddi üzerine bakılmakta olan davanın açıldığı anlaşılmaktadır.

Olayda; davacının, dava konusu Yönetmelik maddesi ile getirilen düzenlemenin yürürlüğe girmesinden önce sürücü kursunda direksiyon öğreticisi olarak çalışma imkanına sahip iken, Yönetmelik maddesi sonrasında direksiyon öğreticisi olabilmek için en az yüksekokul mezunu olma şartı getirilmesi sebebiyle çalışma imkanının elinden alındığı ve Yönetmeliğin yayımından önce görev alan eğitim personelinin haklarını koruyan Geçici 1. maddenin sertifika almış ancak henüz çalışmaya başlamamış personeli koruma altına almadığı görülmektedir.

Bu bağlamda, yukarıda açıklandığı üzere; idare tarafından eski Yönetmelik döneminde en az bir yıl görev almış kişiler ile yeni yönetmeliğin yayım tarihi itibarıyla halen görevde bulunan kişilerin özlük hakları korunmak suretiyle bir geçiş hükmü getirilmiş iken, eski Yönetmelik döneminde eğitim personeli olabilecekken, getirilen yeni Yönetmelik uyarınca eğitim personeli olarak çalışma şansı kalmayan henüz çalışmaya başlamamış ve fakat idarenin açtığı kursları tamamlayarak sertifika almış kişilerin geçiş hükmü kapsamına alınmamasının haklı beklenti ve eşitlik ilkesine aykırı olduğu gerekçesiyle Geçici 1. maddenin iptaline karar verilmiştir.

Bu durumda, davacının geçmişe dönük haklarına koruma getirmeyen Geçici 1. maddenin hukuka aykırılığı yargı kararı ile ortaya konulduğundan, bu maddeye dayalı olarak tesis edilen 24.06.2013 gün ve 1494661 sayılı işlem de hukuki dayanaktan yoksun kalmıştır.

Bu nedenle davacının direksiyon usta öğreticisi olarak çalışmak için yaptığı başvurunun reddine ilişkin dava konusu işlemde de hukuka uyarlık bulunmamaktadır.

Ayrıca 27.08.2014 tarih ve 29101 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Milli Eğitim Bakanlığı Özel Motorlu Taşıtlı Sürücüleri Kursu Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik ile Geçici 1. maddede de "Bu Yönetmeliğin yayımı tarihinden önce, özel motorlu taşıtlı sürücüleri kurslarında yöneticiler hariç eğitim personeli olarak görev alan veya halen görevde bulunan eğitim personeli ile bu Yönetmeliğin yayımı tarihinden önce açılan Motorlu Taşıtlı Sürücüleri Direksiyon Eğitimi Öğreticiliği Modüler Programı kurslarına katılıp sertifika alan direksiyon usta öğreticilerinin özlük hakları saklıdır." şeklinde değişiklik yapıldığı; 20.10.2014 tarihinde de davacı adına direksiyon usta öğreticisi olarak çalışma izin belgesinin düzenlendiği görülmektedir.

Açıklanan nedenlerle, Milli Eğitim Bakanlığı Özel Motorlu Taşıt Sürücülere Kursu Yönetmeliği'nin Geçici 1. maddesi ile davacının, usta öğretici olarak çalışma istemiyle yaptığı başvurunun reddine ilişkin 24.06.2013 gün ve 1494661 sayılı işlemin iptaline, Yönetmeliğin 27. maddesinin 1. bendinin ilk cümlesi ile aynı bendin (ç-1) ve (ç-2) alt bentleri yönünden ise davanın reddine, aşağıda dökümü yapılan 262,45-TL yargılama giderinin haklılık oranı dikkate alınarak 131,00-TL'sinin davacı üzerinde bırakılmasına; 131,45-TL yargılama giderinin davalı idareden alınarak davacıya verilmesine, Avukatlık Asgari Ücret Tarifesi uyarınca belirlenen 1.800,00-TL vekalet ücretinin davacıdan alınarak davalıya verilmesine, 1.800,00-TL vekalet ücretinin davalıdan alınarak davacıya verilmesine, artan posta ücretinin istemi halinde davacıya iadesine, bu kararın tebliğ tarihinden itibaren 30 (otuz) gün içerisinde Danıştay İdari Dava Daireleri Kurulu'na temyiz yolu açık olmak üzere, 05/04/2017 tarihinde oybirliğiyle karar verildi.

T.C.

DANIŞTAY

On Beşinci Daire

Esas No : 2013/6539

Karar No : 2017/2532

Anahtar Kelimeler : -Maddi ve Manevi Tazminat

Özeti : Davalı idare tarafından hastaya ait MR'ların orjinalleri muhafaza edilmeyerek ibraz edilememesi nedeniyle, yapılan tıbbi müdahalenin yerinde olup olmadığının irdelenme imkânı ortadan kalktığından davacının mevcut belirsizlik ve şüpheden dolayı duyduğu üzüntü ve sıkıntının giderilebilmesi için manevi tazminat talebinin değerlendirilmesi gerekirken aksi kanaatle manevi tazminat talebinin reddi yönünde verilen mahkeme kararında hukuka uygunluk bulunmadığı hakkında.

Temyiz Eden (Davacı) : ...

Vekili : Av. ...

Karşı Taraf (Davalı) : Cumhuriyet Üniversitesi Rektörlüğü

Vekili : Av. ...

İstemin Özeti : Sivas İdare Mahkemesi'nin 12/12/2012 tarih, E:2011/354; K:2012/1324 sayılı kararının temyiz incelenerek bozulması talep edilmektedir.

Savunmanın Özeti : Temyiz isteminin reddi gerektiği savunulmaktadır.

Danıştay Tetkik Hakimi : Tunay Tunçsiperi

Düşüncesi : Kararın; maddi tazminat miktarı üzerinden davalı lehine hükmedilen nispi avukatlık ücretine ilişkin kısmı ile manevi tazminat talebinin reddine ilişkin bölümünün bozulması, maddi tazminat talebinin reddine ilişkin kısmının ise onanması gerektiği düşünülmektedir.

TÜRK MİLLETİ ADINA

Karar veren Danıştay Onbeşinci Dairesince Tetkik Hakiminin açıklamaları dinlenip, dosyadaki belgeler incelenerek gereği görüldü:

Dava, davacının bel fitiği rahatsızlığı nedeni ile 29.03.2010 tarihinde Cumhuriyet Üniversitesi Sağlık Hizmetleri Uygulama ve Araştırma Hastanesi Beyin ve Sinir Cerrahisi Servisine yatırıldığı, 06.04.2010 tarihinde ameliyat edildiği, yapılan ameliyatta ameliyat bölgesine yanlış girilmesi sonucu kalın bağırsağının iki yerinden kesilerek zarar verildiği, ameliyattan sonraki ikinci gün kendisini iyi hissetmemesine rağmen taburcu edildiği, rahatsızlığı devam ettiği için ertesi gün başvurduğu İmranlı Devlet Hastanesi tarafından acilen ameliyat olduğu Cumhuriyet Üniversitesi Sağlık Hizmetleri Uygulama ve Araştırma Hastanesine sevk edildiği, ve bu hastanede bağırsağının iki yerden kesildiğinin ve bağırsak içeriğinin karnına aktığının tespit edildiği, bunun üzerine yeniden ameliyata alınarak içine akan posun temizlendiği, bağırsağın onarıldığı, öte yandan bağırsak içeriğinin içine akması nedeniyle enfeksiyon geçirdiği, belindeki ameliyat yerinin de enfeksiyon kapması nedeniyle yaklaşık yetmiş gün boyunca ayağa kalkmadan yatarak antibiyotik tedavisi gördüğü, yine yaklaşık altı ay boyunca da kolostomi torbası kullandığı ve altı ayın sonunda bağırsağının tekrar içine alındığı, davalı idarenin sunduğu hizmetin kusurlu olduğu iddiasıyla Cumhuriyet Üniversitesi Sağlık Hizmetleri Uygulama ve Araştırma Hastanesi Başhekimliği'nin 07.02.2011 tarih ve 381 sayılı işleminin iptali ile uğranıldığı ileri sürülen maddi ve manevi zararlarının yasal faizi ile birlikte tazmini talebiyle açılmıştır.

Sivas İdare Mahkemesi tarafından, 01.10.2012 tarihinde sunulan Adli Tıp Kurumu 3. Adli Tıp İhtisas Kurulu raporunda, hastaya ait MR'ların orjinalleri gönderilmediğinden ameliyat endikasyonunun doğru olup olmadığı açısından görüş bildirilemeyeceğinin, dosya içeriğindeki tıbbi

belgelerden anlaşıldığı üzere yapılan ameliyat tekniğinin bel fitiği operasyonlarında kullanılan bir teknik olduğunun, ameliyat endikasyonunun ve seviyesinin doğru olduğunun kabulü halinde ameliyat sırasında meydana gelen kolon perforasyonunun bu tip ameliyatların nadir komplikasyonlarından olduğunun mütalaa edildiği, bu durumda, Adli Tıp Kurumu raporunda ameliyat sırasında meydana gelen kolon perforasyonunun bu tip ameliyatların nadir komplikasyonlarından olduğu belirtildiğinden, olayda davalı idarenin hizmet kusuru bulunmadığı sonucuna varıldığı gerekçeleriyle davanın reddine karar verilmiştir.

Davacı, mahkeme kararının hukuka uygun olmadığını ileri sürerek bozulmasını talep etmektedir.

İdare ve vergi mahkemelerinin nihai kararlarının temyiz incelemesi sonucu bozulmaları, 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Yasasının 49. maddesinde yer alan sebeplerden birisinin varlığı halinde mümkündür.

Temyiz istemine konu mahkeme kararının davacının maddi tazminat talebinin reddine yönelik kısmında 2577 sayılı Yasanın 49. maddesinde belirtilen bozma nedenleri bulunmamaktadır. Bu nedenle davacının bu hususa ilişkin temyiz istemi yerinde görülmemiştir.

Ancak kararın, davacının reddedilen maddi tazminat talebi nedeniyle davalı idare lehine 4.540,00TL nispi vekalet ücretine hükmedilmesine ilişkin kısmı; dairemiz yerleşik içtihadına uygun olarak ve uyuşmazlık tarihinde yürürlükte bulunan 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun ilgili maddelerinde yer alan düzenlemelerde fazlaya ilişkin hakkın saklı tutulması veya ıslaha izin verilmemiş olması dolayısıyla davacının davayı açarken dava miktarını yüksek göstermek zorunda kalması göz önünde bulundurulmadan, dolayısıyla davacının mahkemeye erişim hakkına ölçsüz bir sınırlama getirilmesine yol açılıp açılmadığı değerlendirilmeden, nispi nitelikte hükmedilmiş olması nedeniyle isabetli bulunmamıştır. Reddedilen maddi tazminat talebi nedeniyle davalı idare lehine, temyize konu mahkeme kararının verildiği tarihte yürürlükte olan Avukatlık Asgari Ücret Tarifesi uyarınca belirlenen maktu vekalet ücretine hükmedilmesi gerekirken nispi vekalet ücretine hükmedilmiş olması hukuka uygun bulunmamıştır.

Kararın davacının manevi tazminat talebinin reddine ilişkin kısmına gelince; dosyanın incelenmesinden, karara dayanak alınan Adli Tıp Kurumu 3. İhtisas Kurulunun 11.05.2012 tarih ve 5205 karar sayılı raporunun sonuç kısmında, 16.01.2012 tarihli müzekereleri ile istedikleri hastaya ait MR'ların orjinallerinin gönderilmediğinden bahsedilmekte ve '16.01.2012 tarihli müzekeremizde istenilen hastaya ait MR'ların orjinalleri gönderilmediğinden ameliyat endikasyonunun doğru olup olmadığı

açısından görüş bildirilemeyeceği, dosya içeriğindeki tıbbi belgelerden anlaşıldığı üzere yapılan ameliyat tekniğinin bel fıtığı operasyonlarında kullanılan bir teknik olduğu, ameliyat endikasyonunun ve seviyesinin doğru olduğunun kabulü halinde ameliyat sırasında meydana gelen kolon perforasyonunun bu tip ameliyatlarda nadir komplikasyonlarından olduğu' görüşüne yer verildiği, Adli Tıp raporunda, ameliyat endikasyonu ve seviyesi konusunda MR orjinallerinin temin edilememesi nedeniyle görüş belirtilememiş olmasından, davalı idareye bağlı hastanede MR orjinallerinin muhafaza edilmemesi nedeniyle sağlık hizmetinin kusurlu işletildiği anlaşılmaktadır.

Manevi tazminat, kişinin malvarlığında meydana gelen eksilmeyi gidermeye yönelik bir tazmin aracı değil, manevi değerlerinde bir eksilme meydana gelen ve yaşama sevinci ve zevki azalan kişinin manen tatminini sağlamaya yönelik bir tatmin aracıdır. Manevi zararın başka türlü giderim yollarının bulunmayışı veya yetersiz kalışı manevi tazminatın parasal olarak belirlenmesini zorunlu kılmaktadır. Manevi tazminat, olay nedeniyle duyulan elem ve ızdırabı kısmen de olsa hafifletmeyi amaçlar. Belirtilen niteliği gereği manevi tazminatın, zenginleşmeye yol açmayacak şekilde belirlenmesi gerekmekte ise de, tam yargı davalarının niteliği gereği takdir edilecek manevi tazminat miktarının, olayın ağırlığını ortaya koyacak, hukuka aykırılığı özendirmeyecek, bir başka ifade ile benzeri olayların bir daha yaşanmaması için caydırıcı ve aynı zamanda cezalandırıcı bir miktarda olması gerekmektedir.

Davalı idare tarafından hastaya ait MR'ların orjinalleri muhafaza edilmeyerek ibraz edilememesi nedeniyle, yapılan tıbbi müdahalenin yerinde olup olmadığının irdelenme imkânı ortadan kalktığından davacının mevcut belirsizlik ve şüpheden dolayı duyduğu üzüntü ve sıkıntının giderilebilmesi için manevi tazminat talebinin değerlendirilmesi gerekirken aksi kanaatle manevi tazminat talebinin reddi yönünde verilen mahkeme kararında hukuka uygunluk bulunmamıştır.

Açıklanan nedenlerle, 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 49. maddesi uyarınca davacının temyiz isteminin kısmen kabulüyle Sivas İdare Mahkemesi'nin 12/12/2012 tarih, E:2011/354; K:2012/1324 sayılı kararının reddedilen maddi tazminat miktarı üzerinden davalı lehine hükmedilen nispi avukatlık ücretine ilişkin kısmının oyçokluğu ile ve manevi tazminat talebinin reddine ilişkin bölümünün oybirliği ile bozulmasına, davacının temyiz isteminin kısmen reddiyle Mahkeme kararının maddi tazminat talebinin reddine ilişkin kısmının oyçokluğuyla onanmasına, bozulan kısımlar hakkında yeniden bir karar verilmek üzere

dosyanın anılan Mahkemeye gönderilmesine, 2577 sayılı Kanunun 18.06.2014 gün ve 6545 sayılı Kanunla eklenen Geçici 8. maddesinin 1. fıkrası ve 54. maddesinin 1. fıkrası uyarınca bu kararın tebliğ tarihini izleyen gündən itibaren onbeş gün içinde karar düzeltme yolu açık olmak üzere, 16/05/2017 tarihinde karar verildi.

KARŞI OY

Mahkeme tarafından karara esas alınan Adli Tıp Kurumu 3. İhtisas Kurulunun 11.05.2012 tarih ve 5205 karar sayılı raporu hükme esas alınabilecek yeterlikte bulunmadığından, kararın davacının maddi tazminat taleplerinin reddine dair kısmının da bozulması gerektiği düşüncesiyle çoğunluk görüşüne bu yönden katılmıyoruz.

T.C. DANIŞTAY Onbeşinci Daire

Esas No : 2017/645

Karar No : 2017/3143

Anahtar Kelimeler : -Maddi ve Manevi Tazminat

Özeti : Tam yargı davalarında tazminat miktarı yönünden faize, idarenin temerrüde düştüğü tarih olan başvuru dilekçesi ile idareye başvurulduğu tarihten itibaren hükmedilmesi gerektiği hakkında.

Temyiz Eden (Davalı): Karayolları Genel Müdürlüğü

Vekili : Av. ...

Karşı Taraf (Davacı) : ... Sigorta Şirketi

Vekili : Av. ...

İstemin Özeti: Davacı şirketin sigortalısı olan ... plakalı yolcu otobüsünün 09.09.2005 tarihinde Diyarbakır-Kocaköy Yolu'nun 48. kilometresinde yolun sol şeridinde dökülmüş olan sıcak asfalt yığınına çarpmasıyla meydana gelen kazada hiçbir uyarı işareti koymayan davalı idarenin hizmet kusuru bulunduğundan bahisle aracın sahibine hasar nedeniyle ödediği iddia edilen 26.051,00.-TL ile olayda yaralanan yolculardan birinin tedavi giderleri için ödediği iddia edilen 3.382,00.-TL olmak üzere toplam 29.433,00.-TL zararın ödeme tarihinden itibaren hesaplanacak reeskont faizi ile birlikte tazminine karar verilmesi istemiyle

açılan dava sonucunda, Diyarbakır 2. İdare Mahkemesi'nce; Danıştay Onbeşinci Dairesi'nin 07/04/2016 tarih ve E: 2014/449, K: 2016/2382 sayılı faize ilişkin bozma kararına uyularak tam yargı davalarında tazminat miktarı yönünden faize, idarenin temerrüde düştüğü tarih olan başvuru dilekçesi ile idareye başvurulduğu tarihten itibaren hükmedilmesi gerektiği gerekçesiyle kabul edilen toplam 3.786,00.-TL tazminat miktarına idareye başvuru tarihleri olan 403,20.-TL'lik kısım için 22.05.2006 tarihinden itibaren, 3.382,80 TL'lik kısım için 04.07.2006 tarihinden itibaren hesaplanacak yasal faizi ile birlikte davacıya ödenmesi yolunda verilen kararın, hukuka uygun olmadığı ileri sürülerek temyizden incelenerek bozulması istenilmektedir.

Savunmanın Özeti : Savunma verilmemiştir.

Danıştay Tetkik Hakimi : Sena Sevinç

Düşüncesi : Temyiz isteminin reddi gerektiği düşünülmektedir.

TÜRK MİLLETİ ADINA

Karar veren Danıştay Onbeşinci Dairesi'nce, Tetkik Hakiminin açıklamaları dinlenip, dosyadaki belgeler incelenerek gereği görüldü:

2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun "Kararın Bozulması" başlıklı 49. maddesinin 2. fıkrasında; temyiz incelemesi sonucu Danıştayın; a) Görev ve yetki dışında bir işe bakılmış olması, b) Hukuka aykırı karar verilmesi, c) Usul hükümlerinin uygulanmasında kararı etkileyebilecek nitelikte hata veya eksikliklerin bulunması sebeplerinden dolayı incelenen kararı bozacağı kuralına yer verilmiştir.

Dosyadaki belgeler ile temyiz dilekçesindeki iddiaların incelenmesinden, temyiz istemine konu kararın hukuka ve usule uygun olduğu, kararın bozulmasını gerektirecek yasal bir sebebin bulunmadığı sonucuna varılmıştır.

Açıklanan nedenlerle; temyiz isteminin reddine, Diyarbakır 2. İdare Mahkemesi'nin 24/10/2016 tarih ve E:2016/1420, K:2016/1203 sayılı kararının onanmasına, dosyanın Mahkemesine gönderilmesine, 2577 sayılı Kanunun 18.06.2014 gün ve 6545 sayılı Kanunla eklenen Geçici 8. maddesinin 1. fıkrası ve 54. maddesinin 1. fıkrası uyarınca bu kararın tebliğ tarihini izleyen günden itibaren onbeş gün içinde karar düzeltme yolu açık olmak üzere, 30/05/2017 tarihinde oybirliğiyle karar verildi.

Onbeşinci Daire

T.C.
DANIŞTAY
Onbeşinci Daire

Esas No : 2017/331

Karar No : 2017/3254

Anahtar Kelimeler : Maddi ve Manevi Tazminat

Özeti : Miktar artırım dilekçesi ile artırılan ve kabul edilen maddi tazminat miktarına, davalı idarelerin temerrüde düştikleri tarih olan miktar artırım dilekçesinin idarelere tebliğ edildiği tarihten itibaren faize hükmedilmesi gerektiği, ancak dava dilekçesi ile talep edilip hakkında hüküm kurulan maddi ve manevi tazminat miktarına faiz yürütülmesine hukuken olanak bulunmadığı hakkında.

Karar Düzeltme İsteminde**Bulunan ve Karşı Taraf (Davalı) :** İçişleri Bakanlığı**Vekili :** Hukuk Müşaviri ...**Diğer Davalı :** Türkiye Kamu Hastaneleri Kurumu**Vekili :** Av. ...**Karşı Taraf (Davacılar) :** 1- Kendi Adına Asaleten, ..., ..., ... ve ...'e Velayeten ..., 2- ..., 3- ...**Vekilleri :** Av. ...

İstem Özet: Danıştay Onbeşinci Dairesi'nin 05/04/2016 tarih ve E:2015/3425, K:2016/2318 sayılı kararının, hukuka uygun olmadığı ileri sürülerek 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 54. maddesi uyarınca düzeltilmesi istenilmektedir.

Savunmaların Özeti : Savunma verilmemiştir.**Danıştay Tetkik Hakimi :** Kadir Geyve

Düşüncesi : Karar düzeltme isteminin kısmen kabulü ile düzeltme istemine konu Mahkeme kararının; miktar artırım dilekçesi ile artırılan ve kabul edilip hakkında hüküm kurulan maddi tazminat miktarına, davalı idarelerin temerrüde düştikleri tarih olan miktar artırım dilekçesinin idarelere tebliğ edildiği tarihten itibaren faize hükmedilmemesine ilişkin kısmının bozulmasına, kararın diğer kısımlarına ilişkin düzeltme isteminin ise reddine karar verilmesi gerektiği düşünülmektedir.

TÜRK MİLLETİ ADINA

Hüküm veren, 2575 sayılı Danıştay Kanunu'nun Ek 1. maddesi uyarınca, Danıştay Onuncu ve Onbeşinci Dairelerinden oluşan Müşterek Kurulca, Tetkik Hakiminin açıklamaları dinlenip, dosyadaki belgeler incelenerek gereği görüldü:

Dava, davacılar yakını ...'ün Ağrı Devlet Hastanesi'nde hasımları tarafından öldürülmesi olayında davalı idarelerin gerekli güvenlik önlemlerini almayarak hizmet kusuru işlediğinden bahisle maddi ve manevi zararlarının tazmini istemiyle açılmıştır.

Erzurum 1. İdare Mahkemesi'nce; Ağrı Doğubayazıt Örmeli Köyü'nde çocukları ile birlikte ikamet eden evli ve çocuklu başka bir bayanla yaşadığı gönül ilişkisi ortaya çıkan maktül ...'ün, Doğubayazıt Jandarma Komutanlığına bağlı ekiplerce öldürülmekten son anda kurtarıldıktan sonra, darp edilmesi nedeniyle sevk edildiği Ağrı Devlet Hastanesi'nde ilişkisi olduğu bayanın kocası ve başka bir akrabası tarafından bıçak ve silah kullanılmak suretiyle öldürüldüğü, bu yönüyle olayın hassasiyeti gözönünde bulundurularak kolluk kuvvetlerince adı geçen şahsın ilk olarak ilişkisi olduğu bayanın akrabalarının elinden kurtarıldıktan sonra sevk edildiği hastanede öldürülmemesi için gerekli güvenlik önleminin alınmadığının açık olduğu, bu yönüyle davalı İçişleri Bakanlığının hizmet kusurunun bulunduğu, ayrıca olayın gerçekleştiği Ağrı Devlet Hastanesi'nde de, maktülün hasımlarının bıçakla ve silahla hastaneye girmesi ve olayın vahameti nedeniyle alınması gereken önlemlerin bu kurumca da alınmaması nedeniyle davalı Türkiye Kamu Hastaneleri Kurumu'nun da olayda hizmet kusurunun bulunduğu sonucuna varıldığından davacıların uğramış olduğu maddi ve manevi zararların ödenmesi gerektiği gerekçesiyle maddi ve manevi tazminat isteminin kısmen kabulü, kısmen reddi, dava dilekçesinde yasal faiz istemine yer verilmediği ancak daha sonra yapılan ıslah talebi ile yasal faiz istemine yer verildiği anlaşılmakla birlikte, ıslah talebiyle birlikte sadece davanın konusu olan tazminat miktarının artırılacağı, bunun dışında dava dilekçesinde değinilmeyen faiz istemine sonradan yer verilmesi mümkün görülmediğinden davacıların tazminat talebine yasal faiz isteminin reddi yolunda karar verilmiştir.

Davalı İçişleri Bakanlığı'nca, dava konusu olayda idarelerinin kusurlu ya da kusursuz sorumluluğunu gerektirecek herhangi durumun söz konusu olmadığı ileri sürülerek, Danıştay Onbeşinci Dairesi'nin 05/04/2016 tarih, E:2015/3425 K:2016/2318 sayılı kararının kaldırılarak İdare Mahkemesi kararının temyizden incelenip bozulması istenilmektedir.

2577 sayılı Kanununun 18.06.2014 gün ve 6545 sayılı Kanunla eklenen Geçici 8. maddesinde "İvedi yargılama usulü hariç olmak üzere bu Kanunla idari yargıda kanun yollarına ilişkin getirilen hükümler, 2576 sayılı Kanunun, bu Kanunla değişik 3'üncü maddesine göre kurulan bölge idare mahkemelerinin tüm yurttta göreve başlayacakları tarihten sonra verilen kararlar hakkında uygulanır. Bu tarihten önce verilmiş kararlar hakkında, kararın verildiği tarihte yürürlükte bulunan kanun yollarına ilişkin hükümler uygulanır." hükmüne yer verilmiş;

2577 sayılı İdarî Yargılama Usulü Kanunu'nun 6545 sayılı Kanunla ilga edilmeden önce yürürlükte bulunan "Kararın Düzeltmesi" başlıklı 54. maddesinin 1. fıkrasında, Danıştay dava dairelerince verilen kararlar hakkında bir defaya mahsus olmak üzere taraflarca; a) Kararın esasına etkisi olan iddia ve itirazların kararda karşılanmamış olması, b) Bir kararda birbirine aykırı hükümlerin bulunması, c) Kararın usul ve Kanuna aykırı bulunması, d) Hükmün esasını etkileyen belgelerde hile ve sahtekârlığın ortaya çıkmış olması hallerinde kararın düzeltilmesinin istenebileceği hükmüne yer verilmiş olup, bu maddenin 2. fıkrasında da Danıştay dava dairelerinin kararın düzeltilmesi isteminde ileri sürülen sebeplerle bağlı oldukları kurala bağlanmıştır.

Dosyadaki belgeler ile iddiaların incelenmesinden; düzeltme istemine konu Dairemiz kararının, dava dilekçesinde talep edilip mahkeme kararı ile hüküm altına alınan maddi ve manevi tazminat miktarına adli yargıda açılan dava tarihinden itibaren (09/05/2012) faiz yürütülmesi gerektiğine ilişkin kısmı dışındaki kısımlarının hukuk ve usule uygun olduğu, düzeltilmesini gerektirecek bir halin bulunmadığı sonucuna varılmıştır.

İdare Mahkemesi kararının, dava dilekçesi ile talep edilen ve hakkında hüküm kurulan maddi ve manevi tazminat miktarına faiz işletilip işletilmeyeceğine ilişkin kısmı bakımından;

2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 16.maddesinde dava dilekçesinde belirtilen miktarın artırılabilmesine ilişkin düzenleme ek dava mahiyetindedir. Buna göre dava dilekçesinde faiz istemi olmayıp, miktar artırımı dilekçesinde dava dilekçesindeki miktarı da kapsayacak şekilde faiz talebi olması halinde; dava dilekçesinde talep edilen miktar için faize hükmedilemeyeceği, miktar artırımı dilekçesi ile artırılan kısma ise bu dilekçesinin davalı idareye tebliğ edildiği tarihten itibaren faize hükmedileceği açıktır.

Bu durumda, miktar artırımı dilekçesi ile artırılan ve kabul edilen maddi tazminat miktarına, davalı idarelerin temerrüde düşükleri tarih olan miktar artırımı dilekçesinin idarelere tebliğ edildiği tarihten itibaren faize

hükmedilmesi gerekmektedir. Ancak dava dilekçesi ile talep edilip hakkında hüküm kurulan maddi ve manevi tazminat miktarına faiz yürütülmesine hukuken olanak bulunmamaktadır.

Açıklanan nedenlerle, 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 49. maddesi uyarınca, davalı İçişleri Bakanlığı'nın temyiz isteminin kısmen kabulüyle Erzurum 1. İdare Mahkemesi'nin 14/01/2015 tarih ve E:2013/1343; K:2015/15 sayılı kararının, miktar artırım dilekçesi ile artırılan ve hakkında hüküm kurulan maddi tazminat miktarına faiz yürütülmemesi yönünden bozulmasına gerekçede oyçokluğu esasta oybirliği ile, kararın diğer kısımları hakkında kararın düzeltilmesi isteminin reddine oybirliği ile, bozulan kısım hakkında yeniden bir karar verilmek üzere dosyanın anılan Mahkemeye gönderilmesine 12/06/2017 tarihinde karar verilmiştir.

KARŞI OY

Miktar artırım dilekçesi ile artırılan ve hakkında hüküm kurulan maddi tazminat miktarı bakımından, yasal faiz başlangıcının adli yargıda dava açma tarihi olması gerektiği görüşüyle çoğunluk kararına katılmıyorum.

— • VERGİ DAVA DAİRELERİ KURULU KARARLARI • —

T.C.

DANIŞTAY

Vergi Dava Daireleri Kurulu

Esas No : 2017/277

Karar No : 2017/302

Anahtar Kelimeler : -Damga Vergisi Kanunu,
-Döviz Kazandırıcı Faaliyet,
-Vergi Resim Harç İstisna Belgesi

Özeti : Döviz kazandırıcı kapsamda olduğu sabit olan faaliyetler nedeniyle damga vergisi istisnasından faydalanılması için, kanunda öngörülmeven vergi, resim, harç istisnası belgesi bulunması şartının, Tebliğle getirilemeyeceği hakkında.

Temyiz Eden : ... İnşaat Taahhüt ve Ticaret Limited Şirketi

Vekili : Av. ...

Karşı Taraf : Ankara Vergi Dairesi Başkanlığı (Hitit Vergi Dairesi Müdürlüğü)

İstemin Özeti: Dava, Eti Maden İşletmeleri Genel Müdürlüğünce, davacı şirkete ihale edilen Bigadiç Bor İşletme Müdürlüğü Simav Açık Ocağı 32.000.000 m³ dekapaj işi dolayısıyla alınan ihale kararı üzerinden ödenen damga vergisinin yasal faizi ile birlikte iadesi istemiyle açılmıştır.

Ankara 4. Vergi Mahkemesi, 17.04.2013 gün ve E:2012/1734, K:2013/633 sayılı kararıyla; olayda, Eti Maden İşletmeleri Genel Müdürlüğü tarafından ihale edilen, Bigadiç Bor İşletme Müdürlüğü Simav Açık Ocağı 32.000.000 m³ dekapaj işinin döviz kazandırıcı faaliyetler kapsamında olduğu ihtilafsız olmakla birlikte, 1 sayılı Döviz Kazandırıcı Faaliyetlerde Damga Vergisi ve Harç İstisnası Uygulaması Hakkında Tebliğ uyarınca, düzenlenen kağıtlar ve imzalanan sözleşmeler dolayısıyla damga vergisi ve harç istisnasının uygulanabilmesi için, bu konuda düzenlenmiş bulunan vergi, resim, harç istisnası belgesinin ibrazı şart olup davacı şirketin bu belgeye sahip olmadığı anlaşıldığından dava konusu işlemde hukuka aykırılık görülmediği gerekçesiyle davayı reddetmiştir.

Davacının temyiz istemini inceleyen Danıştay Dokuzuncu Dairesi, 8.6.2015 gün ve E:2013/8114, K:2015/6401 sayılı kararıyla; 488 sayılı Damga Vergisi Kanununa 5035 sayılı Kanunla eklenen Ek 2'nci maddenin

son fıkrası ile Maliye Bakanlığı ile Dış Ticaret Müsteşarlığına "döviz kazandırıcı faaliyetlerin neler olduğu"nun belirlenmesi ile sınırlı yetki verildiği ve maddede, faaliyet türü belirlendikten sonra, istisnadan yararlanma bakımından, bir takım kayıt ve/veya koşullar da öngörülebileceği yolunda herhangi bir hüküm bulunmadığı, 1 ve 4 sayılı Döviz Kazandırıcı Faaliyetlerde Damga Vergisi ve Harç İstisnası Uygulaması Hakkında Tebliğler ile yalnızca döviz kazandırıcı faaliyet türü belirlenmekle kalınmayarak; ayrıca, bu faaliyetler nedeniyle vergi istisnasının ilgili kuruluşlarca, bu konuda düzenlenmiş bulunan vergi, resim ve harç istisnası belgesinin ibrazı üzerine re'sen uygulanacağı; söz konusu belgenin alınmasından önce veya belgenin geçerlilik süresinin dolmasından sonra belgeye bağlanan iş ile ilgili olarak yapılan işlemlere damga vergisi istisnası uygulanmayacağı yolunda Kanunla verilen yetki aşılarak yapılan düzenlemenin hukuka aykırı olduğu, bu durumda, Kanunda öngörülmeyen bir takım kayıt ve koşulların Genel Tebliğler ile getirilmesi suretiyle kanuni bir hakkın kullanılmasının engellenmesinin mümkün olmadığı gerekçesiyle, uyuşmazlığın, Kanun hükümleri ve Tebliğlerle belirlenen döviz kazandırıcı faaliyet türleri çerçevesinde incelenerek karar verilmek üzere kararı bozmuş; davalı idarenin karar düzeltme istemini reddetmiştir.

Ankara 4. Vergi Mahkemesi, 06.01.2017 gün ve E:2016/1294, K:2017/17 sayılı kararıyla; aynı hukuksal nedenler ve gerekçeyle ilk kararında ısrar etmiştir.

Davacı tarafından; üstlenilen işin döviz kazandırıcı faaliyet olduğunun Mahkemece de kabul edildiği, Kanunda döviz kazandırıcı faaliyetlerin belirlenmesiyle ilgili sınırlı yetki verildiği, faaliyet türü belirlendikten sonra istisnadan yararlanma bakımından bir takım kayıt ve koşullar öngörülebileceği yolunda hüküm bulunmadığı, Vergi Dava Daireleri Kurulunun 05.03.2014 gün ve E:2013/147, K:2014/124 sayılı kararının da bu yönde olduğu ileri sürülerek, ısrar kararının bozulması istenmiştir.

Savunmanın Özeti : Savunma verilmemiştir.

Danıştay Tetkik Hakimi : Selim GÜNDOĞDU

Düşüncesi : Temyiz isteminin kabulüyle, ısrar kararının Danıştay Dokuzuncu Dairesinin bozma kararında yer alan hukuksal nedenler ve gerekçe uyarınca bozulması gerektiği düşünülmektedir.

TÜRK MİLLETİ ADINA

Hüküm veren Danıştay Vergi Dava Daireleri Kurulunca, dosyadaki belgeler incelendikten sonra gereği görüldü:

Eti Maden İşletmeleri Genel Müdürlüğünce, davacı şirkete ihale edilen Bigadiç Bor İşletme Müdürlüğü Simav Açık Ocağı 32.000.000 m3 dekapaj işi dolayısıyla alınan ihale kararı üzerinden ödenen damga vergisinin yasal faizi ile birlikte iadesi istemiyle açılan davanın reddi yolunda verilen ısrar kararı davacı tarafından temyiz edilmiştir.

Danıştay Dokuzuncu Dairesinin yukarıda yer verilen kararının dayandığı aynı hukuksal nedenler ve gerekçe uyarınca temyiz isteminin kabulü ile ısrar kararının bozulmasına, yeniden verilecek kararda karşılanacağından, yargılama giderleri hakkında hüküm kurulmasına gerek bulunmadığına, 05.07.2017 gününde oyçokluğuyla karar verildi.

KARŞI OY

Temyiz dilekçesinde ileri sürülen iddialar, dayandığı hukuksal nedenler ve gerekçe karşısında vergi mahkemesi kararının bozulmasını gerektirecek nitelikte bulunmadığından, istemin reddi gerektiği oyu ile karara katılmıyoruz.

T.C.

DANIŞTAY

Vergi Dava Daireleri Kurulu

Esas No : 2017/266

Karar No : 2017/312

Anahtar Kelimeler : -Gelir Vergisi Kanunu 46 ve 47'nci Maddeleri
-Basit Usulde Gelir Vergisi Mükellefiyeti

Özeti : Bebek ve çocuk giyim eşyası ticareti ile çay ocağı işletmeciliği yapan ve her iki işyerinin sevk ve idaresi kendisinde olduğu saptanan davacının basit usulde mükellefiyet şartlarını taşımadığından söz edilemeyeceği hakkında.

Temyiz Eden : ...

Karşı Taraf : Antalya Vergi Dairesi Başkanlığı
(Alanya Vergi Dairesi Müdürlüğü)

İstemin Özeti: Davacı adına, basit usulde mükellefiyet şartlarını taşımadığından bahisle 01.01.2015 tarihinden itibaren gerçek usulde gelir vergisi mükellefiyeti tesis edilmesine ilişkin 19.08.2015 tarih ve 50564 sayılı işlemin iptali istemiyle dava açılmıştır.

Antalya 1. Vergi Mahkemesi, 31.03.2016 gün ve E:2015/1179, K:2016/448 sayılı kararıyla; 193 sayılı Gelir Vergisi Kanununun 46 ve 47'nci maddesi hükümlerine değindikten sonra; 01.01.2015 tarihi itibarıyla basit usulde vergi mükellefi olan ve bebek ve çocuk giyim ticareti ile çay ocağı işletmeciliği faaliyetinden dolayı iki ayrı işyerinde faaliyet gösteren davacının, 193 sayılı Kanunun 47'nci maddesinde öngörülen kendi işinde bilfiil bulunmak ve çalışmak şartını sağlamadığından bahisle, 01.01.2015 tarihi itibarıyla gerçek usulde mükellefiyete geçirildiği, birden fazla işyeri bulunan davacının bilfiil işin başında bulunarak çalışması şartını taşımadığının açık olduğu, aynı binanın altında yan yana bulunan her iki işyeriyle de ilgilendiği, ayrıca sigortalı çalışmanı bulunduğu iddia edilmişse de bu durum tek başına bilfiil işin başında bulunmak koşulunu sağlamadığından, söz konusu iddianın yerinde görülmediği gerekçesiyle davayı reddetmiştir.

Davacının temyiz istemini inceleyen Danıştay Üçüncü Dairesi, 08.11.2016 gün ve E:2016/11923, K:2016/5476 sayılı kararıyla; 13.03.2015 tarihinde nezdinde düzenlenen tutanak ile davacının "... Mahallesi ... Caddesi ... Sokak No:2/C - Alanya" adresinde bebek ve çocuk giyim ticareti, aynı binanın 2/E kısmında ise çay ocağı işletmesi faaliyetinde bulunduğu, ilk iş yerinin merkez, çay ocağı işletmesinin ise şube kaydı olduğu, çay ocağı işletmesinde sigortalı işçisinin çalıştığı, kendisinin ise işin başında bulunduğu ve her iki iş yerinin de sevk ve idaresinin kendisinde olduğunun tespit edildiği, mükelleflerin işin gerektirdiği işlemlerle kısmen veya tamamen kendisinin uğraşması veya işin sevk ve idaresinin kendisinde bulunmasının kendi işinde bilfiil çalışma şartını bozmadığı, iki ayrı iş yeri bulunmasının basit usule tabi olmanın genel şartlarına aykırılık teşkil etmeyeceği ve sigortalı işçi çalıştırmanın da kendi işinde bilfiil çalışmak ve bulunmak şartının ihlali anlamına gelmeyeceği gerekçesiyle kararı bozmuştur.

Antalya 1. Vergi Mahkemesi, 31.03.2017 gün ve E:2017/144, K:2017/297 sayılı kararıyla; aynı hukuksal nedenler ve gerekçeyle ilk kararında ısrar etmiştir.

Davacı tarafından; bir kişinin birden fazla işyerinin olmasının basit usulden yararlanmasına engel olmadığı, yan yana iki işyerinde bilfiil bulunmanın mümkün olamayacağı yolundaki yorumun iki işyerine sahip kişilerin basit usulden yararlanmasının otomatik olarak engellenmesi anlamına geleceği ileri sürülerek ısrar kararının bozulması istenmiştir.

Savunmanın Özeti : Temyiz isteminin reddi gerektiği savunulmuştur.

Danıştay Tetkik Hakimi : Selim GÜNDOĞDU

Düşüncesi : Temyiz isteminin kabulüyle, ısrar kararının Danıştay Üçüncü Dairesinin bozma kararında yer alan hukuksal nedenler ve gerekçe uyarınca bozulması gerektiği düşünülmektedir.

TÜRK MİLLETİ ADINA

Hüküm veren Danıştay Vergi Dava Daireleri Kurulunca tebligat işlemleri tamamlandığından, yürütmenin durdurulması istemi hakkında ayrıca karar verilmesine gerek görülmemekle, dosyadaki belgeler incelendikten sonra gereği görüldü:

Davacı adına, basit usulde mükellefiyet şartlarını taşımadığından bahisle 01.01.2015 tarihinden itibaren gerçek usulde gelir vergisi mükellefiyeti tesis edilmesine ilişkin 19.08.2015 tarih ve 50564 sayılı işlemin iptali istemiyle açılan davanın reddi yolunda verilen ısrar kararı davacı tarafından temyiz edilmiştir.

Danıştay Üçüncü Dairesinin yukarıda yer verilen kararının dayandığı aynı hukuksal nedenler ve gerekçe uyarınca temyiz isteminin kabulü ile ısrar kararının bozulmasına, yeniden verilecek kararda karşılanacağından, yargılama giderleri hakkında hüküm kurulmasına gerek bulunmadığına, 05.07.2017 gününde oyçokluğuyla karar verildi.

KARŞI OY

Temyiz dilekçesinde ileri sürülen iddialar, dayandığı hukuksal nedenler ve gerekçe karşısında vergi mahkemesi kararının bozulmasını gerektirecek nitelikte bulunmadığından, istemin reddi gerektiği oyu ile karara katılmıyorum.

T.C.
DANIŞTAY
Vergi Dava Daireleri Kurulu
Esas No : 2017/288
Karar No : 2017/329

Anahtar Kelimeler : -Vergi Usul Kanunu 114'üncü Madde,
-Zamanaşımı
-Takdir Komisyonuna Sevk

Özeti : Zamanaşımını durdurmak amacıyla takdir komisyonuna sevk işleminin hukuka aykırı olduğu hakkında.

Temyiz Eden : ...

Karşı Taraf : İstanbul Vergi Dairesi Başkanlığı
(Mercan Vergi Dairesi Müdürlüğü)

Vekili : Av. ...

İstemin Özeti: Davacı adına, emtia alımlarının bir kısmını sahte faturalarla belgelendirdiği yolundaki tespitleri içeren 18.04.2011 tarihli basit rapor dayanak alınarak, 29.09.2011 tarihli takdir komisyonu kararlarına istinaden, 2005 yılının Ocak ilâ Aralık dönemleri için re'sen salınan üç kat vergi ziyayı cezalı katma değer vergileri davaya konu yapılmıştır.

İstanbul 4. Vergi Mahkemesi, 21.6.2012 gün ve E:2011/2052, K:2012/1756 sayılı kararıyla; ... Gıda Tekstil Yan Ürünleri Limited Şirketi ve ... Tekstil Örme Sanayi Ticaret Limited Şirketinin uyuşmazlık konusu dönemlerde hiçbir ticari faaliyetinin bulunmadığı ve yalnızca sahte fatura düzenlediğini tevsik edici mahiyette bir belge dosyaya sunulmadığından davacı ile aralarındaki ticari ilişkinin mevcudiyeti ve boyutları hususunda eksik incelemeye dayanılarak tanzim edilen raporlar esas alınarak, bu mükelleflerden alınan faturaların sahte olduğu saikiyle muhteviyatı katma değer vergilerinin indirimden reddi suretiyle yapılan cezalı tarhiyatta hukuka uyarlık görülmediği, haklarında yapılan tespitler nazara alındığında, ..., ... ve ... Tekstil Sanayi Ticaret Limited Şirketinin gerçekte herhangi bir ticari faaliyetinin bulunmadığı, tanzim ettiği faturaların da gerçek bir ticari ilişkiye dayanmadığı sonucuna ulaşıldığından davacı şirketin, adı geçen mükelleflerden aldığı faturalar muhteviyatı katma değer vergilerinin indirimden reddi suretiyle re'sen tarhedilen vergi ziyayı cezalı katma değer vergilerinde hukuka aykırılık görülmediği gerekçesiyle tarhiyatı azaltmıştır.

Tarafların temyiz istemlerini inceleyen Danıştay Dokuzuncu Dairesi 24.03.2015 gün ve E:2012/9671, K:2015/1550 sayılı kararıyla; takdir komisyonlarının görevinin, 213 sayılı Vergi Usul Kanunu uyarınca, yetkili makamlar tarafından istenilen matrah ve servet ile vergi kanunlarında yazılı fiyat, ücret veya sair matrah ve kıymetleri takdir etmek olduğu, 3065 sayılı Katma Değer Vergisi Kanununda öngörülen indirim mekanizması, vergilendirme tekniği açısından, matrah takdirinden farklı olup mükelleflerin; gerek sahte fatura kullanmaları gerekse defter ve belgelerini ibraz etmemeleri gibi durumlarda, matrah takdirini gerektiren bir hususun bulunmaması nedeniyle, bu tür fiillerin, 3065 sayılı Kanunun 29 ve 34'üncü maddelerinde düzenlenen indirim mekanizması içinde değerlendirilmesi suretiyle, katma değer vergisi indirimleri yönünden yapılacak vergi incelemesi ile bir sonuca bağlanması gerektiği, bu gibi hallerde, mükelleflerin matrah takdiri için takdir komisyonlarına sevk edilmesi ve kendisine matrah, servet ve kıymet takdiri görevi verilmiş olan ve katma değer vergisi indirim reddi yetkisi bulunmayan takdir komisyonu kararı uyarınca cezalı tarhiyat yapılmasının mümkün olmadığı gerekçesiyle davacının temyiz istemini kabul ederek kararın, davanın reddine ilişkin hüküm fıkrasını bozmuş, davalı idarenin temyiz ve karar düzeltme istemlerini reddetmiştir.

İstanbul 4. Vergi Mahkemesi, 21.11.2016 gün ve E:2016/2544, K:2016/2238 sayılı kararıyla; aynı hukuksal nedenler ve gerekçeyle ilk kararının bozulan hüküm fıkrasında ısrar etmiştir.

Davacı tarafından; ödemeleri, işletme stokları, defter ve belgeleri dikkate alınmaksızın salt ilgili firma ya da şahıslar hakkında düzenlenen inceleme raporları dayanak alınarak yapılan cezalı tarhiyatta hukuka uygunluk bulunmadığı ileri sürülerek, ısrar kararının bozulması istenmiştir.

Savunmanın Özeti : Savunma verilmemiştir.

Danıştay Tetkik Hakimi : Selim GÜNDOĞDU

Düşüncesi : 2005 vergilendirme dönemi için beş yıllık zamanaşımı süresi geçirildikten sonra düzenlenen 18.04.2011 tarihli rapora dayanan vergi ve ceza ihbarnamelerinin 06.10.2011 tarihinde tebliğ edilmiş olması karşısında, Mahkemece verilen, davanın reddi yolundaki ısrar kararının bozulması gerektiği düşünülmektedir.

TÜRK MİLLETİ ADINA

Hüküm veren Danıştay Vergi Dava Daireleri Kurulunca tebligat işlemleri tamamlandığından, yürütmenin durdurulması istemi hakkında ayrıca karar verilmesine gerek görülmeyerek, dosyadaki belgeler incelendikten sonra gereği görüldü:

Davacı adına, takdir komisyonu kararlarına istinaden, 2005 yılının Ocak ilâ Aralık dönemleri için re'sen salınan üç kat vergi ziyayı cezalı katma değer vergilerine karşı açılan davada verilen ısrar kararı davacı tarafından temyiz edilmiştir.

213 sayılı Vergi Usul Kanununun 138'inci maddesinde, incelemenin, neticesi alınmamış hesap dönemi de dahil olmak üzere, tarh zamanaşımı süresi sonuna kadar her zaman yapılabileceği kurala bağlanmıştır. Bu düzenlemeye göre incelemenin yapılabilmesi için tarh zamanaşımı süresinin geçmemiş olması gerekmektedir.

213 sayılı Kanunun 113'üncü maddesinde; süresinin geçmesi nedeniyle vergi alacağının kalkması olarak tanımlanan zamanaşımının, mükellefin bu hususta müracaatı olup olmadığına bakılmaksızın hüküm ifade edeceği düzenlemesine yer verilmiştir. Kanunun 114'üncü maddesi uyarınca, vergi alacağının doğduğu takvim yılını takip eden yılın başından başlayarak beş yıl olarak ifade edilen tarh zamanaşımını durduran durum, matrah takdiri için takdir komisyonuna başvurulmasıdır. 114'üncü maddenin ikinci fıkrasında yer alan, "Şu kadar ki, vergi dairesince matrah takdiri için takdir komisyonuna başvurulması, zamanaşımını durdurur. Duran zamanaşımı, mezkur komisyon kararının vergi dairesine tevdiini takip eden günden itibaren kaldığı yerden işlemeye devam eder." şeklindeki ifade; Anayasa Mahkemesinin 15.10.2009 gün ve E:2006/124, K:2009/146 sayılı kararıyla iptal edilmiş, iptal kararı üzerine 6009 sayılı Kanunla, 114'üncü maddenin ikinci fıkrası, "Ancak işlemeyen süre her hal ve takdirde bir yıldan fazla olamaz" ibaresinin eklenmesiyle yeniden düzenlenmiştir.

Anayasa Mahkemesinin; sözü edilen düzenlemenin, vergilemede; "belirlilik", "yasallık" "öngörülebilirlik", "keyfilige izin verilmemesi" ve "hukuk devleti" ilkesine aykırı düştüğü gerekçesiyle verdiği iptal kararında; takdir komisyonuna başvuru yolunun, sırf zamanaşımını durdurmak amacıyla keyfi olarak kullanılmasının güvence sağlamayacağı ve vergi yükünü artırarak haksız sonuçlar doğmasına neden olabileceği hususuna da vurgu yapılmıştır.

213 sayılı Kanunun 20'nci maddesinde verginin tarhi, vergi alacağının kanunlarda gösterilen matrah ve oranlar üzerinden hesaplanarak miktarının belirlenmesi olarak tanımlanmış, 25 ilâ 39'uncu maddelerinde

tarh yöntemlerine ilişkin düzenlemelere yer verilmiştir. Bu yöntemlerden birisi olan "re'sen tarh" usulünü düzenleyen 30'uncu maddede, 21.01.1983 tarih ve 2791 sayılı Kanun değişikliğinden önce re'sen takdir yetkisi sadece takdir komisyonlarına ait bulunduğundan, vergi incelemesi sırasında re'sen takdiri gerektiren bir durumun tespiti halinde gerekli takdir işlemi takdir komisyonu tarafından yapılmakta iken 2791 sayılı Kanun değişikliğiyle re'sen vergi tarhının tanımı yeniden yapılarak, vergi inceleme elemanlarına da re'sen takdir yetkisi tanınmıştır. Yukarıda yer verilen 114'üncü madde uyarınca takdir komisyonuna başvurma yetkisi ise sadece vergi dairesine aittir.

Vergi incelemesi, re'sen takdir yetkisi bulunan inceleme elemanı tarafından yürütülen bir mükellefin; sırf zamanaşımını durdurmak amacıyla, gerçek bir re'sen takdir nedeni saptanmaksızın, şeklen, takdire sevk sebeplerinden biri dayanak gösterilerek matrah takdiri için takdir komisyonuna sevk edilmesi, bu süre zarfında vergi inceleme raporu ve/veya vergi tekniği raporu düzenlenmesi; takdir komisyonunun haiz olduğu yetki uyarınca, inceleme elemanından bağımsız yürütmesi gereken inceleme ve araştırmalar sonucu elde edeceği verileri değerlendirmek yerine, sözü edilen raporlarda belirtilen miktarın aynısını matrah olarak takdir etmesi, 213 sayılı Kanunun zamanaşımı ile incelemeye ilişkin düzenlemelerinin öngörülen amacına aykırı düştüğü gibi takdir komisyonuna başvuru yolunun zamanaşımı hükmünü aşmak amacıyla bir yöntem olarak kullanılması, Anayasa Mahkemesi kararında da işaret edildiği üzere "yasallık" ve "hukuki güvenlik" ilkeleriyle de bağdaşmamaktadır.

Olayda, 2005 vergilendirme dönemi matrahının tespiti için zamanaşımının dolmasına çok kısa süre kala 13.11.2010 tarihinde takdir komisyonuna sevk edilen davacı adına, 18.04.2011 tarihli basit raporu dayanak alan takdir komisyonunun 29.09.2011 tarihli kararları uyarınca tarhiyat yapılmış olup cezalı tarhiyatın esas itibarıyla, tanzim edilen rapora dayandığı açıktır. Matrah takdiri amacı dışında, zamanaşımını durdurma saikiyle takdir komisyonuna başvurulduğundan, ortada bir takdir komisyonu kararının bulunması, tarhiyatın, söz konusu rapora göre yapıldığı gerçeğini değiştirmemektedir.

Bu durumda, 2005 vergilendirme dönemi için beş yıllık zamanaşımı süresi geçirildikten sonra düzenlenen 18.04.2011 tarihli rapora dayanan vergi ve ceza ihbarnamelerinin 06.10.2011 tarihinde tebliğ edilmiş olması karşısında, Mahkemece verilen, davanın reddi yolundaki ısrar kararında hukuka uygunluk görülmemiştir.

Açıklanan nedenlerle, temyiz isteminin kabulü ile İstanbul 4. Vergi Mahkemesinin 21.11.2016 gün ve E:2016/2544, K:2016/2238 sayılı ısrar kararının bozulmasına, yeniden verilecek kararda karşılanacağından, yargılama giderleri hakkında hüküm kurulmasına gerek bulunmadığına, 05.07.2017 gününde oyçokluğuyla karar verildi.

KARŞI OY

Temyiz dilekçesinde ileri sürülen iddialar, dayandığı hukuksal nedenler ve gerekçe karşısında vergi mahkemesi kararının bozulmasını gerektirecek nitelikte bulunmadığından, istemin reddi gerektiği oyu ile karara katılmıyoruz.

T.C.

DANIŞTAY

Vergi Dava Daireleri Kurulu

Esas No : 2017/282

Karar No : 2017/367

Anahtar Kelimeler : -6183 Sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun,
-Haciz,
-Kanuni Temsilci

Özeti : Hacze karşı açılan davada, kesinleşmiş bulunan ödeme emri safhasındaki hususlar değerlendirilerek karar verilemeyeceği hakkında.

Temyiz Eden : İstanbul Vergi Dairesi Başkanlığı
(Kağıthane Vergi Dairesi Müdürlüğü)

Vekili : Av. ...

Karşı Taraf : ...

İstemin Özeti: ... Yapı Malzemeleri Sanayi Ticaret Limited Şirketinin vergi borçlarının tahsili amacıyla, şirketin kanuni temsilcisi ve ortağı olan davacının gayrimenkullerine ve banka hesaplarına konulan hacizlerin kaldırılması istemiyle dava açılmıştır.

İstanbul 1. Vergi Mahkemesi 28.03.2014 gün ve E:2013/2032, K:2014/847 sayılı kararıyla; 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsili Usulü Hakkında Kanununun 4369 sayılı Kanununun 21'inci maddesi ile değişik 35, mükerrer 35, 54, 62 ve 64'üncü maddeleri ve 213 sayılı Vergi Usul

Kanununun 10¹uncu maddesi hükümlerine yer verdikten sonra, ... Yapı Malzemeleri Sanayi Ticaret Limited Şirketinin 2005 yılının Ocak döneminden, 2008 yılının sonuna kadar olan dönemlere ait muhtelif vergi, ceza ve gecikme faizlerini içeren vergi borçlarının tahsili amacıyla bir dönem şirket ortağı ve kanuni temsilcisi olan davacı adına düzenlenen ödeme emirlerinin 09.11.2012 tarihinde davacıya tebliğ edilmesine rağmen söz konusu vergi borçlarının ödenmemesi üzerine dava konusu e-haciz işleminin tesis edildiği, 6102 sayılı Türk Ticaret Kanununa göre tescil ve ilan, limited şirketlerde kanuni temsilcilik ve ortaklık sıfatının kazanılması ya da kaybedilmesi açısından kurucu mahiyet taşımadığı, iyi niyetli üçüncü kişilerin korunması amacıyla öngörüldüğü, Türk Ticaret Kanununun 36¹ncı maddesi uyarınca, ticaret sicili kayıtları nerede bulunurlarsa bulunsunlar, üçüncü kişiler hakkında, tescilin Türkiye Ticaret Sicili Gazetesinde ilan edildiği; ilanın tamamı aynı nüshada yayımlanmamış ise son kısmının yayınlandığı günü izleyen iş gününden itibaren hukuki sonuçlarını doğuracağı, tescili zorunlu olduğu halde tescil edilmemiş veya tescil edilip de ilanı zorunlu iken ilan olunmamış bir hususun, ancak bunu bildikleri veya bilmeleri gerektiği ispat edildiği takdirde, üçüncü kişilere karşı ileri sürülebileceği, kanuni temsilci konumundaki limited şirket ortaklarının, vergi alacaklısıyla vergi alacağına yönelik ilişkisinin kamusal nitelikte olduğu ve kanundan doğduğu, tescil veya hem tescil hem de ilanı öngörülmüş bir hususun tescil ve ilan edilmemesi halinde bu hususun üçüncü şahıslara aksi ispat olunmadıkça ileri sürülebilmesi durumunun, vergi alacaklısı açısından geçerli olmadığı, diğer bir ifade ile vergi alacaklısının, Türk Ticaret Kanununun 36¹ncı maddesinin uygulanması açısından, hükmün korumak istediği üçüncü şahıs konumunda olmadığı, vergi alacaklısı üçüncü bir şahıs olarak kabul edilse dahi, sicil kayıtlarını inceleyip bu kayıtlara güvenerek şirketle hukuki işlemlere girişen kişi konumunda olmadığından sicilin olumsuz etkisinden vergi alacaklısı lehine sonuçlar doğmayacağı, öte yandan, kanuni temsilcilik veya ortaklık sıfatının son bulduğu hususu tescil ve ilan edilmemiş olsa bile, şirketin vergi ödevlerini yerine getirme görevi sona eren kişinin vergi ödevlerinin yerine getirilmemesinde kusurunun olduğundan bahsedilemeyeceğinden sorumluluğunun da söz konusu olmayacağı, buna göre, Kadıköy 4. Noterliğinin 7.3.2005 tarih ve 15709 yevmiye numaralı hisse devir sözleşmesi ile hisselerini devreden davacının, bu tarihten sonra şirketin vergi ödevlerini yerine getirme görevinin sona erdiğinin kabulü gerektiği, dava konusu e-haciz işleminin dayanağı olan ödeme emirlerinin içeriğinde yer alan 2005 yılının Ocak dönemine ait katma değer vergisine ilişkin beyanname verme ve ödeme zamanında, davacı,

şirketin temsilcisi ve ortağı olduğundan, söz konusu vergi ve ferilerinden sorumlu olduğu ancak, sonraki dönemlere ait vergi ve ferilerinden sorumlu tutulamayacağı, bu durumda, davacı adına tesis edilen e-haciz işleminin, davacının sorumluluğunun devam ettiği Ocak 2005 dönemine ilişkin katma değer vergisi, vergi ziyayı cezası ve gecikme faizine tekabül eden kısmında hukuka aykırılık, diğer dönemlere ilişkin vergi ve ferilerine tekabül eden kısmında ise hukuka uyarlık görülmediği gerekçesiyle, dava konusu e-haciz işleminin, Ocak 2005 dönemine ait kamu alacaklarına tekabül eden kısmı yönünden davayı reddetmiş, diğer dönemlere ilişkin kısmını kaldırmıştır.

Tarafların temyiz istemini inceleyen Danıştay Dördüncü Dairesi, 03.03.2016 gün ve E:2014/5509, K:2016/883 sayılı kararıyla; 6183 sayılı Kanunun 35, 55, 58 ve 62'nci madde hükümlerine değindikten sonra; bir kamu alacağının tahsil edilebilmesi için 213 sayılı Vergi Usul Kanununa göre tarh ve tahakkuk usulleri ile 6183 sayılı Kanuna göre tahsil usullerinin sırasıyla deneneceği, bu zorunluluğun doğal sonucu olarak, sistematığın içinde yer alan bir idari işlemin bu amaçla tesis edilebilmesi için bir önceki hukuki durumun tekemmül etmiş olması gerektiği, önceki safha tekemmül etmeksizin bir sonraki safhaya ilişkin idari işlem tesis edilemeyeceği gibi sistematik içinde yer alan herhangi bir işleme karşı dava açılması durumunda ise önceden kesinleşmiş hukuki durumların yeniden incelenmesinin yasal olarak mümkün olmadığı, ... Yapı Malzemeleri Sanayi Ticaret Limited Şirketinden tahsil edilemeyen kamu alacağının tahsili amacıyla davacı adına düzenlenen ödeme emirlerine karşı açılan davanın İstanbul 1. Vergi Mahkemesinin 30.7.2013 gün ve E:2013/2033, K:2013/1423 sayılı kararıyla süre aşımı nedeniyle reddedildiği, söz konusu ödeme emirleri içeriği vergi borçlarının ödenmemesi üzerine dava konusu e-haciz işlemlerinin tesis edildiği, haczin dayanağı olan ödeme emirleri içeriği borçlardan davacının sorumlu olup olmadığı hususunun, kamu alacağının şirketten tahsil edilememesi üzerine adına düzenlenen ödeme emirlerine karşı açılan davada incelenebileceği, adına düzenlenen ödeme emirlerinin kesinleşmesinden sonra uygulanan hacizlere karşı açılan davada, ödeme emirlerine ilişkin hukuki tekemmülün ve haciz işlemlerinin yasal şartlarının oluşup oluşmadığı irdelenmek suretiyle bir karar verilmesi gerekirken, ödeme emri safhasında incelenmesi gereken bir husustan bahsedilerek hacizle ilgili hüküm kurulmasında hukuka uyarlık bulunmadığı gerekçesiyle kararın, iptale ilişkin hüküm fıkrasını bozmuş, davacının temyiz istemini reddetmiştir.

İstanbul 1. Vergi Mahkemesi 03.01.2017 gün ve E:2016/2080, K:2017/7 sayılı kararıyla; aynı hukuksal nedenler ve gerekçeyle bozulan hüküm fıkrası yönünden ilk kararında ısrar etmiştir.

Davalı idare tarafından; hisse devrinin tescil ve ilan ile hüküm ifade edeceği, davacının, hacizlerin dayanağı ödeme emirleri içeriği borçların ait olduğu dönemde şirketin kanuni temsilcisi ve ortağı olduğu ileri sürülerek, ısrar kararının bozulması istenmiştir.

Savunmanın Özeti : Savunma verilmemiştir.

Danıştay Tetkik Hakimi : Tuğba KÖKMEN

Düşüncesi : Haczin dayanağı olan ödeme emirleri içeriği borçlardan davacının sorumlu tutulup tutulamayacağı hususu, kamu alacağının şirketten tahsil edilememesi üzerine davacı adına düzenlenen ödeme emirlerine karşı açılan davada incelenebileceğinden, mahkeme kararında bu yönüyle hukuka uyarlık bulunmadığı; dava konusu hacizlerin diğer yönlerden hukuka uygun olup olmadığı araştırılmak suretiyle varılacak sonuca göre karar verilmek üzere ısrar kararının bu nedenle bozulması gerektiği düşünülmektedir.

TÜRK MİLLETİ ADINA

Hüküm veren Danıştay Vergi Dava Daireleri Kurulunca, dosyadaki belgeler incelendikten sonra gereği görüldü:

... Yapı Malzemeleri Sanayi Ticaret Limited Şirketinin vergi borçlarının tahsili amacıyla şirket kanuni temsilcisi ve ortağı olan davacının gayrimenkullerine ve banka hesaplarına konulan hacizlerin Ocak 2005 dönemi haricindeki diğer dönemlere ilişkin vergi ve ferilerine tekabül eden kısmının kaldırılması yolunda verilen ısrar kararı, davalı idare tarafından temyiz edilmiştir.

Danıştay Dördüncü Dairesinin yukarıda yer verilen kararının dayandığı aynı hukuksal nedenler ve gerekçe uyarınca temyiz isteminin kabulü ile ısrar kararının bozulmasına, yeniden verilecek kararda karşılanacağından, yargılama giderleri hakkında hüküm kurulmasına gerek bulunmadığına, 05.07.2017 gününde oyçokluğuyla karar verildi.

KARŞI OY

Temyiz dilekçesinde ileri sürülen iddialar, dayandığı hukuksal nedenler ve gerekçe karşısında vergi mahkemesi kararının bozulmasını gerektirecek nitelikte bulunmadığından, istemin reddi gerektiği oyu ile karara katılmıyoruz.

— • ÜÇÜNCÜ DAİRE KARARLARI • —

T.C.
DANIŞTAY
Üçüncü Daire

Esas No : 2016/16196

Karar No : 2017/233

Anahtar Kelimeler : -Defter ve Belge İbraz Yazısı,
-İncelemeye Başlama Tutanağı,
-İbraz Yükümlülüğü

Özeti : İncelemeye başlama tutanağının, defter ve belge ibrazı için verilen 15 günlük sürenin dolması beklenmeden düzenlenmesinin tarhiyatı kusurlandıracağından söz edilemeyeceği hakkında.

Temyiz Eden : Sultanbeyli Vergi Dairesi Müdürlüğü

Vekili : Av. ...

Karşı Taraf : ...

Vekili : Av. ...

İstemin Özeti: Davacı tarafından, defter ve belgelerini incelemeye ibraz etmediğinden bahisle hakkında düzenlenen vergi inceleme raporu uyarınca indirimlerinin reddedilmesi suretiyle 2009 yılı Ocak dönemi için re'sen salınan üç kat vergi ziyayı cezalı katma değer vergisine karşı dava açılmıştır. İstanbul 7. Vergi Mahkemesi 25.02.2016 gün ve E:2015/339, K:2016/415 sayılı kararıyla; defter belge isteme yazısının 22.10.2014 tarihinde tebliğ edildiği halde, idarece 15 günlük ibraz süresi beklenmeden mükellefe ulaşılmasına rağmen davete icabet etmemesi neden gösterilerek 24.10.2014 tarihli incelemeye başlama tutanağı düzenlenerek bu tutanağın da 05.12.2014 tarihinde davacıya tebliğ edildiği, 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 14'üncü maddesinde belirtilen defter belge ibrazı için 15 günlük yasal süre beklenmeksizin incelemeye başlama tutanağı düzenlenerek incelemeye başlanıldığı açık olduğundan dava konusu tarhiyatta hukuka uygun görülmediği gerekçesiyle vergi ve cezaları kaldırmıştır. Davalı tarafından, zayı belgesi olmaksızın defter ve belgelerin ibraz edilmediği, yapılan tarhiyatın yasal olduğu ileri sürülerek kararın bozulması istenmiştir.

Savunmanın Özeti : Savunma verilmemiştir.

Tetkik Hakimi : Muhammet ÖZTÜRK

Düşüncesi : Temyiz dilekçesinde ileri sürülen iddialar Vergi Mahkemesi kararının bozulmasını sağlayacak durumda bulunmadığından, temyiz isteminin reddi gerektiği düşünülmektedir.

TÜRK MİLLETİ ADINA

Hüküm veren Danıştay Üçüncü Dairesince işin gereği görüşülüp düşünüldü:

213 sayılı Vergi Usul Kanununun mücbir sebepler başlıklı 13'üncü maddesinde; vergi ödevlerinden herhangi birinin yerine getirilmesine engel olacak derecede ağır kaza, ağır hastalık ve tutukluluk hali ile yangın, yer sarsıntısı ve su basması gibi afetlerin, kişinin iradesi dışında vukua gelen mecburi gaybubetler ile sahibinin iradesi dışındaki sebepler dolayısıyla defter ve vesikalarının elinden çıkmış bulunması gibi hallerin mücbir sebepler olduğu hükmüne yer verilmiştir.

3065 sayılı Katma Değer Vergisi Kanununun 29'uncu maddesinde, mükelleflerin vergiye tabi işlemleri üzerinden hesaplanan katma değer vergisinden, faaliyetlerine ilişkin olarak kendilerine yapılan teslim ve hizmetler dolayısıyla hesaplanarak, düzenlenen fatura ve benzeri vesikalarda gösterilen katma değer vergisini indirebilecekleri kuralına yer verilmiş, aynı Kanunun 34'üncü maddesinde de bu belgelerin, tutulması mecburi olan defterlere kaydedilmesi şartı aranmıştır.

Mükellefler, kendilerine yapılan teslimler nedeniyle yükledikleri katma değer vergilerinin belgelerde gösterilmesi ve bu belgelerin yasal defterlere kayıtlı olması koşuluyla katma değer vergisi indiriminden faydalanabileceklerinden, defter ve belgelerin, mücbir sebepten dolayı incelemeye ibraz edilemediği durumlarda da katma değer vergisi indiriminin kabul edilebilmesi için bu vergilerin gerçekten yüklediklerini, 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 3'üncü maddesinin "ispat" başlıklı (B) fıkrasında yer alan kural uyarınca kanıtlamaları gerekmektedir.

Bu düzenlemeler nedeniyle emtia veya hizmet alışı temsil eden fatura veya fatura yerine geçen belgenin yasal defterlere usulüne uygun olarak kaydedilmesi ve bu belgelerde katma değer vergisinin ayrıca gösterilmesi, katma değer vergisi indirimi yapılabilmesinin ön koşullarıdır. Bu ön koşulların varlığının, sözü edilen defter ve belgelerin ibrazı ve incelenmesiyle saptanabileceği açıktır. Vergi idaresinin, vergiyi doğuran olayın gerçek mahiyetini ortaya çıkarabilmesi ise defter ve belgelerin istendiğinde vergi idaresinin denetim ve incelemesine sunulması ve

gerektiğinde, şekline ve usulüne uygun belgelerle tevsik edilen hukuki muamelelerin karşı taraf nezdinde inceleme ve araştırma yapılması ile olanaklıdır.

213 sayılı Kanununun 30'uncu maddesinin 2'nci fıkrasının 3'üncü bendinde, bu Kanuna göre tutulması zorunlu olan defterlerin hepsinin veya bir kısmının vergi incelemesi yapmaya yetkili olanlara herhangi bir sebeple ibraz edilmemesi, dönem matrahının re'sen takdirini gerektiren sebep olarak öngörülmüştür.

Defter belge isteme yazısının davacıya usulüne uygun bir şekilde 22.10.2014 tarihinde tebliğ edildiği, incelemeye başlama tutanağının ise 24.10.2014 tarihinde düzenlenerek, tarhiyatın dayanağı vergi inceleme raporunun tanzim edildiği 13.11.2014 tarihine kadar haklı bir mazeret sunulmaksızın defter ve belgelerin ibraz edilmediği olayda, incelemeye başlama tutanağının 15 günlük defter belge ibrazı için verilen süre beklenmeden düzenlenmesinin tarhiyatı kusurlandıracağından söz edilemez.

Bu nedenle, usulüne uygun tebliğ edilen yazıyla defter ve belgelerin ibrazı istendiği halde hiç bir mücbir sebep hali olmaksızın defter ve belgeler inceleme elemanına ibraz edilmediğinden, olayda re'sen tarh sebebinin bulunduğu, ayrıca defter ve belge asıllarının mahkemeye de ibraz edilmediği dikkate alındığında, 213 sayılı Kanunun muhafaza biçim ve süreleri ile ibraz yükümlülüğüne ilişkin düzenlemeleri karşısında, davacının katma değer vergisi indirimlerinin reddedilmesinde 3065 sayılı Yasanın 29'uncu ve 34'üncü maddelerine aykırılık bulunmadığından, tarhiyatın kaldırılması yolundaki mahkeme kararının bozulması gerekmiştir.

Açıklanan nedenlerle, temyiz isteminin kabulü ile İstanbul 7. Vergi Mahkemesi 25.02.2016 gün ve E:2015/339, K:2016/415 sayılı kararının bozulmasına, 492 sayılı Harçlar Kanununun 13'üncü maddesinin (j) bendi parantez içi hükmü uyarınca alınması gereken harç dahil olmak üzere yargılama giderlerinin yeniden verilecek kararda karşılanması gerektiğine, kararın tebliğ tarihini izleyen onbeş gün içinde Danıştay nezdinde kararın düzeltilmesi yolu açık olmak üzere, 24.01.2017 gününde oyçokluğuyla karar verildi.

KARŞI OY

Temyiz dilekçesinde ileri sürülen iddialar mahkeme kararının dayandığı hukuksal nedenler ve gerekçe karşısında, kararın bozulmasını sağlayacak durumda bulunmadığından, temyiz isteminin reddi gerektiği oyuyla karara katılmıyoruz.

Üçüncü Daire

T.C.
DANIŞTAY
Üçüncü Daire

Esas No : 2013/7124

Karar No : 2017/612

Anahtar Kelimeler : -Talepte Bağlılık İlkesi,
-Taşınmaz Haczi,
-Taşkın Haciz

Özeti : Davacının hacze ilişkin talebi aşılarak verilen kararın taleple bağlılık ilkesine uygun düşmeyeceği hakkında.

Temyiz Eden : Battalgazi Malmüdürlüğü

Karşı Taraf : ...

İstem Özet i : Davacı tarafından, kanuni temsilcisi olduğu Sınırlı Sorumlu Battalgazi Merkez Boran Köyleri Tarımsal Kalkındırma Kooperatifinin vergi borçlarından dolayı maliki olduğu ..., ... ve ... parsel numaralı taşınmazlar üzerine konulan haczin, borç tutarını aşmak suretiyle taşkın hacze sebebiyet veren kısmının kaldırılması talebiyle yaptığı başvurunun reddine ilişkin 12.07.2012 tarih ve 815 sayılı işlemin iptali istemiyle dava açılmıştır. Malatya Vergi Mahkemesi 28.02.2013 gün ve E:2012/911, K:2013/199 sayılı kararıyla; asıl borçlu kooperatife ait ... parsel numaralı taşınmazın 1/10 hissesine uygulanan haczin kaldırılması istemiyle açılan davanın mahkemelerince reddedildiği, kooperatife ait bu hacizli taşınmazın satışına engel bir hal bulunmadığı halde satışının yapılmadığı, bu sebeple kamu alacağının asıl borçludan tahsil edilemediği ya da tahsil edilemeyeceği gibi bir durum söz konusu olmadığından, kooperatif borçlarından dolayı ilgili dönemde kanuni temsilci olan davacının takip edilmesine olanak bulunmadığı gerekçesiyle, davacıya ait taşınmazlardaki haczin kaldırılmasına, dava konusu işlemin iptaline karar verilmiştir. Davalı idare tarafından, haciz işlemine karşı açılan davada süre aşımı bulunduğu, kooperatif adına kayıtlı taşınmazın Tarım İl Müdürlüğüne rehinli olduğu ileri sürülerek kararın bozulması istenmiştir.

Savunmanın Özet i : Temyiz isteminin reddi gerektiği savunulmuştur.

Tetkik Hakimi : Yeşim KILINÇARSLAN MUTLU

Düşüncesi : Temyiz dilekçesinde ileri sürülen iddialar Vergi Mahkemesi kararının bozulmasını sağlayacak durumda bulunmadığından, temyiz isteminin reddi gerektiği düşünülmektedir.

TÜRK MİLLETİ ADINA

Hüküm veren Danıştay Üçüncü Dairesince işin gereği görüşülüp düşünüldü:

Dosyanın tekemmül ettiği anlaşıldığından yürütmenin durdurulması istemi hakkında karar verilmesine gerek görülmemiştir.

Dosyanın incelenmesinden, davacının, kanuni temsilcisi olduğu Sınırlı Sorumlu Battalgazi Merkez Boran Köyleri Tarımsal Kalkındırma Kooperatifinin vergi borçlarından dolayı adına kayıtlı ..., ... ve ... parsel numaralı taşınmazlar üzerindeki taşkın haczin, taşınmazların değer tespiti yapılarak kaldırılması talebiyle yaptığı başvurunun reddine ilişkin 12.07.2012 tarih ve 815 sayılı işlemin iptali istemiyle açılan dava, Vergi Mahkemesince 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümleri uyarınca kanuni temsilcisinin sorumluluğu yönünden yapılan değerlendirme sonucu davacı adına kayıtlı taşınmazlar üzerindeki haczin tamamının kaldırılmasına karar verilmek suretiyle sonuçlandırılmış ise de davacının hacze ilişkin talebi aşılarak verilen kararın usul hukukunun taleple bağlılık ilkesine aykırı düştüğü görüldüğünden vergi mahkemesi kararının bozulması gerekmektedir.

Açıklanan nedenlerle, temyiz isteminin kabulü ile Malatya Vergi Mahkemesinin 28.02.2013 gün ve E:2012/911, K:2013/199 sayılı kararının bozulmasına, 492 sayılı Harçlar Kanununun 13'üncü maddesinin (j) bendi parantez içi hükmü uyarınca alınması gereken harç dahil olmak üzere yargılama giderlerinin yeniden verilecek kararda karşılanması gerektiğine, kararın tebliğ tarihini izleyen onbeş gün içinde Danıştay nezdinde kararın düzeltilmesi yolu açık olmak üzere, 07.02.2017 gününde oybirliğiyle karar verildi.

Üçüncü Daire

T.C.
DANIŞTAY
Üçüncü Daire

Esas No : 2013/10362

Karar No : 2017/773

Anahtar Kelimeler : -Haciz Bildirisi,
 -Ödeme Emri,
 -Üçüncü Şahsın Borcu

Özeti : 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanununun 79'uncu maddesi uyarınca işlem yapılacağını duyuran haciz bildirimine süresinde itiraz edilmemesi üzerine düzenlenecek ödeme emri içeriği alacağın, üçüncü şahsın amme borçlusuna tespit edilen borç tutarını aşamayacağı hakkında.

Temyiz Eden : ...

Vekili : Av. ...

Karşı Taraf : Uşak Vergi Dairesi Müdürlüğü

İstemin Özeti: Davacı adına, asıl borçlu ... Otomotiv Petrol

Ürünleri Sanayi ve Ticaret Limited Şirketinin vergi borçları nedeniyle nezdinde doğmuş ve doğacak tüm hak ve alacaklarına haciz konulması ve sonucun yedi günlük süre içerisinde bildirilmesi, aksi takdirde 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanununun 79'uncu maddesi uyarınca işlem yapılacağını duyuran haciz bildirisine süresinde itiraz edilmemesi üzerine borç zimmetinde kabul edilerek adına düzenlenen 21.03.2013 tarih ve 1 takip numaralı ödeme emri ile 15.02.2012 tarih ve 5 takip numaralı ödeme emirlerinin iptal edilmesi istemiyle dava açılmıştır. Manisa Vergi Mahkemesinin 04.07.2013 gün ve E: 2013/305, K:2013/446 sayılı kararıyla; davacıya tebliğ edilen haciz bildirisi üzerine yedi günlük yasal süre içerisinde herhangi bir itirazda bulunulmaması nedeniyle 6183 sayılı yasanın 79' uncu maddesi uyarınca düzenlenen ödeme emirlerinde yasal isabetsizlik bulunmadığı gerekçesiyle dava reddedilmiştir. Davacı tarafından, amme borçlusuna borçlarının ödendiğini gösteren ödeme makbuzları ile borcun bulunmadığını gösteren ilgili şirketin vermiş olduğu mutabakat mektubunun dosya sunulduğu, haciz bildirisine yedi gün içerisinde itiraz edilmemiş olmasının ödeme emri gönderilmesi ve tüm malvarlığına haciz konulması için yeterli olmadığı, genel olarak ticari ilişkinin asıl borçlu ile

üçüncü kişi arasında hak ve alacak doğurduğuna tek başına işaret etmeyeceği, borcun tutarının, tarihinin, ödenip ödenmediği hususlarının idarece incelenmesi gerektiği, ayrıca davalı idarenin davacıya gönderdiği haciz bildirisini ile ödeme emirlerinin tutarlarının birbirinden farklı olduğu bu durumun ödeme emirleri için davacıya daha önce haciz bildirisini düzenlenmediğini gösterdiği ileri sürülerek kararın bozulması istenmiştir.

Savunmanın Özeti : Savunma verilmemiştir.

Tetkik Hakimi : Hanifi ATMAZ

Düşüncesi : Davacı tarafından ileri sürülen iddiaların 6183 sayılı Kanununun 58'inci maddesinde yer alan itiraz nedenlerinden olan "borcum yoktur" kapsamında değerlendirilmesi ve ödeme emrinin iptal edilmesi gerekirken aksi yönde karar verilmesi hukuka uyarlık bulunmadığından temyize konu Vergi Mahkemesi kararının bozulması gerektiği düşünülmektedir.

TÜRK MİLLETİ ADINA

Hüküm veren Danıştay Üçüncü Dairesince işin gereği görüşülüp düşünüldü:

6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanununun 79'uncu maddesinin 1'inci fıkrasında, hamiline yazılı olmayan veya ciro su kabil senede dayanmayan alacak ile maaş, ücret, kira vesaire gibi her türlü hakların ve fiilen tutanak düzenlemek suretiyle, haczi kabil olmayan üçüncü şahıslardaki menkul malların haczinin, borçlu veya zilyet olan veyahut alacak ve hakları ödemesi gereken gerçek ve tüzel kişilere, kurumlara haciz keyfiyetinin tebliği suretiyle yapılacağı, tahsil dairesi tarafından tebliğ edilecek haciz bildirisini ile; bundan böyle borcunu, ancak tahsil dairesine ödeyebileceği ve amme borçlusuna yapılacak ödemenin geçerli olmayacağı veya elinde bulundurduğu menkul malı ancak tahsil dairesine teslim edebileceği ve malın amme borçlusuna verilmemesi gerektiği, aksi takdirde amme borçlusuna yapılan ödemeler ile malın bedelini tahsil dairesine ödemek zorunda kalacağını bildirileceği, 3'üncü fıkrasında da, haciz bildirisini tebliğ edilen üçüncü şahsın; borcu olmadığı veya malın yedinde bulunmadığı ve haczin tebliğinden önce borcun ödendiği veya malın tüketildiği ya da kusur olmaksızın telef olduğu veya alacak borçluya veya emrettiği yere verilmiş olduğu gibi bir iddiada ise durumu, haciz bildirisinin kendisine tebliğinden itibaren yedi gün içinde tahsil dairesine yazılı olarak bildirilmek zorunda olduğu, üçüncü şahsın süresinde itiraz etmemesi halinde, mal elinde ve borç zimmetinde sayılacağı ve hakkında kanun hükümlerinin tatbik olunacağı, 6'ncı fıkrasında da üçüncü şahsın, haciz

bildirisi üzerine yedi gün içinde alacaklı tahsil dairesine itiraz ettiği takdirde, alacaklı amme idaresinin bir yıl içinde, yapılan itirazın aksini genel mahkemelerde açacağı davada ispat ederek, üçüncü şahsın İcra ve İflas Kanununun 338'inci maddesinin birinci fıkrasına göre cezalandırılmasını ve borçlu bulunduğu tutarın ödenmesine hükmedilmesini isteyebileceği hüküm altına alınmıştır.

Dosyanın incelenmesinden, ... Otomotiv Petrol Ürünleri Sanayi ve Ticaret Limited Şirketi tarafından ödenmeyen kamu alacaklarının cebren tahsili amacıyla, davacı yedinde bulunan, doğmuş ve doğacak tüm hak ve alacaklarına haciz şerhi konulmasına ilişkin 12.01.2012 tarihinde tebliğ edilen 02.01.2012 tarih ve 1 sıra numaralı haciz bildirisinde haciz konusu amme alacağı 3.467,63-TL olmasına rağmen davacının 108.110,00-TL tutarında mal alacak ve hakkına haciz konulduğu, yedi günlük yasal süre içinde itiraz edilmemesi nedeniyle mal elinde borç zimmetinde sayılarak davacı adına dava konusu ödeme emirlerinin düzenlendiği anlaşılmıştır.

Haciz bildirisine konu borcun ödendiği veya malın tüketildiği ya da kusuru olmaksızın telef olduğu veya alacağın borçluya veya emrettiği yere verilmiş olduğunun, haciz bildirisinin tebliğinden itibaren yedi gün içinde tahsil dairesine yazılı olarak bildirme zorunluluğunun yerine getirilmemiş olması halinde borcun, adına haciz bildirisi düzenlenenin zimmetinde sayılarak ödeme emrine konu yapılacağı 6183 sayılı Yasanın sözü edilen düzenlemesinin gereğidir. Ancak ödeme emri içeriği tutarın amme borçlusunun tüm borçlarını içerecek şekilde değil, üçüncü şahsın amme borçlusuna tespit edilen borcu tutarıyla ödeme emri düzenlenmesi gerektiği kuşkusuzdur.

Bu durumda, haciz bildirisinin tebliğinden başlayarak yedi gün içinde belirtilen nedenlerle herhangi bir bildirimde bulunulmadığı taraflar arasında ihtilafsız olan olayda, haciz bildirisinde açıkça borcun davacının zimmetinde sayılacağı bildirilmesi ve 6183 sayılı Yasanın 79'uncu maddesiyle, yedi günlük sürede alacaklı tahsil dairesine itirazda bulunmayan üçüncü şahıslara, haciz bildirisinin tebliğinden itibaren bir yıl içinde genel mahkemelerde menfi tespit davası açmak ve haciz bildirisinin tebliğ edildiği tarih itibarıyla borçlu olmadığını veya malı elinde bulundurmadığını ispat etme imkanı tanınmış olmasına rağmen davacı tarafından bu yolda herhangi bir bilgi ve belge sunulmadığı, bu durumda davacının amme borçlusuna olan asıl borcu kadarıyla borç zimmetinde sayılarak borçtan sorumlu tutulması yasa gereği olduğu göz önüne alındığında, davacı adına düzenlenen 108.110,00 TL tutarındaki ödeme emirleri içeriği tutardan 3.467,63 TL yi aşan kısmının iptal edilmesi gerekirken yazılı gerekçeyle

davanın tümüyle reddedilmesinde hukuka uyarlık bulunmadığından kararın bozulması gerekmiştir.

Açıklanan nedenlerle, temyiz isteminin kabulü ile Manisa Vergi Mahkemesinin 04.07.2013 gün ve E: 2013/305, K:2013/446 sayılı kararının bozulmasına, yargılama giderlerinin yeniden verilecek kararda karşılanması gerektiğine, kararın tebliğ tarihini izleyen onbeş gün içinde Danıştay nezdinde kararın düzeltilmesi yolu açık olmak üzere, 13.02.2017 gününde oy çokluğuyla karar verildi.

KARŞI OY

... Otomotiv Petrol Ürünleri Sanayi ve Ticaret Limited Şirketinin vergi borcu nedeniyle 6183 sayılı Yasanın 79'uncu maddesi uyarınca tanzim edilerek tebliğ edilen haciz bildirisine yedi günlük yasal sürede itiraz edilmediğinden borç davacının zimmetinde sayılarak düzenlenen ödeme emirlerine karşı açılan davayı reddeden Vergi Mahkemesi kararı temyiz edilmiştir.

6183 sayılı Yasanın 08.04.2006 tarihinden itibaren yürürlüğe giren 79'uncu maddesinin üçüncü fıkrasında; haciz bildirisine tebliğ edilen üçüncü şahsın; borcu olmadığı veya malın yedinde bulunmadığı veya haczin tebliğinden önce borcun ödendiği veya malın tüketildiği ya da kusuru olmaksızın telef olduğu veya alacağın borçluya veya emrettiği yere verilmiş olduğu gibi bir iddiada ise durumu, haciz bildirisinin kendisine tebliğinden itibaren yedi gün içinde tahsil dairesine yazılı olarak bildirmek zorunda olduğu, üçüncü şahsın süresinde itiraz etmemesi halinde, mal elinde ve borç zimmetinde sayılacağı ve hakkında bu Kanun hükümlerinin tatbik olunacağı, dördüncü fıkrasında ise herhangi bir nedenle itiraz süresinin geçirilmesi halinde üçüncü şahsın, haciz bildirisinin tebliğinden itibaren bir yıl içinde genel mahkemelerde menfi tespit davası açmak ve haciz bildirisinin tebliğ edildiği tarih itibarıyla amme borçlusuna borçlu olmadığını veya malın elinde bulunmadığını ispat etmek zorunda olduğu kurala bağlanmıştır.

... Otomotiv Petrol Ürünleri Sanayi ve Ticaret Limited Şirketinin vergi borçlarından dolayı, ticari ilişki içerisinde olduğu davacı adına değinilen kural uyarınca düzenlenerek usulüne uygun olarak tebliğ edilen haciz bildirisine üzerine yedi günlük yasal süresi içerisinde herhangi bir bildirimde bulunmaması nedeniyle mal elinde ve borç zimmetinde sayılan davacı adına ödeme emri düzenlenmesi yerinde olmakla beraber, haciz bildirisine konu alacak tutarı ile dava konusu ödeme emirleri ile tahsili yoluna gidilen tutar karşılaştırılmak ve davacının sorumlu olacağı kamu

alacağı miktarı tayin ve tespit edilmek ve gerekirse mahkemece bu konuda yeni bir araştırma ve inceleme yapılmak suretiyle hasıl olacak sonuca göre bir karar verilmek üzere vergi mahkemesi kararının bu gerekçeyle bozulması gerektiği oyuyla Daire kararına katılmıyorum.

T.C.

DANIŞTAY

Üçüncü Daire

Esas No : 2015/5036

Karar No : 2017/841

Anahtar Kelimeler : -Tebliğ İmkansızlığı,
-Kanuni Temsilcisinin İkametgahında Tebliğ,
-Adres Tespit Tutanağı

Özeti : Şirketin iş yeri adresine tebliğe çıkarılan defter ve belge ibraz yazısının; aynı adreste bir başka mükellefin faaliyet göstermesinden kaynaklanan imkansızlık nedeniyle tebliğ edilemediğinin usulüne uygun biçimde düzenlenen adres tespit tutanağıyla saptandığı durumda, kanuni temsilcinin ikamet adresinde eşi imzasına tebliğ edilmesinde usule aykırılıktan söz edilemeyeceği hakkında.

Temyiz Eden : Mersin Vergi Dairesi Başkanlığı

Vekili : Av. ...

Karşı Taraf : ... İnşaat Taahhüt ve Dış Ticaret Limited Şirketi

Vekili : Av. ...

İstemin Özeti: Davacı adına, yasal defterlerini incelemeye ibraz etmediğinden bahisle düzenlenen vergi inceleme raporuna dayanılarak katma değer vergisi indirimlerinin reddi suretiyle 2009 yılının muhtelif dönemleri için re'sen salınan katma değer vergileri ile tekerrür hükümleri uyarınca % 50 oranında arttırılarak kesilen üç kat vergi ziyayı cezasının kaldırılması ve düzenlenen vergi inceleme raporunun iptali istemiyle dava açılmıştır. Mersin 1. Vergi Mahkemesinin 10.12.2014 gün ve E:2014/220, K:2014/1161 sayılı kararıyla; 2008 ve 2009 yılına ait defter ve belge ibraz yazısının davacı şirketin kanuni temsilcisinin ikametgah adresinde davacı şirketle herhangi bir ilgisi bulunmayan eşine tebliğ edilmesi 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 94'üncü maddesine uygun düşmediğinden, defter ve belge ibraz etmeme eyleminden kaynaklanan re'sen tarh nedeninin varlığından

söz edilemeyeceği, 18.06.2013 tarih ve 2013-A-3200/25 sayılı Vergi İnceleme Raporunun ise idari davaya konu yapılabilecek kesin ve yürütülmesi gerekli icra nitelikte bir işlem olmadığı gerekçesiyle tarhiyat kaldırılmış, vergi inceleme raporunun iptali istemine ilişkin kısmı yönünden ise dava incelenmeksizin reddedilmiştir. Davalı idare tarafından, defter ve belge ibraz yazısının kanuni temsilcinin mernis kayıtlarında gözüken ikamet adresinde usulüne uygun olarak tebliğ edildiği ileri sürülerek kararın aleyhe olan hüküm fıkrasının bozulması istenmiştir.

Savunmanın Özeti : Savunma verilmemiştir.

Tetkik Hakimi : Çağlar DİNÇ

Düşüncesi : Davalı idarenin bilgisi dahilindeki davacı şirkete ait iş yeri adresine tebliğe çıkarılan 08.05.2013 tarih ve 57 sayılı defter ve belge ibraz yazısının, aynı adreste bir başka mükellefin faaliyet göstermesinden kaynaklanan imkansızlık nedeniyle tebliğ edilemediğinin usulüne uygun biçimde düzenlediği görülen 22.05.2013 tarihli adres tespit tutanağıyla saptandığı olayda, 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 157'nci maddesindeki kural gereği üzerinde düşen adres değişikliği bildirim yükümlüğünü yerine getirmeyen davacı şirket tüzel kişiliğinin kanuni temsilcisi olduğunda duraksama bulunmayan ...'nun ikamet adresinde eşi imzasına tebligat yapılmış olmasında usule aykırılıktan söz edilemeyeceğinden, ulaştığı aksi yöndeki yargıyı hükme esas alarak davayı yazılı gerekçeyle sonuçlandıran Vergi Mahkemesi kararının işin esası hakkında karar verilmek üzere bozulması gerektiği düşünülmektedir.

TÜRK MİLLETİ ADINA

Hüküm veren Danıştay Üçüncü Dairesince işin gereği görüşülüp düşünüldü:

213 Sayılı Vergi Usul Kanununun "Tebliğ yapılacak kimseler" başlıklı 94'üncü maddesinde, tebliğin mükelleflere, bunların kanuni temsilcilerine, umumi vekillerine veya vergi cezası kesilenlere yapılacağı, tüzel kişilere yapılacak tebliğin, bunların başkan, müdür veya kanuni temsilcilerine, vakıflar ve cemaatler gibi tüzel kişiliği olmayan teşekküllerde bunları idare edenlere veya temsilcilerine yapılacağı, tüzel kişilerin mütaaddit müdür veya temsilcisi varsa tebliğin bunlardan birine yapılması kafi olduğu, tebliğin, kendisine tebligat yapılacak kimsenin bulunmaması halinde ikametgah adresinde bulunanlardan veya işyerlerinde memur ya da müsdahdemlerinden birine yapılacağı, (Muhatap yerine bu şekilde kendisine tebliğ yapılacak kimsenin görüşüne nazaran 18 yaşından aşağı olmaması ve bariz bir surette ehliyetsiz bulunmaması gerekir.) kurala bağlanmıştır.

Dosyanın incelenmesinden, davacı şirketin 22.05.2013 tarihinde tanzim edilen tutanak ile iş yeri adresinde bulunmadığı tespit edilerek tebliğ edilemeyen defter ve belge ibraz yazısının, kanuni temsilcisinin ikamet adresine tebliğe çıkarılarak 30.05.2013 tarihinde eşine tebliğ edildiği, ibraz yükümlülüğü yerine getirilmeyerek 2008 ve 2009 yılına ilişkin defter ve belgelerin inceleme elemanına sunulmaması üzerine katma değer vergisi indirimleri reddedilerek yeniden oluşturulan beyan tablosuna göre re'sen salınan üç kat vergi zıyaı cezalı katma değer vergisine karşı dava açıldığı anlaşılmaktadır.

Davalı idarenin bilgisi dahilindeki davacı şirkete ait iş yeri adresine tebliğe çıkarılan 08.05.2013 tarih ve 57 sayılı defter ve belge ibraz yazısının, aynı adreste bir başka mükellefin faaliyet göstermesinden kaynaklanan imkansızlık nedeniyle tebliğ edilemediğinin usulüne uygun biçimde düzenlediği görülen 22.05.2013 tarihli adres tespit tutanağıyla saptandığı olayda, 213 sayılı Kanununun 157'nci maddesindeki kural gereği üzerinde düşen adres değişikliği bildirim yükümlüğünü yerine getirmeyen davacı şirket tüzel kişiliğinin kanuni temsilcisi olduğunda duraksama bulunmayan ...'nun ikamet adresinde eşi imzasına tebligat yapılmış olmasında usule aykırılıktan söz edilemeyeceğinden, ulaştığı aksi yöndeki yargıyı hükme esas alarak davayı yazılı gerekçeyle sonuçlandıran Vergi Mahkemesi kararının işin esası hakkında karar verilmek üzere bozulması gerekmiştir.

Açıklanan nedenlerle, temyiz isteminin kabulü ile Mersin 1. Vergi Mahkemesinin 10.12.2014 gün ve E:2014/220, K:2014/1161 sayılı kararının temyize konu hüküm fıkrasının bozulmasına, 492 sayılı Harçlar Kanununun 13'üncü maddesinin (j) bendi parantez içi hükmü uyarınca alınması gereken harç dahil olmak üzere yargılama giderlerinin yeniden verilecek kararda karşılanması gerektiğine, kararın tebliğ tarihini izleyen onbeş gün içinde Danıştay nezdinde kararın düzeltilmesi yolu açık olmak üzere, 14.02.2017 gününde oyçokluğuyla karar verildi.

KARŞI OY

Defter ve belgelerin incelemeye ibraz edilmemesi nedeniyle re'sen salınan vergi zıyaı cezalı katma değer vergilerine ilişkin verilen Vergi Mahkemesi kararı temyiz edilmiştir.

213 sayılı Vergi Usul Kanununun 30'uncu maddesinde re'sen vergi tarhı tanımlanmış, maddenin 2'nci fıkrasının 3'üncü bendinde, bu Kanuna göre tutulması mecburi olan defterlerin hepsi veya bir kısmının tutulmaması veya tasdik ettirilmemiş olması veya vergi incelemesi yapmaya yetkili olanlara herhangi bir sebeple ibraz edilmemesi re'sen takdir nedeni olarak

sayılmıştır. Kanunun 139'uncu maddesinde vergi incelemelerinin esas itibarıyla incelemeye tabi olanın işyerinde yapılacağı; maddede sayılan hallerin varlığı durumunda incelemenin dairede yapılabileceği; dairede yapılması halinde ise incelemeye tabi olanın lüzumlu defter ve vesikalarını daireye getirmesinin kendinden yazılı olarak isteneceği, istenen defter veya vesikaları belli edilen zamanda mazeretsiz olarak getirmeyenlerin bunları ibraz etmemiş sayılacağı hükme bağlanmıştır.

213 sayılı Kanunun 93 ilâ 109'uncu maddelerinde; tebliğ esasları, tebliğin muhatapları, posta ve ilan yoluyla tebliğler ile memur eliyle tebliğ ve tebliğ yerine geçen işlemler düzenlenmiş, tebligatın nerede, nasıl ve kimlere yapılacağı belirlenmiştir.

Kanunun 93'üncü maddesinde, tahakkuk fişinden gayri vergilendirme ile ilgili olup hüküm ifade eden bilumum vesikalar ve yazıların, adresleri bilinen gerçek ve tüzel kişilere posta vasıtasıyla ilmühaberli taahhütlü olarak tebliğ edileceği, şu kadar ki ilgilinin kabul etmesi şartıyla tebliğin daire veya komisyonda yapılmasının mümkün olduğu kurala bağlanmıştır.

“Tebliğ yapılacak kimseler” başlıklı 94'üncü maddenin birinci fıkrasında, tebliğin, mükelleflere, bunların kanuni temsilcilerine, umumi vekillerine veya vergi cezası kesilenlere yapılacağı; ikinci fıkrasında, tüzel kişilere yapılacak tebliğin, bunların başkan, müdür veya kanuni temsilcilerine; tüzel kişiliği olmayan teşekküllerde idare edenlere veya temsilcilerine yapılacağı, tüzel kişilerin müteaddit müdür veya temsilcisi varsa tebliğin bunlardan birine yapılmasının yeterli olacağı, 2365 sayılı Kanunun 18'inci maddesiyle eklenen üçüncü fıkrasında ise kendisine tebligat yapılacak kimsenin bulunmaması halinde tebliğin, ikametgah adresinde bulunanlardan veya iş yerlerindeki memur ya da müstahdemlerden birine yapılacağı düzenlemesine yer verilmiştir.

Tebliğ, hukuki bir işlemde ilgili kimsenin haber almasını sağlamak için, yetkili makamın kanuni şekilde yazı veya ilan ile yapacağı belgelendirme işlemi olup amaç, ilgilinin yasal haklarını kullanabilmesine imkan tanımadır. Bu nedenle, 2365 sayılı Kanunla üçüncü fıkra eklenmeden önceki 94'üncü madde düzenlemesinde, sadece dava açabilecek kişiler, adına tebligat yapılacak kişiler kapsamında sayılmıştır. Değişiklik öncesi 94'üncü madde hükmü genel bir düzenleme gibi görünmekle beraber, muhatabın kendisine ya da onun adına dava açma konusunda yetkili ve görevli kimselere yer veren birinci fıkra hükmünün gerçek kişilere yönelik olduğu; ikinci fıkranın ise tüzel kişiler adına dava açabilecek dolayısıyla tebligat yapılabilecek kimseleri düzenlediği anlaşılmaktadır.

Kendisine tebligat yapılacak kimsenin bulunmaması halinde, tebliğin kimlere yapılacağı, 2365 sayılı Kanunla eklenen üçüncü fıkrada belirlenmiştir. Düzenleme; muhatabın bulunmaması halinde, ikametgah adresinde bulunanlara veya işyerinde bulunan memur ve müstahdemlere tebligat yapılacağı ancak, tebligat yapılacak kişinin on sekiz yaşından büyük görünmesi ve açık bir surette ehliyetsiz bulunmaması gerektiği şeklindedir.

Madde; aile fertlerine tebliğ yapılması halinde, tebliğ muhatabının haberdar olma ihtimalinin, ilanen tebligata göre daha fazla olacağı gerekçesine dayandırılmış, Bütçe Plan Komisyonunda maddeye “veya işyerinde memur ya da müstahdemlerinden birine yapılır.” ifadesi eklenmiş, böylece fıkra hem gerçek hem de tüzel kişiler için uygulanır duruma gelmiştir.

“İkamet adresinde yapılacak tebliğ” ifadesi, birinci fıkranın da işaret ettiği gerçek kişilere tebligat yapılamaması halini düzenlemektedir. Tüzel kişiler yönünden ise “işyerinde”, “tebliğ yapılacak kimsenin bulunmaması”, “memur veya müstahdem” kriterlerinin esas alınması gerekmekte olup, düzenlemeden; tüzel kişilerle ilgili tebliğin, tüzel kişilerin temsilcilerinin ikamet adreslerinde yapılabileceği gibi bir sonuç çıkarılması mümkün değildir.

Buna göre tüzel kişilerde asıl muhatap, yasal temsilcilerdir. Bu temsilciler mutad iş saatlerinde "işyerinde" bulunamadıkları veya tebligatı bizzat alamayacak durumda oldukları takdirde "orada hazır bulunan" "memur veya müstahdemlere" tebliğ yapılması, bu şekilde işyerinde tebligat mümkün olmaması halinde ilan yoluyla tebliğ yoluna gidilmesi gerekmektedir.

İdarece defter ve belge ibraz yazısı adres tespit tutanağına dayanılarak kanuni temsilcinin ikametgah adresinde tebliğ edilmiş ise de davacının faaliyetini bıraktığı, başka bir iş yeri adresinin bulunmadığı yönünde bir tespit yapılmadığı gibi, davacı hakkında adli yargı yerinde Vergi Usul Kanununa muhalefet suçundan açılan davada tebligatın usulüne uygun olmadığı, dolayısıyla sanığın yükümlülüklerinin henüz başlamadığının anlaşıldığı gerekçesiyle beraatine karar verildiği görülmüştür.

Bu durumda söz konusu usulsüz tebligata dayanılarak defter ve belgelerin ibraz edilmediğinden bahisle re'sen takdir nedeninin varlığından söz edilemeyeceğinden, temyiz isteminin reddi gerektiği oyuyla karara katılmıyorum.

— • DÖRDÜNCÜ DAİRE KARARLARI • —

T.C.
DANIŞTAY
Dördüncü Daire

Esas No : 2016/21514

Karar No : 2017/4187

Anahtar Kelimeler : -İhtirazi Kayıt,
-Düzeltilme Beyannamesi**Özeti :** Beyanname verme süresi geçtikten sonra verilen düzeltilme beyannamesine konulan ihtirazi kaydın kabul edilemeyeceği hakkında.**Temyiz Eden :** İstanbul Vergi Dairesi Başkanlığı**Vekili :** Av. ...**Karşı Taraf :** ... Kanal Temizlik İnşaat İthalat İhracat Sanayi ve Ticaret Limited Şirketi**İstem Özet:** İhtirazi kayıtlarla verilen düzeltilme beyannamesi üzerinden tahakkuk ettirilen 2012/2,3,4 dönemleri katma değer vergisi, gecikme faizi ve damga vergisi ile kesilen vergi ziyası cezasının kaldırılması istemiyle dava açılmıştır. İstanbul 5. Vergi Mahkemesinin 30/05/2016 gün ve E:2016/419, K:2016/1150 sayılı kararıyla; davacının düzeltilme beyannamesi üzerine ihtirazi kayıt koyarak yapılan tahakkuklara dava açmasına engel bir durumun bulunmadığı; olayda, davacı tarafından beyanname verilmesinden sonra idarece mükellefe gönderilen yazıyla düzeltilme beyannamesi vermemesi halinde özel esaslara tabi tutulacağına bildirilmesi nedeniyle davacının ikinci bir beyanname vermeye zorlanması, dava konusu tahakkukların ve kesilen cezaların bu zorlama sonucu verilen beyanlara dayanması, idarenin mükellefleri ikinci bir beyanda bulunmaya zorlama hak ve yetkisinin bulunmaması, idarece faturanın sahte olduğu iddia ediliyor ise bu durumda yapılması gerekenin idarece vergi incelemesi suretiyle her türlü araştırma ve inceleme yapılarak somut verilerle belgenin sahteliğinin ortaya konulmasının gerekmesi, olayda ise idarece mükellef tarafından indirim konusu yapılan vergilerin doğruluğunun mükellef nezdinde yapılmış bir vergi incelemesi sonucu somut verilerle ortaya konulmamış olması karşısında yapılan dava konusu tahakkukta ve kesilen

cezada hukuka uyarlık görülmediği gerekçesiyle davanın kabulüne karar verilmiştir. Kararın, hukuka aykırı olduğu ileri sürülerek bozulması istenilmektedir.

Savunmanın Özeti : Cevap verilmemiştir.

Tetkik Hakimi Müjgan Yılmaz Kara'nın Düşüncesi : Temyiz dilekçesinde öne sürülen hususlar, temyize konu mahkeme kararının bozulmasını sağlayacak nitelikte bulunmadığından temyiz isteminin reddi gerektiği düşünülmektedir.

TÜRK MİLLETİ ADINA

Hüküm veren Danıştay Dördüncü Dairesince işin gereği görüşüldü:

Hakkında sahte belge düzenlemekten dolayı tespit bulunan mükelleften alınan bir kısım fatura tutarlarının beyanlardan çıkarılmasının istenmesi nedeniyle davacı tarafından ihtirazi kayıtla verilen katma değer vergisi beyannamesi üzerine tahakkuk eden vergi, gecikme faizi ve damga vergisi ile kesilen vergi ziyayı cezasının kaldırılması istemiyle açılan davanın kabulüne dair vergi mahkemesi kararı temyiz edilmiştir.

213 sayılı Vergi Usul Kanunu'nda vergilendirmenin beyana dayanılarak yapılması gereken durumlarda matrahın veya verginin tümüyle ya da kısmen ihtirazi kayıtla bildirilmesini öngören bir düzenleme yapılmamıştır. Beyanname ile bildirilmesi gereken matrahın vergi kaybı yaratmaktan kaçınılarak, vergi kanunlarında belirtilen zamanda çekince ile beyan edilebilmesi, Danıştay içtihatlarıyla benimsenmiş ve 521 sayılı Danıştay Kanununu yürürlükten kaldıran, yürürlükteki 2575 sayılı Danıştay Kanunu ile aynı tarihte yürürlüğe giren 2577 sayılı İdari yargılama Usulü Kanununun 27'nci maddesinin 3'üncü fıkrasında ilk kez ifadesini bulmuştur. İhtirazi kayıtla verilen beyannameler üzerinden tarh edilen vergilere karşı dava açılmasının tahsil işlemlerini durdurmayacağı, bunlar hakkında yürütmenin durdurulması istenebileceği yargılama usulünde kurala bağlanmıştır.

Zamanında verilen vergi beyannamesine ihtirazi kayıt konulması, beyannameye hesaplanan verginin tümü ya da bir kısmının tahakkuk ettirilmemesi istenerek, ihtirazi kaydın konusunu oluşturan nedenin tarhı yapan idare tarafından kabul edilmemesi halinde, beyanname üzerinden tarh edilen verginin ihtirazi kayıt konulan kısmının dava konusu edilebilmesini olanaklı kılarak, noksan beyanda bulunulmasını ve verginin geç tahakkuk etmesini önlemektedir. Bu nedenle, ihtirazi kayıt beyanname verme süresinde verilen beyannamelere konulabilir.

Vergi Usul Kanununun 378'inci maddesinin ikinci fıkrasında mükelleflerin, beyan ettikleri matrahlar ve bu matrahlar üzerinden tarh edilen vergilere karşı dava açamayacakları düzenlenmiştir. Beyan üzerinden alınan vergilere ait matrahın ihtirazi kayıtla beyanı, beyannamenin vergi kanunlarında öngörülen zamanlarda verilmesi koşuluna bağlıdır. Beyanname verme süresi geçtikten sonra verilen beyannameye konulan ihtirazi kaydın, beyanname üzerinden yapılan tahakkuka etkisi yoktur.

Bu bakımdan, beyanname verme süresi geçtikten sonra verilen düzeltme beyannamesine konulan ihtirazi kayıt kabul edilemeyerek tahakkuk eden vergi, gecikme faizi ve damga vergisi ile kesilen vergi ziyayı cezasında yasaya aykırılık bulunmadığından aksi yönde verilen Vergi Mahkemesi kararında yasal isabet görülmemiştir.

Açıklanan nedenlerle, 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 49. maddesi uyarınca temyiz isteminin kabulü ile Vergi Mahkemesi kararının bozulmasına, yeniden bir karar verilmek üzere dosyanın adı geçen Mahkemeye gönderilmesine, 2577 sayılı Kanunun 54. maddesinin 1. fıkrası uyarınca bu kararın tebliğ tarihini izleyen günden itibaren onbeş (15) gün içinde Danıştay'da kararın düzeltilmesi yolu açık olmak üzere 04/05/2017 tarihinde oybirliğiyle karar verildi.

T.C.
DANIŞTAY
Dördüncü Daire

Esas No : 2013/9467

Karar No : 2017/4463

Anahtar Kelimeler : -Araç Alım-Satım,
-Mükellefiyet Tesiri,
-Devamlılık

Özeti : Araç alım-satımında devamlılık arzedenden çok sayıda alım-satım olduğu dönemde mükellefiyet tesisi gerektiği hakkında.

Temyiz Eden : ...

Karşı Taraf : İstanbul Vergi Dairesi Başkanlığı

İstemin Özeti : Davacı adına, araç alım satım faaliyetinde bulunduğu bahisle 17/07/2007 tarihi itibarıyla hakkında mükellefiyet tesis edilmesine ilişkin işlemin iptali istemiyle dava açılmıştır. İstanbul 5.

Vergi Mahkemesinin 27/09/2013 gün ve E:2013/1589, K:2013/2348 sayılı kararıyla; davacının 2010 yılında 6 adet araç alıp sattığı hususu sabit olup, bu durum davacı tarafından oto alım-satım işinin arızı olarak değil, devamlı suretle yapıldığını gösterdiği, bu nedenle resen tesis edilen mükellefiyet işlemi hukuka aykırılık görülmediği gerekçesiyle davanın reddine karar verilmiştir. Kararın, hukuka aykırı olduğu ileri sürülerek bozulması istenilmektedir.

Savunmanın Özeti : Cevap verilmemiştir.

Tetkik Hakimi Mustafa Şahinli'nin Düşüncesi : Temyiz dilekçesinde öne sürülen hususlar, temyize konu mahkeme kararının bozulmasını sağlayacak nitelikte bulunmadığından temyiz isteminin reddi gerektiği düşünülmektedir.

TÜRK MİLLETİ ADINA

Hüküm veren Danıştay Dördüncü Dairesince işin gereği görüşüldü:

Davacı adına, araç alım satım faaliyetinde bulunduğu bahisle mükellefiyet tesis edilmesine ilişkin işlemin iptali istemiyle açılan davayı ret eden Vergi Mahkemesi kararı temyiz edilmiştir.

213 sayılı Vergi Usul Kanunu'nun 3/B maddesinde, "İspat; vergilendirmede vergiyi doğuran olay ve bu olaya ilişkin muamelelerin gerçek mahiyeti esastır. Vergiyi doğuran olay ve bu olaya ilişkin muamelelerin gerek mahiyeti yemin hariç her türlü delille ispatlanabilir. Şu kadarki, vergiyi doğuran olayla ilgisi tabii ve açık bulunmayan şahit ifadesi ispatlama vasıtası olarak kullanılamaz. İktisadi ticari ve teknik icaplara uymayan ve olayın özelliğine göre normal ve mutad olmayan bir durumun iddia olunması halinde ispat külfeti bunu iddia eden tarafa aittir" hükmüne yer verilmiştir.

193 sayılı Gelir Vergisi Kanunu'nun "Mevzu" başlıklı 1. maddesinde ise, gerçek kişilerin gelirleri gelir vergisine tâbi; gelirin de bir gerçek kişinin bir takvim yılı içinde elde ettiği kazanç ve iratların safi tutarı olduğu, aynı Kanunun 37. maddesinde ise, her türlü ticari ve sınai faaliyetlerden doğan kazancın ticari kazanç olduğu hükme bağlanmıştır.

Buna göre, devamlı olarak, ticari organizasyon dahilinde gerçekleştirilen bir faaliyetten elde edilen kazançların ticari kazanç olarak nitelendirilmesi gerekmektedir.

Dosyanın incelenmesinden, vergi kimlik numarası ile araç bilgileri sorgulama ekranında davacının 2010 yılında 6 adet araç alıp sattığı hususunun tespit edilmesi üzerine, davacının sürekli olarak oto alım satımı

işle uğraştığından bahisle 17.07.2007 tarihinden itibaren adına tesis edilen mükellefiyetin iptali istemiyle dava açılmıştır.

Alım ve satım bulunması durumunda böyle bir faaliyetin hangi şartlar altında ticari faaliyet olarak değerlendirilmesi gerektiği hususunda Vergi Usul Kanununda bir açıklık bulunmamaktadır. Ancak bir faaliyetin ticari faaliyet olabilmesi için, hem alım satımlarda devamlılık ve süreklilik bulunması hem de kazanç elde etme amacıyla yapılmış olması zorunludur. Bu husus ise şüphesiz ilgili dönemlerde yapılan alım satımların sayısal çokluğuna da bakılarak karar verilecek bir husustur. Aksi takdirde bu şartları taşımayan bir faaliyeti ticari faaliyet olarak kabul etmek hayatın olağan akışı ile ticari icaplara da uygun düşmez.

Davacı hakkında yapılan araç sorgulama sonuçlarının değerlendirilmesinden, 2007 yılında 1, 2009 yılında 1, 2010 yılında 6, 2011 yılında 4 tane araç alım satım faaliyeti gerçekleştirdiği anlaşılmaktadır. Davacının araç alım satım muamelelerindeki çokluk mükellefiyet tesis edildiği tarih olan 2007 yılında değil, 2010 yılından itibaren gerçekleşmiş olduğu ve faaliyetindeki devamlılık unsurunun da bu tarihten itibaren gerçekleştiği sonucuna varılmıştır.

Bu durumda, davacı hakkında tesis edilen mükellefiyetin 2010 yılı itibarıyla davacı tarafından gerçekleştirilen devamlılık ve süreklilik arz eden çok sayıdaki alım satım işleminin belirli bir organizasyon dahilinde ve kar elde etme amacıyla yapıldığının kabulü gerektiğinden, davacı hakkında araç alım satımı nedeniyle 17.07.2007 tarihi itibarıyla mükellefiyet tesis edilmesinde hukuka uyarlık bulunmamaktadır.

Açıklanan nedenlerle; 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 49. maddesi uyarınca temyiz isteminin kabulü ile Vergi Mahkemesi kararının bozulmasına, yeniden bir karar verilmek üzere dosyanın adı geçen Mahkemeye gönderilmesine, 2577 sayılı Kanunun 54. maddesinin 1. fıkrası uyarınca bu kararın tebliğ tarihini izleyen günden itibaren onbeş (15) gün içinde Danıştay'da kararın düzeltilmesi yolu açık olmak üzere 15/05/2017 tarihinde oybirliğiyle karar verildi.

Dördüncü Daire

T.C.
DANIŞTAY
Dördüncü Daire

Esas No : 2013/7146

Karar No : 2017/4726

Anahtar Kelimeler : -Kanuni Temsilci,
-Sorumlu Olduğu Dönem

Özeti : Kanuni temsilcinin göreve başladığı tarihten önceki döneme ait vergi borçlarından sorumlu olmayacağı hakkında.

Temyiz Eden : Bekilli Mal Müdürlüğü

Vekili : Av. ...

Karşı Taraf : ...

Vekili : Av. ...

İstemin Özeti: Davacı adına, kanuni temsilcisi olduğu Kooperatifin vergi borcunun tahsili amacıyla, düzenlenen 28.11.2012 tarih ve 2012/03 sayılı ödeme emrinin iptali istemiyle dava açılmıştır. Denizli Vergi Mahkemesinin 04/07/2013 gün ve E:2013/148, K:2013/620 sayılı kararıyla; asıl borçlu kooperatifin hali hazırda bir adet kamyon ile iki adet taşınmazdan oluşan yaklaşık 410.000.00.-TL tutarında mal varlığının bulunduğu, kooperatifin vergi-ceza borcunun söz konusu malların satışı ile bakiye borcun netleştirilmesi gerektiği, asıl borçlu kooperatifin söz konusu taşınır ve taşınmaz mallarının satışı veya bu mallardan vergi tahsilatının yapılamayacağı belirlenmesi halinde ancak yasal temsilci olduğu 30/07/2010 tarihi gözetilerek bu tarihten itibaren verginin doğduğu ve ödenmesi gereken zamanlarda kesinleşen kamu alacağının tahsili amacıyla ödeme emri düzenlenebileceği sonucuna varıldığı, bu haliyle borçlu şirket hakkında tahsil yolları tüketilmeksizin borcun kesinleştiğinden bahisle davacı hakkında düzenlenen ödeme emrinde yasal isabet bulunmadığı gerekçesiyle davanın kabulüne karar verilmiştir. Kararın, hukuka aykırı olduğu ileri sürülerek bozulması istenilmektedir.

Savunmanın Özeti : Cevap verilmemiştir.

Tetkik Hakimi Mustafa Şahinli'nin Düşüncesi : Temyiz dilekçesinde öne sürülen hususlar, temyize konu mahkeme kararının bozulmasını sağlayacak nitelikte bulunmadığından temyiz isteminin reddi gerektiği düşünülmektedir.

TÜRK MİLLETİ ADINA

Hüküm veren Danıştay Dördüncü Dairesince işin gereği görüldü:

Kooperatifin kesinleşen ve ödenmeyen vergi borcunun tahsili amacıyla, kanuni temsilci sıfatıyla davacı adına düzenlenen ödeme emrinin iptali istemiyle açılan davayı kabul eden Vergi Mahkemesi kararı temyiz edilmiştir.

6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun'un 55. maddesinde, amme alacağını vadesinde ödemeyenlere, yedi gün içinde borçlarını ödemeleri veya mal bildiriminde bulunmaları lüzumunun bir "ödeme emri" ile tebliğ olunacağı, 58. maddesinde de, kendisine ödeme emri tebliğ olunan şahsın böyle bir borcu olmadığı veya kısmen ödediği veya zamanaşımına uğradığı hakkında tebliğ tarihinden itibaren yedi gün içinde alacaklı tahsil dairesine ait itiraz işlerine bakan vergi mahkemesi nezdinde dava açabileceği hükme bağlanmıştır.

213 sayılı Vergi Usul Kanunu'nun 10. maddesinin 1. fıkrasında, tüzel kişilerle küçüklerin ve kısıtlıların, vakıflar ve cemaatler gibi tüzel kişiliği olmayan teşekküllerin mükellef veya vergi sorumlusu olmaları halinde bunlara düşen ödevlerin kanuni temsilcileri tarafından yerine getirileceği öngörülmüş, 2. fıkrasında, yukarıda yazılı olanların bu ödevleri yerine getirmemeleri yüzünden mükelleflerin veya vergi sorumlularının varlığından tamamen veya kısmen alınamayan vergi ve bunlara bağlı alacakların kanuni ödevleri yerine getirmeyenlerin varlıklarından alınacağı belirtilmiştir.

Belirtilen hükümlere göre, kanuni temsilcilerin tüzel kişilerin vergi ve buna bağlı borçlarından dolayı sorumlu tutularak takip edilebilmeleri için, öncelikle asıl borçlu olan tüzel kişiliğe yönelmesi, şirketten tahsil imkanının kalmaması, bu kişilerin borcun ait olduğu dönemde kanuni temsilci olmaları ve borcun bunlara düşen ödevleri yerine getirmemeleri yüzünden doğmuş olması gerekmekte olup, kanuni temsilci olmadıkları döneme ilişkin borçlardan dolayı takip edilebilmeleri mümkün değildir.

Bu kişilerin sorumluluğunun kanuni temsilci oldukları süre ile sınırlı olduğu açıktır. Dolayısıyla, borcun ait olduğu dönemde kanuni temsilcilik sıfatı bulunmayanların, bu borçlardan dolayı sorumlu tutulmalarına ve anılan madde hükmü uyarınca kanuni temsilci sıfatıyla takip edilmelerine olanak bulunmamaktadır.

Dosyanın incelenmesinden, ... 'Tarımsal Kalkınma Kooperatifi' nin muhtelif vergi borçlarının tahsili amacıyla kooperatif adına ödeme emirleri düzenlenerek tebliğ edildiği, kooperatif hakkında yapılan mal varlığı araştırması ve uygulanan haciz işlemleri sonucunda kooperatif tüzel

kişiliğinden tahsil edilemeyeceği anlaşılan amme alacağıın kanuni temsilci sıfatıyla davacıdan tahsili amacıyla dava konusu ödeme emrinin düzenlendiği anlaşılmıştır.

Olayda, dava konusu ödeme emri içeriği kamu alacağı, asıl borçlu kooperatifin 2010/1. dönem vergi borcuna ilişkin olup, 30/07/2010 tarihli yönetim kurulu kararına göre, davacının söz konusu kooperatifle olan hukuki bağının ve kanuni temsilcilik vasfının 2010 yılı temmuz ayı itibariyle başlamış olduğu, dolayısıyla, uyuşmazlık dönemine ait vergiyi doğuran olayın gerçekleştiği dönem ile tarh, tahakkuk ve ödeme safhalarında borçlu kooperatifle ilgisinin bulunduğu dair herhangi bir iddia veya delilin dosyaya sunulmadığı görüldüğünden, davacının ödeme emri içeriği vergi borçlarının doğması ve ödenmemesi konusunda sorumluluğunun bulunmadığı sonucuna varılmıştır.

Bu durumda, davacının kanuni temsilcilik görevine başlamasından önceki dönemlere ait vergi borcundan sorumlu tutulması mümkün olmadığından, bu vergi borçlarının tahsili amacıyla adına düzenlenen ödeme emrinde hukuka uyarlık bulunmamaktadır.

Temyizen incelenen karar, usul ve hukuka uygun olup, dilekçede ileri sürülen temyiz nedenleri kararın bozulmasını gerektirecek nitelikte görülmediğinden, temyiz isteminin reddi ile Vergi Mahkemesinin kararının yukarıda belirtilen gerekçeyle onanmasına, temyiz giderlerinin istemde bulunan üzerinde bırakılmasına, dosyanın Mahkemesine gönderilmesine, bu kararın tebliğ tarihini izleyen onbeş (15) gün içinde Danıştay'da kararın düzeltilmesi yolu açık olmak üzere 22/05/2017 tarihinde oyçokluğuyla karar verildi.

KARŞI OY

Temyiz dilekçesinde öne sürülen hususlar, temyize konu mahkeme kararının bozulmasını sağlayacak nitelikte bulunmadığından temyiz isteminin reddi ve kararın aynı gerekçeyle onanması gerektiği görüşüyle karara katılmıyorum.

T.C.
DANIŞTAY
Dördüncü Daire

Esas No : 2016/13654

Karar No : 2017/4824

Anahtar Kelimeler : -Hayat Sigorta Poliçesi,
-Sigorta Şirketi,
-Ücret Geliri

Özeti : Sigorta şirketine, hayat sigorta poliçesi hükümleri uyarınca davacıya ödenen toplam ödeme tutarından, ödeme yapıldığı tarih itibarıyla en yüksek devlet memuruna ödenen en yüksek tazminat tutarı düşüldükten sonra kalan kısmın, davacının ücret geliri olarak 193 sayılı Gelir Vergisi Kanunu'ndaki oranlara göre vergilendirilmesi gerektiği hakkında.

Temyiz Eden : Maliye Bakanlığı Gelir İdaresi Başkanlığı

Karşı Taraf : ...

Vekili : Av. ...

İstemin Özeti: ... Sigorta Anonim Şirketi tarafından hayat sigortasının vade bitiminde ödenen ana para ve kar payı toplamı üzerinden yapılan tevkifatın yasal olmadığı belirtilerek yapılan düzeltme ve şikayet başvurusunun reddine ilişkin 06.08.2009 tarihli ve 76027 sayılı işlemin iptali ve fazladan kesilen tutarın iadesi istemiyle dava açılmıştır. Danıştay bozma kararı üzerine İstanbul 6. Vergi Mahkemesinin 12/01/2016 gün ve E:2016/41, K:2016/26 sayılı kararıyla; 193 sayılı Gelir Vergisi Kanunu'nun 75'inci maddesinin ilk fıkrasında, menkul sermaye iradının tanımının yapıldığı ve açıkça nakdi sermaye veya para ile temsil edilen değerlerden müteşekkil sermaye dolayısıyla elde edilen kar payı, faiz, kira ve benzeri iratların menkul sermaye iradı olduğunun belirtildiği; buna göre davacının sigorta şirketine 10 yıl boyunca nakden yaptığı ödemeler dolayısıyla elde ettiği gelir, menkul sermaye iradı sayılacağından, sigorta şirketince yapılan ödemelerin tamamı değil bu ödemenin ana para dışında kalan kısmının menkul sermaye iradı niteliğinde olduğu, bu nedenle davacıya iade edilen toplam ödeme üzerinden yapılan tevkifatta hukuka uyarlık bulunmadığı gerekçesiyle davanın kabulüne karar verilmiştir. Kararın, hukuka aykırı olduğu ileri sürülerek bozulması istenilmektedir.

Savunmanın Özeti : Temyiz isteminin reddi gerektiği savunulmuştur.

Tetkik Hakimi Müjgan Yılmaz Kara'nın Düşüncesi: Davacının sigorta şirketi ile akdettiği hayat sigorta poliçesinin on yıl süre ile prim ödenerek sona erdirildiği ve sigorta poliçesinin 26.01.1998 tarihinde akteildiği anlaşılınca 4697 sayılı Kanun'un geçici 1'inci maddesi uyarınca 193 sayılı Gelir Vergisi Kanunu'nun anılan kanunla değişiklik yapılmadan önceki 25/3. maddesinin uygulanması suretiyle sigorta şirketi tarafından yapılan gelir vergisi kesintisinin hukuka uygun olması nedeniyle temyize konu mahkeme kararının bozulması gerektiği düşünülmektedir.

TÜRK MİLLETİ ADINA

Hüküm veren Danıştay Dördüncü Dairesince işin gereği görüldü:

Dava, davacı ile sigorta şirketi arasında akte edilen hayat sigorta poliçesinin vade bitiminde ödenen ana para ve kar payı toplamı üzerinden yapılan tevkifatın yasal olmadığı belirtilerek yapılan düzeltme ve şikayet başvurusunun reddine ilişkin 6.8.2009 tarihli ve 76027 sayılı işlemin iptali ve fazladan kesilen tutarın iadesi istemine ilişkindir.

4697 sayılı Bazı Vergi Kanunlarında Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun'un geçici 1. maddesinde; "Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce;

a) Faaliyete başlamış olan emekli ve yardım sandıklarına ödenen primler ile bu sandıklardan iştirakçilerine yapılan ödemeler,

b) Akdedilmiş şahıs sigorta poliçelerinin ilgili olduğu prim ve ödemeler,

bakımından Gelir Vergisi Kanununun 23, 25, 63, 75, 89 ve 94. maddelerinin bu Kanunla değişiklik yapılmadan önceki hükümleri uygulanır." hükmüne yer verilmiştir.

193 sayılı Gelir Vergisi Kanunu'nun "Tazminat ve Yardımlarda İstisnalar" başlıklı 25. maddesinin 3. bendinde; (4697 sayılı Kanun'un 3. maddesi ile değişmeden önceki hali) "Kanunla kurulan veya tüzel kişiliği haiz olan emekli sandıklarınca kendilerine zat aylığı bağlananlara aylıkları dışında, kanunları veya statüleri gereğince verilen emekli, dul, yetim ve evlenme ikramiyeleri veya iade olunan mevduatı ve sürelerini doldurmamış bulunanlarla dul ve yetimlerine toptan ödenen tazminatlar ile 10 yıl süre ile prim veya aidat ödenmiş olmak kaydıyla Türkiye'de kain ve merkezi Türkiye'de bulunan sigorta şirketleri ve yardım sandıkları tarafından iade olunan mevduat veya toptan yapılan ödeme tutarı (Kamu idare ve müesseseleri ile kanunla kurulan sosyal güvenlik kurumları dışında kalan

tüzel kişiliği haiz emekli sandıkları ile sigorta şirketleri ve yardım sandıkları tarafından ödenen tazminat, yardım ve toptan yapılan ödemeler en yüksek Devlet memuruna ödenen en yüksek ödeme tutarından fazla ise aradaki fark ücret olarak vergiye tabi tutulur. Bu mukayesede gerek muhtelif emekli sandıkları ile sigorta şirketleri ve yardım sandıklarından gerek aynı emekli sandığı ile sigorta şirketleri ve yardım sandıklarından muhtelif zamanlarda alınan ikramiye, tazminat ve toptan yapılan ödemeler topluca dikkate alınır.)" hükmü bulunmaktadır.

Anılan hükümler uyarınca, 4697 sayılı Kanun'un yürürlüğe girdiği 07.10.2001 tarihinden önce aktedilmiş hayat sigorta poliçelerinin ilgili olduğu primler ve ödemelerle ilgili olarak, 10 yıl süre ile prim veya aidat ödenmiş olmak kaydıyla Türkiye'de kain ve merkezi Türkiye'de bulunan sigorta şirketleri tarafından iade olunan mevduat veya toptan yapılan ödeme tutarı, gelir vergisinden istisna olacak ve ancak sigorta şirketleri tarafından ödenen tazminat, yardım ve toptan yapılan ödemelerin, en yüksek Devlet memuruna ödenen en yüksek ödeme tutarından fazla olması halinde aradaki fark ücret olarak vergiye tabi tutulacaktır.

Dosyanın incelenmesinden; davacı ile ... Sigorta A.Ş. arasında 26.01.1998 tarihinde imzalanan hayat sigorta poliçesi hükümleri uyarınca on yıl süre ile prim ödemesi yapan davacının, 26.01.2008 tarihinde sigorta sözleşmesini sona erdirdiği anlaşılmaktadır.

Yukarıda anılan kanun hükümleri gereğince; somut olayda, sigorta şirketi tarafından davacıya ödenen toplam ödeme tutarından, ödeme yapıldığı tarih itibarıyla en yüksek devlet memuruna ödenen en yüksek tazminat tutarı düşüldükten sonra kalan kısmın, davacının ücret geliri olarak 193 sayılı Gelir Vergisi Kanunu'ndaki oranlara göre vergilendirilmesi gerekmektedir.

Davacının on yıl prim (katkı payı) ödemiş olmakla birlikte davacıya sigorta şirketince yapılan ödemelerden kastedilenin menkul sermaye iradı olduğu ve 193 sayılı Gelir Vergisi Kanunu'nun 75. maddesinin 1. fıkrasında tanımlanan menkul sermaye iradı niteliğinde olan ve davacının ödediği primler dolayısıyla elde ettiği gelir (nema) üzerinden yapılması gerektiği gerekçesiyle davacıdan fazla kesilen gelir vergisinin iadesine karar veren Vergi Mahkemesi kararında hukuki isabet görülmemiştir.

Açıklanan nedenlerle; 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 49. maddesi uyarınca temyiz isteminin kabulü ile Vergi Mahkemesi kararının bozulmasına, yeniden bir karar verilmek üzere dosyanın adı geçen Mahkemeye gönderilmesine, 2577 sayılı Kanunun 54. maddesinin 1. fıkrası uyarınca bu kararın tebliğ tarihini izleyen günden

itibaren onbeş (15) gün içinde Danıştay'da kararın düzeltilmesi yolu açık olmak üzere 25/05/2017 tarihinde oyçokluğuyla karar verildi.

KARŞI OY

Mahkeme kararının Danıştay tarafından bozulması halinde, mahkemece bu karara uyulmak suretiyle verilen kararlara karşı yapılacak temyiz başvurularının bozma esaslarına uyulmuş olup olmadığı yönünden incelenmesi mümkündür. İncelenen dosya içeriğinden Mahkeme kararının Danıştay Dördüncü Dairesinin 27/02/2014 tarih ve E:2010/6076, K:2014/1238 sayılı bozma kararında yazılı gerekçelere uygun olduğu görülmektedir. Temyiz dilekçesinde ileri sürülen nedenler kararın bozulmasını gerektirecek nitelikte bulunmamaktadır.

Bu nedenle, temyiz isteminin reddi ile anılan kararın onanması gerektiği oyu ile Dairemiz kararına katılmıyorum.

— • YEDİNCİ DAİRE KARARLARI • —

**T.C.
DANIŞTAY
Yedinci Daire**

Esas No : 2016/451
Karar No : 2017/1017

Anahtar Kelimeler : -Finansal Kiralama

Özeti : Finansal kiralama sözleşmesinin feshedilerek yatırımı teşvik belgesinin iptal edilmesi üzerine, teşvik kapsamında çıkarılan eşyalar nedeniyle 3065 sayılı Katma Değer Vergisi Kanununun 13'üncü maddesinin (d) bendi uyarınca tahsil edilecek katma değer vergisinde; finansal kiralamaya konu edilecek eşyaların teslimi için düzenlenen ve ithalat tarihinde geçerli olan 2002/4480 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı uyarınca %1'lik indirimli oranın uygulanamayacağı, artık ortada geçerli bir finansal kiralama sözleşmesinin varlığından söz edilemeyeceğinden %18'lik genel oranın uygulanması gerektiği hakkında.

Kararın Düzeltmesini İsteyen Taraflar :

1- Yapı Kredi Finansal Kiralama Anonim Ortaklığı

Vekili : Av. ...

2- Gümrük ve Ticaret Bakanlığı adına Ambarlı Gümrük Müdürlüğü

Vekili : Av. ...

İstem Özet : Davacı tarafından yatırım teşvik belgesi kapsamında 30.09.2003 gün ve 55073 sayılı serbest dolaşıma giriş beyannamesi ile finansal kiralama yoluyla ... İplik Sanayi ve Ticaret Pazarlama Limited Şirketine kiralanmak üzere ithal edilen eşyaya ilişkin olarak düzenlenen finansal kiralama sözleşmesinin ödeme yükümlülüğünün yerine getirilmemesi nedeniyle feshedilmesi ve buna bağlı olarak yatırım teşvik belgesinin iptal edilmesi üzerine, teşvik kapsamından çıkarılan eşya nedeniyle %18 oranı esas alınarak tahakkuk ettirilen katma değer ve gümrük vergisi ile gecikme faizine vaki itirazın reddine ilişkin işlemin iptali istemiyle açılan davada; olayda beyannamenin tescil edildiği tarih itibarıyla taraflar arasında geçerli bir finansal kiralama sözleşmesinin bulunduğu

anlaşılması karşısında teşvik kapsamından çıkarılan eşya için 2002/4480 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı uyarınca %1 oranında katma değer vergisi alınması gerektiğinden, işlemin tahakkuk ettirilen katma değer vergisinin %1 oranı üzerinden hesaplanan kısmı ile gümrük vergisi ve bunlara tekabül eden gecikme faizi yönünden davayı reddeden, fazlaya ilişkin kısmını ise iptal eden İstanbul Yedinci Vergi Mahkemesinin 23.05.2011 gün ve E:2010/2448; K:2011/1899 sayılı kararının iptale ilişkin hüküm fıkrasının davalı idarece temyizi üzerine iptale ilişkin hüküm fıkrasının bozulması, redde ilişkin hüküm fıkrasının ise iptal olarak kabulü suretiyle incelenmesi sonucu bu husus yönünden temyiz isteminin reddine dair Danıştay Yedinci Dairesinin 19.03.2015 gün ve E:2011/6547; K:2015/1482 sayılı kararının bozmaya ilişkin hüküm fıkrasının; işlemde hukuka uyarlık bulunmadığı iddiasıyla davacı tarafından bozulması ve duruşma yapılması, temyiz isteminin reddine dair hüküm fıkrasının ise işlemde hukuka aykırılık bulunmadığı ileri sürülerek davalı idarece düzeltilmesi istenilmektedir.

Savunmanın Özeti : Taraflarca savunma verilmemiştir.

Danıştay Tetkik Hakimi Gülcan BAKIR'ın Düşüncesi :

Dosyanın incelenmesinden; davacı tarafından yatırım teşvik belgesi kapsamında 30.09.2003 gün ve 55073 sayılı serbest dolaşıma giriş beyannamesi ile finansal kiralama yoluyla ... İplik Sanayi ve Ticaret Pazarlama Limited Şirketine kiralanmak üzere ithal edilen eşyaya ilişkin olarak düzenlenen finansal kiralama sözleşmesinin ödeme yükümlülüğünün yerine getirilmemesi nedeniyle feshedilmesi ve buna bağlı olarak yatırım teşvik belgesinin iptal edilmesi üzerine, teşvik kapsamından çıkarılan eşya nedeniyle %18 oranı esas alınarak tahakkuk ettirilen katma değer ve gümrük vergisi ile gecikme faizine vaki itirazın reddine ilişkin işlemin iptali istemiyle açılan davada, tahakkuk ettirilen katma değer vergisinin %1 oranı üzerinden hesaplanan kısmı ile gümrük vergisi ve bunlara tekabül eden gecikme faizi yönünden davayı reddeden, fazlaya ilişkin kısmını ise iptal eden İstanbul Yedinci

Vergi Mahkemesinin 23.05.2011 gün ve E:2010/2448; K:2011/1899 sayılı kararının; iptale ilişkin hüküm fıkrasının davalı idarece temyizen incelenmesinin talep edildiği, Dairemizce gümrük vergisi ile gecikme faizine yönelik davanın reddine ilişkin hüküm fıkrasının da iptal olarak kabulü suretiyle sevhen temyiz incelemesi yapıldığı anlaşılma, kararın düzeltilmesi istemlerinin bu sebeple kabulü ile Dairemiz kararının düzeltilmesi gerektiği düşünülmektedir.

TÜRK MİLLETİ ADINA

Hüküm veren Danıştay Yedinci Dairesince usulüne uygun olmayan duruşma yapılması istemi yerinde görülmeyerek, Dairemizin 19.03.2015 gün ve E:2011/6547; K:2015/1482 sayılı kararında, İstanbul Yedinci Vergi Mahkemesinin 23.05.2011 gün ve E:2010/2448; K:2011/1899 sayılı kararıyla işlemin tahakkuk ettirilen katma değer vergisinin %1 oranı üzerinden hesaplanan kısmı ile gümrük vergisi ve bunlara tekabül eden gecikme faizi yönünden davanın reddine karar verilmesine, davacı tarafından temyiz edilmeyerek redde ilişkin hüküm fıkrasının kesinleşmesine karşın, davalı idarenin temyiz başvurusu üzerine gümrük vergisi ve buna tekabül eden gecikme faizi yönünden bir iptal kararı verilmiş gibi inceleme yapıldığı ve neticesinde de gümrük vergisi ve gecikme faizi yönünden iptale ilişkin hüküm fıkrasına yönelik temyiz isteminin reddine karar verildiği anlaşılmakla, bu husus 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanununun 6545 sayılı Kanunla yürürlükten kaldırılan ve aynı Kanunun 27'nci maddesiyle eklenen Geçici 8'inci maddesi uyarınca uygulanmaya devam olunan (mülga) 54'üncü maddesinin 1'inci fıkrasının (c) bendi uyarınca kararın düzeltilmesini gerektirecek nitelikte bulunduğundan, tarafların kararın düzeltilmesi istemleri bu nedenle kabul edilerek, anılan kararın ortadan kaldırılmasından sonra dosya yeniden incelendi:

Temyiz başvurusu; davacı tarafından yatırım teşvik belgesi kapsamında serbest dolaşıma giriş beyannamesi ile finansal kiralama yoluyla ... İplik Sanayi ve Ticaret Pazarlama Limited Şirketine kiralanmak üzere ithal edilen eşyaya ilişkin olarak düzenlenen finansal kiralama sözleşmesinin ödeme yükümlülüğünün yerine getirilmemesi nedeniyle feshedilmesi ve buna bağlı olarak yatırım teşvik belgesinin iptal edilmesi üzerine, teşvik kapsamından çıkarılan eşya nedeniyle %18 oranı esas alınarak tahakkuk ettirilen katma değer vergisi ve gümrük vergisi ile gecikme faizine vaki itirazın reddine ilişkin işlemin iptali istemiyle açılan davada, dava konusu işlemi kısmen iptal eden, kısmen ise davayı reddeden mahkeme kararının iptale ilişkin hüküm fıkrasının bozulması istemine ilişkindir.

Olay tarihinde yürürlükte bulunan 3226 sayılı Finansal Kiralama Kanununun "Sözleşme" başlıklı 4'üncü maddesinde sözleşmenin tanımı, kiralaanın, kiracı talebi ve seçimi üzerine üçüncü kişiden satın aldığı veya başka suretle temin ettiği bir malın zilyetliğini, her türlü faydayı sağlamak üzere ve belli bir süre feshedilmemek şartı ile kira bedeli karşılığında, kiracıya bırakmasını öngören bir sözleşme olarak yapılmış, " Sözleşmenin feshinin mümkün olmadığı süre" başlıklı 7'nci maddesinde ise sözleşmelerin en az dört yıl süre ile feshedilemeyeceği hükme bağlanmıştır.

Yine olay tarihinde yürürlükte bulunan 2002/4480 sayılı mal ve hizmetlerde uygulanacak katma değer vergisi oranlarını belirleyen Bakanlar Kurulu Kararının 1'inci maddesinin (b) bendinde (I) sayılı listede yer alan mal ve hizmetler için uygulanacak katma değer vergisi oranının %1 olduğu belirtilmiş, anılan Kararda belirtilen (I) sayılı listenin 9'uncu fıkrasında ise belirtilen orana tabi olan işlemler arasında 3226 sayılı Finansal Kiralama Kanununa göre, sadece finansal kiralamaya konu olan malların finansal kiralama şirketlerine veya finansal kiralama şirketlerince teslimi veya kiralınması işlemleri sayılmıştır.

Yukarıda belirtilen hükümlerin birlikte değerlendirilmesinden, finansal kiralamaya konu edilen bir eşyadan bahsedebilmek için ortada geçerli bir finansal kiralama sözleşmesinin bulunması, geçerli bir finansal kiralama sözleşmesinden bahsedebilmek için ise yapılan sözleşmenin zorunlu dört yıllık süreden önce feshedilmemiş olması gerekmektedir.

Olayda ise, finansal kiralama sözleşmesinin dört yıllık zorunlu süreden önce feshedilmesi nedeniyle ortada finansal kiralamaya konu eşyadan bahsetmek mümkün olmadığından, ithale konu eşyanın tesliminde genel oran üzerinden katma değer vergisi hesaplanmak suretiyle yapılan tahakkukta ve vaki itirazın reddine ilişkin işlemde hukuka aykırılık bulunmadığından, mahkeme kararının, dava konusu işlemin, %17 katma değer vergisi oranına isabet eden kısmının iptaline ilişkin hüküm fıkrasında hukuka uygunluk görülmemiştir.

Mahkeme kararının, dava konusu işlemin %17 oranı esas alınmak suretiyle hesaplanan katma değer vergisi üzerinden hesaplanarak istenen gecikme faizine ilişkin kısmının iptali yolundaki hüküm fıkrasına yönelik temyiz istemine gelince;

3065 sayılı Katma Değer Vergisi Kanununun 13'üncü maddesinin (d) bendinde, yatırım teşvik belgesi sahibi mükelleflere belge kapsamındaki makina ve teçhizat teslimlerinin (Şu kadar ki, yatırım teşvik belgesinde öngörüldüğü şekilde gerçekleşmemesi halinde, zamanında alınmayan vergi alıcıdan, vergi ziyai cezası uygulanarak gecikme faizi ile birlikte tahsil edilir. Zamanında alınmayan vergiler ile vergi cezalarında zamanaşımı, verginin tarihini veya cezanın kesilmesini gerektiren durumun meydana geldiği tarihi takip eden takvim yılının başından itibaren başlar) katma değer vergisinden istisna edilmiş olduğu hükme bağlanmıştır.

Dava konusu işlemin %17 oranı esas alınmak suretiyle tahakkuk ettirilen katma değer vergisine ilişkin kısmının iptaline ilişkin hüküm fıkrasının Dairemizce yukarıda belirtilen gerekçeyle hukuka aykırı bulunarak bozulması karşısında gecikme faizi de hesaplanması gerektiğinden,

mahkeme kararının anılan hüküm fıkrasında hukuka uygunluk görülmemiştir.

Öte yandan, Mahkemece faiz açısından yeniden karar verilirken, katma değer vergisi üzerinden hesaplanan gecikme faizinin yasal dayanağının 3065 sayılı Kanununun 13'üncü maddesinin (d) bendi olduğu, anılan faizin hangi tarih esas alınmak suretiyle ve nasıl hesaplandığı, faiz hesaplanması için gerekli koşulların oluşup oluşmadığı ve faiz tutarının doğru hesaplanıp hesaplanmadığı hususları araştırılmak suretiyle karar verilmesi gerekmektedir.

Açıklanan nedenlerle, temyiz isteminin kabulüne ve mahkeme kararının temyize konu iptale ilişkin hüküm fıkrasının bozulmasına; kısmen bozma kararı üzerine, Mahkemece yeniden verilecek kararlar birlikte yargılama giderleri de hüküm altına alınacağından, bu husuta ayrıca hüküm tesisine gerek bulunmadığına, 16.2.2017 gününde oyçokluğu ile karar verildi.

KARŞI OY

Dosyanın incelenmesinden, davacı tarafından yatırım teşvik belgesi kapsamında serbest dolaşıma giriş beyannamesi ile finansal kiralama yoluyla ... İplik Sanayi ve Ticaret Pazarlama Limited Şirketine kiralanmak üzere ithal edilen eşyaya ilişkin olarak düzenlenen finansal kiralama sözleşmesinin feshedilmesi ve buna bağlı olarak yatırım teşvik belgesinin iptal edilmesi üzerine, teşvik kapsamından çıkarılan eşya nedeniyle %18 oranı esas alınarak tahakkuk ettirilen katma değer vergisine vaki itirazın reddine ilişkin işlemin iptali istemiyle açılan davada; işlemin tahakkuk ettirilen katma değer vergisinin %1 oranı üzerinden hesaplanan kısmı yönünden davanın reddine fazlaya ilişkin kısım yönünden ise iptaline karar verildiği, iptale ilişkin hüküm fıkrasının Dairemizce bozulduğu, bu karara karşı da davacı tarafından düzeltme talebinde bulunulduğu anlaşılmaktadır.

3065 sayılı Katma Değer Vergisi Kanununun 13'üncü maddesinin (d) bendinde, yatırım teşvik belgesi sahibi mükelleflere belge kapsamındaki makina ve teçhizat teslimlerinin (Şu kadar ki, yatırım teşvik belgesinde öngörüldüğü şekilde gerçekleşmemesi halinde, zamanında alınmayan vergi alıcıdan, vergi ziyayı cezası uygulanarak gecikme faizi ile birlikte tahsil edilir. Zamanında alınmayan vergiler ile vergi cezalarında zamanaşımı, verginin tarihini veya cezanın kesilmesini gerektiren durumun meydana geldiği tarihi takip eden takvim yılının başından itibaren başlar) katma değer vergisinden istisna olduğu belirtilmiştir.

Davacı adına yatırım teşvik belgesinin düzenlendiği tarihte yürürlükte bulunan 07.07.2002 tarih ve 2002/4367 sayılı Yatırımlarda Devlet Yardımları Hakkındaki Kararın 22'nci ve 23'üncü maddelerinde; bu karar ve bu karara ilişkin olarak çıkarılacak tebliğlerde belirlenen hükümlere aykırı davranan, teşvik belgesindeki kayıt ve koşulları yerine getirmeyen, teşvik belgesi ile diğer belgelerde tahrifat yapan, yanlış ve yanıltıcı bilgi ve belge veren yatırımcıların yararlandıkları destek unsurlarının, ilgili mevzuat hükümleri çerçevesinde 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümleri uyarınca kısmen veya tamamen geri alınacağı düzenlenmiştir. Yine davacı adına yatırım teşvik belgesinin düzenlendiği tarihte yürürlükte bulunan 2002/1 sayılı Yatırımlarda Devlet Yardımları Hakkındaki Kararın Uygulanmasına İlişkin Tebliğin 23'ncü maddesinde, 3065 sayılı Katma Değer Vergisi Kanunu gereğince teşvik belgesini haiz yatırımcılara teşvik belgesi kapsamında yapılacak makine ve teçhizat ithal ve yerli teslimlerinin katma değer vergisinden istisna olacağı düzenlenmiş; 40'ıncı maddesinin 1'inci fıkrasında, teşvik belgesi konusu menkul veya gayrimenkullerin tamamının veya bir kısmının finansal kiralama yoluyla temininin mümkün olabileceği belirtilmiş, 6'ncı fıkrasında ise iflas, sözleşmenin feshi veya yatırımın gerçekleşmemesi durumlarında yararlanılan destek unsurlarının ilgili mevzuat çerçevesinde tahsil edileceği kuralına yer verilmiştir.

Mal ve hizmetlere uygulanacak katma değer vergisi oranlarının düzenlendiği ve eşyanın serbest dolaşıma giriş tarihinde yürürlükte bulunan 2002/4480 sayılı Bakanlar Kurulu Kararının 1'nci maddesinin (b) bendinin atfıyla II sayılı listenin 9'uncu maddesine göre, 3226 sayılı Finansal Kiralama Kanununa göre sadece finansal kiralamaya konu olan malların finansal kiralama şirketlerine veya şirketlerince teslimi veya kiralanması işlemleri için katma değer vergisi oranı %1 olarak belirlenmiştir.

Yukarıda yer verilen hükümlerin birlikte değerlendirilmesinden; teşvik belgesindeki koşulların sağlanmaması, yatırımın belgede yer alan kayıt ve esaslara uygun gerçekleştirilmemesi ve yukarıda açıklanan diğer hallerde, istisna edilen destek unsurlarının geri alınacağı açıklıkla anlaşılmaktadır.

Yatırım teşvik belgesi kapsamında teşvik unsurlarından yararlanılmak ve katma değer vergisinden müstesna tutulmak suretiyle, finansal kiralama yoluyla ithal edilen makine ve teçhizatlarla ilgili olarak, finansal kiralama sözleşmesinin feshedilmesi ve buna bağlı olarak yatırım teşvik belgesinin iptal edilmesi durumunda, esas olan açıklanan mevzuat uyarınca yararlanılan destek unsurlarının geri alınmasıdır. Diğer bir anlatımla bu durum, anılan tarih itibarıyla uygulanması gereken katma değer

vergisi oranını etkilemeyecektir. Serbest dolaşıma giriş esnasında 2002/4367 sayılı Yatırımlarda Devlet Yardımları Hakkındaki Karara uygun yatırım teşvik belgesi kapsamında finansal kiralamaya konu edilmek üzere yurda getirilen eşya söz konusu olup, uygulanması gereken katma değer vergisi oranının % 1 olduğu hususunda taraflar arasında ihtilaf yoktur. Daha sonraki aşamada finansal kiralama sözleşmesinin feshedilmiş olması serbest dolaşıma giriş tarihinde geçerli katma değer vergisi oranının değiştirilmesini gerektirmez. Serbest dolaşıma giriş tarihinde uygulanan 2002/4480 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı uyarınca %1 oranında katma değer vergisinin istenilmesi gerekirken, tahakkukun %17 oranına göre hesaplanan kısmına vaki itirazın reddine dair işlemde hukuka uyarlık bulunmamaktadır.

Bu nedenle kararın düzeltilmesi isteminin kabulü ile Dairemiz kararının kaldırılmasından sonra, mahkeme kararına yönelik temyiz isteminin reddedilerek, temyize konu iptale ilişkin hüküm fıkrasının onanması gerektiği oyu ile karara katılmıyoruz.

T.C.

DANIŞTAY

Yedinci Daire

Esas No : 2015/3375

Karar No : 2017/1488

Anahtar Kelimeler : -Sıralama

Özeti : Limited şirket ortaklarının ve kanuni temsilcilerinin sorumluluğu yönüyle farklı takip usulleri düzenlenerek, aralarında takip yönünden bir sıralama öngörülmediği hakkında.

Temyiz İsteminde Bulunan: Gümrük ve Ticaret Bakanlığı adına Ambarlı Gümrük Müdürlüğü

Vekili : Av. ...

Karşı Taraf : ...

Vekili : Av. ...

İstem Özet: ... Elektronik Sanayi ve Ticaret Limited Şirketi adına tescilli 2002 ve 2003 yıllarına ait 7 adet serbest dolaşıma giriş beyannamesi muhteviyatı eşyaya ilişkin gümrük, katma değer ve özel tüketim vergileri ile bu vergiler üzerinden hesaplanarak karara bağlanan para cezalarının, ortak sıfatıyla davacıdan tahsili amacıyla düzenlenen ödeme emirlerini; amme alacağının tahsili için dönemler itibarıyla şirketin

kanuni temsilcileri ile şirket ortaklarının birlikte takibe alındığı, kanuni temsilcilerin şirketin vergi borçlarının tamamından sorumlu olduğu, limited şirketten tahsili olanaksız hale gelen vergi borçlarından dolayı şirket ortaklarının ise, kanuni temsilcilerin takibinden sonra halen tahsil edilemeyen amme alacakları için 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanununun 35'nci maddesi uyarınca hisseleri oranında takip edilebileceği, olayda ise kanuni temsilci-ortak sıralamasına riayet edilmediği gerekçesiyle iptal eden İstanbul Yedinci Vergi Mahkemesinin 18.12.2014 gün ve E:2014/442; K:2014/3002 sayılı kararının; 6183 sayılı Kanununun 35'inci ve mükerrer 35'inci maddeleri hükümlerince kanuni temsilci ve ortaklar arasında amme alacağının takibi açısından bir sıralama yapılmadığından tesis edilen işlemlerde hukuka aykırılık bulunmadığı ileri sürülerek bozulması istenilmektedir.

Savunmanın Özeti : Savunma verilmemiştir.

Tetkik Hakimi Ayşe DENİZHAN'ın Düşüncesi : 6183 sayılı Kanununun 35 ve mükerrer 35'inci maddelerinde düzenlenen limited şirket ortaklarının ve kanuni temsilcilerinin sorumluluğu yönüyle farklı takip usulleri düzenlenerek, aralarında takip yönünden bir sıralama öngörülmediğinden; istemin özetinde yazılı gerekçe ile dava konusu ödeme emirlerini iptal eden mahkeme kararının bozulması gerektiği düşünülmektedir.

TÜRK MİLLETİ ADINA

Hüküm veren Danıştay Yedinci Dairesince işin gereği görüldü:

Temyiz başvurusu; ... Elektronik Sanayi ve Ticaret Limited Şirketi adına tescilli 2002 ve 2003 yıllarına ait 7 adet serbest dolaşıma giriş beyannamesi muhteviyatı eşyaya ilişkin gümrük, katma değer ve özel tüketim vergileri ile bu vergiler üzerinden hesaplanarak karara bağlanan para cezalarının, şirket ortağı sıfatıyla davacıdan tahsili amacıyla düzenlenen ödeme emirlerini iptal eden mahkeme kararının bozulması istemine ilişkindir.

6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanununun "Limited şirketlerin amme borçları" başlıklı 35'inci maddesinde, limited şirket ortaklarının, şirketten tamamen ve kısmen tahsil edilemeyen veya tahsil edilemeyeceği anlaşılan amme alacağından sermaye hisseleri oranında doğrudan doğruya sorumlu olacakları ve bu Kanun hükümleri gereğince takibe tabi tutulacakları belirtilmiş; aynı Kanununun "Kanuni temsilcilerin sorumluluğu" başlıklı mükerrer 35'inci maddesinin birinci fıkrasında ise, tüzel kişilerle küçüklerin ve kısıtlıların, vakıflar ve cemaatler gibi tüzel

kişiliği olmayan teşekküllerin mal varlığından tamamen veya kısmen tahsil edilemeyen veya tahsil edilemeyeceği anlaşılan amme alacaklarının, kanuni temsilcilerin ve tüzel kişiliği olmayan teşekkülü idare edenlerin şahsi mal varlıklarından, bu Kanun hükümlerine göre tahsil edileceği hükme bağlanmıştır.

Dosyanın incelenmesinden; ... Elektronik Sanayi ve Ticaret Limited Şirketi adına tescilli 2002 ve 2003 yıllarına ait 7 adet serbest dolaşıma giriş beyannamesi muhteviyatı eşyaya ilişkin olarak beyan edilen kıymetin gerçeği yansıtmadığından bahisle yapılan tahakkukların ve kesilen cezaların tebliği üzerine düzeltme-itiraz yoluna başvurulduğu, itirazın reddine dair kararlara karşı açılan davalar sonucunda 15.09.2003 tarih ve 51236, 03.06.2003 tarih ve 28474 ile 12.03.2003 tarih ve 12666 sayılı beyannameler konusu ek tahakkukların Şirketin tasfiyesinden önce kısmen kesinleştiği, 24.01.2003 tarih ve 4085, 29.11.2002 tarih ve 55031 ile 21.02.2003 tarih ve 8802 sayılı beyannameler konusu ek tahakkukların yargı kararı ile kesinleştiği, ek tahakkukların mahkeme kararı ile kesinleşmesi sonucu şirket adına para cezası kararlarının düzenlendiği, bu kararların 7201 sayılı Tebligat Kanunu hükümlerine göre ilan tebliğ edildiği; 04.12.2003 tarih ve 69163 sayılı beyannameye ait ek tahakkuk ve para cezalarının yargı kararı ile kesinleştiği, davacının Şirketteki hisselerini devrettiğinin 06.05.2004 tarihli Türkiye Ticaret Sicil Gazetesinde ilan olunduğu, Şirketin tüzel kişiliğinin 4.5.2010 tarihinde sona erdiği; Şirketin tasfiye olması üzerine Şirket borcundan dolayı şirket ortağı sıfatıyla davacı adına ödeme emirlerinin düzenlendiği, davacı tarafından söz konusu ödeme emirlerinin iptali istemiyle açılan davada; Mahkemece, kanuni temsilcilerin takibinden sonra halen tahsil edilemeyen amme alacakları için şirket ortağının hissesi oranında takip edilebileceği gerekçesiyle söz konusu ödeme emirlerinin iptal edildiği anlaşılmaktadır.

6183 sayılı Kanununun 35 ve mükerrer 35'inci maddelerinde düzenlenen limited şirket ortaklarının ve kanuni temsilcilerinin sorumluluğu yönüyle farklı takip usulleri düzenlenerek, aralarında takip yönünden bir sıralama öngörülmediğinden; istemin özetinde yazılı gerekçe ile dava konusu ödeme emirlerini iptal eden mahkeme kararında isabet görülmemiştir.

Bu nedenle, temyiz isteminin kabulüne ve mahkeme kararının bozulmasına, bozma kararı üzerine, Mahkemece yeniden verilecek kararlar birlikte yargılama giderleri de hüküm altına alınacağından, bu hususta ayrıca hüküm tesisine gerek bulunmadığına, kararın tebliğ tarihini izleyen on beş (15) gün içinde Danıştay nezdinde kararın düzeltilmesi yolu açık olmak üzere, 27.02.2017 gününde oybirliği ile karar verildi.

T.C.
DANIŞTAY
Yedinci Daire

Esas No : 2016/9918

Karar No : 2017/2121

Anahtar Kelimeler : -Zamanaşımı

Özeti : Vergiyi doğuran olayla ilgili olarak yapılan vergilendirme ve/veya ceza kesme işlemlerinin birden çok yükümlüsü olan ve aralarında müşterek ve müteselsil sorumluluk bulunan kişilerden herhangi birinin dava açmasının zamanaşımının durması için yeterli olduğu hakkında.

Temyiz İsteminde Bulunan : Gümrük ve Ticaret Bakanlığı adına Mersin Gümrük Müdürlüğü

Vekili : Av. ...

Karşı Taraf : ... Lojistik Otomotiv Sanayi ve Ticaret Limited Şirketi

Vekili : Av. ...

İstemın Özeti : Davacı adına tescilli 14.04.2009 tarih ve TR4486 sayılı transit beyannamesi muhteviyatı eşyaları taşıyan araçlarla ilgili olarak yapılan inceleme sonucu düzenlenen 24.08.2010 tarih ve 11 sayılı cevaplı raporla, kurutulmuş biber cinsi eşyanın transit rejim hükümlerine aykırı olarak yurt içine boşaltıldığı ve bu eşyanın yerine çimento yüklenerek yurt dışı edildiğinin tespit edilmesi üzerine biber cinsi eşyanın ithalinde öngörülen gümrük ve katma değer vergileri için müşterek ve müteselsil sorumluluk kapsamında davacı adına yapılan tahakkuka vaki itirazın reddine ilişkin işlemi; olayda, transit rejimi şartlarının ihlal edildiğinden bahisle, başlangıçta alınan teminatın iade edilmesinden sonra, davacı adına tahakkuk ettirilen vergilerin süresi içerisinde idari itiraz yolu tüketilerek dava konusu edildiği görülmüş olup teminatın iade edildiği 20.4.2009 tarihinden itibaren işleyen üç yıllık zamanaşımı süresi dolduktan sonra, 25.8.2015 tarihinde tebliğ edilen vergilere ilişkin tahakkukun zamanaşımına uğradığı; davacı şirket yetkilileri hakkında açılan ceza davasının da beraatle sonuçlandığı gerekçesiyle iptal eden Mersin Birinci Vergi Mahkemesinin 17.5.2016 gün ve E:2015/1397; K:2016/1019 sayılı kararının; olayda, zamanaşımı bulunmadığı ileri sürülerek bozulması istenilmektedir.

Savunmanın Özeti : İstemın reddi gerektiği savunulmuştur.

Tetkik Hakimi Cansu KAMIŞ'ın Düşüncesi : Olayda asıl sorumlu taşıma şirketi adına aynı beyannameye ait 04.11.2010 tarihinde gümrük ve katma değer vergisi tahakkuku yapılmış olduğu ve bu tahakkukun 23.11.2010 da tebliğ edildiği tebliğ üzerine 26.11.2010 da Başmüdürlüğe itiraz edilip itirazın reddi üzerine Mersin Birinci Vergi Mahkemesinde 17.01.2011 tarihinde davanın açıldığı anlaşılmış olup Danıştay 7. Dairesince E:2015/3997; K:2017/2131 sayılı kararıyla mahkeme kararı onanmış ve temyiz istemi reddedilmiştir. Söz konusu bu dava zamanaşımını durdurmuş olacağından, zamanaşımına uğradığı gerekçesiyle işlemi iptal eden mahkeme kararında hukuka uygunluk bulunmadığı gerekçesiyle temyiz isteminin kabulü ile mahkeme kararının bozulması gerektiği düşünülmektedir.

TÜRK MİLLETİ ADINA

Hüküm veren Danıştay Yedinci Dairesince işin gereği görüldü:

Temyiz başvurusu; davacı adına tescilli 14.04.2009 tarih ve TR4486 sayılı transit beyannameyi muhteviyatı eşyanın transit rejimi hükümlerine aykırı şekilde yurt içinde bırakıldığından bahisle 25.08.2015 tarihinde tebliğ edilen gümrük ve katma değer vergilerine vaki itirazın reddine dair işlemi zamanaşımını nedeniyle iptal eden mahkeme kararının bozulması istemine ilişkindir.

4458 sayılı Gümrük Kanununun olay tarihi itibarıyla yürürlükteki şekliyle 184'üncü maddesinin 1'inci fıkrasının (a) bendinde, ithalat vergilerine tabi eşyanın geçici depolanmasından veya tabi tutulmuş olduğu gümrük rejiminin uygulanmasından doğan yükümlülüklerden birinin yerine getirilmemesi, (b) bendinde, eşyanın söz konusu gümrük rejimine tabi tutulmasına veya nihai kullanımı nedeniyle indirimli yahut sıfır ithalat vergi oranı uygulanmasına ilişkin koşullardan birine uyulmaması hallerinde ve bu fiillerin geçici depolanmanın veya ilgili gümrük rejiminin yanlış uygulanması sonucunun yarattığının tespit edilmesi durumunda, ithalat nedeniyle gümrük yükümlülüğünün başlayacağı; 2'nci fıkrasının (a) bendinde, gümrük yükümlülüğünün, 1'inci fıkranın (a) bendinde belirtilen hükmün yerine getirilememesinin bir gümrük yükümlülüğü doğurması halinde, bu tarihte, (b) bendinde, eşyanın söz konusu gümrük rejimine tabi tutulmasına veya özel amaçlı kullanımı nedeniyle indirimli ya da sıfır ithalat vergi oranı uygulanmasına ilişkin bir koşula uyulmadığının sonradan tespiti halinde, ilgili rejime tabi tutulduğu tarihte başlayacağı; 3'üncü fıkrasında da, yükümlünün, ithalat vergilerine tabi eşyanın geçici depolanmasından veya tabi tutulduğu gümrük rejiminin uygulanmasından doğan yükümlülükleri

yerine getirmesi gereken kişi ya da söz konusu rejime tabi tutulması için konulmuş koşullara uyması gereken kişi olduğu belirtilmiş; aynı Kanunun yine olay tarihinde yürürlükteki şekliyle 197'nci maddesinin 1'inci fıkrasında, gümrük vergilerinin, tahakkukundan hemen sonra beyanname veya beyanname yerine geçen belge üzerinde yükümlüye tebliğ edileceği; 2'nci fıkrasında, yapılan denetlemeler sonucunda hiç alınmadığı veya noksan alındığı belirlenen veya 1'inci fıkrada belirtilen şekilde tebliğ edilemeyen gümrük vergilerine ilişkin tebligatın, gümrük yükümlülüğünün doğduğu tarihten itibaren üç yıl içinde yapılacağı, şu kadar ki, gümrük yükümlülüğünün doğduğu olayla ilgili olarak dava açılmasının zamanaşımını durduracağı; 3'üncü fıkrasında, yükümlü tarafından gümrük beyannamesinde gösterilen vergi tutarı ile gümrük idaresince hesaplanan vergi tutarının eşit olması halinde, gümrük idarelerinin eşyayı teslim etmesi, gümrük vergilerinin yükümlüye tebliği yerine geçeceği; 4'üncü fıkrasında ise, gümrük vergileri alacaklarının, ceza uygulamasını gerektiren bir fiile ilişkin olması ve suçun zamanaşımından daha uzun bulunması halinde bu alacakların Türk Ceza Kanunundaki dava ve ceza zamanaşımı süreleri içerisinde kovuşturulup tahsil edileceği hükme bağlanmıştır.

Bu hükümlere göre; doğduğu tarihten itibaren üç yıl içerisinde tebliğ edilmeyen gümrük vergileri zamanaşımına uğrar. Ancak, gümrük vergileri alacaklarının ceza uygulamasını gerektiren bir fiile ilişkin olması ve suçun zamanaşımının daha uzun bulunması halinde bu alacakların Türk Ceza Kanunundaki dava ve ceza zamanaşımı süreleri içerisinde tahsil edilmesi mümkündür. Ayrıca, gümrük yükümlülüğünün doğduğu olayla ilgili olarak dava açılması halinde de zamanaşımı durmakta olup, yasa metninde, vergiyi doğuran olayla ilgili olarak açılan davanın zamanaşımını durdurması için sorumlu kişiler yönünden bir ayrıma gidilmemiştir. Diğer bir ifadeyle, vergiyi doğuran olayla ilgili olarak yapılan vergilendirme ve/veya ceza kesme işlemlerinin birden çok yükümlüsü olan ve aralarında müşterek ve müteselsil sorumluluk bulunan kişilerden herhangi birinin dava açması zamanaşımının durması için yeterlidir. Zamanaşımının durduğu tarih ile açılan davada verilecek kararın kesinleşmesini müteakip yeniden işlemeye başlayacağı ve sona ereceği tarihler arasında vergilerin istenilmesi de mümkün bulunmaktadır.

Dava dosyası ile Dairemiz kayıtlarının birlikte incelenmesinden; transit rejimi kapsamında taşıma işini gerçekleştiren, adına transit beyannamesi tescil edilen davacı şirket ile taşıma işini üstlenen ve davacı ile aralarında müşterek ve müteselsil sorumluluk bulunan ... Uluslararası Taşımacılık İhracat İthalat Turizm Ticaret ve Sanayi Limited Şirketinden

aynı vergilerin istenilmesi üzerine adı geçen Şirket tarafından Mersin Birinci Vergi Mahkemesi nezdinde E:2011/221 sayılı dosyasında 17.01.2011 tarihinde dava açıldığı ve Dairemizin bozma kararına uymak suretiyle verilen kararın 22.03.2017 gün ve E:2015/3997; K:2017/2131 sayılı kararımızla onandığı; henüz kesinleşmediği tespit edilmiştir.

Mahkemece, transit rejimi kapsamında taşınan, vergileri uyumsuzluğa konu eşya için verilen teminatın iade edildiği 20.04.2009 tarihinden itibaren zamanaşımının başlayacağı yolunda yapılan belirleme yerinde ise de; olaya uygulanacak hüküm 4458 sayılı Yasanın 197'nci maddesinin 4'üncü fıkrası değişik, 2'nci fıkrası hükmü olduğundan ve bu hükme göre de vergiyi doğuran olayla ilgili olarak 17.01.2011 tarihinde dava açılması nedeniyle bu tarih itibarıyla zamanaşımının durduğu süreçte 25.08.2015 tarihinde tebliğ edilen vergilerde zamanaşımı bulunmadığından, uyumsuzluk hakkında transit rejimi hükümlerinin ihlal edilip edilmediği değerlendirilerek ulaşılabilecek sonuca göre karar verilmesi gerekirken, hukuki durumun yanlış nitelendirilmesi sonucu verilen temyizle konu mahkeme kararında hukuki isabet görülmemiştir.

Bu nedenle, temyiz isteminin kabulüne ve mahkeme kararının bozulmasına, bozma kararı üzerine, Mahkemece yeniden verilecek kararlar birlikte yargılama giderleri de hüküm altına alınacağından, bu hususta ayrıca hüküm tesisine gerek bulunmadığına, kararın tebliğ tarihini izleyen on beş (15) gün içinde Danıştay nezdinde kararın düzeltilmesi yolu açık olmak üzere, 22.03.2017 gününde oyçokluğu ile karar verildi.

KARŞI OY

Temyiz dilekçesinde ileri sürülen iddialar mahkeme kararının bozulmasını gerektirecek nitelikte görülmediğinden, temyiz istemi reddedilerek mahkeme kararının onanması gerektiği oyu ile, Dairemiz kararına katılmıyorum.

T.C.
DANIŞTAY
Yedinci Daire

Esas No : 2016/967

Karar No : 2017/2235

Anahtar Kelimeler : -Re'sen Tarh

Özeti : Takdir komisyonunca ya da vergi incelemesi yapmaya yetkili olanlar tarafından düzenlenen inceleme raporlarında belirtilen matrah veya matrah farkına dayanmaksızın, Gümrük İdaresi tarafından gönderilen yazıya göre düzenlenen tutanağa istinaden yapılan re'sen tarhiyatta isabet görülmediği hakkında.

Temyiz İsteminde Bulunan : İstanbul Vergi Dairesi Başkanlığı
 (Ulaştırma Vergi Dairesi Müdürlüğü)

Karşı Taraf : ... Tanker İşletmeciliği Ticaret Limited Şirketi

Vekili : Av. ...

İstem Özet: Davacı şirkete ait "M/V ..." isimli geminin 11.6.2011 tarihinde harici seferden dahili sefere geçtiği, anılan tarihten itibaren 3 ay içerisinde harici sefere çıkmadığı, dahili seferde kaldığı süre içerisinde kullanılan yakıt tutarına isabet eden özel tüketim vergisinin ödenmediğinin gümrük idaresi tarafından tespit edilmesi üzerine, ilgili vergi dairesine gönderilen yazıya istinaden düzenlenen tutanak ile ülkemizdeki antrepolardan veya kabotaj hattı dışından alınan serbest dolaşıma girmemiş yakıtın dış seferde kullanılmayıp iç seferde kullanıldığından bahisle 2011/Haziran dönemine ilişkin olarak re'sen tarh edilen özel tüketim vergisi ile tekerrür hükümleri de uygulanmak suretiyle kesilen vergi zıyaı cezasına ilişkin işlemi; kabotaj hattı dışından alınan yakıtın, gümrük vergileri ödenmek suretiyle serbest dolaşıma dahil edildiği, 2003/5868 sayılı Bakanlar Kurulu Kararının uygulamasını belirleyen 6 seri No'lu Özel Tüketim Vergisi Genel Tebliğine göre, özel tüketim vergisinden istisna tutulması gerektiği gerekçesiyle iptal eden İstanbul İkinci Vergi Mahkemesinin 27.6.2012 gün ve E:2012/189; K:2012/1829 sayılı kararının; tesis edilen işlemde hukuka aykırılık bulunmadığı ileri sürülerek bozulması istenilmektedir.

Savunmanın Özeti : Savunma verilmemiştir.

Tetkik Hakimi Emine KAHRAMAN'ın Düşüncesi : Temyiz dilekçesinde ileri sürülen iddialar, 2577 sayılı Kanunun 49'uncu maddesinin

1'inci fıkrasında sayılan bozma nedenlerine uymadığından, temyiz istemi reddedilerek kararın onanması gerektiği düşünülmektedir.

TÜRK MİLLETİ ADINA

Hüküm veren Danıştay Yedinci Dairesince işin gereği görüşüldü:

Temyiz başvurusu; davacı şirkete ait "M/V ..." isimli geminin dahili seferde transit yakıt kullandığı gerekçesiyle 2011/Haziran dönemi re'sen tarh edilen özel tüketim vergisi ile tekerrür hükümleri de uygulanmak suretiyle kesilen vergi zıyayı cezasını iptal eden mahkeme kararının bozulması istemine ilişkindir.

Türk vergi sisteminde asıl olan verginin, mükellef tarafından belli dönemlerde beyan edilen matrah üzerinden hesaplanmasıdır. Mükellef beyanının doğru yapılmadığı, eksik yapıldığı veya süresi içerisinde yapılmadığı hallerde ise 213 sayılı Vergi Usul Kanununda öngörülen tarh yöntemleri kullanılmak suretiyle noksan ödenen veya hiç ödenmeyen vergi, Vergi İdaresince tamamlanır. Bu tarh yöntemlerinden biri de re'sen vergi tarhı yöntemidir.

213 sayılı Kanunun tarh ve tahakkuk usulünü düzenleyen ikinci kısmında yer alan re'sen vergi tarhı başlıklı 30'uncu maddesinin birinci fıkrasında; "Re'sen vergi tarhı, vergi matrahının tamamen veya kısmen defter, kayıt ve belgelere veya kanuni ölçülere dayanılarak tespitine imkan bulunmayan hallerde, takdir komisyonları tarafından takdir edilen veya vergi incelemesi yapmaya yetkili olanlarca düzenlenmiş vergi inceleme raporlarında belirtilen matrah veya matrah kısmı üzerinden vergi tarh olunmasıdır. İnceleme raporunda bu maddeye göre belirlenen matrah veya matrah farkı re'sen takdir olunmuş sayılır." hükmüne yer verilmiştir.

Bu hüküm uyarınca, re'sen vergi tarhını, vergi alacağının yetkililerce re'sen takdir olunan matrah veya matrah farkı üzerinden vergi nispeti uygulanmak suretiyle hesaplanması olarak tanımlamak mümkündür. Vergi İdaresince re'sen vergi tarh olunabilmesi için, öncelikle, re'sen takdir olunmuş bir matrah veya matrah farkının varlığı gereklidir. Başka bir anlatımla, Vergi İdaresince re'sen yapılan vergi tarhının hukuken geçerli olabilmesi için, tarhiyatın, 213 sayılı Kanunun 74'üncü maddesi uyarınca matrah takdiri yapmakla görevli bulunan takdir komisyonunca takdir olunan ya da 135'inci maddesi uyarınca vergi incelemesi yapmaya yetkili olanlar tarafından düzenlenen inceleme raporlarında belirtilen matrah veya matrah farkına dayandırılmış olması gerekmektedir.

Bu itibarla, takdir komisyonunca takdir olunan veya vergi inceleme raporuyla belirlenmiş bir matrah ya da matrah farkına dayanmaksızın, sırf Gümrük İdaresince gönderilen yazıya istinaden düzenlenen tutanağa dayanarak yapılan re'sen tarhiyatta hukuka uyarlık bulunmadığından, istemin özeti bölümünde yazılı gerekçeyle verilen mahkeme kararında sonucu itibarıyla isabetsizlik görülmemiştir.

Temyiz dilekçesinde ileri sürülen iddialar mahkeme kararının bozulmasını sağlayacak durumda bulunmadığından, temyiz isteminin reddine, kararın tebliğ tarihini izleyen on beş (15) gün içinde Danıştay nezdinde kararın düzeltilmesi yolu açık olmak üzere, 28.03.2017 gününde oybirliği ile karar verildi.

— • DOKUZUNCU DAİRE KARARLARI • —

T.C.
DANIŞTAY
Dokuzuncu Daire

Esas No : 2014/1139

Karar No : 2017/2495

Anahtar Kelimeler : -İşgal Harcı,
-Katma Değer Vergisi,
-Ödeme Emri**Özeti :** Davalı Belediyeye ait olan ve davacı tarafından kullanılan alanın umuma ait bir yer olmaması nedeniyle 2464 Sayılı Kanununun 52. maddesi uyarınca işgal harcı alınamayacağı ve belediyelerin katma değer vergisi tarh, tahakkuk etme yetkisi bulunmadığı hakkında**Temyiz İsteminde Bulunan:** ... Oto Mak. Tur. İnş. San. Tic. A.Ş.**Vekili** : Av. ...**Karşı Taraf** : Nilüfer Belediye Başkanlığı**Vekili** : Av. ...**İstem Özet:** Davacı adına 2010-2013 yılları için işgal harcı, katma değer vergisi ve gecikme zammına ilişkin olarak düzenlenen 13.5.2013 tarihli ödeme emrinin iptali istemiyle açılan davayı reddeden Bursa 2. Vergi Mahkemesi'nin 27/12/2013 tarih ve E:2013/662, K:2013/1598 sayılı kararının; dilekçede ileri sürülen sebeplerle bozulması istenilmektedir.**Cevabın Özeti :** Cevap verilmemiştir.**Tetkik Hakimi Özlem Bölükbaşı'nın Düşüncesi :** 2464 sayılı Yasa'nın 52. maddesi uyarınca işgal harcına konu olmadığı tartışmasız olan alan için davacı adına düzenlenen ödeme emrinde hukuka uyarlık bulunmadığından vergi mahkemesi kararının bozulması gerektiği düşünülmektedir.**TÜRK MİLLETİ ADINA**

Hüküm veren Danıştay Dokuzuncu Dairesince işin gereği görüşüldü:

Uyuşmazlıkta, davacı adına İzmir Yolu üzeri 10. km'de davacı şirkete ait işyerinin önünde bulunan umuma ait alanın 2007 yılından itibaren kullanıldığının tespit edildiğinden bahisle 2010-2013 yılları için işgal harcı, katma değer vergisi ve gecikme zammına ilişkin olarak düzenlenen 13.5.2013 tarihli ödeme emrinin iptali istemiyle açılan davayı; tasarrufu davalı idareye ait olan, Orhaneli yolu, İzmir yolu ve Mudanya yolu üzerindeki işgalcilerin tespiti ve işgal harcı tahakkuk ettirilerek kendilerinden tahsiline ilişkin Belediye Encümeni'nin 13.12.2006 tarih ve 2006/1184 sayılı kararına istinaden, davacı nezdinde düzenlenen yol fazlalığı kullanım alanı tespiti üzerinden 2010, 2011, 2012, 2013 yılları için işgal harcı, katma değer vergisi ve gecikme zammına ilişkin olarak düzenlenen ve 14.05.2013 tarihinde tebliğ edilen ödeme emrinde; 2010, 2011, 2012, 2013 yıllarına ait işgal harçlarına ilişkin kamu alacağı usulüne uygun olarak kesinleştiğinden hukuka aykırılık bulunmadığı gerekçesiyle reddeden Vergi Mahkemesi kararının, dilekçede ileri sürülen nedenlerle temyizden incelenerek bozulması istenilmektedir.

2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanununun 52.maddesinde "1. Pazar veya panayır kurulan yerlerin, meydanların, mezat yerlerinin her türlü mal ve hayvan satıcıları tarafından işgali,

2. Yol, meydan, pazar, iskele, köprü gibi umuma ait yerlerden bir kısmının herhangi bir maksat için işgali,

3. Motorlu kara taşıtlarının park etmeleri için il trafik komisyonlarının olumlu görüşü alınarak belediyelerce şehir merkezlerinde tesis edilen ve işletilen mahallerin çalışma saatleri içinde, taşıtlar tarafından işgali (Bisiklet ve motosikletler hariç). halinde geçici işgal harcı alınacağı hükme bağlanmış, sayılan yerlerin izinsiz işgalleri mükellefiyeti kaldırmaz." hükmüne yer verilmiştir.

Aynı Kanunun 56. maddesinde ise; 52. maddede belirtilen işgallerden harç alınmasına ilişkin tarife hükümlerine yer verilmiştir.

2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu'nun yukarıda yer verilen 52. ve 56. maddesi hükümlerinin birlikte değerlendirilmesinden, işgal harcının gün ve saat gibi kısa süreler için söz konusu olabileceği, umuma ait bir yerin ancak geçici olarak işgal edilmesi halinde alınacağı görülmektedir.

Dosyanın incelenmesinden, davalı belediye'ye ait olduğu hususunda ihtilaf bulunmayan ve davacı tarafından kullanılan alan için davacı adına 2010-2013 yıllarına ilişkin olarak işgal harcının tahsili amacıyla 13.05.2013 ödeme emri düzenlendiği, dava konusu ödeme emrinin içeriğinde işgal harcı ile birlikte 2012 yılından itibaren katma değer vergisi bulunduğu, davalı belediye ile davacı arasında 5.1.2011 tarihinde ek kira sözleşmesi yapıldığı,

davacı şirkete her yıl için ayrı ayrı aylık bedel belirtilmek suretiyle "kullanım bedeli tebliği" adı altında tahakkuk ettirilecek miktarı gösteren yazılar tebliğ edildiği anlaşılmıştır.

Olayda, davacıdan 2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanununun 52. maddesi hükmüne dayanılarak işgal harcı istenilmiş ise de; yukarıda anılan Kanun maddesi uyarınca umuma ait yerin ancak geçici olarak işgal edilmesi halinde işgal harcı alınabileceğinden ve olayda da umuma ait yerin geçici olarak işgal edildiğinden söz edilemeyeceğinden, istenilen işgal harcında hukuka uyarlık bulunmamaktadır.

Bu nedenle, umuma ait bir alanı işgal etmediği anlaşılan davacı iddialarının 6183 sayılı Kanunun 58. maddesinde öngörülen "borcum yoktur" kapsamında değerlendirilmesi suretiyle bir karar verilmesi gerekirken, vergi mahkemesince kamu alacağının usulüne uygun olarak kesinleştiği gerekçesiyle davanın reddine karar verilmesinde isabet görülmemiştir.

Dava konusu ödeme emrinde yer alan katma değer vergisine ilişkin olarak ise, davacıyla davalı belediye arasında 5.1.2011 tarihinde yapılan kira sözleşmesinden sonra 2012 ve 2013 yılı için; "aylık kullanım bedeli ve katma değer vergisi sicilinize tahakkuk ettirilecektir" ifadesinin yer aldığı "kullanım bedeli tebliği" adı altında düzenlenen yazının usulüne uygun olarak düzenlenmiş bir ihbarname olarak kabul edilmesine olanak bulunmadığı gibi katma değer vergisinin tarh, tahakkuk ve tahsili konusunda davalı idarenin yetkisinin de bulunmaması karşısında kamu alacağının usulüne uygun olarak kesinleştiğinden bahisle dava konusu ödeme emrinde hukuka aykırılık bulunmadığı gerekçesiyle reddeden vergi mahkemesi kararının bu kısmında da hukuka uyarlık bulunmamaktadır.

Açıklanan nedenlerle, davacı temyiz isteminin kabulüne, Bursa 2. Vergi Mahkemesi'nin 27/12/2013 tarih ve E:2013/662, K:2013/1598 sayılı kararının bozulmasına, bu kararın tebliğ tarihini izleyen 15 gün içinde kararın düzeltilmesi yolu açık olmak üzere 09/03/2017 tarihinde oybirliğiyle karar verildi.

T.C.
DANIŞTAY
Dokuzuncu Daire

Esas No : 2016/890

Karar No : 2017/2767

Anahtar Kelimeler : -Karlılık ve Fire Oranları,
-Eksik İnceleme,
-Matrah Farkı

Özeti : İnceleme elemanınca kayıt ve beyan dışı bırakılan hasılat tespit edilirken, Ticaret ve Sanayi Odasından sektördeki karlılık ve fire oranlarının da tespit edilmesi ve bu veriler doğrultusunda hesaplama yapılması gerekirken, herhangi bir somut veriye veya delile ulaşmadan salt davacı beyanına dayanılarak matrah farkı bulunmasında isabet görülmediği hakkında.

Temyiz İsteminde Bulunan : ...

Vekili : Av. ...

Karşı Taraf : Çınarcık Malmüdürlüğü

İstem Özet: Süpermarket işletmeciliği ile işgal eden davacının hasılatını eksik beyan ettiği gerekçesiyle düzenlenen vergi inceleme raporuna istinaden 2010 yılına ilişkin olarak tarh edilen vergi ziyai cezalı gelir vergisinin kaldırılması istemiyle açılan davayı reddeden Bursa 1. Vergi Mahkemesi'nin 08/10/2015 tarih ve E:2015/570, K:2015/1132 sayılı kararının; dilekçede ileri sürülen sebeplerle bozulması istenilmektedir.

Cevabın Özeti : Cevap verilmemiştir.

Tetkik Hakimi G. Yelda Ayazma'nın Düşüncesi : Olayda Ticaret ve Sanayi Odası'ndan sektördeki karlılık ve fire oranlarının tespit edilmesi ve bu veriler doğrultusunda hesaplama yapılması gerekirken, herhangi somut bir veriye, emareye veya delile ulaşmadan salt davacı beyanlardan yola çıkılarak matrah farkı elde edilmesinde isabet bulunmadığından Vergi Mahkemesince davacının ileri sürdüğü iddialar doğrultusunda gerekirse bilirkişi incelemesi de yaptırılmak suretiyle bir karar verilmesi gerekirken beyanlarının yer aldığı vergi inceleme tutanağının davacı tarafından ihtirazi kayıt konulmadan imzalanmak suretiyle kabul ve ikrar edildiği gerekçesiyle verilen ret kararının eksik inceleme nedeniyle bozulması gerektiği düşünülmektedir.

TÜRK MİLLETİ ADINA

Hüküm veren Danıştay Dokuzuncu Dairesince işin gereği görüldü:

Dosyanın tekemmül ettiği görüldüğünden davacının yürütmenin durdurulması istemi hakkında karar verilmesine gerek görülmeyerek işin esasına geçildi;

Uyuşmazlıkta, süpermarket işletmeciliği ile işgal eden davacının hasılatını eksik beyan ettiği gerekçesiyle düzenlenen vergi inceleme raporuna istinaden 2010 yılına ilişkin olarak tarh edilen vergi ziyai cezalı gelir vergisinin kaldırılması istemiyle açılan davayı reddeden Vergi Mahkemesi kararının temyizden incelenerek bozulması istenilmektedir.

213 sayılı Vergi Usul Kanununun 3. maddesinin (B) bendinde vergilendirmede vergiyi doğuran olay ve bu olaya ilişkin muamelelerin gerçek mahiyetinin esas olduğu, aynı Kanunun 30. maddesinde, vergi matrahının tamamen veya kısmen defter, kayıt ve belgelere veya kanuni ölçülere dayanılarak tespitine imkan bulunmayan hallerde takdir komisyonları tarafından takdir edilen veya vergi incelemesi yapmaya yetkili olanlarca düzenlenmiş vergi inceleme raporunda belirtilen matrah veya matrah kısmı üzerinden yapılan tarhiyatın re'sen vergi tarhi olarak tanımlandığı ve defter kayıtları ve bunlarla ilgili vesikaların, vergi matrahının doğru ve kesin olarak tespitine imkan vermeyecek derecede noksan, usulsüz ve karışık olması dolayısıyla ihticaca salih bulunmamasının re'sen tarh nedeni olduğu, 134. maddesinde de, vergi incelemesinden maksadın, ödenmesi gereken vergilerin doğruluğunun araştırılması, tespiti ve sağlanması olduğu hükmüne yer verilmiştir.

Davacının, 2010 yılı işlemlerinin incelenmesi sırasında defter ve belgeleri üzerinde yapılan kaydi envanterle saptanan "satılan malın maliyetine" davacı tarafından beyan edilen fire ve kar oranlarının uygulanması sonucunda bulunan 287.559,54 TL satış hasılatının, ilgili yılda davacı tarafından beyan edilen matrahtan 156.439,65-TL farklı olması nedeniyle bulunan matrah farkı üzerinden vergi ziyai cezalı gelir vergisi tarhiyatı yapıldığı anlaşılmaktadır.

Vergi Mahkemesince, beyanlarının yer aldığı vergi inceleme tutanağının davacı tarafından ihtirazi kayıt konulmadan imzalanmak suretiyle kabul edildiği; ayrıca satılan malın maliyeti hesabına ait fire ve kar oranlarının satılan ürünlere yanlış uygulanmış olabileceği ve elde edilen karın sehven noksan hesaplanabileceği yönündeki davacı beyanı da dikkate alınmak suretiyle bulunan matrah farkı üzerinden tarh edilen vergi ziyai cezalı gelir vergisinde hukuka aykırılık bulunmadığına karar verilmiş ise de;

inceleme elemanınca kayıt ve beyan dışı bırakılan hasılat tespit edilirken, Ticaret ve Sanayi Odası'ndan sektördeki karlılık ve fire oranlarının tespit edilmesi ve bu veriler doğrultusunda hesaplama yapılması gerekirken, herhangi somut bir veriye veya delile ulaşmadan salt davacı beyanına dayanılarak matrah farkı bulunmasında isabet görülmemiştir.

Bu durumda, eksik inceleme ve varsayıma dayalı vergi inceleme raporu esas alınarak yapılan tarhiyatta ve davayı reddeden Vergi Mahkemesi kararında hukuka uygunluk görülmemiştir.

Açıklanan nedenlerle temyiz isteminin kabulüne, Bursa 1. Vergi Mahkemesi'nin 08/10/2015 tarih ve E:2015/570, K:2015/1132 sayılı kararının bozulmasına, bu kararın tebliğ tarihini izleyen 15 gün içinde kararın düzeltilmesi yolu açık olmak üzere, 15/03/2017 tarihinde esasta oybirliğiyle, gerekçede oyçokluğuyla karar verildi.

KARŞI OY

İdari Yargıda re'sen araştırma ilkesi esas olup, 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanununun 20. maddesinde, Danıştay, İdare ve Vergi Mahkemelerinin bakmakla yükümlü oldukları davalara ait her çeşit incelemeyi kendiliklerinden yapmaları öngörülmüştür. Buna göre bakılan davalarla ilgili dosyada bulunan belgelerin gerçeğe ulaşılmasında yeterli görülmemesi halinde, mahkemelerce madde hükmünde öngörülen her türlü incelemenin yapılması sözü geçen kanun hükmü karşısında zorunluluk arz etmektedir.

Olayda davacı hakkında düzenlenen vergi inceleme raporunun eki olan tutanakta; 2010 yılı defter ve belgeleri üzerinde yapılan kaydi envantere ilişkin olarak davacı tarafından beyan edilen fire ve kar oranlarının, defter ve belgelere kaydedilen satılan malın maliyetine uygulanması suretiyle elde edilmesi gereken kar ve satış hasılatının 287.559,54-TL olarak tespit edildiği, davacının ilgili yıla ait beyanının ise 156.439,65-TL olduğu, aradaki farkın sebebinin davacıdan sorulması üzerine; hesaplamaların sehven hatalı yapılmış olmasından kaynaklandığının kabul edilmesi nedeniyle vergi ziyat cezalı gelir vergisi tarhiyatı yapıldığı anlaşılmaktadır.

Bu durumda Mahkemece Ticaret ve Sanayi Odası'ndan sektördeki karlılık ve fire oranlarının sorulması ve bu veriler doğrultusunda hesaplama yapılması, gerekirse bilirkişi incelemesi de yaptırılmak suretiyle sonucuna göre yeniden karar verilmesi için Mahkeme kararının bozulması gerektiği oyu ile Daire kararının gerekçesine katılmıyorum.

T.C.
DANIŞTAY
Dokuzuncu Daire

Esas No : 2017/933

Karar No : 2017/5331

Anahtar Kelimeler : -Tecil Faizi,
-Kanuni Faiz

Özeti : Haksız yere alınan vergi nedeniyle yoksun kalınan tutarın ödemenin yapıldığı tarihten itibaren iadesinde 6183 Sayılı Kanunda düzenlenen tecil faizi yerine Danıştay'ın yerleşik hale gelen içtihatlarıyla kabul edilen ve bu husustaki genel hükümleri içeren 3095 Sayılı Kanuni Faiz ve Temerrüt Faizine ilişkin Kanun' da öngörülen oranda faiz uygulanması gerektiği hakkında.

Kararın Düzeltilmesini İsteyen : Hisar Veraset ve Harçlar Vergi Dairesi Müdürlüğü

Vekili : Av. ...

Karşı Taraf : ...

Vekili : Av. ...

İstemin Özeti: Davacının emekli aylığı üzerine uygulanan haciz işleminin kaldırılması ve tahsil edilen tutarın tecil faizi ile birlikte iadesi istemiyle açılan davayı kısmen kabul eden, kısmen süre aşımı nedeniyle reddeden İstanbul 5. Vergi Mahkemesi'nin 27/02/2013 tarih ve E:2012/2771, K:2013/417 sayılı kararının kabule ilişkin kısmını onayan Danıştay Dokuzuncu Dairesinin 06/04/2016 tarih ve E:2013/8118; K:2016/2427 sayılı kararının; dilekçede ileri sürülen nedenlerle düzeltilmesi istenilmektedir.

Cevabın Özeti : Kararın düzeltilmesi isteminin reddi gerektiği yolundadır.

Tetkik Hakimi G. Yelda Ayazma'nın Düşüncesi : Karar düzeltme isteminin kısmen kabulü kısmen reddiyle, Mahkeme kararının; tecil faizine ilişkin hüküm fıkrasının bozulması, haciz işleminin iptali ile tahsil edilen tutarın iadesine ilişkin hüküm fıkrasının onanması gerekeceği düşünülmektedir.

TÜRK MİLLETİ ADINA

Hüküm veren Danıştay Dokuzuncu Dairesince işin gereği görüldü:

Karar düzeltme dilekçesinde, haciz işleminin iptali ile tahsil edilen tutarın iadesine ilişkin hüküm fıkrasına ilişkin olarak ileri sürülen iddialar kararının düzeltilmesini gerektirecek nitelikte bulunmamaktadır.

Kararın tecil faizine ilişkin kısmına yönelik ileri sürülen iddialar 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanununun 54. maddesine göre yerinde görüldüğünden, Danıştay Dokuzuncu Dairesinin 06/04/2016 tarih ve E:2013/8118, K:2016/2427 sayılı kararı bu yönden kaldırıldıktan sonra dosya yeniden incelendi:

Anayasanın 125'inci maddesinin 1'inci fıkrasında idarenin her türlü eylem ve işlemlerine karşı yargı yolunun açık olduğu, son fıkrasında ise idarenin kendi eylem ve işlemlerinden doğan zararı ödemekle yükümlü olduğu hükme bağlanmıştır. 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 2'nci maddesinde de, idari işlemler hakkında yetki, şekil, sebep, konu ve maksat yönlerinden biri ile hukuka aykırı olduklarından dolayı iptalleri için menfaatleri ihlal edilenler tarafından açılan iptal davaları ile idari eylem ve işlemlerden dolayı kişisel hakları doğrudan muhtel olanlar tarafından açılan tam yargı davalarının idari dava türlerinden olduğu hükmüne yer verilmiştir.

İdarenin hukuka aykırı işlem ve eylemlerinden dolayı idare edilenlerin uğrayacakları her türlü zararın tazmini, "idarenin sorumluluğu" ile ilgili kurallarla sağlanır. Esasen, idari yargının varlık nedenlerinden biri de budur. Kuruluş, görev ve yetkileri bakımından bir kamu idaresi olan vergi idarelerinin de hukuka aykırı işlemleri nedeniyle ortaya çıkan zararı tazmin etmesi yukarıda açıklanan Anayasa kuralının ve hukuk devleti ilkesinin gereğidir. Hukuka aykırı işlem nedeniyle ortaya çıkan zararın tazmini amacıyla talep edilen faiz, kişinin nakdinden bir süre için yoksun kalması nedeniyle, zarara uğramamak amacıyla karşı taraftan istemeye hakkı olduğu karşılık olup, hukuk devletinde, bir zararın faiz adı altında ödenecek tutarla karşılanabilmesi için, açık yasa hükmü aranması düşünülemez. Aksine anlayış; Anayasanın 125'inci maddesinin son fıkrasında yer alan "İdare, kendi eylem ve işlemlerinden doğan zararı ödemekle yükümlüdür" hükmü ve İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun yukarıda belirtilen 2'nci maddesinde tanımlanan "tam yargı davası"nın varlığı ile bağdaştırılamaz.

Yargı kararıyla kaldırılan vergilendirmeler nedeniyle tahsil edilmiş tutarların ilgililere iadesi sırasında, tahsil tarihi ile karar tarihi arasında geçen süre için tasarrufundan yoksun bırakılmaktan dolayı iadenin hangi oranda faiz eklenerek yapılması gerektiği konusunda 213 sayılı Vergi Usul Kanunu

ve 6183 sayılı Kanunda yapılmış bir düzenleme bulunmamaktadır. 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanununun 28'inci maddesinin 6'ncı fıkrasında ise vergi davalarında kararın idareye tebliğinden itibaren infazın gecikmesi sebebiyle idarece kanuni gecikme faizi ödeneceği düzenlenmek suretiyle kanuni faiz uygulaması, kararın verilip idareye tebliğinden sonraki zaman dilimine özgülenmiştir.

Bu durumda, haksız yere alınan vergi nedeniyle yoksun kalınan tutarın ödemenin yapıldığı tarihten itibaren, Danıştay'ın yerleşik hale gelen içtihatlarıyla kabul edilen ve bu husustaki genel hükümleri içeren 3095 sayılı Kanuni Faiz ve Temerrüt Faizine ilişkin Kanun'da öngörülen oranda faiz uygulanarak ilgisine ödenmesi gerektiğinden, yapılan kesintinin iadesinde 6183 sayılı Kanunda düzenlenmiş tecil faizi hesaplanmasına karar veren Mahkeme kararının bu kısmında hukuka uyarlık bulunmamaktadır.

Açıklanan nedenlerle, temyiz isteminin kabulüne İstanbul 5. Vergi Mahkemesi'nin 27/02/2013 tarih ve E:2012/2771, K:2013/417 sayılı kararının; faize ilişkin hüküm fıkrasının bozulmasına, haciz işleminin kaldırılması ile tahsil edilen tutarın iadesine ilişkin karar düzeltme isteminin reddine 01/06/2017 tarihinde oybirliğiyle karar verildi.

T.C.
DANIŞTAY
Dokuzuncu Daire

Esas No : 2016/17089

Karar No : 2017/5961

Anahtar Kelimeler : -Katma Değer Vergisi,
-Oran,
-İhale,
-Gayrimenkul Net Alanı

Özeti : İhale yoluyla satın alınan gayrimenkul için %18 oranında ödenen katma değer vergisinin gayrimenkulün net alanının 150m²'yi geçmemesi nedeniyle %1 oranında alınması ve fazla ödenen katma değer vergisinin iadesi isteminin tespit davası ve şartlı dava sayılmayacağı hakkında.

Karar Düzeltme İsteminde Bulunan : ...

Vekili : Av. ...

Karşı Taraf : Urla Vergi Dairesi

İstemin Özeti: Danıştay Dokuzuncu Dairesinin 19/11/2015 tarih ve E:2013/3805; K:2015/13938 sayılı kararının; dilekçede ileri sürülen nedenlerle düzeltilmesi istenilmektedir.

Cevabın Özeti : Cevap verilmemiştir.

Tetkik Hakimi Eda Aydın'ın Düşüncesi : Karar düzeltme isteminin kabulü gerektiği düşünülmektedir.

TÜRK MİLLETİ ADINA

Hüküm veren Danıştay Dokuzuncu Dairesince işin gereği görüşüldü:

İleri sürülen karar düzeltme nedenleri 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanununun 54. maddesi uyarınca yerinde görüldüğünden, Danıştay Dokuzuncu Dairesinin 19/11/2015 tarih ve E:2013/3805; K:2015/13938 sayılı kararı kaldırıldıktan sonra temyiz istemi yeniden incelendi;

Uyuşmazlıkta; davacının ihale yoluyla satın aldığı gayrimenkul nedeniyle ihtirazi kayıtla ödediği katma değer vergisinin fazladan ödenen kısmının yasal faiziyle birlikte iadesi istemiyle açılan davada; idari yargıda tespit davası açılmayacağı ve gayrimenkulün net alanının 150 m²'yi geçmemesi halinde fazla ödenen katma değer vergisinin iadesi istemi şartlı bir istem olup idari yargıda şartlı dava da açılmayacağı gerekçesiyle davanın incelenmeksizin reddine karar veren Vergi Mahkemesi kararının bozulması istenilmektedir.

2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanununun "İdari Dava Türleri ve İdari Yargı Yetkisinin Sınırı" başlıklı 2. maddesinin 1/a bendinde, idari işlemler hakkında yetki, şekil, sebep, konu ve maksat yönlerinden biri ile hukuka aykırı olduklarından dolayı iptalleri için menfaatleri ihlal edilenler tarafından açılan davaların iptal davaları oldukları belirtilmiş bulunmaktadır. İdari işlem ise, idari makamların ve mercülerin kamu gücü ve kudreti ile hareket ederek, idari usulleri uygulayarak idare işlevine ilişkin olarak yaptıkları ve çeşitli hak ve yükümlülükleri doğuran, doğrudan uygulanabilen, kesin ve yürütülmesi zorunlu, tek yanlı irade açıklamalarıdır.

Anayasa'nın 73. maddesi kapsamında mali yükümlülük teşkil eden harçların tahsiline ilişkin davalarla birlikte gereksiz olarak ödendiği ya da kanuna ve usule aykırı olarak tahsil edildiği iddiasıyla idareye karşı açılacak davaların görülüp çözümlenmeleri de niteliği gereği idari yargı yerlerine ait olduğu gibi; 2576 sayılı Bölge İdare Mahkemeleri, İdare Mahkemeleri ve Vergi Mahkemelerinin Kuruluşu ve Görevleri Hakkında Kanunun "Vergi Mahkemelerinin Görevleri" başlıklı 6. maddesinde, Vergi Mahkemelerinin genel bütçeye, il özel idareleri, belediye ve köylere ait vergi, resim ve harçlar

ile benzeri mali yükümler ve bunların zam ve cezaları ile tarifelere ilişkin davalarla, bu konularla ilgili olarak 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanunun uygulanmasına ilişkin davaları ve diğer kanunlarla verilen işleri çözümleyeceği hükme bağlanmıştır.

Dosyanın incelenmesinden, davacı tarafından, Urla İcra Müdürlüğünün 2010/525 sayılı dosyası ile satın alınan taşınmaza ilişkin olarak ihtirazi kayıtla %18 oranında katma değer vergisi ödendiği, taşınmazın net alanının 150 m²'yi geçmediği ve bu nedenle %1 oranında katma değer vergisi alınması gerektiğinden bahisle fazladan ödenen verginin yasal faiziyle birlikte iadesi istemiyle davanın açıldığı anlaşılmıştır.

Mahkemece, gayrimenkulün net alanının tespit edilerek buna göre ödenecek katma değer vergisi oranının belirlenmesi talebinin tespit talebi olarak değerlendirildiği, gayrimenkulün net alanının 150 m²'yi geçmemesi halinde fazla ödenen katma değer vergisinin iadesi talebinin de şartlı talep olarak değerlendirildiği gerekçesiyle idari yargıda tespit davası ve şartlı dava açılmayacağından incelenmeksizin ret kararı verilmiş ise de; dava dilekçesindeki istemin tespit talebi veya şartlı talep olmadığı, fazladan ödenen katma değer vergisinin iadesi talebi olduğu açıktır.

Bu durumda, yukarıda anılan mevzuat uyarınca hukuki menfaati etkilenen davacının isteminin, fazla ödenen katma değer vergisinin iadesine ilişkin olması ve bu istemin vergi mahkemesinin görevine girmesi karşısında mahkemece davanın incelenmeksizin reddedilmesinde isabet görülmemiştir.

Açıklanan nedenlerle temyiz isteminin kabulüne, İzmir 4. Vergi Mahkemesi'nin 31/12/2012 tarih ve E:2012/861, K:2012/1774 sayılı kararının bozulmasına, 20/06/2017 tarihinde oybirliği ile karar verildi.

— • İDARİ DAVA DAİRELERİ KURULU USUL KARARLARI • —

T.C.

DANIŞTAY

İdari Dava Daireleri Kurulu

Esas No : 2017/397

Karar No : 2017/1818

Anahtar Kelimeler: -Riskli Alan İlanına İlişkin Bakanlar Kurulu Kararı,
-Dava Açma Süresi,

Özeti : 1- 6306 sayılı Afet Riski Altındaki Alanların Dönüştürülmesi Hakkında Kanununun Ek Madde 1/2-a'da yer alan, "Riskli alan kararlarına karşı Resmi Gazete'de yayım tarihinden itibaren dava açılabilir. Uygulama işlemleri üzerine riskli alan kararlarına karşı dava açılmaz." yolundaki düzenlemenin, riskli alan ilanına ilişkin ana madde olan anılan Yasanın 2/ç maddesi uyarınca alınan riskli alan kararlarına karşı dava açma usulünü değil, Yasanın Ek Madde 1-1/a ve 1/b'de belirtilen sebeple alınacak riskli alan kararlarına karşı dava açma usulünü düzenlediği dikkate alındığında, 6306 sayılı Yasanın 2. maddesine göre alınan riskli alan kararlarına karşı Ek Madde 1/2-a'daki özel düzenlemeye göre değil, genel kurallara göre dava açılabileceği,

2- Bakılan uyumsuzluk bu çerçevede değerlendirildiğinde; olayda, 6306 sayılı Yasanın 2. maddesi uyarınca alınan riskli alan kararı dava konusu edildiğinden, diğer bir anlatımla ortada 6306 sayılı Yasanın Ek Madde 1/1'de yer alan sebeplere dayalı olarak, dolayısıyla Ek Madde 1 kapsamında alınan bir riskli alan kararı bulunmadığından, dava açma usulüne ilişkin olarak anılan Yasanın Ek Madde 1/2-a'da yer alan hükmün, bakılan uyumsuzlukta uygulanamayacağı,

3- Öte yandan, nitelikleri gereği özel yasalarda, genel dava açma süreleri dışında ayrı dava açma süreleri öngörülmuş olan idari işlemlerin nitelikleri ve tabi oldukları dava açma süreleri idare tarafından ilgililerine bildirilmedikçe, özel dava açma sürelerinin işletilmesine, Anayasanın 40. maddesi hükmü uyarınca olarak bulunmamakta olup, bu durumlarda,

2577 sayılı Yasada açıkça belirtilen ve ilgililerce de bilindiğinin kabulü gereken genel dava açma sürelerinin işletilmesi gerektiği; her ne kadar 6306 sayılı Yasanın 6/9. maddesiyle, bu Yasa uyarınca tesis edilen idari işlemler yönünden, 2577 sayılı Yasada öngörülen 60 günlük dava açma süresi 30 güne indirilmiş ise de, dava konusu Bakanlar Kurulu kararıyla bu hususun davacıya bildirilmemiş olması karşısında, özel dava açma süresinin uyuşmazlıkta uygulanma olanağı bulunmadığından, öğrenme tarihine göre 60 günlük genel dava açma süresinde açılan davada süre aşımı bulunmadığı hakkında.

Temyiz Eden (Davacı) : ...

Vekili : Av. ..., Av. ..., Av. ..., Av. ...

Diğer Davacı : ...

Vekili : Av. ..., Av. ..., Av. ..., Av. ...

Karşı Taraf (Davalılar) : 1- Başbakanlık
2- Çevre ve Şehircilik Bakanlığı

Vekilleri : Av. ...

İstemin Özeti: Danıştay Ondördüncü Dairesinin 12/10/2016 günlü, E:2016/6881, K:2016/5517 sayılı kararının temyizen incelenerek bozulması, davacılar tarafından ... tarafından istenilmektedir.

Savunmaların Özeti : Danıştay Ondördüncü Dairesince verilen kararın usul ve hukuka uygun bulunduğu ve temyiz dilekçesinde öne sürülen nedenlerin, kararın bozulmasını gerektirecek nitelikte olmadığı belirtilerek temyiz isteminin reddi gerektiği savunulmaktadır.

Danıştay Tetkik Hakimi : Sultan Aksoy Kuyumcu

Düşüncesi : Temyiz isteminin kabulü ile Daire kararının bozulması gerektiği düşünülmektedir.

TÜRK MİLLETİ ADINA

Hüküm veren Danıştay İdari Dava Daireleri Kurulunca dosyanın tekemmül ettiği anlaşıldığından, davacının yürütmenin durdurulması istemi görüşülmeyerek dosya incelendi, gereği görüldü:

Dava; Konya ili, Meram ilçesi, Ulurmak, Ziya Barlas ve Fahrünnisa Mahalleleri sınırları içinde bulunan, sınır ve koordinatları Bakanlar Kurulu kararına ekli kroki ile listede gösterilen alanın, 6306 sayılı Afet Riski Altındaki Alanların Dönüştürülmesi Hakkında Kanununun 2. maddesi uyarınca "Riskli Alan" olarak ilan edilmesine ilişkin, 21/03/2015 günlü,

29302 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren 11/02/2015 günlü, 2015/7278 sayılı Bakanlar Kurulu Kararının iptali istemiyle açılmıştır.

Danıştay Ondördüncü Dairesinin 12/10/2016 günlü, E:2016/6881, K:2016/5517 sayılı kararıyla; 6306 sayılı Afet Riski Altındaki Alanların Dönüştürülmesi Hakkında Kanununun 6. maddesinin 9. bendinde, bu Kanun uyarınca tesis edilen idari işlemlere karşı tebliğ tarihinden itibaren otuz gün içinde 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu uyarınca dava açılacağı düzenlenmesine; 26/04/2016 günlü, 29695 Sayılı Resmî Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren 14/04/2016 günlü, 6704 sayılı Kanununun 25. maddesi ile 6306 sayılı Kanuna eklenen Ek 1. maddenin 2. fıkrasında ise; "Riskli alan kararına karşı Resmî Gazete'de yayımı tarihinden itibaren dava açılabilir. Uygulama işlemleri üzerine riskli alan kararına karşı dava açılmaz." düzenlenmesine yer verildiği, anılan kanun hükümleri birlikte değerlendirildiğinde; her ne kadar 6306 sayılı Kanununun 6. maddesinin 9. bendinde; "Bu Kanun uyarınca tesis edilen idari işlemlere karşı tebliğ tarihinden itibaren otuz gün içinde dava açılacağı" düzenlenmesi varsa da, 26/04/2016 günlü, 29695 Sayılı Resmî Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren aynı Kanununun Ek 1. maddesinin 2. fıkrasında; "a) Riskli alan kararına karşı Resmî Gazete'de yayımı tarihinden itibaren dava açılabilir. Uygulama işlemleri üzerine riskli alan kararına karşı dava açılmaz." hükmüne yer verilerek özel bir düzenleme yapıldığı dikkate alındığında, Bakanlar Kurulu kararının ilanı üzerine 30 gün içinde dava açılacağına ilişkin anlaşıldığı, dosyanın incelenmesinden; Konya ili, Meram ilçesi, Ulurmak, Ziya Barlas ve Fahrünnisa Mahalleleri sınırları içinde bulunan, sınır ve koordinatları Bakanlar Kurulu kararına ekli kroki ile listede gösterilen alanın, 6306 sayılı Afet Riski Altındaki Alanların Dönüştürülmesi Hakkında Kanununun 2. maddesi uyarınca "Riskli Alan" olarak ilan edilmesine ilişkin 11/02/2015 günlü, 2015/7278 sayılı Bakanlar Kurulu Kararının, 21/03/2015 günlü, 29302 sayılı Resmi Gazete'de yayımlandığı, davacı ...'ın, murisine ait Konya ili, Meram ilçesi, Ulurmak Saka Mahallesi, ... ada, ... parselin riskli alan içerisinde kaldığından bahisle, 2942 sayılı Kamulaştırma Kanunu uyarınca işlem yapılacağına ilişkin 15/06/2016 günlü, 6107 sayılı Meram Belediyesi Kentsel Dönüşüm Müdürlüğü yazısının kendisine bildirilmesi üzerine 01/07/2016 tarihinde İdare Mahkemesi kaydına giren dilekçeyle riskli alan ilanına ilişkin dava konusu Bakanlar Kurulu Kararına karşı bu davayı açtığı, bu durumda, davacının dava konusu Bakanlar Kurulu Kararına karşı, Resmi Gazetede yayım tarihi olan 21/03/2015 tarihinden itibaren 30 günlük süre içinde dava açması gerekirken, 6306 sayılı Kanunun Ek 1.

maddesinin yayım tarihi olan 26/04/2016 tarihinden sonra tesis edilen uygulama işlemi üzerine, 01/07/2016 tarihinde açılan davada süre aşımı bulunduğu gerekçesiyle, davacı ... yönünden davanın süre aşımı nedeniyle reddine; davacı ...'ın vekili Av. ... tarafından 09/09/2016 tarihinde sunulan dilekçe ile görülmekte olan davadan feragat edildiği anlaşıldığından, dava konusu uyuşmazlık hakkında davacılar tarafından ... yönünden karar verilmesine yer olmadığına karar verilmiştir.

Davacılar tarafından ..., kendisi yönünden davanın süre aşımı nedeniyle reddi yolundaki kararı temyiz etmekte ve bozulmasını istemektedir.

31/05/2012 günü, 28309 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren 6306 sayılı Afet Riski Altındaki Alanların Dönüştürülmesi Hakkında Kanun'un "Tanımlar" başlıklı 2. maddesinin 1. fıkrasının (ç) bendinde riskli alan, "zemin yapısı veya üzerindeki yapılaşma sebebiyle can ve mal kaybına yol açma riski taşıyan, Bakanlık veya İdare tarafından Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığının görüşü de alınarak belirlenen ve Bakanlığın teklifi üzerine Bakanlar Kurulunca kararlaştırılan alan" olarak tanımlanmış ve dava konusu Bakanlar Kurulu Kararı, anılan madde uyarınca yürürlüğe konulmuştur.

Dava konusu Bakanlar Kurulu Kararının yürürlüğe girdiği 21/03/2015 tarihinden daha sonraki bir tarihte, 26/04/2016 günü, 29695 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren 6704 sayılı Kanun'un 25. maddesi ile, 6306 sayılı Kanun'a Ek Madde 1 eklenmiştir. Anılan madde; "(1) a) Kamu düzeni veya güvenliğinin olağan hayatı durduracak veya kesintiye uğratacak şekilde bozulduğu yerlerde; planlama ya da altyapı hizmetleri yetersiz olan veya imar mevzuatına aykırı yapılaşma bulunan yahut yapı ya da altyapısı hasarlı olan alanlar,

b) Üzerindeki toplam yapı sayısının en az %65'i imar mevzuatına aykırı olan veya yapı ruhsatı alınmaksızın inşa edilmiş olmakla birlikte sonradan yapı ve iskân ruhsatı alan yapılardan oluşan alanlar,

fen ve sanat norm ve standartlarına uygun, sağlıklı ve güvenli yaşama çevrelerini teşkil etmek, sağlık, eğitim ve ulaşım gibi kamu hizmetlerinin düzenli bir şekilde yürütülmesini sağlamak amacıyla, Bakanlığın teklifi üzerine Bakanlar Kurulunca riskli alan olarak kararlaştırılabilir. Riskli alan sınırı uygulama bütünlüğü gözetilerek belirlenir.

(2) a) Riskli alan kararına karşı Resmî Gazete'de yayımı tarihinden itibaren dava açılabilir. Uygulama işlemleri üzerine riskli alan kararına karşı dava açılmaz.

b) Birinci fıkranın (a) bendi uyarınca belirlenen riskli alanlarda kamu kaynağı kullanılarak gerçekleştirilen her türlü mal ve hizmet alımları ile

yapım işleri, 4734 sayılı Kanununun 21 inci maddesinin birinci fıkrasının (b) bendinde belirtilen hâllere dayanan işlerden sayılır." hükmünü içermektedir.

Ek Madde 1-1/a ve 1/b hükmü ile, 6306 sayılı Kanun'un 2. maddesinde hükme bağlanan riskli alan düzenlemesinden farklı olarak, kamu düzeni veya güvenliğinin olağan hayatı durduracak veya kesintiye uğratabilecek şekilde bozulduğu yerlerde; planlama ya da altyapı hizmetleri yetersiz olan veya imar mevzuatına aykırı yapılaşma bulunan yahut yapı ya da altyapısı hasarlı olan alanlar ile üzerindeki toplam yapı sayısının en az %65'i imar mevzuatına aykırı olan veya yapı ruhsatı alınmaksızın inşa edilmiş olmakla birlikte sonradan yapı ve iskân ruhsatı alan yapılardan oluşan alanlara ilişkin olarak, fen ve sanat norm ve standartlarına uygun, sağlıklı ve güvenli yaşama çevrelerini teşkil etmek, sağlık, eğitim ve ulaşım gibi kamu hizmetlerinin düzenli bir şekilde yürütülmesini sağlamak amacıyla da riskli alan kararı verilebileceği hükmüne yer verilmiş olup, bu maddede, Kanun'un 2. maddesine göre, daha özel bir riskli alan ilanı hali düzenlenmiştir.

Ek Madde 1/2-a'da yer alan, riskli alan kararına karşı Resmî Gazete'de yayımı tarihinden itibaren dava açılabilirliği ve uygulama işlemleri üzerine riskli alan kararına karşı dava açılmayacağı yolundaki düzenlemenin ise, Kanun sistematigi içinde değerlendirildiğinde, riskli alana ilişkin ana madde olan 2/ç maddesi uyarınca alınan riskli alan kararlarına karşı dava açma usulünü değil, Ek Madde 1-1/a ve 1/b'de belirtilen sebeplerle alınacak riskli alan kararlarına karşı dava açma usulünü düzenlediği sonucuna varılmakta olup, 6306 sayılı Kanun'un 2. maddesine göre alınan riskli alan kararlarına karşı, Ek Madde 1/2-a'daki özel düzenlemeye göre değil, genel kurallara göre dava açılacaktır.

Dava konusu Bakanlar Kurulu Kararına konu, Konya ili, Meram ilçesi, Ulurmak, Ziya Barlas ve Fahrünnisa Mahalleleri sınırları içinde bulunan ve sınır ve koordinatları ekli kroki ile listede gösterilen alan, Bakanlar Kurulu Kararının yürürlüğe girdiği tarihten daha sonraki bir tarihte yürürlüğe giren Ek Madde 1/1'de belirtilen "kamu düzeni veya güvenliğinin olağan hayatı durduracak veya kesintiye uğratabilecek şekilde bozulduğu yerlerde; planlama ya da altyapı hizmetleri yetersiz olan veya imar mevzuatına aykırı yapılaşma bulunan yahut yapı ya da altyapısı hasarlı olan alanlar ile üzerindeki toplam yapı sayısının en az %65'i imar mevzuatına aykırı olan veya yapı ruhsatı alınmaksızın inşa edilmiş olmakla birlikte sonradan yapı ve iskân ruhsatı alan yapılardan oluşan alanlar"dan olmayıp, ortada, Ek Madde 1/1'de yer alan sebeplere dayalı olarak verilmiş, dolayısıyla Ek Madde 1 kapsamında alınan bir riskli alan kararı

bulunmamaktadır. Olayda, 6306 sayılı Kanun'un 2. maddesi uyarınca verilmiş olan ve 21/03/2015 günlü, 29302 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren riskli alan kararı dava konusu edilmektedir. Bu nedenle, dava açma usulüne ilişkin olarak Ek Madde 1/2-a'da yer alan hükmün, bakılan uyuşmazlıkta uygulanması olanaklı değildir.

Anayasa'nın 40. maddesinin ikinci fıkrasında; Devletin, işlemlerinde, ilgili kişilerin hangi kanun yolları ve mercilere başvuracağını ve sürelerini belirtmek zorunda olduğu hükme bağlanmış, 125. maddesinin üçüncü fıkrasında da; 40. maddedeki düzenlemenin devamı niteliğinde, " İdari işlemlere karşı açılacak davalarda süre, yazılı bildirim tarihinden başlar." hükmüne yer verilmiştir.

2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun "Dava açma süresi" başlıklı 7. maddesinin birinci fıkrasında, dava açma süresinin, özel kanunlarında ayrı süre gösterilmeyen hallerde Danıştay'da ve idare mahkemelerinde altmış gün olduğu; ikinci fıkrasında, bu sürenin, idari uyuşmazlıklarda yazılı bildirim yapıldığı tarihi izleyen günden itibaren başlayacağı; dördüncü fıkrasında ise, ilanı gereken düzenleyici işlemlerde dava açma süresinin, ilan tarihini izleyen günden itibaren başlayacağı; 8. maddesinin birinci fıkrasında, sürelerin, tebliğ, yayın veya ilan tarihini izleyen günden itibaren işlemeye başlayacağı kuralları getirilmiştir.

6306 sayılı Kanun'un 6. maddesinin 9. bendinde ise, bu Kanun uyarınca tesis edilen idari işlemlere karşı tebliğ tarihinden itibaren otuz gün içinde, 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu uyarınca dava açılacağı düzenlemesine yer verilmiştir.

Yukarıda belirtilen Anayasa ve Yasa hükümleri karşısında; özel kanunlarında aksine bir hüküm bulunmadıkça, idari işlemlerde dava açma süresinin başlamasında yazılı bildirim esas olduğu, dava açma süresi hesabında ilân tarihinin, ancak "ilanı gereken" düzenleyici nitelikteki işlemler açısından dikkate alınacağı, bireysel nitelikteki işlemlere karşı ilgililerin, bu işlemlerin kendilerine yazılı olarak bildirildiği tarihten itibaren dava açabilecekleri kuşkusuzdur.

İdari işlemlere karşı açılacak davalarda sürenin, yazılı bildirim tarihinden başlayacağı kuralı, idari işlemlerin idare tarafından ilgililere açık ve anlaşılır bir biçimde duyurulması ve bu işlemlere karşı idari yollara veya dava yoluna başvurmalarına olanak sağlama amacını taşımaktadır. Bununla birlikte, idari işlemin niteliğinin ve hukuki sonuçlarının davacı tarafından bütünüyle öğrenildiği kimi davalarda, bilgi edinmenin (ittılanın) yazılı bildirim sonuçlarını doğuracağı ve dava açma süresine başlangıç alınacağı Danıştay içtihatlarıyla kabul edilmiştir. Ancak bu istisnai durumun kabulü,

bilgi edinmenin dava açma süresine başlangıç alınması da, idari işlemin niteliği ve doğurduğu hukuki sonuç itibarıyla davacılar tarafından öğrenildiğinin kanıtlanması koşuluna bağlı olup; bu koşulun gerçekleşip gerçekleşmediği açılan idari davada ancak, idari yargı merciince karara bağlanabilir. Bir başka deyişle, her tür bilgi edinmenin (ittılanın) idari dava açma süresine başlangıç alınacağı şeklindeki genel bir kabul, Anayasa'nın 125. maddesi ve 2577 sayılı Yasayla bağdaşmayacaktır.

Nitekim, 6306 sayılı Kanun'da, bu Kanun uyarınca tesis edilmiş işlemlere karşı dava açma süresinin hesabında "tebliğ" tarihinin esas alınacağına dair 6/9. maddesindeki hüküm ile anılan Kanun'da, zemin yapısı veya üzerindeki yapılaşma sebebiyle can ve mal kaybına yol açma riski taşıyan alanların "Riskli Alan" olarak belirlenmesine ilişkin Bakanlar Kurulu kararlarının Resmi Gazete'de yayımlanmasının zorunlu olduğuna veya Resmî Gazete'de yayımlanmış olmasının ilgililere tebliğ hükmünde olduğuna dair bir kurala yer verilmemiş olması da bunu doğrulamaktadır. Ayrıca, riskli alan belirlenmesi ve sonrasında tesis edilen işlemlerin Anayasa'da yer alan bir temel hak ve özgürlük olan mülkiyet hakkını kısıtlayıcı nitelikte sonuçlar doğuracak olması itibarıyla, yazılı bildirim yapılması, Anayasa'da güvence altına alınmış olan hak arama özgürlüğünün de gereğidir.

Bu çerçevede, içeriği itibarıyla muhataplara tebliği zorunlu olan, zemin yapısı veya üzerindeki yapılaşma sebebiyle can ve mal kaybına yol açma riski taşıyan alanların riskli alan ilan edilmesine ilişkin Bakanlar Kurulu kararlarının, yazılı bildirim veya öğrenme üzerine yasal dava açma süresi içinde dava konusu edilebileceği açıktır.

Öte yandan, idari işlemlere karşı başvuru yollarının ayrıntılı düzenlemelerde yer alması, başvuru süresinin kısa olması veya olağan başvuru yollarına istisna getirilebilmesi nedeniyle, işlemlere karşı hangi idari birime, hangi sürede başvurulacağına idarelerce işlemde belirtilmesi hukuk güvenliği ilkesinin bir gereği olduğundan, Anayasa'nın 40. maddesiyle, bireylerin yargı ya da idari makamlar önünde haklarını arayabilmelerine kolaylık ve olanak sağlanması amaçlanmış; idareye işlemlerinde, ilgililerin kaç gün içinde, hangi mercilere başvurabileceklerini bildirme yükümlülüğü getirilmiştir.

Bu nedenle, nitelikleri gereği özel yasalarda, genel dava açma süreleri dışında ayrı dava açma süreleri öngörülmüş olan idari işlemlerin nitelikleri ve tabi oldukları dava açma süreleri idare tarafından ilgililerine bildirilmedikçe, özel dava açma sürelerinin işletilmesine, Anayasa'nın 40. maddesi hükmü uyarınca olanak bulunmamakta olup, 2577 sayılı Kanun'da

açıkça belirtilen ve ilgililerce de bilindiğinin kabulü gereken genel dava açma sürelerinin işletilmesi zorunludur.

Dolayısıyla, her ne kadar 6306 sayılı Kanun'un 6. maddesinin 9. bendiyle, bu Kanun uyarınca tesis edilen idari işlemler yönünden, 2577 sayılı Kanun'da öngörülen 60 günlük genel dava açma süresi 30 güne indirilmiş ise de, dava konusu Bakanlar Kurulu kararı ile bu hususun davacıya bildirilmemiş olması, bu davada özel dava açma süresinin değil, 60 günlük genel dava açma süresinin uygulanmasını gerekli kılmaktadır.

Bakılan uyuşmazlıkta ise, 6306 sayılı Kanun'un 2. maddesi uyarınca alınan dava konusu Bakanlar Kurulu Kararının 21/03/2015 günlü, 29302 sayılı Resmî Gazete'de yayımlandığı; ancak, davacıya ayrıca tebliğ edilmediği, davacının bu kararı, "kendisinin de hissedarı olduğu ... ada ... parseldeki taşınmaza karşılık, uzlaşma görüşmeleri yapılacağı, bu ihbarnamenin tebliğinden itibaren 15 gün içinde Kentsel Dönüşüm Müdürlüğüne şahsen başvurması gerektiği, uzlaşma sağlanmaması ve sözleşme imzalanmaması durumunda, gayrimenkulün bedeli karşılığında Meram Belediye Encümenince 2942 sayılı Kanun'un 10. maddesine ve 6306 sayılı Kanun'a istinaden kamulaştırma yapılacağı"na ilişkin 15/06/2016 günlü Meram Belediyesi Kentsel Dönüşüm Müdürlüğü işleminin, 27/06/2016 tarihinde kendisine tebliğ edilmesi üzerine öğrendiği ve 01/07/2016 tarihinde bakılan davayı açtığı anlaşılmıştır.

Bu durumda, davacının dava konusu Bakanlar Kurulu Kararına karşı, öğrenme tarihi olan 27/06/2016 tarihinden itibaren genel dava açma süresi olan 60 günlük süre içinde, 01/07/2016 tarihinde açtığı bu davanın süresinde olduğu sonucuna varıldığından, aksi yöndeki Daire kararında hukuki isabet görülmemiştir.

Açıklanan nedenlerle, davacıardan ...'ın temyiz isteminin kabulüne, Danıştay Ondördüncü Dairesinin 12/10/2016 günlü, E:2016/6881, K:2016/5517 sayılı kararının, davanın süre aşımı nedeniyle reddine ilişkin kısmının bozulmasına, dosyanın, anılan kısım yönünden yeniden bir karar verilmek üzere Dairesine gönderilmesine, 51,70 TL yürütmenin durdurulması harcının istemi halinde davacıya iadesine, 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 6552 sayılı Kanun ile değişik 20/A maddesinin ikinci fıkrasının (İ) bendi uyarınca kesin olarak, 24/04/2017 tarihinde oybirliği ile karar verildi.

— • İKİNCİ DAİRE USUL KARARLARI • —

T.C.
DANIŞTAY
İkinci Daire

Esas No : 2016/10146

Karar No : 2017/3704

Anahtar Kelimeler : -2577 Sayılı Kanununun 20/B Maddesi,
 -Merkezi ve Ortak Sınav

Özeti : 2577 sayılı Kanununun 20/B maddesi hükmünün, "merkezi ve ortak sınav" koşuluna uymayan, bir kuruma veya bir gruba münhasır olarak yapılan görevde yükselme ve unvan değişikliği sınavlarını kapsamadığı hakkında.

Temyiz İsteminde Bulunan (Davalı): Manisa Valiliği
Karşı Taraf (Davacı) : ...'ı Temsilen Büro Memur Sen
Vekili : Av. ...

İstemin Özeti: Manisa 2. İdare Mahkemesince verilen 17/08/2015 günlü, E:2015/597, K:2015/690 sayılı kararının, dilekçede yazılı nedenlerle, 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 49. maddesi uyarınca temyizden incelenerek bozulması istenilmektedir.

Cevabın Özeti : Temyiz isteminin reddi gerektiği yolundadır.

Danıştay Tetkik Hâkimi : Can Şeker

Düşüncesi : 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 20/B maddesinde öngörülen merkezi ve ortak sınavlara ilişkin yargılama usulü kapsamında olmayan Görevde Yükselme ve Unvan Değişikliği Sınavına ilişkin işlemde doğan dava konusu uyumsuzluk bakımından dosyanın, anılan Kanun'un 16. maddesi uyarınca tekemmül ettirilerek bir karar verilmesi gerekirken, davalı idarenin birinci savunmasının alınmasından sonra dosyanın tekemmül ettiği gerekçesiyle verilen esasa ilişkin Mahkeme kararının bozulması gerektiği düşünülmektedir.

TÜRK MİLLETİ ADINA

Hüküm veren Danıştay İkinci Dairesi'nce; Danıştay Onaltıncı Dairesi tarafından, Danıştay Başkanlık Kurulunun 01/08/2016 gün ve K:2016/32 sayılı kararının "Ortak Hükümler" kısmının 1. fıkrası uyarınca,

ayrıca bir gönderme kararı verilmeksizin Dairemize iletilen dosyanın tekemmül ettiği anlaşıldığından davalı idarenin yürütmenin durdurulması istemi hakkında bir karar verilmeksizin işin gereği düşünüldü:

Dava, Manisa Valiliği Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlığında veri hazırlama ve kontrol işletmeni olarak görev yapan davacının, İçişleri Bakanlığı Merkez ve Taşra Teşkilatında boş bulunan "şef" unvanlı kadrolar için açılan 2015 yılı Görevde Yükselme ve Unvan Değişikliği Sınav başvurusunun reddine ilişkin 25/06/2015 günlü ve 9196 sayılı işlemin iptali istemiyle açılmıştır.

Manisa 2. İdare Mahkemesinin 17/08/2015 günlü, E:2015/597, K:2015/690 sayılı kararıyla; şeflik unvanının alt görevi olan veri hazırlama ve kontrol işletmeni kadrosunda İçişleri Bakanlığı Personeli Görevde Yükselme ve Unvan Değişikliği Usul ve Esaslarına Dair Yönetmelik'in 7. maddesinde öngörülen "iki yıl" süre ile görev yapan ve bu sürenin altı aydan fazlasını mevcut kurumunda geçirdiği görülen davacının, görevde yükselme sınav başvurusu kabul edilerek sınava alınması gerekirken, salt iki yıllık sürenin tamamının mevcut kurumunda geçirilmemiş olduğundan bahisle sınav başvurusunun reddine ilişkin işlemde "neden ve konu" bakımından hukuka uyarlık görülmediği gerekçesiyle dava konusu işlem iptal edilmiştir.

Davalı idare, dava konusu işlemin hukuka uygun olduğunu ileri sürmekte ve İdare Mahkemesi kararının temyizden incelenerek bozulmasını istemektedir.

2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun "Tebliğat ve cevap verme" başlıklı 16. maddesinde; dava dilekçelerinin ve eklerinin birer örneğinin davalıya, davalının vereceği savunmanın ise davacıya tebliğ olunacağı; davacının ikinci dilekçesinin davalıya, davalının vereceği ikinci savunmanın da davacıya tebliğ edileceği; buna karşı davacının cevap veremeyeceği, ancak, davalının ikinci savunmasında, davacının cevaplandırmasını gerektiren hususlar bulunduğu davanın görülmesi sırasında anlaşılması halinde, davacıya cevap vermesi için bir süre verileceği; tarafların, yapılacak tebliğlere karşı, tebliğ tarihinden itibaren otuz gün içinde cevap verebilecekleri, bu sürenin, ancak haklı sebeplerin bulunması halinde, taraflardan birinin isteği üzerine görevli mahkeme kararı ile otuz günü geçmemek ve bir defaya mahsus olmak üzere uzatılabileceği hükmü düzenlenmiş; "Dosyaların incelenmesi" başlıklı 20. maddesinin 5. fıkrasında ise; dosyaların tekemmül ettikten sonra, tekemmül sırasına göre incelenerek karara bağlanacağı belirtilmiştir.

Dava dosyasının incelenmesinden; davacı tarafından 27/07/2015 tarihinde açılan davanın Mahkemece "konusu itibariyle" 2577 sayılı Kanun'un 20/B maddesinde düzenlenen "merkezi ve ortak sınavlara ilişkin yargılama usulü" kapsamında olduğu değerlendirilerek anılan maddede öngörülen usul uygulanmak suretiyle dava dilekçesinin davalı idareye tebliğ edildiği, davalı idarenin de dava dilekçesine karşı birinci savunmasını vermesi üzerine dosyanın tekemmül ettiği sonucuna ulaşılarak işin esası hakkında temyize konu kararın verildiği anlaşılmaktadır.

Dava konusu olayda; dosyanın tekemmül edip etmediği hususunun irdelenebilmesi için, öncelikle dava konusu işlemin iptali istemiyle açılan davanın, 2577 sayılı Kanun'un 20/B maddesinde belirtilen "Millî Eğitim Bakanlığı ile Ölçme, Seçme ve Yerleştirme Merkezi tarafından yapılan merkezî ve ortak sınavlar, bu sınavlara ilişkin iş ve işlemler ile sınav sonuçları hakkında açılan davalar" kapsamında olup olmadığının ortaya konulması gerekmektedir.

11/09/2014 günlü ve 29116 (Mükerrer) sayılı Resmî Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren 6552 sayılı Kanun'un 96. maddesiyle, 2577 sayılı Kanun'a 20/A maddesinden sonra gelmek üzere eklenen ve "Merkezî ve ortak sınavlara ilişkin yargılama usulü"nün düzenlendiği 20/B maddesinde;

"1. Millî Eğitim Bakanlığı ile Ölçme, Seçme ve Yerleştirme Merkezi tarafından yapılan merkezî ve ortak sınavlar, bu sınavlara ilişkin iş ve işlemler ile sınav sonuçları hakkında açılan davalara ilişkin yargılama usulünde:

a) Dava açma süresi on gündür.
b) Bu Kanununun 11 inci maddesi hükümleri uygulanmaz.
c) Yedi gün içinde ilk inceleme yapılır ve dava dilekçesi ile ekleri tebliğe çıkarılır.

ç) Savunma süresi dava dilekçesinin tebliğinden itibaren üç gün olup, bu süre bir defaya mahsus olmak üzere en fazla üç gün uzatılabilir. Savunmanın verilmesi veya savunma verme süresinin geçmesiyle dosya tekemmül etmiş sayılır.

d) Yürütmenin durdurulması talebine ilişkin olarak verilecek kararlara itiraz edilemez.

e) Bu davalar dosyanın tekemmülünden itibaren en geç on beş gün içinde karara bağlanır. Ara kararı verilmesi, keşif, bilirkişi incelemesi ya da duruşma yapılması gibi işlemler ivedilikle sonuçlandırılır.

f) Verilen nihai kararlara karşı tebliğ tarihinden itibaren beş gün içinde temyiz yoluna başvurulabilir.

g) Temyiz dilekçeleri üç gün içinde incelenir ve tebliğe çıkarılır. Bu Kanunun 48 inci maddesinin bu maddeye aykırı olmayan hükümleri kıyasen uygulanır.

ğ) Temyiz dilekçelerine cevap verme süresi beş gündür.

h) Danıştay evrak üzerinde yaptığı inceleme sonunda, maddi vakalar hakkında edinilen bilgiyi yeterli görürse veya temyiz sadece hukuki noktalara ilişkin ise yahut temyiz olunan karardaki maddi yanlışlıkların düzeltilmesi mümkün ise işin esası hakkında karar verir. Aksi hâlde gerekli inceleme ve tahkikatı kendisi yaparak esas hakkında yeniden karar verir. Ancak, ilk inceleme üzerine verilen kararlara karşı yapılan temyizi haklı bulduğu hâllerde kararı bozmakla birlikte dosyayı geri gönderir. Temyiz üzerine verilen kararlar kesindir.

1) Temyiz istemi en geç on beş gün içinde karara bağlanır. Karar en geç yedi gün içinde tebliğe çıkarılır.

2. Millî Eğitim Bakanlığı ile Ölçme, Seçme ve Yerleştirme Merkezi tarafından yapılan merkezi ve ortak sınavlar, bu sınavlara ilişkin iş ve işlemler ile sınav sonuçları hakkında açılan davalarda verilen yürütmenin durdurulması ve iptal kararları, söz konusu sınava katılan kişilerin lehine sonuç doğuracak şekilde uygulanır." hükmüne yer verilmiştir.

Anılan Kanun hükmünün gerekçesinde ise; "Önergeyle, Millî Eğitim Bakanlığı ile Ölçme, Seçme ve Yerleştirme Merkezi tarafından yapılan merkezi ve ortak sınavlar hakkında açılan davalarda, olası mağduriyetlerin önüne geçebilmek için hızlı yargılama süreci öngörülmekte ve söz konusu davalara ilişkin verilen kararların ilgili kişilerin lehine sonuç doğuracak şekilde uygulanması hükme bağlanmaktadır." denilmiştir.

İdari yargıda davaların tümü aynı usul takip edilmek suretiyle sonuçlandırılmakta iken, bazı davaların niteliği itibariyle diğerlerinden farklı olması nedeniyle bu tür davaların geciktirilmeksizin karara bağlanması ihtiyacı ortaya çıkmıştır. Bu kapsamda, yargı hizmetinin hızlandırılması, etkin ve verimli bir şekilde sunulabilmesi amacıyla 11/09/2014 günlü ve 29116 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren 6552 sayılı Kanun ile 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nda değişiklikler yapılmış ve idari yargıda başvuru, inceleme ve yargılama usulüne ilişkin olarak bazı yenilikler getirilmiştir.

Görüldüğü üzere, bu yargılama usulü, normal yargılama usulüne göre yargılama sürecini hızlandıracak önemli değişiklikler içermektedir. Buna göre, 2577 sayılı Kanun'a 6552 sayılı Kanun ile eklenen 20/B maddesinde belirtilen işlemlere karşı, taraflar açısından, dava açma süresi, cevap verme süresi, temyiz süresi; mahkemeler açısından ise, dava

dosyalarının tekemmül süreci ile dosyaları inceleme süreleri kısaltılmış; yürütmenin durdurulması talebine ilişkin verilecek kararlara itiraz yolu ile temyiz incelemesi sonrasında karar düzeltme yolu kapatılmıştır.

2577 sayılı Kanun'un 20/B maddesinde, öngörülen özel yargılama usulüne tabi işlemlerin kapsamının belirlenmesi amacıyla iki şart aranmıştır. Bunlardan birincisi "Millî Eğitim Bakanlığı ile Ölçme, Seçme ve Yerleştirme Merkezi tarafından yapılan bir sınav olması"; ikincisi ise, "merkezî ve ortak sınav ve bu sınava ilişkin iş ve işlemler" olması şartıdır. Kanun koyucu bu iki şartın yanında, yapılacak sınavın "merkezî" ve "ortak" sınav olması özelliğini de birlikte aramış olduğu halde, "merkezî ve ortak sınav" tanımına yer vermemiştir.

Dolayısıyla, söz konusu maddedeki yargılama usulüne tabi işlemlerin kapsamı belirlenirken, bu Kanun maddesiyle amaçlanan faydanın sağlanması için dengeli bir yorum yapılması gerekmektedir. Bu kapsamda söz konusu madde ile getirilen düzenlemedeki sürelerin kısalığı, bazı itiraz ve kanun yollarının kaldırıldığı dikkate alındığında, maddenin kapsamının dar yorumlanmasının değişik mağduriyetlere yol açabileceği gibi çok geniş yorumlanmasının da mağduriyetlere yol açacağı açıktır.

Yukarıda belirtilen tüm hususlar dikkate alındığında; sınavlar nedeniyle oluşacak bireysel mağduriyetlerin önüne geçilmesi amacıyla getirilen 2577 sayılı Kanun'un 20/B maddesi hükmünün, düzenleyici işlemleri kapsamadığı gibi "merkezî ve ortak sınav" koşuluna uymayan, yani bir kuruma veya bir gruba münhasır olarak yapılan Görevde Yükselme ve Unvan Değişikliği Sınavı, Komiser Yardımcılığı Sınavı veya Millî Eğitim Bakanlığı Şube Müdürlüğü Yazılı ve Sözlü Sınavı gibi sınavları da kapsamadığı değerlendirilmekte iken; anılan maddede yer alan "merkezî ve ortak sınav" tanımına uygun olarak yapılan ve başvuru bakımından daha geniş kapsamlı olan KPSS, ALES, YDS, YGS, LYS, TEOG ve benzeri gibi sınavların ise bu özel yargılama usulü kapsamında olduğu değerlendirilmektedir.

Bu durumda; 2577 sayılı Kanun'un 20/B maddesinde öngörülen yargılama usulü kapsamında olmayan Görevde Yükselme ve Unvan Değişikliği Sınavına ilişkin işlemde doğan dava konusu uyuşmazlık bakımından dosyanın, anılan Kanun'un 16. maddesi uyarınca tekemmül ettirilerek bir karar verilmesi gerekirken, davalı idarenin birinci savunmasının alınmasından sonra dosyanın tekemmül ettiği gerekçesiyle verilen Mahkeme kararında usul hükümlerine uyarlık görülmemiştir.

Açıklanan nedenlerle, davalı idarenin temyiz isteminin kabulüyle Manisa 2. İdare Mahkemesinin 17/08/2015 günlü, E:2015/597, K:2015/690 sayılı kararının, 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 49. maddesinin 1. fıkrasının (c) bendi uyarınca bozulmasına, aynı maddenin 3622 sayılı Kanun ile değişik 3. fıkrası gereğince ve yukarıda belirtilen hususlar da gözetilerek tekemmül ettirmek suretiyle yeniden bir karar verilmek üzere dosyanın adı geçen Mahkemeye gönderilmesine, artan posta pulunun davalı idareye iadesine, bu kararın tebliğ tarihini izleyen (15) onbeş gün içinde Danıştay'da karar düzeltme yolu açık olmak üzere, 03/05/2017 tarihinde oybirliğiyle karar verildi.

— • BEŞİNCİ DAİRE USUL KARARLARI • —

T.C.
DANIŞTAY
Beşinci Daire

Esas No : 2017/2681

Karar No : 2017/12367

Anahtar Kelimeler : -Sınav,
-Yetkili Mahkeme

Özeti : Ülke çapında tüm adayların katılımıyla gerçekleştirilen rütbe terfi sözlü sınavının tamamının iptalinin istenildiği anlaşıldığından, davanın görüm ve çözümünde 2577 sayılı Kanun'un 32/1. maddesi uyarınca sınavları yapan idari mercii bulduğu yer idare mahkemesi olan Ankara İdare Mahkemesinin yetkili olduğu hakkında.

YETKİLİ YARGI YERİNİN BELİRLENMESİ KARARI

Konya İli, Karatay İlçe Emniyet Müdürlüğünde 4. Sınıf Emniyet Müdürü olarak görev yapan davacı ... tarafından, 2016 yılı rütbe terfi sözlü sınavında başarısız sayılmasına ilişkin işlem ile 2016 yılı rütbe terfi sözlü sınavının tüm 4. Sınıf Emniyet Müdürleri yönünden iptali istemiyle Emniyet Genel Müdürlüğü'ne karşı açılan davada, Konya 1. İdare Mahkemesi'nin 23.8.2016 tarih ve E:2016/894, K:2016/806 sayılı ve Ankara 1. İdare Mahkemesi'nin 27.10.2016 tarih ve E:2016/3903, K:2016/2911 sayılı kararları sonucunda anılan iki Mahkeme arasında çıkan yetki uyuşmazlığı, 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 43. maddesinin 1. fıkrasının (b) bendi uyarınca incelenerek gereği görüldü:

2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 32/1. maddesinde; "Göreve ilişkin hükümler saklı kalmak şartıyla bu Kanunda veya özel kanunlarda yetkili idare mahkemesinin gösterilmemiş olması halinde, yetkili idare mahkemesi, dava konusu olan idari işlemi veya idari sözleşmeyi yapan idari mercii bulduğu yerdeki idare mahkemesidir." hükmü yer almaktadır.

Dava konusu uyuşmazlığın, Karatay İlçe Emniyet Müdürlüğünde 4. Sınıf Emniyet Müdürü olarak görev yapan davacının bir üst rütbeye terfi edebilmek amacıyla katıldığı 2016 yılı rütbe terfi sözlü sınavında başarısız sayılmasına ilişkin işlem ile birlikte, aynı dönemde yapılan ve ülke çapında tüm adayların katılımıyla gerçekleştirilen rütbe terfi sözlü sınavının tamamının da (4. Sınıf Emniyet Müdürleri yönünden) iptali isteminden kaynaklandığı anlaşıldığından, davanın görüm ve çözümünde 2577 sayılı Kanun'un 32/1. maddesi uyarınca sınavları yapan idari merciin bulunduğu yer idare mahkemesi olan Ankara İdare Mahkemesi yetkili bulunmaktadır.

Açıklanan nedenlerle; dava dosyasının, davanın görüm ve çözümünde yetkili olduğu belirlenen Ankara 1. İdare Mahkemesi'ne gönderilmesine, kararın Konya 1. İdare Mahkemesi'ne ve taraflara bildirilmesine, 8.5.2017 tarihinde oybirliğiyle karar verildi.

— • ALTINCI DAİRE USUL KARARLARI • —

T.C.
DANIŞTAY
Altıncı Daire

Esas No : 2016/1206

Karar No : 2017/343

Anahtar Kelimeler : -2/B Arazisi,
 -Ehliyet,
 -İmar Planı

Özeti : Davacı adına olan tapunun iptal edilerek Hazine adına tesciline karar verilen ve Orman Kanununun 2/B maddesi uyarınca orman sınırı dışına çıkarılan taşınmazın iadesi istemiyle taşınmazın önceki maliki olan davacı tarafından 6292 sayılı Kanunun 7. maddesinde belirtilen süre içerisinde başvuru yapıldığından, davacının imar planının iptali istemiyle açtığı davada ehliyetli olduğu hakkında.

Temyiz Edenler :

1) (Davacı) : ...

Vekilleri : Av. ...

2) (Davalı) : Eyüp Belediye Başkanlığı

Vekili : Av. ...

Karşı Taraf :

1) (Davalı) : Eyüp Belediye Başkanlığı

2) (Davacı) : ...

İstemin Özeti : İstanbul 4. İdare Mahkemesince verilen 06/11/2015 tarihli, E:2015/1286, K:2015/2338 sayılı kararın davacı tarafından esastan, davalı idare tarafından vekalet ücreti yönünden usul ve hukuka aykırı olduğu ileri sürülerek bozulması istenilmektedir.

Davalının Savunmasının Özeti : Davacının temyiz isteminin reddi gerektiği savunulmaktadır.

Davacının Savunmasının Özeti : Savunma verilmemiştir.

Danıştay Tetkik Hakimi : Merve Arslan

Düşüncesi : Anayasanın "Anayasaya aykırılığın diğer mahkemelerde ileri sürülmesi" başlıklı 152. maddesinin 1. fıkrasında: "Bir

davaya bakmakta olan mahkeme, uygulanacak bir kanun veya kanun hükmünde kararnamenin hükümlerini Anayasaya aykırı görürse veya taraflardan birinin ileri sürdüğü aykırılık iddiasının ciddi olduğu kanısına varırsa, Anayasa Mahkemesinin bu konuda vereceği karara kadar davayı geri bırakır." hükmüne, Anayasanın "Ormanların korunması ve geliştirilmesi" başlıklı 169. maddesinde: "Devlet, ormanların korunması ve sahalarının genişletilmesi için gerekli kanunları koyar ve tedbirleri alır. Yanan ormanların yerinde yeni orman yetiştirilir, bu yerlerde başka çeşit tarım ve hayvancılık yapılamaz. Bütün ormanların gözetimi Devlete aittir.

Devlet ormanlarının mülkiyeti devrolunamaz. Devlet ormanları kanuna göre, Devletçe yönetilir ve işletilir. Bu ormanlar zamanaşımı ile mülk edinilemez ve kamu yararı dışında irtifak hakkına konu olamaz.

Ormanlara zarar verebilecek hiçbir faaliyet ve eyleme müsaade edilemez. Ormanların tahrip edilmesine yol açan siyasi propaganda yapılamaz; münhasıran orman suçları için genel ve özel af çıkarılamaz. Ormanları yakmak, ormanı yok etmek veya daraltmak amacıyla işlenen suçlar genel ve özel af kapsamına alınamaz.

Orman olarak muhafazasında bilim ve fen bakımından hiçbir yarar görülmeyen, aksine tarım alanlarına dönüştürülmesinde kesin yarar olduğu tespit edilen yerler ile 31/12/1981 tarihinden önce bilim ve fen bakımından orman niteliğini tam olarak kaybetmiş olan tarla, bağ, meyvelik, zeytinlik gibi çeşitli tarım alanlarında veya hayvancılıkta kullanılmasında yarar olduğu tespit edilen araziler, şehir, kasaba ve köy yapılarının toplu olarak bulunduğu yerler dışında, orman sınırlarında daraltma yapılamaz." hükmüne; "Orman köylüsünün korunması" başlıklı 170. maddesinde ise: "Ormanlar içinde veya bitişiğindeki köyler halkının kalkındırılması, ormanların ve bütünlüğünün korunması bakımlarından, ormanın gözetilmesi ve işletilmesinde Devletle bu halkın işbirliğini sağlayıcı tedbirlerle, 31/12/1981 tarihinden önce bilim ve fen bakımından orman olarak muhafazasında yarar görülmeyen yerlerin tespiti ve orman sınırları dışına çıkartılması; orman içindeki köyler halkının kısmen veya tamamen bu yerlere yerleştirilmesi için Devlet eliyle anılan yerlerin ihya edilerek bu halkın yararlanmasına tahsisi kanunla düzenlenir.

Devlet, bu halkın işletme araç ve gereçleriyle diğer girdilerinin sağlanmasını kolaylaştırıcı tedbirleri alır.

Orman içinden nakledilen köyler halkına ait araziler, Devlet ormanı olarak derhal açıldırılır." hükmüne yer verilmiştir.

6831 sayılı Orman Kanununun 2/B maddesinde:

"31/12/1981 tarihinden önce bilim ve fen bakımından orman niteliğini tam olarak kaybetmiş yerlerden; tarla, bağ, bahçe, meyvelik, zeytinlik, fındıklık, fıstıklık (antep fıstığı, çam fıstığı) gibi çeşitli tarım alanları veya otlak, kışlak, yaylak gibi hayvancılıkta kullanılmasında yarar olduğu tespit edilen araziler ile şehir, kasaba ve köy yapılarının toplu olarak bulunduğu yerleşim alanları orman sınırları dışına çıkartılır.

Orman sınırları dışına çıkartılan bu yerler Devlete ait ise Hazine adına, hükmi şahsiyeti haiz amme müesseselerine ait ise bu müesseseler adına, hususi orman ise sahipleri adına orman sınırları dışına çıkartılır. Uygulama kesinleştikten sonra tapuda kesin tashih ve tescil işlemi yapılır." kuralına yer verilmiştir.

26.04.2012 tarihinde Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren 6292 sayılı Orman Köylülerinin Kalkınmalarının Desteklenmesi ve Hazine Adına Orman Sınırları Dışına Çıkarılan Yerlerin Değerlendirilmesi ile Hazineye Ait Tarım Arazilerinin Satışı Hakkında Kanunun "2/A veya 2/B belirtmelerinin terkin ve iade edilecek taşınmazlar" başlıklı 7. maddesinin 1. fıkrasının a bendinde: "İlgililer tarafından idareye başvurulması ve idarece bu başvuru üzerine veya re'sen yapılan inceleme ve araştırma sonucunda doğruluğu tespit edilmesi hâlinde;

Tapu ve kadastro veya imar mevzuatına göre ilgilileri adına oluşturulan ve tapuda halen kişiler adına kayıtlı olan taşınmazlardan Hazine adına orman sınırı dışına çıkarıldığı gerekçesiyle tapu kütüklerine 2/A veya 2/B belirtmesi bulunan veya konulan taşınmazların tapu kayıtları bedel alınmaksızın geçerli kabul edilir ve tapu kütüklerindeki 2/A veya 2/B belirtmeleri terkin edilerek tescilleri aynen devam eder, aynı gerekçeyle bu nitelikteki taşınmazlar hakkında dava açılmaz, açılan davalardan vazgeçilir, açılan davalar sonucunda tapularının iptaliyle Hazine adına tesciline karar verilen, kesinleşen ve tapuda henüz infaz edilmeyen taşınmazlar hakkında da aynı şekilde işlem yapılır. Ancak bu kararlardan infaz edilerek tapuda Hazine adına tescil edilen taşınmazlar ise, ilgilileri tarafından bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren iki yıl içinde idareye başvurulması hâlinde, bedelsiz olarak önceki kayıt maliklerine veya kanuni mirasçılara iade edilir." kuralına, 3. fıkrasında: "Birinci fıkra kapsamında kalan taşınmazlardan tapuda Hazine adına tescilli olan taşınmazlar hakkında aynı fıkrada belirtilen süre içerisinde idareye başvurmayan ilgililerin hakları bu süre sonunda sona erer, bu kişiler idareden başkaca talepte bulunamazlar, hak ve tazminat talep edemezler ve dava açamazlar. Bu taşınmazlardan Hazine adına tescilli olanlar idarece satış dâhil genel hükümlere göre

değerlendirilir." kuralına, 4. fıkrasında ise: " Bu maddeye göre ilgililerine iade edilmesi gereken taşınmazlardan orman olduğu iddiasıyla Orman Genel Müdürlüğünce açılan davalar sonucunda orman niteliğiyle Hazine adına tescil edilen, fiilen orman niteliğinde olan veya bu nedenle dava açılması gereken, ağaçlandırılmak üzere Orman Genel Müdürlüğüne tahsis edilen, kamu hizmetlerine ayrılan veya bu amaçla kullanılan, özel kanunlar gereğince değerlendirilmesi gereken veya Maliye Bakanlığınca belirlenen taşınmazlar ilgililerine iade edilmez. Bu taşınmazların yerine, idarece belirlenen ve ilgililerince itiraz ve dava konusu edilmeksizin kabul edilen rayiç bedelleri ödenebilir veya rayiç bedellerine uygun taşınmazlar verilebilir." kuralı yer almıştır.

Anayasanın yukarıda yer verilen 169. ve 170. maddesi hükümleri açısından bakıldığında; ormanların korunması Devlete görev olarak yüklenmiş, 31.12.1981 tarihinden önce bilim ve fen bakımından orman niteliğini tam olarak kaybetmiş yerlerin Devlet eliyle ihya edilerek ekonomik anlamda güçsüz durumda bulunan orman içi veya bitişiğindeki köyler halkına Devlet eliyle ihya edilmiş tarım ve yerleşim alanları sağlanmak amaçlanmıştır. Anayasa ile güdülen amaç; bilim ve fen bakımından artık orman niteliğini tamamen kaybetmiş yerleri, orman içinde ikamet eden halkın yararına tahsis etmek suretiyle değerlendirmektir. Bu nedenle orman niteliğini yitirdiği için orman sınırı dışına çıkarılan yerlerin, orman köylüsünün yararlanmasına tahsis edilmesi gerektiğinden, kişiler adına kayıtlıken Orman Kanununun 2/B maddesi uyarınca orman sınırı dışına çıkarılarak Hazine tarafından açılan davalar sonucunda Hazine adına tescil edilen 2/B arazilerinin önceki kayıt maliklerine bedelsiz olarak iade edilmesini öngören 6292 sayılı Kanunun 7. maddesi Anayasanın 169. ve 170. maddelerine aykırıdır.

Anayasa Mahkemesi de 27/09/1995 tarihli, E:1995/13, K:1995/51 sayılı kararında, 2/B arazilerinin satışına ve devrine olanak sağlayan itiraz konusu 24.02.1984 tarihli, 2981 sayılı İmar ve Gecekondu Mevzuatına Aykırı Yapılara Uygulanacak Bazı İşlemler ve 6785 sayılı İmar Kanununun Bir Maddesinin Değiştirilmesi Hakkında Kanunun 3290 sayılı Yasa ile değişik geçici 2. maddesinin (e) bendinin iptaline karar vermiştir.

Bu nedenle, 6292 sayılı Kanunun 7. maddesinin iptali için Anayasanın 152. ve 6216 sayılı Anayasa Mahkemesinin Kuruluşu ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanunun 40. Maddesi gereğince, itiraz yoluyla Anayasa Mahkemesine başvurulmasına, uyuşmazlığın esasının bu konuda Anayasa Mahkemesince verilecek karardan sonra incelenmesine karar verilmesi gerektiği düşünülmektedir.

Anılan hükmün Anayasa Mahkemesine gönderilmesine karar verilmemesi halinde uyuşmazlığın esasına gelince;

Dosyanın incelenmesinden, İstanbul İli, Eyüp İlçesi, Göktürk, ... parsel sayılı taşınmazın tapuda davacı adına kayıtlıyken 1988 yılında Orman Kanununun 2/B maddesi uyarınca Hazine adına orman sınırı dışına çıkarıldığı ve bu işlemin kesinleşmesi üzerine Hazine tarafından davacı aleyhine açılan tapu iptali ve tescili davası sonucu Eyüp 1. Asliye Hukuk Mahkemesinin 25.09.2008 tarihli, E:2000/476, K:2008/277 sayılı kararıyla, davacı adına olan tapu kaydının iptali ve Hazine adına tapuya tesciline karar verildiği, davacının ... parsel sayılı taşınmazın kullanım kadastrosu sonrasında ... ada, ... sayılı parselde tescil edildiğini iddia ettiği, 02.08.2012 tarihli dilekçeyle taşınmazın numarasını eski ... sayılı parsel (993,49 m2 büyüklüğünde), yeni ... ada, ... sayılı parsel olarak belirterek ... ada, ... parsel sayılı taşınmazın 993,49 m2'sinin 6292 sayılı Kanun kapsamında bedelsiz olarak kendisine iade edilmesi istemiyle başvurduğu anlaşılmaktadır.

İdare Mahkemesince öncelikle, Orman Kanununun 2/B maddesi uyarınca Hazine adına orman sınırı dışına çıkarılan ve bu işlemin kesinleşmesi üzerine Hazine tarafından davacı aleyhine açılan tapu iptali ve tescili davası sonucu davacı adına olan tapu kaydının iptali ve Hazine adına tapuya tesciline karar verilen ... parsel sayılı taşınmazın dava konusu ... ada, ... parsel sayılı taşınmaz ile aynı taşınmaz olup olmadığı, hangi işlem sonucu ... ada, ... parsel numarasını aldığı araştırılarak, aynı taşınmaz olduğunun ortaya konulması halinde ise; dava konusu taşınmazın iadesi istemiyle taşınmazın önceki maliki olan ve 6292 sayılı Kanunun 7. maddesinde belirtilen süre içerisinde iade başvurusu yapan davacının imar planına karşı açtığı davada ehliyetli olduğunun kabulü gerekeceğinden kararın bozulması gerektiği düşünülmektedir.

Ayrıca davalı idare vekilince, mahkeme kararı vekalet ücreti yönünden temyiz edilmiş ise de, kararın esasın bozulması üzerine mahkemece yeniden karar verilirken bu husus değerlendirilerek yargılama sonucunda verilecek karara göre vekalet ücreti hakkında da hüküm kurulacağı tabiidir.

TÜRK MİLLETİ ADINA

Karar veren Danıştay Altıncı Dairesince Tetkik Hakiminin açıklamaları dinlendikten ve dosyadaki belgeler incelendikten sonra işin gereği görüldü:

Dava, İstanbul İli, Eyüp İlçesi, Göktürk, ... ada, ... parsel sayılı taşınmazın bulunduğu alanda 09.01.2015 tarihli, 2015/23 sayılı belediye meclisi kararıyla kabul edilen 1/1000 ölçekli uygulama imar planının iptali istemiyle açılmış, İdare Mahkemesince, davacının, taşınmazın maliki olmadığı, 6292 sayılı Kanun uyarınca yaptıkları başvurunun değerlendirilerek taşınmazın tapusunu almayı beklediğini ileri sürse de, planın yürürlüğe girdiği tarih itibariyle plan onama sınırı içinde davacı adına kayıtlı bir taşınmazın bulunmadığı, tapu verilmedikçe salt taşınmazı edinim hakkı olduğundan bahisle yaptığı başvuruya dayanarak mülkiyet hakkına ilişkin hakları ileri sürmesine olanak bulunmadığı, imar planlarına karşı dava açma hakkının sadece taşınmaz malikine ait olduğu, bu hakkın zilyet ya da diğer hak sahibi kişilerce kullanılamayacağı sonucuna varıldığı gerekçesiyle davanın ehliyet yönünden reddine karar verilmiş, bu karar davacı vekilleri tarafından işin esası bakımından, davalı idare vekili tarafından vekalet ücreti bakımından temyiz edilmiştir.

6831 sayılı Orman Kanununun 2/B maddesinde:

"31/12/1981 tarihinden önce bilim va fen bakımından orman niteliğini tam olarak kaybetmiş yerlerden; tarla, bağ, bahçe, meyvelik, zeytinlik, fındıklık, fıstıklık (antep fıstığı, çam fıstığı) gibi çeşitli tarım alanları veya otlak, kışlak, yaylak gibi hayvancılıkta kullanılmasında yarar olduğu tespit edilen araziler ile şehir, kasaba ve köy yapılarının toplu olarak bulunduğu yerleşim alanları orman sınırları dışına çıkartılır.

Orman sınırları dışına çıkartılan bu yerler Devlete ait ise Hazine adına, hükmi şahsiyeti haiz amme müesseselerine ait ise bu müesseseler adına, hususi orman ise sahipleri adına orman sınırları dışına çıkartılır. Uygulama kesinleştikten sonra tapuda kesin tashih ve tescil işlemi yapılır." hükmü yer almıştır.

26.04.2012 tarihinde Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren 6292 sayılı Orman Köylülerinin Kalkınmalarının Desteklenmesi ve Hazine Adına Orman Sınırları Dışına Çıkarılan Yerlerin Değerlendirilmesi ile Hazineye Ait Tarım Arazilerinin Satışı Hakkında Kanunun "2/A veya 2/B belirtmelerinin terkin ve iade edilecek taşınmazlar" başlıklı 7. maddesinin 1. fıkrasının a bendinde: "İlgililer tarafından idareye başvurulması ve idarece bu başvuru üzerine veya re'sen yapılan inceleme ve araştırma sonucunda doğruluğu tespit edilmesi hâlinde;

Tapu ve kadastro veya imar mevzuatına göre ilgilileri adına oluşturulan ve tapuda halen kişiler adına kayıtlı olan taşınmazlardan Hazine adına orman sınırı dışına çıkarıldığı gerekçesiyle tapu kütüklerine 2/A veya 2/B belirtmesi bulunan veya konulan taşınmazların tapu kayıtları bedel

alınmaksızın geçerli kabul edilir ve tapu kütüklerindeki 2/A veya 2/B belirtmeleri terkin edilerek tescilleri aynen devam eder, aynı gerekçeyle bu nitelikteki taşınmazlar hakkında dava açılmaz, açılan davalardan vazgeçilir, açılan davalar sonucunda tapularının iptaliyle Hazine adına tesciline karar verilen, kesinleşen ve tapuda henüz infaz edilmeyen taşınmazlar hakkında da aynı şekilde işlem yapılır. Ancak bu kararlardan infaz edilerek tapuda Hazine adına tescil edilen taşınmazlar ise, ilgilileri tarafından bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren iki yıl içinde idareye başvurulması hâlinde, bedelsiz olarak önceki kayıt maliklerine veya kanuni mirasçılara iade edilir." kuralına, 3. fıkrasında: "Birinci fıkra kapsamında kalan taşınmazlardan tapuda Hazine adına tescilli olan taşınmazlar hakkında aynı fıkrada belirtilen süre içerisinde idareye başvurmayan ilgililerin hakları bu süre sonunda sona erer, bu kişiler idareden başkaca talepte bulunamazlar, hak ve tazminat talep edemezler ve dava açamazlar. Bu taşınmazlardan Hazine adına tescilli olanlar idarece satış dâhil genel hükümlere göre değerlendirilir." kuralına, 4. fıkrasında ise: " Bu maddeye göre ilgililerine iade edilmesi gereken taşınmazlardan orman olduğu iddiasıyla Orman Genel Müdürlüğünce açılan davalar sonucunda orman niteliğiyle Hazine adına tescil edilen, fiilen orman niteliğinde olan veya bu nedenle dava açılması gereken, ağaçlandırılmak üzere Orman Genel Müdürlüğüne tahsis edilen, kamu hizmetlerine ayrılan veya bu amaçla kullanılan, özel kanunlar gereğince değerlendirilmesi gereken veya Maliye Bakanlığınca belirlenen taşınmazlar ilgililerine iade edilmez. Bu taşınmazların yerine, idarece belirlenen ve ilgililerince itiraz ve dava konusu edilmeksizin kabul edilen rayiç bedelleri ödenebilir veya rayiç bedellerine uygun taşınmazlar verilebilir." kuralına yer verilmiştir.

Yukarıda yer alan mevzuat hükümleri uyarınca, tapuda kişiler adına kayıtlıyken Orman Kanununun 2/B maddesi uyarınca orman niteliğini kaybetmesi nedeniyle tapu kütüklerine 2/B belirtmesi konulan ve açılan tapu iptali ve tescili davaları sonucu Hazine adına tesciline karar verilerek Hazine adına tescil edilen taşınmazların önceki kayıt maliklerine iade edilmesi konusunda bir hak tanındığı, bu haklarını anılan Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren 2 yıl içinde ilgili idare olan illerde defterdarlık, ilçelerde ise mal müdürlüklerine başvurmaları halinde kullanabilecekleri, 2 yıl içerisinde idareye başvuruda bulunmayanların bu haklarının anılan süre sonunda sona ereceği, anılan maddede belirtilen şartları taşıyan ve idareye başvuruda bulunan önceki kayıt maliklerine veya bunların kanuni mirasçularına, taşınmazların, idarenin takdir yetkisi bulunmaksızın iade edileceği, ancak iade edilmesi gereken taşınmazlardan

orman olduğu iddiasıyla Orman Genel Müdürlüğünce açılan davalar sonucunda orman niteliğiyle Hazine adına tescil edilen, fiilen orman niteliğinde olan veya bu nedenle dava açılması gereken, ağaçlandırılmak üzere Orman Genel Müdürlüğüne tahsis edilen, kamu hizmetlerine ayrılan veya bu amaçla kullanılan, özel kanunlar gereğince değerlendirilmesi gereken veya Maliye Bakanlığınca belirlenen taşınmazların ilgililerine iade edilmeyeceği sonucuna ulaşılmaktadır.

Dosyanın incelenmesinden, İstanbul İli, Eyüp İlçesi, Göktürk, ... parsel sayılı taşınmazın tapuda davacı adına kayıtlıyken 1988 yılında Orman Kanununun 2/B maddesi uyarınca Hazine adına orman sınırı dışına çıkarıldığı ve bu işlemin kesinleşmesi üzerine Hazine tarafından davacı aleyhine açılan tapu iptali ve tescili davası sonucu Eyüp 1. Asliye Hukuk Mahkemesinin 25.09.2008 tarihli, E:2000/476, K:2008/277 sayılı kararıyla davacı adına olan tapu kaydının iptali ve Hazine adına tapuya tesciline karar verildiği, davacının ... parsel sayılı taşınmazın kullanım kadastrosu sonrasında ... ada, ... sayılı parselde tescil edildiğini iddia ettiği, 02.08.2012 tarihli dilekçeyle taşınmazın numarasını eski ... sayılı parsel (993,49 m2 büyüklüğünde), yeni ... ada, ... sayılı parsel olarak belirterek ... ada, ... parsel sayılı taşınmazın 993,49 m2'sinin 6292 sayılı Kanun kapsamında bedelsiz olarak kendisine iade edilmesi istemiyle anılan Kanunda belirtilen ilgili idareye başvuruda bulunduğu anlaşılmaktadır.

Bu durumda, davacı adına kayıtlıyken Orman Kanununun 2/B maddesi uyarınca orman sınırı dışına çıkarılan ve Hazine tarafından açılan dava sonucunda, davacı adına kayıtlı olan tapunun iptal edilerek Hazine adına tesciline karar verilen dava konusu taşınmazın iadesi istemiyle taşınmazın önceki maliki olan davacı tarafından 6292 sayılı Kanunun 7. maddesinde belirtilen süre içerisinde iade başvurusu yapıldığından, davacının imar planına karşı açtığı davada ehliyetli olduğu açıktır.

Öte yandan, dava açarken var olan menfaat ilişkisinin dava devam ederken her aşamada da devamı gerektiğinden, 6292 sayılı Kanunda belirtilen idare tarafından taşınmazın davacıya iade edilmemesine karar verilmesi halinde menfaat bağının ortadan kalkacağı tabii olduğundan mahkeme tarafından davanın devamı sırasında bu hususun da dikkate alınması gerekmektedir.

Ayrıca davalı idare vekilince, mahkeme kararı vekalet ücreti yönünden temyiz edilmiş ise de, kararın esasın bozulması üzerine mahkemece yeniden karar verilirken bu husus değerlendirilerek yargılama sonucunda verilecek karara göre vekalet ücreti hakkında da hüküm kurulacaktır.

Açıklanan nedenlerle, İstanbul 4. İdare Mahkemesince verilen 06/11/2015 tarihli, E:2015/1286, K:2015/2338 sayılı kararın gerekçede oyçokluğuyla bozulmasına, dosyanın adı geçen Mahkemeye gönderilmesine, bu kararın tebliğ tarihini izleyen günden itibaren 15 gün içinde kararın düzeltilmesi yolu açık olmak üzere, 23/01/2017 tarihinde karar verildi.

KARŞI OY

Davacı adına kayıtlıyken Orman Kanununun 2/B maddesi uyarınca orman sınırı dışına çıkarılarak Hazine tarafından açılan dava sonucunda davacı adına kayıtlı olan tapunun iptal edilerek Hazine adına tesciline karar verilen dava konusu taşınmazın iadesi istemiyle taşınmazın önceki maliki olan davacı tarafından 6292 sayılı Kanunun 7. maddesinde belirtilen süre içerisinde iade başvurusu yapıldığı açık olmakla birlikte İdare Mahkemesince, başvurunun sonuçlanıp sonuçlanmadığı, sonuçlanmışsa taşınmazın davacıya iadesine karar verilip verilmediği, iade edilmemesine karar verilmesi halinde bu işleme karşı davacı tarafından dava açılıp açılmadığı hususları araştırılarak ulaşılan sonuca göre dava ehliyeti konusunda bir karar verilmesi gerektiğinden temyize konu mahkeme kararının bozulması gerektiği oyuyla Dairemiz kararına gerekçe yönünden katılmıyorum.

— • SEKİZİNCİ DAİRE USUL KARARLARI • —

T.C.
DANIŞTAY
Sekizinci Daire

Esas No : 2016/3040

Karar No : 2017/7

Anahtar Kelimeler : -Müdahil,
-Duruşma**Özeti :** Yargılama sonucu verilen karar müdahilin hukuki durumunu doğrudan etkileyeceğinden; Mahkemece duruşmaya çağrılmaksızın verilen kararda hukuki isabet bulunmadığı hakkında.**Temyiz İsteminde Bulunan (Davalı) :** Hacettepe Üniversitesi Rektörlüğü**Vekili** : Av. ...**Davalı Yanında Davaya Katılan :** ...**Karşı Taraf (Davacı)** : ...**Vekili** : Av. ...**İstem Özet:** Ankara 6. İdare Mahkemesinin 16/12/2015 gün ve E:2013/963, K:2015/2110 sayılı kararının hukuka aykırı olduğu öne sürülerek, 2577 sayılı Kanununun 49. maddesi uyarınca temyizden incelenerek bozulması istemidir.**Savunmanın Özeti :** İstem reddi gerektiği savunulmaktadır.**Danıştay Tetkik Hakimi :** Kamer SARIYILDIZ**Düşüncesi :** 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun "Duruşma" başlıklı 17. maddesinde; "(Değişik: 5/4/1990 - 3622/7 md.) Danıştay ile idare ve vergi mahkemelerinde açılan iptal ve yirmibeşbin Türk Lirasını aşan tam yargı davaları ile tarh edilen vergi, resim ve harçlarla benzeri mali yükümler ve bunların zam ve cezaları toplamı yirmibeşbin Türk Lirasını aşan vergi davalarında, taraflardan birinin isteği üzerine duruşma yapılır. 2. Temyiz ve istinaflarda duruşma yapılması tarafların istemine ve Danıştay veya ilgili bölge idare mahkemesi kararına bağlıdır. 3. Duruşma talebi, dava dilekçesi ile cevap ve savunmalarda yapılabilir. 4. (Değişik: 5/4/1990 - 3622/7 md.) 1 ve 2'nci fıkralarda yer alan kayıtlara

bağlı olmaksızın Danıştay, mahkeme ve hakim kendiliğinden duruşma yapılmasına karar verebilir. 5. Duruşma davetiyeleri duruşma gününden en az otuz gün önce taraflara gönderilir." düzenlemesine yer verilmiştir.

Yine aynı Kanun'un "Duruşmalara İlişkin Esaslar" başlıklı 18. maddesinde; duruşmaların açık olarak yapılacağı, genel ahlakın veya kamu güvenliğinin gerekli kıldığı hallerde, görevli daire veya mahkemenin kararı ile, duruşmanın bir kısmı veya tamamının gizli olarak yapılacağı, duruşmaları başkanın yöneteceği, duruşmalarda taraflara ikişer defa söz verilip, taraflardan yalnız biri gelirse onun açıklamalarının dinleneceği; hiç biri gelmezse duruşmanın açılmayarak, incelemenin evrak üzerinde yapılacağı, Danıştayda görülen davaların duruşmalarında savcının bulunmasının şart olduğu, tarafların dinlenmesinden sonra savcının yazılı düşüncesini açıklayacağı, bundan sonra taraflara son olarak ne diyecekleri sorularak duruşmaya son verileceği, duruşmalı işlerde savcıların, keşif, bilirkişi incelemesi veya delil tespiti yapılmasını yahut işlem dosyasının getirtilmesini istedikleri takdirde, bu istekleri görevli daire veya kurul tarafından kabul edilmezse, işin esası hakkında ayrıca yazılı olarak düşüncelerini bildirecekleri düzenlenmiştir.

"Resen araştırma" ve "yazılı yargılama" ilkelerinin temel alındığı idari yargı sisteminde "duruşma" usulüne de yer verilerek adil yargılanma hakkı kapsamında tarafların bir de mahkeme huzurunda sözlü beyanlarının alınması sağlanmıştır. İdari yargıda "Duruşma" müessesesine yer verilmiş olmasının "yazılı yargılama" ilkesinin asli oluşu gerçeğini asla ortadan kaldırmayacağı açıktır. Çünkü idari yargı sisteminin varlık sebebi kamu hukuku olup; idari yargıda doğrudan kişiler hukuku yargılaması yapılmamaktadır.

Her ne kadar müdahilin taraf olmadığı kabul edilmekle birlikte; davaya bakmakta olan mahkemenin fer'i müdahile de, taraflar gibi yargılamanın her aşamasında, yargılama sürecinden haberdar etmesinin adalet ve hakkaniyete uygun bir yargılama yapılmasına katkı sağlayacağı tartışmasız olsa da, duruşmanın müdahilin yokluğunda gerçekleşmesi ve hüküm verilmesinin de "yazılı yargılama" ilkesi çerçevesinde bir bozma nedeni olmadığı açıktır.

Bu durumda; fer'i müdahilin taraf sıfatına haiz olmadığı ve yanında katıldığı tarafın taraf yardımcısı konumunda olduğu ve bu statüde, davaya katıldığı taraf dışında usuli bir işlem yapamaması karşısında, usule uygun olarak yapılan ihbar sonrası, müdahil talebinin kabul edilmesiyle, müdahilin iddia ve savunmaları dava dosyasına girmiş olup, müdahilin duruşmaya davet edilmeden karar verilmiş olması adil yargılanma ilkesinin ihlali

kapsamında değerlendirilemeyeceğinden, hukuka uygun olan mahkeme kararının onanması gerektiği düşünülmektedir.

TÜRK MİLLETİ ADINA

Hüküm veren Danıştay Sekizinci Dairesince dosyanın tekemmül ettiği anlaşıldığından yürütmenin durdurulması istemi hakkında karar verilmeyerek işin gereği görüldü:

Dava, Karabük Üniversitesi'nde Fizik Yrd. Doçent olarak görev yapmakta olan davacı tarafından, Hacettepe Üniversitesi Mühendislik Fakültesi, Fizik Mühendisliği Bölümü, "Yüksek Enerji ve Plazma Fiziği" Anabilim Dalında açılan bir adet yardımcı doçentlik kadrosuna ...'un atanmasına ilişkin işlemin iptali istemiyle açılmıştır.

İdare Mahkemesince yaptırılan bilirkişi incelemesi sonucu oluşturulan raporda davacının Anabilim Dalına uygunluğu, yayın sayıları ve bu yayınlardaki kişisel katkılarının ...'a göre daha fazla olduğu, ...'un atamasının ana bilim dalına uygun olmadığı belirtilen bu nedenle dava konusu atamada hukuka uygunluk bulunmadığı gerekçesiyle işlemin iptaline karar verilmiştir.

2577 sayılı İdari Yargılama Usulu Kanunu'nun "Duruşma" başlıklı 17. maddesinde; "(Değişik: 5/4/1990 - 3622/7 md.) Danıştay ile idare ve vergi mahkemelerinde açılan iptal ve yirmibeşbin Türk Lirasını aşan tam yargı davaları ile tarh edilen vergi, resim ve harçlarla benzeri mali yükümler ve bunların zam ve cezaları toplamı yirmibeşbin Türk Lirasını aşan vergi davalarında, taraflardan birinin isteği üzerine duruşma yapılır. 2. Temyiz ve istinaflarda duruşma yapılması tarafların istemine ve Danıştay veya ilgili bölge idare mahkemesi kararına bağlıdır. 3. Duruşma talebi, dava dilekçesi ile cevap ve savunmalarda yapılabilir. 4. (Değişik: 5/4/1990 - 3622/7 md.) 1 ve 2'nci fıkralarda yer alan kayıtlara bağlı olmaksızın Danıştay, mahkeme ve hakim kendiliğinden duruşma yapılmasına karar verebilir. 5. Duruşma davetiyeleri duruşma gününden en az otuz gün önce taraflara gönderilir." düzenlemesine yer verilmiştir.

Yine aynı Kanun'un "Duruşmalara İlişkin Esaslar" başlıklı 18. maddesinde; duruşmaların açık olarak yapılacağı, genel ahlakın veya kamu güvenliğinin gerekli kıldığı hallerde, görevli daire veya mahkemenin kararı ile, duruşmanın bir kısmı veya tamamının gizli olarak yapılacağı, duruşmaları başkanın yöneteceği, duruşmalarda taraflara ikişer defa söz verilip, taraflardan yalnız biri gelirse onun açıklamalarının dinleneceği; hiç biri gelmezse duruşmanın açılmayarak, incelemenin evrak üzerinde yapılacağı, Danıştayda görülen davaların duruşmalarında savcının

bulunmasının şart olduğu, tarafların dinlenmesinden sonra savcının yazılı düşüncesini açıklayacağı, bundan sonra taraflara son olarak ne diyecekleri sorularak duruşmaya son verileceği, duruşmalı işlerde savcılarının, keşif, bilirkişi incelemesi veya delil tespiti yapılmasını yahut işlem dosyasının getirtilmesini istedikleri takdirde, bu istekleri görevli daire veya kurul tarafından kabul edilmezse, işin esası hakkında ayrıca yazılı olarak düşüncelerini bildirecekleri düzenlenmiştir.

2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanununun 31. maddesi ile göndermede bulunulan 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanununun 61. maddesinde; taraflardan birinin davayı kaybettiği takdirde, üçüncü kişiye yada üçüncü kişinin kendisine rücu edeceğini düşünüyorsa, tahkikat sonuçlanıncaya kadar davayı üçüncü kişiye ihbar edebileceği; 63. Maddesinde, dava kendisine ihbar edilen kişinin davayı kazanmasında hukuki yararı bulunan tarafın yanında davaya katılabileceği; 66. maddesinde; üçüncü kişinin, davayı kazanmasında hukuki yararı bulunan tarafın yanında ve ona yardımcı olmak amacıyla tahkikat sonuçlanıncaya kadar fer'i müdahil olarak davada yer alabileceği; 68. maddesinde ise; müdahale talebinin kabulü hâlinde müdahilin, davayı ancak bulunduğu noktadan itibaren takip edebileceği, müdahilin, yanında katıldığı tarafın yararına olan iddia veya savunma vasıtalarını ileri sürebileceği; onun işlem ve açıklamalarına aykırı olmayan her türlü usul işlemlerini yapabileceği, Mahkemenin, katıldığı noktadan itibaren, taraflara bildirilen işlemleri müdahile de tebliğ edeceği hüküm altına alınmıştır.

Dosyanın incelenmesinden, davalı idarece Mühendislik Fakültesi, Fizik Mühendisliği Bölümü, Yüksek Enerji ve Plazma Fiziği Anabilim Dalı'nda bir adet yardımcı doçent kadrosunun açıldığı, aralarında davacının da bulunduğu üç kişinin bu kadrolara başvurduğu, bir kişinin yardımcı doçent kadrosuna atanma koşullarından biri olan Yardımcı Doçentlik Dil (İngilizce) Çeviri Sınavında başarılı bulunmayarak başvurusunun işleme alınmadığı, dil çeviri sınavında başarılı olan davacı ve Dr. ...'un yardımcı doçentlik kadrosuna atanmak için özgeçmiş, bilimsel çalışma, eğitim öğrenime katkıları ve idari görevlerinin değerlendirilmesi amacıyla üç bilim jüri üyesinin yaptıkları değerlendirme sonucunda Dr. ... için iki olumlu, bir olumsuz rapor verildiği ve olumlu jüri üyesinin birinci tercih olarak gösterdiği, davacı için ise bir olumlu, iki olumsuz rapor verildiği, olumlu jüri üyesinin ikinci tercih olarak gösterdiği, bilimsel jüri üyelerinin yaptıkları tercihler doğrultusunda Fakülte Yönetim Kurulu tarafından Dr. ...'un Mühendislik Fakültesi, Fizik Mühendisliği Bölümü, Yüksek Enerji ve Plazma Fiziği Anabilim Dalı'nda ilan edilen yardımcı doçent kadrosuna işe

başlayacağı tarihten iki yıl süre ile atanmasına karar verildiği, rektörlük makamının da fakülte yönetim kurulu kararı doğrultusunda atamayı gerçekleştirdiği görülmektedir.

Mahkemece yapılan yargılama sürecine ilişkin olarak; 18/09/2013 tarihli ihbar kararının ...'a 10/10/2013 tarihinde tebliğ edildiği, davalı idarece 27/03/2015 tarihinde tekkemmülden sonra duruşma talep edildiği, 01/04/2015 tarihinde müdahale talebinde bulunduğu bu talebin 03/06/2015 tarihinde mahkemece kabul edildiği, bu tarihten itibaren gerekli tüm tebligatların müdahile de yapıldığı, Mahkemece 09/12/2015 günü saat 10.00 da duruşma yapılmasına karar verildiği buna ilişkin duruşma davetiyelerinin davalı idareye 26/10/2015, davacıya ise 27/10/2015 tarihinde tebliğ edildiği; ancak davalı yanında müdahile ise duruşma davetiyesi çıkarılmadığı, 09/12/2015 tarihinde ise davalı idare ve davacı vekillerinin katılımıyla duruşmanın tamamlandığı görülmektedir.

Türkiye Cumhuriyeti Anayasasının "Anayasanın bağlayıcılığı ve üstünlüğü" başlıklı 11. maddesinde; Anayasa hükümlerinin, yasama, yürütme ve yargı organlarını, idare makamlarını ve diğer kuruluş ve kişileri bağlayan temel hukuk kuralları olduğu ifade edilmiş, "Hak arama hürriyeti" başlıklı 36. maddesinde de: "Herkes, meşru vasıta ve yollardan faydalanmak suretiyle yargı mercileri önünde davacı ve davalı olarak iddia ve savunma ile adil yargılanma hakkına sahiptir." üst hukuk normlarına yer verilmiştir.

Türkiye Cumhuriyeti Anayasasının 90. maddesinde ise; usulüne göre yürürlüğe konulmuş Milletlerarası andlaşmaların kanun hükmünde olduğu, bunlar hakkında Anayasaya aykırılık iddiası ile Anayasa Mahkemesine başvurulamayacağı, usulüne göre yürürlüğe konulmuş temel hak ve özgürlüklere ilişkin milletlerarası andlaşmalarla kanunların aynı konuda farklı hükümler içermesi nedeniyle çıkabilecek uyuşmazlıklarda milletlerarası andlaşma hükümlerinin esas alınacağı yolunda üst hukuk normları bulunmaktadır.

Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesinin "Adil Yargılanma Hakkı" başlıklı 6. maddesinin 1.bendinde: "Herkes davasının, medeni hak ve yükümlülükleriyle ilgili uyuşmazlıklar ya da cezai alanda kendisine yöneltilen suçlamaların esası konusunda karar verecek olan, yasayla kurulmuş, bağımsız ve tarafsız bir mahkeme tarafından, kamuya açık olarak ve makul bir süre içinde görülmesini isteme hakkına sahiptir." kuralı yer almaktadır.

Bu durumda; davacı tarafından iptali istenilen yardımcı doçent kadrosuna ataması yapılıp dava süreci devam ederken bilfiil bu kadroda görev yapmakta olan müdahilin, yargılama sonucunda verilen karar hukuki durumunu doğrudan etkileyeceğinden savunma ve savunmanın önemli bir

unsuru olan duruşmaya çağırılmaksızın verilen kararda usul hükümlerine uyarlık bulunmadığından temyize konu kararın bu nedenle bozulması gerekmektedir.

Açıklanan nedenlerle; Ankara 6. İdare Mahkemesinin temyize konu kararının bozulmasına, dosyanın yeniden bir karar verilmek üzere anılan Mahkemeye gönderilmesine, kullanılmayan 48,10 TL yürütmenin durdurulması harcının istemi halinde davalı idare yanında davaya katılan müdahile iadesine, bu kararın tebliğ tarihini izleyen 15 (onbeş) gün içerisinde kararın düzeltilmesi yolu açık olmak üzere, 16/01/2017 tarihinde oyçokluğu ile karar verildi.

KARŞI OY

2577 sayılı İdari Yargılama Usulu Kanunu'nun "Duruşma" başlıklı 17. maddesinde; "(Değişik: 5/4/1990 - 3622/7 md.) Danıştay ile idare ve vergi mahkemelerinde açılan iptal ve yirmibeşbin Türk Lirasını aşan tam yargı davaları ile tarh edilen vergi, resim ve harçlarla benzeri mali yükümler ve bunların zam ve cezaları toplamı yirmibeşbin Türk Lirasını aşan vergi davalarında, taraflardan birinin isteği üzerine duruşma yapılır. 2.Temyiz ve istinaflarda duruşma yapılması tarafların istemine ve Danıştay veya ilgili bölge idare mahkemesi kararına bağlıdır. 3. Duruşma talebi, dava dilekçesi ile cevap ve savunmalarda yapılabilir. 4. (Değişik: 5/4/1990 - 3622/7 md.) 1 ve 2'nci fıkralarda yer alan kayıtlara bağlı olmaksızın Danıştay, mahkeme ve hakim kendiliğinden duruşma yapılmasına karar verebilir. 5. Duruşma davetiyeleri duruşma gününden en az otuz gün önce taraflara gönderilir." düzenlemesine yer verilmiştir.

Yine aynı Kanun'un "Duruşmalara İlişkin Esaslar" başlıklı 18. maddesinde; duruşmaların açık olarak yapılacağı, genel ahlakın veya kamu güvenliğinin gerekli kıldığı hallerde, görevli daire veya mahkemenin kararı ile, duruşmanın bir kısmı veya tamamının gizli olarak yapılacağı, duruşmaları başkanın yöneteceği, duruşmalarda taraflara ikişer defa söz verilip, taraflardan yalnız biri gelirse onun açıklamalarının dinleneceği; hiç biri gelmezse duruşmanın açılmayarak, incelemenin evrak üzerinde yapılacağı, Danıştayda görülen davaların duruşmalarında savcının bulunmasının şart olduğu, tarafların dinlenmesinden sonra savcının yazılı düşüncesini açıklayacağı, bundan sonra taraflara son olarak ne diyecekleri sorularak duruşmaya son verileceği, duruşmalı işlerde savcılarının, keşif, bilirkişi incelemesi veya delil tespiti yapılmasını yahut işlem dosyasının getirtilmesini istedikleri takdirde, bu istekleri görevli daire veya kurul

tarafından kabul edilmezse, işin esası hakkında ayrıca yazılı olarak düşüncelerini bildirecekleri düzenlenmiştir.

Yukarıda yer verilen yasal hükümlerden anlaşıldığı üzere, idari yargı sisteminde duruşmanın talep edilebilmesinin ancak dava dilekçesi ile cevap ve savunmalarda mümkün olduğu, bu aşamadan sonraki taleplerin Mahkemece resen değerlendirileceği, ayrıca yapılan duruşmada taraflara söz verileceği düzenlemesine yer verilmiştir.

Esasen, "resen araştırma" ve "yazılı yargılama" ilkelerinin temel alındığı idari yargı sisteminde "duruşma" usulüne de yer verilerek adil yargılanma hakkı kapsamında tarafların bir de mahkeme huzurunda sözlü beyanlarının alınması sağlanmıştır. İdari yargıda "Duruşma" müessesesine yer verilmiş olmasının "yazılı yargılama" ilkesinin asli oluşu gerçeğini asla ortadan kaldırmayacağı açıktır. Çünkü idari yargı sisteminin varlık sebebi kamu hukuku olup; idari yargıda doğrudan kişiler hukuku yargılaması yapılmamaktadır.

Her ne kadar müdahilin taraf olmadığı kabul edilmekle birlikte; davaya bakmakta olan mahkemenin fer'i müdahile de, taraflar gibi yargılamanın her aşamasında, yargılama sürecinden haberdar etmesinin adalet ve hakkaniyete uygun bir yargılama yapılmasına katkı sağlayacağı tartışmasız olsa da, duruşmanın müdahilin yokluğunda gerçekleşmesi ve hüküm verilmesinin de "yazılı yargılama" ilkesi çerçevesinde bir bozma nedeni olmadığı açıktır.

Bu durumda; fer'i müdahilin taraf sıfatına haiz olmadığı ve yanında katıldığı tarafın taraf yardımcısı konumunda olduğu ve bu statüde, davaya katıldığı taraf dışında usuli bir işlem yapamaması karşısında, usule uygun olarak yapılan ihbar sonrası, müdahil talebinin kabul edilmesiyle, müdahilin iddia ve savunmaları dava dosyasına girmiş olup, müdahilin duruşmaya davet edilmeden karar verilmiş olması adil yargılanma ilkesinin ihlali kapsamında değerlendirilemeyeceğinden, mahkeme kararının onanması gerektiği görüşüyle aksi yöndeki çoğunluk karara katılmıyoruz.

— • ONUNCU DAİRE USUL KARARLARI • —

T.C.

DANIŞTAY**Onuncu Daire**

Esas No : 2016/6323

Karar No : 2017/1090

Anahtar Kelimeler : -Nihai Karar,
-Ara Karar,
-Gerekçe

Özeti : Ara kararı mahiyetinde olan yürütmenin durdurulması kararının nihai kararın verilmesinde hükme esas alınmasında isabet bulunmadığı hakkında.

Temyiz Eden (Davalı): Dokuz Eylül Vergi Dairesi Müdürlüğü

Karşı Taraf (Davacı) : ... Koleji Özel Eğitim Hizmetleri A.Ş.

Vekili : Av. ...

İstemin Özeti: İzmir 4. İdare Mahkemesi'nce, dava konusu işlemin iptali yolunda verilen 05/07/2013 tarih ve E:2012/1741, K:2013/1068 sayılı kararın temyizen incelenerek bozulması istenilmektedir.

Savunmanın Özeti : Temyiz isteminin reddi gerektiği savunulmaktadır.

Danıştay Tetkik Hakimi : Abdulkadir Tutar

Düşüncesi : Mahkeme kararının gerekçe değiştirerek onanması gerektiği düşünülmektedir.

TÜRK MİLLETİ ADINA

Hüküm veren Danıştay Onuncu Dairesince gereği görüldü:

Dava, davacı adına tahakkuk ettirilen ecrimisil alacağının takip ve tahsili amacıyla düzenlenen 102.093,84 TL tutarlı 18/07/2012 tarih ve 2012...04 sayılı ödeme emrinin iptali istemiyle açılmıştır.

İzmir 4. İdare Mahkemesi'nce; ödeme emrinin dayanağını oluşturan tahakkuk işlemine karşı açılan davada yürütmenin durdurulması kararı verildiği gerekçesiyle dava konusu işlemin iptaline karar verilmiştir.

Davalı idare tarafından, mahkeme kararının temyizen incelenerek bozulması istenilmektedir.

2886 Sayılı Devlet İhale Kanunu'nun 75. maddesinde, Devletin özel mülkiyetinde veya hüküm ve tasarrufu altında bulunan taşınmaz malların gerçek ve tüzel kişilerce işgali üzerine, füzuli şağilden, bu Yasanın 9. maddesindeki yerlerden sorulmak suretiyle 13. maddesinde gösterilen komisyonca takdir ve tespit edilecek ecrimisilin istenileceği kurala bağlanmıştır.

Hazine Taşınmazlarının İdaresi Hakkında Yönetmeliğin "Ecrimisilin kesinleşmesi, vade tarihi ve tahsili" başlıklı 87. maddesinin 1. fıkrasında, ecrimisilin; ecrimisil ihbarnamesinin, düzeltme talebinde bulunulmuş ise ecrimisil düzeltme ihbarnamesinin ilgisine tebliğ tarihinden itibaren otuz gün içinde muhasebe birimlerine ödeneceği; 3. fıkrasında, ecrimisil ihbarnamesinin, düzeltme talebinde bulunulmuş ise ecrimisil düzeltme ihbarnamesinin ilgisine tebliğ tarihinden itibaren otuz gün içinde muhasebe birimlerine rızaen ödenmeyen ecrimisilin, düzeltme talebinde bulunulmamış ise yüzde yirmi indirim yapılmak suretiyle milli emlak birimlerince, dava açma süreleri geçtikten sonra 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümlerine göre takip ve tahsil edilmek üzere vergi dairelerine veya gelir servislerine intikal ettirileceği, vergi daireleri veya gelir servislerinin kendilerine intikal ettirilen ecrimisil alacaklarını anılan Yasanın kapsamına giren amme alacakları gibi takip ve tahsil ederek sonuçlarını millî emlak birimlerine bildireceği; 5. fıkrasında ise, füzuli şağiller tarafından dava açılmış olmasının, ecrimisilin takip ve tahsil edilmesi işlemini durdurmayacağı kuralı yer almaktadır.

6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun'un 54. maddesinde, ödeme müddeti içinde ödenmeyen kamu alacağının, tahsil dairesince cebren tahsil olunacağı; 55. maddesinde, kamu alacağını vadesinde ödemeyenlere, 7 gün içinde borçlarını ödemeleri veya mal bildiriminde bulunmaları gereğinin bir ödeme emri ile tebliğ olunacağı kuralına yer verilmiştir.

Yukarıda belirtilen mevzuat hükümlerine göre, ecrimisil alacağının tahsili amacıyla ödeme emri düzenlenebilmesi için, tahakkuk işleminden kaynaklanan uyuşmazlığın yargısal denetimden geçerek kesinleşmesi zorunluluğu bulunmamaktadır.

Ancak, dava konusu ödeme emrinin dayanağı olan 29/12/2011 tarih ve 55390 sayılı ecrimisil düzeltme ihbarnamesinin iptali istemiyle açılan davada; İzmir 1. İdare Mahkemesi'nce dava konusu işlemin iptali yolunda verilen 26/03/2013 tarih ve E:2012/917, K:2013/557 sayılı karar, Dairemizin 27/02/2017 tarih ve E:2016/6001, K:2017/1088 sayılı kararı ile gerekçesi değiştirilerek onanmış bulunmaktadır.

Her ne kadar dava konusu ödeme emrinin düzenlendiği tarih (18/07/2012) itibarıyla dayanağı olan tahakkuk işlemine karşı İzmir 1. İdare Mahkemesi'nin E:2012/917 esas sayısına kayıtlı açılan davada, anılan Mahkemece tahakkuk işleminin yürütülmesinin durdurulması veya iptali yolunda verilmiş bir karar bulunmamakta ise de, ihbarnameye yönelik yürütmenin durdurulması kararı 03/10/2012 tarihlidir, yargılamanın devamında anılan Mahkemece ödeme emrinin dayanağı olan tahakkuk işleminin iptali yolunda 26/03/2013 tarihli kararın verildiği ve bu kararın yukarıda da belirtildiği üzere Dairemizce gerekçesi değiştirilerek onandığı dikkate alındığında, dava konusu ödeme emrinin iptali yolunda verilen temyize konu İdare Mahkemesi kararında, sonucu itibarıyla hukuka aykırılık bulunmamıştır.

Kaldı ki, ödeme emri ile ilgili olarak temyize konu mahkemece verilen 05/07/2013 tarihli karardan önce, ödeme emrinin dayanağı olan tahakkuk işlemine karşı açılan davanın İzmir 1. İdare Mahkemesinin 26/03/2013 tarihli iptal kararı ile sonuçlandırılmış olması nedeniyle Mahkemece, bu iptal kararının hükme esas alınması gerekirken, ara kararı mahiyetinde olan yürütmenin durdurulması kararının nihai kararın verilmesinde hükme esas alınmasında da isabet görülmemiştir.

Açıklanan nedenlerle; 2577 sayılı Kanununun 49. maddesine uygun bulunmayan temyiz isteminin reddine, İzmir 4. İdare Mahkemesinin 05/07/2013 tarih ve E:2012/1741, K:2013/1068 sayılı kararının yukarıda belirtilen gerekçeyle onanmasına, dosyanın Mahkemesine gönderilmesine, 2577 sayılı Kanun'un (Geçici 8. maddesi uyarınca uygulanmasına devam edilen) 54. maddesinin 1. fıkrası uyarınca bu kararın tebliğ tarihini izleyen günden itibaren onbeş gün içinde karar düzeltme yolu açık olmak üzere 27/02/2017 tarihinde oybirliğiyle karar verildi.

— • ONBİRİNCİ DAİRE USUL KARARLARI • —

T.C.
DANIŞTAY
Onbirinci Daire

Esas No : 2016/7266

Karar No : 2017/1316

Anahtar Kelimeler : -Görev,
-Taşra Teşkilatı İşlemi,
-Gönderme**Özeti :** Dava konusu işlemin, davalı idarenin taşra teşkilatı olan TCDD 6. Bölge Müdürlüğü Lojman Tahsis Komisyonu tarafından tesis edilen işlemin iptali istemine ilişkin olduğu anlaşılmaktadır. Bu durumda, 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'na 6545 sayılı Kanunun 27. maddesiyle eklenen Geçici 8. madde uyarınca halen uygulanmaya devam edilen 45/1-b maddesi uyarınca itiraz yolu açık olan idare mahkemesi kararının temyizden incelenme olanağı bulunmadığı hakkında.**Temyiz İsteminde Bulunan (Davacı) :** Birleşik Taşımacılık Çalışanları Sendikası**Vekili** : Av. ...**Karşı Taraf (Davalı) :** TCDD İşletmesi Genel Müdürlüğü**Vekili** : Av. ...**İstem Özet:** Davanın ehliyet yönünden reddi yolunda verilen Adana 3. İdare Mahkemesinin 31.03.2016 tarihli ve E:2016/314; K:2016/449 sayılı kararının; davacı Sendika tarafından, temyizden incelenerek bozulması istenilmektedir.**TÜRK MİLLETİ ADINA**

Hüküm veren Danıştay Onbirinci Dairesince 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 14. maddesi uyarınca Tetkik Hakimi Abdullah Nacak'ın açıklamaları dinlenildikten ve dosyadaki belgeler incelendikten sonra işin gereği görüşüldü:

2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'na 6545 sayılı Kanunun 27. maddesiyle eklenen Geçici 8. madde uyarınca halen uygulanmaya devam edilen 45/1-b maddesinde, idare mahkemelerinin; valilik, kaymakamlık ve yerel yönetimler ile bakanlıkların ve diğer kamu kurum ve kuruluşlarının taşra teşkilatındaki yetkili organları tarafından kamu görevlileri hakkında tesis edilen geçici görevlendirme, görevden uzaklaştırma, yolluk, lojman ve izinlerine ilişkin idari işlemlerden kaynaklanan uyuşmazlıklarla ilgili olarak verdikleri nihai kararların, başka kanunlarda aksine hüküm bulursa dahi, itirazın ilgili mahkemenin bulunduğu yargı çevresindeki bölge idare mahkemesince inceleneceği; 47. maddesinde, idare mahkemelerinin itiraz yolu açık olan kararlarının temyiz edilemeyeceği kurala bağlanmıştır.

Dosyanın incelenmesinden, dava konusu işlemin, davalı idarenin taşra teşkilatı olan TCDD 6. Bölge Müdürlüğü Lojman Tahsis Komisyonu tarafından tesis edilen işlemin iptali istemine ilişkin olduğu anlaşılmaktadır.

Bu durumda, itiraz yolu açık olan idare mahkemesi kararının temyizden incelenme olanağı bulunmamaktadır.

Açıklanan nedenle, temyiz isteminin görev yönünde reddine; dosyanın Konya Bölge İdare Mahkemesine iletilmek üzere Adana 3. İdare Mahkemesine gönderilmesine, 14.02.2017 tarihinde oybirliği ile karar verildi.

— • ONİKİNCİ DAİRE USUL KARARLARI • —

T.C.
DANIŞTAY
Onikinci Daire

Esas No : 2017/2130

Karar No : 2017/3656

Anahtar Kelimeler : -İvedi Yargılama,
-Dava Açma Süresi,
-Kılavuzda Dava Açma Süresinin
Gösterilmiş Olması

Özeti : 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun "Merkezi ve ortak sınavlara ilişkin yargılama usulü" başlıklı 20/B maddesinde yer alan 10 günlük dava açma süresinin hesabıyla ilgili olarak; dava konusu sınava ilişkin kılavuzlarda dava açma süresine ilişkin açıklama yapıldığı durumlarda, sınav sonuçlarının açıklandığı esnada sınavı geçersiz sayılanlar açısından söz konusu sürenin sınav sonuçlarının açıklandığı tarihten itibaren hesaplanacağı, ilgililerin girdikleri sınav sonuçlarının idarelerin internet sitesinde yayımlandığı tarihten itibaren 10 gün içinde davalarını açmaları gerektiği, sınav sonuçlarıyla ilgili idareye yapacakları itirazın da söz edilen dava açma süresini durdurmuyacağı, bu süre geçtikten sonra açılan davaların süre aşımı nedeniyle reddi gerekeceği hakkında.

Temyiz İsteminde Bulunan (Davalı) : Ölçme Seçme ve Yerleştirme Merkezi Başkanlığı

Vekili : Av. ...

Karşı Taraf (Davacı) : ...

İstemin Özeti: Ankara 8. İdare Mahkemesince verilen 21/04/2017 tarihli ve E:2016/5625, K:2017/1152 sayılı kararın, dilekçede yazılı nedenlerle 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 49. maddesi uyarınca temyizden incelenerek bozulması istenilmektedir.

Savunmanın Özeti : İstemin reddi gerektiği savunulmaktadır.

Danıştay Tetkik Hâkimi : Büşra Çelebi Şahin

Düşüncesi : İdare mahkemesince verilen kararın bozulması gerektiği düşünülmektedir.

TÜRK MİLLETİ ADINA

Karar veren Danıştay Onikinci Dairesince 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 20/B maddesi uyarınca işin gereği görüldü:

Dava; 16.10.2016 tarihinde gerçekleştirilen Kamu Personeli Seçme Sınavına (KPSS-Önlisans) katılan davacının, kuraldışı davranışta bulunduğundan bahisle sınavının geçersiz sayılmasına ilişkin ÖSYM Yönetim Kurulunun 31.10.2016 tarihli ve 2016/21.04 sayılı işleminin iptaline karar verilmesi istemiyle açılmıştır.

İdare Mahkemesince, uyuşmazlıkta, her ne kadar davalı idarece belirlenen ilkelere göre, sınav binalarına girişte adayların aranacağı ve sınav binasına saat ile belirtilen diğer eşyaların alınmayacağı, bu tür eşyaları taşıdığı tespit edilen adayın sınavının geçersiz sayılacağı belirtilmişse de, davalı idarece belirlenen söz konusu güvenlik tedbirlerinin esas itibarıyla, sınavın sağlıklı, objektif ve güvenli bir biçimde yapılması amacına yönelik olduğu, sınava katılanların sınav mahalline girişte emniyet görevlilerince arandığı, davacının buna rağmen bileklikle sınava katıldığı, sınav görevlilerince davacının bileklikle sınava girmesi dışında kopya çektiği veya diğer sınav kurallarına aykırı davrandığına ilişkin bir tespit yapılmadığı gibi, bilekliğin sınav devam ederken davacıdan alındığı, dolayısıyla, davacının bileklikle sınava girmesinin, sınavının objektif şekilde değerlendirilmesini engelleyecek bir durum oluşturmadığı gerekçesiyle sınavın geçersiz sayılmasına ilişkin işlemde hukuka uyarlık bulunmadığı gerekçesiyle işlemin iptaline karar verilmiştir.

Davalı idare tarafından, mahkeme kararının hukuka aykırı olduğu ileri sürülerek temyizden incelenip bozulması istenilmektedir.

6525 sayılı Kanun'un 96. maddesi ile 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'na 20/B maddesi eklenmiş olup, anılan maddede ise, “Millî Eğitim Bakanlığı ile Ölçme, Seçme ve Yerleştirme Merkezi tarafından yapılan merkezi ve ortak sınavlar, bu sınavlara ilişkin iş ve işlemler ile sınav sonuçları hakkında açılan davalara ilişkin yargılama usulünde:

a) Dava açma süresi on gündür.

b) Bu Kanununun 11’inci maddesi hükümleri uygulanmaz...” hükmüne yer verilmiştir.

Yukarıda belirtilen mevzuat hükmüyle, Millî Eğitim Bakanlığı ile Ölçme, Seçme ve Yerleştirme Merkezi tarafından yapılan merkezî ve ortak sınavlar hakkındaki ihtilafların hızlı bir şekilde sonuçlandırılması için 2577 sayılı Kanun'un 7. maddesinde düzenlenen genel dava açma süresinden farklı olarak daha kısa dava açma süresi belirlendiği anlaşılmaktadır.

6114 sayılı Ölçme, Seçme ve Yerleştirme Merkezi Başkanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun'un 2/e bendinde; "Kılavuz: Ölçme, seçme ve yerleştirme işlemlerine ilişkin uyulması gereken kurallar, duyurular veya yol gösterici açıklamalardan oluşan ve adaylar ile diğer ilgilileri bağlayıcı olan basılı veya elektronik ortamdaki bilgi paketini ifade eder" düzenlemesi, 7. maddenin 5. fıkrasında; "Sınavlarla ilgili her türlü açıklama, başvuru ve sınav sonuçlarının adaylara duyurulması, Başkanlığın internet sayfasında yapılır. İnternet sayfasındaki duyurular adaylara tebliğ hükmündedir." düzenlemesi yer almaktadır.

Ölçme Seçme ve Yerleştirme Merkezi tarafından hazırlanan 2016 Kamu Personeli Seçme Sınavı (KPSS) Ortaöğretim/Önlisans Kılavuzu'nun 'Sınav Sonuçlarının Duyurulması' başlıklı 3.10'ncü maddesinde; Adaylar sınav sonuçlarını, T.C. Kimlik Numaraları ve şifreleri ile ÖSYM'nin <https://sonuc.osym.gov.tr> İnternet adresinden ve mobil uygulamalarından öğrenebileceklerdir. Sınav sonuç belgesi basılmayacak ve adayların adreslerine gönderilmeyecektir. Sonuç bilgilerinde adayların testlere verdikleri doğru ve yanlış cevap sayıları ve KPSS puanları yer alacaktır. İnternet sayfasında ilan edilen sonuç bilgileri adaylara tebliğ hükmündedir..." kuralına, 'ÖSYM ile Yazışmalar' başlıklı 4.3'üncü maddesinde ise; "Sınav sonucunun incelenmesini isteyen adaylar, sonuçların ÖSYM tarafından elektronik ortamda açıklandıktan sonra 10 gün içinde (sonuçların açıklandığı tarihten bir gün sonra başlamak üzere) Genel Amaçlı Dilekçe örneğini kullanarak Merkezimize başvurmalıdır. Sınav sorularına ilişkin itirazlar ise sınav tarihinden itibaren 3 iş günü içerisinde (sınav tarihinden bir gün sonra başlamak üzere) aynı şekilde yapılmalıdır. Yapılacak her türlü itiraz, adayın dava açabilme hakkı için geçerli 10 günlük zaman aşımı süresini durdurmaz..." kuralına yer verilerek 2577 sayılı Kanunun 20/B maddesinde yer alan düzenlemenin sınava girecek adayların dikkatine sunulduğu görülmektedir

Dosyanın incelenmesinden; 16.10.2016 tarihinde yapılan 2016 Kamu Personeli Seçme Sınavı (KPSS-Önlisans) sonuçlarının 08.11.2016 tarihinde ÖSYM sonuç açıklama sisteminden açıklandığı, davacının sayfasında sınav kurallarına uymadığından bahisle sınavının geçersiz sayıldığı belirtiltiği, davacının 09.11.2016 tarihinde sınavının geçersiz

sayılma nedeninin ve sınav puanının açıklanması istemiyle davalı idareye başvurduğu, bu başvuruya cevap verilmemesi üzerine 07.12.2016 tarihinde tekrar idareye başvuruda bulunarak ve önceki dilekçesine cevap verilmesini mağduriyetinin giderilmesini istediği, 17.12.2016 tarihinde davacıya tebliğ edilen 23.11.2016 tarihli ve 41979 sayılı işlem ile sınav salonuna getirilmemesi gereken araç-gereçle sınava girdiğinin tespit edilmesi sebebiyle, ÖSYM Yönetim Kurulu'nun 31.10.2016 tarihli ve 2016/21.04 sayılı kararıyla sınavının geçersiz sayıldığı bildirildiği, bu kararın iptali istemiyle 21.12.2016 tarihinde kayda giren dilekçe ile bakılan davanın açıldığı anlaşılmaktadır.

Uyuşmazlıkta; dava konusu işlemin davacı tarafından sonuçların açıklandığı 08.11.2016 tarihinde öğrenildiği, yukarıda yer verilen mevzuat hükümlerinin KPSS Ortaöğretim Önlisans Kılavuzunda yer alan "adayların adreslerine ayrıca sınav sonuç belgesi gönderilmeyeceği" hükmü ile birlikte değerlendirildiğinde, dava konusu işlemin iptali istemiyle on günlük süre içerisinde yani en son 18.11.2016 tarihine kadar dava açılması gerekirken; 21.12.2016 tarihinde açılan davanın, süre aşımı nedeniyle esasının incelenme olanağı bulunmamaktadır.

Açıklanan nedenlerle, davalı idarenin temyiz isteminin kabulü ile mahkeme kararının bozulmasına, davanın süre aşımı nedeniyle reddine, dosyanın idare mahkemesine gönderilmesine, aşağıda dökümü yapılan 147,15 TL yargılama giderinin davacı üzerinde bırakılmasına, istemi halinde kullanılmayan 48,10 TL yürütmenin durdurulması harcı ile posta gider avansından artan 65,35 TL'nin davacıya iadesine, aşağıda dökümü yapılan 255,70 TL yargılama gideri ile karar tarihinde yürürlükte bulunan Avukatlık Aşgari Ücret Tarifesi uyarınca belirlenen 1.800,00 TL avukatlık ücretinin davacıdan alınarak davalı idareye verilmesine, istemi halinde 64 TL artan posta gider avansının davalı idareye iadesine, 2577 sayılı Kanun'un 20/B maddesi uyarınca kesin olarak 13/09/2017 tarihinde oybirliği ile karar verildi.

— • ONÜÇÜNCÜ DAİRE USUL KARARLARI • —

T.C.

DANIŞTAY**Onüçüncü Daire**

Esas No:2013/3097

Karar No:2017/903

Anahtar Kelimeler : -Görev ve Yetki,
-İvedi Yargılama Usulü,
-İlk İncelemede Tespit Edilmesi Gereken
Usule Aykırılıklar,
-Temyiz İncelemesi

Özeti : 2577 sayılı Kanun'un 49. maddesinde, temyiz incelemesi sonucunda Danıştay'ın görev ve yetki dışında bir işe bakılmış olması sebeplerinden dolayı incelenen kararın bozacağı kurala bağlanmış olup, ivedi yargılama usulüne ilişkin düzenlemelerin bu kuraldan ayrı olarak değerlendirilmesine imkân bulunmadığı; ivedi yargılama usulüne göre ilk derecede verilen kararın temyiz incelemesi sırasında, ilk incelemede tespit edilmesi gereken usule aykırılıkların belirlenmesi hâlinde de kararın bozularak dosyanın kararı veren mahkemeye gönderilmesi gerektiği hakkında.

Temyiz İsteminde Bulunan (Davacı) : ...

Vekili : Av. ...

Karşı Taraf (Davalılar) : 1-Özelleştirme İdaresi Başkanlığı

Vekili : Av. ...

2-... Elektrik Üretim ve Ticaret A.Ş. Genel Müdürlüğü

Vekili : Av. ...

İstemin Özeti: Antalya 2. İdare Mahkemesi'nin 08.05.2013 tarih ve E:2012/390, K:2013/552 sayılı kararının; taşınmazın özelleştirilmesinde satış işleminin Özelleştirme İdaresi Başkanlığınca yapılması gerektiği, şirket ile taşınmaz arasında bağlantı bulunmadığı, özelleştirme kapsam ve programına alınma kararında hukuka aykırılık bulunduğu, bu karara

dayanılarak yapılan devir ve yetki verilmesi işlemlerinin de geçersiz olduğu ileri sürülerek bozulması istenilmektedir.

Özelleştirme İdaresi Başkanlığının Savunmasının Özeti :
Temyiz isteminin reddi ile İdare Mahkemesi kararının onanması gerektiği savunulmaktadır.

... Elektrik Üretim ve Ticaret A.Ş.'nin Savunmasının Özeti :
Temyiz isteminin reddi ile İdare Mahkemesi kararının onanması gerektiği savunulmaktadır.

Danıştay Tetkik Hâkimi Semih KARADENİZ'in Düşüncesi :
Temyiz isteminin kabulü gerektiği düşünülmektedir.

TÜRK MİLLETİ ADINA

Karar veren Danıştay Onüçüncü Dairesi'nce, Tetkik Hâkiminin açıklamaları dinlendikten ve dosyadaki belgeler incelendikten sonra işin gereği görüldü:

Dava; Antalya ili, Manavgat ilçesi, Evren Köyü, ... ada, ... parselde bulunan taşınmazın özelleştirme kapsam ve programına alınmasına, satış yöntemiyle özelleştirilmesine ve satışın varlık satışı suretiyle gerçekleştirilmesine ilişkin Özelleştirme Yüksek Kurulu'nun 20.04.2011 tarih ve 2011/38 sayılı kararının ve bu karara istinaden 28.11.2011 günü saat:14.00'de ... Elektrik Üretim ve Ticaret A.Ş. Genel Müdürlüğü tarafından yapılacak olan söz konusu taşınmazın satışına ilişkin ihalenin iptali istemiyle açılmış; İdare Mahkemesi'nce; Özelleştirme Yüksek Kurulu'nun 22.04.2011 günlü, 27913 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan, Antalya ili, Manavgat ilçesi, Evren Köyü, ... ada, ... parselde bulunan taşınmazın özelleştirme kapsam ve programına alınmasına, satış yöntemiyle özelleştirilmesine ve satışın varlık satışı suretiyle gerçekleştirilmesine ilişkin 20.04.2011 günlü, 38 sayılı kararının iptali istemiyle Mahkemelerinin 2011/1768 sayılı esasına kayıtlı davanın açıldığı, anılan davada Mahkemelerinin 01.12.2011 gün, K:2011/1466 sayılı kararıyla süre aşımı nedeniyle davanın reddine karar verildiği, kararın davacı tarafından temyiz edilmesi üzerine dava dosyasının Danıştay'a gönderildiği, bu defa davacı tarafından yukarıda sözü edilen Özelleştirme Yüksek Kurulu'nun 20.04.2011 günlü, 38 sayılı kararının iptali istemiyle bakılmakta olan işbu davanın açıldığı, bu durumda, bakılmakta olan davanın tarafları, konusu ve sebebinin, 2011/1768 esasına kayıtlı ve süre aşımı nedeniyle reddine karar verilip Danıştay nezdinde derdest olan dava ile aynı olduğu anlaşılmalı esasının incelenme olanağı bulunmadığı; davanın, ihalenin iptali istemine ilişkin olarak ise, söz konusu satış işleminin dayanağını oluşturan

Özelleştirme Yüksek Kurulu'nun 20.04.2011 günlü, 38 sayılı kararının iptali istemiyle açılan davada Mahkemelerinin 01.12.2011 gün, K:2011/1466 sayılı kararıyla süre aşımı nedeniyle reddine karar verildiği gibi, satış işleminin davalı idareye verilen görev ve yetki çerçevesinde 4046 sayılı Özelleştirme Uygulamaları Hakkında Kanun'da gösterilen usul ve esaslara ve kamu yararı ile hizmetin gereklerine uygun olarak tesis edildiği sonucuna ulaşıldığından tesis edilen işlemde hukuka aykırılık bulunmadığı gerekçesiyle davanın Özelleştirme Yüksek Kurulu'nun 20.04.2011 günlü ve 38 sayılı kararının iptali istemine ilişkin kısmının derdestlik nedeniyle incelenmeksizin reddine, taşınmazın satışına ilişkin ihalenin iptali istemine ilişkin kısmının ise esastan reddine karar verilmiş, bu karar davacı tarafından temyiz edilmiştir.

2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 14/3. maddesinde, dilekçelerin görev ve yetki, idarî merci tecavüzü, ehliyet, idarî davaya konu olacak kesin ve yürütülmesi gereken bir işlem olup olmadığı, süre aşımı, husumet ve Kanun'un 3. ve 5. maddelerine uygun olup olmadıkları yönlerinden sırasıyla inceleneceği, 15/1-a maddesinde idari yargının görevli olduğu konularda görevli olmayan mahkemeye açılan davanın görev yönünden reddedilerek dava dosyasının görevli mahkemeye gönderilmesine karar verileceği, 2576 sayılı Bölge İdare Mahkemeleri, İdare Mahkemeleri ve Vergi Mahkemelerinin Kuruluşu ve Görevleri Hakkında Kanun'un 1. maddesinde, bölge idare mahkemeleri, idare mahkemeleri ve vergi mahkemelerinin bu Kanunla verilen görevleri yerine getirmek üzere kurulmuş "genel görevli" mahkemeler olduğu, 5. maddesinde ise, idare mahkemelerinin, vergi mahkemelerinin görevine giren davalarla ilk derecede Danıştay'da çözümlenecek olanlar dışındaki davalara bakacağı kurala bağlanmıştır.

4046 sayılı Özelleştirme Uygulamaları Hakkında Kanun'un 27. maddesinin (a) bendinde, özelleştirme uygulamalarına ilişkin idarî davaların, ilk derece mahkemesi olarak Danıştay'da görüleceği belirtilmiştir.

Dosyanın incelenmesinden, mülkiyeti Hazineye ait Antalya İli, Manavgat İlçesi, Evren Köyü, ... ada, ... parsel sayılı taşınmazın Özelleştirme Yüksek Kurulu'nun 20.04.2011 tarih ve 2011/38 sayılı kararıyla, özelleştirme kapsam ve programına alınmasına karar verildiği, devam eden süreçte taşınmazların bedelsiz olarak ... Elektrik Üretim ve Ticaret A.Ş.'ye (...) devredildiği, taşınmazın değerlendirme ve diğer satışa hazırlık işlemlerinin ... tarafından gerçekleştirilerek 28.11.2011 tarihinde ihaleye çıkılması üzerine bakılan davanın açıldığı anlaşılmaktadır.

Bu durumda, anılan taşınmazın özelleştirme kapsam ve programına alınması ile özelleştirilmesini teminen ihaleye çıkarılmasından doğan uyumsuzluğun, özelleştirme uygulamalarına ilişkin olması nedeniyle 4046 sayılı Kanun'un 27. maddesinin (a) bendi uyarınca davanın görüm ve çözümü ilk derece mahkemesi olarak Danıştay'ın görev alanı içinde bulunduğundan, İdare Mahkemesince davanın esasının incelenmesinde usule uygunluk bulunmamaktadır.

Öte yandan; dava konusu işlemlerin 2577 sayılı Kanun'un 20/A maddesi ile getirilen "ivedi yargılama usulüne" tabi olması nedeniyle, bu hükümlerin İdare Mahkemesi kararının görev yönünden bozulmasına etkisinin ayrıca tartışılmasına gerek bulunmaktadır.

2577 sayılı Kanun'un 20/A maddesinin 2. fıkrasında, dava ve temyiz aşamasında uygulanması gereken ivedi yargılama usulü düzenlenmiş olup; fıkranın (i) bendinde, "Danıştay evrak üzerinde yaptığı inceleme sonunda, maddi vakıalar hakkında edinilen bilgiyi yeterli görürse veya temyiz sadece hukuki noktalara ilişkin ise yahut temyiz olunan karardaki maddi yanlışlıkların düzeltilmesi mümkün ise işin esası hakkında karar verir. Aksi hâlde gerekli inceleme ve tahkikatı kendisi yaparak esas hakkında yeniden karar verir. Ancak, ilk inceleme üzerine verilen kararlara karşı yapılan temyizi haklı bulunduğu hâllerde kararı bozmakla birlikte dosyayı geri gönderir. Temyiz üzerine verilen kararlar kesindir." kuralı yer almıştır.

Aktarılan düzenlemeden; ivedi yargılama usulünde, verilen karar kesin olmak üzere, temyiz incelemesini yapan Danıştay'a inceleme ve tahkikat görevinin verildiği, sadece mahkeme tarafından ilk inceleme üzerine verilen kararlar yönünden kararın temyizen bozularak dosyanın geri gönderilme hakkının tanındığı görülmektedir. Bununla birlikte, bu kuralın "görevli ve yetkili" bir mahkeme tarafından verilen kararlar için geçerli olduğu açıktır. Nitekim, 2577 sayılı Kanun'un 49. maddesinde, temyiz incelemesi sonucunda Danıştay'ın görev ve yetki dışında bir işe bakılmış olması sebeplerinden dolayı incelenen kararı bozacağı kurala bağlanmış olup, ivedi yargılama usulüne ilişkin düzenlemelerin bu kuraldan ayrı olarak değerlendirilmesine imkân bulunmamaktadır.

Bu çerçevede, ivedi yargılama usulüne göre ilk derecede verilen kararın temyiz incelemesi sırasında, ilk incelemede tespit edilmesi gereken usule aykırılıkların belirlenmesi hâlinde de kararın bozularak dosyanın kararı veren mahkemeye gönderilmesi gerekmektedir. Aksi bir düşüncenin kabulü; 2577 sayılı Kanun'un 32. maddesindeki, yetkinin kamu düzeninden olduğu kuralına ve yine aynı Kanun'un 14. maddesinin altıncı fıkrasındaki, ilk inceleme üzerine verilebilecek kararların, ilk incelemeden sonra tespit

edilmesi hâlinde de davanın her safhasında verilebileceği kuralına aykırılık oluşturur.

Bu hâliyle; "görevsiz/yetkisiz" mahkeme tarafından verilen esasa yönelik kararların bozulmasında ve yeniden bir karar verilmek üzere dosyanın kararı veren Mahkemeye gönderilmesinde 2577 sayılı Kanun'un 20/A maddesine aykırılık bulunmadığı sonucuna ulaşılmaktadır.

Açıklanan nedenlerle; temyiz isteminin kabulü ile 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 49. maddesi uyarınca Antalya 2. İdare Mahkemesi'nin 08.05.2013 tarih ve E:2012/390, K:2013/552 sayılı kararının bozulmasına, yeniden bir karar verilmek üzere dosyanın anılan Mahkeme'ye gönderilmesine, 2577 sayılı Kanun'un 20/A maddesinin ikinci fıkrasının (i) bendi uyarınca kesin olarak (karar düzeltme yolu kapalı olmak üzere), 04.04.2017 tarihinde oyçokluğuyla karar verildi.

KARŞI OY

2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'na 18.6.2014 tarih ve 6545 sayılı Kanun'un 18. maddesi ile eklenen 20/A maddesinin ikinci fıkrasının (i) bendinde, "Danıştay evrak üzerinde yaptığı inceleme sonunda, maddi vakıalar hakkında edinilen bilgiyi yeterli görürse veya temyiz sadece hukuki noktalara ilişkin ise yahut temyiz olunan karardaki maddi yanlışlıkların düzeltilmesi mümkün ise işin esası hakkında karar verir. Aksi hâlde gerekli inceleme ve tahkikatı kendisi yaparak esas hakkında yeniden karar verir. Ancak, ilk inceleme üzerine verilen kararlara karşı yapılan temyizi haklı bulduğu hâllerde kararı bozmakla birlikte dosyayı geri gönderir. Temyiz üzerine verilen kararlar kesindir.", 07.04.2015 tarih ve 29319 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan 6637 sayılı Kanun'un 19. maddesiyle eklenen ibare sonucundaki yeni şekliyle Geçici 8. maddesinde ise, "İvedi yargılama usulü hariç olmak üzere bu Kanunla idari yargıda kanun yollarına ilişkin getirilen hükümler, 2576 sayılı Kanunun, bu Kanunla değişik 3'üncü maddesine göre kurulan bölge idare mahkemelerinin tüm yurttaki görev başlayacakları tarihten sonra verilen kararlar hakkında uygulanır. Bu tarihten önce verilmiş kararlar hakkında, kararın verildiği tarihte yürürlükte bulunan kanun yollarına ilişkin hükümler uygulanır." kuralı yer almaktadır.

2577 sayılı Kanun'un 14. maddesinde, ilk inceleme hususlarının; görev ve yetki, idari merci tecavüzü, ehliyet, idari davaya konu olacak kesin ve yürütülebilir bir işlem olup olmadığı, süre aşımı, husumet, Kanun'un 3. ve 5. maddesinde belirtilen hususların bulunup bulunmadığı şeklinde

sayılmış, aynı Kanun'un 15. maddesinde ise ilk inceleme üzerine verilecek kararlar belirtilmiştir.

Aktarılan hükümler uyarınca, ivedi yargılama usulüne tabi davalarda 07.04.2015 tarihinden itibaren kanun yolu aşamasında da ivedi yargılama usulünün uygulanacağı, Danıştay'ın ivedi yargılama usulüne tabi davalarda ilk derece mahkemesince verilen kararın temyiz incelemesi sonucunda kararın bozulmasına karar vermesi halinde işin esası hakkında bir karar vererek uyuşmazlıkları kesin olarak sonuçlandıracağı, ancak ilk inceleme üzerine verilen kararlara karşı yapılan temyiz başvurularında, idare mahkemesi kararını bozması durumunda, uyuşmazlığın esasına girmeksizin dosyayı ilgili idare mahkemesine göndereceği anlaşılmaktadır. Bu nedenle, ilk inceleme hususlarında sorun görülmeksizin, işin esası hakkında bir karar verilmesi hâlinde, Danıştay tarafından görevsiz/yetkisiz yargı yeri tarafından verilen kararlar bozulmakla birlikte, işin esası hakkında bir karar verilmesi gerekeceği, zira 2577 sayılı Kanun'un 20/A maddesinde ilk inceleme üzerine yalnızca 15. maddede sayılan kararlardan birinin alınması durumunda dosyanın geri gönderileceği sonucuna ulaşılmaktadır.

2577 sayılı Kanun'un 20/A maddesinde yer alan düzenleme dikkate alındığında, kararın bozularak dosyanın ilgili idare mahkemesine gönderilmesine ilişkin düzenleme, Danıştay tarafından işin esası hakkında karar verilebilmesi hususunun tek istisnası olarak düzenlenmiştir. Dolayısıyla söz konusu düzenlemenin dar yoruma tabi tutulması gerekmektedir. Bu nedenle, görevsiz bir yargı yerinin kendisini görevli görerek ve uyuşmazlığın esasına girerek verdiği kararların, aktarılan düzenleme kapsamında olmadığı değerlendirilmiştir. Diğer taraftan, ivedi yargılama usulünü getiren ilgili hükümde, söz konusu maddede bentler hâlinde belirtilen uyuşmazlıkların ivedi yargılamaya tabi olduğu ve bu tip uyuşmazlıklarda farklı bir yargılama usulünün kabul edildiği (dava açma ve temyiz süresi gibi sürelerin kısaltıldığı, dosyanın tekemmül sürecinin hızlandırıldığı) dikkate alındığında, görevsiz idare mahkemesi kararının görev yönünden bozulmasıyla birlikte işin esası hakkında Danıştay tarafından bir karar verilerek uyuşmazlığın sonlandırılması ivedi yargılamadan beklenen amaca da uygun düşmektedir.

Öte yandan, özelleştirme uygulamalarına ilişkin idari davalar 4046 sayılı Kanun'un 27. maddesi uyarınca ilk derece mahkemesi olarak Danıştay'da görülecek olup, görevsiz idare mahkemesi kararının görev yönünden bozulmasıyla birlikte yeniden bir karar verilmesini teminen mahkemeye gönderilmeksizin Danıştay tarafından bir karar verilmesi

hâlinde, bu kararın da İdari Dava Daireleri Kurulu nezdinde kanun yolu denetimi açık olduğundan iki kademeli yargılama da sağlanmış olacaktır.

Bakılan davada, Antalya ili, Manavgat ilçesi, Evren Köyü, ... ada, ... parselde bulunan taşınmazın özelleştirme kapsam ve programına alınmasına, satış yöntemiyle özelleştirilmesine ve satışın varlık satışı suretiyle gerçekleştirilmesine ilişkin Özelleştirme Yüksek Kurulu'nun 20.04.2011 tarih ve 2011/38 sayılı kararının ve bu karara istinaden 28.11.2011 günü saat:14.00'de ... Elektrik Üretim ve Ticaret A.Ş. Genel Müdürlüğü tarafından yapılacak olan söz konusu taşınmazın satışına ilişkin ihalenin iptalinin istendiği, Antalya 2. İdare Mahkemesinde açılan davada, işin esası incelenmek suretiyle bir karar verildiği, bu kararın davacı tarafından temyiz edildiği görülmektedir.

Yukarıda belirtilen taşınmazın özelleştirme kapsam ve programına alınması ile özelleştirilmesini teminen ihaleye çıkarılmasından doğan uyumsuzluğun, özelleştirme uygulamalarına ilişkin olması nedeniyle 4046 sayılı Kanun'un 27. maddesinin (a) bendi uyarınca davanın görüm ve çözümü ilk derece mahkemesi olarak Danıştay'ın görev alanı içinde bulunmaktadır.

Bu durumda; Antalya 2. İdare Mahkemesi'nce verilen kararın, işin esası incelenmek suretiyle verilmiş olması karşısında, bozularak yeniden bir karar verilmek üzere dosyanın anılan mahkemeye gönderilmesinin aktarılan Kanun hükümleri karşısında mümkün olmadığı ve ivedi yargılama usulünden beklenen amacı da gerçekleştirilmeyeceği anlaşıldığından, Dairemiz tarafından, davanın görüm ve çözümünün Danıştay'ın görevinde olduğu belirtildikten ve Danıştay'ın ilk derece davalara ilişkin işlemler (harç tamamlama, savcı düşüncesi alınması vs) tamamlandıktan sonra işin esası incelenerek bir karar verilmesi gerektiği görüşüyle, aksi yönde oluşan karara katılmıyoruz.

— • ONDÖRDÜNCÜ DAİRE USUL KARARLARI • —

T.C.
DANIŞTAY
Ondördüncü Daire

Esas No : 2017/919

Karar No : 2017/4660

Anahtar Kelimeler : -Tebliğat Kanunu,
 -Gayrimenkul Mülkiyetin İktisap Yolları,
 -İdari Yargı Yerinin Görevli Olduğu

Özeti : Tebliğat Kanununun Uygulanmasına Dair Yönetmeliğin 16. maddesi hükmü uyarınca, bilinen en son adresin tespitinde tebliğ isteyen beyanı, muhatabın veya diğer ilgililerin bildirimleri ya da mevcut belgelerin esas alınması gerektiği düzenlemesi karşısında, Mahkemece, kararın vekaletnamede veya dava dilekçesinde adresine yer verilmeyen ve yukarıda sözü edildiği üzere davanın takibi konusunda temsil iradesi ortaya konulmayan avukatın UYAP sisteminde kayıtlı olan adresine tebliğ edilmesinin usulsüz olduğu; öte yandan, davacının taşınmaz üzerindeki temel iddiasının, gayrimenkul mülkiyetinin iktisap yollarına ilişkin 4721 sayılı Medeni Kanun hükümlerine yönelik olmayıp, 2981 sayılı Yasada öngörülen hak sahipliği esasına göre yapılması istenilen idari tescile dayandığı, bu itibarla, 2981 sayılı Kanundan kaynaklanan ve söz konusu Kanun hükümlerine göre irdelenmesi gereken uyuşmazlığın görümü ve çözümünde idari yargı yerinin görevli olduğu hakkında.

Kararın Düzeltmesini İsteyen (Davacı) : ...

Vekili : Av. ...

Karşı Taraf (Davalılar) : 1. İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanlığı

Vekili : Av. ...

2. Ataşehir Belediye Başkanlığı

İstemın Özeti: Danıştay Onuncu Dairesinin 25/11/2015 günlü, E:2015/4713, K:2015/5274 sayılı kararının, dilekçede belirtilen nedenlerle düzeltilmesi istenilmektedir.

İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanlığının Savunmasının Özeti: İstemin reddi gerektiği savunulmaktadır.

Ataşehir Belediye Başkanlığının Savunmasının Özeti: Savunma verilmemiştir.

Danıştay Tetkik Hakimi : Ali Altun

Düşüncesi : Kararın düzeltilmesi isteminin kabulü ile Mahkeme kararının bozulması gerektiği düşünülmektedir.

TÜRK MİLLETİ ADINA

Hüküm veren Danıştay Ondördüncü Dairesince; 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanununun 54. maddesinin 1. fıkrasının (c) bendine göre kararın düzeltilmesi istemi yerinde görüldüğünden, temyiz isteminin süre aşımı yönünden reddine ilişkin Danıştay Onuncu Dairesinin 25/11/2015 günlü, E:2015/4713, K:2015/5274 sayılı kararı kaldırılarak, işin esası yeniden incelendi:

Dava, İstanbul İli, Ataşehir İlçesi, İstiklal Mahallesi, ... ada, ... parsel sayılı taşınmaz mülkiyetinin davacıya devredilmesine ilişkin yapılan başvurunun, davalı Ataşehir Belediyesince reddedilmesine dair işlemin iptali istemiyle açılmış, İdare Mahkemesince; davacının talebinin taşınmazın aynına ilişkin ve tapu sicilinde değişikliği gerektirir nitelikte bulunduğu, dolayısıyla dava konusu işlemin 4721 sayılı Medeni Kanun hükümleri çerçevesinde adli yargı yerinde görülecek işlerden olduğu gerekçesiyle davanın görev yönünden reddine karar verilmiş, bu karar, davacı vekili tarafından temyiz edilmiştir.

Danıştay Onuncu Dairesinin 25/11/2015 günlü, E:2015/4713, K:2015/5274 sayılı temyiz isteminin süre aşımı yönünden reddine ilişkin kararı yönünden;

2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanununun kararın verildiği tarihte uygulanmakta olan "Temyiz" başlıklı, 46. maddesinin 2. fıkrasında; "Özel Kanunlarında ayrı süre gösterilmeyen hallerde, Danıştay dava daireleri ile idare ve vergi mahkemelerinin nihai kararlarına karşı tebliğ tarihini izleyen otuz gün içinde Danıştayda temyiz yoluna başvurulabilir." hükmü bulunmaktadır.

7201 Sayılı Tebligat Kanununun "Bilinen adreste tebligat" başlıklı, 10. maddesinin 1. fıkrasında "Tebligat, tebliğ yapılacak şahsa bilinen en son adresinde yapılır." hükmüne, "Vekile ve kanuni mümesile tebligat" başlıklı 11. maddesinin 1. fıkrasında; "Vekil vasıtasıyla takip edilen işlerde tebligat vekile yapılır. Vekil birden çok ise bunlardan birine tebligat yapılması yeterlidir..." hükmüne, "Usulüne aykırı tebliğin hükmü" başlıklı 32.

maddesinde; "Tebliğ usulüne aykırı yapılmış olsa bile, muhatabı tebliğe muttali olmuş ise muteber sayılır. Muhatabın beyan ettiği tarih, tebliğ tarihi addolunur." hükmüne yer verilmiştir.

25.01.2012 günlü, 28184 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan, "Tebliğat Kanununun Uygulanmasına Dair Yönetmeliğin" 16. maddesinin 1. fıkrasında; "Tebliğat, öncelikle tebliğ yapılacak şahsın bilinen en son adresinde yapılır. Bilinen en son adresin tespitinde, tebliğ isteyen beyanı, muhatabın veya diğer ilgililerin bildirimleri ya da mevcut belgeler esas alınır." düzenlemesi yer almaktadır.

Dosyanın incelenmesinden; davacı tarafından 26.08.2013 günlü, 02455 yevmiye no'lu genel vekaletname ile Av. ... ve Av. ...'in birlikte ve ayrı ayrı yetkili umumi vekil kılındığı, vekaletnamede vekil adresi olarak Av. ...'in adresinin yazılı olduğu, diğer avukatın adres bilgisine ise yer verilmediği, davanın vekaletnamede yazılı aynı adres belirtilerek Av. ... tarafından imzalanmış dava dilekçesi ile açıldığı, İdare Mahkemesince verilen kararın diğer avukat ...'in UYAP sisteminde kayıtlı olan adresine tebliğ edildiği, Av. ... tarafından yapılan temyiz başvurusunda, Mahkeme kararının usulsüz tebliğ edildiği, kararın öğrenilmiş olduğu 29.09.2015 tarihinin tebliğ tarihi olarak dikkate alınmak suretiyle temyiz isteminin süresinde kabul edilmesi gerektiğinin iddia edildiği, Danıştay Onuncu Dairesince 25/11/2015 günlü, E:2015/4713, K:2015/5274 sayılı kararla temyiz başvurusunun süre aşımı yönünden reddine karar verildiği, kararın gerekçesinde; "İdare Mahkemesi kararının 13/08/2015 tarihinde davacı vekillerinden olan Av. ...'e tebliğ edildiği, davacının diğer vekili tarafından ise otuz günlük süre geçtikten sonra 29/09/2015 tarihinde İdare Mahkemesi kayıtlarına giren dilekçe ile temyiz isteminde bulunduğu, her ne kadar temyize gelen davacı vekili tarafından, Mahkeme kararının kendisinin vekaletnamede belirtilen adresine yerine diğer vekilin UYAP sisteminde kayıtlı olan adresine tebliğ edildiğinden bahisle tebliğatın usulsüz olduğu ileri sürülmüşse de 7201 sayılı Tebliğat Kanununun 11. maddesinin 1. fıkrası hükmü uyarınca bu iddiaya itibar edilmediği..." hususlarına yer verildiği, sonrasında davacı tarafından, yukarıda yer verilen temyiz dilekçesindeki iddialar tekrar edilerek kararın düzeltilmesi isteminde bulunduğu ve Danıştay Onuncu Dairesince bu kez 27/02/2017 günlü, E:2016/2413, K:2017/1153 sayılı kararla, "Gecekondu Mevzuatından kaynaklanan uyuşmazlığın Danıştay Ondördüncü Dairesinin görevine girdiği" gerekçesiyle gönderme kararı verilmesi üzerine dosyanın Dairemize gönderildiği anlaşılmaktadır.

Uyuşmazlıkta; davacı tarafından yetkili kılınan umumi vekillerden sadece Av. ... tarafından dava dilekçesinin imzalandığı, dolayısıyla davanın takibi konusunda bu avukatın müvekkilini temsil konusunda iradesini beyan ettiği, öte yandan, gerek dosyaya sunulan vekaletnamede gerek dava dilekçesinde Av. ...'in adresinin yazılı olmasına ve yukarıda anılan Tebligat Kanununun Uygulanmasına Dair Yönetmeliğin 16. maddesi hükmü uyarınca, bilinen en son adresin tespitinde tebliğ isteyen beyanı, muhatabın veya diğer ilgililerin bildirimleri ya da mevcut belgelerin esas alınması gerektiği düzenlemesi karşısında, Mahkemece, kararın vekaletnamede veya dava dilekçesinde adresine yer verilmeyen ve yukarıda sözü edildiği üzere davanın takibi konusunda temsil iradesi ortaya konulmayan Av. ...'in UYAP sisteminde kayıtlı olan adresine tebliğ edilmesinin usulsüz olduğu sonucuna varılmıştır.

Bu itibarla; 7201 sayılı Tebligat Kanununun usulsüz tebligata ilişkin 32. maddesi hükmü uyarınca davacı vekili Av. ... tarafından yapılan temyiz başvurusunun süresinde olduğu dikkate alındığında, aksi yönde verilen temyiz isteminin süre aşımı nedeniyle reddi yolundaki Danıştay Onuncu Dairesi kararında usul hükümlerine uyarlık görülmemiştir.

İstanbul 3. İdare Mahkemesinin 30.07.2015 günlü, E:2015/1425, K:2015/1532 sayılı kararına gelince;

2981 sayılı “İmar ve Gecekondu Mevzuatına Aykırı Yapılara Uygulanacak Bazı İşlemler ve 6785 sayılı İmar Kanununun Bir Maddesinin Değiştirilmesi Hakkında Kanun”un 8. maddesinde; imar affından yararlanabilecek gecekonduların tespiti ile değerlendirilmesi usul ve koşullarına yer verildiği, 10. maddesinde; Kanunun hükümlerine göre, hazine, belediye, il özel idaresine ait veya Vakıflar Genel Müdürlüğünün idare ettiği arsa veya araziler üzerinde, gecekondu sahiplerince yapılmış yapıların, 12. madde hükümlerine göre tespit ettirildikten sonra, kayıt maliki kamu kuruluşunca bu yerin hak sahibine tahsis edileceği ve bu tahsisin yapıldığının tapu sicilinin beyanlar hanesinde gösterilerek ilgisine "Tapu Tahsis Belgesi" verileceği, tapu tahsis belgesinin ıslah imar planı veya kadastro planları yapıldıktan sonra hak sahiplerine verilecek tapuya esas teşkil edeceği, hak sahibi olmadığı halde tapu verilen kişilerin tapularının resen iptal edileceği, 13. maddesinin 1. fıkrası (b) bendinde; hazine, belediye, il özel idarelerine ait veya Vakıflar Genel Müdürlüğünün idaresinde olan veya bu Kanun uyarınca mülkiyetlerine geçen arsa veya araziler üzerinde ıslah imar planları ile meydana getirilen imar parselleri içinde hak sahiplerine, yapılarının işgal ettiği arazi de dikkate alınarak ıslah imar planında getirilen ölçülere uygun şekilde arsa veya hisse tahsis

edileceği; gecekondusu muhafaza edilemeyen hak sahiplerine aynı bölgede veya diğer gecekondular ıslah veya önleme bölgesinden başka bir arsa veya hisse verileceği, aynı maddenin 2. fıkrasında; buldukları yerde korunamayan gecekondular sahiplerinden hak sahibi sıfatı taşıyanlara, bir gecekondular önleme veya ıslah bölgesinde veya yakın bölgelerde yapılmış ıslah imar planı içinde meydana gelen boş imar parsellerinin müstakil, hisseli veya kat mülkiyeti esasına göre verileceği hükümlerine yer verilmiş, 14. maddesinde ise; bu Kanun hükümlerinden yararlanamayacak olan yapılar ayrıntılı olarak düzenlenmiştir.

2981 sayılı Kanun uyarınca yapılan tespit ve değerlendirme sonucunda, öngörülen koşullara uygunluğu saptanan ilgililere, arsa veya hisse tahsis etmek ve bunlar adına tapuya tescil ettirme yetkisine sahip olan idarelerin, söz konusu uygulama işlemleri kamu gücüne dayalı, resen ve tek yanlı tesis ettiği işlemlerdir.

Dosyanın incelenmesinden; İstanbul İli, Ataşehir İlçesi, İstiklal Mahallesi, eski ... pafta, ... ada, ... parsel sayılı, yeni ... ada, ... parsel sayılı hazineye ait taşınmaz üzerinde davacı tarafından inşa edilmiş 400 m² işgal alanlı gecekondunun, 2981 sayılı Kanun uyarınca imar affından faydalanılması yolunda, davacı adına hak sahipliğini gösterir 07/03/1986 tarihli tapu tahsis belgesinin düzenlendiği, söz konusu tapu tahsis belgesi dikkate alınarak davacıya, 07/01/2008 tarihinde ... ada, ... parsel sayılı taşınmazın 153,02 m² hissesinin tapusunun verildiği, davacı tarafından, gecekondusunun bulunduğu ... ada, ... parsel sayılı taşınmazın tapu sicilinde adına tescil edilmesi için davalı ilçe belediyesine başvuruda bulunulduğu, belediyece 10/03/2015 günlü, 4642 sayılı dava konusu cevabi işlemle, "davacıya gecekondusunun bulunduğu ... ada, ... parsel sayılı taşınmaz yerine hatalı olarak ... ada, ... parsel sayılı taşınmazdan yer tahsis edilmesine ilişkin alınan 18/09/2007 günlü, 2364 sayılı Encümen Kararının iptal edildiği, bu yer tapusunun yeniden ilçe belediyesine devredilmesi gerektiğine dair 13/03/2008 tarihli Encümen Kararının alındığı, davacının imar affına konu gecekondusuna ait şuyulandırma cetvellerinin incelenmesi sonucunda ... ada, ... parsel sayılı taşınmazda şağil olarak adının geçtiği, ancak Belediyece mahallinde yapılan tespitlerde kadastronun eski ... pafta, ... ada, ... parselinde inşa edilen ve Tapu Tahsis Belgesine sahip olan gecekondunun, davacı tarafından harici satış sözleşmesi ile 1983 yılında ...'a satıldığı, ancak davacının ... ada, ... parsel sayılı taşınmaz üzerinde ayrıca Tapu Tahsis Belgesi bulunmayan ikinci bir yapısının bulunduğu..." hususlarına yer verilerek davacının başvurusuna olumsuz yanıt verildiği,

davacı tarafından bu işlemin iptali istemiyle bakılan davanın açıldığı görülmektedir.

Uyuşmazlıkta; davacının taşınmaz üzerindeki temel iddiasının, gayrimenkul mülkiyetinin iktisap yollarına ilişkin 4721 sayılı Medeni Kanun hükümlerine yönelik olmayıp, 2981 sayılı Yasada öngörülen hak sahipliği esasına göre yapılması istenilen idari tescile dayandığı anlaşılmaktadır.

Bu itibarla, 2981 sayılı Kanundan kaynaklanan ve söz konusu Kanun hükümlerine göre irdelenmesi gereken uyuşmazlığın görümü ve çözümünde idari yargı yerinin görevli olduğu dikkate alındığında, davanın görev yönünden reddine ilişkin temyize konu İdare Mahkemesi kararında hukuki isabet bulunmamaktadır.

Açıklanan nedenlerle; İstanbul 3. İdare Mahkemesinin 30.07.2015 günlü, E:2015/1425, K:2015/1532 sayılı kararının bozulmasına, dosyanın Mahkemesine gönderilmesine, 14/09/2017 tarihinde oybirliği ile karar verildi.

— • ONBEŞİNCİ DAİRE USUL KARARLARI • —

T.C.

DANIŞTAY

Onbeşinci Daire

Esas No : 2016/5880

Karar No : 2017/3637

Anahtar Kelimeler : -Süre Aşımı

Özeti : Uyuşmazlıkta davacılara ilişkin tedavi sürecinin sona erdiği 15/04/2014 tarihi itibariyle davalı İdareye atfedilen eylemin (tedavi sürecine ilişkin hizmet kusuru bulunduğu hususunun) bütün sonuçlarıyla birlikte öğrenildiğinin kabulü gerektiğinden, anılan tarihten itibaren en geç bir yıl içinde (15/04/2015 tarihine kadar) davalı idareye başvurulması ve başvurunun reddi üzerine dava açma süresi içinde dava açılması gerekirken bu süre geçirildikten sonra, 03/11/2015 tarihinde yapılan başvurunun zımnen reddi sonrası açılan davada süre aşımı bulunduğu hakkında.

Temyiz Edenler (Davacılar) : 1- ..., 2- ...**Vekilleri** : Av. ...**Karşı Taraf (Davalı) :** Türkiye Kamu Hastaneleri Kurumu**Vekili** : Av. ...

İstemin Özeti: Davacılarından ...'ın doğum için gittiği Nizip Devlet Hastanesi'nde yanlış yapıldığı iddia edilen tedavi ve uygulamalar sonucu bebeğin ölmesi ve ...'ın da sakat kalması nedeniyle uğranıldığı ileri sürülen zararın karşılığı olarak 1.000,00 TL maddi, 200.000,00 TL manevi tazminatın davalı idareden tazmini istemiyle açılan davada; İdare Mahkemesince, hizmet kusuru nedeniyle açılan tazminat davalarında eylemin öğrenildiği tarihten itibaren 1 yıl içerisinde idareye başvuruda bulunulması gerekmekte olup, uyuşmazlıkta davacılarından ...'a ilişkin tedavi sürecinin sona erdiği 15/04/2014 tarihi itibariyle davalı İdareye atfedilen eylemin (tedavi sürecine ilişkin hizmet kusuru bulunduğu hususunun) bütün sonuçlarıyla birlikte öğrenildiğinin kabulü gerektiğinden, anılan tarihten itibaren en geç bir yıl içinde (15/04/2015 tarihine kadar) davalı idareye başvurulması ve başvurunun reddi üzerine dava açma süresi içinde dava

açılması gerekirken bu süre geçirildikten sonra, 03/11/2015 tarihinde yapılan başvurunun zımnen reddi sonrası açılan davada süre aşımı bulunduğu gerekçesiyle davanın reddi yolunda verilen kararın, hukuka uygun olmadığı ileri sürülerek temyizden incelenerek bozulması istenilmektedir.

Savunmanın Özeti : Mahkeme kararının hukuka uygun olduğu, temyiz isteminin reddi gerektiği savunulmaktadır.

Danıştay Tetkik Hakimi : Murat Şaşı

Düşüncesi : Temyiz isteminin reddi gerektiği düşünülmektedir.

TÜRK MİLLETİ ADINA

Karar veren Danıştay Onbeşinci Dairesince, tetkik hakiminin açıklamaları dinlenip, dosyadaki belgeler incelenerek gereği görüldü:

2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun "Kararın Bozulması" başlıklı 49. maddesinin 2. fıkrasında; temyiz incelemesi sonucu Danıştayın; a) Görev ve yetki dışında bir işe bakılmış olması, b) Hukuka aykırı karar verilmesi, c) Usul hükümlerinin uygulanmasında kararı etkileyebilecek nitelikte hata veya eksikliklerin bulunması sebeplerinden dolayı incelenen kararı bozacağı kuralına yer verilmiştir.

Dosyadaki belgeler ile temyiz dilekçesindeki iddiaların incelenmesinden, temyiz istemine konu kararın hukuka ve usule uygun olduğu, kararın bozulmasını gerektirecek yasal bir sebebin bulunmadığı sonucuna varılmıştır.

Açıklanan nedenlerle; temyiz isteminin reddine, Gaziantep 1. İdare Mahkemesinin 17/03/2016 tarih ve E:2016/212, K:2016/278 sayılı kararının onanmasına, dosyanın Mahkemesine gönderilmesine, 2577 sayılı Kanunun 18.06.2014 gün ve 6545 sayılı Kanunla eklenen Geçici 8. maddesinin 1. fıkrası ve 54. maddesinin 1. fıkrası uyarınca bu kararın tebliğ tarihini izleyen günden itibaren onbeş gün içinde karar düzeltme yolu açık olmak üzere, 14/06/2017 tarihinde oybirliğiyle karar verildi.

— • VERGİ DAVA DAİRELERİ KURULU • —
USUL KARARLARI

T.C.

DANIŞTAY

Vergi Dava Daireleri Kurulu

Esas No : 2017/306

Karar No : 2017/313

Anahtar Kelimeler : -İdari Yargılama Usulü Kanunu,
-Usul,
-İncelenmeksizin Ret

Özeti : Vergi mahkemesince verilen ilk kararının bir kısım hüküm fıkralarının bozulmasından sonra verilen ısrar kararının, kesinleşen hüküm fıkralarının yeniden temyiz incelenmesini olanaklı kılmayacağı hakkında.

Temyiz Edenler : 1- Tasfiye Halinde ... Tekstil ve Konfeksiyon Sanayi Ticaret Limited Şirketi

Vekili : Av. ...

2- İstanbul Vergi Dairesi Başkanlığı (Dış Ticaret Vergi Dairesi Müdürlüğü)

Vekili : Av. ...

İstemin Özeti: Davacı adına, defter ve belgelerini incelemeye ibraz etmediğinden bahisle düzenlenen vergi inceleme raporuna dayanılarak mahsuben ve nakden iadesi yapılan katma değer vergisinin kabul edilmemesi suretiyle 2004 yılının Temmuz, Ağustos, Kasım ve Aralık dönemleri için re'sen tarh edilen katma değer vergisi ile tekerrür hükümleri dikkate alınarak kesilen bir kat vergi ziyai cezası davaya konu yapılmıştır.

İstanbul 10. Vergi Mahkemesi, 21.9.2011 gün ve E:2010/394, K:2011/2348 sayılı kararıyla; yüklenilen katma değer vergilerinin indirim olarak dikkate alınabilmesi ve indirimden kaynaklı iade yapılabilmesi için kanuni belgelerde yer aldığının tespiti ve gerektiğinde yükümlü tarafından ispatının yasal zorunluluk olduğu, davacı tarafından, indirim konusu yaptığı katma değer vergilerinin dayanağını oluşturan kanuni belgeler, mal/hizmet aldığı kişi, kurum ve kuruluşlardan temin edilerek Mahkemelerine ibraz edilmediği gibi ibraz edilebileceği yönünde bir iddiada da

bulunulmadığından salınan vergilerde yasaya aykırılık görülmediği, defter ve vesikaların, selden zarar görmesi nedeniyle elinden çıktığı hususu, Düzce Sulh Hukuk Mahkemesinin 8.8.2005 tarih ve E:2005/130, K:2005/112 sayılı kararıyla alınan zayı belgesi ile ispat edildiğinden vergi ziyai cezası kesilemeyeceği gerekçesiyle katma değer vergileri yönünden davayı reddetmiş; vergi ziyai cezalarını kaldırmıştır.

Davacının temyiz istemini inceleyen Danıştay Dokuzuncu Dairesi, 14.5.2015 gün ve E:2012/799, K:2015/4932 sayılı kararıyla; şirketin kanuni temsilcisinin ikamet adresinde şirket adına yapılacak tebliğin, bizzat ilgisine yapılması gerektiği; söz konusu tebliğ o adreste bulunanı değil şirketi ilgilendirir nitelikte olduğundan, şirket adına yapılacak tebliğ işlemlerinde, ilgisinin o anda adreste bulunamaması halinde tebligat şirketle ilgisi olmayan eşe yapılamayacağı gibi ilgili tebliğ alındısının tetkikinden, tebligatın neden ilgilisi olan şirket temsilcisi yerine temsilcinin eşine yapıldığına ilişkin bir açıklama ya da şerh de yazılmadığının saptandığı, kanuni temsilcinin ikamet adresinde eşine yapılan ve şirketi ilgilendiren tebligat, bu haliyle usulsüz olduğundan davanın reddi yolundaki mahkeme kararında isabet görülmediği gerekçesiyle kararı bozmuş; davalı idarenin karar düzeltme istemini reddetmiştir.

İstanbul 10. Vergi Mahkemesi, 14.12.2016 gün ve E:2016/2096, K:2016/2088 sayılı kararıyla; ilk kararında yer alan hukuksal nedenler ve gerekçeye ek olarak; dava konusu tarhiyatlara ilişkin ihbarnamelerin şirket yetkilisi ...'un ikametgah adresinde şirket yetkilisinin eşine 31.12.2009 tarihinde tebliğ edildiği ve davanın 30 günlük dava açma süresi içerisinde açıldığı görüldüğünden, davacının tebligatın usulsüz olduğu yönündeki iddialarına itibar edilmediği gerekçesiyle ısrar etmiştir.

Davacı tarafından; Mahkemece kendilerinden belge ibrazının istenilmediği, davalı idarenin ortaya koymadığı delillerin kendilerinden istenemeyeceği, davalı idare lehine vekalet ücretine hükmedilmesinin hukuka aykırı olduğu; davalı idare tarafından ise tesis edilen işlemlerde hukuka aykırılık bulunmadığı ileri sürülerek kararın bozulması istenmiştir.

Savunmanın Özeti : Davacı tarafından temyiz isteminin reddi gerektiği savunulmuş; davalı idare tarafından savunma verilmemiştir.

Danıştay Tetkik Hakimi : Selim GÜNDOĞDU

Düşüncesi : Vergi mahkemesince verilen ilk kararın diğer hüküm fıkralarının bozulmasından sonra verilen ısrar kararının varlığı, ilk kararın kesinleşen hüküm fıkrasının yeniden temyizen incelenmesini olanaklı kılmayacağından, davalı idarenin temyiz isteminin incelenmeksizin reddi; davacının temyiz isteminin ise ısrar hükmü yönünden reddi ile işin esası

yönünden temyiz incelemesi yapılmak üzere dosyanın Danıştay Dördüncü Dairesine gönderilmesi gerektiği düşünülmektedir.

TÜRK MİLLETİ ADINA

Hüküm veren Danıştay Vergi Dava Daireleri Kurulunca, dosyadaki belgeler incelendikten sonra gereği görüldü:

Davacı adına, defter ve belgelerini incelemeye ibraz etmediğinden bahisle düzenlenen vergi inceleme raporuna dayanılarak mahsuben ve nakden iadesi yapılan katma değer vergisinin kabul edilmemesi suretiyle 2004 yılının Temmuz, Ağustos, Kasım ve Aralık dönemleri için re'sen tarh edilen katma değer vergisi ile tekerrür hükümleri dikkate alınarak kesilen bir kat vergi ziyayı cezasına karşı açılan davada verilen ısrar kararı taraflarca temyiz edilmiştir.

Vergi mahkemesi kararının, vergi ziyayı cezalarının kaldırılmasına ilişkin hüküm fıkrasının temyiz edilmeyerek kesinleştiği anlaşılmaktadır. Vergi mahkemesince verilen ilk kararın diğer hüküm fıkralarının bozulmasından sonra verilen ısrar kararının varlığı, ilk kararın kesinleşen hüküm fıkrasının yeniden temyizden incelenmesini olanaklı kılmayacağından, davalı idarenin söz konusu hüküm fıkrasına yönelttiği temyiz iddialarının incelenmesine olanak bulunmamaktadır.

İstanbul 10. Vergi Mahkemesinin, 14.12.2016 gün ve E:2016/2096, K:2016/2088 sayılı kararının ısrar hükmü aynı hukuksal nedenler ve gerekçe ile Kurulumuzca da uygun bulunmuş olup davacı tarafından temyiz dilekçesinde ileri sürülen iddialar kararın bu yönden bozulmasını gerektirecek nitelikte görülmemiştir.

Vergi mahkemesi kararı, şirketi ilgilendiren ve kanuni temsilcinin ikamet adresinde eşine yapılan tebligatın usulsüz olduğu gerekçesiyle bozulduğundan, uyuşmazlığın esasına ilişkin temyiz incelemesi yapılmamış olup, bu incelemenin Kurulumuzca değil, ilk derece yargı yerince verilen kararları temyizden incelemekle görevli vergi dava dairesince yapılması gerekmektedir.

Açıklanan nedenlerle, davalı idare temyiz isteminin incelenmeksizin reddine; davacının temyiz isteminin ısrar hükmü yönünden reddine, kararın, davanın reddine ilişkin hüküm fıkrası temyizden incelenmek üzere dosyanın Danıştay Dördüncü Dairesine gönderilmesine, 5.7.2017 gününde oyçokluğuyla karar verildi.

KARŞI OY

2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanununun 46'ncı maddesinde, Danıştay dava daireleri ile idare ve vergi mahkemelerinin nihai kararlarının başka kanunlarda aksine hüküm bulunsa dahi Danıştayda temyiz edilebileceği, 49'uncu maddesinde, temyiz incelemesi sonucunda yasada yazılı sebeplerin varlığı halinde Danıştayın incelenen kararı bozacağı ve dosyanın karar veren mahkemeye gönderileceği, mahkemenin dosyayı diğer öncelikli işlere nazaran daha öncelikle inceleyeceği ve yeniden karar vereceği, kararların kısmen onanması ve kısmen bozulması halinde kesinleşen kısmın Danıştay kararında belirtileceği kurala bağlanmıştır.

Vergi Mahkemesinin ısrar kararında, tekerrür hükümleri dikkate alınarak kesilen bir kat vergi ziyayı cezasının kaldırılmasına ilişkin olarak hüküm kurulmuş olması nedeniyle davalı idarenin temyiz isteminin de incelenmesi gerektiği oyu ile karara katılmıyorum.

— • ÜÇÜNCÜ DAİRE USUL KARARLARI • —

T.C.

DANIŞTAY**Üçüncü Daire**

Esas No : 2013/370

Karar No : 2017/1465

Anahtar Kelimeler : -Tüzel Kişiliğin Sona Ermesi,
-Ehliyet,
-Temsil

Özeti : Tüzel kişiliği ticaret sicilinden silinmekle sona eren şirket adına açılan davanın ehliyet yönünden reddi gerektiği hakkında.

Temyiz Eden : Batman Vergi Dairesi Müdürlüğü

Karşı Taraf : ... Kağıt Ürünleri Plastik Tekstil Nakliye Gıda Maddeleri Sanayi ve Ticaret Limited Şirketi

İstemin Özeti: Tasfiyesi tamamlanmış şirket adına, 2002 yılı hesaplarının incelenmesi sonucu takdir komisyonu kararına dayanılarak Mart, Nisan, Temmuz, Eylül ve Ekim dönemleri için re'sen salınan katma değer vergisi ve kesilen bir kat vergi ziyayı cezasına karşı dava açılmıştır. Diyarbakır Vergi Mahkemesi 21.9.2012 gün ve E:2012/309, K:2012/1251 sayılı kararıyla; adına ihbarname düzenlenen şirketin tüzel kişiliğinin 9.2.2011 tarihli ilan ile sona erdiği, tüzel kişiliği sona eren şirketin bu tarihten sonra haklara sahip olması, borçlu kılınması hukuken mümkün olmadığı gerekçesiyle tarhiyatı kaldırmıştır. Davalı idare tarafından, ticaret sicilinden kaydı silinerek kişiliği sona erdiği kabul edilmesine rağmen tarhiyatın kaldırılmasına karar verilmesinin hukuka uygun olmadığı ileri sürülerek kararın bozulması istenmiştir.

Savunmanın Özeti: Temyiz isteminin reddi gerektiği savunulmuştur.

Tetkik Hakimi : Ayşe DÖVER

Düşüncesi : Tüzel kişiliğın sona erdiği tarihten sonra şirketin haklara sahip olması, borçlu kılınması ve temsili mümkün olmadığından kararın bozulması gerektiği düşünülmektedir.

TÜRK MİLLETİ ADINA

Hüküm veren Danıştay Üçüncü Dairesince işin gereği görüşülüp düşünüldü:

Tasfiyesi 8.11.2006 tarihinde sona ererek 16.11.2006 tarih ve 533 sayılı Türkiye Ticaret Sicili Gazetesinde ilan edilmekle sicilden kaydı silinen ... Kağıt Ürünleri Plastik Tekstil Nakliye Gıda Maddeleri Sanayi ve Ticaret Limited Şirketi adına re'sen salınan katma değer vergisi ve kesilen bir kat vergi ziyai cezasına karşı açılan davada; adına ihbarname düzenlenen şirketin tüzel kişiliğinin 16.11.2006 tarihli ilan ile sona erdiği, tüzel kişiliği sona eren şirketin bu tarihten sonra haklara sahip olması, borçlu kılınması hukuken mümkün olmadığı gerekçesiyle davayı kabul ederek tarhiyatı kaldıran mahkeme kararı temyiz edilmiştir.

Davacı şirketin tüzel kişiliği ticaret sicilinden silinmekle sona ermiş bulunmaktadır. Tüzel kişiliği sona eren şirket adına düzenlenen ödeme emirlerinin herhangi bir hukuksal sonuç doğurmayacağı açık olmakla birlikte, tüzel kişiliğin sona erdiği tarihten sonra şirketin haklara sahip olması, borçlu kılınması ve temsili olanaklı olmadığından, davanın ehliyet yönünden reddine karar verilmesi gerektiğinden yazılı gerekçeyle verilen vergi mahkemesi kararında hukuka uygunluk görülmemiştir.

Açıklanan nedenlerle, Diyarbakır Vergi Mahkemesinin 21.9.2012 gün ve E:2012/309, K:2012/1251 sayılı kararının bozulmasına, yargılama giderlerinin yeniden verilecek kararda karşılanması gerektiğine, kararın tebliğ tarihini izleyen onbeş gün içinde Danıştay nezdinde kararın düzeltilmesi yolu açık olmak üzere, 6.3.2017 gününde oybirliğiyle karar verildi.

Dördüncü Daire

T.C.
DANIŞTAY
Dördüncü Daire

Esas No : 2014/4347

Karar No : 2017/5093

Anahtar Kelimeler : -Bilgilendirme Listesi
-Borç Listesi,
-Kesin ve İcrai İşlem

Özeti : Mükelleflerin vergi idaresine olan borçlarını gösterir, bilgilendirici mahiyette olan borç sorgulama ekranından öğrenilen bilgilendirme listelerinin idari davaya konu olabilecek kesin ve icrai nitelikte işlem olmadıklarından 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 15/1-b maddesi uyarınca, borç bilgilendirme çıktısına konu vergi ve fer'ilerinin iptali istemiyle açılan davanın incelenmeksizin reddi gerektiği hakkında.

Temyiz Eden : İstanbul Vergi Dairesi Başkanlığı

Vekili : Av. ...

Karşı Taraf : ...

Vekili : Av. ...

İstemin Özeti: Davacının banka hesabına konulan hacizle haberdar olduğu borç listesine konu gelir vergisi, gelir (stopaj) vergisi, katma değer vergisi, fon payı ve cezaların ve bunların tahsili amacıyla düzenlenen ödeme emirlerinin iptali istemiyle dava açılmıştır. İstanbul 10. Vergi Mahkemesinin 21/01/2014 gün ve E:2013/2046, K:2014/81 sayılı kararıyla; olayda, ara kararlar davaya konu borçların nasıl kesinleştiği ve davacı adına düzenlenen ödeme emirlerinin tebliğine ilişkin alındıların istenilmesine rağmen, davalı idarece tarhiyatlara ilişkin tebliğ alındılarının gönderilemediği, düzenlenen ödeme emirlerine ilişkin tebliğ zarfının da Vergi Usul Kanunu'nun 102. maddesinde sayılan kişiler nezdinde tespit edildiğine ilişkin her hangi bir tutanağın ibraz edilemediğinin görüldüğü; bu durumda, davacının haciz işlemiyle haberdar olduğu borçların kesinleşmesine ilişkin belgelerin sunulamaması nedeniyle, ortada kesinleşmiş bir kamu alacağının varlığından söz etmenin mümkün olmadığı gerekçesiyle davanın kabulüne, borç döküm listesinde gözükten tahakkukların ve bunların tahsili için düzenlenen ödeme emirlerinin iptaline

karar verilmiştir. Kararın, hukuka aykırı olduğu ileri sürülerek bozulması istenilmektedir.

Savunmanın Özeti : Cevap verilmemiştir.

Tetkik Hakimi Müjgan Yılmaz Kara'nın Düşüncesi :

Mükelleflerin vergi idaresine olan borçlarını gösterir, bilgilendirici mahiyette olan borç sorgulama ekranından öğrenilen bilgilendirme listelerinin idari davaya konu olabilecek kesin ve icrai nitelikte işlem olmadıklarından 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 15/1-b maddesi uyarınca, borç bilgilendirme çıktısına konu vergi ve fer'ilerinin iptali istemiyle açılan davanın incelenmeksizin reddi gerekmektedir. Bu nedenle Vergi Mahkemesi kararının bozulması gerektiği düşünülmektedir.

TÜRK MİLLETİ ADINA

Hüküm veren Danıştay Dördüncü Dairesince işin gereği görüldü:

Davacının banka hesabına konulan hacizle haberdar olduğu borç listesine konu gelir vergisi, gelir stopajı, katma değer vergisi, fon payı ve cezaların ve bunların tahsili amacıyla düzenlenen ödeme emirlerinin iptali istemiyle açılan davada, davanın kabulüne karar veren Vergi Mahkemesi kararı temyiz edilmiştir.

2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 2. maddesinin 1/a bendinde, idari işlemler hakkında yetki, şekil, sebep, konu ve maksat yönlerinden biri ile hukuka aykırı olduklarından dolayı iptalleri için menfaati ihlal edilenler tarafından iptal davası açılabileceği, 14. maddesinde, dava dilekçelerinin kesin ve yürütülmesi gereken bir işlem olup olmadığı yönünden inceleneceği, 15/1-b maddesinde de, dava konusu edilebilecek bir işlem bulunmadığı takdirde davanın reddedileceği hükmüne yer verilmiştir.

Olayda, dava konusu yapılan vergi borcunun, İnternet Vergi Dairesi sisteminden 15.07.2013 tarihinde borç bilgilendirme ekranı ile öğrenildiği ve borç bilgilendirme listesindeki borca istinaden tahakkuk işlemlerinin ve ödeme emirlerinin dava konusu edildiği görülmektedir.

Vergi mahkemesinde dava açmaya yetkili olanları belirleyen 213 sayılı Vergi Usul Kanunu'nun 377. maddesinin 1. fıkrasında, mükellefler ve kendilerine vergi cezası kesilenlerin, tarh edilen vergilere ve kesilen cezalara karşı vergi mahkemesinde dava açabilecekleri belirtildikten sonra, 378. maddesinde de, vergi mahkemesinde dava açabilmek için verginin tarh edilmesi, cezanın kesilmesi, tadilat ve takdir komisyonları kararlarının tebliğ edilmiş olması, tevkif yoluyla alınan vergilerde istihkak sahiplerine ödeme

yapılmış veya ödemeyi yapan taraftan verginin kesilmiş olması gerektiği hüküm altına alınmıştır.

Buna göre vergi mahkemelerinde dava konusu edilebilecek kesin ve yürütülmesi zorunlu idari işlemler, tesis sebepleri, şekli, doğuracağı hukuki sonuçları vergi kanunlarıyla belirlenmiş; tahakkuk fişi, vergi/ceza ihbarnameleri, vergi tevkifatı yapılması, aleyhe yapılan düzeltme işlemleri, düzeltme ve şikayet yoluyla düzeltme taleplerinin yetkili makamlarca reddi, 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsili Usulü Hakkında Kanun'un uygulanmasına ilişkin ödeme emri, haciz, ihtiyati tahakkuk, ihtiyati haciz gibi işlemlerdir.

Mükelleflerin vergi idaresine olan borçlarını gösterir, bilgilendirici mahiyette olan, borç bilgilendirme ekranından öğrenilen borç listeleri, idari davaya konu olabilecek kesin ve icrai nitelikte işlem olmadıklarından borç bilgilendirme ekranı ile öğrenilen gelir vergisi, gelir (stopaj) vergisi, katma değer vergisi, fon payı ve cezaların kaldırılması istemiyle açılan davanın 2577 sayılı Kanun'un 15/1-b maddesi uyarınca incelenmesine olanak bulunmamaktadır.

Açıklanan nedenlerle, 2577 sayılı Kanun'un 49. maddesi uyarınca temyiz isteminin kabulü ile Vergi Mahkemesi kararının bozulmasına, yeniden bir karar verilmek üzere dosyanın adı geçen Mahkemeye gönderilmesine, 2577 sayılı Kanun'un 54. maddesinin 1. fıkrası uyarınca bu kararın tebliğ tarihini izleyen günden itibaren onbeş (15) gün içinde Danıştay'da kararın düzeltilmesi yolu açık olmak üzere 12/06/2017 tarihinde oyçokluğuyla karar verildi.

KARŞI OY

Temyiz dilekçesinde öne sürülen hususlar, temyize konu mahkeme kararının bozulmasını sağlayacak nitelikte bulunmadığından temyiz isteminin reddi gerektiği görüşüyle karara katılmıyorum.

— • YEDİNCİ DAİRE USUL KARARLARI • —

T.C.
DANIŞTAY
Yedinci Daire

Esas No : 2017/313

Karar No : 2017/4720

Anahtar Kelimeler : -Kesinlik,
-İstinaf,
-Temyiz**Özeti :** 2577 sayılı Kanununun 46'ncı maddesinin birinci fıkrasının (b) bendinde belirtilen tutarın altındaki haciz işleminin iptali istemiyle açılan davalarda verilen kararlara ilişkin olarak Bölge idare Mahkemelerince yapılan istinaf incelemesi sonucu verilen kararların kesin olduğu, bu kararların Danıştay'da temyiz edilemeyeceği hakkında.**Temyiz İsteminde Bulunan :** İzmir Vergi Dairesi Başkanlığı**Vekili** : Av. ...**Karşı Taraf** : ...**Vekili** : Av. ...**İstem Özet:** Davacı adına kayıtlı taşınmaz üzerine uygulanan haciz işlemini iptal eden İzmir Birinci Vergi Mahkemesinin 23.11.2016 gün ve E:2015/1870; K:2016/1696 sayılı kararına yönelik istinaf başvurusunun reddine ilişkin İzmir Bölge İdare Mahkemesi Üçüncü Vergi Dava Dairesinin 28.2.2017 gün ve E:2017/173; K:2017/267 sayılı kararının; dilekçede yazılı nedenlerle bozulması istenilmektedir.**TÜRK MİLLETİ ADINA**

Hüküm veren Danıştay Yedinci Dairesince, 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanununun 14'üncü maddesi uyarınca ilk inceleme ile görevlendirilen Tetkik Hakimi İrem Aktar ÖREN'in açıklamaları dinlenildikten sonra işin gereği görüldü:

2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanununun 46'ncı maddesinin birinci fıkrasında, Danıştay dava dairelerinin nihai kararları ile bölge idare mahkemelerinin maddede sayılan davalar hakkında verdikleri kararların,

başka kanunlarda aksine hüküm bulunsa dahi Danıştayda kararın tebliğinden itibaren otuz gün içinde temyiz edilebileceği belirtilmiş; aynı fıkranın (b) bendinde ise, konusu yüz bin Türk lirasını aşan vergi davaları, tam yargı davaları ve idari işlemlere karşı açılan davalar hakkında Bölge İdare Mahkemesinin istinaf yoluyla yapılan başvurular üzerine verdikleri kararlar, temyiz edilebilecek olan kararlar arasında sayılmıştır.

Aynı Kanunun Ek 1'inci maddesinde de, bu Kanunda öngörülen parasal sınırların; her takvim yılı başından geçerli olmak üzere, önceki yılda uygulanan parasal sınırların, o yıl için 213 sayılı Vergi Usul Kanununun mükerrer 298'inci maddesi hükümleri uyarınca Maliye Bakanlığınca her yıl tespit ve ilan edilen yeniden değerlendirme oranında artırılması suretiyle uygulanacağı hüküm altına alınmıştır.

İstinaf başvurusunun idari yargılama hukukunda yeni bir kanun yolu olarak getirildiği 6545 sayılı Türk Ceza Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair kanunun gerekçesinde, tahdidi olarak sayılan konular dışındaki davaların Bölge İdare Mahkemelerinde istinaf incelemesi neticesinde kesinleşeceği, böylece Danıştayın temyizen karara bağladığı iş yükünün azaltılarak içtihat mahkemesi rolünün güçlendirilmesinin amaçlandığı belirtilmiştir.

Anılan mevzuat hükümleri ve 6545 sayılı Kanunun gerekçesi birlikte değerlendirildiğinde, 2577 sayılı Kanunun 46'ncı maddesinin birinci fıkrasının (b) bendinde belirlenen miktarı aşmayan davalar hakkında vergi mahkemelerince verilen kararlara karşı yapılan istinaf başvurusu üzerine bölge idare mahkemelerince verilen kararların kesin olduğu; dolayısıyla, bu kararların temyiz istemine konu edilemeyeceği sonucuna ulaşılmaktadır.

Bu bakımdan; davacı adına kayıtlı taşınmaz üzerine uygulanan haciz işleminin dayanağı borcun 15.8.2014 tarihi itibarıyla 27.250,39 TL olduğu dikkate alındığında, işbu davaya ilişkin olarak verilen karara yönelik istinaf başvurusunun reddine dair kararın bozulması istemiyle yapılan temyiz başvurusunun incelenme olanağı bulunmamaktadır.

Açıklanan nedenlerle, temyiz isteminin incelenmeksizin reddine, 26.5.2017 gününde oybirliği ile karar verildi.

— • DOKUZUNCU DAİRE USUL KARARLARI • —

T.C.

DANIŞTAY**Dokuzuncu Daire**

Esas No : 2017/773

Karar No : 2017/5224

Anahtar Kelimeler : -İYUK 28'inci Madde,
-Yetkili Yargı Yerinin Belirlenmesi

Özeti : Vergi Mahkemesi kararının yürütülmesinin durdurulmasına dair temyiz incelemesinde verilen kararın idarece uygulanmaması üzerine tazminat istemiyle açılan davada yetkili vergi mahkemesinin İYUK 28. Maddesinin 3. fıkrası uyarınca temyiz başvurusu incelemesinde yürütmesi durdurulan kararı veren mahkeme olduğu hakkında.

YETKİLİ YARGI YERİNİN BELİRLENMESİ KARARI

İhtiyati tahakkuk ve ihtiyati haciz kararları ile teminat istenilmesine ilişkin işlemin iptali istemiyle açılan davayı reddeden vergi mahkemesi kararının yürütülmesinin durdurulmasına dair temyiz incelenmesinde Danıştay Üçüncü Dairesince verilen kararın, davalı idarece uygulanmadığı ileri sürülerek tazminat istemiyle ... İnş. Taah. Tem. Gıda Nak. San. Tic. İth. İhr. Ltd. Şti. tarafından Aydın-tepe Malmüdürlüğüne karşı açılan davada, Erzurum Vergi Mahkemesi'nin 31.01.2017 tarih ve E:2017/1, K:2017/83 sayılı kararıyla yetkili vergi mahkemesinin belirlenmesi için 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanununun 43. maddesinin birinci fıkrasının (b) bendi uyarınca Danıştay Dokuzuncu Dairesi Başkanlığına gönderilen dosya incelenerek işin gereği görüşüldü:

Dosyanın incelenmesinden; ihtiyati tahakkuk, ihtiyati haciz kararları ile teminat istenilmesine ilişkin işlemin iptali istemiyle açılan davayı reddeden Trabzon Vergi Mahkemesinin 25.3.2015 tarih ve E:2014/567, K:2015/229 sayılı kararının temyiz başvurusu üzerine yürütmesini durduran Danıştay Üçüncü Dairesinin 01.06.2015 tarih ve E:2015/5828 sayılı kararının uygulanmaması nedeniyle 1.000 TL maddi, 70.000 TL manevi zarara uğranıldığı ileri sürülerek tazminat istemiyle Aydın-tepe Malmüdürlüğüne karşı açılan davada Trabzon Vergi Mahkemesinin

05.11.2015 tarih ve E:2015/465, K:2015/661 sayılı kararıyla "uygulanmayan kararın Danıştay Üçüncü Dairesince verilmesi nedeniyle 2577 sayılı Kanununun 28. maddesinin üçüncü fıkrası uyarınca uyuşmazlığın adı geçen Dairece çözümlenmesi gerektiği" gerekçesiyle dava görev yönünden reddedilerek dosyanın Danıştay Üçüncü Dairesine gönderildiği, Danıştay Üçüncü Dairesinin 20.01.2016 tarih ve E:2015/14544, K:2016/226 sayılı kararıyla "uygulanmayan karar Danıştayın ilk derece sıfatıyla baktığı bir uyuşmazlıkta verilmediğinden, 2577 sayılı Kanununun 28. maddesinin üçüncü fıkrası uyarınca davanın Trabzon Vergi Mahkemesince karara bağlanması gerektiği" gerekçesiyle davanın görev yönünden reddine karar verilerek dosyanın görevli ve yetkili bulunan Trabzon Vergi Mahkemesine gönderildiği, daha sonra Trabzon Vergi Mahkemesinin 07.12.2016 tarih ve E:2016/562, K:2016/770 sayılı kararıyla "Hakimler ve Savcılar Yüksek Kurulunun 20.04.2016 tarih ve 167 sayılı kararı ile yargı çevresi yönünden Bayburt ilinin en yakın vergi mahkemesi Erzurum Vergi Mahkemesine bağlandığı ve işlemin Aydıntepe Malmüdürlüğünce tesis edildiği" gerekçesiyle dava yetki yönünden reddedilerek dosyanın yetkili Erzurum Vergi Mahkemesine gönderildiği, Erzurum Vergi Mahkemesinin 31.01.2017 tarih ve E:2017/1, K:2017/83 sayılı kararıyla "davanın 213 sayılı Vergi Usul Kanunu'nun 378. maddesi kapsamındaki bir işlemde kaynaklanmadığı, Trabzon Vergi Mahkemesince verilen karar doğrultusunda tazminat isteminde bulunulduğu ve Erzurum Vergi Mahkemesince verilen bir karar olmadığı, 2577 sayılı Kanununun 28. maddesinin üçüncü fıkrası uyarınca Trabzon Vergi Mahkemesinin yetkili olduğu" gerekçesiyle dava yetki yönünden reddedilerek yetkili yargı yerinin belirlenmesi için dosyanın Danıştaya gönderildiği anlaşılmıştır.

2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanununun "Kararların sonuçları" başlıklı 28. maddesinin üçüncü fıkrasında; Danıştay, bölge idare mahkemeleri, idare ve vergi mahkemeleri kararlarına göre işlem tesis edilmeyen veya eylemde bulunulmayan hallerde idare aleyhine Danıştay ve ilgili idari mahkemede maddi ve manevi tazminat davası açılabilmesi kuralı bağlanmıştır. Bu fıkra uyarınca idareye yöneltilecek tazminat davaları için özel bir yetki kuralı getirilerek, bu davaların "Danıştay ve ilgili idari mahkemede" açılacağı belirtilmiştir. "Danıştay"da açılacağı belirtilen maddi ve manevi tazminat davaları, Danıştay'ın ilk derece mahkemesi sıfatıyla gördüğü uyuşmazlıklarda vermiş olduğu kararların uygulanmaması üzerine açılacak davalar olup bu davalar kararı uygulanmayan Danıştay dairesince karara bağlanacaktır. İlgili idari mahkeme"de açılacağı belirtilen maddi ve manevi tazminat davaları ise idare ve vergi mahkemesince verilen kararların

uygulanmaması üzerine açılacak davalardır ve bu davalar kararı uygulanmayan idare ve vergi mahkemelerince çözüme kavuşturulması gerekmektedir.

Uyuşmazlıkta, temyiz başvurusu incelemesinde Danıştay Üçüncü Dairesince yürütmesi durdurulan karar Trabzon Vergi Mahkemesince verildiğinden, 2577 sayılı Kanunun 28. maddesinin üçüncü fıkrası uyarınca bu davanın görüm ve çözümünde Trabzon Vergi Mahkemesinin yetkili olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Açıklanan nedenlerle, 2577 sayılı Kanunun 43. maddesinin 1. fıkrasının (b) bendi ve 28. maddesinin üçüncü fıkrası gereğince, uyuşmazlığı çözümlenmekle Trabzon Vergi Mahkemesinin yetkili kılınmasına, dava dosyasının anılan Vergi Mahkemesine gönderilmesine, kararın ilgili mahkeme ve taraflara tebliğine, 30/05/2017 tarihinde oybirliğiyle karar verildi.

— • İLKE – KAVRAM DİZİNİ • —

- A -

- Aday memur / 178, 180
Adil Yargılanma / 94
Adres Tespit Tutanağı / 272
Af Kanunu / 172
Aile Hekimi / 27
Amme Borçlusu / 268
Anayasanın Geçici 20'inci Maddesi / 39
Ara Karar / 348
Araç Alım-Satım / 279
Arka Bahçe Mesafesi / 113
Arsa Derinliği / 113
Askerlikte Geçen Süre / 76
Atanma Talebi / 172
Aykırcılıktan Etkilenen Alan / 225
Aylıksız İzin / 168

- B -

- Bağımsız Bölüm / 225
Basit Usul / 252
Başka Kuruma Atanma / 83
Başvuru Tarihi / 197
Bilgilendirme Listesi – Borç Listesi / 378
Binanın Statığı / 225
Borçlar Kanunu / 197

- C -

- Cebren Tahsil / 268
Cezalı Katma Değer Vergisi Tarhiyatı / 53

- Ç -

- Çevresel Etki Değerlendirmesi / 211

- D -

- Dahilde Alınan Katma Değer Vergisi / 53
Damga Vergisi / 250
Dava Açma Süresi / 316, 353
Defter ve Belge / 263
Defter ve Belge İbraz Etmeme / 272
Deliller / 104
Devamlılık / 279
Devlet Memurluğundan Çıkarma Cezası / 178
Dinleme / 104
Disiplin Cezası / 100, 104, 108
Disiplin Yargılaması-Ceza Yargılaması Farkı / 64
Doğum İzni / 168
Doktor Olan Davacının Sağlık Raporu Üzerine Memurluğa Atanması / 72
Döviz Kazandırıcı Faaliyet / 250
Durma / 298
Duruşma / 341
Düzeltilici İşlem Belirlenmesi / 207
Düzeltilme Beyannamesi / 277
Düzenleyici İşlem / 197

- E -

- Ecrimisil Hesabında Yeniden Değerleme Oranının Dikkate Alınacağı / 146
Ehliyet / 332, 376
Eksik İnceleme / 308
Esasa Yönelik Kararlar / 357
Eşe Tebliğ / 272

- F -

- Faizin Başlangıç Tarihi / 86
Finansal Kiralama / 289
Fona Devir / 182

- G -

- Gayrimenkul Mülkiyetinin İktisap Yolları / 364
Gayrimenkul Net Alanı / 313
Gecikmeksizin İşlem Tesisi / 22
Genel Hak / 168
Genelkurmay Başkanı / 37
Gerçek Usul / 252
Gerekçe / 348
Gönderme / 351
Görev / 351
Görev ve Yetki / 357
Görevde Yükselme / 76
Görevde Yükselme ve Unvan Değişikliği Sınavı / 324
Gümrük ve İthale İlişkin Vergiler / 53

- H -

- Haciz / 259
Haciz Bildirisi / 268
Hak Arama Hürriyeti / 94
Hakim Meslekten Çıkarma / 64
Hakkaniyet / 182
Hastalık İzni / 168
Hayat Sigorta Poliçesi / 285
Hazine / 332
Hukuki Güvenlik / 255
Hukuki ve Fiili İmkansızlık / 182
Hukuksal Sonuç / 376

- İ -

- İade Başvurusu / 332
İcap Nöbeti / 163
İdari İstikrar ve İdarenin Güvenirliği İlkesi / 58
İdari Yargı Yerinin Görevli Olduğu / 364
İdari Yargılama Usulü Kanunu / 372
İhale / 313
İhtar / 100

İhtirazi Kayıt / 277
İkamet Adresinde Tebliğ / 272
İkamet Koşulu / 215
İki İhale Bedeli Farkı / 188
İki Kamu İdaresi Arasında Ecrimisil İstenemeyeceği / 154
İkramiye Farkı / 160
İlişik Kesme / 180
İlk İncelemede Tespit Edilmesi Gereken Usule Aykırılıklar / 357
İmar Planı / 332
İmza / 43
İncelemeye İbraz / 263
İncelenmeksizin Ret / 32, 372
İndirimlerin Reddi / 263
İnşaat Maliyet Farkı / 22
İptal Kararının Tebliği / 22
İstinaf / 381
İş Deneyim Belgesi / 207
İş Sonu Tazminatı / 158
İş Yerinde Tebliğ / 272
İşgal Harcı / 305
İtiraz Dilekçesi / 43
İtiraz Süresi / 268
İvedi Yargılama / 353
İvedi Yargılama Usulü / 357
İYUK 28'inci Madde / 383
İzin / 163

- K -

Kamu Düzeni / 218
Kamu Personeline Yapılan Artış (4046) / 160
Kanuni Faiz / 311
Kanuni Temsilci / 188, 259, 282
Karar Verilmesine Yer Olmadığına / 35
Karayolları Trafik Kanunu / 244
Karlılık ve Fire Sorunları / 308
Katma Değer Vergisi / 305, 313
Katma Değer Vergisi Oranı / 289
Kendisi veya Avukat / 43

Kesin ve İcrai İşlem / 378
Kesinlik / 381
Kılavuzda Dava Açma Süresinin Gösterilmiş Olması / 353
Kıyı / 121
Kira Yardımı Uygulamaları Kılavuzu / 215
Kiralama / 117
Konut + Ticaret / 113
KPSS / 80
Kurul Üyeliği Görevinin Sona Erdirilmesi / 51
Kurumlar Arası Nakil / 80
Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu Üyeliği / 51

- L -

Limited Şirket Kanuni Temsilcilerinin Sorumluluğu / 295
Limited Şirket Ortaklarının Sorumluluğu / 295

- M -

Maddi Tazminat / 22
Maddi Zararın Kaynağı / 117
Maddi Zararın Tazmini / 182
Maden İşletme Ruhsatı verilmesi / 49
Mal Beyanı / 100
Matrah / 302
Matrah Farkı / 308
Memuriyetle Bağdaşmayacak Hal ve Hareketler / 180
Merkezi ve Ortak Sınav / 324
Mesleki Faaliyet / 15
Meslekten Çıkarma / 15
Mezarlık Yerlerinin Yol Güzergahının Belirlenmesinde Üstün Kamu Yararı Bulunduğu / 163
Miktar Artırımı / 86
Muhtarlık Görevine Son Verme / 47
Muhtemel Zarar / 117
Muvafakat / 80
Mücbir Sebep / 263
Müdahil / 341
Mükellef / 252

Mükellefiyet Tesisi / **279**
Mülkiyet Hakkı / **86**
Müşterek ve Müteselsil Sorumluluk / **298**
Mütemadi Suç / **128**

- N -

Nihai Karar / **348**
Norm Kadro ve İhtiyaç Fazlası / **83**
Nöbet Görevi / **27**

- O -

Okçu-Türkiye Kararı / **22**
Oran / **313**
Orman / **121**
Orman Kadastro / **121**

- Ö -

Ödeme Emri / **259, 268, 305**
Ölçülülük İlkesi / **27**
Önceki Malik / **332**
Özel Hukuk / **188**
Özel Motorlu Taşıt Sürücüleri Kursu Yönetmeliği / **232**
Özel Şartlar / **76**
Özel Yasada Genel Dava Açma Süresi Dışında Dava Açma Süresi
Öngörülmesi / **316**
Özel Yaşam / **15**
Özel Yetki / **188**

- P -

Parselasyon / **121**
Personele İlişkin Disiplin Hükümlerinin Genel Yazı ile Yapılmasında
Hukuka Uyarlık Bulunmadığı / **53**
Personele İlişkin Disiplin Hükümlerinin Resmi Gazetede Yayımlanan
Yönetmelik İle Yazılması Gerektiği / **53**
Planlama/Altyapı Hizmetleri / **218**
Proje Alanı veya Proje Etki Alanı / **211**

- R -

- Re'sen Tarh / 302
Re'sen Tarh Nedeni / 263
Rektör / 39
Riskli Alan / 218
Riskli Alan İlanına İlişkin Bakanlar Kurulu Kararı / 316
Riskli Yapı / 215
Ruhsat Alanı / 211
Rütbe Terfi / 330

- S -

- Sağlık Hakkı / 27
Sağlık Hizmetlerinden Doğan Tam Yargı Davaları / 240, 246, 370
Sağlık Mazereti Değerlendirme Komisyonu / 72
Sağlık Meslek Mensuplarının Meslek İcrasından Yasaklanması / 72
Sağlık Meslekleri Kurulunun Yetkisi / 72
Savunma Hakkı / 108
Sebeup İkamesi / 94
Sendikal Faaliyet / 27
Sınav / 330
Sıralama / 295
Sigorta Şirketi / 285
Sorumlu Olduğu Dönem / 282
Sorumluluk / 131
Soruşturma İzni Verilmemesi Kararı / 37
Sosyal Hak / 168
Sözleşmeli Personel / 158
Sözlü Savunma / 108
Süre Aşımı / 370

- T -

- Takdir Komisyonu / 302
Takdir Komisyonuna Sevk / 255
Takip Usulü / 295
Takip ve Tahsil / 188
Taleple Bağlılık / 266

Tam Yargı Davası / 86
Tasdik İşlemi / 207
Taşınmaz Haczi / 266
Taşıyıcı Unsur / 225
Taşkın Haciz / 266
Taşra Teşkilatı İşlemi / 351
Tazminat / 117
Tebliğat Kanunu / 364
Tebliğ İmkansızlığı / 272
Tecil Faizi / 311
Telefon Dinlemesi Sonucu Elde Edilen Deliller / 64
Temsil / 376
Temyiz / 381
Temyiz İncelemesi / 357
Tercüme Belge / 207
Tesadüfi Delillerin Disiplin Hukuku Açısından Değerlendirilmesi / 64
Teşvik Belgesi / 289
Ticaret Bölgesi / 113
Ticaret Sicilinden Terkin / 182
Toplam Hizmet Süresi / 76
Turizm İşletme Belgeli Yerlerinin de Belediyelerce Denetlenebileceği / 159
Türk Telekomünikasyon Personeli / 160
Türk Uyruklu / 158
Tüzel Kişiliğin Sona Ermesi / 376

- U -

Usul / 372
Usul Hukuku / 266
Usuli Eşitlik / 197

- Ü -

Ücret Geliri / 285
Ücretsiz İzin Hakkı / 58
Ücretsiz İzin Kullanması Nedeniyle Sözleşmesi Feshedilen 4/C'li Personelin Yeniden Sözleşme İmzalanması İstemiyle Yaptığı Başvuru / 58
Üçüncü Şahıs / 268

- V -

Vekil Hemşire / 168
Vergi Resim Harç İstisnası / 250

- Y -

Yabancı Uyruklu / 158
Yabancı Ülke / 207
Yapı Maliyet Birim Fiyatları / 225
Yapım İşleri İhaleleri Uygulama Yönetmeliği / 207
Yargı Kararı / 197
Yargı Kararının Uygulanması / 22
Yargı Kararları / 182
Yasama Dokunulmazlığı / 39
Yetki / 302
Yetki Devri / 124, 135
Yetkili Mahkeme / 330
Yetkili Yargı Yerinin Belirlenmesi / 383
Yıllık İzin / 168

- Z -

Zamanaşımı / 197, 255, 298
Zemin Kat / 113
Ziraat Bankası Anonim Şirketi / 32

2/B / 121
2/B Arazisi / 332
10 Yıllık Dönem / 197
30 Gün Sonrası / 22
120 Saat / 163
353 Sayılı Kanun / 37
657 Sayılı Kanun'un 56. Maddesi / 178
657 Sayılı Kanunun Geçici 41. Maddesi / 80
657 Sayılı Yasanın 4/C Maddeleri Kapsamında İstihdam Edilenlerin
Sözleşmesinin Feshi / 58

- 2577 Sayılı Kanununun 20/B Maddesi / **324**
2577 Sayılı Yasanın 28. Maddesi / **22**
2942 Sayılı Kamulaştırma Kanunu / **32**
3011 Sayılı Yasa Uyarınca Resmi Gazetede Yayımlanacak Yönetmelik / **53**
5199 Sayılı Hayvanları Koruma Kanunu / **35**
5237 Sayılı Türk Ceza Kanununun 85'inci Maddesi / **35**
5525 Sayılı Kanun'un 1. Maddesi / **172**
6183 Sayılı Kanun / **188**
6292 Sayılı Kanun / **332**
6360 Sayılı Kanun / **83**

— • DANIŞTAY YAYINLARI • —

I. DANIŞTAY DERGİLERİ***A. DANIŞTAY DERGİSİ**

Sayı: 1 – 90, Cumhuriyetin 50.Yılı Özel Sayısı ve Atatürk'ün Doğumunun 100. Yılı Özel Sayısı tükenmiştir.

Sayı: 91	Sayı: 113	Sayı: 135
Sayı: 92	Sayı: 114	Sayı: 136
Sayı: 93	Sayı: 115	Sayı: 137
Sayı: 94	Sayı: 116	Sayı: 138
Sayı: 95	Sayı: 117	Sayı: 139
Sayı: 96	Sayı: 118	Sayı: 140
Sayı: 97	Sayı: 119	Sayı: 141
Sayı: 98	Sayı: 120	Sayı: 142
Sayı: 99	Sayı: 121	Sayı: 143
Sayı: 100	Sayı: 122	Sayı: 144
Sayı: 101	Sayı: 123	Sayı: 145
Sayı: 102	Sayı: 124	Sayı: 146
Sayı: 103	Sayı: 125	
Sayı: 104	Sayı: 126	
Sayı: 105	Sayı: 127	
Sayı: 106	Sayı: 128	
Sayı: 107	Sayı: 129	
Sayı: 108	Sayı: 130	
Sayı: 109	Sayı: 131	
Sayı: 110	Sayı: 132	
Sayı: 111	Sayı: 133	
Sayı: 112	Sayı: 134	

* Danıştay Hizmetlerini Güçlendirme Vakfı tarafından yeniden bastırılan dergiler başış karşılığı ücretsiz olarak verilmektedir.

B. DANIŞTAY KARARLAR DERGİSİ

Sayı: 1

Sayı: 2

Sayı: 3

Sayı: 4

Sayı: 5

Sayı: 6

II. DANIŞTAY'IN ÇEŞİTLİ DAİRE VE KURUL KARARLARI ÖZETLERİ

A. YARGI KARARLARI

Yayın No:

1. Danıştay İçtihatları Birleştirme Kararları I (1953-1966), 1966, s. 130

12. Danıştay Onuncu Daire Kararları 1972. s. XIV+340

15. Danıştay Dokuzuncu Daire Kararları 1973, s. XVI+296

16. Danıştay İçtihatları Birleştirme Kararları II, (1967-1972), 1973, s. 248

19. Danıştay Sekizinci Daire Kararları 1974, s. XXIV+518

22. Danıştay Onikinci Daire Kararları, Birinci Kitap, Cilt: I, 1976, s. XXXIV+650

22. Danıştay Onikinci Daire Kararları, Birinci Kitap, Cilt: II, 1976, s. XX+550

24. Danıştay Yedinci Daire Kararları, Birinci Kitap, (1965-1976), 1977, s. XXX+674, 2. Baskı

27. Danıştay Altıncı Daire Kararları, Birinci Kitap, (1965-1977), 1979, s. XXII+713

30. Danıştay Dava Daireleri Kurulu Kararları, Birinci Kitap, (1965-1978), 1981, s. XXXII+858

34. Danıştay Beşinci Daire Kararları, (1970-1981), Birinci Kitap Cilt: I, 1983, s. X+647

35. Danıştay Beşinci Daire Kararları, (1970-1981), Birinci Kitap Cilt: II, 1983, s. XV+663
37. İctihatları Birleştirme Kurulu Kararları II, (1933-1983), ÇATAL Nurşen, Danıştay Savcısı, 1984, s. 144
40. Danıştay Onbirinci Daire Kararları, (1971-1981), 1984, s. XXIII+567
41. Danıştay İctihatları Birleştirme Kararları III, (1973-1984), 1985, s. 148
47. Danıştay Dördüncü Daire Kararları, (1975-1979), 1989, s. IX+145

B. DANIŞMA KARARLARI

Yayın No:

31. Danıştay İstisari Düşünceler (Cumhuriyet Dönemi), (1929-1980), Birinci Kitap, Cilt:I, 1982, s. XI+638
32. Danıştay İstisari Düşünceler (Cumhuriyet Dönemi), (1929-1980), Birinci Kitap, Cilt:II, 1982, s. VIII+584
38. Danıştay İstisari Düşünceler (Fihrist, Cumhuriyet Dönemi), (1929-1983), 1984, ER Salih, Danıştay Tetkik Hakimi, s. 253

III. İDARE HUKUKU İNCELEMELERİ

Yayın No:

21. İdare Hukuku ve İdari Yargı ile İlgili İncelemeler I, 1976, s. 372
26. İdare Hukuku ve İdari Yargı İle İlgili İncelemeler II, 1978, s. 388, 2. Baskı, 1987
29. İdare Hukuku ve İdari Yargı İle İlgili İncelemeler III, 1981 s. 397, 2. Baskı, 1987

IV. KİTAPLAR

Yayın No:

- Yüzyıl Boyunca Danıştay (1868-1968), 1968
- Yüzyıl Boyunca Danıştay (1868-1968), s. XX+964, 2.Baskı, 1986
- 2. Alman İdare Mahkemeleri Kanunu, Çeviren: ERDOĞDU Ahmet, Danıştay İkinci Daire Başkanı, 1967, s. 84
- 3., 4., 5., 6., 7., 8. Danıştay Kitaplığında Bulunan Kitapların Fihristi
- 9. Modern Fransa'da Danıştay, Dr. FRDEMAN Charles E.; Çeviren: GÖKTEN Işık, Danıştay Eski Yardımcısı, 1971, s. 160
- 10. Anayasa Mahkemesi Kararları Işığı Altında Memurun Muhakematı Hakkında Kanun Tatbikatının Eleştirisi, ERGUT Eşref, Danıştay Üyesi, 1971, s. 52
- 11. Türkiye'de Zirai Kazancın Vergilendirilmesi, COŞKUN Sabri, Danıştay Yardımcısı, 1977, s. 74
- 13. Tüzüklerimiz, DİNÇER Güven, Danıştay Kanunsözcüsü, 1972, s. XIV+184
- 14. İdare Hukuku ve İdari Yargının Bazı Sorunları, TUNCAY Aydın H., Danıştay Üyesi, 1972, s. 284
- 17. Danıştay Kanunu ve İlgili Mevzuat, 1973, s.105
- 18. Danıştay ve Bölge İdare Mahkemeleri, LETOURNEUR M., BAUCHET J., MERIC J.; Çeviren: BAŞPINAR Recep, Danıştay Üyesi, 1973, s.273 (Müellifi tarafından satış izni verilmemiştir.)
- 20. Yüzbeş ve Yüzaltıncı Yıllarda Danıştay, (Anayasa Değişikliklerine İlişkin Görüşleriyle)
- 23. Açıklamalı ve İçtihatlı İşletme Vergisi, GÜNGÖR A. İhsan, Danıştay Üyesi, 1977, s. 240
- 25. Danıştay Kanunu, 1978, s. 60
- 28. Yüzonbirinci Yılında Danıştay
- 36. Danıştay Kanunu ve İdari Yargı İle İlgili Mevzuat, 1983, s. 153
- 39. Fransa ve İngiltere'de İdarenin Sorumluluğu, DELCROS Xavier, DELCROS Bertrand, HANLOV Carol, DİSTEL Michel; Çeviren: CANDAN Turgut, Danıştay Tetkik Hakimi, 1984, s. XIX+130
- 42. Yüzon dört ve Yüzon dokuzuncu Yıllarda Danıştay

48. Tanzimattan Cumhuriyete Yasalarımız Dizini (1839-1923), 1990, s.284, Hazırlayan: Ahmet Ziya, Yeni Harflere Çeviren: ONAT Nuri
51. İptal Davasının Konusunu Oluşturma Bakımından İdari İşlemin Kimliği, Yrd. Doç. Dr. ERKUT Celal, İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Öğretim Üyesi, 1990, s. XII+214
52. Yönetimin Hareket Serbestisi Alanının Yargısal Denetimi ve Sınırları, Hak. Yar. Dr. ALPAR Erol, Askeri Yüksek İdare Mahkemesi Üyesi, 1990, s. VIII+146
54. Hollanda Danıştay, Çeviren: COŞKUN Sabri, Danıştay Üyesi 1992, s. 27
56. İptal Davası, COŞKUN Sabri, Danıştay Üyesi , 1993, s. 46
58. Fransız Anayasası, Çeviren: ÖZEREN Ahmet Şükrü, Danıştay Üyesi, 1994, s. VI+35
- 60-A. Dünyada İdari Yargının Bugünü, Uluslararası Yüksek İdari Mahkemeler Derneği (AIHJA – IASAJ) Orijinal Metinlerinden Çeviri, 2002, s. VI+91
- 60-B. Dünyada İdari Yargının Bugünü, Uluslararası Yüksek İdari Mahkemeler Derneği (AIHJA – IASAJ) Orijinal Metinlerinden Çeviri + Orijinal Metinler, 2002, s. VI+102
61. İnsan Hak ve Özgürlüklerinin İdari Yargıç Tarafından Korunması, Uluslararası Yüksek İdari Mahkemeler Derneği (AIHJA – IASAJ) VII. Kongresi Sentez Raporu (23 – 25 Nisan 2001 Senegal) Çevirisi, 2002, s. VI+-33
62. Danıştay İçtüzüğü – Danıştay Tetkik Hakimlerinin Görev Yaptıkları Daire ve Kurulların Değiştirilmesinde Uygulanacak Esaslara İlişkin Yönetmelik – Yurtdışına Gönderilecek Danıştay Meslek Mensuplarının Seçimleri ile Diğer Esasların Belirlenmesine İlişkin Yönetmelik – Danıştay Tasnif ve Yayın Bürosu Kuruluş ve Görev Yönetmeliği – Danıştay Arşiv Yönetmeliği – Danıştay Kıyafet Yönetmeliği – Danıştay Memurları Sicil Amirleri Yönetmeliği – Danıştay Memurları Disiplin Kurulu ve Disiplin Amirleri Yönetmeliği – Danıştay Personelinin Görevde Yükselme Yönetmeliği, 2002, s.53
63. Danıştay Kanunu – Bölge İdare Mahkemeleri, İdare Mahkemeleri ve Vergi Mahkemelerinin Kuruluşu ve Görevleri Hakkında Kanun – İdari Yargılama Usulü Kanunu, 2002, s. 65

- 64.** Danıştay Kanunu – Bölge İdare Mahkemeleri, İdare Mahkemeleri ve Vergi Mahkemelerinin Kuruluşu ve Görevleri Hakkında Kanun – İdari Yargılama Usulü Kanunu, (Türkçe, Fransızca, İngilizce), Fransızca çeviri: ENGEZ Necati, İngilizce çeviri: Dr. ALTIPARMAK Kerem, 2003, s.190
- 125.Yıl – Hukuk Devleti, İdare Hukuku ve Danıştay(İngilizce-Fransızca), Tıpkı Basım, 2003, s.44
- 66.** Hukukla Kırkbir Yıl, ALAN Nuri, Danıştay Başkanı, 2003, s. 312
- 69.** İdari Yargı Kararlarının Uygulanması, Uluslararası Yüksek İdari Yargı Mercileri Derneği VIII. Kongresi (26 – 28 Nisan 2004, Madrid) Genel Raporu Çevirisi, 2004, s. VI+45
- 70.** Danıştay Kanunu – Bölge İdare Mahkemeleri, İdare Mahkemeleri ve Vergi Mahkemelerinin Kuruluşu ve Görevleri Hakkında Kanun – İdari Yargılama Usulü Kanunu, 2004, s.84
- 73.** Danıştay Kanunu – Bölge İdare Mahkemeleri, İdare Mahkemeleri ve Vergi Mahkemelerinin Kuruluşu ve Görevleri Hakkında Kanun – İdari Yargılama Usulü Kanunu, (Türkçe, Fransızca, İngilizce), Fransızca çeviri: ENGEZ Necati, İngilizce çeviri: Yrd.Doç.Dr. ALTIPARMAK Kerem, 2007, s.217
- 75.** İdari Hakimlerin Statüsü, Uluslararası Yüksek İdari Yargı Mercileri Derneğinin IX. Kongresi (22-24 Kasım 2007, Bangkok) Genel Raporu Çevirisi, 2008, s. 21
- 78.** Danıştay Kanunu – Bölge İdare Mahkemeleri, İdare Mahkemeleri ve Vergi Mahkemelerinin Kuruluşu ve Görevleri Hakkında Kanun – İdari Yargılama Usulü Kanunu, 2009, s.85
- 80.** Danıştay Kanunu – Bölge İdare Mahkemeleri, İdare Mahkemeleri ve Vergi Mahkemelerinin Kuruluşu ve Görevleri Hakkında Kanun – İdari Yargılama Usulü Kanunu – Danıştay Dava Daireleri Arasındaki İşbölümü, 2011, s.98
- 85.** Vergi Uyuşmazlıklarını Değerlendirme Çalıştayı, 2014, s.79
- 87.** Danıştay Kanunu – Bölge İdare Mahkemeleri, İdare Mahkemeleri ve Vergi Mahkemelerinin Kuruluşu ve Görevleri Hakkında Kanun – İdari Yargılama Usulü Kanunu – Danıştay Dava Daireleri Arasındaki İşbölümü, 2015, s.171
- 88.** Danıştay Başkanlığı İç Kontrol El Kitabı, 2015, s.43

90. Uluslararası Sözleşmelere Atıf Yapan Karar Örnekleri – Translated Judgements Which Refer to the International Conventions 2015, s.206

92. İdari Yargıya İlişkin Uyuşmazlıklar Kapsamında Mülkiyet Hakkına Müdahaleler, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi ve Anayasa Mahkemesi Bireysel Başvuru Kararları, 2017, s.680

V. DANIŞTAY SEMPOZYUMLARI

Yayın No:

- ATATÜRK'ün 100. Doğum Yılı Sempozyumu, 1981, s. 156

33. İdari Yargıda Son Gelişmeler Sempozyumu, 1982, s. 194

43. Kentleşmenin Getirdiği Çevre Sorunları Sempozyumu (İdare Hukuku Açısından), 1987, s. 183

49. Avrupa Topluluğu Hukuku Sempozyumu, 1989, s. 155

59. 2000 Yılında İdari Yargı Sempozyumu, 2000, s. 297

63. İdari Yargının Yeniden Yapılandırılması ve Karşılaştırmalı İdari Yargılama Usulü, Danıştay ve İdari Yargı Günü 133. Yıl, Sempozyum, 2003, s. 167

67. Danıştay ve İdari Yargı Günü 134. Yıl, Sempozyum, 2003, s. 173

68. Danıştay ve İdari Yargı Günü 135. Yıl, Sempozyum, 2004, s. 204

71. Danıştay ve İdari Yargı Günü 136. Yıl, Sempozyum, 2004, s. 191

72. Danıştay ve İdari Yargı Günü 137. Yıl, Sempozyum, 2005, s. 244

74. Danıştay ve İdari Yargı Günü 139. Yıl, Sempozyum, 2008, s. 306

76. Danıştay ve İdari Yargı Günü 138. Yıl, Sempozyum, 2008, s. 341

77. Danıştay ve İdari Yargı Günü 140. Yıl, Sempozyum, 2009, s. 159

79. Danıştay ve İdari Yargı Günü 141. Yıl, Sempozyum, 2010, s. 109

81. Danıştay ve İdari Yargı Günü 142. Yıl, Sempozyum, 2011, s. 160

82. Danıştay ve İdari Yargı Günü 143. Yıl, Sempozyum, 2011, s. 71

83. Danıştay ve İdari Yargı Günü 144. Yıl, Sempozyum, 2013, s. 282

84. Danıştay ve İdari Yargı Günü 145. Yıl, Sempozyum, 2014, s. 71

86. Danıştay ve İdari Yargı Günü 146. Yıl, Sempozyum, 2014, s. 229

89. Danıştay ve İdari Yargı Günü 147. Yıl, Sempozyum, 2015, s. 146

91. Danıştay ve İdari Yargı Günü 148. Yıl, Sempozyum, 2016, s. 292

93. Danıştay ve İdari Yargı Günü 149. Yıl, Sempozyum, 2017, s. 293

VI. ULUSAL İDARE HUKUKU KONGRELERİ

Yayın No:

- I. Ulusal İdare Hukuku Kongresi Bildiri Özetleri, 1990, s. 180
- 53.** - I. Ulusal İdare Hukuku Kongresi, Birinci Kitap, İdari Yargı, 1991,
s. 464
- I. Ulusal İdare Hukuku Kongresi, İkinci Kitap, Kamu Yönetimi, 1991, s. 505
- I. Ulusal İdare Hukuku Kongresi, Üçüncü Kitap, Çeşitli İdare Hukuku Konuları, 1992, s. 307
- 55.** - II. Ulusal İdare Hukuku Kongresi Bildiri Özetleri, 1993, s. 163
- II. Ulusal İdare Hukuku Kongresi, İdari Yargının Dünyada Bugünkü Yeri, 1993, s. VIII+356

VII. TANITMA YAYINLARI

Yayın No:

- Albüm (1968)
- Albüm (1978)
- Albüm (1985)
- Albüm (1990)
- Albüm (1995)
- Albüm (2000)
- Albüm (2003)
- Albüm (2005)
- Albüm (2008)
- Albüm (2011)
- Albüm (2013)
- Albüm (2017)
- Danıştay (1868-1989), 1989, s. 24
- Danıştay (1868-1989), 1993, s. 24
- Danıştay (İngilizce) 2003, s.32
- Danıştay (İngilizce) 2005, s. 32
- Danıştay (Fransızca) 2005, s. 32

DANIŞTAY TASNİF VE YAYIN KURULUNDAN DUYURU

2017 YILINA ÖZGÜ YAYIMLANACAK 144, 145 ve 146 NO'LU DANIŞTAY DERGİLERİNİN FİYATINA İLİŞKİN AÇIKLAMA

Danıştay Tasnif ve Yayın Kurulu'nun Kararı ile; Danıştay Dergisinin perakende satış fiyatının, 2016 yılı birim maliyeti analizinin değerlendirilmesi sonucunda, 2017 yılı perakende satış fiyatının; 25 TL. (Yirmi Türk Lirası) Abonelere yapılacak satış fiyatının ise 15 TL. (Onbeş Türk Lirası) olarak belirlenmesine ve abonelik işlemlerinin bu fiyat esas alınarak hesaplanmasına karar verilmiştir.

Dergiye ilişkin abonelik koşulları ve abone formu ektedir.
Kamuoyuna duyurulur.

DANIŞTAY DERGİSİNİN İÇERİĞİ VE YAYIMLANMA USULÜ İLE İLGİLİ BİLGİLER

1937 yılından beri düzenli olarak çıkmakta olan ve Danıştay Tasnif ve Yayın Kurulu'nun 25 Kasım 2002 tarih ve 1 sayılı kararı ile 2003 yılından başlayarak, kararlar için "Danıştay Kararlar Dergisi" ve makaleler, çeviri, karar incelemesi, vb. diğer çalışmalar için "Danıştay Dergisi" olmak üzere iki dergi haline dönüştürülen Dergimizin, Danıştay Tasnif ve Yayın Kurulu'nun 13.10.2004 tarihli ve 10 nolu Kararı ile kararlar ve makaleler, çeviri, karar incelemesi, vb. diğer çalışmaların bir arada yer alacağı biçimde tek dergi halinde ve "**Danıştay Dergisi**" adıyla yayımlanmasına karar verilmiş bulunmaktadır.

"**Danıştay Dergisi**", Ocak, Mayıs ve Eylül aylarında olmak üzere yılda üç kez yayımlanmaya devam edecektir. Derginin yukarıda belirtilen biçim ve içeriğiyle ilk sayısı 109 numara ile 2005 yılı Mayıs ayında çıkarılmıştır.

Danıştay Dergisinde yer alacak makaleler, çeviri, karar incelemesi, vb. diğer çalışmalara ilişkin yayın ilkeleri ektedir.

DANIŞTAY DERGİSİ ABONELİK KOŞULLARI

- Danıştay Dergisi dört ayda bir (yılıda üç sayı) olmak üzere; Ocak, Mayıs ve Eylül aylarında yayımlanır.

- Danıştay Dergisi Danıştay kararları ile makaleler, çeviri, karar incelemesi, vb. diğer çalışmaları içermektedir.

- Abone işlemleri, Danıştay Hizmetlerini Güçlendirme Vakfı tarafından yürütülmektedir.

- Danıştay Hizmetlerini Güçlendirme Vakfı:

- 1368 sokak No: 1/5 Balgat / ANKARA

- Tel: 0(312) 253 23 69

Satın alma ve abone işleri konusunda, bizzat başvuruda bulunulabilir ya da yukarıda belirtilen araçlarla iletişim kurabilir.

- Danıştay Dergisi birim satış fiyatı 2004 Yılı için 12 TL, 2005 Yılı için 15 TL, 2006 Yılı için 15 TL, 2007 Yılı için 15 TL, 2008 Yılı için 15 TL, 2009 Yılı için 15 TL, 2010 Yılı için 15 TL, 2011 Yılı için 15 TL, 2012 Yılı için 15 TL, 2013 Yılı için 20 TL, 2014 Yılı için 20 TL, 2015 Yılı için 25 TL, 2016 Yılı için 25 TL, 2017 Yılı için 25 TL'dir. İdari yargı mensupları ile öğretim elemanlarına ve üniversite öğrencilerine elden teslim koşuluyla birim satış fiyatı üzerinden %50 indirim uygulanır.

- 2017 Yılı Danıştay Dergisinin abonelere yapılacak birim satış fiyatı 15 TL üzerinden hesaplanacaktır. Posta gideri ve KDV tutarı satış fiyatı içerisindedir.

- Abonelik süresi bir yıldır.

- Abonelik, Danıştay Dergisi abone bedelinin, Danıştay Hizmetlerini Güçlendirme Vakfının Vakıflar Bankası Danıştay Şubesi IBAN TR 35 0001 5001 5800 7289 1191 17 No.'lu hesabına yatırılması ya da elden Danıştay Hizmetlerini Güçlendirme Vakfının abone birimine verilmesi ve bunlara ilişkin belge (dekont, makbuz vb.) ile Danıştay Yayınları Abonelik Formunun birlikte iletilmesi (tutar belgesi + doldurulmuş form) üzerine başlar.

- İdari yargı mensupları, öğretim elemanları ile üniversite öğrencilerinin abonelik istemlerinde söz konusu statülerini belirleyen onaylı belgenin abonelik formuyla birlikte iletilmesi gerekmektedir.

- Dergi normal posta yolu ile iletilir, ödemeli gönderilmez.

- Temsilcilik yoktur.

- Postadaki her türlü gecikmelerde Danıştay Hizmetlerini Güçlendirme Vakfının çıkış tarih damgaları göz önüne alınır.

DANIŞTAY DERGİSİ YAYIN İLKELERİ

1. Danıştay Dergisi yılda üç sayı olmak üzere yayımlanan kurumsal bir dergidir.

2. Derginin yayın konusu İdare Hukuku, İdari Yargı, Anayasa Hukuku başta olmak üzere Kamu Hukuku alanı ile sınırlıdır.

3. Derginin yazım dili Türkçe'dir. Tasnif ve Yayın Kurulunun uygun gördüğü durumlarda İngilizce yazılar da yayımlanır.

4. Dergiye gönderilecek yazılar, Danıştay Dergisi Yazım Kuralları'na ve Türk Dil Kurumu Yazım Kılavuzu'na uygun olmalıdır.

5. Dergide yayımlanması istenen yazılar Word formatında, yayın@danistay.gov.tr adresine e-posta yoluyla ya da CD'ye kaydedilmiş olarak aşağıdaki adrese posta yoluyla gönderilir: Danıştay Dergisi Danıştay Başkanlığı Üniversiteler Mah. Dumlupınar Bulvarı No:149 Çankaya/ANKARA

6. Dergiye gönderilecek yazılar daha önce hiçbir yerde yayımlanmamış ya da yayımlanmak üzere gönderilmemiş olmalıdır.

7. Yayımlanmak üzere gönderilen çalışmalar, Tasnif ve Yayın Yürütme Bürosu'nun ön incelemesine tabidir. Ön incelemede konu, şekil ve içerik açısından yayın ilkelerine ve yazım kurallarına uygun bulunan yazılardan, ilgili yazar tarafından hakem incelemesi talep edilenler, değerlendirilmek üzere iki ayrı hakeme gönderilir. Hakem incelemesi talep edilmeyen yazılar ön inceleme aşamasından sonra; hakem incelemesinden gelen yazılar ise hakem inceleme raporlarıyla birlikte Tasnif ve Yayın Kurulu'na sunulur.

8. Hakem değerlendirmesi sonucunda hakemlerden birinin olumlu, diğerinin olumsuz görüş bildirmesi durumunda yazı üçüncü bir hakeme gönderilir. Yazının yayımlanabilmesi için en az iki hakemin olumlu görüş bildirmesi gerekir.

9. Tasnif ve Yayın Kurulu, yazıların aynen yayımlanmasına, yazarından düzeltme talep edilmesine ya da yayımlanmamasına karar verir ve bu karar yazarlara bildirilir. Yayımlanmasına karar verilen yazılara hangi sayıda yer verileceğine de Tasnif ve Yayın Kurulu karar verir. Gönderilen yazılar yayımlansın ya da yayımlanmasın yazarına iade edilmez.

10. Yayımlanmak üzere gönderilen çeviriler için 05/12/1951 tarih ve 5846 sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu'na göre gerekli izin alınmış olması ve belgelendirilmesi şarttır. Çeviriler, orijinal metni ile birlikte gönderilir.

11. Yayımlanmasına karar verilen yazıların tüm hakları Danıştay Başkanlığı'na aittir.

12. Dergide yazıların yayımlanmış olması, yazara ait görüşlerin Danıştay tarafından paylaşıldığı ve desteklendiği anlamına gelmez. Yazıların tüm sorumluluğu yazarlarına aittir.

13. Dergide yayımlanan yazılardan ancak kaynak gösterilerek alıntı yapılabilir.

14. Yazıları yayımlanan yazarlara 23 Ocak 2007 tarih ve 26412 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren “Kamu Kurum ve Kuruluşlarınca Ödenecek Telif ve İşlenme Ücretleri Hakkında Yönetmelik” esaslarına göre telif ücreti ödenir ve üçer adet dergi ücretsiz olarak gönderilir.

DANIŞTAY DERGİSİ YAZIM KURALLARI

1. Danıştay Dergisine gönderilecek yazılar Word formatında, A4 boyutunda, üst, alt ve her iki kenardan 2,5 cm boşluk bırakılacak ve her iki yana yaslı olacak şekilde 1,5 satır aralığıyla, Times New Roman yazı karakteri ile 12 punto olarak yazılmalı, 2.000 kelimedenden az olmamalı ve 10.000 kelimeyi geçmemelidir.

2. Yazı için hazırlanacak kapak sayfasında yazının başlığı, yazar veya yazarların adı, soyadı, unvanı, bağlı olduğu kurumun adı, kısa özgeçmiş ve iletişim bilgileri yer almalıdır.

3. Gönderilen yazılardan hakem incelemesinden geçmesi istenenlerin (çeviriler hariç) ilk sayfasına Türkçe ve İngilizce dillerinde yazılmış başlık, özet (abstract) ve anahtar kelimeler (key words) eklenmelidir. Hakem incelemesinden geçmeksizin yayınlanması istenen yazılarda ise sadece Türkçe özet ve anahtar kelimelere yer verilmelidir.

4. Özet, yazının amaç ve kapsamını en iyi şekilde ifade edecek ve 200 kelimeyi geçmeyecek şekilde 10 punto ile yazılmalıdır. Anahtar kelimeler, en çok beş adet olmalı ve 10 punto ile yazılmalıdır.

5. Yazının başlığı büyük harflerle 14 punto ve koyu olarak yazılmalıdır. Yazının giriş ve sonuç bölümleri dâhil tüm ana başlıkları büyük harflerle koyu ve 12 punto ile; alt başlıklar ise küçük harflerle koyu ve 12 punto olarak yazılmalıdır.

6. Metin içinde kullanılacak tablo ve şekillere sıra numarası ve başlık verilmelidir.

7. Atıflar metin içi veya dipnot şeklinde yapılabilir.

8. Metin içi atıflar şu şekilde yapılmalıdır:

Tek yazarlı eserler: (Akbulut, 2000: 126) veya yazarın ismi metinde geçmiş ise; Akbulut (2000: 126).....

İki yazarlı eserler: (Gözler ve Kaplan, 2015: 75-76) veya yazarın ismi metinde geçmiş ise; Gözler ve Kaplan (2007: 75-76).....

Üç ve daha çok yazar: (Büyüköztürk vd, 2009: 13) veya yazarın ismi metinde geçmiş ise; Büyüköztürk ve diğerleri (2009).....

Aynı yıl içinde birden çok eseri olan yazar: (Gözübüyük, 2007a: 56) ve (Gözübüyük, 2007b: 187)

Bir kuruma ait eser: (Danıştay, 2002)

İnternette yapılan alıntılarda alıntılama ilişkine kaynakçada erişim adresi ve tarihi belirtilmelidir.

Dipnot tarzı atıflar şu şekilde yapılmalıdır: Dipnot metinleri 10 punto, tek satır aralıklı, yazar adı ve soyadı normal, eser ismi ise italik olarak

yazılmalıdır. Atıfta bulunulan eserler Kaynakça bölümünde ilk yazarın soyadına göre alfabetik liste olarak sıralanmalıdır. İlk yazarı aynı olan eserlerde sıralamayı belirlemek için sırasıyla ikinci ve daha sonra gelen yazarların soyadları kullanılmalıdır. Tüm yazarları aynı olan eserler yılına göre eskiden yeniye doğru sıralanmalıdır. Tüm yazarları ve yılları aynı olan eserler ise yılın sonuna eklenen küçük harfler kullanılarak "1999a" ve "1999b" şeklinde birbirlerinden ayrılmalıdır. İlk yazarı ve yılı aynı olan üç ve daha fazla yazarlı eserler de aynı şekilde ayrılmalıdır. Kaynakçada tüm yazarların soyadları ve diğer adlarının ilk harfleri yer almalıdır.

9. Kaynakçada, sadece metinde atıf yapılan eserlere yer verilmelidir. Kaynaklar yazarların soyadına göre alfabetik olarak sıralanmalı ve aşağıdaki şekilde yazılmalıdır:

Kitap: Yazar veya yazarların soyadı, adı (yayın tarihi), eserin adı, çeviren varsa (çev. ad soyad), yayınlayan, yayın yeri.

AKBULUT, Örsan (2007), Küreselleşme Ulus Devlet ve Kamu Yönetimi, TODAİE Yayınları, Ankara.

WEBER, Max (2014), Hukuk Sosyolojisi, (çev. Latif Boyacı), Yarıncılık, İstanbul.

BÜYÜKÖZTÜRK Şener, ÇAKMAK Kılıç Ebru, AKGÜN Özcan Erkan, KARADENİZ Şirin, DEMİREL Funda (2009), Bilimsel Araştırma Yöntemleri, Pegem Akademi Yayınları, Ankara.

Kitaptaki Makale: Yazar veya yazarların soyadı, adı (yayın tarihi), "makalenin adı" eserin adı, derleyenin adı soyadı (der.), yayınlayan, yayın yeri.

SELÇUK, Sami (2000), "Hukukun Üstünlüğüne Yaslanan Demokrasi ve Belirleyici Sonuçları", Elli Yıllık Deneyimlerin Işığında Türkiye'de ve Dünyada İnsan Hakları, Türkiye Felsefe Kurumu Yayınları, Ankara.

Dergi Makaleleri: Yazar veya yazarların soyadı, adı (yayın tarihi), "makalenin adı", derginin adı, cilt numarası, sayısı.

ÜNLÜÇAY, Mehmet (2004), "İdarenin Yargısal Denetimi ve Hukukun Üstünlüğü", Danıştay Dergisi, Sayı 34.

Kurum Yayınları: Kurum adı (yılı), eserin adı, yayınlayan, yayın yeri. Danıştay (2002), Dünyada İdari Yargının Bugünü, Ankara.

İnternet: Yazarın soyadı, adı, yazar yok ise internet sitenin ait olduğu kurum (yılı), "eserin adı", <internet adresi>, (erişim tarihi).

Kamu Denetçiliği Kurumu (2014), "Soma Maden Kazasından Hareketle Kömür Madenciliğinde İş Sağlığı ve Güvenliği Özel Raporu", <http://www.ombudsman.gov.tr/contents/files/soma%20rapor%2030122014.pdf> (Erişim Tarihi: 20.01.2015).

DANIŞTAY DERGİSİ ABONELİK FORMU¹

Gönderenin Abone No : .....

Adı : .....

Soyadı : .....

Adresi : .....

.....

.....

Unvan: .....

Kod/Şehir : .....

Telefon : .....

Faks : .....

Aşağıdaki yayına abone olmak istiyorum. .... TL'yi Vakıflar Bankası Danıştay Şubesi'ndeki Danıştay Hizmetlerini Güçlendirme Vakfına ait IBAN TR 35 0001 5001 5800 7289 1191 17 no.lu hesaba ...../...../..... tarihinde bağış olarak gönderdim.

Buna ilişkin belge (Banka dekontu veya makbuz fotokopisi) örneği eklidir.

İmza

2017 YILI DANIŞTAY DERGİSİ PERAKENDE SATIŞ FİYATI VE ABONELİK TÜRLERİ

1- Perakende satış fiyatı 25 TL.

2- Standart abonelik

%1 oranında KDV dahil, bir yıllık 45 TL (3 sayı x 15 TL)

3- İdari yargı mensupları için abonelik olup, bu abonelik türü 2007 yılından itibaren öğretim elemanları ve üniversite öğrencileri için de uygulanmaktadır.

%1 oranında KDV dahil, bir yıllık 30 TL (3 sayı x 10 TL)

¹ DOLDURDUKTAN SONRA, (DANIŞTAY BAŞKANLIĞI ÜNİVERSİTELER MAHALLESİ DUMLUPINAR BULVARI NO:149 ESKİŞEHİR YOLU 10. KM. ÇANKAYA / ANKARA) ADRESİNE GÖNDERİNİZ.

